MINISTERUL EDUCAȚIEI AL REPUBLICII MOLDOVA
UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

CADRUL NAȚIONAL AL CALIFICĂRILOR
Învățămînt Superior

Ciclul I – studii superioare de licență
Ciclul II – studii superioare de master
Ciclul III – studii superioare de doctorat

Domeniul general de studiu

22 - Științe umanistice
31 - Științe politice
32 - Științe sociale
33 - Asistență socială
34 - Științe ale comunicării
38 - Drept
42 - Științe ale naturii
44 - Științe exacte
55 - Tehnologie chimică și biotehnologii
85 - Protecția mediului

Chișinău 2015

CZU 378
C 12

Coordonator principal: Loretta Handrabura, dr., conf. univ., viceministră a educației

Direcția de Învățămînt Superior și Dezvoltare a Științei

Instituția coordonatoare: Universitatea de Stat din Moldova

Coordonator: Otilia Dandara, doctor habilitat, prof. univer., prorector

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Cadrul național al calificărilor: Învățământul Superior / Univ. de Stat din Moldova. - Chişinău: S. n., 2015 (Tipogr. "Bons Offices"). - 493 p.

ISBN 978-9975-80-951-1.

ISBN 978-9975-80-951-1

Cuprins

ŞTIINŢE UMANISTICE 4

221 Filozofie 5
222 Limbi şi literaturi 20
223 Limbi moderne şi clasice 35
224 Istorie 51
225 Antropologie 74

ŞIINŢE POLITICE 89

312 Relaţii internaţionale 106
313 Administraţie publică 127

ŞTIINŢE SOCIALE 146

321 Sociologie 147
322 Psihologie 160
331 Asistenţă Socială 174

ŞTIINŢE ALE COMUNICĂRII 193

341 Jurnalism 194
342 Ştiinţe ale comunicării 213
343 Activitate editorială 227
344 Ştiinţe ale informării 241
381 Drept 261

ŞTIINŢE ALE NATURII 284

421 Biologie 285
422 Ştiinţele solului 305
423 Geologie 321
424 Ecologie 336
425 Geografie 353
426 Metereologie 369

ŞTIINŢE EXACTE 383

441 Fizică 384
442 Chimie 406
443 Matematică 422
444 Informatică 439

TEHNOLOGIE CHIMICĂ ŞI BIOTEHNOLOGII 459

551 Tehnologie chimică 460

PROTECŢIA MEDIULUI 477

851 Protecţia mediului 478

Aprobat prin ordinul ministrului educației
nr. 934 din 29.12.2010

CADRUL NAȚIONAL AL CALIFICĂRILOR
Învățământ Superior

DOMENIUL GENERAL DE STUDIU
22 ȘTIINȚE UMANISTICE

CADRUL NAȚIONAL AL CALIFICĂRILOR
Învățământ Superior

Ciclul I – studii superioare de licență
Ciclul II – studii superioare de master
Ciclul III – studii superioare de doctorat

DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ
221 Filozofie

INSTITUȚIA COORDONATOARE - UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

COORDONAREA PROIECTULUI

N/o	Instituția / organizația / structura	Persoana responsabilă	Funcția / titlul / gradul științific / didactic	Semnătura	Data
I. Instituții de învățământ care asigură pregătirea în domeniu / membri ai grupului de lucru					
1.	USM Departamentul Filosofie și Antropologie	Eudochia SAHARNEANU	Doctor habilitat, profesor universitar, șef departament		
2.					
II. Parteneri sociali					
	Angajatori				
1.	AȘM al RM sectorul de Filosofie	Ana PAȘCANU	Șef sector Filosofie doctor habilitat		
2.	Universitatea Al. I. Cuza Iași Facultaeta de Filosofie și științe politice	Nucu GAVRILUȚĂ	Decan, prof. univ., doctor		

Coordonator elaborare:
Eudochia SAHRANEANU,
doctor habilitat,
profesor universitar,
șef catedră.

1. Prezentarea domeniului de formare profesională/ specialitate

1.1. Descriere generală a domeniului

Este bine cunoscut faptul că pilonul tuturor științelor este Filosofia ca facultate superioară a spiritului. Orice societate poate fi caracterizată prin filosofia promovată de ea precum și de starea învățământului filosofic. În acest sens este clară necesitatea unei educații filosofice care ar ajuta la formarea unei concepții adecvate despre lume, căci filosofia presupune cunoașterea temeiului existenței, a realităților originare, prin care se legitimează ceea ce este sau poate să fie. Filosofia este un ansamblu coerent de enunțuri formulate prin categorii, teze și principii despre lume ca totalitate; este o reflecție asupra experiențelor reale ale conștiinței umane, căutare a sensului acestor experiențe și a unității spiritului uman. Menirea filosofiei este de a ghida tânărul specialist printre numeroasele probleme, inclusiv și cele practice. Astfel, o atenție deosebită este acordată aprofundării cunoștințelor în domeniile metodelor și tehnicilor cercetării sociale, sensibilizării abilităților de comunicare profesională, dezvoltării aptitudinilor profesionale, valorificării competențelor și aplicarea lor în activitatea profesională. Planurile de învățămînt elaborate pentru ciclul I Licență, ciclul II Master cuprind disciplinele prevăzute pentru această specialitate, precum și alte discipline menite să completeze pregătirea generală sau de specialitate a viitorilor specialiști în Filosofie. Programul de formare profesională este fundamentat pe baza unui plan de învățămînt, care cuprinde următoarele trasee: a) Module care asigură o pregătire generală în domeniile sociologie, istoria culturii și civilizației, politologie, psihologie și care sînt menite să formeze competențe sistemice, aplicabile atît domeniului cît și vieții sociale ale absolventului; b) Module care asigură pregătirea teoretică de specialitate, poziționate în anii I și II Licență care au ca obiectiv formarea competențelor specifice domeniului; c) Module cu caracter practic-operațional și de aplicabilitate curentă, distribuite în anii II și III Licență care vin să formeze competențe ce țin de aplicarea cunoștințelor obținute.

Studiile de licență și de master precum și de doctorat sînt organizate astfel încât pregătirea teoretică și practică să fie cât mai eficientă și legată de cerințele pieței muncii. Obținerea competențelor este concepută prin două modalități: una obligatorie, care vine să asigure pregătirea teoretică de specialitate și alta practică, opțională determinată de libera alegere a studenților în funcție de interesele specifice. Potențialul didactico-științific al instituției prevăzut pentru a acoperi cursurile permite să asigure pregătirea specialiștilor în domeniul Filosofiei.

1.2. Caracteristici:

Nivelul	Licență (Ciclul I)	Master (Ciclul II)	Doctorat (Ciclul III)
Durata studiilor	3 ani	2 ani	3/4 ani
Credite de studiu ECTS	180 credite	120 credite	180 credite
Forma de organizare	Învățământ de zi, cu frecvență redusă	Învățământ de zi	Învățământ de zi, cu frecvență redusă
Condiții de acces	Diplomă de BAC, Diplomă de studii medii de specialitate Diplomă de licență	Diplomă de licență Diplomă echivalentă, Diplomă de master	Diplomă de master Diplomă echivalentă
Precondiții	Realizarea finalităților învățământului preuniversitar	Realizarea finalităților învățământului superior (licență, Ciclul I – 180 credite); Susținerea examenelor de admitere	Realizarea finalităților învățământului superior (Ciclul I. Licență – 180 credite și Ciclului II. Master – 120 credite); Susținerea examenelor de admitere
Stagii de practică	Cu titlu obligatoriu	Cu titlu obligatoriu	nu se realizează
Reguli de examinare și evaluare	Evaluarea pe parcursul studiilor la ciclul I se realizează prin cîteva modalități: 1. Evaluarea inițială – diagnostică; curentă – formativă; finală – sumativă sînt obligatorii; 2. Evaluarea curentă – formativă se realizează prin participarea la seminare, laboratoare, efectuarea lucrărilor de control, elaborarea proiectelor individuale la diferite discipline în scopul evaluării competențelor specifice și instrumentale sau interpersonale; 3. Metodologia evaluării finale - sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competență.	Conceptul de evaluare este adecvat calificărilor prescrise la ciclul II: 1. Evaluarea inițială – diagnostică; curent – formativă; finală – sumativă sînt obligatorii; 2. Evaluarea curentă formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; 3. Metodologia evaluării finale – sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe formate preponderent prin lucru individual.	1. Evaluarea este centrată pe produsele cercetării; 2. Evaluarea curentă – formativă se realizează prin susținerea referatelor a rapoartelor anuale, a examenelor din cadrul programului de doctorat; 3. Evaluarea finală se realizează prin susținerea tezei de doctor.

Modalitatea de evaluare finală	1. Examen la disciplina fundamentală 2. Examen la disciplina de specializare 3. Susținerea tezei de licență	Susținerea tezei de master	Susținerea tezei de doctor
Certificare	Diploma de licență în științe umanistice	Diploma de master în științe umanistice	Diploma de doctor în filosofie
Titlul acordat	Licențiat în științe umanistice	Master în științe umanistice	Doctor în filosofie
Drepturi pentru absolvenți	• A aplica pentru programe de master; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii	• A aplica pentru programe de master; • A aplica pentru programe de doctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • Angajarea în cîmpul muncii	• A aplica pentru programe de postdoctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii
Organ responsabil pentru autorizarea programelor	Ministerul Educației ANACIP	Ministerul Educației ANACIP	Structura abilitată

2. TITLURI (CALIFICĂRI) ȘI OCUPAȚII

2.1. Descrierea calificării

Calificarea	Titluri acordate/componente specifice	Nivelul de referință European Qualification Framework (EQF)
Ciclul I – Studii superioare de Licență	Licențiat în științe umanistice. Rezultatele corespunzătoare nivelului 6: • Cunoștințe avansate în domeniul filosofiei care implică înțelegerea critică a teoriilor și principiilor; • Abilități avansate, care denotă control și inovație, necesare pentru a rezolva probleme complexe și imprevizibile în domeniul filosofiei; • Gestionarea de activități sau proiecte profesionale, prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor în situații de muncă sau de studiu imprevizibile; • Asumarea responsabilității pentru gestionarea dezvoltării profesionale a indivizilor și grupurilor;	6

Ciclul II – Studii superioare de Master	Master în științe umanistice. Rezultatele corespunzătoare nivelului 7: • Cunoștințe specializate, unele dintre ele situîndu-se în avangarda nivelului de cunoștințe din domeniul filosofiei, ca bază a unei gîndiri și/sau cercetări originale; • Conștientizarea critică a cunoștințelor din domeniul filosofiei și a cunoștințelor aflate la granița dintre diferite domenii; • Abilități specializate pentru rezolvarea problemelor în materie de cercetare și/sau inovație, pentru dezvoltarea de noi cunoștințe și proceduri și pentru integrarea cunoștințelor din diferite domenii; • Gestionarea și transformarea situațiilor de muncă sau de studiu care sînt complexe, imprevizibile și necesită noi abordări strategice; • Asumarea responsabilității pentru a contribui la cunoștințele și practicile profesionale și/sau pentru revizuirea performanței strategice a echipelor;	7
Ciclul III – Studii superioare de Doctorat	Doctor în filosofie. Rezultatele corespunzătoare nivelului 8: • Cunoștințe la cel mai avansat nivel în domeniul filosofiei și cunoștințe aflate la granița dintre diferite domenii; • Abilități și tehnici avansate și specializate, inclusiv abilitatea de sinteză și evaluare, necesară pentru rezolvarea problemelor de critici de cercetare și/sau inovație și pentru extinderea și redefinirea cunoștințelor existente sau a practicilor profesionale; • Demonstrarea unui nivel ridicat de autoritate, inovație, autonomie, de integritate științifică și profesională și a unui angajament susținut pentru dezvoltarea de noi idei sau procese aflate în avangarda unei situații de muncă sau de studiu, inclusiv cercetarea.	8

2.2. Ocupații tipice pentru absolvenții în domeniul dat

(nomenclatorul profesiilor/clasificatorul ocupațiilor)

Nivelul calificărilor	Specialitatea	Ocupații tipice
Ciclul I – Studii superioare de Licență	Filosofie	• Specialist în filozofie; • Cadru didactic în învățământ secundar și mediu (prezența modulului psihopedagogic); • Publicist comentator; • Consilier învățământ; • Secretar institut, facultate; • Consilier etic; • Specialist în activitatea socială; • Editorialist; • Agent reclamă publicitară; • Consilier de imagine.
Nivelul calificării	**Program de master**	**Ocupații tipice**
Ciclul II – Studii superioare de Master	Filosofie (master cercetare)	• Cercetător în filozofie; • Specialist în filozofie; • Cadru didactic în învățământul preuniversitar și universitar; • Conducător de asociații, uniuni, federații, filiale și organizații obștești; • Consilier organizație politică; • Mediator dezbateri publice; • Formator de imagine; • Editorialist.
	Filosofie (master de profesionalizare)	• Consilier în filozofie; • Comentator publicist; • Asistent universitar; • Conducător de organizații umanitare și alte organizații similare; • Consilier grădiniță; • Manager de comunicare; • Consilier organizație politică; • Consultant; • Mediator; • Formator de imagine; • Editorialist.
Nivelul calificării	**Specialitatea**	**Ocupații tipice**
Ciclul III – Studii superioare de Doctorat	Filosofia și Metodologia științei Ontologie și Gnoseologie Istoria filosofiei Filozofie socială, antropologie filosofică, filosofia culturii	• Cercetător științific în științele umanistice; • Specialist în filozofie; • Cadru didactico-științific în învățământ superior; • Consilier învățământ; • Consilier etic; • Editorialist; • Comentator publicist.

2.3. Rolul domeniului în alte programe de formare

Prin specificul său interdisciplinar și aplicațiile asupra stării societăților contemporane domeniul Filosofie ar putea contribui la formarea competenţelor în majoritatea domeniilor sociale şi umanistice. Filosofia este disciplina care oferă tinerilor un suport valoric, tocmai prin posibilitatea de a abstractiza și generaliza și prin potenţialul creativ de care dispune. Astfel, spre exemplu, în domeniul Istoriei, accentul ar cădea pe ceea ce este Filosofia istoriei, în domeniul Dreptului - Logica și Filosofia juridică, în domeniul Litere și Limbi moderne pe Filosofia limbajului, în domeniul Jurnalismului - Logica și Filosofie comunicării, în domeniul Ştiinţelor politice - Logica și Filosofia politică, etc. Spectrul de cercetare al filosofiei este mult mai vast în comparaţie cu alte discipline predate. Din această cauză, posibilitatea ajustării filosofiei în diferite direcţii este enormă.

3. Finalităţi de studiu şi competenţe

3.1. Descrierea finalităţilor de studiu și a competenţelor

Ciclul I – studii superioare de LICENȚĂ:

- ***Competenţe generale:***

1. Analizarea și sintetizarea diverselor tipuri de filosofie și stiluri de filosofare;
2. Identificarea și aplicarea cunoștințelor teoretice și istorice ale filosofiei în cercetarea științifică și acţiunile practice;
3. Utilizarea a cel puţin a unei limbi de circulaţie internaţională în activitatea practică și în cercetare;
4. Aplicarea tehnologiilor informaţionale și a tehnicilor de management al informaţiei;
5. Soluţionarea și proiectarea activităţii profesionale atât independent, cât și în echipă, în funcţie de cerinţele de moment;
6. Producerea și proiectarea ideilor filosofice, cultivarea calităţilor retorice și literare, și aplicarea metodologiilor însușite;

- ***Competenţe specifice:***

1. Identificarea și definirea conceptelor și teoriilor fundamentale ale filosofiei, pe parcursul lecturii unor texte filosofice;
2. Gestionarea metodelor filosofice însușite în cadrul învăţării celor mai importante orientări filosofice, în cercetarea ştiinţifică şi în acţiunile practice;
3. Sintetizarea conceptelor de bază ale filosofiei într-un mod propriu, ce ar determina structurarea concepţiei despre lume a individului;
4. Cunoașterea și recomandarea publicului ţintă a principiilor de comunicare eficientă din perspectiva retoricii, pragmaticii discursive și ale discursului filozofic;
5. Definirea și exprimarea specificităţii problemelor filosofice în raport cu alte discipline umanistice;

6. Identificarea și interpretarea și respectarea valorilor, opiniilor, nevoilor altor persoane sau altor culturi;
7. Estimarea funcţiei formative a filosofiei în condiţiile democratizării societăţii şi evaluarea ideilor filosofice din perspectivele axiologică, praxiologică, culturală;
8. Adaptarea teoriilor filosofice la situaţiile activităţii practice;
9. Explicarea și adaptarea diverselor concepţii despre lume și a modelelor culturale elaborate, aplicarea cunoștinţelor și a metodologiei în aprecierea unor situaţii concrete;
10. Evidenţierea similitudinilor și a diferenţelor dintre diverse tradiţii filosofico - culturale;
11. Abordarea în mod realist și prin argumentare atât teoretică, cît și practică a unor situaţii-problema cu grad mediu de dificultate în vederea soluționării lor eficiente;
12. Evaluarea rolul autoreflexiei pentru cunoaşterea filosofică precum și evaluarea nevoii de formare profesională în scopul dezvoltării autonomiei personale, a inserţiei și adaptabilităţii la cerinţele pieţii muncii;
13. Proiectarea activităţilor în baza principiilor și metodologiilor însușite,
14. Formularea opiniei personale asupra evoluţiei concepţiilor sociale.

3.2. Corelaţia „unitate de curs/finalităţi de studiu scontate" pentru Ciclul I – Studii superioare de licenţă

Modulul/ Finalitățile de studiu	Codul	Nr credite ECTS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Istoria filosofiei (toate perioadele istorice)	F	6	+	+	+		+		+		+	+		+	+	+
Teoria cunoaşterii	F	3	+	+	+		+			+	+		+	+	+	
Ontologia generală și socială	F	3	+	+	+				+		+	+	+	+	+	+
Metafizica	F	5	+	+	+						+	+	+		+	+
Axiologia	F	3	+			+	+	+	+	+	+	+	+			+
Estetica	F	3	+		+		+	+	+			+	+			
Filosofia istoriei	F	4	+	+	+			+		+	+	+		+	+	+
Retorica	S	3		+		+		+	+	+	+		+	+	+	

Etica și Filosofia moralei	S	5	+	+	+		+	+		+	+	+	+	+	+	
Filosofia socială	S	3	+	+	+		+		+		+	+	+	+		+
Comunicare interculturală	S	3		+		+		+	+	+	+	+		+	+	+

4. FINALITĂȚI DE STUDIU ȘI COMPETENȚE

4.1. Descrierea finalităţilor de studiu și a competenţelor

Ciclul II – Studii superioare de master:

- ***Competenţe generale***

1. Predicţia principalelor direcţii ale evoluţiei filosofiei ca ştiinţă;
2. Identificarea necesităţilor de formare profesională continuă în dependenţă de evoluţia cunoașterii științifice, culturii și practicii social-politice;
3. Stabilirea priorităţilor studiilor interdisciplinare în cercetările ştiinţifice;
4. Identificarea metodelor adecvate obiectivelor cercetării;
5. Perfecţionarea profesională în baza diverselor instrumente metodologice;
6. Asumarea responsabilităţii și luarea deciziilor la nivel organizaţional.

- ***Competenţe specifice: Program de master - în Filosofie (master de cercetare)***

1. Identificarea și definirea problemelor din domeniul filosofiei care urmează a fi cercetate;
2. Proiectarea obiectivelor cercetării și formularea ipotezelor lucrative în vederea realizării unui studiu de specialitate;
3. Selectarea, aplicarea și aprecierea metodelor pentru investigarea problemelor interumane și interculturale ;
4. Elaborarea strategiilor de dezvoltare a ştiinţelor ramurale;
5. Analizarea critică a concepţiilor socio-culturale;
6. Adaptarea teoriilor filosofice la situaţiile activităţii practice;
7. Proiectarea, implementarea și evaluarea proiectelor sociale precum și soluţionarea problemelor de ordin social;
8. Clasificarea relaţiilor sociale în baza cunoştinţelor din domeniul filosofiei;
9. Evaluarea sistemelor sociale prin prisma ştiinţei contemporane;
10. Prevenţia crizelor sociale din perspectivă praxiologică, axiologică și culturală;
11. Interpretarea tendinţelor contemporane de ordin social, politic, cultural și evaluarea dinamicii sociale a unui stat.

- ***Competenţe specifice: Programul de master în Filosofie (master de profesionalizare)***

1. Identificarea și definirea cunoștinţelor din domeniul filosofiei și a cunoștinţelor aflate la graniţa dintre diferite domenii;
2. Formularea ipotezelor lucrative, combinarea abilităţilor de specialitate pentru rezolvarea problemelor interumane și interculturale;
3. Utilizarea reflecţiei critice asupra modalităţilor de construire și de proiectare a ipotezelor filosofice referitoare la existenţa umană;
4. Abordarea critică și prin argumentare a unor situaţii-problemă;
5. Proiectarea, implementarea și evaluarea proiectelor sociale precum și soluţionarea problemelor de ordin social;
6. Aplicarea principiilor de dezvoltare a gîndirii critice la copii;
7. Elaborarea planurilor de consiliere pentru beneficiari (persoane, organizaţii, etc.) și dezvoltarea abilităţilor de luare a deciziilor pentru beneficiari;
8. Interpretarea tendinţelor contemporane precum și evaluarea dinamicii proceselor de ordin socio-cultural;
9. Gestionarea și transformarea situaţiilor critice și oferirea soluţiilor adecvate în vederea depășirii crizei iscate;
10. Asumarea responsabilităţii pentru luarea deciziilor în activitatea profesională;

4.2. Descrierea finalităţilor de studiu și a competenţelor

Ciclul III – Studii superioare de doctorat

- ***Competenţe generale:***

1. Abilităţi de autoinstruire în vederea realizării unui studiu original;
2. Abilitatea de adaptare a realizărilor ştiinţifice din alte domenii la investigaţiile filosofice;
3. Selectarea metodelor eficiente de luare a unei decizii profesionale;
4. Utilizarea tehnologiilor contemporane în colaborarea profesională;
5. Abilitatea de a lucra într-o echipă multidisciplinară de experţi în domeniul filosofiei.

- ***Competenţe specifice:***

1. Aplicarea metodelor filosofice în realizarea proiectului de cercetare;
2. Realizarea proiectelor de cercetare ştiinţifice aplicînd cunoştinţe din disciplinele adiacente;
3. Racordarea concepţiilor filosofice la realităţile sociale contemporane;
4. Adaptarea realizărilor ştiinţifice din alte domenii la investigaţiile filosofice;
5. Demonstrarea unui nivel ridicat de autonomie în luarea deciziilor profesionale;
6. Aplicarea tehnicilor avansate în prezentarea cercetărilor elaborate;
7. Abordarea critică și sistemică a societăţii;
8. Elaborarea și administrarea proiectelor sociale;
9. Respectarea principiilor deontologice și etice în procesul elaborării cercetării;
10. Comunicarea rezultatelor obţinute atât specialiștilor din domeniu, cât și nespecialiștilor.

4.3. Proces de consultare cu persoanele și instituţiile cheie

(angajatorii, absolvenţii, tinerii specialişti etc.)

Planurile de învăţământ, realizate pentru Domeniul Filosofie sînt racordate cerinţelor procesului de la Bologna și au fost elaborate în conlucrare cu universităţi de prestigiu în domeniu din România, Rusia și comparate cu planurile de învăţământ din domeniul Filosofiei la universităţile din Franţa (Nantes, Lyon, Sorbone 4); Suedia (Frierburg), Belgia (Liege), Marea Britanie (Cambridge) ș.a. În același timp, pentru specialiștii formatori ai specialităţii, parteneriatul intern este foarte important. Pentru ca specialitatea să poată funcţiona și fi viabilă pe piaţa muncii, specialiștii au determinat necesitatea ei și deci deschiderea spre piaţa muncii. În baza concepţiei de pregătire a specialiștilor în domeniul Filosofiei, ce se discută în cadrul catedrei de specialitate, se fac propuneri pentru planul de studii. Aceste propuneri sînt discutate de către Comisiile metodice și aprobate în Consiliul profesoral al facultăţilor. În ultimă instanţă, cadrul instituţional, care aprobă schimbările din planul de învăţământ este Senatul USM. Deoarece în condiţiile actuale ale dezvoltării universităţilor se mizează pe accentuarea colaborării între student și profesor, au fost întreprinse măsuri de implicare a studenţilor în managementul calităţii studiilor, inclusiv și în discutarea conţinutului planului de învăţământ ceea ce a contribuit la diversificarea planului de învăţământ prin introducerea noilor discipline, inclusiv în categoria celor opţionale sau liber alese, care contribuie considerabil la elaborarea unui demers didactic individual pentru studenţi.

În scopul prevenirii anacronismului în educaţie la nivel de catedră se promovează iniţiativele constructive orientate spre perfecţionarea disciplinelor din planul de învăţământ. În acest scop se produce reeșalonarea lor sau renovarea propriu-zisă, în funcţie de cerinţele pieţei muncii.

5. VOLUMUL DE MUNCĂ ȘI ECTS

5.1. Volumul de muncă pentru programele tipice de formare, exprimat în credite ECTS:

Ciclul	1 credit ECTS = 30 ore de lucru al studentului
I Licenţă	180 credite
II Master	120 credite
III Doctorat	180 credite

5.2. Orientări și diferenţe în Spaţiul European al Învăţământului Superior în domeniul dat

În Republica Moldova, Filosofia, atît la nivel de domeniu de formare profesională, cît și ca domeniu de cercetare este dictată de necesităţile economice și sociale ale societăţii contemporane autohtone. În Spaţiul European al Învăţământului Superior diferenţele în ceea ce privește formarea profesională în domeniul filosofiei sînt minore, deosebirile nefiind principiale. Dat fiind racordarea planurilor de studii la cerinţele europene în domeniu, sistemul de competenţe dezvoltat în special la Ciclul

I Licenţă și Ciclul II Master corespunde standardului european. Astfel traseele de bază în planurile de învăţămînt elaborate de responsabilii de domeniul Filosofiei în Republica Moldova sînt similare traseelor prezente în planurile de învăţămînt în domeniu elaborate în universităţile europene: Istoria filosofiei, Ontologie și Metafizică, Gnoseologie și Epistemologie, Axiologie. În același timp remarcăm faptul că specificul dezvoltării Republicii Moldova și-a găsit reflectare în planul de învăţămînt în special la Ciclul II Master și Ciclul III Doctorat. La aceste nivele sînt abordate probleme legate de dezvoltarea filosofiei naţionale, specificul culturii tradiţionale, fenomenului religiozităţii etc.

Relaţia cu piaţa muncii este dictată de cererea societăţii și a sectorului privat de a avea specialiști calificaţi în înţelegerea atât a fenomenelor sociale, cât și a naturii umane. În prezent, pe plan internaţional tot mai mulţi absolvenţi la specialitatea filosofie dunt orientaţi spre partea aplicativă a filosofiei în scopul oferirii unor soluţii pentru problemele societăţii contemporane.

6. Învăţarea, predarea și evaluarea

Misiunea și obiectivele catedrei responsabile de formarea profesională iniţială în domeniul Filosofiei se reflectă în standardul educaţional/profesional care exprimă ansamblul de competenţe pe care le deţine specialistul format în cadrul domeniului (fapt demonstrat prin evaluările randamentului academic). Aprecierea standardului educaţional/profesional ca finalitate a procesului de formare profesională iniţială ne permite să stabilim niște criterii de evaluare clare și creează un mecanism funcţional prin care sînt corelate eficient toate elementele procesului de învăţămînt - învăţarea, predarea și evaluarea. Promovarea dimensiunii europene prin învăţămînt antrenează o serie de consecinţe în tehnicile de predare - învăţare - evaluare. Accentuarea gradului de implicare al studentului în procesul didactic (prin volumul de muncă pretins și corelaţia dintre prezenţa în sălile de curs și studiul individual, transpusă în credite academice) necesită o revizuire a strategiei de evaluare și de predare. **Elaborarea proiectelor individuale** la diferite discipline, în cadrul Ciclului I Licenţă și Ciclul II Master, în scopul evaluării competenţelor specifice și instrumentale sau interpersonale sînt utilizate în cadrul diferitor discipline nu numai ca **instrument de evaluare, ci și de învăţare**, în realizarea acestuia fiind direct implicaţi cei doi parteneri ai actului educaţional: studentul și profesorul.

Proiectul individual se elaborează în cadrul cursului predat la un anumit nivel al Ciclului I sau II (diferenţa de nivel este asigurată de complexitatea sarcinii de reali-

zat și volumul de lucru autonom pe care îl depune studentul și deci a competenţelor obţinute). Studentul își va alege un subiect de cercetare din conţinutul cursului sau toţi studenţii unui grup academic vor lucra asupra diferitor aspecte ale aceleiași teme. Realizarea proiectului individual are loc în trei etape, pe parcursul întregului semestru. Primele două etape sînt dirijate de către responsabilul de curs și constau în pregătirea teoretică a subiectului de cercetare, alegerea bibliografiei, a metodelor de cercetare, a tehnicii de interpretare a datelor teoretice. Cea de-a treia etapă este una individuală și permite studentului manifestarea creativităţii în aplicarea teoriei studiate înainte. Astfel, împreună cu tutorele vor discuta planul de testare al ipotezelor și îl vor pune în aplicare de sine stătător. Finalmente, proiectul individual va fi prezentat în faţa grupului, care îi va oferi un feedback, legat de prezentarea acestuia. Evaluarea finală a proiectului constă din evaluarea sumativă a muncii depuse la cele trei etape de realizare a proiectului, a capacităţii de analiză și sinteză a studentului, a creativităţii utilizate în determinarea experimentului. Nota obţinută la proiectul individual are pondere în formarea notei de semestru, care constituie la rîndul ei 60% din nota finală acordată.

Evaluarea profesor - student	**Evaluarea profesor - profesor**	**Evaluarea student - profesor**
• evaluarea în cadrul seminarelor; • lucrări de control; referate; • programe de cercetare; • dări de seamă; colocvii; • proiecte de an; examene semestriale; examene de licenţă; teze de licenţă.	• discutarea în cadrul ședinţelor Catedrei a Planurilor de studii și a curriculum-urilor disciplinare; • discutarea în cadrul Catedrei a textelor de lecţii și a altor materiale didactice elaborate de către profesori; • discutarea formelor de ajutor metodic a tinerilor specialiști; • frecventarea de către șeful Catedrei și decanul Facultăţii a prelegerilor și orelor practice ale profesorilor, urmată de analiza lor în cadrul ședinţelor catedrei și Consiliului facultăţii, inclusiv a lecţiilor predate de profesorii de la alte catedre; • frecventarea reciprocă de către cadrele didactice ale Catedrei a cursurilor teoretice și practice; • organizarea prelegerilor și seminarelor demonstrative; • discutarea realizărilor procesului de instruire la Ședinţele catedrei și în cadrul Consiliului profesoral al facultăţii; • atestarea profesorilor; • discutarea problemelor ce ţin de perfectarea procesului de instruire în cadrul comisiilor și consiliilor metodice, Senatului U.S.M.	• evaluarea cadrelor didactice de către studenţi în baza chestionarelor validate în mod experienţial și experimental

7. Sporirea calităţii

Misiunea cadrelor didactice angajate în formarea profesională în domeniul Filosofiei este de a realiza o formare profesională de calitate, de a forma specialiști în filosofia socială, care vor fi competitivi pe piaţa muncii din ţară și de peste hotarele ei. Aderarea la procesul de la Bologna presupune o transformare a învăţământului din unul informativ în unul formativ și centrat pe student. Una din direcţiile prioritare a procesului de învăţământ realizat în cadrul domeniului Filosofie constituie asigurarea calităţii. Evaluarea calităţii se realizează în baza câtorva indicatori de bază, care la rîndul lor determină criterii pentru evaluarea altor elemente ale procesului de învăţământ: evaluarea randamentului academic. Acest indicator presupune prezenţa unui întreg sistem de proceduri de evaluare ce are drept scop constatarea calităţii produsului, competenţelor viitorilor specialiști. Evaluarea resurselor și condiţiilor didactico - metodice de realizare a procesului de învăţământ, evaluarea calităţii învăţământului prin evaluarea activităţii profesorilor de către studenţi. Această procedură are drept scop determinarea eficienţei studiilor prin prisma aprecierii făcute de către cei care beneficiază de serviciile oferite de către cadrele noastre didactice.

Componenta formativă generează o altă viziune asupra curriculei universitare, care se axează înainte de toate pe formare de competenţe. Astfel curriculum-urile pentru cursuri sânt elaborate în corespondenţă cu standardul socio-profesional și adaptat la cerinţele pieţei muncii prin procesul de consultanţă cu angajatorii. Totodată, instrumentul prin care este asigurată transparenţa studiilor este ECTS, implementat cu succes în universitățile din Moldova. Creditele academice transferabile asigură accesul studentului la un cadru transparent al calificărilor și mobilitate academică și deschide perspective pentru instruirea pe parcursul vieţii.

În cadrul facultăţii activează Comisia de Calitate care are sarcina de a superviza activitatea cadrelor didactice și realizarea eficientă a activităţii didactice în conformitate cu noile cerinţe și standarde educaţionale, totodată una din sarcinile Comisiei de calitate ar fi explicarea și implementarea noilor obiective educaţionale și respectarea acestora.

CADRUL NAȚIONAL AL CALIFICĂRILOR
Învăţămînt Superior

Ciclul I – studii superioare de licență
Ciclul II – studii superioare de master
Ciclul III – studii superioare de doctorat

DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ
222 Limbi și literaturi

INSTITUȚIA COORDONATOARE - UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

COORDONAREA PROIECTULUI

N/o	Instituția / organizația / structura	Persoana responsabilă	Funcția / titlul / gradul științific / didactic	Semnătura	Data
I. Instituții de învățământ care asigură pregătirea în domeniu / membri ai grupului de lucru					
1.	Universitatea de Stat din Moldova	Claudia Cemîrtan	Decanul Facultății Litere, dr.confer. univers.		
2.	Universitatea de Stat din Tiraspol (cu sediul la Chișinău)	Ludmila Soloviova	Decanul Facultății de Filologie, dr.confer.univers.		
II. Parteneri sociali					
	Angajatori				
1.	Academia de Științe a Moldovei, Institutul de Filologie	Vasile Bahnaru	Directorul Institutului de Filologie		
2.	Liceul teoretic "Vasile Alecsandri"	Vasile Dombrov	Directorul liceului		
3.	Editura "Prut Internațional"	Corneliu Molea	Administrator		
4.	Redacția ziarului "Timpul"	Arcadie Gherasim	Redactor-șef adjunct		
5.	Postul de radio "Vocea Basarabiei"	Veaceslav Țîbuleac	Director		

Coordonator elaborare:
Claudia Cemârtan,
doctor,
conferențiar universitar,
decan.

1. Introducere în domeniul de formare profesională

1.1. Descrierea generală a domeniului

În cadrul ştiinţelor socioumaniste, studiul limbii şi al literaturii constituie un element esenţial în formarea personalităţii şi în sistemul educaţional din orice ţară. Această componentă are calitatea de pilon şi de bază pentru achiziţionarea celorlalte competenţe. Limba, vorbirea şi deci comunicarea coerentă şi eficientă reprezintă una dintre cele mai importante facultăţi ale personalităţii umane, iar prin literatură omul se încadrează în sistemul valorilor spirituale atît ale etniei din care face parte, cît şi ale umanităţii în general.

Ca domeniu de formare profesională, limba şi literatura română / rusă are tradiţii vaste şi o largă posibilitate de aplicabilitate în diverse sfere ale activităţii umane. Specialităţile reprezentative pentru domeniul respectiv sînt: *limba română / rusă* cu diverse subdiviziuni de specializare academică – gramatică, lexic (lexicologie, lexicografie, frazeologie), stilistică-poetică, semiotică, pragmatică, psiholingvistică, sociolingvistică, traductologie, teoria comunicării; *literatura română / rusă* cu specializările academice adiacente – istoria literaturii române /ruse, teoria literaturii, folcloristică şi etnologie, hermeneutică, estetică, naratologie, teoria textului, literatura comparată.

Multe dintre specializările academice prevăzute de cadrul domeniului au caracter interdisciplinar şi au tangenţe cu alte domenii, cum ar fi domeniul 223 Limbi moderne şi clasice, 224 Istorie, 341 Jurnalism, 343 Activitate editorială. În cadrul ştiinţelor educaţiei specialitatea Limba şi literatura română / rusă este una dintre cele mai importante, întrucît, ca discipline şcolare, limba română / rusă şi literatura română / rusă au o mare pondere în planul de învăţămînt preuniversitar.

La nivel naţional, specialiştii instruiţi conform prevederilor domeniului Limbi şi literaturi, cu obţinerea calificativului Licenţiat în Ştiinţe Umanistice, sînt necesari în instituţiile de învăţămînt superior cu profil pedagogic (facultăţile de filologie), precum şi în colegii şi şcoli normale. Pregătirea teoretică asigurată în cadrul domeniului oferă absolvenţilor posibilităţi de angajare în activitatea de cercetare, în cadrul instituţiilor de profil.

1.2. Caracteristici-cheie

Nivel / Caracteristici	Licenţă (ciclul I)	Master (ciclul II)	Doctorat (ciclul III)
Durata studiilor	3 ani / 4 ani	2 ani	3 ani / 4 ani
Credite de studiu ECTS	180 credite	120 credite	Nu se aplică
Forma de organizare	Învăţământ, învăţământ cu frecvenţă redusă	Învăţământ de zi	Învăţământ, învăţământ cu frecvenţă redusă
Condiţii de acces	Diploma de BAC, Diploma de studii medii de specialitate, Diploma de studii superioare	Diploma de licenţă; Diploma echivalentă celei de licenţă, Diplomă de master	diploma de master; diploma echivalentă celei de master
Precondiţii	Realizarea finalităţilor învăţământului preuniversitar	Realizarea finalităţilor învăţământului superior (Licenţă, ciclul I – 180 credite	Realizarea finalităţilor învăţământului superior (ciclul I, Licenţă și ciclul II, Master)
Stagii de practică	• Practica folclorică; • Practica dialectologică; • Practica de specialitate: Cultivarea limbii și interpretarea estetică a textului literar; • Practica de licenţă	Practica de specialitate	nu se realizează

Reguli de examinare și evaluare	1. ***Evaluarea curentă***, pe parcursul semestrului, prin aprecierea modului de activitate a studentului la seminare, la pregătirea referatelor; aprecierea cu note a lucrărilor de control și a lucrărilor sumative, atestarea și evaluarea studiilor de caz, evaluarea competenţelor de utilizare a tuturor formelor de exprimare în scris și orală. 2. ***Evaluarea lucrului individual***, prin prezentarea și susţinerea unor referate și comunicări pe o tematică propusă, folosind tehnologii moderne; prin verificarea fișelor de lectură, prin activităţi în cadrul cercurilor ştiinţifice, prin elaborarea și prezentarea portofoliului la disciplină; elaborarea și susţinerea tezelor de obiect și de an. 3. ***Evaluarea sumativă***, prin susţinerea examenelor de profil și promovarea în anul următor de studii; 4. ***Evaluarea competenţelor profesionale în cadrul practicilor*** prevăzute de programul de studii și de curricula universitară.	1. ***Evaluarea curentă:*** La fiecare dintre modulele prevăzute pentru master se va realiza o lucrare practică – referat, analiză, studiu de caz, elaborare de materiale prin intermediul cărora se vor dezvolta abilităţile de aplicare a sistemului de cunoștinţe prevăzut de curricula universitară. 2. ***Evaluarea lucrului individual*** prin adnotarea surselor bibliografice recomandate, prin selectarea materialelor și întocmirea portofoliului, prin elaborarea și susţinerea proiectelor de cercetare ştiinţifică. 3. ***Evaluarea sumativă*** se va efectua în baza lucrărilor realizate, urmărindu-se formarea abilităţilor de cercetare, transpunerea în practică a competenţelor de investigaţie în domeniile de pregătire profesională.; 4. ***Evaluarea competenţelor profesionale în cadrul practicilor*** prevăzute de programul de studii și de curricula universitară. .	1. ***Evaluarea curentă*** are loc în conformitate cu planul individual al doctorandului, stabilit împreună cu conducătorul ştiinţific și aprobat la Ședinţa Catedrei de profil și la Consiliul profesoral. 2. Pe parcursul studiilor doctorandul prezintă în faţa colectivului unităţii ştiinţifice, în cadrul căreia își face doctoratul, trei referate în care sînt expuse rezultatele investigaţiilor ştiinţifice realizate. 3. Doctoranzii susţin 4 examene de doctorat, în cadrul sesiunilor stabilite: - la *specialitate* - la *istoria și metodologia cercetării* - la *limba străină* - la *informatică*

Modalitate de evaluare finală	1. Examene de licenţă la: • Limba română / rusă • Literatura română / rusă 2. Susţinerea tezei de licenţă	Susţinerea tezei de master	Susţinerea tezei de doctor
Certificare	Diploma de licenţă în ştiinţe umanistice	Diploma de master în ştiinţe umanistice	Diploma de doctor în ştiinţe filologice
Titlul acordat	Licenţiat în ştiinţe umanistice	Master în ştiinţe umanistice	Doctor în ştiinţe filologice
Drepturi pentru absolvenţi	• A aplica pentru programe de master; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în cîmpul muncii.	• A aplica pentru alte programe de master; • A aplica pentru programe de doctorat; • A se angaja în cîmpul muncii.	• A aplica pentru programe de postdoctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în cîmpul muncii
Organ responsabil pentru autorizarea programelor	Ministerul Educaţiei ANACIP	Ministerul Educaţiei ANACIP	ANACIP

2. Titluri (calificări) şi ocupaţii

2.1 Descrierea calificării

Ciclul	Titlul acordat & Competenţe specifice	Nivelul de referinţă European Qualification Framework (EQF)
Ciclul I – Studii superioare de licenţă	***Licenţiat în ştiinţe umanistice*** Rezultatele corespunzătoare nivelului 6: • Cunoştinţe avansate în domeniul ştiinţelor umanistice, în special, al celor filologice, care implică înţelegerea critică a teoriilor şi principiilor ştiinţifice; • Abilităţi avansate de control şi inovaţie, necesare pentru a rezolva probleme complexe şi imprevizibile în domeniul *Limbi şi literaturi,* cu specializare în *Limba şi literatura română / rusă*; • Gestionarea de activităţi şi proiecte profesionale complexe, prin asumarea responsabilităţii pentru luarea deciziilor în situaţii imprevizibile de muncă sau de studiu; • Asumarea responsabilităţii pentru gestionarea dezvoltării profesionale a indivizilor şi grupurilor.	**6**

Ciclul II – Studii superioare de master	***Master în ştiinţe umanistice.*** Rezultatele corespunzătoare nivelului 7: • Cunoştinţe foarte specializate, unele dintre ele situîndu-se în avangarda nivelului de cunoştinţe din domeniul *Limbi şi Literatur*i, ca bază a unei gîndiri şi/sau cercetări originale; • Conştientizare critică a cunoştinţelor din domeniul ştiinţelor filologice şi a cunoştinţelor din domenii adiacente; • Abilităţi specializate pentru rezolvarea problemelor în materie de cercetare, pentru dezvoltarea de noi cunoştinţe şi proceduri şi pentru integrarea cunoştinţelor din diferite domenii; • Gestionarea şi transformarea situaţiilor de muncă sau de studiu care sînt complexe, imprevizibile şi necesită noi abordări strategice; • Asumarea responsabilităţii pentru a contribui la sporirea cunoştinţelor şi practicilor profesionale şi/sau pentru revizuirea performanţei strategice a echipelor.	**7**
Ciclul III – Studii superioare de doctorat	***Doctor în ştiinţe filologice*** Rezultatele corespunzătoare nivelului 8: • Cunoştinţe la cel mai avansat nivel din domeniul ştiinţelor filologice şi cunoştinţe aflate la graniţa dintre domeniile adiacente acestuia; • Abilităţi şi tehnici dintre cele mai avansate şi specializate, inclusiv abilitatea de sinteză şi evaluare, necesară pentru rezolvarea problemelor critice de cercetare şi pentru extinderea şi redefinirea cunoştinţelor existente sau a practicilor profesionale; • Demonstrarea unui nivel ridicat de autoritate, autonomie, de integrare ştiinţifică şi profesională şi a unui angajament susţinut pentru dezvoltarea de noi idei sau procese aflate în avangarda ştiinţelor umanistice, inclusiv cercetarea.	**8**

2.2. Ocupaţii tipice pentru absolvenţii în domeniul dat

Nivelul calificării	Specialitatea	Ocupaţii tipice
Ciclul I – Studii superioare de licenţă	**222.1**. Limba şi literatura română / rusă	• Specialist în lingvistică; • Profesor de limba română /rusă; • Specialist în teoria literaturii; • Specialist în istoria literaturii române / ruse; • Cadru didactic în învăţămîntul preuniversitar: profesor de „Limba şi literatura română” „Limba şi literatura rusă” în ciclul gimnazial.

Nivelul calificării	Programe de master	Ocupații tipice
Ciclul II – Studii superioare de master	Programe de master în domeniul științelor filologice	• Profesor de limba și literatura română în instituțiile de învățămînt preuniversitar și universitar; • Specialist în birouri și oficii pentru relații cu publicul și organizarea lucrărilor de secretariat; • Redactor literar în edituri, teatru, la radio și televiziune; • Cercetător în domeniul științelor filologice; • Stilizator de limbă, corespondent, reporter în mass-media; • Referent în instituții de stat și private, naționale și internaționale. • Prezentator, manager de emisiuni radio și TV naționale și internaționale.
Nivelul calificării	**Specialitatea**	**Ocupații tipice**
Studii superioare Ciclul III - Doctorat	Lingvistică Istoria și teoria literaturii	• Specialist în domeniul filologiei; • Cercetător științific în domeniul lingvisticii și istoriei și teoriei literaturii; • Cadru didactic în învățămîntul preuniversitar și universitar; • Colaborator științific în instituțiile academice de cercetare.

2.3 Rolul domeniului în alte programe de formare

Sfera științelor filologice este o componentă de bază în formarea mai multor categorii de specialiști atît din domeniul științelor umaniste, cît și din alte domenii, deoarece contribuie la formarea competențelor și a capacităților de bază în comunicarea umană, în activitatea spirituală. Astfel, domenii de formare profesională ca *Educație și formare profesională, Limbi moderne și clasice, Științe politice, Relații internaționale, Jurnalism și științe ale comunicării, Activitate editorială, Drept, Servicii publice* ș.a. nu se pot dezvolta fără științele filologice. Rolul limbajului, al limbii române/ ruse în aceste sfere este deosebit de important, deoarece componentele ce țin de exprimarea corectă, retorică, limbajul mass-media, limbajul politic, limbajele de specialitate, traducere și adaptare, elaborarea, redactarea și îngrijirea textelor se pot obține numai prin contribuția științelor filologice.

În sfera diplomatică, politică, în negocieri, în campaniile electorale, în învățămîntul de toate gradele cunoașterea limbii și a literaturii reprezintă o chezășie a succesului, fiind dovada unui om instruit și cu o gîndire clară și lucidă, care se obține prin cizelarea mijloacelor de exprimare și prin folosirea întregului arsenal al culturii naționale, reprezentat de literatură.

3. Finalităţi de studiu şi competenţe

3.1 Descrierea finalităţilor de studiu şi competenţelor

Ciclul I – Studii superioare de licenţă

- ***Competenţe generale:***

1. Capacitatea de a comunica în scris şi verbal, de a înţelege şi a-i face pe alţii să înţeleagă diferite mesaje în situaţii diverse;
2. Abilitatea de a iniţia şi a întreţine conversaţii în limba străină pe diferite teme familiare sau profesionale;
3. Capacitatea de a urmări şi a evalua argumentele aduse de alţii şi de a descoperi esenţa acestor idei;
4. Abilitatea de a utiliza şi a manipula tehnologiile informaţionale;
5. Capacitatea de a reflecta critic asupra obiectului şi scopului învăţării;
6. Capacitatea de a comunica constructiv în situaţii sociale diferite;
7. Capacitatea de a lucra în mod cooperant şi flexibil în cadrul unei echipe;
8. Abilitatea de a înţelege culturi şi tradiţii străine în vederea promovării multiculturalismului.

- ***Competenţe specifice:***

1. Generalizarea cunoştinţelor din domeniul ştiinţelor socio-umane;
2. Analiza teoriilor lingvistice, precum şi a fenomenului literar românesc şi universal;
3. Sinteza diverselor teorii şi poziţii în ştiinţa filologică;
4. Determinarea relaţiilor interdisciplinare şi evidenţierea utilităţii lor;
5. Utilizarea principiilor şi metodelor standard în rezolvarea de probleme tipice domeniului Limbi şi literaturi cu asistenţă calificată;
6. Demonstrarea abilităţilor de analiză în luarea deciziilor în plan profesional;
7. Compararea teoriilor şi conceptelor lingvistice şi literare tradiţionale şi moderne;
8. Realizarea de modele de comentarii şi analize literare şi lingvistice;
9. Comunicarea ideilor, problemelor şi soluţiilor din domeniul ştiinţelor socio-umane atît într-un mediu specializat, cît şi în unul nespecializat;
10. Formularea şi argumentarea punctelor de vedere proprii în domeniul de competenţă profesională;
11. Reflectarea asupra normelor sociale şi asupra relaţiilor interpersonale şi acţionarea în vederea îmbunătăţirii acestora;
12. Conştientizarea necesităţii formării continue pe parcursul întregii vieţi în vederea avansării profesionale.

Ciclul II – Studii superioare de master

- ***Competenţe generale:***

1. Capacitatea de a recepta și a elabora diferite texte, alegînd strategia potrivită scopului propus (informare/ instruire/ delectare) și diferitelor tipuri de text;
2. Abilitatea de a citi și a înţelege texte în limba străină conţinînd o gamă variată de subiecte sau texte specializate din domeniul filologic;
3. Capacitatea de a gîndi și a raţiona logic, de a înţelege și a utiliza diferite reprezentări ale obiectelor, fenomenelor și situaţiilor;
4. Abilitatea de a utiliza tehnologii multimedia pentru a obţine, stoca și folosi informaţii, pentru a comunica în reţele de socializare;
5. Capacitatea de a achiziţiona, evalua și asimila noi cunoștinţe, de a aplica cunoștinţele și deprinderile achiziţionate în variate împrejurări – în activitatea personală și cea profesională;
6. Capacitatea de a manifesta solidaritate în soluţionarea problemelor care afectează comunitatea locală și cea socială;
7. Capacitatea de a elabora și implementa proiecte, de a evalua și a-și asuma riscuri în diverse situaţii;
8. Capacitatea de a identifica oportunităţi economice și de a le utiliza în cadrul activităţilor culturale.

- ***Competenţe specifice:***

1. Documentarea temeinică pentru realizarea unui studiu individual;
2. Demonstrarea unei cunoașteri avansate a domeniului profesional prin capacitatea de a realiza analize critice ale teoriilor și principiilor filologice;
3. Identificarea și analizarea proceselor, a fenomenelor și tendinţelor de dezvoltare a științei filologice;
4. Aplicarea cunoștinţelor aprofundate din domeniul noilor metode de cercetare a limbii și a literaturii;
5. Utilizarea integrată a aparatului conceptual și metodologic în rezolvarea problemelor teoretice și practice;
6. Demonstrarea diversităţii stilistice a elementelor de limbaj raportate la situaţii și necesităţi de comunicare;
7. Aplicarea procedeelor moderne de traducere și redactare în/ din diverse limbi;
8. Propagarea normelor limbii literare în comunicarea orală și scrisă;
9. Identificarea traseului individual de formare continuă în activitatea profesională.

Ciclul III –Studii superioare de doctorat

- ***Competenţe generale***:

1. Capacitatea de a-și formula propriile argumente – verbal și în scris – într-o manieră convingătoare și de a lua în consideraţie alte puncte de vedere;
2. Abilitatea de a comunica în scris și oral într-o limbă străină, de a înţelege și a-i face pe alţii să înţeleagă diferite mesaje în variate situaţii;
3. Capacitatea de a recunoaște trăsăturile esenţiale ale fenomenelor studiate, de a formula concluziile și raţionamentele care au stat la baza acestora;
4. Abilitatea de a aplica programele informaţionale și soft-urile educaţionale în cercetarea științifică;
5. Abilitatea de a-și organiza eficient timpul pentru a achiziţiona noi cunoștinţe și a le aplica eficient în activitatea de cercetare pe parcursul întregii vieţi;
6. Capacitatea de a observa și a înţelege valori care ţin de contexte culturale diferite;
7. Abilitatea de a-și dezvolta viziuni strategice, a stabili obiective și a le realiza;
8. Capacitatea de a-și manifesta creativitatea și a-și exprima punctul de vedere faţă de ceilalţi.

- ***Competenţe specifice:***

1. Aplicarea eficientă a metodelor și tehnologiilor noi de cercetare;
2. Documentarea temeinică pentru realizarea unui studiu individual;
3. Demonstrarea unei cunoașteri avansate a domeniului profesional prin capacitatea de a realiza analize critice ale teoriilor și principiilor filologice;
4. Aplicarea cunoștinţelor de specialitate în interpretarea unor contexte din domeniul dat și din domenii asociate;
5. Cunoașterea legităţilor generale de evoluţie a limbii și civilizaţiei și a efectelor ei asupra civilizaţiei moderne europene;
6. Utilizarea integrată a aparatului conceptual și metodologic în rezolvarea problemelor teoretice și practice;
7. Cunoașterea și aplicarea principalelor metode și procedee de investigaţie a fenomenelor de limbă;
8. Abilitatea de a lucra într-o echipă multidisciplinară;
9. Abilitatea de a comunica cu experţii și non-experţii în domeniu;
10. Aplicarea eficientă a rezultatelor științifice de ultimă oră.

3.2 Corelația „unitate de curs/finalități de studiu scontate”,

Ciclul I – Studii superioare de licență

Cod	Finalități de studiu/ Unitate de curs	Numărul de credite ECTS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
F	Introducere în teoria lingvistică	6	+			+	+	+	+			+	+	+
F	Fonetica și dialectologia limbii române / ruse	4	+	+	+		+	+		+		+	+	+
F	Introducere în teoria literaturii. Folclor românesc / rusesc	6	+			+	+	+	+		+	+		+
F	Istoria literaturii române / ruse (sec. XVI-XIX)	6	+	+		+	+	+						+
F	Lexicologia limbii române / ruse	3	+	+	+		+	+		+	+	+	+	+
F	Psihologia	6	+					+						+
S	Limba și cultura latină	6	+					+				+		
S	Curs practic de limba română / rusă	4	+			+	+	+			+			+
F	Morfologia limbii române / ruse	6		+				+						+
F	Istoria literaturii române / ruse, sec. XIX	5	+					+						+
F	Sintaxa limbii române / ruse	6		+	+	+		+	+		+	+	+	+
S	Stilistică și cultivarea limbii române / ruse	4	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	
S	Didactica limbii și literaturii române / ruse	6	+	+	+	+		+	+			+	+	+
S	Istoria literaturii române / ruse (interbelică)	6	+					+		+	+			
S	Istoria literaturii române/ ruse (postbelică)	5	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+
S	Lingvistică generală și romanică / slavă	3			+				+	+	+			

Proces de consultare cu persoanele și instituţiile–cheie

Învăţământul filologic are o tradiţie veche în cadrul studiilor superioare din Republica Moldova. Pe parcursul anilor, planurile de învăţământ au fost redactate și ameliorate pentru a fi adaptate la necesităţile timpului, iar recent acestea au fost racordate la cerinţele Procesului de la Bologna, fiind elaborate în urma mai multor consultări cu persoane abilitate din cadrul ministerului, al universităţilor de profil, cu persoane și modele de la facultăţile filologice din România, Germania, Rusia etc.

La elaborarea acestor planuri participă, de regulă, catedre de profil, cadre didactice, analizîndu-se scrupulos propunerile și sugestiile privind conturarea unei specialităţi sau alteia. Toate propunerile se discută și se analizează la ședinţele de catedră de mai multe ori, apoi în comisiile metodice și, ulterior, confirmate de Consiliile profesorale și Senatele universităţilor.

La discutarea conţinutului planurilor de învăţământ sînt implicaţi și studenţii (cei din Consiliile profesorale ale facultăţilor, precum și cei din Senatele Universităţilor), care sînt personajele centrale în procesul de instruire.

În principal, funcţionalitatea studiilor este asigurată și sporește prin introducerea unor discipline noi, inclusiv din categoria celor opţionale, care contribuie considerabil la elaborarea unui demers didactic individual pentru studenţi. Pentru a preveni anacronismul în educaţie, la nivel de catedre sînt promovate iniţiativele, propunerile constructive, orientate spre perfecţionarea disciplinelor din planul de învăţământ.

În acest scop, se poate recurge la reeșalonarea sau chiar la renovarea lor în funcţie de cerinţele pieţei de muncă.

4. Volumul de muncă și ECTS

4.1 Volumul de muncă pentru programele tipice de formare, exprimat în credite ECTS:

Ciclul	1 credit ECTS =30 ore de lucru al studentului
I Licenţă	180 credite
II Master	120 credite
III Doctorat	180 de credite

4.2. Orientări și diferenţe în Spaţiul European al Învăţământului Superior în domeniul dat

În domeniul filologie, diferenţele majore ţin, în primul rînd, de conţinut, întrucît formele de studiu, mai ales, de cercetare sînt aproximativ aceleași.

Totodată, unele diferenţe ale învăţământului superior din Republica Moldova faţă de cel din Spaţiul European privesc cerinţele specifice înaintate specialistului în domeniu, cerinţe racordate la realităţile din ţara noastră.

Metodologia cercetării este, în mare parte, similară celei din Spaţiul European în virtutea accesului sporit la informaţie prin tehnologiile moderne, a schimbului de opinii, idei prin diverse simpozioane, conferinţe, întruniri. La nivel de formare

profesională însă diferenţele sînt mai accentuate în virtutea specificului ţării noastre, deşi sistemul de competenţe şi planurile de studiu au fost deja racordate la cerinţele europene.

5. Învăţarea, predarea şi evaluarea

Obiectivele catedrelor responsabile de formarea profesională iniţială în domeniul filologiei sînt reflectate în standardul educaţional profesional ce conţine ansamblul de competenţe pe care trebuie să le deţină specialistul format în domeniul dat (fapt demonstrat prin evaluările randamentului academic). Aprecierea standardului educaţional/profesional ca finalitate a procesului de formare profesională iniţială ne permite să stabilim nişte criterii de evaluare clare şi creează un mecanism funcţional prin care sînt corectate eficient toate elementele procesului de învăţămînt – învăţarea, predarea şi evaluarea.

Promovarea dimensiunii europene prin învăţămînt antrenează o serie de consecinţe în tehnicile de predare – învăţare - evaluare. Accentuarea gradului de implicare a studentului în procesul instructiv necesită o revizuire a strategiei de predare şi evaluare. La realizarea acestei strategii pot contribui diferite metode de predare – învăţare – evaluare, axate pe participarea cît mai activă a studentului în procesul educaţional.

Recenzia ca prelucrare activă, conştientă şi cu un scop bine determinat a informaţiei / conţinutului unei lucrări ştiinţifice poate fi propusă atît la ciclul I, cît şi la ciclul II de studii. Ea are funcţia de a realiza o lectură evaluativă, contribuind la dezvoltarea capacităţii de a emite judecăţi de valoare asupra problemelor abordate în articol, carte; de a dezvolta capacităţile de reflecţie şi analiză ale studenţilor.

Portofoliul ca metodă interacrivă ce contribuie la dezvoltarea / stimularea proceselor de cogniţie, în special la dezvoltarea percepţiei şi la stimularea creativităţii, precum şi la afirmarea personalităţii studentului este o formă de evaluare aplicată la anul I, apoi, pe parcurs, la seminarele speciale şi opţionale. Portofoliul devine astfel şi un mijloc didactic de evaluare a rezultatelor învăţării, avînd mai multe funcţii: stimulativă, de investigare experimentală, estetică.

Elaborarea proiectelor individuale la toate disciplinele, atît pentru Ciclul I, cît şi pentru Ciclul II, în scopul evaluării competenţelor specifice şi instrumentale sau interpersonale se face numai ca instrument de evaluare şi de învăţare. În realizarea acestui scop sînt direct implicaţi cei doi parteneri ai actului educaţional: studentul şi profesorul.

Proiectele cursurilor predate sînt realizate la un anumit nivel al Ciclului I sau II. Diferenţa de nivel este asigurată de complexitatea sarcinii de realizat şi de volumul de lucru autonom pe care îl depune studentul şi, prin urmare, de competenţele obţinute.

Studentul îşi va alege un subiect de cercetare controversat din conţinutul cursului sau mai mulţi studenţi vor lucra asupra diverselor aspecte ale aceluiaşi subiect. Proiectul poate fi realizat în cîteva etape. Primele etape sînt dirijate de către responsabilul cursului şi ţin de pregătirea teoretică a subiectului în cercetare, alegerea bibliografiei, a metodelor de cercetare etc. Celelalte etape sînt realizate de student, constînd în activitatea individuală ce îi permite studentului să-şi manifeste aptitudinile în apli-

carea teoriilor studiate și a creativității. În final, proiectele sînt prezentate în fața grupei academice. Evaluarea finală a proiectului constă în evaluarea sumativă a muncii depuse la toate etapele de realizare a proiectului, a capacității de analiză și sinteză a studentului, a creativității acestuia. Nota obținută la proiectul individual va fi luată în considerație la nota semestrială și la cea de la examen.

6. Sporirea calității

Misiunea cadrelor didactice angajate în formarea profesională inițială în domeniul *Limbi și literaturi* este de a realiza o formare profesională de calitate, de a forma specialiști în antropologia socială, care vor fi competitivi pe piața muncii din țară și de peste hotarele ei. Adaptarea la procesul de la Bologna presupune o transformare a învățămîntului din unul informativ în unul formativ și centrat pe student. Societatea contemporană impune cerințe care pot fi satisfăcute de către instituțiile de învățămînt numai printr-un sistem viabil de asigurare a calității. În acest sens, una din direcțiile prioritare ale procesului de învățămînt, realizat în cadrul domeniului *Limbi și literaturi*, o constituie asigurarea calității. Evaluarea calității se realizează în baza cîtorva indicatori de bază, care, la rîndul lor, determină criteriul pentru evaluarea altor elemente ale procesului de învățămînt.

Evaluarea randamentului academic. Acest indicator presupune prezența unui întreg sistem de proceduri de evaluare ce are drept scop constatarea calității produsului, competențelor viitorilor specialiști.

Evaluarea resurselor și a condițiilor didactico-metodice de realizare a procesului de învățămînt, evaluarea calității învățămîntului prin evaluarea activității profesorilor de către studenți. Această procedură are drept scop determinarea eficienței studiilor prin prisma aprecierii făcute de către cel care beneficiază de serviciile oferite de către cadrele noastre didactice.

Un rol important în sporirea calității procesului educațional îi revine Comisiei de Calitate, a cărei misiune de bază constă în corelarea politicii de asigurare și ameliorare continuă a calității în educație ținînd cont de orientările respective la nivel național și internațional. Pentru realizarea acestei misiuni, Comisia va promova o politică de optimizare a relației dintre activitatea de predare-învățare și cea a cercetării științifice la toate nivelurile învățămîntului universitar.

Componenta formativă generează o altă viziune supusă curriculei universitare, care se axează, înainte de toate, pe formarea de competențe și nu pe transmitere de informații. Astfel curriculum-urile pentru cursuri sînt elaborate în corespundere cu standardul socio-profesional și adaptat la cerințele pieței muncii prin procesul de consultanță cu angajatorii. Totodată, instrumentul prin care se asigură transparența studiilor este ECTS, implementat cu succes în Universitatea de Stat din Moldova. Creditele academice transferabile asigură accesul studentului la un cadru transparent al calificărilor și mobilitatea academică și deschide perspective pentru instruirea pe parcursul vieții.

CADRUL NAȚIONAL AL CALIFICĂRILOR
Învățămînt Superior

Ciclul I – studii superioare de licență
Ciclul II – studii superioare de master
Ciclul III – studii superioare de doctorat

DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ
223 Limbi moderne și clasice

INSTITUȚIA COORDONATOARE - UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

COORDONAREA PROIECTULUI

N/O	Istituția / oraganizația / structura	Persoana	Funcția / titlul / gradul științific / didactic	Semnătura	Data
I. Instituții de învățământ care asigură pregătirea în domeniul / membri ai grupului de lucru					
1.	Universitatea de Stat din Moldova	Ludmila Zbanț	dr.hab., conf.univ.		26.11.10
2	Universitatea de Stat din Moldova	Viorica Moloșniuc	dr., conf.univ.		26.11.10
3	Universitatea de Stat din Moldova	Marcela Calchei	lector superior		26.11.10
4	Universitatea de Stat din Moldova	Angela Roșca	dr., conf.univ		26.11.10
5	Universitatea de Stat din Moldova	Sergiu Pavlicenco	dr.hab., prof.univ.		26.11.10
6	Universitatea de Stat din Moldova	Ion Guțu	dr., conf.univ		26.11.10
7	Universitatea de Stat din Moldova	Angela Grădinaru	dr., conf.univ		26.11.10
8	Universitatea de Stat din Moldova	Viorica Lifari	dr., conf.univ		26.11.10
9	Universitatea de Stat din Moldova	Eufrosinia Axenti	dr., conf.univ		26.11.10
10	Universitatea de Stat din Moldova	Tamara Matei	dr., conf.univ		26.11.10
11	Universitatea Liberă Internaționalădin Moldova	Ana Guțu, prof.univ.dr. Ludmila Hometkaski	dr., conf.univ.		26.11.10
12	Universitatea de Stat *Alecu Russo*, Bălți				
13	Universitatea de Stat *B.P. Hașdeu*, Cahul	Ghețican Oxana Patrașcu Lilia	lect.univ. lect.univ.		26.11.10 26.11.10.
14	Universitatea Slavonă				
15	Institutul de Realații Internaționale	Bodu-Savca Carolina	dr. lector superior		26.11.10
Parteneri sociali:					
	IMETTIL AGA Logistic	Angela Soltan	Director		25.11.10
	Agence Universitaire de la Francophonie	Liliana Zupuzor	responsabilă		1.12.10

Coordonator elaborare:
Viorica MOLOȘNIC,
doctor,
conferențiar universitar,
prodecan.

1. Prezentarea domeniului de formare profesională

1.1. O descriere generală a domeniului

Domeniul de formare profesională prevede formarea specialiștilor în

223.1 Limbi moderne;

223.2 Limbi clasice.

În conformitate cu Anexa nr. 2 la dispoziţia nr. 382 din 11 iulie 2005 la specialitatea 223.1 se realizează instruirea la următoarele limbi moderne:

223.1.01 Limba și literatura franceză
223.1.02 Limba și literatura spaniolă
223.1.03 Limba și literatura italiană
223.1.04 Limba și literatura engleză
223.1.05 Limba și literatura germană
223.1.06 Limba și literatura portugheză
223.1.07 Limba și literatura suedeză
223.1.08 Limba și literatura chineză
223.1.09 Limba și literatura japoneză
223.1.10 Limba și literatura turcă
223.1.11 Limba și literatura arabă
223.1.12 Limbi moderne aplicate (Limba engleză/franceză aplicată)

Conform anexei menţionate la specialitatea 223.2 Limbi clasice se formează specialiști la

223.2.01 Limba latină
223.2.02 Limba greacă

Urmând prevederile Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și al specialităţilor pentru pregătirea cadrelor în instituţiile de învăţământ superior (Notă 6), în acest domeniu se permite instruirea în paralel la o a doua limbă modernă. Drept a doua limbă modernă studenţii pot alege italiana, spaniola, germana, engleza, poloneza, araba, portugheza, chineza, suedeza, turca, franceza, engleza.

Specialităţile menţionate au tangenţe relevante și includ componente din domeniul 222 Limbi și literaturi.

Scopul general al instruirii în acest domeniu îl constituie formarea specialiștilor capabili să comunice și să interacţioneze în cel puţin două limbi străine într-un cadru larg de situaţii profesionale și socio-culturale, prin utilizarea resurselor lingvistice specifice în vorbire și în scriere. Formarea specialiștilor în domeniul Limbi moderne aplicate prevede formarea abilităţilor de aplicare adecvată a tehnicilor de traducere și mediere. Realizarea acestui obiectiv se obţine prin dezvoltarea/formarea competenţelor de selectare, de analiză, de adaptare și de utilizare a codurilor lingvistice și literare. Programele de studii sunt concepute pentru a dezvolta nivelul de competenţă B2/C1 la ciclul licenţă și C1/C2 la ciclul Master al viitorilor specialiști (Conform „Cadrului European Comun de Referinţă pentru Limbi”).

La nivel naţional au fost identificate necesităţi reale ale societăţii pentru formarea în domeniu: colaborările internaţionale la nivel guvernamental și non-guvernamental, integrarea Republicii Moldova în Uniunea Europeană, participarea la proiecte internaţionale etc.

1.2. Caracteristici-cheie:

Nivel / Caracteristici	Licenţă (ciclul I)	Master (ciclul II)	Doctorat
Durata studiilor	3 ani	2 ani	3/4 ani
Credite de studiu ECTS	180	120	180
Forma de organizare	Învăţământ de zi; învăţământ cu frecvenţă redusă	Învăţământ de zi	Învăţământ de zi; învăţământ cu frecvenţă redusă
Condiţii de acces	Diplomă de BAC, Diplomă de studii medii de specialitate	Diplomă de licenţă, Diplomă echivalentă Susţinerea examenului de admitere	Diplomă de master, Diplomă echivalentă Susţinerea examenului de admitere
Precondiţii	Realizarea finalităţilor învăţământului preuniversitar	Realizarea finalităţilor învăţământului superior (Licenţă, Ciclul I - 180 credite)	Realizarea finalităţilor învăţământului superior (Ciclul I, Licenţă și Ciclul II, Master)
Stagii de practică	Cu titlul obligatoriu 15 credite	Cu titlul obligatoriu 10 credite	Nu se realizează
Reguli de examinare și evaluare	– Evaluarea iniţială – diagnostică; curentă-formativă; finală-sumativă sunt obligatorii; – evaluarea curentă-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; – metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învăţării exprimate în termeni de competenţe și produselor finale în cazul cercetării.	– Evaluarea iniţială – diagnostică; curentă-formativă; finală-sumativă sunt obligatorii; – evaluarea curentă-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; – metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învăţării exprimate în termeni de competenţe formate preponderent prin lucrul individual.	– Evaluarea este centrată pe produsele cercetării; – evaluarea curentă-formativă se realizează prin susţinerea referatelor ştiinţifice, a rapoartelor anuale, a examenelor din cadrul programului de doctorat; – evaluarea finală se realizează prin susţinerea tezei de doctor.

Modalitate de evaluare finală	Examen de licenţă: 1. un examen la disciplina fundamentală. 2. un examen la disciplina de specialitate 3. susţinerea tezei de licenţă	Susţinerea tezei de master	Susţinerea tezei de doctor
Certificare	diploma de licenţă	diploma de master	diploma de doctor
Titlu acordat	Licenţiat în Ştiinţe umanistice	Master în Ştiinţe umanistice	Doctor în Filologie
Drepturi pentru absolvenţi	– A aplica pentru programe de master; – a aplica pentru programe de formare continuă; – a se angaja în câmpul muncii.	– A aplica pentru programe de doctorat; – a aplica pentru programe de formare continuă; – a se angaja în câmpul muncii.	– A aplica pentru programe postdoctorat; – a aplica pentru programe de formare continuă; – a se angaja în câmpul muncii.
Autorizarea programelor	Ministerul Educaţiei ANACIP	Ministerul Educaţiei ANACIP	ANACIP

2. Titluri (calificări) şi ocupaţii

2.1. Descrierea calificării

Ciclul	Titlul acordat/Competenţe specifice	Nivelul de referinţă European Qualification Framework (EQF)
Ciclul I - Studii superioare de licenţă	**Licenţiat în *Ştiinţe umanistice*** Rezultatele corespunzătoare nivelului 6: • cunoştinţe avansate în limbi moderne care implică înţelegerea critică a teoriilor şi principiilor lingvistice, literare şi interculturale; • abilităţi avansate, care denotă control şi inovaţie, necesare pentru a rezolva probleme complexe şi imprevizibile din domeniul limbilor, literaturilor şi culturilor moderne; • responsabilităţi decizionale asumate în gestionarea de activităţi şi proiecte tehnice sau profesionale complexe, în situaţii de muncă sau de studiu imprevizibile; • responsabilităţii pentru gestionarea dezvoltării profesionale a indivizilor şi grupurilor.	6

Ciclul II - Studii superioare de master	**Master în *Ştiinţe umanistice*** Rezultatele corespunzătoare nivelului 7 • cunoştinţe foarte specializate, unele dintre ele situându-se în avangarda nivelului de cunoaştere în domeniul limbilor şi literaturilor moderne, ca bază a unei gândiri şi/sau cercetări originale; • competenţe de evaluare critică a teoriilor în domeniul limbilor moderne şi a domeniilor limitrofe; • abilităţi specializate pentru rezolvarea problemelor în materie de cercetare şi/sau inovaţie, pentru dezvoltarea de noi cunoştinţe şi proceduri şi pentru integrarea cunoştinţelor din diferite domenii; • competenţe manageriale destinate gestionării şi transformării situaţiilor de muncă sau de studiu care sunt complexe, imprevizibile şi necesită noi abordări strategice; • competenţe acţional-strategice asumate pentru a contribui la aprofundarea cunoştinţelor şi practicilor profesionale şi/sau pentru revizuirea performanţei strategice a echipelor.	7
Ciclul III - Studii superioare de doctorat	**Doctor în *filologie*** Rezultatele corespunzătoare nivelului 8: • cunoştinţe la cel mai înalt nivel teoretic în domeniul filologiei şi al domeniilor limitrofe; • competenţe metodologice şi tehnologice cele mai avansate şi specializate, inclusiv abilitatea de sinteză şi evaluare, necesară pentru rezolvarea problemelor critice de cercetare şi/sau inovaţie şi pentru extinderea şi redefinirea cunoştinţelor existente sau a bunelor practici profesionale; • competenţe atitudinale pentru demonstrarea unui nivel ridicat de autoritate, inovaţie, autonomie, de integritate ştiinţifică şi profesională şi a unui angajament susţinut pentru dezvoltarea de noi idei sau procese aflate în avangarda unei situaţii de muncă sau de studiu, inclusiv cercetarea.	8

2.2. Ocupaţii tipice pentru absolvenţii în domeniul general de studii Ştiinţe umanistice, domeniul de formare profesională 223. Limbi moderne și clasice

Nivelul calificării	Domeniul de formare profesională	Specialitatea	Ocupaţii tipice
Ciclul I - Studii superioare de licenţă	**Limbi moderne și clasice**	**Limba și literatura franceză Limba și literatura spaniolă Limba și literatura italiană Limba și literatura engleză Limba și literatura germană Limba și literatura portugheză Limba și literatura suedeză Limba și literatura chineză Limba și literatura japoneză Limba și literatura turcă Limba și literatura arabă Limbi moderne aplicate**	**Traducător, lingvist, filolog, documentarist, mediatori, corectori, tehnoredactori**
Ciclul II - Studii superioare de mast	**Limbi moderne și clasice**	Programe de master în studii francofone/anglofone/ germanofone/ italofone/ hispanofone	Filolog, supervizor me diaţie, documentarist, manager/prezentator/ animator de emisiuni tele-radio în limbi străine, specialist în comunicare multilingvă
		Programe de master în lingvistică romanică/germanică	Colaboratori ştiinţifici, lingviști, filologi
		Programe de master în traducere și interpretare	Traducător, interpret, referent relaţii externe, terminolog
Ciclul III - Studii superioare de doctorat	**Filologie**	Științe ale limbajului Literatură	Colaborator ştiinţific, Cadru didactic în învăţământul universitar, terminolog, lingvist, filolog, traducător, interpret.

2.3. Rolul domeniului în alte programe de formare

Module de comunicare orală și scrisă într-o limbă modernă sunt incluse în programul de studii al tuturor domeniilor profesionale.

Sînt formate competenţele de comunicarea scrisă și orală în domeniul profesional și cotidian.

Formarea acestor competenţe le oferă specialiştilor posibilitatea de a lucra în echipe internaţionale, de a participa la proiecte internaţionale, de a practica forme de comunicare scrisă şi orală în limbă modernă, ceea ce determină aplicarea perspectivei acţionale în procesul de predare-învăţare a limbilor moderne, recomandate de „Cadrul European Comun de Referinţă pentru Limbi".

3. Finalităţi de studiu şi competenţe – descriptori de nivel pe cicluri

Ciclul I - Studii superioare de licenţă

Nr./o	Competenţe generale
1	Analizarea şi sintetizarea informaţiei din domeniul lingvistic în baza câtorva documente.
2	Aplicarea cunoştinţelor din domeniul lingvistic în practica profesională.
3	Identificarea informaţiei relevante domeniului limbi moderne, inclusiv prin utilizarea tehnologiilor moderne de comunicare.
4	Realizarea cercetărilor ştiinţifice, urmând principiile prevederilor metodologice, fiind ghidaţi de specialişti cu o calificare mai înaltă.
5	Demonstrarea responsabilităţii pentru calitatea rezultatelor profesionale.
6	Comunica în scris şi oral în domeniul profesional şi cotidian în două limbi.
7	Argumentarea poziţiilor adoptate în discursul profesional, prin utilizarea reperelor teoretice studiate.
8	Acţionarea în echipă în vederea rezolvării problemelor profesionale.
9	Valorificarea culturale în scopul promovării valorilor autentice ale civilizaţiei umane.
10	Demonstrarea comportamentului etic general şi profesional.

Licenţă *(lingvist/filolog)*

Nr./o	Denumirea succintă a competenţelor-cheie specifice	Descrierea competenţelor-cheie	Nivelul descriptorilor de la Dublin
1	Cunoaştere şi înţelegere	Generalizarea cunoştinţelor din domeniul lingvistic, literar şi civilizaţional.	A
2	Cunoaştere şi înţelegere	Identificarea bazelor teoretice ale lingvisticii şi ale ştiinţei literare şi a problemelor existente în aceste domenii.	A
3	Cunoaştere şi înţelegere	Identificarea unităţilor lingvistice, a relaţiei lor, a proceselor care le afectează şi a proceselor literare, civilizaţionale şi interculturale..	A
4	Cunoaştere şi înţelegere	Interpretarea teoriilor lingvistice şi literare.	A
5	Aplicarea cunoştinţelor	Aplicarea teoriilor lingvistice şi literare studiate la cercetarea unui fenomen particular.	B

6	Aplicarea cunoștințelor	Abilitatea de a selecta datele lingvistice, de a constitui un corpus, de a interpreta și utiliza informaţia din ele pentru argumentare.	B
7	Aplicarea cunoștințelor	Utilizarea metodelor de analiză lingvistică și literară adecvate tipului de cercetare.	B
8	Abilităţi analitice și predictive	Formularea legităţilor de funcţionare a mecanismelor lingvistice, literare și culturale.	C
9	Abilităţi analitice și predictive	Analizarea fenomenelor lingvistice și literare din perspectivă diacronică, sincronică, socială.	C
10	Abilităţi de comunicare	Identificarea diferitori tipuri și surse de semnificaţii în funcţie de limbaje.	D
11	Abilităţi de comunicare	Utilizarea limbajului specializat în funcţie de publicul-ţintă.	D
12	Abilităţi de comunicare	Utilizarea mijloacelor adecvate în re- și producerea unui text.	D

3.2. Corelaţia „modul/finalităţi de studiu”

Modulul/Finalităţile de studiu	Număr credite ECTS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Lexicul și gramatica textului A	6						+	+	+		+		+
Morfologia și fonetica limbii A	6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Sintaxa și bazele comunicării A	6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Lexicul și gramatica textului B	4						+	+	+		+		+
Morfologie și comunicare B	4					+	+	+	+	+	+	+	+
Literatura naţională și universală	30	+	+	+	+	+	+		+		+		+
Semantica textului A	6						+	+	+		+	+	+
Sintaxă și comunicare scrisă B	4						+	+	+	+	+	+	+
Stilistica textului A	4				+		+	+	+		+	+	+
Lexicologie și stilistică A	5	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+
Lingvistica textului A	6				+		+	+	+		+	+	+
Introducere în Istoria limbii A	4	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+
Semiotica textului A	5				+	+	+	+	+		+	+	+

Licenţă *(lingvist/traducător)*

Nr./o	Denumirea succintă a competenţelor-cheie specifice	Descrierea competenţelor-cheie	Nivelul descriptorilor de la Dublin
1	Cunoaștere și înțelegere	Generalizarea cunoștințelor din domeniul lingvistic.	A
2	Cunoaștere și înțelegere	Identificarea bazelor teoretice ale lingvisticii.	A
3	Cunoaștere și înțelegere	Identificarea problemelor de cercetare în domeniul lingvisticii aplicate.	A
4	Aplicarea cunoștințelor	Demonstrarea capacităţilor de comparare a structurilor și mijloacelor de exprimare în limbile studiate.	B
5	Aplicare cunoștințelor	Distingerea tehnicilor de interpretare consecutivă și simultană.	B
6	Aplicarea cunoștințelor	Determinarea tehnicilor de adnotare și referare, a tehnicilor oratorice și de sinteză orală.	B
7	Aplicarea cunoștințelor	Identificarea limbajelor utilizate de emiţător.	B
8	Aplicarea cunoștințelor	Traducerea sau interpretarea textelor specializate.	B
9	Aplicarea cunoștințelor	Utilizarea echipamentului logistic destinat traducerii.	B
10	Aplicarea cunoștințelor	Utilizarea limbajului specializat în funcţie de publicul-ţintă.	B
11	Aplicarea cunoștințelor	Aplicarea diverselor metode și procedee de traducere.	B
12	Aplicarea cunoștințelor	Utilizarea terminologiei și lexicului adecvat în reproducerea unui text.	B
13	Abilităţi de comunicare	Interpretarea ideilor abordate în textele și mesajele ce urmează să fie traduse.	D
14	Abilităţi analitice	Compararea diverselor variante de traducere și argumentarea selectării variantelor adecvate.	C
15	A învăţa să învețe	Crearea glosarelor și a fișelor terminologice pe baza vocabularului studiat.	E
16	A învăţa să învețe	Recomandarea echivalenţilor standardizaţi și adecvaţi în funcţie de context.	E
17	Abilităţi analitice	Formularea propunerilor pentru ameliorarea calităţii traducerii.	C
18	Abilităţi de comunicare	Traducerea scrisă din limba străină în limba maternă și viceversa a diverselor tipuri de texte.	D
19	Abilităţi de comunicare	Traducerea consecutivă și simultană din limba străină în limba maternă și viceversa a diverselor tipuri de discursuri.	D

3.2. Corelaţia „modul/finalităţi de studiu”

Discipline/ Finalităţi de studiu	Nr.credite	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Tehnici de traducere scrisă. Limba maternă aplicată (română/ rusă)	6			+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Limba engleză/ franceză contemporană I	6	+	+	+	+		+	+	+		+			+						
Traducere gramaticală din limba franceză/ engleză în limba română/rusă	6	+		+	+			+												
Limba B contemporană I	4	+	+	+	+		+	+												
Traducere gramaticală din limba B în limba română/rusă	4	+		+	+			+												
Introducere în traductologie. Limba maternă aplicată (română/ rusă)	6	+	+	+	+		+								+			+		
Limba franceză/ engleză contemporană II	6	+	+	+	+		+	+	+		+			+						
Limba B contemporană II	4	+	+	+	+		+	+	+		+		+							
Traducerea gramaticală din limba B în limba română/rusă	4	+	+	+	+		+	+	+		+		+							
Sociolingvistica A	4	+	+	+	+															
Pragmatica traducerii	6	+	+	+	+			+	+		+		+	+	+					
Traducerea textelor informative şi descriptive din limba engleză/ franceză în limba română/rusă	6				+		+	+	+		+		+	+	+					

Traducerea textelor informative și descriptive din limba B în limba română/rusă	4				+		+	+	+		+		+							
Introducere în terminologie	4	+	+	+	+			+	+	+	+		+			+	+			
Traducerea textelor injonctive, argumentative și narative franceze/ engleze	5				+		+	+	+		+		+	+	+					
Traducerea textelor injonctive, argumentative și narative B	4				+		+	+	+		+		+	+	+					
Istoria traducerii	4		+	+	+	+	+							+		+				
Traductologia	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+		+	+	+	+		
Traducerea textelor literare franceze/ engleze	6			+	+		+	+	+				+	+		+	+			
Traducerea textelor literare din limba B	4			+	+		+	+	+				+	+		+	+			
Etica profesională a traducătorului	2			+	+	+	+					+	+	+	+			+		

3.3. Descrierea finalităţilor de studiu și a competențelor

Ciclul II – Studii superioare de master

1. Analizarea, sintetizarea și evaluarea informaţiei din domeniul lingvistic, literar, mediatic și civilizațional pe baza cercetării documentelor existente.
2. Aplicarea cunoștinţelor din domeniul lingvistic și literar la elaborarea noilor modele de cercetare.
3. Rezolvarea situaţiilor de problemă în baza abordărilor teoretice și a contextului profesional.
4. Gestionarea unui proiect de cercetare prin aplicarea metodologiei de cercetare și gestionarea muncii în echipă.
5. Formularea criteriilor de autoevaluare a performanţelor profesionale și luarea deciziei în vederea dezvoltării profesionale continue.
6. Exploatarea în cercetare a resurselor oferite de tehnologiile informaţionale de comunicare.
7. Integrarea elementelor interculturale în proiectarea activităţilor profesionale.
8. Realizarea obiectivelor profesionale într-o echipă multidisicplinară și internaţională.

Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master în traducere și interpretare:

1. Interpretarea principiilor de comunicare verbală din perspectiva sociolingvisticii moderne.
2. Determinarea criteriilor de autoevaluare a activităţii de traducător, interpret.
3. Abilitatea de a aplica actul de traducere în funcţie de specificul situaţiei de comunicare.
4. Aplicarea metodelor de cercetare în elaborarea lucrărilor ştiinţifice.
5. Adaptarea traducerii la diferite contexte socioculturale.
6. Elaborarea fișelor și bazelor de date terminologice utilizând tehnologiile moderne.
7. Abilitatea de a analiza metodologia cercetării ştiinţifice în domeniul traductologiei și terminologiei.
8. Prognozarea evoluţiei limbii în contextul dezvoltării socio-economice, politice și culturale.
9. Abilitatea de a traduce simultan și consecutiv diverse tipuri de text.
10. Abilitatea de a interpreta simultan și consecutiv diferite tipuri de discurs.
11. Autoevaluarea procesului de colaborare dintre traducător și interlocutor.

Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master în lingvistica romanică/germanică:

1. Diferenţierea variantelor/ registrelor limbii.
2. Identificarea și analizarea problemelor din domeniul lingvisticii germanice/ romanice.
3. Abordarea fenomenelor lingvistice în sistem și identificarea metodelor adecvate pentru obiectivele activităţii profesionale.
4. Aplicarea metodelor de cercetare a diferitor şcoli ştiinţifice în elaborarea lucrărilor ştiinţifice.
5. Argumentarea alegerii soluţiilor și utilizarea unei metodologii în procesul de activitate profesională.
6. Compararea sistemelor lingvistice, literare și culturale romanice/germanice.
7. Abilitatea de a traduce texte de complexitatea nivelului C2.
8. Decodarea variatelor limbaje de comunicare.
9. Producerea diverselor tipuri de discurs.
10. Auto-informarea.
11. Adaptarea realizărilor ştiinţifice din alte domenii adiacente.

Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master în studii anglofone/germanofone/francofone/hispanofone/italofone:

1. Diferenţierea variantelor/ registrelor limbilor.
2. Aplicarea cunoștinţelor despre teoriile limbii și despre domeniile lingvistice în activitatea profesională care implică manipulare și prelucrarea datelor linguale.

3. Identificarea și analizarea problemelor din domeniul limbilor moderne.
4. Abordarea fenomenelor lingvistice și literare în sistem și identificarea metodelor adecvate pentru realizarea obiectivelor profesionale.
5. Aplicarea metodelor de cercetare a diferitor școli științifice în elaborarea lucrărilor științifice.
6. Utilizarea metodologiilor de prelucrare a corpusului: achiziția, constituirea, analiza, interpretarea corpusului bilingv și unilingv, textual, dicționaric, oral și scris.
7. Compararea sistemelor literare, lingvistice și culturale.
8. Argumentarea alegerii soluțiilor și metodologiilor în procesul de activitate profesională.
9. Decodarea variatelor limbaje de comunicare.
10. Producerea variatelor tipuri de discurs.
11. Abilitatea de a traduce și a interpreta texte de complexitatea nivelului C2.
12. Auto-informarea.
13. Adaptarea realizărilor științifice din alte domenii adiacente.

Proces de consultare cu persoanele și instituțiile cheie (angajatorii, absolvenții, tinerii specialiști etc.)

Consultarea se realizează cu foștii absolvenți și angajatorii. Există tendința de a apropia formarea universitară de necesitățile pieței de muncă, mai ales în cadrul noilor specialități apărute relativ recent în activitatea economică din Republica Moldova (supervizori mediatici multilingvi, traducători, interpreți, terminologi, manageri de oficiu multilingvi, directori de programe internaționale etc.). Unii specialiști din domeniu sunt invitați pentru a ține ore practice în cadrul disciplinelor de etică profesională, de comunicare profesională ș.a. Stagiile de specialitate sunt organizate în instituții și organizații care se caracterizează prin tendința de modernizare și de armonizare a activității lor profesionale cu cea internațională. Astfel, studenții au posibilitatea de a acumula competențe de ultimă oră care permit o mai bună deschidere spre plasarea în câmpul muncii în dimensiune națională și internațională.

4. Volumul de muncă și ECTS

4.1 Volumul de muncă pentru programele tipice de formare, exprimat în credite ECTS:

Ciclul	1 credit ECTS = 30 ore de lucru al studentului
I Licență	180
II Master	120
III Doctorat	180

4.2 Orientări și diferenţe în Spaţiul European al Învăţământului Superior în domeniul dat.

La ciclul I noile curricula elaborate în conformitate cu cerinţele Convenţiei de la Bologna sunt, în mare parte, similare celor de la disciplinele/modulele concepute de universităţile din Europa. Este important să accentuăm, totuși, diferenţa ce se conturează ca număr de ore de contact direct, acesta fiind mai mare în Republica Moldova. În universităţile europene se pune un accent mai pronunţat pe lucrul individual al studenţilor și pe consultaţiile individuale. O deosebire vizibilă se face remarcată și la compararea volumului de ore practice și teoretice, în perioada preconizată pentru stagiile profesionale, acestea fiind de o durată mai mare în universităţile europene, fapt ce contribuie la formarea și asimilarea competenţelor necesare pentru viitoarea activitate profesională.

La ciclul II universităţile din Europa prezintă o mai mare varietate de specializări adaptate cerinţelor pieţei. Majoritatea programelor de master au un caracter interdisciplinar, creând astfel competenţe multiple și cu o dimensiune internaţională. Deseori se ţine cont de specificul regiunii în care se află universitatea respectivă, adică sunt formaţi specialiști care ar putea să se încadreze nemijlocit pe piaţa muncii din regiune, combinând reușit studiile și activitatea practică în domeniul sau în domeniile de formare.

5. Învăţarea, predarea și evaluarea

Fundamentul procesului de predare/învăţare îl constituie abordarea bazată pe competenţă, care vizează dezvoltarea la student a unor competenţe durabile, susceptibile să-l ajute să comunice în situaţii profesionale complexe.

Aplicarea principiilor acestei abordări (demers integrativ, predare/învăţare diferenţiată, pedagogie centrată pe student, învăţare/predare de tip comunicativ și interactiv) conferă sens practicilor de învăţare prin simularea situaţiilor profesionale semnificative pentru student, permite o învăţare mai eficientă cu accent pe ceea ce este fundamental, garantând astfel o mai bună fixare a abilităţilor, evaluând în permanenţă acquis-urile, remediind insuficienţele și pregătind baza pentru învăţarea ulterioară.

O prioritate a organizării procesului instructiv o constituie tendinţa de profesionalizare a învăţământului. Astfel, pe baza analizei situaţiilor profesionale, au fost stabilite competenţe la nivel de cunoaștere (Identificarea bazelor teoretice ale lingvisticii și ale ştiinţei literare și a problemelor existente în aceste domenii) dezvoltate în cadrul prelegerilor. Competenţe de aplicare (aplicarea teoriilor lingvistice și literare studiate la cercetarea unui fenomen particular) și de integrare sunt formate în cadrul seminarelor. Practicile de specialitate dezvoltă abilităţi de rezolvare a situaţiilor problematice într-un mediu profesional real (abilitatea de a selecta datele lingvistice, de a constitui un corpus, de a interpreta și utiliza informaţia obţinută pentru argumentare).

Politica de evaluare a învăţării pune în evidenţă două tipuri de valori: valori fundamentale ca adevărul, binele și frumosul, și valori instrumentale precum coerenţa, rigoarea și transparenţa. Respectînd aceste valori, care conlucrează constant, mediul academic se asigură de faptul că fiecare student poate demonstra dezvoltarea competenţelor sale.

6. Sporirea calităţii

Sporirea calităţii formării specialiștilor din domeniul Limbi moderne și clasice este asigurată de câţiva factori:

1. elaborarea unui sistem de centrări multiple practicat la conceperea unui cursus universitar, precum și a seminarelor și cursurilor: de exemplu, centrarea pe student și pe mijloacele tehnice multimedia ce contribuie la formarea autonomiei viitorului specialist, la dezvoltarea competenţelor de studiu independent și de auto-informare, ceea ce permite accesul la informaţia recentă și la actualizarea permanentă a competenţelor;
2. formarea și evaluarea bazate pe competenţe formate la diferit nivel: cunoaștere, aplicare, integrare, ceea ce asigură competitivitatea specialiștilor pe piaţa forţei de muncă;
3. elaborarea planurilor de învăţământ și a setului de competenţe în dependenţă de cerinţele pieţei, ceea ce asigură o rată înaltă a angajării absolvenţilor;
4. selectarea și colaborarea cu cele mai bune baze de practică, asigurându-se astfel ajustarea competenţelor formate la cerinţele angajatorilor;
5. mobilitatea academică a studenţilor și a profesorilor, factor ce contribuie la ameliorarea nivelului procesului de predare/ învăţare și formarea culturii de predare/învăţare în spiritul tradiţiilor universităţilor europene;
6. colaborarea cu instituţiile și organizaţiile din străinătate asigură funcţionarea lectoratelor profesorilor nativi de limbi moderne și a unor centre de documentare multimedia, facilitând accesul studenţilor și profesorilor la informaţia de ultimă oră din domeniu;
7. elaborarea și participarea atât a studenţilor, cât și a profesorilor la proiecte internaţionale de cercetare și de perfecţionare profesională;
8. diversificarea tehnologiilor de formare a competenţelor profesionale.

CADRUL NAȚIONAL AL CALIFICĂRILOR
Învățămînt Superior

Ciclul I – studii superioare de licență
Ciclul II – studii superioare de master
Ciclul III – studii superioare de doctorat

DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ
224 Istorie

INSTITUȚIA COORDONATOARE - UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

COORDONAREA PROIECTULUI

Nr.ci	*Instituția/organizația/si ra*	*Persoana*	*Funcția/titlu/grad științific/didactic*	*Semnătura*	*Data*
1.	Universitatea de Stat din Moldova	Ion Gumenâi	Dr., conf.univ. prodecanul Facultății Istorie Filosofie		24.11.10
2.	Universitatea Pedagogică „Ion Creangă"	Gh. Gonța	Prof. univ. dr. hab. Șeful Catedrei Istoria Românilor		24.11.10
3.	Universitatea Liberă Internațională din Moldova	Ludmila Tihonov	Dr. conf. univ. Șef catedră Istorie		24.11.10

II. Parteneri sociali

Nr.ci	*Instituția/organizația/si ra*	*Persoana*	*Funcția/titlu/grad științific/didactic*	*Semnătura*	*Data*
1.	**Muzeul Național de Arheologie și Istorie**	Sava Eugen	Directorul Muzeului Prof. univ. dr. hab.		24.11.10
2.	**Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturulă**	Ursu Mihai	Directorul Muzeului Dr.		24.11.10

Coordonator elaborare:
Ion Gumenâi,
doctor,
conferențiar universitar,
șef catedră.

1. Introducere în domeniul de formare profesională

1.1 Descriere generală a domeniului

Domeniul de formare profesională **224. Istorie** se încadrează în domeniul general de studiu **22. Ştiinţe umanistice** şi include specialităţile **224.1 Istorie, 224.2 Arheologie, 224.3 Muzeografie, 224.4 Etnologie**.

În perspectiva aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană şi a integrării ei în structurile Uniunii, Domeniul de formare profesională *Istorie* îşi urmăreşte adoptarea măsurilor care să conducă la tripla compatibilitate cu sistemul de învăţămînt european: 1) din punct de vedere al sistemului de organizare; 2) din punct de vedere al curriculei; 3) din punct de vedere al sistemului de evaluare a calităţii învăţămîntului, actului didactic şi rezultatelor cercetării ştiinţifice.

Scopul general al domeniului „Istorie" este formarea specialiştilor în istorie cu competenţe profesionale pentru a activa în domeniul educaţional, al cercetării, cel educaţional şi aplicativ, conform Nomenclatorului specialităţilor pentru pregătirea cadrelor în instituţiile de învăţămînt superior şi mediu de specialitate (Legea nr. 1070 – XIV din 22.06.2000) .

Istoria face parte din categoria ştiinţelor socio-umane care are scopul de a prezenta tabloul real al vieţii sociale din diferite timpuri, acesta rezultînd din acţiunea elementelor structurale ale societăţii. Actualmente profesia de istoric a devenit o componentă inalienabilă a vieţii sociale din toate statele civilizate. Misiunea unui istoric pentru societate este nemăsurabilă, fiindcă explicînd trecutul istoric, are posibilitatea de a prezenta adevărul istoric a întregii societăţi, de a forma conştiinţa naţionala a poporului şi de a-i face să perceapă realitatea conform perceperii trecutului istoric, şi a prognoza viitorul, pentru orice societate, care este interesată de viitorul său. Este importantă susţinerea şi promovarea Istoriei ca domeniu de specializare universitară, deoarece istoricul e capabil să studieze în baza metodelor ştiinţifice fenomenele şi procesele realităţii sociale; să stabilească diagnoza problemelor sociale şi să propună soluţii practice; să evalueze eficienţa diferitor activităţi şi să realizeze o pronosticare a dinamicii sistemelor sociale, învăţînd din greşelile comise pe parcursul timpului.

Programul de formare profesională este fundamentat pe baza planurilor de învăţămînt la specialităţile Istorie, Arheologie, Muzeografie şi Etnologie la Ciclul I, Licenţă care cuprind discipline din următoarele componente: **a) fundamentală**, care formează competenţe de bază la toate specialităţile şi permit abordarea ştiinţifică a domeniului (Istoria Românilor (pe perioade), Stat, societate şi mentalităţi în diferite perioade istorice, Istoria Europei şi Americii (pe perioade), Istoria Ţărilor Asiei şi Africii (pe perioade), etc.) **b) de formare a abilităţilor şi competenţelor generale** (Limbi străine, Tehnologii informaţionale); **c) de orientare socio-umanistică** (Istoria ideilor filosofice, Filosofia Istoriei, Geografie istorică, Istoria culturii universale ş.a.), ambele componente fiind menite să formeze competenţe de cultură generală, aplicabile atît domeniului, cît şi vieţii sociale a absolventului; **d) de orientare spre specialitate** (Arheologie6 Arhivisticx, Muzeografie, Epigrafie, Etnologie, Paleografie, Numismatică şi Cronologie, Codicologie, Heraldică ş.a.), care au ca obiectiv forma-

rea competenţelor specifice domeniului; **e) de orientare către alt domeniu de formare în ciclul II (master)** (Psihologia, Pedagogie, Antropologie, Minorităţi etnice şi naţionale ş.a.) Programul de formare profesională de la Ciclul I, Licenţă este com- pletat de planuri de învăţământ la Ciclul II, Master care cuprind discipline prevăzu- te pentru domeniul de formare profesională *Istorie* şi discipline de specialitate care completează pregătirea în domeniul de formare profesională. Obţinerea competenţelor este concepută prin două modalităţi: una obligatorie, care vine să asigure pregătirea teoretică de specialitate şi alta practică, opţională determinată de libera alegere a studenţilor în funcţie de interesele specifice.

Planurile de învăţământ pentru Ciclul I, Licenţă şi Ciclul II, Master cuprind un spectru complex de discipline necesar formării profesionale la specialităţile Istorie, Arheologie, Muzeografie şi Etnologie. Procesul de învăţământ îmbină organic pregătirea teoretică şi cea practică în scopul eficientizării lui şi adaptării la cerinţele pieţei muncii. Astfel, specificul domeniului Istorie impune realizarea unor aplicaţii practice pe teren şi în instituţii specializate, pentru care sînt prevăzute mai multe stagii de practică. Obţinerea competenţelor este concepută prin două modalităţi: una obligatorie, care vine să asigure pregătirea teoretică de specialitate şi alta opţională - determinată de libera alegere a studenţilor, în funcţie de interesele specifice. Potenţialul didactico-ştiinţific al instituţiei prevăzut pentru a acoperi cursurile, permite în mare măsură să asigure pregătirea specialiştilor în domeniul de formare profesională *Istorie* la specialităţile 224.1 Istorie, 224.2 Arheologie, 224.3 Muzeografie, 224.4 Etnologie.

1.2. Caracteristici cheie:

Nivelul calificării	**Licenţă (Ciclul I)**	**Master (Ciclul II)**	**Doctorat (Ciclul III)**
Durata studiilor	3 ani	2 ani	3 ani(4 ani)
Credite de studii ECTS	180 credite	120 credite	180 credite
Forma de organizare	Învăţământ de zi; cu frecvenţă redusă	Învăţământ de zi	Învăţământ de zi; cu frecvenţă redusă
Condiţii de acces	Diplomă de BAC Diplomă de studii medii de specialitate	Diplomă de licenţă Diplomă echivalentă Diplomă de master	Diplomă de master Diplomă echivalentă
Precondiţii	Realizarea finalităţilor învăţământului preuniversitar	Realizarea finalităţilor învăţământului superior (Licenţă, Ciclul I - (180 credite) Susţinerea examenului de admitere	Realizarea finalităţilor învăţământului superior (Ciclul I, Licenţă şi Ciclul II, Master) Susţinerea examenului de admitere
Stagii de practică	Cu titlul obligatoriu (15-20 credite)	Cu titlul obligatoriu (10 credite)	Nu se realizează

Reguli de examinare și evaluare	• Evaluarea inițială – diagnostică; curentă – formativă; finală –sumativă sînt obligatorii; • Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale- sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe.	• Evaluarea inițială – diagnostică; curentă- formativă; finală –sumativă sînt obligatorii; • Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe formate preponderent prin lucru individual.	• Evaluarea este centrată pe produsele cercetării; • Evaluarea curentă-formativă se realizează prin susținerea referatelor științifice, a rapoartelor anuale, a examenelor din cadrul programului de doctorat; • Evaluarea finală se realizează prin susținerea tezei de doctor.
Modalitate de evaluare finală	Examen de licență: 1. un examen la disciplina fundamentală. 2. un examen la disciplina de specialitate 3. susținerea tezei de licență	Susținerea tezei de master	Susținerea tezei de doctor
Certificare	diplomă de licență în Științe umanistice	diplomă de master în Științe umanistice	diplomă de doctor în istorie
Titlul acordat	licențiat în Științe umanistice	master în Științe umanistice	doctor în istorie,
Drepturi pentru absolvenți	• A aplica pentru programe de master; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în cîmpul muncii.	• A aplica pentru programe de doctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în cîmpul muncii.	• A aplica pentru programe postdoctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în cîmpul muncii.
Organul responsabil pentru autorizarea programelor	Ministerul Educației	Ministerul Educației	Structura abilitată

2. Titluri (calificări) și ocupații

2.1 Descrierea calificării

Ciclul	Titlul acordat/Competențe specifice	Nivelul de referință European Qualification Framework (EQF)
Ciclul I - Studii superioare de licență	**Licențiat în Științe umanistice** Rezultatele corespunzătoare nivelului 6: • Cunoștințe avansate în domeniul istoriei care implică înțelegerea critică a teoriilor și principiilor; • Abilități avansate, care denotă control și inovație, necesare pentru a rezolva probleme complexe și imprevizibile în domeniul istoriei; • Gestionarea activităților sau proiectelor profesionale complexe, prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor în situații de muncă sau de studiu imprevizibile; • Asumarea responsabilității pentru gestionarea dezvoltării profesionale a indivizilor și grupurilor.	6
Ciclul II - Studii superioare de master	**Master în Științe umanistice** Rezultatele corespunzătoare nivelului 7: • Cunoștințe specializate, unele dintre ele situîndu-se în avangarda nivelului de cunoștințe din domeniul Istoriei ca bază a unei gîndiri și/sau cercetări originale; • Conștientizarea critică a cunoștințelor istorice și a cunoștințelor aflate la granița dintre diferite domenii; • Abilități specializate pentru rezolvarea problemelor în materie de cercetare și/sau inovație, pentru dezvoltarea de noi cunoștințe și proceduri și pentru integrarea cunoștințelor din diferite domenii; • Gestionarea și transformarea situațiilor de muncă sau de studiu care sînt complexe, imprevizibile și necesită noi abordări strategice; • Asumarea responsabilității pentru a contribui la cunoștințele și practicile profesionale și/sau pentru revizuirea performanței strategice a echipelor.	7
Ciclul III - Studii superioare de doctorat	**Doctor în istorie, doctor în arheologie** Rezultatele corespunzătoare nivelului 8: Cunoștințe la cel mai avansat nivel din domeniul Istoriei și cunoștințe aflate la granița dintre diferite domenii; Abilitățile și tehnicile cele mai avansate și specializate, inclusiv abilitatea de sinteză și evaluare, necesară pentru rezolvarea problemelor critice de cercetare și/sau inovație și pentru extinderea și redefinirea cunoștințelor existente sau a practicilor profesionale; Demonstrarea unui nivel ridicat de autoritate, inovație, autonomie, de integritate științifică și profesională și a unui angajament susținut pentru dezvoltarea de noi idei sau procese aflate în avangarda unei situații de muncă sau de studiu, inclusiv cercetarea.	8

2.2 Ocupaţii tipice pentru absolvenţii domeniului dat (nomenclatorul profesiilor /clasificatorul ocupaţiilor) pe cicluri

Nivelul calificării	Specialitatea	Ocupaţii tipice
Ciclul I - Studii superioare de licenţă	Istorie	istoric, arhivar, arhivist, muzeograf, profesor de istorie în învăţământul secundar (gimnazial, profesional), specialist serviciul personal, consilier politic consilier etnolog, consilier muzeograf.
	Arheologie	arheolog, istoric muzeograf conservator opere de arta și monumente istorice, consilier etnolog, consilier arheolog.
	Muzeografie	muzeograf, Conservator opere de arta și monumente istorice Istoric arhivar arhivist, profesor de istorie în învăţământul secundar (gimnazial, profesional) specialist serviciul personal, consilier etnolog, consilier muzeograf
	Etnologie	etnolog, istoric, arhivist, muzeograf, profesor de istorie în învăţământul secundar (gimnazial, profesional), specialist serviciul personal, consilier etnolog.
Ciclul II - Studii superioare de Master	Istorie comparată	istoric, arhivar, arhivist, muzeograf, etnolog, antropolog, profesor de istorie în învăţământul preuniversitar (gimnazial, liceal, profesional), asistent universitar, cercetător stagiar în ştiinţele umanistice, analist politic, consilier organizaţie politică, manager (în serviciile de informaţii și reclamă)
	Arheologie și istorie antică	arheolog, asistent universitar, cercetător stagiar în arheologie, arheolog – manager în serviciul de ocrotire a monumentelor istorice, muzeograf – manager în serviciul de administrare a muzeelor.
	Istorie contemporană	istoric, analist politic, muzeograf antropolog, profesor de istorie în învăţământul preuniversitar, (gimnazial, liceal, profesional), asistent universitar, cercetător stagiar în ştiinţele umanistice, manager, (în serviciile de informaţii și reclamă), muzeograf-manager în serviciul de administrare a muzeelor republicane, raionale, săteşti și şcolare.

Ciclul II - Studii superioare de master	Istorie și civilizații sud-est europene	istoric, muzeograf, profesor de istorie în învățământul preuniversitar (gimnazial, liceal, profesional), asistent universitar , cercetător stagiar în științele umanistice, manager (în serviciile de informații și reclamă), muzeograf-manager în serviciul de administrare a muzeelor republicane, raionale, sătești și școlare.
Ciclul III - Studii superioare de doctorat	Istorie 07.00.02 - Istoria românilor (pe perioade) 07.00.03 - Istoria universală (pe perioade)	istoric, cercetător științific în domeniul Istorie, cadru didactic în învățământul universitar, colaborator științific, analist politic , consilier politic,
	07.00.12 - Muzeologie, ocrotirea monumentelor istorico-culturale	muzeograf, conservator opere de arta și monumente istorice , cercetător științific în domeniul muzeografiei, cadru didactic în învățământul universitar, colaborator științific, consilier muzeograf, arhivar, arhivist
	07.00.07 - Etnologie, antropologie culturală și istorică	etnolog, cadru didactic în învățământul universitar, colaborator științific, cercetător științific, consilier etnolog.
	07.00.09 - Teoria și metodologia științelor istorice	cercetător științific în domeniul teoriei și metodologiei științelor istorice, cadru didactic în învățământul universitar, colaborator științific, analist politic, consilier politic.
	07.00.10 - Istoria științei (pe domenii)	cercetător științific în domeniul Istoriei științelor, cadru didactic în învățământul universitar, colaborator științific, analist politic , consilier politic.
	07.00.06 Arheologie	arheolog, cadru didactic în învățământul universitar, colaborator științific, cercetător științific.

2.3 Rolul domeniului în alte programe de formare

Istoria este disciplina care de fapt stă la baza formării competenţelor generale la majoritatea domeniilor sociale și umanitare. În primul rînd este necesar de amintit așa specialităţi ca *Relațiile internaționale, Științele politice, Antropologie* sau *Educaţie Civică*, studiul cărora nu poate fi realizat fără o cunoaștere profundă a Istorie Europei Americii, Asiei și Africii și nu în ultimul rînd a spaţiului românesc. Specialităţile

Jurnalism, Comunicare și *Limba și literatura română* necesită cursuri de Istoria civilizaţiilor, Istoria religiilor sau Istoria și filosofia culturii, cu statut de disciplină specială pentru formarea unor competenţe instrumentale și interpersonale. De asemenea așa cursuri ca Istoria filosofiei, dreptului, literaturii, doctrinelor economice, psihologiei sau pedagogiei vin să complinească competenţele domeniilor date. În același timp Paleografia slavo-română și româno-chirilică pot aduce un real aport la studiul limbilor clasice, iar istoria religiilor este un component indispensabil al teologiei.

3. Finalităţi de studiu și competenţe

3.1. Descrierea finalităţilor de studiu și a competenţelor Ciclul I – Studii superioare de licenţă

- ***Competenţe generale:***

1. Îndeplinirea la termen, riguros si responsabil, în condiții de eficienta si eficacitate, a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor eticii activității științifice, aplicarea riguroasa a regulilor de citare si respingerea plagiatului.
2. Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup și de muncă eficientă în echipă, cu asumarea de roluri diverse.
3. Căutarea, identificarea si utilizarea unor metode si tehnici eficiente de învățare continue în scopul inserției și adaptabilității la cerințele pieței muncii.
4. Conștientizarea importanței patrimoniului cultural local, național și universal și înţelegerea necesităţii de a conserva diversitatea culturală.
5. Exprimarea personală printr-o varietate de mijloace, folosind propriile aptitudini, compararea propriilor opinii și expresii creatoare cu ale altora și dezvoltarea aptitudinilor creative care pot fi transferate în diverse contexte profesionale.

- ***Competenţe specifice*** **Specialitatea Istorie**

1. Regăsirea informației despre trecutul istoric
2. Stabilirea faptelor istorice pe baza informațiilor din sursele istorice.
3. Prezentarea orala și scrisa, în limba programului de studii și într-o limba de circulație internațională, a cunoștințelor de specialitate.
4. Prezentarea orală (cu suport tehnic vizual) și scrisă a unui fapt istoric oarecare, în condiții prestabilite.
5. Utilizare la un nivel de bază a metodelor specifice unei științe auxiliare a istoriei (paleografie chirilica/slava/latina etc., epigrafie, numismatică, codicologie, arheologie etc.).
6. Utilizarea conceptelor și a metodelor de bază ale cel puțin unei alte științe sociale sau umaniste, sau ale unei discipline de graniță între istorie si alte științe (sociologia, antropologia , istoria artei, economia, psihologie, filozofia etc.).

7. Aplicarea cunoştinţelor teoretice, a principiilor şi metodelor de bază şi utilizarea noilor tehnologii informaţionale şi resurselor internet pentru producerea punctuală a unor noi cunoştinţe istorice vizînd o epocă şi/sau o problemă istorică de complexitate medie.
8. Adaptarea şi comunicarea coerentă a informaţiilor şi a problemelor cu caracter istoric specialiştilor şi nespecialiştilor în domeniu.

3.2. Corelaţia „finalităţi de studiu şi competenţe – curriculum" Ciclul I, Licenţă, Specialitatea Istorie

Modulul/ Finalităţile de studiu	Componenta modulului	Nr credite ECTS	1	2	3	4	5	6	7	8
Istoria veche a spaţiului românesc	F	6	+	+	+	+	+	+	+	+
Istoria Orientul antic	F	6	+	+	+	+	+	+	+	+
Istoria Greciei şi Romei Antice	F	6	+	+	+	+	+	+	+	+
Stat societate şi mentalităţi în perioada medievală (Istoria Europei medievale şi Istoria medievală a Ţărilor Asiei şi Africii)	F	6	+	+	+	+	+	+	+	+
Istoria medievală a Românilor	F	6	+	+	+	+	+	+	+	+
Stat societate şi mentalităţi în epoca modernă (Istoria Europei moderne şi Istoria Ţărilor modernă a ţărilor Asiei şi Africii)	F	6	+	+	+	+		+	+	+
Istoria modernă a Românilor	F	6	+	+	+	+	+	+	+	+
Stat societate şi mentalităţi în epoca contemporană (Istoria contemporană a ţărilor Europei şi Americii)	F	6	+	+	+	+		+	+	+
Istoria contemporană a Românilor	F		+	+	+	+		+	+	+
Istoria contemporană a Ţărilor Asie şi Africii	S	5	+	+	+	+		+	+	+
Preistorie şi Arheologie universală	S	5	+	+	+	+		+	+	+
Antropologie	S	4			+	+		+	+	
Discipline istorice auxiliare (Paleografie, Numismatică, Cronologie, Heraldică)	S	5	+	+			+	+	+	+
Bizantinologie	S	5	+	+	+	+	+	+		+
Arhivistica şi muzeografie	S	4	+	+		+	+		+	+
Studii de izvoare şi Istoriografie universală			+	+	+	+	+	+	+	+

Studii de izvoare și Istoriografie românească	S	3	+	+	+	+	+	+	+	+
Istoria religiilor	S	5	+	+	+	+		+		+
Noi direcţii de cercetare în domeniul istoriei	S	2	+	+	+	+	+	+	+	+

- ***Competențe specifice Specialitatea Arheologie***

1. Cunoașterea istoriei locale, regionale și universale.
2. Utilizarea terminologiei istorice și de specialitate în prezentarea și explicarea informaţiei de specialitate.
3. Caracterizarea și explicarea evenimentelor, proceselor și fenomenelor istorice din diferite perioade ale istoriei umane și la nivel local, regional și global.
4. Identificarea și argumentarea relaţiilor cauzale dintre evenimente, procese și fenomene istorice.
5. Cunoașterea și estimarea perspectivelor istoriografice ale diferitor perioade și contexte, inclusiv dezbateri curente.
6. Identificarea, descifrarea, interpretarea și utilizarea informaţiilor obţinute din diferite categorii de surse: narative, arheologice, paleo-botanice, osteologice, etc., utilizîndu-le în reconstruirea adecvată a procesului istoric.
7. Stabilirea faptelor istorice pe baza informaţiilor din izvoare și din afara izvoarelor.
8. Prezentarea orala si scrisa, în limba programului de studiu si într-o limba de circulaţie internaţionala, a cunoștinţelor de specialitate.
9. Utilizarea metodologiei de baza a unor științe auxiliare ale istoriei (conexe arheologiei): numismatică, epigrafie, etnografie, etc.
10. Aplicarea adecvata a bazelor metodologiei cercetării arheologice teoretice si practice, de teren.
11. Îndeplinirea la termen, riguroasa si responsabila, în condiţii de eficienta si eficacitate, a documentaţiei de șantier și a altor sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor eticii activităţii ştiinţifice, aplicarea riguroasa a regulilor de citare si respingerea plagiatului.
12. Aplicarea tehnicilor de relaţionare în grup si de munca eficienta în echipa, cu asumarea de roluri diverse.
13. Căutarea, identificarea si utilizarea unor metode si tehnici eficiente de învăţare; conştientizarea motivaţiilor extrinseci si intrinseci ale învăţării continue.

3.2. Corelaţia „finalităţi de studiu şi competenţe – curriculum” Ciclul I, Licenţă Specialitatea Arheologie

Modulul/Finalităţile de studiu	Componenta modulului	Nr credite ECTS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Istoria veche a spaţiului românesc	F	6	+	+	+	+	+	+		+			+		+
Preistorie şi Istoria Orientul antic	F	6	+	+	+	+	+	+		+			+		+
Istoria Greciei şi Romei Antice	F	6	+	+	+	+	+	+		+			+		+
Stat societate şi mentalităţi în perioada medievală (Istoria Europei medievale şi Istoria medievalîă a Ţărilor Asiei şi Africii)	F	6	+	+	+	+	+	+		+			+		+
Istoria medievală a Românilor	F	6	+	+	+	+	+	+		+			+	+	+
Stat societate şi mentalităţi în epoca modernă (Istoria Europei moderne şi Istoria Ţărilor modernă a ţărilor Asiei şi Africii)	F	6	+	+	+	+	+	+		+			+		+
Istoria modernă a Românilor	F	6	+	+	+	+	+	+		+			+	+	+
Stat societate şi mentalităţi în epoca contemporană (Istoria contemporană a ţărilor Europei şi Americii)	F	6	+	+	+	+	+	+		+					+
Istoria contemporană a Românilor	F		+	+	+	+	+	+		+			+	+	+
Istoria contemporană a Asiei şi Africii	S	5	+	+	+	+	+	+		+			+		+
Arheologie preistorică (Paleoliticul şi epoca bronzului)	S	4	+	+	+	+		+		+	+	+	+	+	+
Arheologie preistorică (Epoca fierului)	S	4	+	+	+	+		+		+	+	+		+	+
Antropologie	S	4		+		+			+	+	+	+	+	+	+
Limbi clasice (greaca, latina)	S	5		+					+	+	+	+		+	+
Epigrafie greacă. Epigrafie latină	S	3		+					+	+	+	+		+	+
Studii de izvoare şi Istoriografie universală	S	5		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Arheologie experimentală	S	4		+		+		+	+		+	+		+	+
Sisteme de periodizare. Cronologie	S	3		+		+		+	+	+	+	+		+	+
Metode contemporane în arheologie	S	3		+				+	+	+	+	+	+	+	+
Arheologie medievală universală	S	3		+	+	+		+	+	+	+	+		+	+
Istoria arheologiei	S	2	+			+	+	+		+	+	+	+	+	+

- ***Competenţe specifice Specialitatea Muzeografie***

1. Cunoașterea istoriei locale, regionale și universale.
2. Utilizarea terminologiei istorice și de specialitate în prezentarea și explicarea informaţiei de specialitate.
3. Caracterizarea și explicarea evenimentelor, proceselor și fenomenelor istorice din diferite perioade ale istoriei umane și la nivel local, regional și global.
4. Identificarea și argumentarea relaţiilor cauzale dintre evenimente, procese și fenomene istorice.
5. Cunoașterea perspectivelor istoriografice ale diferitor perioade și contexte, inclusiv dezbateri curente.
6. Identificarea, interpretarea și utilizarea în mod corespunzător a informaţiei despre trecutul istoric.
7. Stabilirea faptelor istorice pe baza informaţiilor din izvoare și din afara izvoarelor.
8. Prezentarea orala si scrisa, în limba programului de studii si într-o limba de circulaţie internaţională, a cunoștinţelor de specialitate.
9. Utilizarea metodelor avansate de actare a mostrelor muzeale.
10. Proiectarea si realizarea de expoziţii și alte activităţi muzeale.
11. Integrarea profesionala în instituţiile muzeale si gestionarea patrimoniului cultural pe baza legislaţiei în vigoare.
12. Gestionarea informaţiilor referitoare la patrimoniul cultural, relaţii publice, comunicare si marketing.
13. Îndeplinirea la termen, riguroasa si responsabila , în condiţii de eficienta si eficacitate, a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor eticii activităţii ştiinţifice, aplicarea riguroasa a regulilor de citare ș respingerea plagiatului.
14. Capacitatea de a aplica tehnici și metode de educaţie istorică.
15. Căutarea, identificarea si utilizarea unor metode si tehnici eficiente de învăţare; conștientizarea motivaţiilor extrinseci si intrinseci ale învăţării continue.

- ***Corelaţia „finalităţi de studiu şi competenţe – curriculum" Ciclul I, Licenţă Specialitatea Muzeografie***

Modulul/Finalităţile de studiu	Componenta modulului	Nr credite ECTS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Istoria veche a spaţiului românesc	F	6	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	
Preistorie şi Istoria Orientul antic	F	6	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+
Istoria Greciei şi Romei Antice	F	6	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+
Stat societate şi mentalităţi în perioada medievală (Istoria Europei medievale şi Istoria medievalîă a Ţărilor Asiei şi Africii)	F	6	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+
Istoria medievală a Românilor	F	6	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+
Stat societate şi mentalităţi în epoca modernă (Istoria Europei moderne şi Istoria Ţărilor modernă a ţărilor Asiei şi Africii)	F	6	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+
Istoria modernă a Românilor	F	6	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+
Stat societate şi mentalităţi în epoca contemporană (Istoria contemporană a ţărilor Europei şi Americii)	F	6	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+
Istoria contemporană a Românilor	F		+	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+
Istoria contemporană a Ţărilor Asie şi Africii	S	5	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+
Arheologie universală	S	5	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+		+	+	
Antropologie	S	4		+	+	+			+	+		+	+			+	
Bizantinologie	S	5	+	+	+	+	+		+	+					+		
Arhivistica	S	4		+		+		+	+	+		+		+	+	+	+
Conservarea şi restaurarea colecţiilor muzeale	S	4		+				+	+	+	+	+	+	+		+	+
Istoria muzeelor din R. Moldova	S	5	+		+	+	+		+	+	+	+	+		+	+	+
Studii de izvoare şi Istoriografie universală	S	5		+	+	+	+	+	+	+							+
Studii de izvoare şi Istoriografie românească	S	5		+	+	+	+	+	+	+							+
Paleografie	S	5		+				+	+	+						+	
Iconografie	S	2	+	+		+		+	+	+					+	+	+
Constituirea fondului muzeal	S	5						+	+	+	+	+	+		+	+	+
Muzeul contemporan : Desing şi expoziţie muzeală	S	3		+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Managimentul muzeal	S	2		+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Sistemul muzeistic	S	2		+				+	+	+	+	+	+		+	+	

- ***Competenţe specifice Specialitatea etnologie***

1. Cunoașterea istoriei locale, regionale și universale.
2. Utilizarea terminologiei istorice și de specialitate în prezentarea și explicarea informaţiei de specialitate.
3. Caracterizarea și explicarea evenimentelor, proceselor și fenomenelor istorice din diferite perioade ale istoriei umane și la nivel local, regional și global.
4. Identificarea și argumentarea relaţiilor cauzale dintre evenimente, procese și fenomene istorice.
5. Cunoașterea perspectivelor istoriografice ale diferitor perioade și contexte, inclusiv dezbateri curente.
6. Identificarea, interpretarea și utilizarea în mod corespunzător a informaţiei despre trecutul istoric.
7. Prezentarea orala si scrisa, în limba programului de studii si într-o limba de circulaţie internaţionala, a cunoștinţelor de specialitate.
8. Identificarea, analiza si clasificarea fenomenelor culturale cu relevanţa etnologica în contexte multiple (local, regional, naţional, global)
9. Analiza din perspective multiple (retorica, de conţinut, contextuală etc.) a faptelor culturale de diverse niveluri și provenienţe (creaţii artistice, discursuri publice, cultura de masă, culturi și sub-culturi comunitare)
10. Proiectarea de cercetări de teren și promovarea patrimoniului cultural cu respectarea eticii profesionale.
11. Consilierea factorilor implicaţi în situaţii ce presupun relaţii interumane între grupuri supuse unor procese de aculturaţie (minorităţi, refugiaţi, marginali, etc.)
12. Îndeplinirea la termen, în mod riguros, eficient si responsabil, a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor eticii activităţii ştiinţifice și cu aplicarea riguroasa a regulilor de citare.
13. Capacitatea de a aplica tehnici și metode de educaţie istorică.
14. Aplicarea tehnicilor de relaţionare în grup; dezvoltarea capacităţilor de comunicare interpersonala si de asumare de roluri specifice în cadrul muncii în echipa.
15. Căutarea, identificarea si utilizarea unor metode si tehnici eficiente de învăţare; conştientizarea motivaţiilor extrinseci si intrinseci ale învăţării continue

3.2. Corelaţia „finalităţi de studiu şi competenţe – curriculum” Ciclul I, Licenţă. Specialitatea etnologie

Modulul/ Finalităţile de studiu	Componenta modulului	Nr credite ECTS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Istoria veche a spaţiului românesc	F	6	+	+	+	+	+	+	+	+		+		+	+		+
Preistorie şi Istoria Orientul antic	F	6	+	+	+	+	+	+	+			+		+	+		+
Istoria Greciei şi Romei Antice	F	6	+	+	+	+	+	+	+			+		+	+		+
Stat societate şi mentalităţi în perioada medievală (Istoria Europei şi a Ţărilor Asiei şi Africii medievale)	F	6	+	+	+	+	+	+	+			+		+	+		+
Istoria medievală a Românilor	F	6	+	+	+	+	+	+	+			+		+	+	+	+
Stat societate şi mentalităţi în epoca modernă (Istoria Europei şi Ţărilor Asiei şi Africii)	F	6	+	+	+	+	+	+	+					+	+	+	+
Istoria modernă a Românilor	F	6	+	+	+	+	+	+	+				+	+	+	+	+
Stat societate şi mentalităţi în epoca contemporană (Istoria contemporană a ţărilor Europei şi Americii)	F	6	+	+	+	+	+	+	+	+				+	+	+	+
Istoria contemporană a Românilor	F		+	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+
Istoria contemporană a Ţărilor Asie şi Africii	S	5	+	+	+	+	+	+	+	+				+	+	+	+
Arheologie universală	S	5	+	+	+	+		+	+	+	+	+			+	+	+
Introducere în etnologie	S	4	+	+		+			+	+	+	+	+		+		+
Etnologia românilor	S	3	+	+		+			+	+	+		+		+	+	+
Bizantinologie	S	5	+	+	+	+			+		+			+			+
Arhivistica şi muzeografie	S	4	+	+		+		+	+	+	+		+		+	+	+
Studii de izvoare şi Istoriografie universală			+		+	+	+	+	+					+			+
Studii de izvoare şi Istoriografie românească	S	3	+		+	+	+	+	+					+			+
Etno-psihologia. Etno-sociologia	S	3	+	+		+			+	+	+	+	+	+	+	+	+
Procesele de etnogeneză în Europa de Sud-Est în perioada medievală şi modernă	S	4	+		+	+	+		+	+	+		+				+
Relaţiile interetnice şi confesionale în Balcani în sec. XX – înc.sec. XXI.	S	3	+		+	+	+		+	+	+		+		+		+
Istoria etnologiei.	S	2	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+				+
Etno-istorie	S	2	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+
Metodologia cercetării etnologice	S	2		+	+	+	+	+	+	+	+	+		+			+

Ciclul II – Studii superioare de master

- ***Competenţe generale***

1. Cunoașterea aprofundată, dezvoltarea și aplicarea cunoștinţelor, informaţiilor și ideilor originale în contextul cercetării.
2. Integrarea cunoștinţelor si formularea judecăţilor pe baza unor date istorice incomplete.
3. Comunicarea concluziilor si esenţializarea cunoștinţelor atît în limba română, cît și în limbile străine.
4. Studierea în mod independent și autonom a subiectelor din domeniul istoriei desemnate pentru cercetare.
5. Soluţionarea problemelor în împrejurări noi sau necunoscute în contexte înrudite cu domeniul de studiu sau multidisciplinare.
6. Îndeplinirea la termen, riguroasă și responsabilă, în condiţii de eficienta si eficacitate, a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor eticii activităţii ştiinţifice, aplicarea riguroasă a regulilor de citare si respingerea plagiatului.

- ***Competenţe specifice rezulate din realizarea programelor de master în:***

A) Studii istorice comparate

1. Utilizarea celor mai noi direcţii și interpretări utilizate de către specialiștii domeniului istoriei.
2. Realizarea proiectelor de cercetare științifică cu un înalt grad de autonomie, și o bună documentare în domeniu.
3. Demonstrarea capacităţilor analitice privitoare la diversitatea problemelor ridicate de către știinţa istorică.
4. Realizarea diagnozelor bazate pe cercetare în vederea rezolvării problemelor prin integrarea cunoștinţelor noi din domeniul istoriei precum și a celor interdisciplinare.
5. Demonstrarea autonomiei în procesul de învăţare precum și nivelul înalt de înţelegere a proceselor de învăţare în domeniul istorie.
6. Demonstrarea inovaţiei în contextul lucrului cu materialul documentar și bibliografic.
7. Utilizarea modalităţilor eficiente de formare a unor concepte, definiţii sau de tratare a anumitor probleme.
8. Selectarea metodelor eficiente de luare a unor decizii.
9. Estimarea cunoștinţelor obţinute înainte de a le utiliza într-un scop anumit.
10. Identificarea metodelor adecvate obiectivelor cercetării.
11. Promovarea concepţiilor noilor direcţii de cercetare în domeniul istoriei în vederea realizării lucrărilor proprii

B) Arheologie și istorie antică

- ***Competenţe specifice rezulate din realizarea programelor de master:***

1. Intensificarea modalităţilor de dobîndire a cunoştinţelor arheologice în condiţiile extinderii ariei de cercetare și a nivelului informaţional în domeniu.
2. Demonstrarea capacităţilor analitice și aptitudinilor profesioniste în procesul cercetărilor pe teren a obiectivelor arheologice.
3. Demonstrarea autonomiei în procesul de învăţare.
4. Demonstrarea competenţelor profesioniste în investigarea monumentelor arheologice și valorificarea, la justa valoare, a vestigiilor și materialelor colectate.
5. Utilizarea modalităţilor eficiente de formare a unor concepte, definiţii sau de tratare a anumitor probleme.
6. Demonstrarea capacităţilor de comunicare și cunoaștere privind implementarea noilor metode arheologice de cercetare în procesul studierii monumentelor arheologice.
7. Utilizarea metodelor de analiză critică a tratatelor autorilor antici și izvoarelor epigrafice.
8. Utilizarea rezultatelor analizei surselor narative, epigrafice, etnografice, numismatice, datelor analizelor osteologice și paleobotanice în cunoașterea adecvată a circumstanţelor funcţionării comunităţii ce a lăsat monumentul arheologic respectiv.
9. Demonstrarea competenţelor în utilizarea informaţiilor surselor narative și a datelor arheologice interpretîndu-le ca surse istorice în cercetare.
10. Demonstrarea competenţelor depline și aptitudinilor necesare în coroborarea surselor narative, epigrafice, etnografice, numismatice, glotonimice etc. cu datele ce reies din analiza vestigiilor și materialelor arheologice.
11. Utilizarea tehnologiilor contemporane în colaborarea profesională.

C) Istorie contemporană

- ***Competenţe specifice rezulate din realizarea programelor de master:***

1. Cunoașterea și înţelegerea aprofundată a noţiunilor, conceptelor, teoriilor a istoriei contemporane universale și a Românilor, care să asigure o abordare originală în dezvoltarea sau aplicarea lor în contextul cercetării.
2. Aplicarea integrată a cunoștinţelor teoretice, a aparatului conceptual și metodologic, în condiţii de informare incompletă, pentru a rezolva probleme ce ţin de Istoria contemporană.
3. Demonstrarea capacităţilor analitice privitoare la diversitatea problemelor ridicate de către ştiinţa istorică contemporană.
4. Diagnosticarea bazată pe cercetare în vederea rezolvării problemelor prin integrarea cunoștinţelor noi din domeniul istoriei contemporane precum și a celor interdisciplinare.
5. Demonstrarea autonomiei în procesul de învăţare precum și un nivel înalt de înţelegere a proceselor de învăţare în domeniul istoriei.

6. Demonstrarea inovaţiilor în contextul lucrului cu materialul documentar și bibliografic.
7. Utilizarea modalităţilor eficiente de formare a unor concepte, definiţii sau de tratare a anumitor probleme.
8. Realizarea proiectelor de cercetare ştiinţifică, demonstrînd un înalt grad de autonomie și o bună documentare în domeniul istoriei contemporane.
9. Realizarea conexiunilor dintre faptele petrecute în istoria contemporană cu realitatea politică din lume și republică.

D) Istorie și civilizaţii sud – est europene

- ***Competenţe specifice rezulate din realizarea programelor de master:***

1. Consolidarea și amplificarea modalităţilor de dobîndire a cunoștinţelor pe segmentul istoriei sud-est europene în condiţiile extinderii ariei de cercetare și a nivelului informaţional în domeniu.
2. Realizarea proiectelor de cercetare ştiinţifică demonstrînd un înalt grad de autonomie și o bună documentare în domeniu.
3. Demonstrarea capacităţilor și aptitudinilor de a studia aspiraţiile diferitor grupări etnice, locuitoare a spaţiului balcanic prezentînd viziunea proprie în procesul de optimizare și omogenizare a acestor aspiraţii.
4. Realizarea și utilizarea celor mai optime norme și standarde internaţionale în evidenţierea anumitor disensiuni de ordin etno–lingvistic și religios în spaţiul civilizaţional sud-est european.
5. Demonstrarea capacităţilor analitice privitor la diversitatea de opinii la unul și același subiect, propunînd propriul program de realizare a cercetării în domeniu.
6. Utilizarea modalităţilor eficiente de formare a unor concepte, definiţii sau de tratare a anumitor probleme legate de istoria ţărilor din Sud-estul Europei.
7. Demonstrarea cunoștinţelor fundamentale a istoriei comunităţilor conlocuitoare pentru crearea anumitor seturi de recomandări de profilaxie a posibilelor disensiuni etno-lingvistice și religioase din zona balcanică.
8. Stabilirea priorităţilor studiilor interdisciplinare în cercetările ştiinţifice a istoriei și civilizaţiei sud-est europene.
9. Selectarea și identificarea metodelor eficiente și adecvate obiectivelor cercetării.
10. Adaptarea problematicilor sociale, ştiinţifice și etnice, care apar în muncă sau studiu cu referire la zona balcanică.

Ciclul III – Studii superioare de doctorat

- ***Competenţe generale***

1. Cunoașterea și înţelegerea aprofundată și comprehensivă a noţiunilor, conceptelor, teoriilor și metodelor de bază și conștientizarea critică a cunoștinţelor din domeniul Istoriei, care asigură o abordare originală în dezvoltarea sau aplicarea lor, în contextul cercetării ştiinţifice.

2. Adaptarea realizărilor științifice din domeniile conexe istoriei (sociologie, filosofie, politologie, filologie etc.) la procesul de cercetare istoric.
3. Aplicarea integrată a cunoștințelor teoretice, a aparatului conceptual și a metodologiilor de cercetare, în condiții de informare incompletă, avînd caracter complex și interdisciplinar, în domeniul Istoriei.
4. Elaborarea cercetărilor originale, gestionarea de proiecte profesionale și/sau de cercetare, în mod autonom, care extind frontierele cunoașterii prin dezvoltarea de noi cunoștințe substanțiale.
5. Promovarea în context academic și profesional a rezultatelor științifice.

A) Istorie

- ***Competențe specifice***

1. Identificarea și evaluarea principalelor direcții ale dezvoltării istoriei ca știință.
2. Analiza critică, interpretarea și adaptarea teoriilor și concepțiilor din domeniul istoriei în vederea realizării lucrărilor științifice proprii.
3. Selectarea, aplicarea și argumentarea metodelor adecvate de cercetare în domeniul istoriei.
4. Identificarea, interpretarea, analiza critică și utilizarea corectă a izvoarelor istorice în cercetările de specialitate.
5. Stabilirea raportului de reciprocitate pragmatică între domeniile disciplinelor adiacente și complementare și integrarea cunoștințelor din domenii noi sau interdisciplinare.
6. Elaborarea strategiilor de colaborare și comunicare cu specialiștii domeniului.
7. Demonstrarea capacităților de a lua decizii orientate spre apropierea și consolidarea mediului istoric.
8. Elaborarea proiectelor de cercetare științifică în domeniul istoriei, demonstrînd un înalt grad de autonomie.
9. Adaptarea și comunicarea coerentă a informațiilor și a problemelor din domeniul istoriei specialiștilor și nespecialiștilor.
10. Manifestarea și respectarea principiilor eticii profesionale și a deontologiei istorice în elaborarea lucrărilor științifice

B) Arheologie

- ***Competențe specifice***

1. Utilizarea cunoștințelor de specializare pentru a analiza critic, a evalua și a sintetiza noi idei în domeniul arheologiei.
2. Identificarea metodelor adecvate de cercetare a obiectivelor arheologice.
3. Elaborarea metodelor/mecanismelor/proiectelor/politicilor competente de ocrotire, păstrare și valorificare a patrimoniului arheologic național.
4. Demonstrarea competențelor profesioniste în procesul de investigație arheologică, prin valorificarea diverselor materiale și mostre din fondurile existente, contribuind la dezvoltarea în ascensiune a științei arheologice.

5. Implementarea standardelor internaţionale în activitatea de cercetare, în fondarea și conservarea patrimoniului arheologic naţional.
6. Utilizarea competenţelor analitice în procesul de studiere a problemelor de cercetare în domeniul arheologiei.
7. Implementarea organică și competentă a informaţiilor surselor.
8. Realizarea proiectelor de cercetare științifică, demonstrînd cel mai înalt grad de autonomie și o bună documentare în domeniu.
9. Demonstrarea capacităţilor analitice în elaborarea conceptelor muzeale, conform direcţiilor instituţionale: muzee istorice, de artă, arheologice, etnografice, bisericești, etc.
10. Manifestarea și respectarea principiilor eticii și deontologiei științei în elaborarea lucrărilor științifice.

3.3 Proces de consultare cu persoanele și instituţiile cheie (angajatorii, absolvenţii, tinerii specialiști etc.)

Specialitatea Istorie are o tradiţie de lungă durată aceasta fiind printre disciplinele ce au stat la baza învăţămîntului universitar din Republica Moldova. Totodată, datorită transformărilor din interiorul societăţii și datorită cerinţelor internaţionale, Planurile de învăţămînt, realizate pentru domeniul Istorie sînt racordate cerinţelor procesului de la Bologna și au fost elaborate în conlucrare cu universităţi de prestigiu în domeniu din Europa.

În baza concepţiei de pregătire a specialiștilor în domeniul *Istorie*, ce se discută în cadrul catedrelor de specialitate și în dialogul ce are loc cu specialiști din acest domeniu de la alte instituţii de învăţămînt superior, se fac propuneri pentru planul de studii. Aceste propuneri sînt discutate de către Comisiile metodice și aprobate în Consiliul profesoral al facultăţilor. În ultimă instanţă, cadrul instituţional, care aprobă schimbările din planul de învăţămînt este Senatul instituţiei. Deoarece studentul și profesorul sînt cei doi actori ai procesului de învăţămînt, iar în condiţiile actuale ale dezvoltării universităţilor se mizează pe accentuarea acestei colaborări, au fost întreprinse măsuri de implicare a studenţilor în managementul calităţii studiilor, inclusiv și în discutarea conţinutului planului de învăţămînt. De cele mai multe ori, însă, funcţionalitatea studiilor este sporită prin introducerea noilor discipline, inclusiv în categoria celor opţionale, care contribuie considerabil la elaborarea unui demers didactic individual pentru studenţi.

În scopul prevenirii anacronismului în educaţie la nivel de catedre se promovează iniţiativele constructive orientate spre îmbunătăţirea, perfecţionarea disciplinelor din planul de învăţămînt. În acest scop se produce reeșalonarea lor sau renovarea propriu-zisă, în funcţie de cerinţele pieţei muncii.

4. Volumul de muncă și ECTS

4.1 Volumul de muncă pentru programele tipice de formare, exprimat în credite ECTS:

Ciclul	1 credit ECTS = 30 ore de lucru al studentului
I Licenţă	180 credite
II Master	120 credite
III Doctorat	180 credite

4.2 Orientări și diferenţe în Spaţiul European al Învăţământului Superior în domeniul dat.

Predarea și pregătirea specialiștilor în domeniul Istoriei se efectuează în toate țările lumii, acest domeniu fiind oferit la noi la fel ca și în alte țări europene. În acest sens putem să afirmăm ca prin intermediul cursurilor de istorie universală fie a Țărilor Europei și Americii, fie a Țărilor Asiei și Africii se creează un tablou unic al evoluţiei general umane, subliniindu-se specificul anumitor regiuni sau fenomene. Înţelegerea complexităţii proceselor social – politice și economice ce s-au repercutat pe mapamond de asemenea este sporită și prin intermediul cursurilor speciale și generale așa cum ar fi de exemplu Politologia sau Civilizaţii și relaţii interculturale în Europa centrală și de Est.

Totodată este evident faptul că fiecare țară în parte își are specificul său în dezvoltarea sa istorică, Republica Moldova în acest sens nefiind o excepţie. Specificitatea evoluţiei naţionale din punct de vedere a diacronismului istoric este obiectul discuţiilor din cadrul cursurilor de Istorie a Românilor, în cadrul cărora o parte din material este consacrat spaţiului pruto-nistrean.

În același timp, datorită faptului că planurile de studiu au fost racordate cerinţelor europene în domeniu, vom accentua că sistemul de competenţe dezvoltat la primul ciclu este practic similar celor europene, diferenţele constituindu-se în baza specificului ţării noastre.

5. Învăţarea, predarea și evaluarea

Învăţământul la specialitatea Istorie este organizat în două forme de bază:

1. *Învăţământul cu frecvenţă de zi* se desfășoară în conformitate cu planurile de studii și se realizează în formă de *prelegeri,* în cadrul cărora profesorii aplică diverse metode și tehnici, precum și diverse forme a *seminarului*. La Catedre se organizează *consultaţii individuale pentru* studenţii care însușesc mai dificil materialul cursurilor și necesită o explicare suplimentară, pentru studenţii care lucrează la elaborarea tezelor de an și de licenţă, participă la conferinţe. Fiecare profesor are un plan individual în care sînt fixate și obiectivele activităţii individuale cu studenţii.
2. O altă formă de organizare a învăţământului o reprezintă instruirea la *secţia cu frecvenţă redusă* la specialitatea Istorie, care se realizează prin intermediul a trei sesiuni anuale și suplimentar o sesiune de reper pentru studenţii anului I.

Predarea disciplinelor academice se efectuează ţinîndu-se cont de normele academice existente. Toate disciplinele incluse în planul de învăţămînt sînt asigurate integral cu *curriculum disciplinar* în conformitate cu cerinţele actuale.

Disciplinele prevăzute în planurile de învăţămînt la specialitatea istorie sînt asigurate, de asemenea, în măsură suficientă, cu materiale didactico-metodice, manuale, manuscrise, texte de lecţii, multiplicări de lucrări, bibliotecă electronică etc.

Asigurarea controlului calităţii procesului de învăţămînt se efectuează prin diverse modalităţi:

Evaluarea randamentului academic

Evaluarea profesor - student	**Evaluarea profesor - profesor**	**Evaluarea student -profesor**
evaluarea în cadrul seminarelor; lucrări de control; referate; programe de cercetare; dări de seamă; colocvii; teze de an; examene semestriale; examene de licenţă; teze de licenţă.	discutarea în cadrul ședinţelor Catedrei a Planurilor de studii și a curriculum-urilor disciplinare; discutarea în cadrul Catedrei a textelor de lecţii și a altor materiale didactice elaborate de către profesori; discutarea formelor de ajutor metodic a tinerilor specialiști; frecventarea de către șeful Catedrei și decanul Facultăţii a prelegerilor și orelor practice ale profesorilor, urmată de analiza lor în cadrul ședinţelor catedrei și Consiliului facultăţii, inclusiv a lecţiilor predate de profesorii de la alte catedre; frecventarea reciprocă de către cadrele didactice ale Catedrei a cursurilor teoretice și practice; organizarea prelegerilor și seminarelor demonstrative; discutarea realizărilor procesului de instruire la Ședinţele catedrei și în cadrul Consiliului profesoral al facultăţii; atestarea profesorilor; controlul din partea rectoratului și decanatului etc; discutarea problemelor ce ţin de perfectarea procesului de instruire în cadrul comisiilor și consiliilor metodice, Senatului U.S.M.	Evaluarea cadrelor didactice de către studenţi în baza chestionarelor validate în mod experienţial și experimental

CADRUL NAȚIONAL AL CALIFICĂRILOR
Învăţămînt Superior

Ciclul I – studii superioare de licență
Ciclul II – studii superioare de master
Ciclul III – studii superioare de doctorat

DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ
225 Antropologie

INSTITUȚIA COORDONATOARE - UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

COORDONAREA PROIECTULUI

I. Instituții de învățământ care asigură pregătirea în domeniu/ membrii grupului de lucru

Nr. crt.	Instituția/ organizația/ structura	Persoana	Funcția/titlu/grad științific/didactic	Semnătura	Data
I. Instituții de învățământ care asigură pregătirea în domeniu/membri ai grupului de lucru					
1.	USM	E.Saharneanu	Șef Departament Filosofie și Antropologie, dr. hab., prof. universitar		24.11.2010
2.	USM	A.Spinei	Dr., conf. universitar		24.11.2010
3.	USM	A.Popa	Lector superior		24.11.2010
II. Parteneri sociali					
1.	Universitatea Academiei de Științe a Moldovei, Catedra Filosofie, Istorie și Metodologia Cercetării	Gh. Bobînă	Șef Catedră, dr. hab., prof. universitar		24.11.2010
2.	Academia de Științe a Moldovei, Institutul de Istorie, Sectorul Filosofie	A.Pascaru	Șef sector, dr. hab., conf. universitar		24.11.2010

Coordonator elaborare:
Eudochia Saharneanu, dr. hab., prof.univ.;
Angela Popa, lector superior;
Angela Spinei, dr., conf. univ.

1. Prezentarea domeniului de formare profesională/ specialitate

1.1. Descriere generală a domeniului

Antropologia contemporană abordează studiul omului cu metode și concepte proprii științelor naturii și socio-umanistice. Pregătirea în cadrul domeniului Antropologie este menită să asigure unicitatea unei științe, prin care omul este studiat din perspective multidisciplinare, generînd o viziune teoretică și praxiologică amplă asupra ființei umane.

Interesul pentru problematica antropologică este deosebit din cauza multitudinii de grupuri rasiale, etnice, religioase, culturale, care au stiluri de viață diferite, ce trebuie să coexiste într-o lume aflată în continuă schimbare. Realitatea socială a Republicii Moldova demonstrează necesitatea specialiștilor calificați, capabili să realizeze o analiză comparată a culturilor de orice tip. Specificul domeniului de formare constă în aplicabilitatea teoriilor antropologiei la contextul socio-cultural al spațiului autohton și furnizarea pe piața muncii a specialiștilor de înaltă calificare în domeniul antropologiei contemporane. Antropologia, prin esența ei, asigură apelul la cadrul interdisciplinar de pregătire.

Planurile de învățămînt elaborate pentru ciclul I Licență, ciclul II Master cuprind un set de discipline fundamentale prevăzute pentru această specialitate, precum și alte discipline (de specialitate) menite să completeze pregătirea generală a viitorilor specialiști în Antropologie. Astfel programul de formare profesională este fundamentat pe baza unui plan de învățămînt, care cuprinde următoarele categorii de module:

a) Module care asigură o pregătire generală în științe socio-umanistice precum filosofie, sociologie, istorie, politologie, logică, psihologie și care sînt menite să formeze competențe sistemice, aplicabile atît domeniului cît și vieții sociale ale absolventului;
b) Module care asigură pregătirea teoretică de specialitate, poziționate în anii I și II Licență (Antropologie psihologică, Antropologie socială, Antropologie economică, Antropologia sănătății, Antropologie rurală, Antropologie urbană, Antropologia religiei, Antropologie politică), care au ca obiectiv formarea competențelor specifice domeniului; c) Module cu caracter practic-operațional și de aplicabilitate curentă, distribuite în anii II și III Licență (cu discipline: Comunicare interculturală, Creare de imagine, Semiotică gestuală, Psihologie transculturală, Relații publice, Procese civilizaționale contemporane, Minorități etnice și naționale) care vin să formeze competențe ce țin de aplicare a cunoștințelor obținute.

Studenții și masteranzii sînt organizați astfel încît pregătirea teoretică și practică să fie cît mai eficientă și legată de cerințele pieței muncii. Obținerea competențelor este concepută prin două modalități: una obligatorie, care vine să asigure pregătirea teoretică de specialitate și alta practică, opțională determinată de libera alegere a studenților în funcție de interesele specifice. Potențialul didactico-științific al instituției prevăzut pentru a acoperi cursurile permite în mare măsură să asigure pregătirea specialiștilor în domeniul Antropologiei.

1.2. Caracteristici:

Nivelul	Licenţă (ciclul I)	Master (Ciclul II)	Doctorat (Ciclul III)
Durata studiilor	3 ani	2 ani	3 ani (4 ani)
Credite de studiu ECTS	180 credite	120 credite	180 credite
Forma de organizare	învăţământ de zi	învăţământ de zi	învăţământ de zi cu frecvenţă redusă
Condiţii de acces	Diploma de BAC, Diplomă de studii medii de specialitate, Diploma de colegiu, Diploma de studii superioare; Diplomă de licenţă	Diplomă de licenţă diplomă de master diplomă echivalentă	Diploma de master Diplomă echivalentă
Precondiţii	Realizarea finalităţilor învăţământului preuniversitar	Realizarea finalităţilor învăţământului superior (Licenţă, Ciclul I - 180 credite); Achiziţionarea prerechizitului necesar pentru realizarea finalităţilor programului de master; Susţinerea examenelor de admitere la master;	Realizarea finalităţilor învăţământului superior (Ciclul I, Licenţă şi Ciclul II, Master); Susţinerea examenelor de admitere la doctorat;
Stagii de practică	cu titlu obligatoriu (15 -20 credite)	cu titlu obligatoriu (20 credite)	nu se realizează
Reguli de examinare şi evaluare	Evaluarea pe parcursul studiilor la Ciclul I, Licenţă se realizează prin câteva modalităţi: 1. Evaluarea iniţia¬lă - diagnostică; curentă - formativă; finală - sumativă sînt obligatorii; 2. Evaluarea curentă-formativă se realizează prin participarea la se-minare, laboratoare, efectuarea lucrărilor de control, elaborarea	1. Evaluarea iniţială - diagnostică; curentă - formativă; finală - sumativă sunt obligatorii; 2. Evaluarea curent - formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare şi evaluarea lucrului individual;	1. Evaluarea este centrată pe produsele cercetării; 2. Evaluarea curentă - formativă se realizează prin susţinerea referatelor a rapoartelor anuale, a examenelor din cadrul programului de doctorat; 3. Evaluarea finală se realizează prin susţinerea tezei de doctor.

Reguli de examinare și evaluare	proiectelor individuale la diferite discipline în scopul evaluării compe-tenţelor specifice și instrumentale sau interpersonale; 4. Metodologia evalu¬ării finale - sumative este orientată spre evaluarea rezultate¬lor învăţării expri-mate în termeni de competenţe.	3. Metodologia evalu¬ării final - sumative este orientată spre evaluare rezultatelor învăţării exprima¬te în termeni de competenţe formate preponderent prin lucru individual.	1. Evaluarea este cen¬trată pe produsele cercetării; 2. Evaluarea curent - formativă se realizează prin sus¬ţinerea referatelor a rapoartelor anuale, a examenelor din cadrul programului de doctorat; 3. Evaluarea finală se realizează prin susţinerea tezei de doctor.
Modalitate de evaluare finală	1. Examen la discipli¬na fundamentală 2. Examen la discipli¬na de specializare 3. Susţinerea tezei de licenţă, care trebuie să conţină obligato¬riu un studiu practic al temei abordate	Susţinerea tezei de master	Susţinerea tezei de doctor
Certificare	Diploma de licenţă în ştiinţe umanistice	diploma de master în ştiinţe umanistice	diploma de doctor în antropologie
Titlu acordat	Licenţiat în ştiinţe umanistice	Master în ştiinţe umanistice	Doctor în antropologie
Drepturi pentru absolvenţi	• a aplica pentru programe de master; • a aplica pentru programe de formare continuă; • a se angaja în cîmpul muncii;	• a aplica pentru programe de master; • a aplica pentru programe de doctorat; • a aplica pentru programe de formare continuă; • angajarea în cîmpul muncii	• a aplica pentru programe postdoctorat; • a aplica pentru programe de formare; • a se angaja în cîmpul muncii
Organ responsabil pentru autorizarea programelor	Ministerul Educaţiei ANACIP	Ministerul Educaţiei ANACIP	ANACIP

2. TITLURI (CALIFICĂRI) ȘI OCUPAȚII

2.1. Descrierea calificării

Ciclul	Titluri acordate/ componente specifice	Nivelul de referință European Qualification Framework (EQF)
Ciclul I – Studii superioare de licență	Licenţiat în ştiinţe umanistice. Rezultatele corespunzătoare nivelului 6: • Cunoştinţe avansate în domeniul antropologiei care implică înţelegerea critică a teoriilor și principiilor; • Abilităţi avansate, care denotă control și inovaţie, necesare pentru a rezolva probleme complexe și imprevizibile în domeniul antropologic; • Gestionarea de activităţi sau proiecte profesionale, prin asumarea responsabilităţii pentru luarea deciziilor în situaţii de muncă sau de studiu imprevizibile; • Asumarea responsabilităţii pentru gestionarea dezvoltării profesionale a indivizilor și grupurilor;	**6**
Ciclul II – Studii superioare de master	Master în ştiinţe umanistice. Rezultatele corespunzătoare nivelului 7: • Cunoştinţe specializate, unele dintre ele situându-se în avangarda nivelului de cunoştinţe din domeniu antropologic, ca bază a unei gândiri și/sau cercetări originale; • Conştientizare critică a cunoştinţelor din domeniu antropologic și a cunoştinţelor aflate la graniţa dintre diferite domenii; • Abilităţi specializate pentru rezolvarea problemelor în materie de cercetare și/sau inovaţie, pentru dezvoltarea de noi cunoştinţe și proceduri și pentru integrarea cunoştinţelor din diferite domenii; • Gestionarea și transformarea situaţiilor de muncă sau de studiu care sânt complexe, imprevizibile și necesită noi abordări strategice; • Asumarea responsabilităţii pentru a contribui la cunoştinţele și practicile profesionale și/sau pentru revizuirea performanţei strategice a echipelor;	**7**

Ciclul III – Studii superioare de doctorat	Doctor în antropologie. Rezultatele corespunzătoare nivelului 8: • Cunoştinţe la cel mai avansat nivel în domeniul antropologic şi cunoştinţe aflate la graniţa dintre diferite domenii; • Abilităţi şi tehnici avansate şi specializate, inclusiv abilitatea de sinteză şi evaluare, necesară pentru rezolvarea problemelor critice de cercetare şi/sau inovaţie şi pentru extinderea • şi redefinirea cunoştinţelor existente sau a practicilor profesionale; • Demonstrarea unui nivel ridicat de autoritate, inovaţie, autonomie, de integritate ştiinţifică şi profesională şi a unui angajament susţinut pentru dezvoltarea de noi idei sau procese aflate în avangarda unei situaţii de muncă sau de studiu, inclusiv cercetarea.	**8**

2.2. Ocupaţii tipice pentru absolvenţii în domeniul dat (nomenclatorul profesiilor/clasificatorul ocupaţiilor)

Nivelul calificării	**Specialitatea**	**Ocupaţii tipice**
Ciclul I – Studii superioare de licenţă	Antropologie	• antropolog • specialist serviciul personal • agent reclamă publicitară • animator cultural • consilier local • consilier de imagine • consilier etic
Nivelul calificării	**Program de master**	**Ocupaţii tipice**
Ciclul II – Studii superioare de master	Antropologie (master de cercetare, master de profesionalizare)	• cadru didactic în învăţământul preuniversitar şi universitar • cercetător în ştiinţele umanistice • conducător de asociaţii, uniuni, federaţii, filiale şi organizaţii obşteşti • conducător de organizaţii umanitare şi alte organizaţii similare • consilier organizaţie politică • consultant • manager (în serviciile de informaţii şi reclamă)
Nivelul calificării	**Specialitatea**	**Ocupaţii tipice**
Ciclul III – Studii superioare de doctorat	Filosofie socială, antropologie filosofică, filosofia culturii; Antropologie	• cercetător ştiinţific în filosofie socială, antropologie filosofică, istoria culturii; etnologie, antropologie culturală şi istorică • cadru didactic în învăţământul universitar • consilier în instituţii de stat • consultant • manager organizaţii

2.3. Rolul domeniului în alte programe de formare

Prin specificul său interdisciplinar și aplicațiile asupra stării societăților contemporane domeniul Antropologie ar putea contribui la formarea competențelor în majoritatea domeniilor sociale și umanistice. Spre exemplu, domeniile Științe Politice, Drept, Limbi moderne necesită un curs special de Antropologie socială și Comunicare interculturală. Drept componentă umanistă, la domeniul Științe Sociale, cursul de Antropologie culturală ar contribui la formarea competențelor de tip interpersonal, spre ex. aprecierea diversității și a multiculturalității, abilitatea de a lucra în context internațional și intercultural sau înțelegerea culturilor și a tradițiilor altor culturi. Disciplina Comunicare interculturală, având statutul de disciplină generală va contribui la dezvoltarea unor competențe sistemice la Domeniul Științe Economice sau Drept. Specialitatea Jurnalism necesită cursuri de Antropologia comunicării sau Antropologia audio-vizualului, cu statut de disciplină specială pentru formarea unor competențe instrumentale și interpersonale.

3. Finalități de studiu și competențe

3.1. Descrierea finalităților de studiu și a competențelor

Ciclul I – Studii superioare de licență:

- ***Competențe generale***

1. Cunoașterea și aplicarea cunoștințelor teoretice la studiul fenomenelor socio-culturale;
2. Analizarea și sintetizarea datelor provenite din diverse culturi sau din disciplini ramurale;
3. Dezvoltarea abilităților de autoinstruire;
4. Utilizarea cel puțin a unei limbi de circulație internațională în studiu și cercetare și în activitatea profesională, precum și utilizarea tehnologiilor informaționale de comunicare;
5. Ordonarea activității profesionale și de cercetare atât independent, cât și în echipă, în funcție de cerințele de moment;

- ***Competențe specifice***

1. Cunoașterea, înțelegerea și interpretarea evoluției conceptelor, teoriilor, metodelor, tehnicilor antropologice;
2. Analizarea și sintetizarea teoriilor interdisciplinare;
3. Planificarea și realizarea analizei comparative a societăților umane contemporane;
4. Culegerea, extragerea, analizarea și evaluarea datelor cantitative și calitative utilizând metodologia proprie antropologiei;
5. Estimarea situației sociale aplicând teoriile, metodele studiate asupra unei situații/sistem social, cultural, politic sau economic;

6. Evaluarea comparativă a ideilor și argumentelor unor teorii antropologice și identificarea meritelor și limitelor acestora;
7. Identificarea obiectivelor profesionale, formularea și aplicarea ipotezelor referitoare la acţiunile umane;
8. Aplicarea tehnicilor de management al informaţiei;
9. Utilizarea și interpretarea stilurilor lingvistice, a formelor non-lingvistice de comunicare, a diferitelor tipuri de putere și a tendinţelor sociale contemporane;
10. Demonstrarea capacităţilor de a lua decizii la nivelurile operaţional și tactic;
11. Planificarea campaniei de comunicare și adaptarea mesajului profesionist grupului-ţintă;
12. Furnizarea/transmiterea problemelor antropologice atât specialiștilor cît și non-specialiștilor;
13. Elaborarea/proiectarea metodologiilor de realizare a activităţii profesionale în teren;
14. Prognozarea evoluţiei societăţii contemporane și a tendinţelor actuale;

Corelaţia „unitate de curs/finalităţi de studiu scontate" pentru Ciclul I – studii superioare de licenţă

Unitate de curs (modul) / Finalităţile de studiu	Cod	Nr credite ECTS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Istoria culturii și civilizaţiei	F	6	+		+		+									+
Antropologie socio-culturală	F	6	+	+	+	+	+	+	+		+			+		+
Antropologie economică Antropologie instituţională	F	6	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+			+
Antropologie psihologică	F	4	+	+	+		+	+	+		+	+	+			+
Etnoistorie	S	6	+	+	+		+	+	+			+		+		
Antropologia rurală, Antropologia urbană	F	3	+	+	+		+		+		+	+				
Minorităţi etnice și naţionale	S	2	+		+		+				+		+	+		
Metode de analiză calitativă în ştiinţele sociale	S	5	+			+			+	+					+	
Metode avansate în cercetările sociale	S	4	+	+		+		+	+	+		+			+	+
Comunicare interculturală	S	4								+	+	+	+	+	+	

- ***Competențe specifice:***

1. Identificarea și definirea problememelor din domeniul antropologiei care urmează a fi cercetate;
2. Proiectarea obiectivelor cercetării și formularea ipotezelor în vederea realizării unui studiu de specialitate;
3. Selectarea, aplicarea și aprecierea metodelor pentru investigarea problemelor interumane și interculturale;
4. Elaborarea strategiilor de dezvoltare a științelor ramurale;
5. Proiectarea, implementarea și evaluarea proiectelor sociale precum și soluționarea problmelor de ordin social;
6. Evaluarea sistemelor sociale prin prisma științei conemporane;
7. Interpretarea tendințelor contemporane de ordin social, politic, cultural și evaluarea dinamicii sociale a unui stat.
8. Predicția principalelor direcții ale evoluției antropologiei ca știință.

3.2. Descrierea finalităţilor de studiu și a competențelor

Ciclul II – Studii superioare de master

- ***Competențe generale:***

1. Cunoașterea, analizarea și adaptarea teoriilor antropologice la situaţiile activităţii practice;
2. Implementarea/elaborarea principiilor unei comunicări interculturale, interumane eficiente;
3. Luarea deciziilor la nivel organizaţional;
4. Identificarea metodelor adecvate în activitatea profesională și în cercetare;
5. Utilizarea tehnologiilor contemporane și a limbilor de circulaţie internaţională în colaborarea profesională;

Program de master Antropologie

- ***Competențe specifice:***

1. Identificarea, interpretarea și respectarea valorilor, cutumelor, opiniilor, nevoilor altor culturi, minorităţi naţionale, etnice, sociale, religioase;
2. Analizarea și ierarhizarea relaţiilor sociale în baza cunoștințelor din domeniul antropologiei;
3. Interpretarea și aplicarea analizei comparative asupra simbolurilor, tradiţiilor, ritualurilor din diverse culturi;
4. Identificarea relaţiilor de putere în cadrul diverselor organizaţii, instituţii, partide și prognozarea evoluţiei structurilor de putere în cadrul acestora;
5. Elaborarea proiectelor, metodelor, mecanismelor pentru perfectarea imaginii unei personalităţi, partid, organizaţii,
6. Gestionarea crizelor de imagine, a conflictelor de ordin inter/intra - organizaţional;
7. Influențarea opiniei publice în vederea obţinerii rezultatului scontat în construirea unei imagini de succes a organizaţiilor, personalităţilor;

8. Cunoașterea și interpretarea normelor sociale din punct de vedere al științei antropologice;
9. Contextualizarea simbolurilor, ritualurilor, valorilor în practica antropologică;
10. Analizarea acțiunii comunicative în contexte sociale diferite;
11. Interpretarea și evaluarea mecanismelor de formare a riturilor politice, organizaționale, culturale, a reprezentărilor și stereotipurilor sociale;

3.3 Descrierea finalităților de studiu și a competențelor

Ciclul III –Studii superioare de doctorat

- ***Competențe generale:***

1. Abilități de autoinstruire în vederea realizării unui studiu original;
2. Abilitatea de adaptare a realizărilor științifice din alte domenii la investigațiile antropologice;
3. Selectarea metodelor eficiente de luare a unei decizii profesionale;
4. Utilizarea tehnologiilor contemporane în colaborarea profesională;
5. Abilitatea de a lucra într-o echipă multidisciplinară de experți în domeniul antropologiei;

- ***Competențe specifice:***

1. Aplicarea metodelor antropologice în realizarea proiectului de cercetare;
2. Realizarea proiectelor de cercetare științifice aplicând cunoștințe din disciplinele adiacente;
3. Racordarea concepțiilor antropologice la realitățile sociale contemporane;
4. Adaptarea realizărilor științifice din alte domenii la investigațiile antropologice;
5. Demonstrarea unui nivel ridicat de autonomie în luarea deciziilor profesionale;
6. Aplicarea tehnicilor avansate în prezentarea cercetărilor elaborate;
7. Abordarea critică și sistemică a societății;
8. Elaborarea și administrarea proiectelor sociale;
9. Respectarea principiilor deontologice și etice în procesul elaborării cercetării;
10. Comunicarea rezultatelor obținute atât specialiștilor din domeniu, cât și nonspecialiștilor.

3.4. Procese de consultare cu persoanele și instituțiile cheie

(angajatorii, absolvenții, tinerii specialiști etc.)

Specialitatea Antropologie are o istorie relativ recentă în Republica Moldova. Acesta este unul dintre motivele pentru care Planurile de învățământ, realizate pentru Domeniul Antropologie sânt racordate cerințelor procesului de la Bologna și au fost elaborate în conlucrare cu universități de prestigiu în domeniu din Europa, Canada și SUA. În același timp, pentru specialiștii formatori ai specialității, parteneriatul intern este foarte important. Pentru ca specialitatea să poată funcționa și fi viabilă pe piața muncii, specialiștii au determinat necesitatea ei și deci deschiderea spre piața muncii.

În baza concepţiei de pregătire a specialiştilor în domeniul *Antropologiei,* ce se discută în cadrul catedrei de specialitate şi a Consiliului de calitate din cadrul Facultăţii se fac propuneri pentru planul de studii. Aceste propuneri sânt discutate de către Comisiile metodice şi aprobate în Consiliul profesoral al facultăţilor. În ultimă instanţă, cadrul instituţional, care aprobă schimbările din planul de învăţământ este Senatul instituţiei. Deoarece studentul şi profesorul sânt cei doi actanţi ai procesului de învăţământ, iar în condiţiile actuale ale dezvoltării universităţilor se mizează pe accentuarea acestei colaborări, au fost întreprinse măsuri de implicare a studenţilor în managementul calităţii studiilor, inclusiv şi în discutarea conţinutului planului de învăţământ. De cele mai multe ori, însă, funcţionalitatea studiilor este sporită prin introducerea noilor discipline, inclusiv în categoria celor opţionale sau liber alese, care contribuie considerabil la elaborarea unui demers didactic individual pentru studenţi.

În scopul prevenirii anacronismului în educaţie la nivel de catedră se promovează iniţiativele constructive orientate spre îmbunătăţirea, perfecţionarea disciplinelor din planul de învăţământ. În acest scop se produce reeşalonarea lor sau renovarea propriu-zisă, în funcţie de cerinţele pieţei muncii.

4. VOLUMUL DE MUNCĂ ȘI ECTS

4.1. Volumul de muncă pentru programele tipice de formare, exprimat în credite ECTS:

Ciclul	1 credit ECTS = 30 ore de lucru al studentului
I Licenţă	180 credite
II Master	120 credite
III Doctorat	180 credite

4.2. Orientări şi diferenţe în Spaţiul European al Învăţământului Superior în domeniul dat

Diferenţele majore în spaţiul european în ceea ce priveşte formarea profesională iniţială în domeniul antropologiei ţin mai degrabă de prioritatea acordată unei sau altei antropologii ramurale mai degrabă decât de diferenţe strategice de formare. În Republica Moldova, ramura pe care o dezvoltăm, atât la nivel de domeniu de formare profesională, cât şi ca domeniu de cercetare este dictată de necesităţile economice şi sociale ale societăţii contemporane autohtone. Criza comunicării culturilor, pe de o parte, şi integrarea europeană pe de altă parte furnizează o adevărată piaţă de desfacere pentru specialiştii din domeniul antropologiei contemporane. Antropologia istorică este privită în context naţional mai degrabă ca o disciplină sau modul în interiorul planului de studiu, desemnat să formeze un anumit tip de competenţe şi nicidecum o calificare în domeniul antropologiei. În facultăţile de Antropologie din alte ţări (cum ar fi SUA sau Canada) se întâmplă altfel, din cauza cerinţelor societăţii de a stabili contextul cultural şi comunicaţional al statului. Totodată, datorită faptului că planurile de studiu au fost racordate cerinţelor europene în domeniu, vom accentua că sistemul de competenţe dezvoltat la primul ciclu este similar celor europene,

diferenţele constituindu-se în baza specificul ţării noastre. Absolvenţii specialităţii Antropologie lucrează în prezent în domenii diferite precum management cultural, marketing, publicitate, dezvoltare locală și regională, formatori de imagine, etc.

5. ÎNVĂȚAREA, PREDAREA ȘI EVALUAREA

Misiunea și obiectivele catedrei responsabile de formarea profesională în domeniul antropologiei se reflectă în standardul educaţional/profesional care exprimă ansamblul de competenţe pe care le deţine specialistul format în cadrul domeniului (fapt demonstrat prin evaluările randamentului academic). Aprecierea standardului educaţional/profesional ca finalitate a procesului de formare profesională iniţială ne permite să stabilim niște criterii de evaluare clare și creează un mecanism funcţional prin care sânt corelate eficient toate elementele procesului de învăţământ - învăţarea, predarea și evaluarea. Promovarea dimensiunii europene prin învăţământ antrenează o serie de consecinţe în tehnicile de predare - învăţare - evaluare. Accentuarea gradului de implicare al studentului în procesul didactic (prin volumul de muncă pretins și corelaţia dintre prezenţa în sălile de curs și studiul individual, transpusă în credite academice) necesită o revizuire a strategiei de evaluare și de predare. **Elaborarea proiectelor individuale** la diferite discipline, în cadrul Ciclului I, în scopul evaluării competenţelor specifice și instrumentale sau interpersonale sînt utilizate în cadrul diferitor discipline nu numai ca **instrument de evaluare, ci și de învăţare**, în realizarea acestuia fiind direct implicaţi cei doi parteneri ai actului educaţional: studentul și profesorul.

Proiectul individual se elaborează în cadrul cursului predat la un anumit nivel al Ciclului I Licenţă sau Ciclul II Master (diferenţa de nivel este asigurată de complexitatea sarcinii de realizat și volumul de lucru autonom pe care îl depune studentul și deci a competenţelor obţinute). Studentul își va alege un subiect de cercetare din conţinutul cursului sau studenţii unui grup academic vor lucra asupra diferitor aspecte ale aceleiași teme. Realizarea proiectului individual are loc în trei etape, pe parcursul întregului semestru. Primele două etape sânt dirijate de către responsabilul de curs și constau în pregătirea teoretică a subiectului de cercetare, alegerea bibliografiei, a metodelor de cercetare, a tehnicii de interpretare a datelor teoretice. A treia etapă este una individuală și permite studentului manifestarea creativităţii în aplicarea teoriei studiate înainte. Astfel, împreună cu tutorele vor discuta planul de testare al ipotezelor și îl vor pune în aplicare de sine stătător. Finalmente, proiectul individual va fi prezentat în faţa grupului, care îi va oferi un feedback, legat de prezentarea acestuia. Feedback-ul academic va fi oferit de către tutore la primul an de studii și cu implicarea colegilor la anii următori. Evaluarea finală a proiectului constă din evaluarea sumativă a muncii depuse la cele trei etape de realizare a proiectului, a capacităţii de analiză și sinteză a studentului, a creativităţii utilizate în determinarea experimentului. Nota obţinută la proiectul individual are pondere în formarea notei de semestru, care constituie la rândul ei 60% din nota finală acordată.

Observaţie: pentru studiile la Ciclul II Master, tehnica proiectelor individuale poate fi centrată pe probleme socio-economice și situate pe orizontală, adică în spectrul interdisciplinar sau inter-modular.

Evaluarea randamentului academic

Evaluare profesor - student	Evaluare profesor - profesor	Evaluare student - profesor
evaluarea în cadrul seminarelor; lucrări de control; referate; programe de cercetare; dări de seamă; colocvii; proiecte de an; examene semestriale; examene de licenţă; teze de licenţă.	• discutarea în cadrul ședinţelor Catedrei a Planurilor de studii și a curriculum-urilor disciplinare; • discutarea în cadrul Catedrei a textelor de lecţii și a altor materiale didactice elaborate de către profesori; • discutarea formelor de ajutor metodic a tinerilor specialiști; • frecventarea de către șeful Catedrei și decanul Facultăţii a prelegerilor și orelor practice ale profesorilor, urmată de analiza lor în cadrul ședinţelor catedrei și Consiliului facultăţii, inclusiv a lecţiilor predate de profesorii de la alte catedre; • frecventarea reciprocă de către cadrele didactice ale Catedrei a cursurilor teoretice și practice; • organizarea prelegerilor și seminarelor demonstrative; • acesului de instruire la Ședinţele catedrei și în cadrul Consiliului profesoral al facultăţii; • atestarea profesorilor; • discutarea problemelor ce ţin de perfectarea procesului de instruire în cadrul comisiilor și consiliilor metodice, Senatului U.S.M.	evaluarea cadrelor didactice de către studenţi în baza chestionarelor validate în mod experienţial și experimental

6. SPORIREA CALITĂȚII

Misiunea cadrelor didactice angajate în formarea profesională inițială în domeniul Antropologie este de a realiza o formare profesională de calitate, de a forma specialiști în antropologia socială , care vor fi competitivi pe piața muncii din țară și de peste hotarele ei. Aderarea la procesul de la Bologna presupune o transformare a învățământului din unul informativ în unul formativ și centrat pe student. Societatea contemporană impune cerințe, care pot fi satisfăcute de către instituțiile de învățământ numai printr-un sistem viabil de asigurare al calității. În acest sens, una din direcțiile prioritare a procesului de învățămînt realizat în cadrul domeniului Antropologie o constituie asigurarea calității. Evaluarea calității se realizează în baza cîtorva indicatori de bază, care la rândul lor determină criterii pentru evaluarea altor elemente ale procesului de învățământ: *Evaluarea randamentului academic.* Acest indicator presupune prezența unui întreg sistem de proceduri de evaluare ce are drept scop constatarea calității produsului, competențelor viitorilor specialiști. *Evaluarea resurselor și condițiilor didactico-metodice de realizare a procesului de învățămînt, evaluarea calității învățămîntului prin evaluarea activității profesorilor de către studenți.* Această procedură are drept scop determinarea eficienței studiilor prin prisma aprecierii făcute de către cei care beneficiază de serviciile oferite de către cadrele noastre didactice.

Componența formativă se axează pe formare de competențe și nu pe transmitere de informații. Astfel curriculum-urile pentru cursuri sânt elaborate în corespondență cu standardul socio-profesional și adaptat la cerințele pieței muncii prin procesul de consultanță cu angajatorii. Totodată, instrumentul prin care este asigurată transparența studiilor este ECTS, implementat cu succes în Universitatea de Stat din Moldova. Creditele academice transferabile asigură accesul studentului la un cadru transparent al calificărilor și mobilitate academică și deschide perspective pentru instruirea pe parcursul vieții.

În cadrul facultății activează Comisia de Calitate care are sarcina de a superviza activitatea cadrelor didactice și realizarea eficientă a activității didactice în conformitate cu noile cerințe și standarde educaționale, totodată una din sarcinile Comisiei de calitate ar fi explicarea și implementarea noilor obiective educaționale și respectarea acestora.

CADRUL NAȚIONAL AL CALIFICĂRILOR
Învăţămînt Superior

DOMENIUL GENERAL DE STUDIU
31 ȘTIINȚE POLITICE

CADRUL NAȚIONAL AL CALIFICĂRILOR
Învățămînt Superior

Ciclul I – studii superioare de licență
Ciclul II – studii superioare de master
Ciclul III – studii superioare de doctorat

DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ
311 Științe Politice

INSTITUȚIA COORDONATOARE - UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

COORDONAREA PROIECTULUI

N/o	Instituția/ Organizația / structura	Persoana	Funcția/ titlu/grad științific/ didactic	Semnătura	Data
Instituții de învățământ care asigură pregătirea în domeniu / membri ai grupului de lucru					
1.	USM	Solcan A.	Decan FRIȘPA/ doctor/conferențiar universitar		
2.		Moșneaga V.	Șef-catedră Științe Politice/doctor hab./ prof. univ.		
3.	Universitatea de Studii Politice și Economice Europene	Laiu N.	Prorector/dr.,conf. univ		
Pareteneri sociali					
1.	Partidul Liberal-Democrat din Moldova	Filat V., președinte al Partidului Liberal-Democrat din Moldova			
2.	Institutul de Analiză și Consultanță Politică „POLITICON”	Țăranu A.	Director/dr.,conf. univ.		

Coordonator elaborare:
Moșneaga Valeriu, dr. hab. prof. univ.
Saca Victor, dr. hab., prof. univ.
Stan Valentina, dr., conf. univ.
Rotaru Liliana, dr., conf. univ.
Colațchi Angela, dr., conf. univ.

1. INTRODUCERE ÎN DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONAIĂ.

1.1. Descrierea generală a domeniului Științe Politice.

Ştiinţa politică studiază toate procesele şi fenomenele politice, legităţile şi tendinţele acestora, impactul lor asupra societăţii. Politica, fiind un subsistem al sistemului social global, joacă un rol deosebit în funcţionarea acestuia, datorită influienţei asupra altor subsisteme. Ştiinţa politică se axează pe studierea modului de organizare şi de conducere a societăţii, de acţionare în vederea realizării intereselor, obţinerii, distribuirii şi realizării puterii politice. Ea cuprinde problematica cu privire la formarea și funcţionarea sistemului politic şi regimului politic, mecanismele realizării puterii politice, activitatea partidelor politice, grupurilor de interes și de presiune, rolul societăţii civile, formarea culturii politice, participarea politică și influenţarea proceselor politice.

Scopul general de pregătire a specialiştilor în domeniu se axează pe studierea teoriilor politice, analiza proceselor și fenomenelor politice din lume și Republica Moldova, generînd o viziune teoretică și praxiologică amplă asupra domeniului politic contemporan. **Obiectivul general** al pregătirii specialiştilor în domeniul ştiinţelor politice rezidă în necesitatea unor cadre calificate, capabile să evalueze în mod adecvat realitatea politică, să elaboreze propuneri privind perfecţionarea și optimizarea fenomenelor și proceselor politice contemporane. Specificul domeniului de formare constă în aplicabilitatea teoriilor politice la contextul socio-cultural al spaţiului autohton și furnizarea pe piaţa muncii a specialiştilor de înaltă calificare în domeniul ştiinţei politice. Ştiinţele politice, prin esenţa lor, asigură un apel la cadru interdisciplinar de pregătire.

Programul de formare profesională este fundamentat pe baza unui plan de învăţămînt, care cuprinde următoarele categorii de module: a) Module care asigură o pregătire generală în domeniile politologice, sociologice, istorice, logice, psihologice, pedagogice, module menite să formeze competenţe sistemice, aplicabile atît domeniului, cît şi vieţii sociale ale absolventului; b) Module care asigură pregătirea teoretică de specialitate, poziţionate în anii I şi II (Metateoria politică, Etnopolitologie, Elitologie), ce au ca obiectiv formarea competenţelor specifice domeniului; c) Module cu caracter practic-operaţional și de aplicabilitate curentă, distribuite în anii II şi III (cu discipline: Comunicare politică, Interese și Relaţii politice, Imagologie, Marketing politic, Psihologie politică, Relaţii publice, Procese migraţionale, Minorităţi etnice și naţionale) care vin să formeze competenţe ce ţin de aplicarea cunoştinţelor obţinute.

Planul de învăţămînt cuprinde disciplinele fundamentale prevăzute pentru această specialitate, precum și alte discipline menite să completeze pregătirea generală sau de specialitate a viitorilor specialişti în Ştiinţe Politice. Pregătirea teoretică și practică a studenţilor este organizată în conformitate cu cerinţele pieţei muncii. Obţinerea competenţelor este concepută prin două modalităţi: obligatorie, care vine să asigure pregătirea teoretică de specialitate și practică, opţională determinată de libera alegere a studenţilor în funcţie de interesele specifice. Potenţialul didactico-ştiinţi-

fic al instituţiei prevăzut pentru a acoperi cursurile respective permite în mare măsură să asigure pregătirea specialiştilor în domeniul ştiinţelor politice. Totodată, în procesul formarii specialiştilor în domeniul politic, prin intermediul colaborărilor, este implicat cadrul didactico-ştiinţific a unor instituţii din SUA, Franţa, Germania, ceea ce permite coordonarea programelor educaţionale în domeniul dat în scopul îmbunătăţirii acestora.

1.2 Caracteristici-cheie

Nivelul	Licenţă (ciclul I)	Master (Ciclul II)	Doctorat
Durata studiilor	3 ani	*2* ani	3 ani (4 ani)
Credite de studiu ECTS	180 credite	120 credite	180 credite
Forma de organizare	– Învăţământ cu frecvenţa la zi	– - Învăţământ cu frecvenţa la zi	– Învăţământ la zi; – Învăţământ cu frecvenţă redusă (4 ani)
Condiţii de acces	– Diploma de BAC; – Diploma de studii medii de specialitate; – Diploma de licenţă	– - Diploma de licenţă; – - Diploma echivalentă; – - Diploma de master	– Diploma de master; – Diploma echivalentă
Precondiţii	– Achiziţionarea prerechizitului a învăţământului preuniversitar necesar pentru realizarea finalităţilor programului de studii la ciclul I al învăţământului superior.	– Achiziţionarea prerechizitului necesar pentru realizarea finalităţilor programului de studii la ciclul II al învăţământului superior – Capacităţi de a transpune în activitatea practică cele studiate la nivelul exigenţelor performante; – Examen de admitere.	– Achiziţionarea prerechizitului necesar pentru realizarea finalităţilor programului de studii la ciclul III al învăţământului superior; Aptitudini de cercetare; – Examen de admitere.
Stagii de practică	Cu titlu obligatoriu (15-20 credite)	Cu titlu obligatoriu (10 credite)	nu se realizează

Reguli de examinare și evaluare	Evaluarea pe parcursul studiilor la ciclul I se realizează prin: 1. Evaluarea inițială-diagnostică care se efectuează la începutul derulării fiecărui curs pentru a stabili gradul cunoștințelor și competențelor studenților; 2. Evaluarea curentă-formativă realizată prin participarea la seminare, efectuarea lucrărilor de control, elaborarea proiectelor individuale la diferite discipline, evaluarea lucrului individual al studenților conform cerințelor curriculare la fiecare disciplină; 3. Evaluarea finală-sumativă, care evaluează realizarea finalităţilor la fiecare unitate de curs; 4. Evaluarea stagiilor de practică, menite să dezvolte competențele sistemice.	Evaluarea pe parcursul studiilor la ciclul II se realizează prin: 1. Evaluarea inițială care se efectuează la începutul derulării fiecărui curs pentru a stabili gradul de cunoștințe și competențe profesionale ale masteranzilor formate la ciclul I de studii. 2. valuarea curentă-formativă realizată prin participarea la seminare, efectuarea lucrărilor de control, elaborarea proiectelor individuale la diferite discipline, evaluarea lucrului individual al masteranzilor conform cerinţelor curriculare la fiecare disciplină. 3. Evaluarea finală-sumaţivă, care evaluează realizarea finalităţilor la fiecare unitate de curs; 4. Evaluarea stagiului de practică a masteranzilor.	Evaluarea se efectuează prin: 1. Susținerea examenelor la limba străină și informatică; 2. Susţinerea a 2 examene la specialitate; 3. Susţinerea a 3 referate științifice la tema cercetării (cîte un referat științific pe an)
Modalitate de evaluare finală	1. Examen de licență: – la disciplina fundamentală; – la disciplina de specialitate; 2. Susţinerea tezei de licență.	Susţinerea tezei de master.	Susţinerea tezei de doctor.
Certificare	Diploma de licenţiat în științe politice.	Diploma de master în științe politice.	Diploma de doctor în științe politice

Titlu acordat	Licenţiat în ştiinţe politice	Master în ştiinţe politice	Doctor în ştiinţe politice
Drepturi pentru absolvenţi	– A aplica pentru programe de master; – A aplica pentru programe de formare continuă; – A se angaja în cîmpul muncii.	– A aplica pentru programe de doctorat; – A aplica pentru programe de formare continuă; – A se angaja în cîmpul muncii.	– A aplica pentru programe de postdoctorat; – A aplica pentru programe de formare continuă; – A se angaja în cîmpul muncii.
Autorizarea programelor, Organul responsabil	Ministerul Educaţiei ANACIP	Ministerul Educaţiei ANACIP	ANACIP

2. TITLURI (CALIFICĂRI) ȘI OCUPAŢII

2.1 Descrierea calificării

Ciclul	**Titluri acordate/ componente specifice**	**Nivelul de referinţă European Qualification Framework (EQF)**
Ciclul I - Studii superioare de licenţă	*Licenţiat în ştiinţe politice.* Rezultatele corespunzătoare nivelului 6: – Cunoştinţe avansate în domeniu ştiinţelor politice, implementarea lor în activitatea politică; – Abilităţi avansate de control şi inovaţie, necesare pentru a rezolva probleme complexe şi imprevizibile în domeniu ştiinţelor politice; – Posedarea metodologiei planificării activităţii politice; – Elaborarea, discutarea, adoptarea deciziilor privind activitatea politică şi asumarea responsabilităţii pentru decizii luate; – Formularea soluţiilor de eficientizare a activităţii politice.	6

Ciclul II - Studii superioare de master	*Master în Ştiinţe Politice.* Rezultatele corespunzătoare nivelului 7: – Cunoştinţe avansate specializate în domeniu ştiinţelor politice care implică înţelegerea critică a teoriilor şi principiilor a fenomenelor şi proceselor politice; – Stabilirea priorităţii studiilor interdisciplinare în cercetările ştiinţifice din domeniul teoriei politice; – Abilităţi de rezolvarea problemelor de cercetare şi inovaţie în domeniul ştiinţelor politice; – Gestionarea proceselor politice ce necesită noi abordări strategice; – Asumarea responsabilităţii pentru finalităţile proceselor politice gestionate, revizuirea performanţelor gestionării; – Prognozarea evoluţiei procesului politic; – Generalizarea activităţii practice a actorilor politici.	7
Ciclul III - Studii superioare de doctorat	*Doctor în Ştiinţe Politice.* Rezultatele corespunzătoare nivelului 8: – Cunoştinţe la cel mai avansat nivel in domeniu ştiinţelor politice; – Abilităţile cele mai avansate în domeniu ştiinţelor politice, inclusiv abilitatea de sinteză şi evaluare a proceselor şi fenomenelor politice; – Demonstrarea unui nivel ridicat de autoritate, inovaţie, autonomie, de integritate ştiinţifică şi profesională şi a unui angajament susţinut pentru dezvoltarea de noi idei de tip social-politic.	8

2.2. Ocupaţii tipice pentru absolvenţii în domeniul ştiinţelor politice (clasificatorul unic al funcţiilor publice, nomenclatorul profesiilor / clasificatorul ocupaţiilor)

Nivelul	Domeniul de formare profesională	Specialitatea	Ocupaţii tipice
Ciclul I - Studii superioare de licenţă	Ştiinţe politice	Politologie	– formator în domeniul ştiinţelor politice; – coordonator de programe; – consultant în ONG-uri; – funcţionar public în APC şi APL; – funcţionar de partid; – asistent al deputatului; – secretar-referent; – personal didactic în învăţământul preuniversitar gimnazial

Ciclul II - Studii superioare de master	Ştiinţe politice	Programe de master în problematica: 1. Sisteme politice 2. Instuţii politice 3. Procese politice 4. Culturii politicii 5. Conştiinţei şi ideologiei politice 6. Gestionării proceselor politice	– politolog; – analist politic – cercetător-stagiar în ştiinţe politice; – consultant; – funcţionar public în APC şi APL; – funcţionar de partid; – asistent al deputatului – colaborator la diferite niveluri in formaţiuni politice si sociale, ONG-uri; – cercetător în ştiinţele politic; – conducător de organizaţii neguvernamentale şi umanitare şi alte organizaţii similare; – consilier organizaţie politică; – consilier în instituţii de stat – manager (în serviciile de informaţii şi reclamă politică); – asistent universitar
Ciclul III - Studii superioare de doctorat	Ştiinţe politice	Politologie	– expert în managementul politic, marketing politic; – consultant manager de partid; – colaboratori ştiinţifici în politologie; – conferenţiar universitar; – consilier de stat; – conducător in structurile de stat; – profesor universitar; – conducător în instituţiile de învăţământ superior; – cadru didactico-ştiinţific.

2.3. Rolul domeniului în alte programe de formare

Prin specificul său interdisciplinar şi influenţa asupra stării societăţii contemporane, domeniul ştiinţelor politice contribuie la formarea competenţelor în majoritatea domeniilor sociale şi umanistice, cum ar fi: dreptul, management politic, asistenţa socială şi a alte domenii. Drept componentă umanistă la domeniile respective ar putea servi cursurile: Teoria politică; Democraţia: teoria şi practica; Istoria gîndirii politice; Antropologia şi Filosofia politică; Managementul politic, şi altele. Disciplinele nominalizate contribuie la formarea competenţelor privind aprecierea fenomenelor politice şi instrumentele de participare la procesele politice; la dezvoltarea unor competenţe pentru sfera conducerii bazate pe cunoaşterea şi aplicarea normelor de drept şi tehnicilor moderne de conducere.

3. FINALITĂŢI DE STUDIU ȘI COMPETENȚE

3.1. Descrierea finalităţilor de studiu și a competenţelor

Ciclul I – Studii superioare de licență:

- ***Competenţe generale :***

1. Abilitatea de a prezenta și argumenta utilitatea teoriilor politice pentru activitatea actuală practică;
2. Posedarea noilor tehnologii informaţionale în sfera politică și implementarea lor în practica;
3. Argumentarea propriei poziţii în luarea unei decizii profesionale;
4. Abilitatea de a se adapta noilor situaţii sociale și circumstanţelor cerute de evoluţia activităţii politice;
5. Cultivarea sentimentului demnităţii în stabilirea relaţiilor interpersonale la nivelul colectivului profesional sau comunităţii naţionale.

- ***Competenţe specifice:***

1. Identificarea mecanismelor de implementare a cunoştinţelor în activitatea politică;
2. Planificarea și prognozarea activităţii politice;
3. Identificarea soluţiilor de eficientizare a activităţii politice;
4. Abilităţile de pregătire, discutare și adoptare a deciziilor privind activitatea politică;
5. Organizarea controlului privind procesul politic;
6. Utilizarea stilurilor eficiente de conducere;
7. Elaborarea proiectelor de cercetare în domeniul politic;
8. Evaluarea activităţii politice în contextul exigenţelor contemporane;
9. Conştientizarea necesităţii instruirii profesionale continuie;
10. Utilizarea metodelor adecvate cercetării fenomenului politic;
11. Aplicarea formelor și metodelor eficiente de control a proceselor politice;
12. Formularea metodelor de influenţare a procesului politic;
13. Utilizarea diverselor modalităţi de perfecţionare profesională;
14. Abilităţi de utilizare a limbajului politic și perfecţionarea lui;
15. Cunoașterea și înțelegerea particularităţilor realităţii politice;

3.2 Corelaţia „finalităţi de studiu şi competenţe - curriculum” pentru Ciclul I Licenţă

Modulul/Finalităţile de studiu	Comnponenta modulului	Nr. credite ECTS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Istoria gîndirii politice	F	6		+			+	+				+		+		+	
Teoria politică	F	6	+		+				+	+			+			+	
Tehnologii de formare a imaginii şi PR politic	S	5		+	+	+			+					+			
Democraţia:teoria şi practica	F	6	+	+				+		+			+		+		
Integrarea europeană	F	4		+	+			+	+					+			+
Stasiologia	S	6		+		+	+	+						+			+
Conflictologia	S	6	+		+			+	+	+				+			
Sociologia politică	F	5	+			+		+			+			+			
Metateoria politică	F	6	+		+					+		+				+	+
Etnopolitologia	F	5			+			+						+			+
Elitologia	S	4		+	+	+	+	+			+					+	
Marketing politic	S	4	+			+						+		+			+
Drept constituţional şi instituţii politice	F	6	+	+		+				+			+				
Socializarea politică	S	4		+		+				+	+		+		+		
Interese şi relaţii politice	S	6	+	+	+		+	+					+	+			
Sisteme electorale contemporane	S	5			+		+			+			+				+
Societatea civilă	S	2			+	+	+		+		+			+			
Etica profesională	S	3	+					+			+		+		+	+	

Ciclul II – Studii superioare de master:

- ***Competenţe generale:***

1. Capacitatea de analiză şi sinteză a informaţiei ce vizează fenomenul politic;
2. Capacitatea de a planifica activitatea de gestionare profesională în domeniul politic;
3. Abilităţi de a integra cunoştinţele în funcţie de complexitatea sistemelor şi proceselor politice;
4. Abilitatea de a lucra într-o echipă multidisciplinară de experţi în domeniul vizat;
5. Spirit de iniţiativă şi creativitate în activitatea profesională de consiliere în domeniul politic;
6. Capacitatea de implementare a instrumentului de cercetare a cîmpului politic

- ***Competenţe specifice rezultate din realizarea programelor de master în problematica:***

– Sistemelor politice
  - Identificarea factorilor ce influenţează funcţionalitatea sistemelor politice;
  - Analiza și compararea capacităților de dezvoltare și consolidare a sistemelor politice;
  - Evaluarea eficienței funcționării sistemelor politice;
  - Prognosticarea dinamicii sistemelor politice.

– Instituţiilor politice
  - Determinarea particularităților funcționării instituțiilor politice contemporane;
  - Analiza dimensinilor conceptuale și structurale ale instituțiilor politice;
  - Elaborarea și adaptarea strategiilor de eficientizare a funcționării instituțiilor politice;
  - Planificarea activității instituțiilor politice.

– Proceselor politice
  - Cercetarea dinamicii proceselor politice;
  - Aplicarea diverselor metode și tehnici de analiză a proceselor politice;
  - Formularea propunerilor și recomandărilor privind eficientizarea proceselor politice;
  - Proiectarea tendințelor și scenariilor de evoluție a proceselor politice;

– Culturii politice
  - Determinarea specificului culturii politice autohtone;
  - Analiza corelației dinter componentele structurii culturii politice;
  - Elaborarea de politici pentru creșterea nivelului de cultură politică în diferite segmente sociale;
  - Elaborarea propunerilor și recomandărilor pentru sporirea gradului de cultură politică a actorilor politici.

– Conștiinței și ideologiei politice
  - Identificarea factorilor ce determină nivelurile conștiinței politice;
  - Aplicarea diverselor metode de analiză și evaluare a conștiinței politice în condițiile societății în schimbare;
  - Utilizarea criteriilor științifico-practice pentru evaluarea cîmpului ideologic a partidelor politice;
  - Adaptarea și raționalizarea programelor politice în concordanță cu cerințele și necesitățile dezvoltării societății.

– Gestionării proceselor politice
  - Determinarea provocărilor și riscurilor proceselor politice actuale;
  - Elaborarea și utilizarea modalităților eficiente de gestionare a proceselor politice;
  - Formularea și coordonarea unor planuri de acțiuni în sfera politică;
  - Utilizarea metodelor performante în formularea politicii de persoane în domeniul politic.

Capacitatea de implementare a instrumentului de cercetare a cîmpului politic.

1. Implementarea în practica a mecanismelor de planificare și gestionare a activității politice;
2. Evaluarea critică a muncii prestate în managementul politic;
3. Identificarea factorilor care influențează eficiența activității politice;
4. Aplicarea diverselor forme de comunicare în activitatea politică;
5. Adaptarea strategiilor de bună guvernare la condițiile schimbătoare a realității politice;
6. Elaborarea strategiilor de soluționare a problemelor politice;
7. Elaborarea criteriilor de evaluare a activității și riscurilor politice;
8. Utilizarea metodelor performante în promovarea politicii de personal în sfera politică;
9. Formularea propunerilor și recomandărilor privind eficientizarea activității politice;
10. Adaptarea formelor de comunicare la circumstanțe concrete în lucrul cu cadrele din domeniul politic;

Ciclul III – Studii superioare de doctorat:

- ***Competențe generale:***

1. Posedarea competențelor ciclului II;
2. Utilizarea abilităților de a realiza independent o cercetare;
3. Posedarea abilităților de a comunica cu experți din alte domenii;
4. Demonstrarea abilităților de activitate în cadrul instituțiilor internaționale;
5. Posedarea capacității de a lua decizii strategice într-un mediu complex.

- ***Competenţe specifice:***

1. Cercetarea independentă a fenomenelor şi proceselor politice;
2. Selectarea metodelor eficiente de cercetare a fenomenului politic;
3. Aplicarea gîndirii critice şi ştiinţifice în cercetarea proceselor politice;
4. Implementarea proiectelor care prezintă inovaţii ştiinţifice;
5. Responsabilitatea pentru calitatea lucrului efectuat;
6. Utilizarea celor mai avansate cunoştinţe teoretice şi practice în domeniul ştiinţelor politice;
7. Utilizarea formelor de comunicare adecvate prin adaptarea lor la diversitatea circumstanţelor concrete;
8. Posedarea capacităţii de stabilire a noilor metodelor de cercetare ştiinţifică;
9. Utilizarea metodologiei moderne de cercetare în domeniul politic;
10. Aplicarea cunoştinţelor şi trecerea de la teorie la practică;

3.3. Proces de consultare cu persoanele si instituţiile cheie (angajatorii, absolvenţii, tinerii specialişti etc.)

În procesul elaborării, CNC a fost consultat cu persoanele şi instituţiile cheie, implicate nemijlocit în activitatea din domeniul politic. Procesul de consultare s-a efectuat în următoarele direcţii:

- Consultarea în mediul academic intern. În scopul perfecţionării dispoziţiilor CNC, s-a efectuat discutarea lui în cadrul şedinţelor de catedră, consiliilor facultăţii;
- Consultarea în mediul academic extern. Conlucrarea cu instituţiile şi organizaţiile de profil din alte ţării a permis schimbul de experienţă în domeniul dat;
- Consultarea în mediul studenţilor, cît noi înmatriculaţi, atît şi a absolvenţilor. Prin intermediul sondajelor s-a efectuat cercetări în ceea ce priveşte aşteptările studenţilor şi realizarea lor;
- Consultarea în mediul angajatorilor. În scopul oferirii posibilităţii absolvenţilor de a deveni competitivi pe piaţa muncii şi de a se angaja ulterior în cele mai diverse instituţii de profil, private şi de stat, s-a efectuat elaborarea şi perfecţionarea programelor de studii în concordanţă cu cerinţele înaintate de angajatori.

Persoanele şi instituţiile nominalizate au apreciat Cadrul calificărilor ca fiind unul binevenit şi necesar nu numai pentru instituţiile de învăţămînt superior, care pregătesc specialişti în domeniul politic, dar şi pentru instituţiile angajatori, care vor folosi exigenţele expuse faţă de pregătirea profesională a angajaţilor în procesul de evaluare a activităţii lor practice.

4. Volume de muncă si ECTS

4.1. Volumul de muncă pentru programele tipice de formare, exprimat in credite ECTS:

Ciclul	I credit ECTS = 30 ore de lucru al studentului
I- Licenţa	180 credite
II - Master	120 credite
III - Doctorat	180 credite

4.2 Orientări și diferenţe în Spaţiul European al Învăţămîntului Superior în domeniul politic

Sistemului european al învăţămîntului superior în domeniul politic îi este proprie o anumită omogenitate condiţionată de rigorile regimului democratic de organizare și funcţionare a sistemului politic. Studenţii au posibilitate să beneficieze atît de cursuri obligatorii, cît de un larg spectru de cursuri opţionale care derivă din necesitatea formării anumitor competenţe la viitorii specialişti. O atenţie deosebită se acordă stagiilor de practică în instituţiile politice, în cadrul cărora studenţii practicanţi exercită funcţii concrete și sînt implicaţi nemijlocit în activitatea politică. În organizarea stagiilor de practică un rol deosebit le revine angajatorilor care în colaborare cu instituţiile de învăţămînt planifică și realizează stagiile. În scopul elaborării planului de instruire la specialitatea ***Politologie*** au fost consultate curricule și planuri de instruire la universităţile din mai multe state ale lumii (SUA, România, Estonia, Franţa, Polonia, Rusia și Ucraina). Planurile de instruire la specialitate din domeniul politic ale universităţilor din Cluj „Babeș Bolyai", din Sibiu „Lucian Blaga", Școala Naţională de Studii Politice și Administrative din București au avut un impact mare asupra suportului teoretic și didactic. Însă, a fost creat un plan original de studii care reflectă specificul și tradiţia naţională a Republicii Moldova.

Unele aspecte ale pregătirii specialiștilor pentru domeniul politic în Republica Moldova cer o convergenţă mai strînsă cu practicile Europene. În acest context, instituţiile de învăţămînt superior preocupate de pregătirea cadrelor în domeniu urmează să stabilească unele cerinţe comune faţă de pregătirea profesională a specialiștilor pentru domeniul politic, funcţie care îi revine Cadrului Naţional al Calificărilor.

5. Învăţarea, predarea și evaluarea

Proiectarea conţinutului programului de formare profesională inţiată la specialitatea *Politologia* se face din perspectiva finalităţilor studiilor și prevede atît pregătirea teoretică a specialistului, precum și cultivarea aptitudinilor practice. Conţinutul competenţelor proiectate constituie rezultatul colaborării dintre instituţia de învăţămînt superior cu angajatori, care reprezintă expresia conexiunii funcţionale dintre cererea și oferta de pregătire a cadrelor și condiţia integrării ulterioare a specialistului în activitatea politică.

Formele de organizare a procesului de învăţămînt la specialitatea Politologia sînt tradiţionale studiilor universitare (cursul şi seminarul, stagiile de practică), dar formarea profesională în domeniul politic presupune deschidere înnoirilor şi receptivitate atît la evoluţia tehnologiilor educaţionale, cît şi la inovaţiile din practica politică. Conţinutul se va selecta din perspectiva realizării finalităţilor şi se va realiza prin unităţi de curs şi module.

Aprecierea standardelor educaţionale / profesionale ca finalitate a procesului de formare profesională iniţială, permite stabilirea unor criterii de evaluare clare şi creează un mecanism funcţional în care sînt corelate eficient toate elementele procesului de studii: *învăţarea, predarea* şi *evaluarea.* Promovarea dimensiunii europene prin învăţămînt antrenează o serie de consecinţe în tehnicile de predare - învăţare - evaluare. Accentuarea gradului de implicare al studentului în procesul didactic, prin volumul de muncă pretins şi corelaţia dintre prezenţa în sălile de curs şi studiul individual, transpusă în credite academice, necesită o revizuire a strategiei de predare şi evaluare.

Ea se realizează prin elaborarea proiectelor individuale la diferite discipline, în cadrul Ciclului I şi Ciclului II. În scopul formării competenţelor specifice şi instrumentale se utilizează diferite discipline, în procesul fiind direct implicaţi doi parteneri ai actului educaţional: studentul şi profesorul. Competenţe dezvoltate: a) capacitatea de analiză şi sinteză; b) capacitatea de aplicare a cunoştinţelor obţinute; c) capacitatea de adaptare a metodelor de cercetare tipului de studiu în domeniul politic; d) capacitatea de a învăţa.

Pentru a determina măsura în care obiectivele procesului de formare a specialistului în domeniul politic au fost atinse, precum şi eficienţa metodelor de predare-învăţare la nivelul instituţiei de învăţămînt se aplică următoarele strategii de evaluare: *evaluarea iniţială, evaluarea formativă* şi *evaluarea finală.*

Evaluarea iniţială se face la începutul unei etape de instruire cu scopul stabilirii nivelului de pregătire anterior al studenţilor. Se identifică nivelul achiziţiilor iniţiale ale studenţilor în termeni de cunoştinţe, competenţe şi abilităţi, se efectuează în scopul asigurării premiselor realizării obiectivelor propuse pentru etapa următoare.

Evaluarea curentă / formativă realizează o diagnoză asupra rezultatelor unei perioade încheiate de învăţare, cercetează măsura în care studenţii încorporează şi aplică informaţiile transmise. Este axată pe proces, ce se face pe parcursul învăţării, la finele unei unităţi de conţinut.

Evaluarea finală se realizează la sfîrşitul perioadei de formare şi analizează cunoştinţele pe care studenţii şi le-au însuşit în acea perioadă. Stabileşte gradul în care au fost atinse finalităţi generale propuse. Se concentrează asupra aplicării unor cunoştinţe de bază, ale demonstrării unor abilităţi importante dobîndite de studenţi într-o perioadă mai lungă de instruire. Evaluarea finală se realizează în sesiuni programate semestriale.

6. Sporirea calităţii

Misiunea cadrelor didactice angajate în formarea profesională iniţială în domeniul politic este de a realiza o formare profesională de calitate, de a forma specialişti performanţi pentru sfera politică, care vor fi competitivi pe piaţa muncii din ţară și de peste hotarele ei. Aderarea la procesul de la Bologna presupune o transformare a învăţămîntului din unul informativ în unul formativ și centrat pe studentul înzestrat cu o calificare compatibilă și competenţe adecvate atît pentru sporirea gradului de angajare a absolvenţilor, cît și pentru crearea posibilităţii de a reveni în cadrul universitar pentru aşi continua studiile. Societatea contemporană impune cerinţe, care pot fi satisfăcute de către instituţiile de învăţămînt numai printr-un sistem viabil de asigurare a calităţii. În acest sens, una din direcţiile prioritare a procesului de învăţămînt realizat în domeniul politic o constituie asigurarea calităţii.

Evaluarea calităţii se realizeazăde către Comisia de asigurarea a calităţii în baza cîtorva indicatori de bază, care la rîndul lor determină criterii pentru evaluarea altor elemente ale procesului de învăţămînt, cum ar fi: *evaluarea randamentului academic,* indicator care presupune prezenţa unui întreg sistem de proceduri ce au drept scop determinarea calităţii produsului, competenţelor viitorilor specialişti; asigurarea funcţionării achiziţiilor academice; *evaluarea resurselor și condiţiilor didactico-metodice de realizare a procesului de învăţămînt,* calitatea curriculei universitare prin monitorizarea sistematică și autoevaluare care presupune aprecierea performanţelor didactice și condiţiilor de realizare a procesului didactic; *evaluarea calităţii învăţămîntului prin aprecierea activităţii profesorilor în cadrul catedrei și de către studenţi,* procedură care are drept scop determinarea eficienţei studiilor prin prisma aprecierii făcute de către cei care beneficiază de serviciile oferite de către cadrele didactice. Procesul ridicării nivelului prestaţiei academice este unul participativ, complex, dinamic, antrenînd investiţia intelectuală a decanilor, șefilor de catedră. A comisiei de calitate și a profesorilor notorii. Schimbul de experienţă, asistările reciproce, cursurile de instruire a cadrelor axate pe aspecte inovatoare în proiectarea didactică, organizarea eficientă a actului de instruire, fac parte din politica de ridicare a calităţii predării.

Componenta formativă generează o altă viziune și asupra curriculei universitare, care se axează înainte de toate pe formarea conceptualizarea disciplinei prin imbunătăţirea interdisciplinarităţii și trans-disciplinarităţii, concetrarea pe domenii complexe sau conexe, formarea de competenţe și nu pe transmiterea de informaţii. Implicarea partenerilor sociali în elaborarea curriculei pe specialităţi face parte din domeniul relaţiilor dintre instituţiile de învăţămînt și societate și reprezintă reformarea și restructurarea procesului actual de studii prin simbioza dintre cercetare si experienţă. Astfel, curriculum-urile pentru cursuri sînt elaborate în corespundere cu standardele socio-profesionale și adaptate la cerinţele pieţei muncii prin procesul de consultanţă cu angajatorii. Totodată, instrumentul prin care este asigurată transparenţa studiilor este ECTS. Calitatea evaluării este ajustată modernizărilor curriculare, adaptată obiectivităţii, imparţialităţii și corectitudinii în evaluare. Creditele academice transferabile asigură accesul studentului la un cadru transparent al calificărilor prin mobilitatea academică și deschide perspective pentru instruirea continuă pe parcursul vieţii,cooperarea și flexibilizarea studiiloir superioare.

CADRUL NAȚIONAL AL CALIFICĂRILOR
Învățămînt Superior

Ciclul I – studii superioare de licență
Ciclul II – studii superioare de master
Ciclul IiI – studii superioare de doctorat

DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ
312 Relaţii internaţionale

INSTITUȚIA COORDONATOARE - UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

COORDONAREA PROIECTULUI

N/o	*Instituția / Organizația / structura*	*Persoana*	*Funcția / titlu / grad științific / didactic*	*Semnătura*	*Data*
I. *Instituții* de învățământ care asigură pregătirea în domeniu / membri ai grupului de lucru					
1.	USM, FRIȘPA, Departamenul Relații Internaționale	V. Teosa	Doctor habilitat, profesor universitar, șef departament.		
2.	USM, FRIȘPA, Departamenul Relații Internaționale	C. Ejova	Doctor, conferențiar universitar, prodecan.		
3.	USM, FRIȘPA, Departamenul Relații Internaționale	V. Rotaru	Doctor, lector superior		

II. Parteneri sociali		
1.		
2.		
3.		
4.		

Coordonator elaborare:
Teosa V.,
doctor habilitat,
profesor universitar.

1. Introducere în domeniul de formare profesională

1.1. Domeniul de formare profesională Relaţiile Internaţionale

1.1. *Domeniul de formare profesională Relaţiile Internaţionale* care face parte din domeniul general de studiu Ştiinţe Politice, vizează interacţiunea dintre actorii dreptului internaţional – statele, utilizînd metode şi concepte proprii ştiinţelor sociale, economice şi dreptului. Pregătirea în cadrul domeniului Relaţiilor Internaţionale este menită să asigure unicitatea unei ştiinţe prin care interacţiunea dintre state este studiată din perspective multidisciplinare, generînd o viziune teoretică şi praxiologică asupra sistemului internaţional.

Interesul pentru conceptul de „relaţii internaţionale" este deosebit pentru Republica Moldova ţinînd cont de faptul că statul nostru face eforturi pentru a se afirma pe arena internaţională. În acest context, *misiunea domeniului de formare profesională Relaţii Internaţionale* constă în pregătirea unor specialişti calificaţi, capabili să efectueze practic munca diplomatică de reprezentare şi promovare a intereselor statului, precum şi realizarea unei analize a relaţiilor interstatale. Specificul domeniului de formare constă în aplicarea teoriilor relaţiior internaţionale la condiţiile istorice, geografice, politice ale Republicii Moldova, astfel încît specialiştii să cunoască foarte bine realităţile din ţara lor. Domeniul Relaţiilor Internaţionale, prin esenţa sa, asigură apelul la cadrul interdisciplinar de pregătire.

Scopul general al domeniului de formare profesională Relaţiile Internaţionale constă în pregătirea viitorilor specialişti în domeniul relaţiilor internaţionale. *Obiectivele generale* ale domeniului sunt: pregătirea universitară şi postuniversitară în sfera relaţiilor internaţionale; formarea profesională care îmbină aspecte sociale, culturale, civice necesare pentru a răspunde adecvat, prompt şi instantaneu la necesităţile realizării practice a politicii externe a Republicii Moldova în condiţii contemporane, la provocările şi cerinţele lumii globale şi ale proceselor europene de integrare. Realizarea acestor obiective sînt legate de necesităţile statului nostru, luînd în consideraţie faptul că Republica Moldova depune eforturi pentru a se afirma pe arena internaţională. Programul are ca finalitate pregătirea specialiştilor în domeniul relaţiilor internaţionale, care posedă cunoştinţe teoretice, capacităţi de analiză şi explicare a relaţiilor internaţionale, abilităţi teoretico-practice din domeniul serviciului diplomatic şi activităţii în cadrul organizaţiilor internaţionale.

Direcţiile prioritare de pregătire ale specialiştilor sunt: teoria relaţiilor internaţionale, studii regionale, procese globale, studii diplomatice, studii europene şi politică externă. Obţinerea cunoştinţelor în aceste domenii are loc prin intermediul studiilor pe cicluri: ciclul I - licenţă, ciclul II - master, ciclul III – doctorat.

Ciclul I - licenţă constituie arealul de angajare al absolvenţilor în calitate de: agent consular, specialist]n cadrul structurilor statale de profil, asistent comentator politic, asistent expert analist, asistent consultant în direcţia relaţii externe, asistent proiecte în cadrul programelor internaţionale, responsabil sector protocol în cadrul companiilor străine.

Programul de formare profesională este fundamentat pe baza unui plan de învăţămînt care cuprinde următoarele categorii de module: a) Module care asigură o pregătire generală în domeniile politologie, istorie, sociologie, comunicare şi sînt menite să formeze competenţe sistemice aplicabile atît domeniului, cît şi activităţii practice profesionale a absolventului; b) Module care asigură pregătirea teoretică de specialitate poziţionate în anii I şi II (Teoria relaţiilor internaţionale, Teoria şi istoria diplomaţiei, Istoria relaţiilor internaţionale, Actualitatea internaţională), care au ca obiectiv formarea competenţelor specifice domeniului; c) Module cu caracter practic-operaţional şi de aplicabilitate curentă distribuite în anii II şi III (cu disciplinele: Politica externă a Republicii Moldova, Organizaţii internaţionale, Aspecte practice în cercetarea relaţiilor internaţionale, Relaţii economice internaţionale, Geopolitica, Protocol, ceremonial şi etică diplomatică, Probleme actuale ale Uniuni Europene, Cultura şi civilizaţia europeană, Globalistica, Teoria şi practica comunicării în relaţiile internaţionale), care vin să formeze competenţe ce ţin de aplicarea cunoştinţelor obţinute.

Planul de învăţămînt elaborat pentru ciclul I Licenţă cuprinde toate disciplinele care constituie un minim prevăzut pentru această specialitate, precum şi alte discipline menite să completeze pregătirea generală sau de specialitate a viitorilor specialişti în Relaţiile Internaţionale. Studenţii sînt organizaţi astfel, încît pregătirea teoretică şi practică să fie cît mai eficientă şi legată de cerinţele pieţii muncii, provocărilor globalizării şi procesului de integrare europeană, bazîndu-se pe studiile teoretico-analitice, analiza experienţei internaţionale şi standardelor europene.

Programul de învăţămînt, elaborat pentru ciclul II, cuprinde discipline fundamentale, de specializare, practica de specialitate şi teza de master care contribuie la dezvoltarea competenţelor de cercetare şi celor profesional-didactice. Accentul se pune pe capacitatea masteranzilor de a prognoza evoluţia relaţiilor internaţionale, de a evalua situaţia Republicii Moldova în contextul internaţional.

1.2. Caracteristici cheie

Nivelul	Licenţă (ciclul I)	Master (Ciclul II)	Doctorat (Ciclul III)
Durata studiilor	3 ani/4 ani	2 ani	3 (4 ani)
Credite de studiu ECTS	180 credite	120 credite	180 credite
Forma de organizare	Învăţămînt de zi; cu frecvenţă redusă	Învăţămînt de zi	Învăţămînt de zi; cu frecvenţă redusă
Condiţii de acces	Diplomă de BAC Diplomă de studii medii de specialitate	Diplomă de licenţă Diplomă echivalentă Diplomă de master	Diplomă de master Diplomă echivalentă
Precondiţii	Realizarea finalităţilor învăţămîntului preuniversitar	Realizarea finalităţilor învăţămîntului superior (Licenţă, Ciclul I - (180 credite) Examen de admitere	Realizarea finalităţilor învăţămîntului superior (Ciclul I, Licenţă şi Ciclul II, Master) Examen de admitere

Stagii de practică	Cu titlul obligatoriu (18 credite)	Cu titlul obligatoriu (10 credite)	Nu se realizează
Reguli de examinare şi evaluare	– Evaluarea iniţială – diagnostică; curentă-formativă; finală –sumativă sunt obligatorii; – Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare şi evaluarea lucrului individual; – Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învăţării exprimate în termeni de competenţe.	– Evaluarea iniţială – diagnostică; curentă-formativă; finală –sumativă sunt obligatorii; – Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare şi evaluarea lucrului individual; – Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învăţării exprimate în termeni de competenţe formate preponderent prin lucru individual.	– Evaluarea este centrată pe produsele cercetării; – Evaluarea curentă-formativă se realizează prin susţinerea referatelor ştiinţifice, a rapoartelor anuale, a examenelor din cadrul programului de doctorat; – Evaluarea finală se realizează prin susţinerea tezei de doctor.
Modalitate de evaluare finală	Examen de licenţă: 1. 1. Examen la disciplina fundamentală: *Ştiinţa politică: teoria şi istoria* 2. Examen la disciplina de specialitate: *Teoria şi practica relaţiilor internaţionale* 3. Susţinerea tezei de licenţă.	Susţinerea tezei de master.	Susţinerea tezei de doctor.
Certificare	**Diploma de licenţă**	**Diploma de master**	**Diplomă de doctor**
Titlu acordat	Licenţiat în ştiinţe politice	Master în ştiinţe politice	Doctor în Ştiinţe Politice, la specialitatea Teoria şi metodologia relaţiilor internaţionale şi diplomaţiei; Istoria relaţiilor internaţionale şi politice externe;

Certificare	Diploma de licență	Diploma de master	Diplomă de doctor
			Probleme și strategii ale dezvoltării globale și regionale; eoria integrării europene, instituții, procese și politici europene
Drepturi pentru absolvenți	– Aplicarea pentru programe de master; – Aplicarea pentru programe de formare continuă; – Angajarea în cîmpul muncii.	– Aplicarea pentru programe de doctorat; – Aplicarea pentru programe de formare continuă; – Angajarea în cîmpul muncii.	– Aplicarea pentru programe postdoctorat; – Aplicarea pentru programe de formare continuă; – Angajarea în cîmpul muncii.
Organ responsabil pentru autorizarea programelor	Ministerul Educației ANACIP	Ministerul Educației ANACIP	ANACIP

2. Titluri (calificări) și ocupații

2.1. Descrierea calificării

Ciclul	Titlul acordat/Competențe specifice	Nivelul de referință European Qualification Framework (EQF)
Ciclul I - Studii superioare de licență	**Licențiat în științe politice**. Rezultatele corespunzătoare nivelului 6: Titlul acordat confirmă că absolventul deține cunoștințe avansate în domeniul relațiilor internaționale care implică înțelegerea critică a teoriilor și principiilor, dezvoltate prin intermediul cursurilor fundamentale. Cursurile speciale dezvoltă abilități avansate, care denotă control și inovație, necesare pentru a rezolva probleme complexe și imprevizibile în domeniul relațiilor internaționale. Specificul interdisciplinar și social al domeniului presupune formarea implicită, printr-un cluster al cursurilor speciale și generale, a competențelor interpersonale de comunicare care contribuie la gestionarea de activități sau proiecte tehnice sau profesionale complexe, prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor în situații de muncă sau de studiu imprevizibile. Obținerea competențelor contribuie la asumarea responsabilității pentru gestionarea dezvoltării profesionale atît individual, cît și în echipă.	6

Ciclul II - Studii superioare de master	**Master în ştiinţe politice.** Rezultatele corespunzătoare nivelului 7 – Cunoştinţe specializate, unele dintre ele situîndu-se în avangarda nivelului de cunoştinţe din domeniul relaţiilor internaţionale, ca bază a unei gîndiri şi/sau cercetări originale; – Conştientizare critică a cunoştinţelor din domeniul relaţiilor internaţionale şi a cunoştinţelor care rezultă din caracterul interdisciplinar al relaţiilor internaţionale; – Abilităţi specializate pentru rezolvarea problemelor în materie de cercetare, analiză şi/sau inovaţie, pentru dezvoltarea de noi cunoştinţe şi proceduri şi pentru integrarea cunoştinţelor din diferite domenii în activitatea profesională; – Gestionarea şi transformarea situaţiilor de muncă sau de studiu care sînt complexe, imprevizibile din domeniul relaţiilor internaţionale şi necesită noi abordări strategice; – Asumarea responsabilităţii pentru a contribui la cunoştinţele şi practicile profesionale din domeniul relaţiilor internaţionale şi/sau pentru revizuirea performanţei strategice a angajaţilor din acest domeniu.	7
Ciclul III - Studii superioare de doctorat	Rezultatele corespunzătoare nivelului 8 – Cunoştinţe la cel mai avansat nivel din domeniul ştiinţelor politice, inclusiv ştiinţelor relaţiilor internaţionale şi cunoştinţe interdisciplinare aflate la intersecţia dintre diferite domenii; – Abilităţile şi tehnicile cele mai avansate şi specializate, inclusiv abilitatea de sinteză şi evaluare, necesară pentru rezolvarea problemelor critice de cercetare şi/sau inovaţie şi pentru extinderea şi redefinirea cunoştinţelor existente sau a practicilor profesionale din domeniul relaţiilor internaţionale; – Demonstrarea unui nivel ridicat de autoritate, inovaţie, autonomie, de integritate ştiinţifică şi profesională şi a unui angajament susţinut pentru dezvoltarea de noi idei din sfera proceselor politice şi a relaţiilor internaţionale.	8

2.2 Ocupaţii tipice pentru absolvenţii în domeniul Relaţii internaţionale

(nomenclatorul profesiilor/clasificatorul ocupaţiilor)

Nivelul calificării	Specialitatea	Ocupaţii tipice
Ciclul I – Studii superioare de licenţă	Relaţii internaţionale	– agent consular – specialist îm cadrul structurilor statale de profil – asistent comentator politic – asistent expert analist – asistent consultant în direcţia relaţii externe – asistent consultant proiecte în cadrul programelor internaţionale – responsabil sector protocol în cadrul companiilor străine
Nivelul calificării	**Programe de master în**	**Ocupaţii tipice**
Studii superioare Ciclul II – Master	Teoria și practica relaţiilor internaţionale	– cercetător științific – colaborator științific – specialist-coordonator – expert analist – consultant în probleme de politică externă și relaţii internaţionale
	Istoria și teoria diplomației și serviciului diplomatic	– funcţionar public în posturi diplomatice – ataşat/secretar în instituţiile servicului diplomatic – specialist-coordonator – consilier diplomatic – consultant în organizaţiile internaţionale – consultant în misiunile diplomatice – cercetător științific – colaborator științific – cadru didactic în învăţământul universitar
	Studii regionale: instituţii, procese și politici	– specialist-coordonator – ataşat/secretar îm instituţiile serviciului diplomatic – funcţionar public – consultant în structurile statale de profil – consultant în organizaţiile internaţionale – asistent de programe și proiecte europene și internaţionale.

	Studii regionale: instituții, procese și politici	– expert analist – consultant în probleme de politică externă și studii regionale – specialist în structurile și instituțiile europene din țară și peste hotare – consultant în structurile statale de profil – cercetător științific – colaborator științific – cadru didactic în învățământul universitar – specialist-coordonator mass-media – coordonator al activității fundațiilor culturale
	Teorii și strategii ale dezvoltării globale și regionale	– coordonator al activității internaționale în cadrul organizațiilor nonguvernamentale – administrator de asociații, uniuni, federații, filiale și organizații obștești – funcționari în organizațiile socio-umanitare și alte organizații similare – coordonator în reprezentanțele organizațiilor internaționale – consultant în structurile statale de profil – cercetător științific – colaborator științific – cadru didactic în învățământul universitar
Nivelul calificării	**Specialitatea**	**Ocupații tipice**
Ciclul III – Studii superioare de doctorat	Teoria și metodologia relațiilor internaționale și a diplomației Istoria relațiilor internaționale și politici externe Probleme și strategii ale dezvoltării globale și regionale Teoria integrării europene, instituții, procese și politici europene	– specialist în științe politice – cadru didactico-științifică în învățământul universitar – cercetărot științific – consultant superior în Aparatul Parlamentului – consultant guvernamental superior, principal – consultant prezidențial – purtător de cuvînt al Președintelui RM – expert analist independent – specialist în structurile și instituțiile europene din țară și peste hotare – funcționar public în posturi diplomatice – funcționar public în instituțiile serviciului diplomatic – consultant în misiunile diplomatice – coordonator în reprezentanțele organizațiilor internaționale

2.3. Rolul domeniului Relaţii Internaţionale în alte programe de formare

Domeniul Relaţiilor Internaţionale deţine un rol deosebit în cadrul altor programe de formare profesională în baza unui spectru larg de direcţii cum sînt: Ştiinţe Politice, Administrare Publică, Drept, Drept Internaţional, Ştiinţe ale Comunicării, Public Relations. Toate acestea contribuie la formarea unor competenţe de tip instrumental, interpersonal şi sistemic. La rîndul său, Relaţiile Internaţionale sînt bazate pe contribuţia diferitor ştiinţe: Economie, Istorie, Limbi Străine etc.

3. Finalităţi de studiu şi competenţe

3.1. Descrierea finalităţilor de studiu şi a competenţelor

Ciclul I –Studii superioare de licenţă

- ***Competenţe generale:***

1. Aplicarea cunoştinţelor teoretice şi a abilităţilor, a unor principii şi metode de bază pentru rezolvarea de situaţii-problemă din domeniul relaţiilor internaţionale, în condiţii de asistenţă calificată.
2. Comunicarea orală, scrisă şi cu suport electronic, în limba programului de studii şi într-o limbă de circulaţie internaţională, a cunoştinţelor de specialitate.
3. Cultivarea sentimentului demnităţii în stabilirea relaţiilor interpersonale la nivelul colectivului profesional, comunităţii naţionale sau internaţionale.
4. Argumentarea propriei poziţii în luarea unei decizii profesionale ce ţine de domeniul relaţiilor internaţionale.
5. Identificarea şi utilizarea unor metode şi tehnici eficiente de învăţare şi conştientizarea motivaţiilor extrinseci si intrinseci ale învăţării continue.

- **Competenţe specifice*:***

1. Cunoaşterea şi înţelegerea noţiunilor, conceptelor, teoriilor şi metodelor de bază ale relaţiilor internaţionale.
2. Utilizarea corectă a terminologiei, conceptelor, teoriilor, reglementărilor şi legislaţiei din domeniul relaţiilor internaţionale în activitatea şi comunicarea profesională şi de cercetare.
3. Interpretarea, elaborarea şi utilizarea teoriilor relaţiilor internaţionale contemporane.
4. Explicarea legităţilor, proceselor şi fenomenelor relaţiilor internaţionale la nivel local, regional şi global.
5. Identificarea şi argumentarea relaţiilor cauzale dintre componente, procese şi fenomene ale relaţiilor internaţionale.
6. Planificarea şi susţinerea argumentelor în vederea soluţionării unor probleme practice în domeniul relaţiilor internaţionale
7. Evaluarea şi pronosticarea perspectivelor dezvoltării relaţiilor internaţionale în diferite regiuni ale planetei.
8. Accesarea, selectarea şi sistematizarea informaţiilor cu privire la relaţiile internaţionale prin intermediul sistemelor informaţionale de comunicaţii.

9. Elaborarea proiectelor, propunerilor, metodelor, mecanismelor de realizare a politicii externe a Republicii Moldova.
10. Demonstrarea capacităţilor de a lua decizii la nivele operaţionale şi tactice.
11. Elaborarea, planificarea, realizarea şi evaluarea proiectelor, metodelor şi mecanismelor de aplanare a conflictelor internaţionale şi locale.
12. Comunicarea informaţiilor, ideilor, problemelor şi soluţiilor cu privire la relaţiile internaţionale şi problemelor contemporane ale specialiştilor şi non-specialiştilor.
13. Identificarea necesităţilor de studiu în dependenţă de finalităţile activităţii profesionale.

3.1. Descrierea finalităţilor de studiu şi a competenţelor

3.1.2. Studii superioare, Ciclul II - Master:

- ***Competenţe generale.*** **Master de cercetare**

1. Cunoaşterea profundă şi explicarea fenomenelor relaţiilor internaţionale contemporane.
2. Utilizarea integrată a aparatului conceptual şi metodologic al ştiinţei relaţiilor internaţionale pentru rezolvarea problemelor ce ţin de domeniul Relaţiilor Internaţionale, pentru dezvoltarea de noi cunoştinţe şi pentru integrarea cunoştinţelor din diferite domenii.
3. Identificarea, interpretarea şi utilizarea eficientă a materialului documentar şi bibliografic, a metodelor adecvate obiectivelor cercetării în domeniul Relaţiilor Internaţionale.
4. Determinarea tendinţelor şi pronosticarea evoluţiei relaţiilor internaţionale.
5. Aplicarea tehnologiilor informaţionale, a unei sau mai multe limbi străine, a tehnicilor de management al informaţiei, pentru a comunica accesibil informaţii din domeniul relaţiilor internaţionale şi în procesul de cercetare ştiinţifică.

- ***Competenţe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Teoria şi practica relaţiilor internaţionale:***

1. Abordarea analitică în procesul de cercetare a problematicii din domeniul teoriei şi practicii relaţiilor internaţionale şi dezvoltării contemporane prin prisma interesului naţional al Republicii Moldova.
2. Utilizarea metodei comparative în analiza sistemului politic din Republica Moldova şi alte state.
3. Elaborarea proiectelor de activitate profesională în domeniul de cercetare a teoriei şi practicii relaţiilor internaţionale.
4. Prognozarea evoluţiei relaţiilor internaţionale în contextul dezvoltării social-economice, politice şi culturale a Republicii Moldova la etapa de tranziţie şi post tranziţie.
5. Argumentarea opţiunilor de dezvoltare a relaţiilor internaţionale şi a politicii mondiale.
6. Monitorizarea, proiectarea şi coordonarea activităţii profesionale a instituţiilor de profil în domeniul relaţiilor internaţionale.
7. Adaptarea realizărilor ştiinţifice din alte domenii la investigaţiile din domeniul relaţiilor internaţionale.

8. Evaluarea conflictelor internaționale și propunerea soluțiilor de reglare a acestora.
9. Abordarea sistematică a societății și relațiilor internaționale.
10. Utilizarea limbajului specializat în funcție de publicul țintă.

- ***Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Istoria și teoria diplomației și serviciului diplomatic:***

1. Abordarea analitică în procesul de cercetare a problematicii din domeniul diplomației și serviciului diplomatic.
2. Utilizarea metodei comparative în analiza practicii diplomatice și procedurilor internaționale din Republica Moldova și alte state.
3. Elaborarea programelor de activitate profesională în domeniul istoriei și teoriei diplomației și serviciului diplomatic.
4. Prognozarea evoluției relațiilor diplomatice în contextul dezvoltării social-economice, politice și culturale a Republicii Moldova la etapa contemporană.
5. Argumentarea posibilelor direcții de dezvoltare a serviciului diplomatic și relațiilor diplomatice.
6. Generalizarea activității practice a funcționarilor diplomatici.
7. Evaluarea acțiunilor de ameliorare a relațiilor diplomatice ale Republicii moldova cu alte state din perspectiva interesului național.
8. Stabilirea priorităților studiilor interdisciplinare în cercetările științifice din domeniul istoriei și teoriei diplomației și serviciului diplomatic.
9. Aplicarea mecanismelor și instrumentelor internaționale în procesul de soluționare a conflictelor și gestionare a negocierilor.
10. Monitorizarea, proiectarea și implementarea proiectelor de colaborare internațională utile pentru republica Moldova.

- ***Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Studii regionale: instituții, procese și politici:***

1. Abordarea analitică în procesul de cercetare a problematicii din domeniul studiilor regionale.
2. Utilizarea metodei comparative în cadrul analizei practicii din domeniul studiilor regionale și procedurilor internaționale din diferite state.
3. Elaborarea proiectelor de activitate profesională în domeniul studiilor regionale.
4. Prognozarea evoluției proceselor integraționiste la etapa contemporană.
5. Elaborarea strategiilor de democratizare a Republicii Moldova în baza experienței altor state.
6. Aplicarea metodei comparative în analiza sistemelor politice, juridice, economice și comunicaționale din Republica moldova și diferite state.
7. Abordarea sistematică a impactului proceselor integraționiste asupra societăților contemmporane.
8. Monitorizarea politicilor europene în diferite domenii și determinarea perspectivelor de europenizare pentru Republica Moldova.
9. Elaborarea acțiunilor de ameliorare a relațiilor politico-economice dintre Republica Moldova și alte state.
10. Proiectarea perspectivelor de colaborare a Republicii Moldova în contextul dezvoltării social-economice, politice și culturale regionale.

- ***Competenţe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Teorii și strategii ale dezvoltării globale și regionale:***

1. Abordarea analitică în procesul de cercetare a problematicii din domeniul teoriilor și strategiilor dezvoltării globale și regionale.
2. Aplicarea metodelor contemporane în analiza problemelor actuale ale teoriilor și strategiilor dezvoltării globale și regionale.
3. Elaborarea proiectelor de activitate profesională în domeniul strategiilor dezvoltării globale și regionale.
4. Evaluarea dezvoltării relaţiilor bilaterale și multilaterale ale Republicii Moldova la etapa contemporană.
5. Modelarea diferitor strategii de dezvoltare a Republicii Moldova din perspectiva europenizării și globalizării.
6. Proiectarea acţiunilor strate Moldova și organizaţiile internaţionale.
7. Argumentarea posibilelor acţiuni de dezvoltare a politicii mondiale.
8. Generalizarea activităţii strategice de dezvoltare a actorilor internaţionali și adaptarea acesteia la contextul Republicii Moldovii.
9. Investigarea politicilor social-umanitare de dezvoltare în diferite state și determinarea sscopurilor pentru Republica Moldova.
10. Monitorizarea sistematică a problemelor și strategiilor dezvoltării globale contemporane prin prisma interesului național al Republcii Moldova.

3.1. Descrierea finalităţilor de studiu și a competenţelor

3.1.2. Ciclul III – Studii superioare de doctorat

- ***Competenţe generale***

1. Aplicarea și folosirea 1-2 limbi străine în activitatea profesională și de cercetare.
2. Utilizarea tehnologiilor informaţionale moderne în activitatea de cercetare.
3. Utilizarea abilităţilor de a realiza independent o cercetare.
4. Demonstrarea aptitudinilor de aplicare a metodelor teoretice și empirice de cercetare.
5. Posedarea abilităţilor de a comunica cu experţi din alte domenii.

- ***Competenţe specifice:***

1. Identificarea impactului diferitor probleme și fenomene din domeniul relaţiilor internaţionale asupra procesului de integrare a Republicii Moldova în spaţiul Uniunii Europene.
2. Aplicarea conceptelor fundamentale din teoria și metodologia relaţiilor internaţionale, și diplomaţiei în cercetarea evoluţiei fenomenelor contemporane din domeniul relaţiilor internaţionale.
3. Utilizarea celor mai avansate cunoștinţe teoretice și practice în domeniul relaţiilor internaţionale pentru indentificarea problemelor și strategiilor dezvoltării globale și regionale.
4. Implementarea metodelor contemporane de cercetare ştiinţifică în investigarea istoriei relaţiilor internaţionale și politicii externe.

5. Posedarea capacităţii de sinteză şi generalizare a rezultatelor obţinute în domeniul relaţiilor internaţionale.
6. Elaborarea, evaluarea proiectelor ştiinţifice şi implementarea propriilor rezultate ştiinţifice în domeniul relaţiilor internaţionale în baza cercetării problemelor teoretice şi practice noi la nivel naţional şi mondial.
7. Demonstrarea aplicabilităţii rezultatelor obţinute în relaţiile internaţionale şi practica diplomatică contemporană.
8. Propunerea recomandărilor pentru soluţionarea problemelor ştiinţifice şi luarea deciziilor strategice în contextul teoriei integrării europene, instituţiilor, proceselor şi politicilor europene.
9. Determinarea, proiectarea şi implementarea strategiilor şi politicilor pentru dezvoltarea politicii externe a Republicii Moldova prin prisma practicilor din relaţiile internaţionale contemporane.
10. Elaborarea metodologiei studiului analitico-aplicativ în cercetarea problemei ştiinţifice.

3.3. Corelația „Finalități de studiu și competențe – curriculum” Ciclul I – Licență

Modulul/Finalitățile de studiu		Componenta disciplinei/ modului	Nr. credite ECTS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1.	Teoria și istoria diplomației	F	4	+			+			+				+		+				+	+
2.	Teoria politică	F	6					+	+	+								+		+	+
3.	Istoria Relațiilor Internaționale	F	4	+			+			+		+	+	+	+		+			+	
4.	Istoria Relațiilor Internaționale	F	5	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+			+			
5.	Actualitatea internațională	S	4	+	+		+		+			+	+		+				+		
6.	Globalistica	F	4	+	+	+		+	+	+		+	+	+	+			+		+	
7.	Negocierile și protocolul diplomatic	F	5	+	+			+	+	+	+	+			+	+	+	+	+		+
8.	Dreptul internațional	S	4			+			+	+	+	+		+				+		+	
9.	Dreptul comunitar european	S	4			+			+	+	+	+		+				+		+	
10.	Politica mondială	F	4	+	+		+	+	+	+	+		+	+		+	+		+	+	+
11.	Organizații internaționale	F	4	+			+	+		+	+		+	+						+	
12.	Teoria și practica comunicării în relațiile internaționale	S	4	+	+	+	+	+		+	+			+				+		+	
13.	Aspecte practice în cercetarea relațiilor internaționale	S	6	+		+	+	+		+		+	+		+			+	+		
14.	Politica externă a Republicii Moldova	S	4	+			+		+				+		+	+	+			+	
15.	Geoeconomia	S	4		+				+									+		+	+
16.	Securitatea internațională	S	6	+			+	+	+			+	+		+		+			+	
17.	Serviciul diplomatic și consular	S	3	+			+	+	+	+	+	+	+				+			+	
18.	Limba străină	S	30		+	+		+	+	+						+				+	

3.3. Procesul de consultare cu persoanele și instituţiile – cheie (angajatorii, absolvenţii, tinerii specialiști, etc.)

Evoluţia specialităţii Relaţii Internaţionale este relativ recentă în Republica Moldova. Anume faptul vizat a constituit unul din motivele pentru care Planurile de învăţământ, realizate pentru specialitatea Relaţii Internaţionale sînt racordate cerinţelor procesului de la Bologna. Întru elaborarea și determinarea ratingului în funcţie de importanţa competenţelor generice și specifice în domeniul Relațiilor Internaționale, au fost consultaţi deţinătorii de grade didactice și ştiinţifice în domeniul Relaţiilor Internaționale, angajații instituţiilor și organizaţiilor de profil, absolvenții, studenții. Opiniile studenţilor au fost exprimate și evaluate în Chestionarul cu privire la evaluarea cadrelor didactice și a procesului de învăţământ. Anchetarea care a fost realizată și convorbirile care au fost întreţinute au demonstrat elocvent că planurile de învăţământ corespund necesităţilor și realităţilor învăţământului superior din Republica Moldova și sînt adaptate la schimbările din învăţământ. La ciclul I și II procesul de consultare are loc în cadrul elaborării și perfecţionării programelor de studii, în cadrul organizării practicii de producţie și de licenţă, în timpul susţinerii examenelor și a tezei de licenţă.

Totodată, pentru specialiștii formatori ai specialităţii parteneriatul a fost dezvoltat nu numai la nivel internaţional, dar un accent aparte s-a pus asupra instaurării dezvoltării acestuia și la nivel intern, fapt care se dovedește important pentru pregătirea multiaspectuală a specialistului. Pentru ca specialitatea să poată funcţiona și să fie viabilă pe piaţa muncii, specialiștii au determinat necesitatea ei și deci deschiderea spre piaţa muncii. În baza concepţiei de pregătire a specialiștilor în domeniul Relaţii Internaţionale care se discută în cadrul catedrei de specialitate, se fac propuneri pentru planul de studii. Aceste propuneri sînt discutate de către Comisiile metodice și aprobate în Consiliul profesoral al facultăţilor. În ultimă instanţă, cadrul instituţional, care aprobă schimbările din planul de învăţământ este Senatul instituţiei.

În cadrul elaborării planurilor de învăţământ au fost detaliat studiate planurile de învăţământ ale instituţiilor de stat și celor private (Institutul de Stat de Relaţii Internaţionale din Moldova, ULIM, Universitatea „Perspectiva", Academia de Administrare Publică de pe lîngă Preşedintele Republicii Moldova) responsabile de pregătirea cadrelor din domeniul relaţiilor internaţionale.

Totodată, elaborarea și perfecţionarea programelor de studii este în concordanţă cu cerinţele înaintate de agenţii economici.

O metodă eficientă de conlucrare cu angajatorii ar fi și evaluarea competenţelor practice ale absolvenţilor ciclului II în baza metodei „assessment center" – a soluţionării situaţiilor de caz propuse absolvenţilor de către angajatori.

La ciclul III consultant important devine Academia de Ştiinţe a Moldovei, care elaborează Direcţiile strategice ale sferei ştiinţei și inovaţiei pe termen mediu și lung.

Se menţin relaţii de colaborare cu instituţiile și organizaţiile financiare, precum și cu agenţii economici în vederea organizării Tîrgului locurilor de muncă și antrenarea studenţilor, absolvenţilor, tinerilor specialiști în activitatea profesională prin intermediul Incubatorului de Afaceri ASEM.

Este efectuată conlucrarea eficientă cu instituţiile și organizaţiile de profil ca Parlamentul Republicii Moldova, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene,

Ministerul Apărării, Ambasada SUA, Centrul de Informare și Documentare NATO din Republica Moldova în vederea organizării și elaborării unor cursuri pentru dezvoltarea la studenţi a aptitudinilor (în vederea dezvoltării potenţialului strategic al comprehensiunii adecvate a întregului complex de relaţii internaţionale, formării unui sistem decizional eficient în politicile externe și internaţionale; instituţionalizării unui mecanism de compensare a diminuatelor potenţiale militar și economic ale Republicii Moldova.) care le-ar oferi posibilitatea de a deveni competitivi pe piaţa muncii și de a se angaja ulterior în cele mai diverse instituţii de profil private și de stat.

Procesul de consultare cu persoanele și instituţiile cheie este realizat prin intermediul încadrării reprezentanţilor sectorului real al economiei în evaluarea cunoștinţelor și abilităţilor absolvenţilor în timpul susţinerii examenelor și a tezei de licenţă.

Elaborarea programului a implicat consultări regulate cu o gamă variată de parteneri locali și regionali, pentru a oferi acestora șansa de a contribui la procesul de programare a planurilor de învățămînt. Participanţii la aceste întîlniri au avut oportunitatea de a comenta strategia propusă.

Drept exemplu al acestui proces de consultare, poate servi seminarul ce a avut loc în cadrul Centrului Moldo-Austriac „Iniţiative de Pace, Schimbări democratice și soluţionarea conflictelor" în colaborare cu Universitatea „Perspectiva".

4. Volumul de muncă și ECTS

4.1. Volumul de muncă pentru programul de formare în domeniul Relaţiilor Internaţionale

Ciclul	1 credit ECTS= 30 ore de lucru al studentului
I (Licenţa)	De regulă 180 ECTS, durata 3 ani
II (Master)	120 ECTS, durata 2 ani
III (Doctorat)	180 ECTS

4.2. Orientări și diferenţe în spaţiul European al Învăţămîntului Superior în domeniul Relaţii Internaţionale

Un aspect important al Integrării Europene la etapa actuală o constituie intenţia de formare a unui spaţiu unic de învăţămînt superior european, realizarea obiectivelor căruia ar constitui răspunsul la provocările adresate sistemelor de învăţămînt europene în contextul noilor realităţi internaţionale. Formarea profesională iniţială în domeniul Relaţii Internaţionale în cadrul spaţiului de învăţămînt european este caracterizată de un șir de diferenţe determinate de factori, începînd cu deosebirile organizării sistemelor de învăţămînt și finisînd cu factorii ce ţin de nivelul dezvoltării social-economice. În Republica Moldova, necesitatea ramurii pe care o dezvoltăm este dictată de necesităţile economice și sociale ale societăţii contemporane, precum și de un șir de provocări specifice la adresa tînărului stat.

În acest sens, ramura vizată este dezvoltată atît la nivel de domeniu de formare profesională, cît și ca domeniu de cercetare. Totodată, datorită faptului că planurile de studiu au fost racordate cerinţelor europene în domeniu vom accentua că sistemul de competenţe dezvoltat la primul ciclu este similar celor europene, diferenţele constituindu-se în baza specificului ţării noastre.

De exemplu, noi am efectuat o analiză comparativă a programului de pregătire a specialiștilor în domeniul relaţiilor internaţionale elaborat de catedra de Relaţii Internaţionale a facultăţii Relaţii Internaţionale Ştiinţe Politice și Administrative a Universităţii de Stat din Moldova, pe baza abordării competitive, cu programele elaborate la Universitatea"Al. I. Cuza" din România, Universtatea Tartu din Estonia și catedra de Procese Politice Mondiale a MGIMO din Federaţia Rusă.

În ceea ce privește Universitatea din Iași, am supus examinării programul „Masterul în Studii Europene" și am ajuns la concluzia că diferenţele principiale se conţin în caracterul interdisciplinar. Programul elaborat de Universitatea din Iași include așa ştiinţe ca: economia, bussinesul internaţional, administraţia publică, ştiinţele politice, dreptul, pe cînd cel elaborat de către catedra de Relaţii Internaţionale cuprinde sfera ştiinţelor politice, specialitatea Relaţii Internaţionale, specializarea Studii Europene. Această abordare are dreptul la existenţă, deoarece corespunde cerinţelor de dezvoltare a proceselor politice naţionale și regionale.

Examinînd programul de master de la Universtatea Tartu din Estonia ce ţine de studiile europene ajungem la concluzia că la baza elaborării acestui program stă abordarea problematică, în corespundere cu cerinţele actuale ale relaţiilor internaţionale, regionale. Acest fapt prezintă un interes deosebit pentru Republica Moldova, deoarece răspunde la una din cele mai importante provocări ale politicii regionale contemporane – UE și formarea politicii de bună vecinătate.

Planul de învăţămînt, atît din Universitatea de Stat din Moldova, cît și cel din MGIMO Federaţia Rusă, este elaborat după principiul interdisciplinar. Un rol esenţial i se acordă componentei politicii externe. În final, subliniem că în pofida existenţei sferelor diverse de ştiinţă, programele europene, de regulă, se construiesc pe abordarea interdisciplinară, complexă și problematică. Anume, prin dominarea acestui component se manifestă particularităţile programului de învăţămînt. Comun pentru toate programele este caracterul aplicativ, orientarea spre soluţionarea problemelor actuale ale relaţiilor regionale, dezvoltării regionale, securităţii regionale.

5. ÎNVĂŢAREA, PREDAREA ȘI EVALUAREA

Misiunea și obiectivele catedrei responsabile de formarea profesională iniţială în domeniul Relaţiilor Internaţionale se reflectă în standardul educaţional profesional care exprimă ansamblul de competenţe pe care le deţine specialistul format în cadrul domeniului. Aprecierea standardului educaţional/profesional ca finalitate a procesului de formare profesională iniţială ne permite să stabilim niște criterii de evaluare clare și creează un mecanism funcţional prin care sînt corelate eficient toate elementele procesului de învăţămînt – învăţarea, predarea și evaluarea.

La **ciclul I (licenţa)** predarea se efectuează, preponderent, prin intermediul prelegerilor, care permit expunerea și explicarea conceptelor fundamentale și operaţionale incluse în programele universitare. În procesul de studii la ciclu I, în special, se pune accent pe metode activ-participative în vederea sporirii potenţialului intelectual al studenţilor prin angajarea unui efort personal în cadrul instruirii și pregătirii lor pentru o activitate profesională activă și creativă. Prelegerile permit expunerea și explicarea conceptelor fundamentale și operaţionale incluse în programele universitare.

În cadrul predării și evaluării, se vor îmbina metode și procedee cum ar fi: studiu de caz, dezbateri, brainstorming, investigaţia, proiecte, argumentarea și contraargumentarea și studiul individual. Se utilizează forme de organizare flexibile și diversificate, specifice activităţii cu studenţi care asigură o instruire formativă, operaţională, de dezvoltare, axate pe formarea de capacităţi, deprinderi, atitudini, convingeri, valori, idealuri și aspiraţii, schimbări de mentalităţi. Prelegerile sînt susţinute de seminare, orientate spre abilităţile de comunicare și cele de lucru în grup, precum și de lucrări practice, orientate spre studiul situaţiilor tipice și studierea mediului de afaceri.

Învăţarea se efectuează prin cercetarea surselor bibliografice obligatorii și suplimentare, prin îndeplinirea temelor pe acasă (întrebări de reflecţie, probleme, teste), prin realizarea lucrărilor scrise (referate, eseuri), prin colectarea, analiza și sintetizarea datelor ce ţin de activitatea unităţilor economice.

Cunoștinţele, competenţele și aptitudinile sînt evaluate prin mixul testărilor, examenelor curente și finale, a lucrului individual, a rezultatelor practicii de producţie și de licenţă, a tezei de licenţă.

La ciclul II (Master)

EVALUAREA DISCIPLINEI

În contextul evaluării curriculare vor fi aplicate toate tipurile de evaluare: iniţială, formativă, curentă și sumativă/finală. Evaluarea nivelului de cunoștinţe acumulate de studenţi în cadrul cursului și a gradului de accesibilitate și actualitate a conţinutului cursului se va face în două etape: evaluarea curentă (la sfîrșitul fiecărei lecţii/ seminar) și evaluarea finală (la sfîrșitul semestrului).

Evaluarea curentă: Evaluarea curentă se va efectua la sfîrșitul fiecărui seminar, în mod obligatoriu, în baza participării active la lecţie a studenţilor în timpul seminarului în lucrul efectuat în grupuri.

Evaluarea finală: Evaluarea finală se face în baza punctajului obţinut de studenţi pe parcurs în baza următoarelor criterii:

- Frecventarea lecţiilor și seminariilor – 15%
- Activitatea la seminare – 15%
  - Comunicatul pe temă (pe baza prezentării vizuale – 10 min.)
  - Realizarea și prezentarea publică a referatului (pînă la 10 pag., inclusiv anexe sau prezentarea PP)
- Lucrări de control (note) – 30%
- Examenul în forma scrisă – 40%
- Capacitatea de a învăţa.

Proiectele de investigaţie se elaborează în cadrul cursului la un anumit nivel al Ciclului I sau II (deosebirile constau în gradul de complexitate a sarcinilor în procesul de investigaţie). În acest sens, studentul își va alege un subiect de cercetare controversat din conţinutul cursului sau un grup de studenţi vor lucra asupra diferitelor aspecte ale aceleiași teme. Realizarea proiectului de investigaţie presupune parcurgerea mai multor etape. Astfel primele etape, determinate în dependenţă de fiecare ciclu constau în pregătirea teoretică a subiectului de cercetare, selectarea bibliografiei, a

metodelor de cercetare, a tehnicii de interpretare a datelor teoretice. Următoarea etapă este una individuală și permite studentului manifestarea creativității în aplicarea cunoștințelor teoretice.

Astfel, studentul împreună cu conducătorul științific elaborează strategiile de verificare a ipotezelor și acționare a acestor strategii. În final, proiectul de investigație se prezintă în grup cu ajutorul tehnicilor necesare, fapt ce permite realizarea avantajelor feedback-ului. Evaluarea finală a proiectului de investigație va cumula munca depusă pe parcursul fiecărei etape, a capacității de analiză și sinteză, a creativității și originalității. Nota obținută la aceste proiecte de investigație are o pondere deosebită la formarea notei de semestru, care constituie, la rîndul ei, procentul determinat din nota finală acordată. Pentru studiile la Ciclul II Master, tehnica proiectelor individuale este centrată pe problemele socio-economice și politice și este situată pe orizontală în spectrul interdisciplinar sau intermodular.

6. Sporirea calității

Misiunea cadrelor didactice angajate în formarea profesională inițială în domeniul specialității Relații Internaționale este de a realiza o formare profesională de calitate, de a forma specialiști care vor fi competitivi în domeniul dat și se vor încadra pe piața muncii din țară și de peste hotarele ei. Aderarea la procesul de la Bologna presupune o transformare a învățămîntului din unul informativ în unul formativ și centrat pe student. Societatea contemporană, procesele politice care au loc în prezent în țară și în lume, specificul și particularitățile relațiilor internaționale contemporane impune cerințe, care pot fi satisfăcute de către instituțiile de învățămînt numai printr-un sistem viabil de asigurare a calității. Din aceste considerente, una din direcțiile prioritare ale procesului de învățămînt realizat în cadrul domeniului specialității Relații Internaționale o constituie asigurarea calității.

La nivel de facultate, managementul Calității este asigurat de către Consiliul Calității. Acesta este un organism de lucru, care desfășoară strategia, politica, obiectivele și prioritățile universității în domeniul calității, urmărind cunoașterea și aplicarea în facultate atît a aspectelor generale (adaptarea continuă a calității la cerințele învățămîntului superior al Republicii Moldova la cel european), cît și a celor specifice Universității. Ea este coordonată de decan și de responsabilul de asigurare calității la facultate. La nivel de catedră, managementul Calității este asigurat de către Comisia de Calitate, formată din șeful de catedră și comisia metodică de la catedră.

Atribuțiile responsabilului cu asigurarea calității sunt: planificarea anuală a activităților de evaluare; elaborarea unui plan de evaluare a specializărilor și cercetării științifice din cadrul facultății; realizarea studiilor și cercetărilor consacrate creșterii calității procesului de învățămînt (ancheta privind satisfacția studenților, studiul cerințelor de pe piața muncii).

Asigurarea și sporirea calității procesului de învățămînt se efectuează în concordanța cu standardele educaționale și se va realiza prin: identificarea și soluționarea problemelor legate de nevoile de instruire a studenților; evaluarea calității procesului de instruire care se va efectua atît în auditoriu, cît și în afara orelor de către personalul didactic de înaltă calificare; monitorizarea competențelor studenților la etapele de

pregătire și cele finale; flexibilizarea modalităţilor de participare la formarea profesională, prin orare flexibile și introducerea învăţămîntului la distanţă; evaluarea calităţii instruirii prin aprecierea activităţii profesorilor de către studenţi (efectuarea sondajelor în rîndurile studenţilor, privind calitatea procesului de studii și profesionalismul cadrelor didactice; dezvoltarea resurselor umane și materiale pentru asigurarea un mediu educaţional favorabil, creativ și eficient.

Evaluarea calităţii formării profesionale în acest domeniu se realizează în baza cîtorva indicatori de bază care, la rîndul lor, determină criteriile pentru evaluarea altor elemente ale procesului de învăţămînt: *Evaluarea randamentului academic*. Acest indicator presupune prezenţa unui întreg sistem de proceduri de evaluare ce are drept scop constatarea calităţii pregătirii studenţilor, competenţelor viitorilor specialiști. *Evaluarea resurselor și condiţiilor didactico-metodice de realizare a procesului de învăţămînt*, e*valuarea calităţii învăţămîntului prin evaluarea activităţii profesorilor de către studenţi*. Această procedură are drept scop determinarea eficienţei studiilor prin prisma aprecierii făcute de către studenţi, adică de cei care beneficiază de serviciile oferite de către cadrele noastre didactice.

Evaluarea randamentului academic se caracterizează prin:

a) calitatea standardelor de formare profesională, elaborate pentru specialitatea Relaţii Internaţionale;
b) adaptarea curriculum-urilor pentru cursurile în domeniul Relaţiilor Internaţionale, în corespundere cu cerinţele actuale ale practicii social-politice interne și internaţionale;
c) reușita curentă și finală a studenţilor;
d) ponderea absolvenţilor în numărul celor înmatriculaţi;
e) ponderea absolvenţilor încadraţi în cîmpul muncii în primul an după finisarea studiilor;
f) evaluarea resurselor și condiţiilor didactico-metodice de realizare a procesului de învăţămînt, efectuată prin auditul intern (care include vizite reciproce ale profesorilor la orele de cursuri și seminare în scopul preluării experienţei și obţinerii unei viziuni mai clare în ceea ce privește metodica predării) și cel extern.

Instrumentul principal prin care este asigurată transparenţa studiilor este ECTS (Sistemul European de Credite Transferabile), implementat cu succes în Universitatea de Stat din Moldova. Creditele academice transferabile asigură atît accesul studentului la un cadru transparent al calificărilor, cît și mobilitatea academică, acestea deschizînd perspective pentru instruirea continuă pe parcursul viitoarelor activităţi după absolvirea studiilor.

CADRUL NAŢIONAL AL CALIFICĂRILOR
Învăţămînt Superior

Ciclul I – studii superioare de licență
Ciclul II – studii superioare de master
Ciclul III – studii superioare de doctorat

DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ
313 Administraţie publică

INSTITUȚIA COORDONATOARE - UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

Coordonarea proiectului

N/o	Instituția/ Organizația/ Structura	Persoana	Funcția/ titlu/ grad științific/ didactic	Semnătura	Data
I. Instituții de învățământ care asigură pregătirea în domeniu / membri ai grupului de lucru					
1.	USM	A. Sîmboteanu	Șef catedră Științe administrative, dr., conf. univ.		
2.	ASEM	D. Vaculovschi	Decanul facultății Economie Generală și Drept, dr., conf. univ.		
3.	US din Cahul	S. Cornea	Prorector, dr., conferențiar universitar.		
4.	Academia de Administrare Publică	A. Groza	Șef catedră Știința administrației, dr., conf. univ		
II. Parteneri sociali					
1.	Direcția Politica de Cadre a Cancelariei de Stat	T. Gheorghiță	Șef Direcție Politica de Cadre		
2.	Federația Sindicatelor Angajaților din Serviciul Public	V. Canțîr	Președinte al Federației Sindicatelor Angajaților din Serviciul Public		
3.	Primăria mun. Chișinău	A. Moțpan	Șef Direcție Administrație Publică		
4.	Asociația Obștească Institutul de Științe Administrative din Moldova	M. Orlov	Președinte al AO ISAM, dr., conf. univ		

Coordonatori elaborare:

Aurel SÎMBOTEANU, dr. conf. univ.;
Igor BUCĂTARU, dr. conf. univ.;
Vladimir BORȘ, dr. conf. univ.;

1. INTRODUCERE ÎN DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ/SPECIALITATE

1.1. Descrierea generală a domeniului Administraţie publică

Domeniul de formare profesională **313. Administraţie publică** se încadrează în domeniul general de studiu **31. Ştiinţe publice** şi include specialitatea **313.1 Administraţie publică**.

Administraţia publică reprezintă ansamblul instituţiilor şi proceselor administrative aflate în permanentă evoluţie sub influenţa transformărilor democratice şi complexitatea problemelor cu care se confruntă la etapa actuală societatea moldovenească aflată în proces de modernizare. Afirmarea tot mai activă a aspiraţiilor proeuropene a Republicii Moldova, mutaţiile ce au loc în conştiinţa socială drept consecinţă a acestor schimbări, presupun şi o nouă viziune asupra problemei pregătirii cadrelor pentru administraţia publică.

Scopul domeniului de formare profesională *Administraţie publică* este de a pregăti cadre pentru administraţia publică, capabile să susţină procesele transformatoare din societate şi să implementeze tehnologiile moderne de administrare.

Programul de formare profesională este fundamentat pe baza unui plan de învăţământ ce cuprinde discipline din următoarele componente: **a) fundamentale**, care formează competenţe de bază la specialitate, ce permit abordarea ştiinţifică a domeniului (Teoria politică, Teoria şi istoria administraţiei publice, Drept constituţional şi instituţii politice, Drept administrativ, ş.a.); **b) de formare a abilităţilor şi competenţelor generale** (Limbi străine, Tehnologii informaţionale); **c) de orientare socio-umanistică** (Economics, Integrare Europeană, ş.a.), ambele componente fiind menite să formeze competenţe de cultură generală, aplicabile atît domeniului, cît şi vieţii sociale a absolventului; **d) de orientare spre specialitate** (Administraţia publică centrală, Administraţia publică locală, Drept civil, Dreptul muncii şi protecţiei sociale, Contenciosul administrativ, Drept penal, Managementul resurselor umane, Managementul serviciilor publice, Urbanism şi amenajarea teritoriului, Cultura organizaţională în sectorul public ş.a.), care au ca obiectiv formarea competenţelor specifice domeniului; **e) de orientare către alt domeniu (**Marketingul social, Teorii sociologice, Logistica, Organizarea socială, Achiziţii publice, Metode de cercetare a fenomenelor sociale etc.)

Elaborarea Cadrului calificărilor pentru Domeniul de formare profesională *Administraţie publică* este condiţionată de necesitatea sincronizării procesului de formare a specialiştilor pentru domeniul administraţiei publice cu exigenţele faţă de pregătirea profesională a angajaţilor din administraţia publică, care derivă din statutul juridic al funcţionarului public şi din exigenţele faţă de pregătirea lui profesională. Cadrul calificărilor este menit să asigure pregătirea profesională a specialiştilor în conformitate cu exigenţele expuse în statutul juridic al funcţionarului public, ţinînd seamă de evoluţia administraţiei publice în aspect instituţional şi funcţional.

Conştientizînd necesitatea diversităţii şi recunoscînd dreptul la autonomia universitară în domeniul planificării şi desfăşurării procesului de pregătire a specialiştilor pentru administraţia publică, în corespundere cu specificul fiecărei instituţii de

învăţământ preocupată de această activitate, se consideră, în acelaşi timp oportună, stabilirea unor exigenţe comune faţă de formarea specialiştilor pentru acest domeniu. Cele menţionate se referă îndeosebi la evaluarea competenţelor profesionale ale acestora, reieşind din solicitarea practicii administrative şi avînd ca scop îmbunătăţirea calităţii pregătirii personalului. Aceasta se justifică şi prin faptul că administraţia publică, în calitate de sistem, cu caracteristicile sale proprii, în general, şi în domeniul resurselor umane, în particular, necesită şi un sistem unic de pregătire a specialiştilor pentru acest domeniu, activitate care are ca temei prevederile Clasificatorului unic al funcţiilor publice. Avînd ca punct de pornire structura autorităţilor administraţiei publice centrale şi locale, Clasificatorul nominalizat specifică funcţiile publice pasibile de exercitat în sistemul administraţiei publice iar Cadrul Naţional al Calificărilor are menirea să determine competenţele profesionale necesare pentru ocuparea şi exercitarea funcţiei publice.

1.2. Caracteristici-cheie:

Nivelul	Licenţă (ciclul I)	Master (Ciclul II)	Doctorat (Ciclul III)
Durata studiilor	3 ani	2 ani	3 ani (4 ani)
Credite de studiu ECTS	180 credite	120 credite	180 credite
Forma de organizare	Învăţământ de zi; cu frecvenţă redusă	Învăţământ de zi	Învăţământ de zi; cu frecvenţă redusă
Condiţii de acces	Diplomă de BAC Diplomă de studii medii de specialitate	Diplomă de licenţă Diplomă echivalentă Diplomă de master	Diplomă de master Diplomă echivalentă
Precondiţii	Realizarea finalităţilor învăţămîntului preuniversitar	Realizarea finalităţilor învăţămîntului superior (Licenţă, Ciclul I - (180 credite) Susţinerea examenului de admitere	Realizarea finalităţilor învăţămîntului superior (Ciclul I, Licenţă şi Ciclul II, Master) Susţinerea examenului de admitere
Stagii de practică	Cu titlu obligatoriu (15-20 credite)	Cu titlu obligatoriu (10 credite)	Nu se realizează
Reguli de examinare şi evaluare	– Evaluarea iniţială – diagnostică; curentă-formativă; finală –sumativă sînt obligatorii;	– Evaluarea iniţială – diagnostică; curentă-formativă; finală –sumativă sînt obligatorii;	– Evaluarea este centrată pe produsele cercetării;

Reguli de examinare și evaluare	– Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; – Metodologia evaluării finală-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe	– Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; – Metodologia evaluării finală-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe	– Evaluarea curentă-formativă se realizează prin susținerea referatelor științifice, • a rapoartelor anuale, • a examenelor din cadrul programului de doctorat; – Evaluarea finală se realizează prin susținerea tezei de doctor
Modalitate de evaluare finală	Examen de licență: 1. un examen la disciplina fundamentală 2. un examen la disciplina de specialitate 3. susținerea tezei de licență	Susținerea tezei de master	Susținerea tezei de doctor
Certificate	Diplomă de licență în științe politice	Diplomă de master în științe politice	– Diplomă de doctor în științe administrative; – Diplomă de doctor în științe politice
Titlu acordat	Licențiat în științe politice	Master în științe politice	– Doctor în științe administrative; – Doctor în științe politice
Drepturi pentru absolvenți	– A aplica pentru programe de master; – A aplica pentru programe de formare continuă; – A se angaja în cîmpul muncii	– A aplica pentru programe de doctorat; – A aplica pentru programe de formare continuă; – A se angaja în cîmpul muncii	– A aplica pentru programe postdoctorat; – A aplica pentru programe de formare continuă; – A se angaja în cîmpul muncii
Organ responsabil de autorizarea programelor	Ministerul Educației ANACIP	Ministerul Educației ANACIP	ANACIP

2. TITLURI (CALIFICĂRI) ȘI OCUPAȚII

2.1. Descrierea calificării

Ciclul	Titlul acordat/Competenţe specifice	Nivelul de referinţă European Qualification Framework
Ciclul I – Studii superioare de licenţă	**Licenţiat în ştiinţe politice** Rezultatele corespunzătoare nivelului 6: • Cunoştinţe în domeniul administraţiei publice care implică înţelegerea critică a teoriilor şi principiilor ştiinţei administraţiei şi managementului public; • Abilităţi avansate, care denotă control şi inovaţie, necesare pentru a rezolva probleme complexe şi imprevizibile în domeniul administraţiei publice centrale şi locale, precum şi serviciilor publice sectoriale de diferite niveluri; • Gestionarea de activităţi şi proiecte tehnice sau profesionale complexe din domeniul administraţiei publice, prin asumarea responsabilităţii pentru luarea deciziilor în situaţii de muncă sau de studiu imprevizibile; • Asumarea responsabilităţii pentru gestionarea dezvoltării profesionale a angajaţilor din Serviciul public.	6
Ciclul II – Studii superioare de master	**Master în ştiinţe politice** Rezultatele corespunzătoare nivelului 7 • Cunoştinţe specializate, unele dintre ele situîndu-se în avangarda nivelului de cunoştinţe din domeniul administraţiei publice, ca bază a unei gîndiri şi/sau cercetări originale; • Conştientizare critică a cunoştinţelor din domeniul administraţiei publice şi a cunoştinţelor care rezultă din caracterul interdisciplinar al ştiinţei administraţiei; • Abilităţi specializate pentru rezolvarea problemelor în materie de cercetare, analiză şi/sau inovaţie, pentru dezvoltarea de noi cunoştinţe şi proceduri şi pentru integrarea cunoştinţelor din diferite domenii în activitatea administrativă; • Gestionarea şi transformarea situaţiilor de muncă sau de studiu care sînt complexe, imprevizibile din domeniul administraţiei publice şi necesită noi abordări strategice; • Asumarea responsabilităţii pentru a contribui la cunoştinţele şi practicile profesionale din domeniul administraţiei publice şi/sau pentru revizuirea performanţei strategice a angajaţilor din Serviciul public.	7

Ciclul III – Studii superioare de de doctorat	**Doctor în ştiinţe administrative; Doctor în ştiinţe politice** Rezultatele corespunzătoare nivelului 8 – Cunoştinţe la cel mai avansat nivel din domeniul ştiinţelor politice, ştiinţelor administrative şi cunoştinţe interdisciplinare aflate la intersecţia dintre diferite domenii; – Abilităţile şi tehnicile cele mai avansate şi specializate, inclusiv abilitatea de sinteză şi evaluare, necesară pentru rezolvarea problemelor critice de cercetare şi/sau inovaţie şi pentru extinderea şi redefinirea cunoştinţelor existente sau a practicilor profesionale din domeniul ştiinţelor politice şi administrative; – Demonstrarea unui nivel ridicat de autoritate, inovaţie, autonomie, de integritate ştiinţifică şi profesională şi a unui angajament susţinut pentru dezvoltarea de noi idei din sfera proceselor politice şi administrative.	8

2.2. Ocupaţii tipice pentru absolvenţii în domeniul administraţiei publice (clasificatorul unic al funcţiilor publice, nomenclatorul profesiilor/clasificatorul ocupaţiilor)

Nivelul calificării	Specialitatea	Ocupaţii tipice
Ciclul I – Studii superioare de licenţă	Administraţie publică	• funcționar public în funcții de execuție; • specialist în domeniul organizării activității administrative; • specialist în domeniul resurselor umane; • specialist în domeniul relațiilor publice; • specialist în domeniul organizării și prestării serviciilor publice; • specialist în domeniul documentării administrative; • manager de proiecte în administrația publică; • consilier în administrația publică; • referent în probleme administrative; • expert în domeniul administrației publice.
Nivelul calificării	**Programe de Master în**	**Ocupaţii tipice**
Ciclul II – Studii superioare de master	Teoria și metodologia administrației publice	• funcționar public în funcții de execuție și de conducere; • specialist în domeniul planificării și asigurării metodologice a activității administrative; • specialist în domeniul organizării activității științifice în instituțiile de cercetare; • cadru didactic în instituțiile superioare de învățământ; • expert în domeniul administrației publice; • referent în probleme administrative; • cercetător științific în domeniul științei administrației.

	Resurse umane și politici de personal	• funcționar public în funcții de execuție și de conducere; • specialist principal, consultant în domeniul planificării, recrutării, selectării, și angajării personalului în organele administrației publice; • specialist principal, consultant în organizarea evaluării activității funcționarilor publici; • specialist principal, consultant în organizarea și desfășurarea instruirii continue a angajaților din administrația publică; • specialist principal, consultant în documentarea activității personalului din administrația publică; • expert în domeniul resurselor umane din administrația publică; • referent în probleme activității resurselor umane din administrația publică.
	Politici și servicii publice	• funcționar public în funcții de execuție și de conducere; • specialist principal, consultant în probleme de marketing a serviciilor prestate către populație; • specialist principal, consultant în domeniul organizării serviciilor publice; • specialist principal, consultant în domeniul evidenței și monitorizării activităților de prestare a serviciilor publice; • specialist principal, consultant pentru evaluarea calității serviciilor prestate către populație în diferite servicii sectoriale; • expert în domeniul organizării și prestării serviciilor publice; • referent în problemele elaborării politicilor publice.
	Relații publice	• funcționar public în funcții de execuție și de conducere; • specialist principal, consultant în domeniul planificării și realizării politicilor de imagine a organelor administrației publice; • specialist principal, consultant în studierea opiniei publice, organizării audierilor publice; • specialist principal, consultant în organizarea lucrului cu petițiile și desfășurarea audiențelor; • specialist principal, consultant în relațiile organelor administrației publice cu mass media; • expert în domeniul relațiilor publice; • referent în probleme de imagine a autorităților publice.

Nivelul calificării	Specialitatea	Ocupații tipice
Ciclul III – Studii superioare de doctorat	Administrație publică	• cadru didactico-științifice în instituțiile superioare de învățământ; • cercetător științific în instituțiile de cercetare din domeniul administrației publice; • funcționar în funcții de conducerre în autoritățile administrației publice centrale și locale.

2.3. Rolul domeniului în alte programe de formare

Prin specificul său interdisciplinar și influenței asupra stării societății contemporane domeniul științelor administrative poate contribui la formarea competențelor în majoritatea domeniilor sociale și umanistice, cum ar fi: științele politice, dreptul, managementul public, asistența socială, marketingul serviciilor publice și a alte domenii. Drept componentă umanistă la domeniile respective ar putea servi cursurile: Teoria administrației publice; Drept constituțional și instituții politice; Drept administrativ; Managementul administrației publice, și altele. Disciplinele nominalizate ar contribui la formarea competențelor privind aprecierea politicilor publice și instrumentele de realizare a lor, la dezvoltarea unor competențe pentru sfera conducerii bazate pe cunoașterea și aplicarea normelor de drept și tehnicilor moderne de administrare.

3. FINALITĂȚI DE STUDIU ȘI COMPETENȚE

3.1. Descrierea finalităților de studiu și a competențelor

3.1.1 Ciclul I – Studii superioare de licență

- ***Competențe generale:***

1. Cunoașterea și înțelegerea noțiunilor, conceptelor, teoriilor și metodelor de bază ale științei administrației și utilizarea lor adecvată în activitatea profesională.
2. Îndeplinirea la termen, în mod riguros, eficient și responsabil, a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor etice și a deontologiei profesionale.
3. Utilizarea tehnologiilor informaționale și a unei limbi străine, pentru a comunica informații, idei, probleme și soluții în domeniul administrației publice.
4. Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup, deprinderea și exercitarea rolurilor specifice în munca de echipă, prin dezvoltarea abilităților de comunicare interpersonală și prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor.
5. Autoevaluarea nevoii de formare profesională și identificarea resurselor și modalităților de formare și dezvoltare personală și profesională, în scopul inserției și adaptării la cerințele pieței muncii.

- ***Competenţe specifice:***

1. Identificarea, analizarea și rezolvarea problemelor din administraţia publică, în mod cooperant, flexibil și eficient.
2. Utilizarea conceptelor și principiilor fundamentale, a mecanismelor de organizare și funcţionare a structurilor administrative pentru inserţia profesională în instituţii publice și/sau private.
3. Identificarea și aplicarea prevederilor legale cu privire la sistemul administrativ, inclusiv iniţierea, și elaborarea proiectelor de acte normative privind activitatea administrativă.
4. Planificarea activităţii profesionale curente, pe termeni medii și de perspectivă.
5. Managementul resurselor umane în administraţia publică.
6. Elaborarea, examinarea și adoptarea deciziilor privind activitatea administrativă.
7. Aplicarea diverselor forme și metode eficiente de control a activităţii administrative.
8. Utilizarea tehnologiilor moderne de evaluare a activităţii administrative și formularea soluţiilor de eficientizare a acesteia.
9. Aplicarea instrumentelor strategice pentru dezvoltarea instituţională.
10. Administrarea activităţilor specifice din domeniu, cu respectarea eticii și deontologiei profesionale.
11. Comunicarea orală și scrisă, în limba programului de studii și într-o limbă de circulaţie internaţională, a unor mesaje structurate referitoare la domeniul administraţiei publice.

3.2. Corelaţia „finalităţi de studiu și competenţe – curriculum”

3.2.1. Ciclul I – Studii superioare de licență

Modulul/Disciplina		Componenta disciplinei/ modului	Nr. credite ECTS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Teoria generală a statului și dreptului	F	5	+	+	+					+	+		
2.	Drept constituţional și instituţii politice	F	6		+	+	+	+		+				+
3.	Teoria politică	F	6				+	+	+				+	
4.	Teoria și istoria administraţiei publice	F	6		+	+				+			+	+
5.	Drept administrativ	F	6	+	+			+			+	+	+	
6.	Istoria gîndirii politice	F	5		+	+			+	+				

7.	Pluripartitism și dezvoltarea societății democratice	F	6	+	+	+				+	+			+
8.	Dreptul instituţiilor comunității Europene	F	5	+	+		+	+				+		
9.	Instituții și mecanisme de protecţie a drepturilor omului	S	5			+	+			+	+			+
10.	Cultura organizaţională în sectorul public	S	4	+	+			+	+			+		
11.	Drept civil	S	5			+		+	+	+			+	+
12.	Administrație publică centrală	S	5	+	+		+			+	+			
13.	Administrația publică locală	S	4	+	+		+			+	+			
14.	Contenciosul administrativ	S	5		+			+	+				+	+
15.	Procesul decizional în administrația publică	S	4	+		+			+	+		+	+	
16.	Managementul resurselor umane în administrația publică	S	4		+	+		+		+				+
17.	Dreptul muncii și protecției sociale	S	5	+	+		+	+			+	+		
18.	Administrarea finanțelor publice	S	3		+	+			+	+				+
19.	Negocieri sociale și gestionarea situațiilor de criză	S	5	+	+		+				+		+	

3.1.2. Ciclul II – Studii superioare de master:

- ***Competenţe generale.***

1. Analiza și sinteza informaţiei privind fenomenul administrativ.
2. Selectarea metodelor eficiente de cercetare a instituţiilor și proceselor administrative.
3. Abilităţi de a învăţa care permit studiul individual aprofundat al proceselor și fenomenelor administrative.
4. Identificarea, interpretarea și utilizarea eficientă a materialului documentar și bibliografic.
5. Aplicarea tehnologiilor informaţionale în procesul de cercetare ştiinţifică.
6. Aplicarea integrată a cunoştinţelor teoretice, aparatului conceptual și metodologic pentru a rezolva probleme practice noi din domeniul administraţiei publice.
7. Elaborarea și gestionarea proiectelor profesionale, în mod autonom, utilizînd inovativ un spectru variat de principii și metode în domeniul administraţiei publice.
8. Comunicarea orală și scrisă, în limba programului de studii și într-o limbă de circulaţie internaţională cu specialiştii în domeniu/beneficiarii serviciilor prestate.
9. Planificarea activităţilor profesionale în managementul resurselor umane.
10. Abilitatea de a lucra în echipă multidisciplinară de experţi din domeniu.
11. Proiectarea și aprecierea periodică a performanţelor profesionale.
12. Selectarea metodelor eficiente de adoptare a deciziilor în problemele organizării serviciilor publice.
13. Planificarea activităţilor profesionale în domeniul elaborării politicilor și organizării prestării serviciilor publice.
14. Adaptarea serviciilor publice la necesităţile beneficiarilor în dependenţă de circumstanţele de timp și spaţiu.
15. Acumularea continuă a inovaţiilor în domeniul elaborării politicilor publice și prestării serviciilor publice către populaţie.
16. Aplicarea tehnologiilor informaţionale în organizarea și realzarea relaţiilor publice.

- ***Competenţe specifice rezultate din realizarea programelor de master în:Teoria și metodologia administraţiei publice***

1. Utilizarea metodelor eficiente de cercetare a instituţiilor și proceselor administrative în activitatea investigaţională.
2. Identificarea domeniilor prioritare de cercetare a administraţiei publice reieșind din evoluţia administraţiei publice.
3. Determinarea legăturilor dintre cercetarea ştiinţifică și posibilităţile de implementare în practica administrativă a rezultatelor obţinute.
4. Aplicarea metodelor de evaluare a activităţii ştiinţifice și didactice din domeniul administraţiei publice în activitatea practică.
5. Abilităţi de cercetare multidimensională a activităţii administrative din perspectiva interdisciplinarităţii ştiinţei administraţiei.

6. Identificarea și aplicarea prevederilor legale cu privire la sistemul administrativ, inclusiv elaborarea proiectelor de acte normative privind activitatea administrativă.
7. Elaborarea proiectelor/mecanismelor de expertizare/implementare a rezultatelor cerectărilor ştiinţifice în practica administrativă.
8. Administrarea activităţilor specifice din domeniu, cu respectarea eticii și deontologiei profesionale.

- ***Competenţe specifice rezultate din realizarea programelor de master în: Resurse umane și politici de personal***

1. Implementarea metodologiei de planificre strategică a resurselor umane și mecanismelor de utilizare în practica administrativă.
2. Identificarea factorilor care influenţează eficienţa activităţii personalului din administraţia publică și crearea condițiilor favorabile de implementare a acestora.
3. Stabilirea criteriilor de evaluare a activităţii administrative și a metodelor de implementare. ,
4. Elaborarea metodelor, mecanismelor, de participare a personalului la procesul decisional şi de sporire a eficienţei activităţii administrative.
5. Selectarea metodelor eficiente de control în dependenţă de obiectivele din sfera activității resurselor umane.
6. Utilizarea metodelor performante în promovarea politicii de personal în administrația publică.
7. Adaptarea formelor de comunicare la circumstanţe concrete în lucrul cu cadrele din administraţia publică.
8. Permanentizarea instruirii continuie a personalului din administrația publică în scopul amplificării performanțelor profesionale.

- ***Competenţe specifice rezultate din realizarea programelor de master în: Politici și servicii publice***

1. Implementarea planificării strategice prin utilizarea metodologiei moderne în domeniul elaborării politicilor publice.
2. Utilizarea metodologiei analizei calităţii serviciilor publice din perspectiva factorilor care o determină.
3. Identificarea posibilităţilor pieţei serviciilor publice pentru diversificarea nomenclatorului și îmbunătăţirii calităţii lor.
4. Diversificarea formelor de comunicare în dependenţă de circumstanţele concrete a mediului de prestări servicii.
5. Folosească metodelor performante în activitatea de implementare a politicilor publice pentru beneficiarii de servicii publice.
6. Adaptarea activităţii decizionale pornind de la necesităţile pieţii serviciilor publice și intereselor beneficiarilor de servicii.
7. Stabilirea criteriilor de evaluare a activităţii prestatorilor de servicii publice.
8. Selectarea metodelor eficiente de control în dependenţă de obiectivele controlului și interesele beneficiarilor de servicii prestate către populație.

- ***Competenţe specifice rezultate din realizarea programelor de master în: Relaţii publice***

1. Identificarea diferitor categorii de factori influenţabili asupra imaginii instituţiei administrative.
2. Utilizarea mecanismelor eficiente de organizare a relaţiilor cu publicul.
3. Selectarea pîrghiilor organizatorice privind efectuarea controlului asupra executării la timp și într-o manieră calitativă a deciziilor adoptate în domeniul relaţiilor cu publicul.
4. Adaptarea metodelor de analiză a activităţii realizate și studierea permanentă a eficienţei activităţilor desfăşurate în relaţiile cu publicul.
5. Diversificarea mecanismelor de perfecţionare a activităţilor ce vizează organizarea și desfășurarea relaţiilor cu publicul în organele administraţiei publice.
6. 6. Utilizarea metodologiei analizei calităţii relaţiilor publice din perspectiva factorilor care le determină.
7. Aplicarea diferenţiată în dependenţă de circumstanţe concrete a metodelor adecvate pentru eficientizarea activităţilor ce vizează relaţiile cu publicul a instituţiilor administrative.
8. Adaptarea formelor de comunicare la circumstanţele concrete ale procesului de organizare și desfășurarea a relaţiilor cu publicul.

3.1.3. Ciclul III - Studii superioare de doctorat:

- ***Competenţe generale:***

1. Implementarea metodologiei de cercetare ştiinţifică, în general, și în domeniul administraţiei publice, în particular.
2. Selectarea metodelor eficiente de cercetare a instituţiilor și proceselor administrative.
3. Identificarea scopurilor și obiectivelor investigaţiilor ştiinţifice în domeniul ştiinţelor politice.
4. Identificarea, interpretarea și utilizarea eficientă a materialului documentar și bibliografic.
5. Aplicarea tehnologiilor informaţionale în procesul de cercetare ştiinţifică.

- ***Competenţe specifice:***

1. Identificarea domeniilor prioritare de cercetare a instituţiilor și proceselor administrative reieșind din evoluţia administraţiei publice și solicitările sociale.
2. Formularea scopurilor și obiectivelor investigaţiilor ştiinţifice în domeniul administraţiei publice.
3. Abilităţi de cercetare multidimensională a instituţiilor și proceselor administrative din perspectiva interdisciplinarităţii ştiinţei administraţiei.
4. Administrarea activităţilor specifice procesului investigaţional, cu respectarea eticii și deontologiei profesionale a cercetătorilor ştiinţifici.

5. Aplicarea metodelor de evaluare a activităţii ştiinţifice şi didactice din domeniul administraţiei publice în activitatea practică.
6. Elaborarea mecanismelor de expertizare a rezultatelor cerectărilor ştiinţifice.
7. Determinarea legăturilor dintre cercetarea ştiinţifică şi posibilităţile de implementare în practica administrativă a rezultatelor obţinute.

3.3. Proces de consultare cu persoanele si instituţiile cheie (angajatorii, absolvenţii, tinerii specialişti etc.)

În scopul studierii opiniei mediului academic încadrat în procesul de pregătire a cadrelor pentru administraţia publică, Cadrul Naţional al Calificărilor la specialitatea *Administraţie publică* a fost consultat la şedinţele catedrelor de profil, consiliilor facultăţilor respective de la Universitatea de Stat din Moldova, Academia de Studii Economice din Moldova, Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu" din Cahul, Academia de Administrare Publică.

Conţinutul Cadrului Naţional al Calificărilor a mai fost consultat în Direcţia pentru Politica de Cadre a Cancelariei de Stat, Federaţia Sindicatelor Angajaţilor din Serviciul public, Direcţia Administraţie Publică Locală a Primăriei mun. Chişinău, Asociaţia Obştească: Institutul de Ştiinţe Administrative din Republica Moldova.

4. VOLUME DE MUNCĂ SI ECTS

4.1. Volumul de muncă pentru programele tipice de formare, exprimat in credite ECTS:

Ciclul	I credit ECTS = 30 ore de lucru al studentului
I - Licenta	180 credite
II - Master	120 credite
III - Doctorat	180 credite

4.2. Orientări şi diferenţe in Spaţiul European al Învăţămîntului Superior în domeniul administraţiei publice

Pentru sistemul european al învăţămîntului superior în domeniul administraţiei publice este proprie o anumită omogenitate condiţionată de rigorile sistemului democratic de organizare şi funcţionare a sistemului de administraţie publică. Avîndu-şi începuturile în sistemul francez al învăţămîntului administrativ, sistemul de învăţămînt european în domeniul administraţiei publice se bazează pe o pregătire teoretică fundamentală a viitorilor specialişti, precum şi pe cultivarea unor aptitudini practice necesare pentru exercitarea funcţiilor publice din cadrul instituţiilor administrative. Studenţii au posibilitate să beneficieze atît de cursuri obligatorii, cît de un larg spectru de cursuri opţionale care derivă din necesitatea formării anumitor competenţe la viitorii specialişti. O atenţie deosebită se acordă stagiilor de practică în organele administraţiei publice în cadrul cărora studenţii practicanţi exercită funcţii concrete şi sînt antrenaţi nemijlocit în activitatea administrativă. În organizarea stagiilor de practică un rol deosebit le revine angajatorilor care în colaborare cu instituţiile de învăţămînt planifică şi desfăşoară stagiile.

Diferenţele existente in spaţiul european in ceea ce priveşte formarea profesională iniţială în domeniul administraţiei publice ţin, în primul rînd, de diversitatea sistemelor de administraţie şi de particularităţile funcţionării acestora.

Unele aspecte ale pregătirii specialiştilor pentru administraţia publică în Republica Moldova cer o convergenţă mai strînsă cu practicile europene. În acest context, instituţiile superioare de învăţămînt preocupate de pregătirea cadrelor pentru administraţia publică urmează să stabilească unele cerinţe comune faţă de pregătirea profesională a specialiştilor pentru administraţia publică, funcţie care îi revine Cadrului Naţional al Calificărilor.

5. ÎNVĂŢAREA, PREDAREA ŞI EVALUAREA

Proiectarea conţinutului programului de formare profesională iniţială la specialitatea *Administraţie publică* se face din perspectiva finalităţilor studiilor şi prevede atît pregătirea teoretică a specialistului, precum şi cultivarea aptitudinilor practice. Conţinutul competenţelor proiectate constituie rezultatul colaborării dintre instituţia de învăţămînt superior şi angajatori în persoana organelor administraţiei publice, care reprezintă expresia conexiunii funcţionale dintre cererea şi oferta de pregătire a cadrelor şi condiţia integrării ulterioare a specialistului în activitatea administrativă.

Formele de organizare a procesului de învăţămînt la specialitatea *Administraţie publică* sînt tradiţionale studiilor universitare (cursul şi seminarul, stagiile de practică), dar formarea profesională în domeniul administraţiei publice presupune deschidere înnoirilor şi receptivitate atît la evoluţia tehnologiilor educaţionale, cît şi la inovaţiile din practica administrativă. Conţinutul se va selecta din perspectiva realizării finalităţilor şi se va realiza prin unităţi de curs şi module.

Aprecierea standardelor educaţionale / profesionale ca finalitate a procesului de formare profesională iniţială ne permite să stabilim nişte criterii de evaluare clare şi creează un mecanism funcţional în care sînt corelate eficient toate elementele procesului de studii: *învăţarea*, *predarea* şi *evaluarea*. Promovarea dimensiunii europene prin învăţămînt antrenează o serie de consecinţe în tehnicile de predare-învăţare-evaluare. Accentuarea gradului de implicare al studentului în procesul didactic, prin volumul de muncă pretins şi corelaţia dintre prezenţa în sălile de curs şi studiul individual, transpusă în credite academice, necesită o revizuire a strategiei de predare şi evaluare.

Ea se realizează prin elaborarea proiectelor individuale la diferite discipline, în cadrul Ciclului I, Licenţă şi Ciclului II, Master. În scopul evaluării competentelor specifice şi instrumentale sau interpersonale ele sînt utilizate în cadrul diferitor discipline ca instrument de evaluare în realizarea acestuia fiind direct implicaţi cei doi parteneri ai actului educaţional: studentul şi profesoru1.

Competenţe dezvoltate: a) capacitatea de analiză şi sinteză; b) capacitatea de aplicare a cunoştinţelor obţinute; c) capacitatea de adaptare a metodelor de cercetare tipului de studiu în administraţia publică; d) capacitatea de a învăţa.

Pentru a determina măsura în care obiectivele procesului de formare a specialistului în domeniul administraţiei publice au fost atinse, precum şi eficienţa metodelor

de predare-învăţare la nivelul instituţiei de învăţămînt se aplică următoarele strategii de evaluare: *evaluarea iniţială*, *evaluarea formativă* şi *evaluarea finală*.

Evaluarea iniţială se face la începutul unei etape de instruire şi stabileşte nivelul de pregătire anterior al studenţilor. Identifică nivelul achiziţiilor iniţiale ale studenţilor în termeni de cunoştinţe, competenţe şi abilităţi, în scopul asigurării premiselor realizării obiectivelor propuse pentru etapa următoare.

Evaluarea continuă/formativă realizează o diagnoză asupra rezultatelor unei perioade încheiate de învăţare, cercetează măsura în care studenţii încorporează şi aplică informaţiile transmise, se face pe parcursul învăţării, la finele unei unităţi de conţinut.

Evaluarea finală se realizează la sfîrşitul perioadei de formare şi analizează cunoştinţele pe care studenţii şi le-au însuşit în acea perioadă. Stabileşte gradul în care au fost atinse finalităţi generale propuse. Se concentrează asupra aplicării unor cunoştinţe de bază, ale demonstrării unor abilităţi importante dobîndite de studenţi într-o perioadă mai lungă de instruire. Evaluarea finală se realizează în sesiuni programate semestrial.

6. SPORIREA CALITĂŢII

Misiunea cadrelor didactice angajate in formarea profesională iniţială în domeniul administraţiei publice este de a realiza o formare profesională de calitate, de a forma specialişti performanţi pentru administraţia publica, care vor fi competitivi pe piaţa muncii din ţară şi de peste hotarele ei. Aderarea la procesul Bologna presupune o transformare a învăţămîntului din unul informativ în unul formativ şi centrat pe student. Societatea contemporană impune cerinţe, care pot fi satisfăcute de către instituţiile de învăţămînt numai printr-un sistem viabil de asigurare a calităţii. In acest sens, una din direcţiile prioritare a procesului de învăţămînt realizat în domeniul administraţiei publice o constituie asigurarea calităţii.

Evaluarea calităţii se realizează în baza cîtorva indicatori de bază, care la rîndul lor determină criterii pentru evaluarea altor elemente ale procesului de învăţămînt, cum ar fi: *evaluarea randamentului academic*, indicator care presupune prezenţa unui întreg sistem de proceduri ce au drept scop determinarea calităţii produsului, competenţelor viitorilor specialişti; *evaluarea resurselor şi condiţiilor didactico-metodice de realizare a procesului de învăţămînt*, care presupune aprecierea performanţelor didactice şi condiţiilor de realizare a procesului didactic; *evaluarea calităţii învăţămîntului prin aprecierea activităţii profesorilor de către studenţi*, procedură care are drept scop determinarea eficientei studiilor prin prisma aprecierii făcute de către cei care beneficiază de serviciile oferite de către cadrele didactice.

Componenta formativă generează o altă viziune şi asupra curriculei universitare, care se axează înainte de toate pe formarea de competenţe şi nu pe transmitere de informaţii. Astfel curriculum-urile pentru cursuri sînt elaborate in corespundere cu standardele socio-profesional şi adaptate la cerinţele pieţei muncii prin procesul de consultanţă cu angajatorii. Totodată, instrumentul prin care este asigurată transparenţa studiilor este ECTS. Creditele academice transferabile asigură accesul studentului la un cadru transparent al calificărilor, mobilitatea academică şi deschide perspective pentru instruirea continuă pe parcursul vieţii.

7. MODALITĂŢILE DE ELABORARE, RENOVARE ŞI ADAPTARE CONTINUĂ A CADRULUI NAŢIONAL AL CALIFICĂRILOR

Modul de elaborare, aprobare şi aplicare a Cadrului Naţional al Calificărilor este stabilit de Ministerul Educaţiei al Republicii Moldova. Elaborarea nemijlocită a lui este pusă în sarcina facultăţilor şi catedrelor de specialitate ale instituţiilor superioare de învăţământ, prestatoare de servicii în domeniul pregătirii cadrelor pentru sistemul administraţiei publice.

Renovarea şi adaptarea continuă a Cadrului Naţional al Calificărilor este condiţionată de evoluţia socială, schimbările din sistemul de învăţământ, modernizarea continuă a administraţiei publice. Iniţiativa de renovare poate aparţine atît instituţiilor de învăţământ, cît şi ministerelor de resort sau reprezentanţilor angajatorului. Necesitatea actualizării şi adaptării lui la noile condiţii poate să intervină în rezultatul acreditării specialităţii „*Administraţie publică*", procesului de atestare a funcţionarilor publici, precum şi dinamicii pieţei muncii.

7.1. MONITORIZAREA IMPLEMENTĂRII CADRULUI NAŢIONAL AL CALIFICĂRILOR

Monitorizarea implementării Cadrului Naţional al Calificărilor presupune testarea calităţii prevederilor lui pentru determinarea gradului de competenţă a specialistului în devenire pentru domeniul administraţiei publice, evaluării calităţii procesului de instruire şi corespunderea rezultatelor procesului de pregătire a cadrelor exigenţelor practicii administrative. Monitorizarea presupune un proces complex înfăptuit prin diverse procedee.

Monitorizarea internă este înfăptuită de catedra de specialitate, Consiliul facultăţii, după necesitate de o comisie formată din reprezentanţi ai corpului profesoral, reprezentanţi ai studenţilor şi ai angajatorului, care face rapoarte periodice (semestriale, anuale) despre calitatea educaţiei şi corespunderea criteriilor de performanţă stabilite de Cadrul Naţional al Calificărilor.

Monitorizarea externă este înfăptuită de Ministerul Educaţiei împreună cu ministerele de resort care au în subordine instituţii de învăţământ. Aceasta se realizează atît de comisiile specializate, instituite de Ministerul Educaţiei în cadrul acreditării specialităţii „*Administraţie publică*", precum şi de comisii curente ale ministerelor respective în scopul adaptării şi actualizării Cadrului Naţional al Calificărilor. Monitorizarea externă poate fi înfăptuită şi de către organisme şi experţi independenţi, atît naţionali precum şi intenţionali.

Dispoziţii finale

Prevederile prezentului Cadru Naţional al Calificărilor pentru specialitatea *Administraţie publică* se vor implementa în instituţiile superioare de învăţământ prestatoare de servicii în domeniul pregătirii cadrelor pentru administraţia publică într-o strînsă conexiune cu cadrul legislativ şi normativ existent şi luîndu-se în vedere dreptul instituţiilor de învăţământ la autonomie universitară.

Prevederile Cadrului Naţional al Calificărilor pentru specialistul cu studii superioare în domeniul administraţiei publice pot servi drept sursă de referinţă pentru conducătorii autorităţilor administraţiei publice și serviciilor de resurse umane din administraţia publică centrală și locală în activităţile de evaluare a muncii funcţionarilor publici, atestării profesionale a acestora și acordării gradelor de calificare.

CADRUL NAȚIONAL
AL CALIFICĂRILOR
Învăţămînt Superior

DOMENIUL GENERAL DE STUDIU
32. ȘTIINȚE SOCIALE

CADRUL NAȚIONAL AL CALIFICĂRILOR
Învăţămînt Superior

Ciclul I – studii superioare de licență
Ciclul II – studii superioare de master
Ciclul III – studii superioare de doctorat

DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ
321 Sociologie

INSTITUȚIA COORDONATOARE - UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

Coordonarea proiectului

N/o	*Instituția / Organizația / structura*	*Persoana*	*Funcția / titlul / gradul științific / didactic*	*Semnătura*	*Data*
I. Instituții de învățământ care asigură pregătirea în domeniu / membri ai grupului de lucru					
1.	USM	Bulgaru M.	Dr.hab., prof.univ.		29.11.10
2.	ULIM	Sali N.	Dr., conf.univ.		16.12.10
II. Parteneri sociali					
1.	Secția Sociologie, Academia de Științe a Moldovei	Mocanu V.	Dr., conf., cercetător șt-fic superior		20.12.2010
2.	Sector Demografie, Academia de Științe a Moldovei	Găgăuz O.	Dr., conf., cercetător șt-fic principal		20.12.2010
3.	Institutul pentru Dezvoltare și Initiative Sociale „Viitorul"	Cruc O.	Master în sociologie		17.12.10
4.	Centrul de Investigații Sociologice și Marketing CBS-AXA	Cantarji V.	Master în sociologie		17.12.10
5.	Serviciul Independent de Sociologie și Informații OPINIA	Mașcauțan M.	Master în sociologie		17.12.10
6.	Centrul de Analiză și Investigații Sociologice CIVIS	Sințov R.	Master în sociologie		20.12.10

Coordonatori elaborare:
Maria Bulgaru,
doctor habilitat, profesor universitar
Oceretnâi Anastasia,
doctor conferențiar universitar.

1. Prezentarea domeniului de formare profesională / specialitate

1.1. Descrierea generală a domeniului

Transformările contradictorii din perioada contemporană înaintează cu acuitate necesitatea cunoașterii profunde a teoriei sociale, elaborării de noi concepte, paradigme prin care se poate pătrunde în esenţa proceselor sociale. În acest context, **Sociologia reprezintă specialitatea care oferă o viziune de ansamblu asupra vieţii sociale, cunoștințe teoretice și practice cu privire la mecanismele de funcţionare și transformare a societăţii, relaţiile dintre indivizi și societate, prin reliefarea consecinţelor directe sau indirecte ale proceselor sociale.**

Misiunea sociologiei este de a prezenta tabloul real al vieţii sociale, acesta rezultând din acţiunea elementelor structurale ale societăţii. Sociologia se sprijină pe o puternică bază experimentală, servind, la rândul său, în calitate de fundament teoretic al practicii sociale. Astăzi, profesia de sociolog a devenit o componentă inalienabilă a vieţii sociale din toate statele civilizate, or, activitatea specialiștilor de acest gen este integrată în procesul de elaborare și promovare a politicilor de stat, în realizarea programelor economice și sociale. Sociologii participă la soluţionarea optimă a problemelor sociale de o mare complexitate, activând în calitate de experţi la elaborarea legislaţiei, la luarea deciziilor de către organele administraţiei publice, la cercetarea complexă a pieţei și a nevoilor de consum, la prognozarea evoluţiei fenomenelor economice, politice și sociale, la argumentarea activităţilor organizaţiilor neguvernamentale etc. Pentru orice societate, care este interesată de viitorul său, este importantă susţinerea și promovarea sociologiei ca domeniu de specializare universitară, deoarece sociologul este capabil să studieze, în baza metodelor ştiinţifice, fenomenele și procesele realităţii sociale; să stabilească diagnoza problemelor sociale și să propună soluţii practice; să evalueze eficienţa diferitor activităţi și să realizeze o pronosticare a dinamicii sistemelor sociale.

1.2. Caracteristici-cheie:

Nivelul	Licenţă (ciclul I)	Master (ciclul II)	Doctorat
Durata studiilor	3 ani	2 ani	3/4 ani
Credite de studiu ECTS	180 credite	120 credite	180 credite
Forma de organizare	Învăţământ de zi	Învăţământ de zi	Învăţământ de zi, cu frecvenţă redusă
Condiţii de acces	Diplomă de BAC, Diplomă de studii medii de specialitate	Diplomă de licenţă Diplomă echivalentă Diplomă de master	Diplomă de master Diplomă echivalentă
Precondiţii	Realizarea finalităţilor învăţământului preuniversitar	Realizarea finalităţilor învăţământului superior (Licenţă, Ciclul I – 180 credite)	Realizarea finalităţilor învăţământului superior (Ciclul I, Licenţă și Ciclul II, Master)

Nivelul	Licenţă (ciclul I)	Master (ciclul II)	Doctorat
Stagii de practică	Cu titlul obligatoriu (12 credite)	Cu titlul obligatoriu (10 credite)	Nu se realizează
Reguli de examinare şi evaluare	• Evaluarea iniţială – diagnostică; curentă-formativă; finală –sumativă sunt obligatorii; • Evaluarea curentă-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare şi evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învăţării exprimate în termeni de competenţe.	• Evaluarea iniţială – diagnostică; curentă-formativă; finală –sumativă sunt obligatorii; • Evaluarea curentă-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare şi evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învăţării exprimate în termeni de competenţe formate preponderent prin lucru individual.	• Evaluarea este centrată pe produsele cercetării; • Evaluarea curentă-formativă se realizează prin susţinerea referatelor ştiinţifice, a rapoartelor anuale, a examenelor din cadrul programului de doctorat; • Evaluarea finală se realizează prin susţinerea tezei de doctor.
Modalitate de evaluare finală	Examen de licenţă: 1. Sociologie generală 2. Metodologia cercetării siociologice 3. Susţinerea tezei de licenţă	Susţinerea tezei de master.	Susţinerea tezei de doctor.
Certificare	Diplomă de licenţă în ştiinţe sociale	Diploma de master în ştiinţe sociale	Diplomă de doctor în sociologie
Titlu acordat	Licenţiat în ştiinţe sociale	Master în ştiinţe sociale	Doctor în sociologie
Drepturi pentru absolvenţi	• A aplica pentru programe de master; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în cîmpul muncii.	• A aplica pentru programe de doctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în cîmpul muncii.	• A aplica pentru programe postdoctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în cîmpul muncii.
Organ responsabil pentru autorizarea programelor	Ministerul Educaţiei al Republicii Moldova ANACIP	Ministerul Educaţiei al Republicii Moldova ANACIP	ANACIP

2. Titluri (calificări) și ocupații

2.1. Descrierea calificării

Ciclul	Titlul acordat/Competențe specifice	Nivelul de referință European Qualification Framework (EQF)
Studii superioare Ciclul I - Licență	**Licențiat în științe sociale** Rezultatele corespunzătoare nivelului 6: • Deținerea de cunoștințe care implică înțelegerea teoriilor și a principiilor de cercetare sociologică; • Utilizarea eficientă a surselor informaţionale și a resurselor de comunicare și formare profesională (aplicare software de specialitate, baze de date etc.); • Cercetarea problemelor sociale prin metode de investigare sociologică; • Identificarea, analiza și oferirea de soluții cu privire la rezolvarea conflictelor sociale în organizaţii și comunităţi; • Proiectarea și desfășurarea de studii sociale și înaintarea de recomandări factorilor de decizie.	6
Studii superioare Ciclul II - Master	**Master în științe sociale** Rezultatele corespunzătoare nivelului 7 • Deținerea de cunoștințe avansate în domeniul proiectării și realizării de cercetări sociale (culegere, prelucrare și analiză de date sociale) în organizaţii și comunităţi, studii de piaţă etc.; • Diagnoza problemelor sociale și dezvoltarea de politici sociale; • Integrarea cunoștințelor din domeniile: economie, politici sociale, antropologie, psihologie etc. în cercetarea vieții sociale; • Asumarea responsabilităţii pentru înaintarea unor recomandări în vederea ameliorării/soluționării problemelor sociale; • Gestionarea unui centru de cercetare a problemelor sociale.	7
Studii superioare Ciclul III - Doctorat	**Doctor în sociologie** Rezultatele corespunzătoare nivelului 8 • Deținerea de cunoștințe avansate în domeniul sociologiei, prin integrarea cunoștințelor obținute din domeniile adiacente; • Transpunerea/utilizarea integrată a teoriilor din diverse domenii în cercetarea fenomenelor și proceselor sociale; • Evaluarea cercetărilor din domeniul social; • Demonstrarea prin comportamentul profesional a unui nivel ridicat de autoritate și a unui angajament valoric pentru dezvoltarea științei sociologice.	8

2.2. Ocupaţii tipice pentru absolvenţii în domeniul dat (nomenclatorul profesiilor/ clasificatorul ocupaţiilor) pe cicluri

Nivelul calificării	Specialitatea	Ocupaţii tipice
Studii superioare Ciclul I - Licenţă	Sociologie	Sociolog, specialist serviciul personal, specialist în relaţii cu publicul, specialist în statistica socială, agent reclamă publicitară, consilier local, marketolog, consilier de imagine, consultant în organizaţii neguvernamentale, etc.
Nivelul calificării	**Program de master**	**Ocupaţii tipice**
Studii superioare Ciclul II - Master	Metodologia cercetării sociale	Sociolog, cercetător în ştiinţele sociale, coordonator de proiecte de cercetare socială, conducător de instituţii de cercetare socială, conducător de asociaţii, uniuni, federaţii, filiale și organizaţii obștești, conducător de organizaţii umanitare și alte organizaţii similare, consilier diplomatic, expert, consultant, analist pe probleme de dezvoltare economico-sociale, politice și culturale, specialist în elaborarea, monitorizarea și evaluarea politicilor și strategiilor sociale, specialist în mass-media, specialist al administraţiei publice locale, marketolog, manager (în serviciile de informaţii și reclamă), cadru didactic în învăţământul preuniversitar și universitar etc.
Nivelul calificării	**Specialitatea**	**Ocupaţii tipice**
Studii superioare Ciclul III - Doctorat	Teoria și metodologia sociologiei Structură, instituţii și procese sociale	Sociolog, colaborator ştiinţific, conducător de instituţie, consilier de stat, cadru didactic universitar, coordonator de proiecte în domeniul social, manager în serviciile de statistică, expert etc.

2.3. Rolul domeniului în alte programe de formare

Prin specificul său interdisciplinar și aplicațiile asupra stării societăților contemporane, domeniul Sociologiei ar putea contribui la formarea competențelor în majoritatea domeniilor sociale. Spre exemplu, domeniile Științe Politice, Științe Economice, Administrație Publică, Drept, Istorie, Jurnalism, Psihologie, Limbi moderne, Științe educaționale, Sănătate publică, Culturologie necesită un curs special de *Sociologie generală* și *Metodologia cercetării sociologice*. Aceste cursuri i-ar asigura unui economist, jurist, politolog, funcționar public etc. abilități de cunoaștere a structurii societății, etapelor de dezvoltare, a legităților sociale, relațiilor sociale dintre grupuri, comunități, care și determină evoluția schimbărilor și proceselor politice, economice, culturale, juridice etc.

3. Finalități de studiu și competențe

3.1. Descrierea finalităților de studiu și a competențelor

Studii superioare, Ciclul I - LICENȚĂ

- ***Competențe generale-cheie:***

1. cunoașterea și înțelegerea noțiunilor, conceptelor, teoriilor și metodelor de bază ale sociologiei și utilizarea lor adecvată în comunicarea profesională.
2. utilizarea tehnologiilor informaționale, a programelor de prelucrare și prezentare a informației (SPSS, Excel, Power Point);
3. comunicarea scrisă și orală în limba maternă și într-o limbă de circulație internațională pentru a comunica informații, idei, probleme și soluții în domeniul sociologiei;
4. aplicarea tehnicilor de relaționare în grup, a capacităților empatice de comunicare interpersonală și de asumare de roluri specifice în cadrul muncii în echipă;
5. dezvoltarea abilităților de învățare necesare studiului modern în domeniul sociologiei, cu un grad ridicat de autonomie, prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor.

- ***Competențe specifice-cheie:***

1. diagnoza și cercetarea problemelor sociale;
2. elaborarea proiectelor de cercetare în domeniul social;
3. elaborarea instrumentelor de cercetare sociologică;
4. aplicarea metodelor, tehnicilor și procedeelor de cercetare sociologică în investigarea problemelor sociale;
5. prelucrarea și analiza datelor cercetărilor sociologice;
6. formularea recomandărilor determinate de rezultatele cercetărilor sociologice;
7. cooperarea în cadrul echipelor de cercetare;
8. respectarea principiilor deontologiei sociologice;

9. responsabilizarea pentru calitatea datelor colectate în teren și a recomandărilor formulate;
10. adaptarea la situații imprevizibile pe parcursul desfășurării cercetărilor sociologice.

3.2. Corelația „finalități de studiu și competențe – curriculum"

LICENȚĂ

Modulul/Finalitățile de studiu	Componenta modulului	Nr. credite ECTS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sociologie (Sociologie generală; Deontologie sociologică)	F	6		+					+	+	+	+
Istoria sociologiei (Fenomene și procese sociale; Istoria sociologiei)	F	6	+	+					+	+	+	
Metodologia cercetării sociologice (Orientări metodologice; Metodologia cercetării sociologice)	F	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Metode de investigare sociologică (Măsurarea în științele sociale; Metode cantitative de investigare a fenomenelor sociale)	F	6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Metode de cercetare a fenomenelor sociale (Metode calitative de cercetare a fenomenelor sociale; Metode de cercetare în marketing)	S	2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Teorii sociologice (Teorii sociologice contemporane; Teorii antidiscriminatorii)	S	6	+	+	+				+	+	+	
Strategii antisărăcie	S	4	+			+	+	+			+	
Statistica economică și socială	S	4	+			+	+				+	
Abordări feministe în sociologia contemporană (Abordări feministe; Negocierea conflictelor)	S	6	+	+	+	+	+				+	+
Bazele demografiei	S	4	+			+	+				+	
Sociologia populației	S	4	+			+	+				+	+
Paradigme sociologice contemporane	S	4	+	+	+		+			+	+	
Devianță și control social (Sociologia devianței; Teoria și practica justiției restaurative)	M	6	+	+	+	+					+	+
Domenii sociologice (Sociologia familiei; Sociologia culturii)	M	6	+	+	+	+					+	+
Stagii de practică	S	15	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Studii superioare, ciclul II - Master (de cercetare)

- ***Competenţe generale-cheie:***

1. analiza și sinteza direcţiilor de evoluţie a sistemelor sociale, economice, culturale în vederea sesizării complexităţii acestora;
2. aplicarea paradigmelor sociologice în explicarea fenomenelor și proceselor sociale;
3. utilizarea de soft-uri specializate în prelucrarea și analiza datelor;
4. elaborarea proiectelor, propunerilor, recomandărilor în scopul îmbunătăţirii situaţiei social-economice;
5. dezvoltarea abilităţilor de analiză, evaluare, comunicare și coordonare;
6. redactarea materialelor ştiinţifice în limba maternă și într-o limbă străină;
7. comunicarea și relaţionarea cu cercetători din ţară și de peste hotare.

- ***Competenţe specifice-cheie:***

1. analiza sistemică a vieţii sociale, prin relevarea tendinţelor de evoluţie a acesteia;
2. desfășurarea cercetărilor fundamentale și aplicative, în scopul identificării problemelor sociale, metodelor și tehnicilor de cercetare și elaborării de propuneri pentru soluţionarea lor;
3. dezvoltarea și coordonarea proiectelor de cercetare socială (individuale sau în echipă), prin delimitarea planului calendaristic, a strategiilor de cercetare și stabilirea resurselor umane și materiale necesare studiului;
4. evaluarea metodelor și a instrumentelor de cercetare socială, prin propunerea de noi standarde metodologice;
5. determinarea și calcularea indicatorilor sociali relevanţi utilizaţi în elaborarea politicilor sociale;
6. analiza și interpretarea datelor empirice obţinute în urma desfășurării cercetărilor cantitative și calitative, și a altor informaţii relevante pentru elaborarea de teorii sociologice;
7. explicarea și prognozarea evoluţiei sistemelor sociale;
8. stabilirea criteriilor de evaluare și verificare a rezultatelor cercetărilor sociale în vederea dezvoltării metodologiei de cercetare a domeniului dat;
9. aplicarea managementului social în coordonarea organizaţiilor de cercetare;
10. pregătirea de rapoarte ştiinţifice, publicaţii, recomandări cu scopul optimizării proceselor sociale și dezvoltării parteneriatelor sociale;
11. promovarea neutralităţii axiologice în cercetarea ştiinţifică.

MASTER

Modulul/Finalitățile de studiu	Componenta modulului	Nr. credite ECTS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
***Modulul* Metodologia cercetării sociale**													
Paradigme metodologice în sociologia contemporană	S	5	+			+		+		+		+	+
Cercetarea politicilor publice	F	10	+	+	+		+	+			+	+	+
Aplicații statistice în cercetarea socială	S	5	+	+		+	+	+	+	+		+	
Interpretarea datelor calitative	F	5		+	+	+		+		+		+	+
Dezvoltare comunitară	S	5	+	+	+	+	+		+		+	+	+
***Modulul* Metode și tehnici în managementul social**													
Managementul resurselor umane	S	10		+	+						+	+	
Dezvoltare durabilă	S	5	+				+		+			+	
Metodologia indicatorilor și a rapoartelor sociale	F	10	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+
Interpretarea studiilor de caz și a testamentelor personale	S	5		+	+	+		+	+			+	
***Modulul* Cercetarea sociologică ramurală**													
Sociologia religiei/Sociologia migrației	F	5	+	+	+	+		+	+			+	+
Stratificare socială și stiluri de viață	F	5	+	+	+	+		+	+			+	+
Relații publice/Dimensiuni sociologice ale electoratului	S	5		+	+				+		+	+	
Elaborarea metodelor pentru proiectul final	F	5	+	+	+	+		+				+	+

DOCTORAT

- ***Competențe generale-cheie:***

1. elaborarea unor modele inovative de cercetare a fenomenelor sociale în organizații și comunități prin utilizarea metodelor, tehnicilor și procedeelor de cercetare sociologică;
2. aplicarea strategiilor de muncă riguroasă, eficientă, de punctualitate și răspundere personală față de rezultat, pe baza principiilor, normelor și a valorilor de etică profesională;
3. executarea responsabilă a sarcinilor profesionale în condiții de autonomie restrânsă și asistență calificată;
4. utilizarea eficientă a surselor informaționale și a resurselor de comunicare și formare profesională asistată (aplicații software de specialitate, baze de date etc.), atât în limba română, cât și într-o limbă de circulație internațională.

- ***Competenţe specifice-cheie:***

1. elaborarea proiectelor de cercetare în baza teoriilor și paradigmelor sociologice prin respectarea principiilor ştiinţifice;
2. elaborarea de noi metodologii de măsurare a fenomenelor și proceselor sociale;
3. evaluarea politicilor publice prin intermediul metodelor de cercetare socială;
4. analiza datelor empirice și evaluarea critică și constructivă a propriului demers de cercetare;
5. dezvoltarea unor modele explicative în vederea studierii fenomenelor și proceselor la nivel micro și macrosocial;
6. elaborarea de propuneri argumentate în baza cercetărilor realizate pentru diferite niveluri ale administraţiei publice și actori sociali interesaţi;
7. gestionarea de proiecte naţionale și internaţionale în vederea dezvoltării și optimizării tehnologiilor ştiinţifice de cercetare a parteneriatului social, activităţii organizaţiilor social-economice, culturale, politice etc.;
8. coordonarea echipelor de cercetare multidisciplinare și prezentarea publică a rezultatelor studiilor desfășurate.

3.3 Proces de consultare cu persoanele și instituţiile cheie (angajatorii, absolvenţii, tinerii specialiști etc.)

Specialitatea Sociologie are o istorie relativ recentă în Republica Moldova: în septembrie 1993 la Universitatea de Stat din Moldova, în cadrul Facultăţii de Filosofie și Psihologie (actualmente Facultatea Sociologie și Asistenţă Socială), a început înmatricularea studenţilor la specialitatea Sociologie. La elaborarea planului de studii la specialitatea Sociologie se ţine cont de standardele naţionale și internaţionale de pregătire a specialiștilor, de opţiunile absolvenţilor (angajaţi în câmpul muncii în proporţie de 85% conform specialităţii obţinute), precum și de solicitările angajatorilor. Planul a fost elaborat în conformitate cu exigenţele Planului Cadru și a Sistemului de Credite Academice Transferabile, fiind racordat la planurile de învăţământ de la Universităţile din Bucureşti, Cluj-Napoca, Iași, Timișoara (România), Universitatea din Cumbria (Marea Britanie), Universitatea de Ştiinţe Aplicative din Merseburg (Germania), Universitatea Socială de Stat (Federaţia Rusă).

4. Volumul de muncă și ECTS

4.1. Volumul de muncă pentru programele tipice de formare, exprimat în credite ECTS:

Ciclul	1 credit ECTS = 30 ore de lucru al studentului
I Licenţă	180 credite
II Master	120 credite
III Doctorat	180 credite

4.2. Orientări și diferenţe în Spaţiul European al Învăţământului Superior în domeniul dat

Concepţia de pregătire profesională a sociologului în Republica Moldova nu se dosebeşte de cea de pregătire a acestor specialişti în ţările europene. Există unele mici diferenţe în programul de studii ce ţin de unele cursuri de aplicabilitate curentă specifice realităţii sociale din diferite ţări.

Procesul de reformare a învăţământului axat pe principiile Procesului de la Bologna şi orientat spre crearea spaţiului unic european în domeniul învăţământului este de neconceput fără cooperarea şi colaborarea cu instituţiile de profil naţionale şi internaţionale. Pe parcursul anilor, Catedra Sociologie (USM) şi-a dezvoltat relaţiile de colaborare cu multiple instituţii cu tradiţii în domeniul sociologiei de peste hotarele ţării, printre care: Universitatea din Bucureşti (Facultatea Sociologie și Asistenţă Socială), Universitatea din Cluj-Napoca (Catedrele de Sociologie şi Asistenţă Socială), Universitatea de Vest din Timișoara (Catedrele de Asistenţă Socială și Sociologie), Universitatea „A.I.Cuza" din Iași (Catedrele de Asistenţă Socială și Sociologie), Institutul de Sociologie al Academiei Române, Institutul Calităţii Vieţii al Academiei Române, Universitatea Merseburg (Facultatea de Ştiinţe Aplicative, Germania), Universitatea Socială de Stat (Federaţia Rusă) şi altele. Aceasta a permis să se coordoneze planurile de studii, care au obţinut o apreciere înaltă din partea reprezentanţilor instituţiilor de profil.

Diferenţele care există în spaţiul european în ceea ce priveşte formarea profesională iniţială în domeniul sociologiei, ţin mai degrabă de gradul de înţelegere de către administraţia publică centrală şi locală a importanţei specialiştilor sociologi în diagnosticarea problemelor sociale şi elaborarea strategiilor de soluţionare a acestora; de prioritatea acordată unei sau altei sociologii ramurale, decît de diferenţele conceptuale de formare, precum şi de posibilităţile diversificate de dezvoltare a sociologiei, ţinând cont de mecanismele economice puternice din aceste ţări. Vom menţiona faptul că graţie racordării planurilor de studii la cerinţele europene de pregătire a specialistului în domeniul sociologiei, sistemul de competenţe dezvoltat la primul ciclu este similar celor europene, diferenţele ţinând de specificul problemelor ţării noastre.

5. Învăţarea, predarea şi evaluarea

Misiunea şi obiectivele catedrei responsabile de formarea profesională iniţială în domeniul sociologiei revine Catedrei Sociologie (USM) care se reflectă în standardul educaţional/profesional, ce exprimă ansamblul de competenţe pe care le deţine specialistul format în cadrul domeniului (fapt demonstrat prin evaluările randamentului academic). Aprecierea standardului educaţional/profesional ca finalitate a procesului de formare profesională iniţială ne permite să stabilim nişte criterii de evaluare clare şi creează un mecanism funcţional prin care sunt corelate eficient toate elementele procesului de învăţământ – învăţarea, predarea şi evaluarea.

Promovarea dimensiunii europene prin învăţământ antrenează o serie de consecinţe în tehnicile de predare - învăţare – evaluare. Accentuarea gradului de implicare al studentului în procesul didactic (prin volumul de muncă pretins şi corelaţia dintre prezenţa în sălile de curs şi studiul individual, transpusă în credite academice) necesită o revizuire a strategiei de evaluare şi de predare. Elaborarea proiectelor de

cercetare la diferite discipline în cadrul Ciclului I și II, în scopul evaluării competenţelor specifice și instrumentale sunt utilizate în cadrul diferitor discipline nu numai ca instrument de evaluare, ci și de învăţare, în realizarea acestuia fiind direct implicaţi cei doi parteneri ai procesului educaţional: studentul și profesorul. Proiectele de cercetare sunt elaborate, ţinându-se cont de tipul de problemă socială (diferenţa de nivel este asigurată de complexitatea sarcinii de realizat și volumul de lucru autonom pe care îl depune studentul și deci a competenţelor obţinute). Studentul își va alege un subiect de cercetare din conţinutul cursului, iar elaborarea acestuia este dirijată de profesorul-responsabil de curs. Nota obţinută la proiectul de cercetare are o pondere considerabilă în formarea notei semestriale, care constituie 60% din nota finală acordată.

Competenţele urmărite prin activităţile desfășurate sunt dezvoltarea capacităţii de analiză și sinteză; a capacităţii de aplicare a cunoștinţelor obţinute; a capacităţii de adaptare a metodelor de cercetare tipului de studiu și ramurii sociologice; a capacităţii de a desfășura studii sociologice și a interpreta rezultatele, precum și a capacităţii de a învăţa.

6. Sporirea calităţii

Misiunea cadrelor didactice angajate în formarea profesională iniţială în domeniul Sociologiei este de a realiza o formare de calitate, de a pregăti specialiști performanţi, care vor fi competitivi pe piaţa muncii din ţară și de peste hotarele ei. Aderarea la Procesul de la Bologna presupune o transformare a învăţământului din unul informativ în unul formativ și centrat pe student. Societatea contemporană impune cerinţe, care pot fi satisfăcute de către instituţiile de învăţământ numai printr-un sistem viabil de asigurare al calităţii. În acest sens, una din direcţiile prioritare аду procesului de învăţământ realizat în cadrul domeniului Sociologie o constituie asigurarea calităţii.

Evaluarea calităţii se realizează în baza câtorva indicatori de bază, care, la rândul lor determină criterii pentru evaluarea altor elemente ale procesului de învăţământ: *evaluarea randamentului academic* (presupunând prezenţa unui întreg sistem de proceduri de evaluare ce are drept scop constatarea calităţii produsului, competenţelor viitorilor specialiști); e*valuarea resurselor și condiţiilor didactico-metodice de realizare a procesului de învăţământ*; e*valuarea calităţii învăţământului prin evaluarea activităţii profesorilor de către studenţi*. De asemenea, participarea profesorilor la școli de vară, seminare teoretico-practice (cu implicarea practicienilor din diverse instituţii sociologice), activitatea în cadrul atelierelor de lucru de la Conferinţe ştiinţifico-practice, precum și utilizarea rezultatelor practicii sociologice în elaborarea tezelor de licenţă, de ьфыеук și de doctor, denotă tendinţa de stabilire a unei corelaţii durabile dintre rezultatele evaluării și proiectarea activităţii profesionale.

CADRUL NAȚIONAL AL CALIFICĂRILOR
Învățămînt Superior

Ciclul I – studii superioare de licență
Ciclul II – studii superioare de master
Ciclul IIIII – studii superioare de doctorat

DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ
322 Psihologie

INSTITUȚIA COORDONATOARE - UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

COORDONAREA PROIECTULUI

N/0	*Instituția/organizația /structura*	*Persoana*	*Funcția/titlu/grad științific/didactic*	*Semnătura*	*Data*
1.	Universitatea de Stat din Moldova	Carolina Platon	Șef Catedră Psihologie Aplicată, prof. univ. interim., dr. hab.		17.12.10
2.	Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă"	Igor Racu	Prorector pentru Activitatea Stiințifică, Relații Internaționale și Integrare Europeană, prof. univ., dr. hab.		17.12.10
3.	Universitatea Liberă Internațională din Moldova	Svetlana Rusnac	Șef Catedră Psihologie, conf. univ. dr.		17.12.10
4.	Universitatea de Stat "Aleco Russo", Bălți	Valentina Prițcan	Prorector pentru Relații Internaționale și Integrare Europeană, conf. univ., dr.		15.12.10

II. Parteneri sociali

N/0	*Instituția/organizația/ structura*	*Persoana*	*Funcția/titlu/grad științific/didactic*	*Semnătura*	*Data*
1.	Direcția Generală Educație, Tineret și Sport a Consiliului Municipal Chișinău	T. Naghibeda-Tverdohleb	Director general		20.12.2010
2.	Institutul de Neurologie și Neurochirurgie	Ion Moldovanu	Director, prof. univ., dr. hab.		20.12.10
3.	Asociația de Caritate "ACASA"	Felicia Crețu	Director feneral		15.12.10

Coordonator elaborare:
Platon C., dr. hab., prof. univ.
Dandara O., dr. conf.univ.

1. Introducere în domeniul de formare profesională / specialitate

1.1. Descrierea generală a domeniului și caracteristicile-cheie ale acestuia

Din domeniul de formare profesională *Psihologie* fac parte specialităţi care se aează pe activitatea psihică vitală, legităţile funcţionării şi dezvoltării ei.

Obiectivul major al domeniul de formare profesională *Psihologie* este pregătirea cadrelor de înaltă calificare, competitive în plan naţional şi internaţional.

Psihologia – specialitate multiaspectuală – include diverse specializări, cele de bază fiind:

- *psihologia clinică,* preocupată de sănătatea și armonia persoanei, cu componentele esenţiale: psihologie somatică şi a sănătăţi, psihodiagnostic, psihoterapie, psihopatologie comportamentală etc.;
- *psihologia socială*, preocupată de problemele individului și grupului în contextul social, cu componentele de bază: psihologie economică, organizaţională, a muncii, militară, juridică, politică, culturală și transculturală, a sportului etc.;
- *psihologia educaţională,* preocupată de procesul formării personalităţii prin in-struire, de problemele adaptării şi motivaţiei şcolare, de dezvoltarea personalităţii în conformitate cu criteriile de vîrstă, de rezolvarea dificultăţilor în triada elev-profesor-părinte etc.

Pregătirea specialiştilor-psihologi ţine cont de caracterul aplicativ și multidisciplinar, orientarea umanistă a specialităţii. Procesul formativ are drept scop pregătirea teoretică fundamentală, formarea competenţelor de cercetare și orientarea spre specializare. Formarea profesională se realizează prin explorarea de către studenţi a două oportunităţi: pregătirea obligatorie, prin care se acumulează cunoştinţele și abilităţile general-profesionale și opţională, la liberă alegere, prin valorificarea propriilor interese.

1.2. Caracteristici-cheie:

Nivelul calificării	Licenţă (ciclul I)	Master (Ciclul II)	Doctorat
Durata studiilor	3 ani	2 ani	3/4 ani
Credite de studiu ECTS	180 credite	120 credite	180 credite
Forma de organizare	Învăţămînt de zi	Învăţămînt de zi	– Învăţămînt de zi – Învăţămînt cu frecvenţă redusă
Condiţii de acces	Diplomă de BAC Diplomă de studii medii de specialitate	Diplomă de licenţă Diplomă echivalentă	Diplomă de master Diplomă echivalentă

Precondiţii	• Realizarea finalităţilor învăţămîntului preunuversitar • Aptitudini specifice profesiei de psiholog (inteligenţă generală, inteligenţă emoţională, empatie, comunicabilitate etc.)	Realizarea finalităţilor învăţămîntului superior (Ciclul I – Licenţă, 180 credite); Susţinerea examenului de admitere	Realizarea finalităţilor învăţămîntului superior (Ciclul I, Licenţă şi Ciclul II, Master); Susţinerea examenului de admitere)
Stagii de practică	Cu titlu obligatoriu (15-20 credite)	Cu titlu obligatoriu (10 credite)	Nu se realizează
Reguli de examinare și evaluare	• Evaluarea iniţială-diagnostică; curentă-formativă; finală-sumativă sînt obligatorii; • Evaluarea curentă-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare şi evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învăţării exprimate în termeni de competenţe.	• Evaluarea iniţială-diagnostică; curentă-formativă; finală-sumativă sînt obligatorii; • Evaluarea curentă-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare şi evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învăţării exprimate în termeni de competenţe formate preponderent prin lucru individual.	• Evaluarea este centrată pe produsele cercetării; • Evaluarea curentă-formativă se realizează prin susţinerea referatelor ştiinţifice, a rapoartelor anuale, a examenelor din cadrul programului de doctorat; • Evaluarea finală se realizează prin susţinerea tezei de doctor.
Modalitate de evaluare finală	Examenul de licenţă: 1. Examen la disciplinele fundamentale 2. Examen la disciplinele de specialitate 3. Susţinerea tezei de licenţă	Susţinerea tezei de master	Susţinerea tezei de doctor
Certificare	Diplomă de licenţă în ştiinţe sociale	Diplomă de master în ştiinţe sociale	Diplomă de doctor în psihologie

Titlul acordat	Licenţiat în ştiinţe sociale	Master în ştiinţe sociale	Doctor în psihologie
Drepturi pentru absolvenţi	• A aplica pentru programe de master; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în cîmpul muncii.	• A aplica pentru programe de doctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în cîmpul muncii.	• A aplica pentru programe postdoctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în cîmpul muncii.
Organ responsabil pentru autorizarea programelor	Ministerul Educaţiei ANACIP	Ministerul Educaţiei ANACIP	ANACIP

2. Titluri (calificări) şi ocupaţii

2.1. Descrierea calificării

Ciclu	Titluri acordate / competenţe specifice	Nivelul de referinţă European Qualification Framework (EQF)
Ciclul I – Studii superioare de licenţă	***Licenţiat în ştiinţe sociale*** • Cunoştinţe avansate un domeniul ştiinţelor fundamentale (Psihologia generală, Istoria psihologiei, Psihologia personalităţii, Psihologia cognitivă, Anatomia şi fiziologia SNC, Psihologia dezvoltării etc.) care implică înţelegerea critică a teoriilor, legităţilor, principiilor. • Cunoştinţe avansate în domeniul ştiinţelor aplicative de specializare (Psihologia copilului, Psihologia adolescentului şi adultului, Psihodiagnostic, Statistica aplicată, Psihologia sănătăţii, Psihologia şcolară, Serviciul psihologic şcolar, Psihologia comportamentului deviant. etc.) care dezvoltă componenta aplicativ-instrumentală. • Abilităţi avansate, care denotă control şi inovaţie, necesare pentru a rezolva probleme complexe şi imprevizibile în domeniul psihologiei. • Gestionarea de activităţi sau proiecte profesionale complexe în domeniul psihologiei.	6
Ciclul II – Studii superioare de master	***Master în ştiinţe sociale*** • Cunoştinţe specializate în unul din domeniile: psihologie clinică, psihologie socială, psihologie educaţională. • Conştientizarea critică a cunoştinţelor dintr-un domeniu al psihologiei şi a cunoştinţelor aflate la graniţa dintre diferite domenii.	

Ciclul II – Studii superioare de master	***Master în ştiinţe sociale*** • Abilităţi specializate pentru rezolvarea problemelor în materie de cercetare şi/sau inovaţie în psihologie, pentru dezvoltarea de noi cunoştinţe şi proceduri şi pentru integrarea cunoştinţelor din diferite domenii. • Asumarea responsabilităţii pentru a contribui la cunoştinţele şi practicile psihologice profesionale şi/sau pentru revizuirea performanţei strategice a echipelor.	7
Ciclul III – Studii superioare de doctorat	***Doctor în psihologie***. • Cunoştinţe la cel mai avansat nivel dintr-un domeniu al psihologiei şi cunoştinţe aflate la graniţa dintre diferite domenii. • Abilităţi şi tehnici avansate şi specializate, inclusiv abilitatea de analiză, sinteză şi evaluare, necesară pentru rezolvarea problemelor critice de cercetare şi/sau inovaţie şi pentru extinderea şi redefinirea cunoştinţelor existente sau a practicilor profesionale. • Demonstrarea unui nivel ridicat de autoritate, inovaţie, autonomie, de integritate ştiinţifică şi profesională în domeniul psihologiei şi a unui angajament susţinut pentru dezvoltare dea de noi idei sau procese aflate în avangarda cercetării.	8

2.2. Ocupaţii tipice pentru absolvenţi

Nivelul calificării	Specialitatea	Ocupaţii tipice
Ciclul I – Studii superioare de licenţă	Psihologie	Psiholog; Psiholog şcolar; Consilier educaţional; Educator;
Ciclul II – Studii superioare de master	Psihologie clinică	Psiholog clinician; Psihoterapeut; Psihodiagnostician; Asistent universitar; Cercetător ştiinţific.
	Psihologie socială	Conducător de întreprindere; Specialist în serviciul de personal; Psiholog/consilier organizaţional; Psihodiagnostician; Asistent universitar; Cercetător ştiinţific.
	Psihologie educaţională	Psiholog şcolar; Consilier educaţional; Manager în instituţiile de învăţământ; Psihodiagnostician; Asistent universitar; Cercetător ştiinţific.
Ciclul III – Studii superioare de doctorat	Psihologie	Cercetător ştiinţific; Cadru didactico-ştiinţific universitar; Conducător întreprindere; Consilier.

2.3. Rolul domeniului în alte programe de formare

Rolul psihologiei în pregătirea specialiștilor pentru alte domenii este considerabil. Psihologia vizează pregătirea profesională, inclusiv în domeniile înrudite. Ea precizează specificul aplicării cunoștințelor psihologice în domeniile vizate, centrîndu-se pe aspectele ei aplicative. De exemplu, în domeniul muncii și cel organizațional cunoștințele psihologice contribuie la selectarea personalului, la măsurarea performanței individuale a angajaților, la evaluarea eficienței programelor de training etc. În domeniul educațional, psihologia contribuie la luarea deciziilor de notare, la diagnoză, consiliere și profilaxie, ghidarea în carieră etc. În domeniul clinic, cunoștințele psihologice contribuie la evaluarea și intervievarea clinică, la emiterea diagnozei, la planificarea intervențiilor psihoterapeutice.

Astfel, următoarele discipline psihologice contribuie la formarea specialiștilor din diverse domenii:

Științe ale educației – Psihologia generală, Psihologia vîrstelor, Psihologia educațională, Psihologia familiei, Psihologia devianței, Psihologia comunicării, Psihologia excelenței.

Sociologie și asistență socială – Psihologia socială, Psihologia relațiilor interculturale, Dinamica grupului social, Psihologia influenței sociale, Psihologia vîrstelor Psihologia devianței, Psihologia delincvenței și crimei, Psihologia familiei, Consiliere psihologică.

Medicină – Psihologia sănătății, Psihologia clinică, Psihodiagnostic, Psihoterapia, Consilierea psihologică, Psihologia comunicării.

Economie – Psihologia economică, Psihologie managerială, Psihologia organizațională, Psihologia reclamei, Psihologia influenței sociale.

Drept – Psihologia juridică, Psihologia devianței, Psihologia comunicării, Psihologia delincvenței și crimei, Expertiza psihologico-judiciară, Psihologia relațiilor interculturale.

Științe politice – Psihologie politică, Psihologia comunicării, Dinamica grupului social, Psihologia influenței sociale, Psihologia relațiilor interetnice, Psihologia interculturală.

Științe tehnice, inginerie – Psihologia muncii, Psihologia organizațională, Psihologia excelenței, Psihologia managementului.

3. Finalităţi de studiu /competenţe

3.1. Descrierea finalităţilor de studiu şi a competenţelor

3.1.1. Ciclul I – Studii superioare de licenţă

Nr./o	Competenţe generale
1	Analiza şi procesarea informaţiei din diverse surse, atît în limba maternă, cît şi în limba străină în scopul realizării funcţiilor profesionale şi autoinstruirii.
2	Asumarea responsabilităţii etice în contextul relaţiilor interpersonale şi civice cu impact profesional.
3	Evaluarea diverselor situaţii profesionale, elaborarea soluţiilor şi argumentarea deciziilor.
4	Autoevaluarea performanţelor profesionale.
5	Identificarea problemelor de interacţiune în echipă în vederea dezvoltării profesionale continue.
6	Utilizarea tehnologiilor moderne cu scopul valorificării realizărilor ştiinţifice în domeniul profesional şi rezolvării funcţiilor profesionale.

- ***Competenţe specifice***

1. Cunoaşterea bazelor teoretice ale psihologiei ca ştiinţă;
2. Cunoaşterea mecanismelor psihologice de autocunoaştere şi reflexie, apărare psihologică, autoreglare a comportamentului uman;
3. Cunoaşterea Codului Deontologic Profesional;
4. Abordarea prognostică a procesului dezvoltării psihice, formării personalităţii;
5. Determinarea direcţiilor de bază a evoluţiei activităţii diagnostice, de psihocorecţie, de consiliere, de psihoprofilaxie;
6. Eficientizarea procesului instructiv-educativ prin introducerea realizărilor inovatorii din domeniul psihologiei;
7. Elaborarea strategiilor şi tacticii activităţii educaţionale, instructive, de muncă etc., din perspectiva activităţii profesionale psihologice;
8. Determinarea modalităţilor de rezolvare a situaţiilor de problemă prin concesii/colaborare în baza aplicării cunoştinţelor psihologice şi deprinderilor practice;
9. Realizarea principiului comunicării eficiente în realizarea strategiilor, scopurilor, obiectivelor procesului instructiv-educativ;
10. Identificarea problemelor de cercetare în domeniul psihologiei, psihopedagogiei;
11. Realizarea programelor şi proiectelor de cercetare;
12. Autoformarea continuă în conformitate cu evoluţia permanentă a teoriei şi practicii psihologice;
13. Determinarea direcţiilor prioritare de autoformare profesională continuă.

3.1.2. Ciclul II – Studii superioare de master

Nr./o	Competenţe generale
1	Studierea proceselor mentale şi a comportamentului uman.
2	Soluţionarea individuală şi în echipă a problemelor psihologice din domeniile educaţiei, medicinii şi economiei.
3	Cercetarea şi implementarea în activitatea profesională a investigaţiilor psihologice cu rezonanţă socială.
4	Desfăşurarea activităţilor de psihodiagnostic, psihoterapie şi prevenire a tulburărilor emoţionale şi de personalitate, precum şi a fenomenelor de inadaptare la mediul social şi profesional.
5	Elaborarea şi aplicarea diverselor tehnici pentru examinarea inteligenţei, abilităţilor, aptitudinilor şi a altor caracteristici umane, interpretarea datelor obţinute şi elaborarea recomandărilor necesare.
6	Interpretarea originală a abordărilor teoretice din domeniul psihologiei.
7	Realizarea conexiunilor funcţionale între reperele teoretice ale psihologiei cu domeniile înrudite în scopul soluţionării obiectivelor profesionale.
8	Adaptarea mesajului/comunicării la diverse contexte profesionale, ţinînd cont de particularităţile subiecţilor implicaţi.
9	Elaborarea stagiilor de activitate profesională în baza abordărilor conceptuale, reflecţiilor proprii.
10	Luarea deciziilor şi monitorizarea activităţii în echipă.

- ***Competenţe specifice rezultate din realizarea programelor de master la Psihologia clinică***

1. Cunoașterea, aplicarea și integrarea cunoștințelor teoretice ale psihologiei clinice;
2. Aplicarea metodelor de psihodiagnostic, psihocorecţie, psihoterapie, consiliere psihologică; de stimulare a dezvoltării personalităţii și de sporire a resurselor psihice în stările de sănătate și boală;
3. Soluţionarea problemelor privind consilierea, intervenţia preventivă și tratarea problemelor de adaptare psihologică;
4. Elaborarea/adaptarea metodelor și tehnicilor de diagnosticare în stările de sănătate și boală;
5. Elaborarea programelor de evaluare a reușitei copiilor cu dizabilităţi de diferite vîrste;
6. Realizarea activităţilor de evaluare clinică a tulburărilor psihice, psihosomatice și a factorilor psihologici implicaţi în tulburările psihosomatice;
7. Realizarea programelor și proiectelor de dezvoltare a instituţiei de orientare clinică;
8. Realizarea proiectelor de implementare a concepţiilor noi și eficiente din domeniul clinic;
9. Utilizarea rezultatelor investigaţiilor ştiinţifice din domenii înrudite;
10. Utilizarea modalităţilor de dezvoltare eficientă a competenţelor din domeniul psihologiei clinice.

- ***Competenţe specifice rezultate din realizarea programelor de master la Psihologia socială***

1. Utilizarea strategiilor de proiectare şi evaluare a performanţelor profesionale;
2. Investigarea impactului stilului de comunicare și interacțiune asupra performanţei individuale și colective;
3. Cunoașterea și utilizarea strategiilor de motivare a angajaţilor;
4. Realizarea consultanţei organizaţionale;
5. Diagnosticarea diferitor aspecte psihologice ale comportamentului individului în cîmpul muncii;
6. Realizarea selecţiei profesionale și a evaluării personalului;
7. Elaborarea sistemelor de evaluare specifice fiecărei organizaţii;
8. Aplicarea metodelor de animare și monitorizare a activităţilor în echipă;
9. Identificarea și monitorizarea situaţiilor de criză și conflict în organizaţii.

- ***Competenţe specifice rezultate din realizarea programelor de master la Psihologia educaţională***

1. Cunoașterea bazelor teoretice ale psihologiei educaţionale;
2. Aplicarea metodelor valide de psihodiagnostic, psihocorecţie, consiliere psihologică; de stimulare a dezvoltării personalităţii și de sporire a resurselor psihice;
3. Proiectarea activităţii psihologice la nivel de instituţie de învăţămînt, colectiv, grup;
4. Elaborarea criteriilor, metodelor și tehnicilor de evaluare a activităţii colectivelor, instituţiilor de învăţămînt;
5. Optimizarea abilităţilor de comunicare în instituţiile de învăţămînt, prin propagarea atitudinilor și comportamentului empatic;
6. Realizarea de programe și proiecte de dezvoltare instituţională;
7. Realizarea de proiecte de implementare a concepţiilor noi și eficiente;
8. Capacitatea de a dirija un proces și de a lua decizii;
9. Utilizarea în activitate a rezultatelor investigaţiilor ştiinţifice din domenii înrudite;
10. Manifestarea flexibilităţii la schimbările, inovaţiile în domeniul profesional.

3.1.3. Ciclul III – Studii superioare de doctorat

Nr/o	Competenţe generale
1	Identificarea problemelor de cercetare în domeniu.
2	Demonstrarea abilităţilor de gîndire critică și autocritică.
3	Utilizarea tehnologiilor informaţionale moderne în procesul de cercetare.
4	Generarea de idei noi în domeniul ştiinţei și practicii psihologice
5	Propunerea noilor direcţii de cercetare în domeniul psihologiei

- ***Competenţe specifice***

1. Cunoașterea metodologiei cercetării în domeniul psihologiei.
2. Aplicarea metodologiei valide de cercetare.
3. Realizarea experimentelor psihologice.
4. Prelucrarea cantitativă și calitativă a rezultatelor obţinute.
5. Interpretarea rezultatelor obţinute.
6. Realizarea individuală a cercetărilor originale în domeniul psihologiei.
7. Promovarea noutăţii ştiinţifice în mediul profesional.
8. Lansarea ideilor originale cu privire la realitatea ştiinţifică și socială.
9. Identificarea principalelor direcţii ale evoluţiei ştiinţelor psihologice.

3.2. Corelaţia „unitate de curs / finalităţi de studiu scontate"

Ciclul I – Studii superioare de licență

Modul / Finalităţi de studiu	**Componenta modulului**	**Nr. credite ECTS**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**	**11**	**12**	**13**
Istoria psihologiei	F	6	+		+					+	+				+
Psihologia proceselor cognitive	F	6	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Psihologia afectivităţii și proceselor reglatorii	F	6	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Psihologia însușirilor de personalitate	F	6	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Metodologia cercetării	F	6			+						+	+	+	+	+
Psihologia vîrstelor	S	6	+			+			+	+	+	+	+	+	+
Psihologia socială	S	4	+	+				+		+	+	+	+	+	+
Psihodiagnostic	S	4	+	+		+	+				+	+	+	+	+
Statistica aplicată în psihologie	S	4	+		+						+	+	+	+	+
Bazele psihoterapiei, consilierii / profilaxiei / corecţiei psihologice	S	4	+	+	+		+		+	+	+	+	+	+	+
Introducere în psihopatologie	S	4	+	+			+				+	+	+	+	+

3.3. Proces de consultare cu persoanele și instituţiile-cheie (angajatori, absolvenţi, tinerii specialişti etc.)

Procesul de consultare cu angajatorii, absolvenţii, tinerii specialişti, comunităţile profesionale (asociaţiile psihologilor, pedagogilor etc.) constituie una din condiţiile importante ale asigurării calităţii studiilor și creării posibilităţilor optime de angajare a absolvenţilor in cimpul muncii. În scopul eficientizării acestui proces pot fi aplicate diverse strategii și realizate diverse activităţi.

- Mese rotunde, discuţii cu directorii de instituţii de invăţământ, conducătorii diverselor centre de consiliere psihologică, patroni de firme etc., în scopul acumulării informaţiei cu privire la identificarea necesităţilor în specialişti – psihologi.
- Sondaje de opinie ale absolvenţilor cu referire la studierea necesităţilor acestora, conștientizarea de către ei a posibilităţilor de angajare în cîmpul muncii.
- Corespondenţă prin poșta electronică cu absolvenţii facultăţilor de psihologie cu privire la identificarea cerinţelor pieţii muncii vizînd conţinutul competentelor profesionale ale tinerilor specialişti.
- Vizite la locul de muncă al absolvenţilor și identificarea problemelor în raport cu pregătirea lor profesională în cadrul facultăţii.
- Atragerea absolvenţilor si tinerilor specialişti în proiectarea sistemului de competenţe necesare viitorului specialist în psihologie pentru a fi competitiv pe piaţa muncii.

Activităţile și strategiile aplicate permit sincronizarea planului de invăţământ pentru diferite specialităţi din domeniul psihologiei, identificarea setului de discipline fundamentale, speciale, opţionale și facultative, raportarea finalităţilor programului de formare profesională a psihologilor la necesităţile pieţii muncii.

4. Volumul de muncă și ECTS

4.1. Volumul de muncă pentru programele tipice de formare, exprimat în credite ECTS:

Ciclul	1 credit ECTS = 30 ore de lucru al studentului
Licenţă (ciclul I)	180 credite
Master (ciclul II)	120 credite
Doctorat (ciclul III)	180 credite

4.2. Orientări în Spaţiul European al Învăţământului Superior în domeniul dat.

Analiza comparativă a învăţământului superior psihologic din Republica Moldova și din alte ţări, ce formează Spaţiul European al Învăţământului Superior, a permis să se constate unele aspecte comune. Aceste aspecte vizează următoarele elemente ale sistemului de formare a psihologilor: 1) conceperea și realizarea procesului de formare profesională a psihologilor în baza creditelor transferabile europene; 2) eșa-

lonarea acestui proces în 3 cicluri: licenţă, master, doctorat; 3) formula de distribuţie a creditelor transferabile: 180 credite pentru licenţa, 120 credite pentru master; 4) configuraţia generală a curriculumului de formare a psihologilor care cuprinde componentele: discipline generale (G), discipline umanistice (U), discipline fundamentale (F), discipline de specialitate (S); 5) formularea obiectivelor de formare în termenii descriptorilor de la Dublin. Diferenţele relevate ţin de conţinutul concret al fiecărei componente curriculare. De exemplu, astfel de discipline ca *Psihologia socială, Psihologia educaţională, Psihologia clinică* şi alte discipline psihologice, ce reprezintă diferite ramuri ale psihologiei, în unele ţări fac parte din seria disciplinelor fundamentale, în timp ce în alte ţări ele sînt raportate la componenta disciplinelor de specialitate. O altă diferenţă înregistrată vizează repartizarea creditelor pe unităţi de curs. În unele ţări, suma creditelor acordate psihologiei generale este mai mare în raport cu celelalte discipline fundamentale, în timp ce în alte ţări psihologiei generale îi revine un număr de credite mai modest. Se mai constată o diferenţă în distribuţia creditelor şi a timpului academic pentru stagiile de practică, precum şi în titulatura acestora. Compararea modului în care au fost ordonate după criteriul priorităţii unităţile de curs a condus de asemenea la evidenţierea unor diferenţe privind locul unei sau altei unităţi de curs în ansamblul curriculumului de formare profesională a psihologului.

5. Predarea, învăţarea, evaluarea

Promovarea dimensiunii europene prin învăţămînt antrenează o serie de consecinţe în tehnicile de predare – învăţare – evaluare. Accentuarea gradului de implicare a studentului în procesul didactic, prin volumul de muncă pretins şi corelaţia dintre prezenţa în sălile de curs şi studiul individual, transpusă în credite academice, necesită o revizuire a strategiei de predare, învăţare, evaluare.

În învaţămîntul superior, atît în predare, cît şi în învăţare, accentul se plasează pe strategiile euristice problematizate, ce dispun de mari resurse privind activizarea studenţilor în realizarea cu succes a unui învăţămînt cu prioritate formativ, contribuind la dezvoltarea creativităţii în formele ei cele mai productive: descoperire, intenţie, creaţie. În viziunea didacticii moderne, aceste strategii reprezintă un principiu metodologic fundamental, cu rol extrem de important în activităţile centrate pe student, în cadrul procesului de predare – învăţare.

În învăţămîntul universitar strategiile euristice (problematizate) pot fi utilizate în predare-învăţare atît la ciclul I – licenţă, cît şi la ciclul II – master, în scopul formării tuturor tipurilor de competenţe: generale (instrumentale, interpersonale, sistemice) şi specifice (cunoaştere şi înţelegere, aplicarea cunoştinţelor în practică, abilităţi analitice şi predictive, abilităţi de comunicare, abilităţi de învăţare). Prin aceste strategii studenţii masteranzii însuşesc ştiinţa ca proces. Învăţarea prin descoperire (a ştiinţei) de către subiecţii procesului, îi pune în situaţia de a formula întrebări, de a identifica probleme, de a enunţa ipoteze etc.

În contextul modernizării învăţămîntul universitar, evaluarea presupune utilizarea, pe lîngă metodele tradiţionale, şi metode complementare ca: investigaţia, proiectul, portofoliul, autoevaluarea, observarea sistematică a comportamentului studentului.

6. Sporirea calităţii

Calitatea pregătirii profesionale a studentului-psiholog va fi determinată în baza următorilor indicatori:

- Pregătirea studentului la nivelul standardelor europene ce va permite respectarea principiului mobilităţii;
- Corespunderea pregătirii cerinţelor şi necesităţilor pieţii muncii;
- Aptitudinea de autoperfecţionare continuă.

Calitatea pregătirii profesionale se asigură prin:

- Planul de învăţământ, bazat pe sistemul de credite transferabile, conceput în concordanţă cu cele mai recente achiziţii pe plan mondial în ştiinţele psihologice, cu o structură complexă bazată pe succesiunea logică a disciplinelor ce include 3 categorii de materii: fundamentale (de suport interdisciplinar şi de profil), de specialitate (obligatorii şi opţionale) şi complementare (opţionale şi facultative), care îmbină cultura generală cu cea de specialitate, pregătirea fundamentală cu cea aplicativă.
- Prezenţa în planul de învăţământ a activităţii de cercetare şi a stagiilor de practică psihologică, esenţiale pentru aplicarea şi integrarea în practică a cunoştinţelor dobîndite.
- Respectarea în elaborarea programelor a principiilor complexităţii, consecutivităţii şi complementarităţii conţinuturilor materiei de studiu; integrarea conţinuturilor teoretice şi practice, valorificarea învăţământului formativ-dezvoltativ, continuitatea programelor de formare profesională la toate ciclurile învăţământului superior.
- Structurarea programelor de studii conform obiectivelor de cunoaştere, aplicare şi integrare.
- Elaborarea conţinuturilor programelor de studii în conformitate cu evoluţia permanentă a teoriei şi practicii psihologice şi ajustarea lor la exigenţele pieţei muncii.
- Utilizarea metodelor interactive în procesul instructiv-educativ.
- Evaluarea iniţială, curentă şi finală pe tot parcursul studiilor.

CADRUL NAȚIONAL AL CALIFICĂRILOR
Învățămînt Superior

Ciclul I – studii superioare de licență
Ciclul II – studii superioare de master
Ciclul III – studii superioare de doctorat

DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ
331 Asistență Socială

INSTITUȚIA COORDONATOARE - UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

Coordonarea proiectului

N/o	Instituția / Organizația / structura	Persoana	Funcția / titlu / grad științific / didactic	Semnătura	Data
I. Instituții de învățământ care asigură pregătirea în domeniu / membri ai grupului de lucru					
1.	Universitatea de Stat din Moldova	M.Bulgaru	Doctor habilitat, profesor universitar		
2.	Universitatea de Stat din Moldova	S.Milicenco	Doctor, conferențiar universitar		
3.	Universitatea de Stat „Alecu Russo" din Bălți	V.Prițcan	Doctor, conferențiar universitar		
4.	Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă"	A.Racu	Doctor habilitat, conferențiar universitar		
II. Parteneri sociali					
1.	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	V.Buliga	Ministru		
2.	Direcția Municipală pentru Protecția Drepturilor Copilului	S.Chifa	Șef al Direcției		
5.	Asociația Obștească Asociația pentru Educație „Neoumanist"	V.Tîmbalari	Director		

Coordonatori elaborare:
Maria Bulgaru,
doctor habilitat,
profesor universitar
Stela Milicenco
doctor, conferențiar universitar

1. PREZENTAREA DOMENIULUI DE FORMARE PROFESIONALĂ/SPECIALITATE

1.1. Descrierea generală a domeniului

Asistenţa socială constituie o componentă de importanţă majoră a protecţiei sociale și include un ansamblu de servicii specializate de protecţie a persoanelor, familiilor, grupurilor, comunităţilor aflate în dificultate, care din motive de natură economică, socială, biologică sau psihologică nu au posibilitate de a realiza prin efort propriu un mod decent de viaţă. **Misiunea Asistenţei Sociale este de a consolida solidaritatea inter- și intrageneraţională, intervenind în favoarea persoanelor defavorizate, marginalizate sau cu risc de excluziune socială prin oferirea de sprijin pentru obţinerea condiţiilor unei vieţi decente și prin susţinerea dezvoltării propriilor capacităţi și competenţe în vederea integrării sociale corespunzătoare.**

Republica Moldova a făcut primii paşi pe calea instituţionalizării asistenţei sociale în anul 1998, cînd la USM a fost înmatriculată prima grupă de studenţi la această specialitate concomitent cu includerea profesiei de asistent social în „Nomenclatorul specialităţilor Republicii Moldova". Programul de formare profesională a asistentului social este fundamentat pe baza unui plan de învăţămînt, care cuprinde discipline fundamentale, de specialitate, opţionale și facultative, prevăzute pentru obţinerea competenţelor și abilităţilor profesionale, racordate la cerinţele pieţei muncii din Republica Moldova. Diversele activităţi *(didactice, metodice, ştiinţifice, de impelementare a proiectelor, ș.a.)* desfășurate în cadrul Facultăţii de Sociologie și Asistenţă Socială, USM, sînt orientate spre modernizarea curriculară și asigurarea unui învăţămînt de calitate în domeniul asistenţei sociale. Începînd cu anul 2009 Facultatea de Sociologie și Asistenţă Socială, USM, a început pregătirea asistenţilor sociali în cadrul a trei specializări/opţiuni noi: **„Asistenţa socială a familiei și copilului în situaţie de risc" și „Asistenţa socială a persoanelor în vîrstă"** – *la nivel de Licenţă*; **„Managementul serviciilor sociale"** – *la nivel de Master*. Aceste specializări/opţiuni au fost iniţiate în cadrul proiectului Tempus ETF-JP-00471-2008 „Profesionalizarea învăţămîntului în asistenţa socială", implementat la facultate, scopul căruia s-a axat pe satisfacera necesităţii Republicii Moldova în asistenţi sociali calificaţi, în conformitate cu politicile educaţionale naţionale și europene.

1.2. Caracteristici-cheie:

Nivelul	Licenţă (ciclul I)	Master (ciclul II)	Doctorat (ciclul IIIII)
Durata studiilor	3 ani (4 ani)	2 ani	3 ani (4 ani)
Credite de studiu ECTS	180 credite	120 credite	180 credite
Forma de organizare	Învăţămînt de zi, învăţămînt cu frecvenţă redusă	Învăţămînt de zi	Învăţămînt de zi, învăţămînt cu frecvenţă redusă

Condiţii de acces	Diplomă de BAC Diplomă de studii medii de specialitate	Diploma de licenţă Diplomă echivalentă Diplomă de master	Diplomă de master Diplomă echivalentă
Precondiţii	Realizarea finalităţilor învăţămîntului preuniversitar	Realizarea finalităţilor învăţămîntului superior (Licenţă, Ciclul I – 180 credite)	Realizarea finalităţilor învăţămîntului superior (Licenţă, Ciclul I şi Master, Ciclul II)
Stagii de practică	Cu titlul obligatoriu (18 credite)	Cu titlul obligatoriu (10 credite)	Nu se realizează
Reguli de examinare şi evaluare	• Evaluarea iniţială – diagnostică; curentă – formativă – finală: sumativă, sînt obligatorii; • Evaluarea curentă – formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare şi evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învăţării exprimate în termeni de competenţe.	• Evaluarea iniţială – diagnostică; curentă – formativă – finală: sumativă, sînt obligatorii; • Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, autoevaluare şi evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învăţării exprimate în termeni de competenţe formate preponderent prin lucrul individual.	• Evaluarea este centrată pe produsele cercetării; • Evaluarea curentă –formativă se realizează prin susţinerea referatelor ştiinţifice, a rapoartelor anuale, a examenelor din cadrul programului de doctorat; • Evaluarea finală se realizează prin susţinerea tezei de doctor.
Modalitate de evaluare finală	Examen de licenţă: 1. Concepte fundamentale ale asistenţei sociale 2. Politici sociale 3. Susţinerea tezei de licenţă	Susţinerea tezei de master	Susţinerea tezei de doctor
Certificare	Diploma de licenţă în Asistenţă Socială	Diploma de master în Asistenţă Socială	Diploma de doctor în Sociologie
Titlul acordat	Licenţiat în Asistenţă Socială	Master în Asistenţă Socială	Doctor în Sociologie

Drepturi pentru absolvenţi	• A aplica pentru programe de master; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în cîmpul muncii.	• A aplica pentru programe de doctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în cîmpul muncii.	• A aplica pentru programe postdoctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în cîmpul muncii.
Organ responsabil pentru autorizarea programelor	Ministerul Educaţiei al Republicii Moldova ANACIP	Ministerul Educaţiei al Republicii Moldova ANACIP	ANACIP

2. TITLURI (CALIFICĂRI) ȘI OCUPAȚII

2.1. Descrierea calificării

Ciclul	Titlul acordat/Competenţe specifice	Nivelul de referinţă European Qualification Framework (EQF)
Ciclul I – Studii superioare de licenţă	**Licenţiat în Asistenţă Socială** *Rezultatele corespunzătoare nivelului 6:* • Cunoştinţe avansate în domeniul teoriei şi practicii asistenţei sociale, care implică înţelegerea metodologiei de investigare şi intervenţie asistenţială; • Identificarea, culegerea şi înregistrarea datelor sociale; • Analiză, evaluare şi intervenţii specifice pentru diminuarea problemelor/riscurilor sociale la nivel individual, familial, comunitar şi societal; • Aplicarea metodelor de intervenţie specializată în mediul familial sau instituţional *(reţeaua serviciilor sociale adresate diverselor categorii de persoane în dificultate, instituţii specializate de asistenţă socială, instituţii de învăţămînt, instituţii medicale, penitenciare, ş.a.)*, cu respectarea valorilor şi principiilor specifice asistenţei sociale; • Comunicare şi relationare profesională cu beneficiari şi alţi actori sociali implicaţi; • Analiza comparativă a sistemelor de protecţie socială pe plan internaţional; • Elaborarea recomandărilor pentru perfectarea politicilor sociale; • Evaluarea şi autoevaluarea obiectivă a nevoii de formare profesională şi identificare a resurselor si modalitatilor de adaptare la cerinţele pieţei muncii.	6

Ciclul II – Studii superioare de master	**Master în Asistenţă Socială** *Rezultatele corespunzătoare nivelului 7:* • Cunoştinţe specializate în domeniul protecţiei drepturilor familiei şi copilului, a politicilor sociale, a modelelor de intervenţie specializată în situaţii de vulnerabilitate socială, a managementului serviciilor sociale, ş.a.; • Integrarea cunoştinţelor din domeniile de asistenţă socială, sociologie, drept, psihologie, medicină socială, economie, ş.a.; • Analiza ştiinţifică a factorilor de risc, care afectează bunăstarea populaţiei; • Estimarea costurilor sociale ale politicilor sociale; • Elaborarea, implementarea şi evaluarea programelor si proiectelor sociale pentru diferite categorii de populaţie; • Consultanţă în accesarea fondurilor şi a resurselor comunitare pentru persoanele şi grupurile sociale marginalizate sau excluse social; • Aplicarea modelelor de lucru în echipă pe diverse paliere ierahice; • Analiza fezabilităţii politice, administrative şi economice a politicilor sociale; • Prognozarea unor tendinţe în evoluţia problemelor şi riscurilor sociale; • Asumarea responsabilităţii de revizuire a performanţei personale şi a echipei de lucru în corespundere cu cerinţele pieţei muncii.	7
Ciclul III – Studii superioare de doctorat	**Doctor în Sociologie** *Rezultatele corespunzătoare nivelului 8:* • Cunoştinţe avansate în domeniile de sociologie şi asistenţă socială; cunoştinţe în domeniile: politici sociale, psihologie, drept, ştiinţe ale educaţiei, ş.a.; • Abilităţi specializate de aplicare integrată a metodologiei de cercetare socială în cunoaşterea vieţii societăţii la nivel micro şi macrosocial, de studiere a fenomenelor şi proceselor sociale, de diagnosticare şi prognozare a problemelor sociale, de evaluare a metodelor şi tehnicilor de cercetare, de elaborare a concluziilor şi recomandărilor în scopul ameliorării situaţiei din societatea contemporană; • Demonstrarea unui nivel ridicat de autonomie, inovaţie şi a unui angajament susţinut pentru dezvoltarea de noi idei sau procese în contextul vieţii sociale.	8

2.2. Ocupaţii tipice pentru absolvenţii în domeniul dat (nomenclatorul profesiilor/clasificatorul ocupaţiilor) pe cicluri

Nivelul	Specialitatea	Ocupaţii tipice
Ciclul I – Studii superioare de licenţă	Asistenţă Socială	Asistent social, Asistent social comunitar (în cadrul primăriei), Expert social, Asistent social supervizor, Specialist în probleme sociale, Consultant/executor în instituţii prestatoare de servicii de asistenţă socială, Consilier local, Consultant în organizaţii neguvernamentale, Specialist în serviciul personal, Specialist în relaţii cu publicul, Consilier de imagine etc.
Nivelul	**Specialitatea**	**Ocupaţii tipice**
Ciclul II – Studii superioare de master	Studii ale copilăriei și drepturile copilului	Asistent social, Expert social, Asistent social supervizor, Conducător de departamente de asistenţă socială, Manager proiecte de dezvoltare socială și protecţie a familiei și copilului, Coordonator de proiecte cu problematica socială, Analist pe probleme de dezvoltare socială, Specialist în elaborarea, monitorizarea și evaluarea politicilor și strategiilor sociale, Cadru didactic în sistemul de învăţământ etc.
	Managementul serviciilor sociale	Asistent social, Expert social, Asistent social supervizor, Conducător de departamente de asistenţă socială, Conducător de asociaţii, uniuni, federaţii, filiale și organizaţii din domeniul social, Manager proiecte de dezvoltare socială și protecţie a familiei și copilului, Coordonator de proiecte cu problematica socială, Analist pe probleme de dezvoltare socială, Specialist în elaborarea, monitorizarea și evaluarea politicilor și strategiilor sociale, Consilier diplomatic, Consultant în probleme de evaluare și monitorizare, Cadru didactic în sistemul de învăţământ etc.

Ciclul II – Studii superioare de master	Politici sociale centrate pe familie	Asistent social, Expert social, Asistent social supervizor, Specialist în elaborarea, monitorizarea şi evaluarea politicilor şi strategiilor sociale, Consultant în probleme de evaluare şi monitorizare, Conducător de departamente de asistenţă socială, Coordonator de proiecte cu problematica socială, Conducător de asociaţii, uniuni, federaţii, filiale şi organizaţii din domeniul social, Manager proiecte de dezvoltare socială şi protecţie a familiei şi copilului, Analist pe probleme de dezvoltare economico-sociale, politice şi culturale, Consilier diplomatic, Cadru didactic în sistemul de învăţământ etc.
	Administrarea justiţiei în comunitate	Asistent social, Expert social, Conducător de departamente de asistenţă socială, Manager proiecte de resocializare a persoanelor în conflict cu legea, Coordonator de proiecte cu problematica socială, Consultant în probleme de evaluare şi monitorizare, Mediator şi consilier de probaţiune; Manager/asistent în Oficiului Central de probaţiune, Cadru didactic în sistemul de învăţământ etc.
Ciclul II – Studii superioare de doctorat	Structură Socială, instituţii şi procese sociale Teoria şi metodologia sociologiei	Colaborator ştiinţific, Expert social, Expert-consultant în politici publice şi sociale, Consilier de stat, Cadru didactic universitar, Manager/coordonator de programe sociale, Manager proiecte de cercetare socială, Conducător de direcţii/secţii raionale de asistenţă socială şi protecţie a familiei, Conducători de instituţii de stat şi neguvernamentale ofertante de servicii sociale etc.

2.3. Rolul domeniului în alte programe de formare

Prin specificul său interdisciplinar și aplicațiile profunde asupra diferitor aspecte ale sistemului social contemporan, domeniul de Asistență Socială **contribuie la formarea competențelor de diagnosticare a problemelor sociale, de relaționare dintre membrii comunității, de intervenție în situații de risc și de referire către instanțele abilitate**. Respectiv, domeniile de Științe Politice, Științe Economice, Administrație Publică, Drept, Jurnalism, Psihologie, Științe ale Educației, Sănătate Publică, necesită un curs special de „**Teorie și practică în asistență socială"**. Cursul ar asigura abilități de cunoaștere a caracterului complex al asistenței sociale ca fenomen social *(știință, gen de activitate, profesie, instituție a dreptului securității sociale etc.)*, a fundamentelor teoretice și practice ale asistenței sociale, a domeniilor și tipurilor de activități asistențiale, a politicilor sociale, a managementului serviciilor sociale, a modelelor de intervenție specializată în situații de risc, extrem de diversificate în contextul Republicii Moldova.

3. FINALITĂȚI DE STUDIU ȘI COMPETENȚE

3.1. Descrierea finalităților de studiu și a competențelor

3.1.1. Ciclul I – Studii superioare de licență

- ***Competențe generale:***

1. Analiza și sinteza principalelor teorii și modele aplicate în asistența socială;
2. Comunicare și relaționare profesionistă cu diverse categorii de beneficiari ai sistemului de asistență socială;
3. Argumentarea propriei poziții în luarea unei decizii profesionale;
4. Comunicare scrisă și orală în limba maternă și într-o limbă străină;
5. Utilizarea noilor tehnologii informaționale, a programelor de prelucrare și prezentare a informației (SPSS, Excel, Power Point);

- ***Competențe specifice:***

1. Cunoașterea fundamentelor teoretico-metodologice ale asistenței sociale;
2. Respectarea principiilor deontologiei asistenței sociale;
3. Identificarea criteriilor de atribuire unei persoane a statutului de beneficiar al asistenței sociale;
4. Stabilirea diagnozei sociale și identificarea nivelului de vulnerabilitate socială a beneficiarului sistemului de asistență socială;
5. Evaluarea situației beneficiarului prin valorificarea datelor sociale;
6. Aplicarea metodelor și tehnicilor asistențiale în corespundere cu specificul problemelor beneficiarilor;
7. Elaborarea planului de intervenție asistențială în corespundere cu nevoile beneficiarilor;
8. Elaborarea recomandărilor pentru administrația publică locală în vederea perfectării programelor sociale;

9. Adaptarea la situaţii imprevizibile pe parcursul activităţii asistenţiale;
10. Conştientizarea necesităţii de perfecţionare a competenţelor funcţionale a asistenţilor sociali.

3.1.2. Corelația „finalități de studiu și competențe – curriculum”

LICENȚĂ

Modul/Finalitățile de studiu	Comp. modul.	Nr. credite ECTS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Bazele asistenţei sociale	F	6	+	+	+	+	+	+		+	+	+
Sociologie generală	F	4				+						+
Teoria și practica asistenţei sociale	F	6	+	+	+	+	+	+		+	+	+
Metodologia cercetării sociale	F	6			+	+	+			+	+	+
Drepturile familiei şi copilului	S	4	+		+			+	+	+	+	
Metode și tehnici în asistenţă socială	F	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Metode de cercetare calitativă în asistenţa socială	F	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Sociologia familiei (Particularităţi de dezvoltare a familiei contemporane; Asistenţa socială a familiei și copilului/Gerontologie socială)	S	6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Procese demografice în societatea contemporană	S	4				+	+			+		
Asistenţa socială individualizată	S	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Politici sociale	S	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Comunicarea în asistenţă socială/ Psihologia comunicării	S	6		+	+		+				+	+
Asistenţa socială a grupurilor marginalizate social	S	6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Forme de protecţie a grupurilor de populaţie în dificultate	S	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Managementul serviciilor de asistenţă socială/Sisteme de acţiune socială)	S	3		+	+		+			+	+	+

3.2. Ciclul II – Studii superioare de master (de profesionalizare)

- ***Competenţe generale:***

1. Analiza și sinteza direcţiilor de evoluţie a sistemelor de protecţie socială în vederea identificării complexităţii acestora;
2. Cercetarea principalelor transformări ale comportamentelor demografice în societatea contemporană;
3. Cunoașterea fundamentelor teoretice ale politicilor sociale din domeniul populaţiei și familiei;
4. Planificarea și elaborarea proiectelor de intervenţie socială centrate pe diverse categorii de populaţie;
5. Oferirea consultanţei specializate pe probleme sociale la nivel local şi regional;
6. Dezvoltarea abilităţilor de analiză, evaluare, comunicare, management.

- ***Competenţe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Studii ale copilăriei și drepturile copilăriei*:**

1. Utilizarea teoriilor și metodologiilor de cercetare adecvate cercetării fenomenului de copilărie;
2. Realizarea diagnozei sociale privind situaţia în domeniul respectării drepturilor copiilor, oferirii unor servicii de calitate, ș.a.;
3. Determinarea riscurilor sociale, ale tendinţelor negative în evoluţia comportamentelor familiale;
4. Monitorizezarea și evaluarea programelor sociale de protecţie a familiei și copilului;
5. Dezvoltarea abilităţilor de cooperare cu subiecţii implicaţi (segmente-ţintă de audienţă, organizaţii partenere etc.) în soluţionarea problemelor familiei și copilului la nivel local;
6. Coordonarea procesului de prestare a serviciilor sociale;
7. Implementarea mecanismelor de mediere, negociere și supervizare profesională în situaţiile problemă;
8. Aplicarea metodelor și tehnicilor de comunicare, negociere și sensibilizare a opiniei publice privind problemele sociale ale familiei și copilului;
9. Elaborarea recomandărilor în vederea soluţionării problemelor sociale şi îmbunătăţirii protecţiei sociale din Republica Moldova.

3.2.1. Corelația „finalități de studiu și competențe – curriculum”

Modulul/Finalităţile de studiu	Comp. Modul.	Nr. Cred. ECTS	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Metodologia studierii copilăriei	F	10	+	+		+				+	+
Strategii de protecţie socială a copiilor	S	5	+	+	+	+	+	+		+	+
Protecţia socială a categoriilor dezavantajate	S	5	+	+	+	+	+	+		+	+
Practica socială orientată pe drepturile copiilor	S	5	+	+	+	+				+	+
Evoluţii ale comportamentelor familiale în societatea contemporană	S	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+

- ***Competenţe specifice rezultate din realizarea programului de master în Managementul serviciilor sociale:***

1. Utilizarea teoriilor și metodologiilor de cercetare adecvate explorării mediului social și a domeniului de management;
2. Realizarea diagnozei sociale privind situaţia în domeniul oferirii unor servicii de calitate, managementului instituţional, ș.a.;
3. Determinarea riscurilor sociale, ale tendinţelor negative în evoluţia comportamentelor familiale;
4. Monitorizarea și evaluarea programelor sociale;
5. Evaluarea fezabilităţii politicilor sociale în domeniul populaţiei și familiei;
6. Aplicarea managementului social în coordonarea activităţilor organizaţiei;
7. Dezvoltarea abilităţilor de cooperare cu subiecţii implicaţi (segmente-ţintă de audienţă, organizaţii partenere etc.) în soluţionarea problemelor la nivel local;
8. Coordonarea procesului de prestare a serviciilor sociale;
9. Implementarea mecanismelor de mediere, negociere și supervizare profesională în situaţiile problemă;
10. Aplicarea metodelor și tehnicilor de comunicare, negociere și sensibilizare a opiniei publice privind problemele sociale ale familiei și copilului;
11. Elaborarea recomandărilor în vederea perfecţionării managementului serviciilor sociale din Republica Moldova.

Corelația „Finalități de studiu și competențe – curriculum”

Modulul/Finalitățile de studiu	Comp. modul.	Nr. Cred. ECTS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Fundamentele managementului	F	10	+			+		+	+		+		+
Sociologia organizațională	F	5	+		+	+		+	+		+		+
Metode avansate în cercetarea socială	S	5	+	+	+	+				+	+	+	+
Planificarea și organizarea serviciilor sociale	S	5	+	+	+	+			+	+		+	+
Evaluarea și controlul în serviciile sociale	S	5	+	+	+	+			+	+		+	+
Evoluția comportamentelor familiale în societatea contemporană	S	5	+	+	+		+	+	+		+	+	+
Supervizarea în asistența socială	S	5	+	+	+			+	+		+	+	+

- ***Competențe specifice rezultate din realizarea programului de master în Administrarea justiției în comunitate***

1. Utilizarea teoriilor și metodologiilor de cercetare adecvate domeniului devianței sociale;
2. Realizarea diagnozei sociale privind situația în domeniul oferirii unor servicii de calitate persoanelor în conflict cu legea;
3. Determinarea riscurilor sociale, ale tendințelor negative în evoluția comportamentelor familiale;
4. Monitorizarea și evaluarea programelor sociale de protecție a familiei și copilului, de resocializare a minorilor delinvenți, de integrare socială, ș.a.;
5. Identificarea particularităților practicilor justiției restaurative;
6. Dezvoltarea abilităților de cooperare cu subiecții implicați (segmente-țintă de audiență, organizații partenere etc.) în soluționarea problemelor la nivel local;
7. Implementarea mecanismelor de mediere și negociere profesională în situațiile problemă;
8. Aplicarea metodelor și tehnicilor de comunicare, negociere și sensibilizare a opiniei publice privind problemele sociale ale persoanelor în conflict cu legea;
9. Elaborarea recomandărilor în vederea soluționării problemelor persoanelor în conflict cu legea.

Corelația „Finalități de studiu și competențe – curriculum”

Modulul/Finalităţile de studiu	Comp. modul.	Nr. Cred. ECTS	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Organele de ocrotire a normelor de drept	S	10		+	+	+	+	+	+	+	+
Interpretarea datelor	S	5	+	+	+					+	+
Asistenţa socială în penitenciar	S	5		+	+	+	+	+	+	+	+
Managementul program.sociale	F	5		+	+	+	+		+	+	+
Forme ale justiţiei restaurative	F	10	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Evoluţia comportamentelor familiale în societatea contemporană	S	5	+	+	+	+		+	+	+	+
Protecţia socială a persoanelor în conflict cu legea	S	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+

- ***Competenţe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Politici sociale centrate pe familie:***

1. Utilizarea teoriilor și metodologiilor de cercetare adecvate explorării mediului social și familial;
2. Identificarea și analiza problemelor cu care se confruntă familiile la nivel local și regional, pe baza metodelor de analiză socială;
3. Prognozarea evoluţiei comportamentelor familiale;
4. Monitorizarea politicilor sociale;
5. Stabilirea costului social al politicilor sociale;
6. Evaluarea impactului politicilor sociale asupra calităţii vieţii populaţiei;
7. Însușirea modalităţilor de conlucrare cu diverse instituţii guvernamentale și neguvernamentale în vederea dezvoltării de politici sociale coerente pentru soluţionarea problemelor familiei;
8. Cunoaşterea tehnicilor de accesare a fondurilor europene în vederea implementării de politici sociale centrate pe familie;
9. Gestionarea serviciilor sociale adresate familiei și copilului;
10. Elaborarea recomandărilor pentru eficientizarea politicilor centrate pe familie.

Corelația „Finalități de studiu și competențe – curriculum”

Programul odului/ Finalităţile de studiu	Comp. modul.	Nr. Cred. ECTS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Familia contemporană: schimbări de modele și comportamente	F	5	+	+	+	+			+		+	+
Politici de protecţie a familiei în context naţional și european	F	10	+	+	+	+	+		+		+	+

Comunicare familială şi relaţii interpersonale	F	5	+	+	+			+	+			+
Metode de elaborare şi evaluare a politicilor sociale	S	5	+	+	+	+	+	+				+
Politici de incluziune socială	S	5	+	+	+	+			+			+
Sănătatea familiei	S	5	+	+	+			+	+		+	+
Familia cu persoane dependente	S	5	+	+	+			+	+		+	+

3.3. Ciclul III – Studii superioare de doctorat

- ***Competenţe generale:***

1. Elaborarea unor modele inovative de cercetare a fenomenelor şi proceselor sociale prin utilizarea metodologiei de cercetare sociologică;
2. Realizarea activităţii ştiinţifice în corespundere cu principiile, normele şi valorile eticii profesionale;
3. Desfăşurarea cercetărilor în condiţii de autonomie restrînsă şi asistenţă calificată;
4. Utilizarea eficientă a surselor informaţionale şi a resurselor de comunicare profesională asistată (aplicaţii software de specialitate, baze de date etc.), în limba română şi într-o limbă de circulaţie internaţională.

- ***Competenţe specifice:***

1. Dezvoltarea unor modele explicative în vederea studierii fenomenelor şi proceselor sociale la nivel micro şi macrosocial;
2. Elaborarea proiectelor de cercetare socială cu respectarea rigorilor unei cercetări ştiinţifice;
3. Elaborarea şi aplicarea metodologiei de măsurare a fenomenelor şi proceselor sociale;
4. Analiza datelor teoretice şi empirice în demersul de realizare a cercetării sociale;
5. Elaborarea propunerilor de ameliorare a problemelor sociale şi prezentare în diferite instituţii, structuri sociale;
6. Coordonarea activităţii echipelor de cercetare multidisciplinară.

3.4. Proces de consultare cu persoanele şi instituţiile cheie

(angajatorii, absolvenţii, tinerii specialişti etc.)

În procesul de elaborare a planului de studii la specialitatea Asistenţă Socială se ţine cont de standardele naţionale şi internaţionale de pregătire a specialiştilor, de opţiunuile absolvenţilor (angajaţi în cîmpul muncii în proporţie 90 la sută conform specialităţii obţinute), precum şi de solicitările angajatorilor. Planul de studii este elaborat în conformitate cu exigenţele Planului Cadru şi a sistemului de Credite Academice Transferabile, fiind, de asemenea, coordonat cu programele de studii ale institu-

ţiilor de profil din ţările cu o bogată experienţă în domeniu: România (Universităţile din Bucureşti, Iaşi, Cluj-Napoca), Marea Britanie (Universitatea de Est din Norwich, Universitatea din Plymouth), Franţa (Academia din Grenoble), Suedia (Universitatea din Stokholm), Italia (Universitatea Catholică del Sacro Core din Milan, Universitatea din Aquila), Germania (Universitatea de Ştiinţe Aplicate din Merseburg, Universitatea Liberă din Berlin, Institutul European de Asistenţă Socială) etc., ceea ce asigură condiţii favorabile pentru mobilitatea academică a studenţilor.

Un model reuşit de colaborare dintre universitate şi comunitate, care s-a soldat cu racordarea planului şi a programelor de studii la specialitatea Asistenţă Socială la exigenţele pieţei muncii din Republica Moldova, a fost realizat de Facultatea Sociologie şi Asistenţă Socială a Universităţii de Stat din Moldova prin intermediul proiectului Tempus ETF-JP-00471-2008 *„Profesionalizarea învăţămîntului în asistenţa socială”*. Prin acest proiect a fost desfăşurată o cercetare sociologică la nivel naţional, care a avut drept scop să stabilească un dignostic al situaţiei reale în domeniul asistenţei sociale profesioniste, să identifice dificultăţile întîlnite de către asistenţii sociali pe parcursul exercitări activităţii lor profesionale, să stabilească noile specializări în domeniul asistenţei sociale cerute de piaţa muncii, precum şi competenţele necesare pentru exercitarea acestor specializări. În cadrul cercetării au fost studiate opiniile funcţionarilor, managerilor şi specialiştilor din domeniul asistenţei sociale, a profesorilor din instituţiile de învăţămînt de profil. Drept urmare, au fost identificate trei specializări-cheie actuale pentru Republica Moldova şi necesar a fi dezvoltate în instituţiile de învăţămînt superior la nivel de licenţă (*„Asistenţa socială a familiei şi copilului în situaţie de risc”; „Asistenţa socială a persoanelor în vîrstă”*) şi la nivel de master (*„Managementul serviciilor sociale”*). Pentru specializările/opţiunile nominalizate echipa pedagogică din universităţile implicate în realizarea proiectului, împreună cu practicienii din serviciile sociale, au elaborat fişele de profesii, cu descrierea amănunţită a activităţilor pe care trebuie să le îndeplinească asistenţii sociali din cele trei domenii, a cunoştinţelor şi competenţelor pe care aceştia trebuie să le posede. În conformitate cu acestea au fost renovate esenţial planurile de studii. Noua curriculă de pregătire a asistenţilor sociali la nivel de universitate a fost validată de Ministerul Educaţiei şi de către experţii europeni.

Planurile de studii şi programele analitice la toate diciplinele normative şi opţionale sunt incluse în lucrarea metodico-didactică „Asistenţa Socială: ghid de studii” (coordonatori M.Bulgaru, S.Milicenco). –Chişinău, 2010, 10,5 c.a.

4. VOLUMUL DE MUNCĂ ŞI ECTS

4.1. Volumul de muncă pentru programele tipice de formare, exprimat în credite ECTS

Ciclul	1 credit ECTS = 30 ore de lucru al studentului
I Licenţă	180 credite
II Master	120 credite
III Doctorat	180 credite

4.2. Orientări și diferenţe în Spaţiul European al Învăţămîntului Superior în domeniul dat

Procesul de reformare a învăţămîntului superior, axat pe principiile Procesului de la Bologna și orientat spre crearea spaţiului unic european în domeniul învăţămîntului, este de neconceput fără cooperarea și colaborarea cu instituţiile de profil naţionale și internaţionale. Pe parcursul anilor, Catedra Asistenţă Socială (USM) și-a diversificat relaţiile de colaborare cu multiple instituţii cu tradiţii în domeniul asistenţei sociale de peste hotarele ţării, printre care vom menţiona: Universitatea din București (Facultatea Sociologie și Asistenţă Socială), Universitatea din Cluj-Napoca (Catedra de Asistenţă Socială), Universitatea „A.I.Cuza" din Iași (Catedrele de Asistenţă Socială și Sociologie), Universitatea Liberă din Berlin, Universitatea din Merseburg, Facultatea de Ştiinţe Aplicative (Germania), Academia din Grenoble (Franţa), Universitatea Catholică del Sacro Core din Milan și Universitatea din Aquila (Italia), Institutul de Tehnologii Educaţionale din Atena (Grecia), Universitatea din Sofia (Bulgaria), Universitatea din Plymouth (Marea Britanie), și altele. Aceasta a permis dezvoltarea relaţiilor de parteneriat, desfășurarea proiectelor și coordonarea planurile de studii, care au obţinut o apreciere înaltă din partea reprezentanţilor instituţiilor de profil.

Diferenţele care există în spaţiul european în ceea ce privește formarea profesională inițială în domeniul asistenţei sociale ţin, în special, de **specificul problemelor sociale diagnosticate în cadrul societăţilor, de gradul de percepţie a necesităţii dezvoltării unui sistem diversificat de asistenţă socială, și, nicidecum, de diferenţele conceptuale de formare a asistentului social**. Acest lucru a fost confirmat de experţii europeni din cadrul proiectelor implementate la Facultatea de Sociologie și Asistenţă Socială, USM.

Unele diferenţe se atestă în ceea ce privește direcţiile de cercetare și instruire în domeniul asistenţei sociale. De exemplu, Universitatea „Al.I.Cuza" din Iași, România, se centrează în pregătirea specialiștilor în domeniul asistenţei sociale pe direcţia sociologizantă, Universitatea din București – pe cea psihologizantă, iar USM îmbină cele două perspective.

De asemenea, evidenţiem că mai multe instituţii de învăţămînt din Europa de Vest pun accentul în pregătirea asistenţilor sociali specializaţi în anumite domenii. O primă experienţă de trecere de la abordarea generalistă a pregătirii asistenţilor sociali la pregătirea specializată pe domenii în conformitate cu cerinţele pieţii muncii este realizată în Republica Moldova de Facultatea Sociologie și Asistenţă Socială, USM.

Vom concluziona faptul, că graţie racordării planurilor de studii la cerinţele europene de pregătire a specialistului în domeniul asistenţei sociale, **sistemul de competenţe dezvoltat la primul ciclu este similar cu cele europene, diferenţele ţinînd de specificul problemelor ţării noastre**.

5. ÎNVĂŢAREA, PREDAREA ȘI EVALUAREA

Misiunea și obiectivele Catedrei Asistenţă Socială, USM, care este responsabilă de formarea profesională în domeniul asistenţei sociale, sînt reflectate în standardul educaţional/profesional, care exprimă ansamblul de competenţe pe care le deţine

specialistul în cadrul domeniului. Aprecierea standardului educaţional/profesional ca finalitate a procesului de formare profesională iniţială permite să fie stabilite criterii de evaluare clare, ce creează un mecanism funcţional prin care sînt corelate eficient toate elementele procesului de învăţămînt – învăţarea, predarea şi evaluarea. Promovarea dimensiunii europene în învăţămînt antrenează o serie de consecinţe în tehnicile de predare/învăţare/evaluare. Gradul de implicare al studentului în procesul didactic (prin volumul de muncă pretins şi corelaţia dintre prezenţa în sălile de curs şi studiul individual, transpusă în credite academice) este în concordanţă cu contextul strategiei de predare şi evaluare.

Elaborarea proiectelor de investigare şi intervenţie la diferite discipline în cadrul **Ciclului I**, în scopul evaluării competenţelor specifice şi instrumentale sînt utilizate la diferite discipline nu numai ca instrument de evaluare, ci şi de învăţare. Prin competenţe se urmăreşte dezvoltarea capacităţii de analiză şi sinteză, a capacităţii de aplicare a cunoştinţelor obţinute, a capacităţii de adaptare a metodelor de cercetare tipului de studiu şi ramurii asistenţiale, precum şi capacitatea de a învăţa. Învăţarea se realizează, în special, prin studierea surselor bibliografice obligatorii şi suplimentare, prin îndeplinirea temelor pentru acasă (subiecte de reflecţie, studii de caz, situaţii problematizate, teste); prin realizarea lucrărilor scrise (referate, eseuri), prin colectarea informaţiei primare de pe teren, analiza, sintetizarea şi elaborarea de concluzii şi recomandări în domeniile investigate. Cunoştinţele, competenţele şi aptitudinile sînt evaluate prin intermediul evaluărilor curente şi finale, a lucrului individual, a rezultatelor practicii de specialitate şi de stat, a tezei de licenţă.

În cadrul **Ciclului II** procesul de predare/învăţare devine mai complex, fiind asigurată trecerea la comunicarea problematizată a conţinutului. Pe lîngă metodele tradiţionale se aplică pe larg dezbateri inter şi trans-disciplinare, studii de caz, brainstorming, activităţi pe ateliere de lucru, realizarea de proiecte de cercetare şi intervenţie. Se recomandă participarea masteranzilor la activităţile desfăşurate în cadrul organizaţiilor sociale. Cunoştinţele, competenţele şi aptitudinile la ciclul II sînt evaluate prin intermediul evaluărilor curente şi finale, a lucrului individual, a rezultatelor stagiului de practică, a tezei de master.

Vom menţiona, că structura şi complexitatea proiectelor de investigare şi intervenţie socială elaborate de studenţi şi masteranzi, se diferenţiează în dependenţă de nivelul de studii – ciclul I sau ciclul II. Diferenţa de nivel este asigurată de complexitatea sarcinii de realizat şi volumul de lucru autonom pe care îl depune studentul/masterandul, respectiv, a competenţelor obţinute.

Cu referire la **tehnologiiile de evaluare**, menţionăm, că cele mai frecvente forme de evaluare utilizate de profesorii facultăţii sînt:

- *evaluarea iniţială,* în cadrul căreia se stabileşte nivelul de pregătire al studenţilor la începutul unei noi discipline de studiu;
- *evaluarea continuă* sau *formativă*, care urmăreşte să furnizeze profesorului şi studentului un feed-back despre cunoaşterea materiei şi eventualele dificultăţi, realizîndu-se prin următoarele forme: referate, dezbateri, elaborări de proiecte de cercetare, studii de caz, lucrări de control, teste etc.;
- *evaluarea sumativă* sau *finală*, care urmăreşte să furnizeze informaţii cu privire la nivelul de pregătire generală şi profesională a studentului (*lucrări de control*

– obiectivele: controlul frontal la începutul cursului (permite verificarea nivelului și volumului inițial de cunoștințe pentru a se decide asupra caracterului de lucru auditorial și individual cu studenții pe tot parcursul predării cursului în cauză), *controlul curent la temă* – obiective: evaluarea curentă a studenților; *atestarea* – obiective: stabilirea gradului de pregătire precum și antrenarea studentului în pregătirea către examen, atestarea este organizată de 1-2 ori în semestru și presupune introducerea datelor în registrul grupei); *teze anuale* – obiective: antrenarea studentului în activitatea de cercetare, evaluarea aptitudinilor de cercetare; *examene* de promovare sau de licență în formă scrisă, ș.a.)

Tehnologiile și metodele de evaluare sînt adaptate la cerințele cursurilor pe care le susțin profesorii. Studenții sînt evaluați în formă scrisă, prin utilizarea testelor, care solicită de la student gîndire creativă, incluzînd, în același timp, un răspuns laconic, de sinteză, comparativ cu întrebările care cer reproducerea materialului factologic.

6. SPORIREA CALITĂȚII

Rolul cadrelor didactice angajate în formarea profesională inițială în domeniul Asistenței Sociale este de **a pregăti specialiști performanți, care vor fi competitivi pe piața muncii din țară și de peste hotarele ei**. Ținînd cont de standardele europene, inclusiv cerințele Procesului de la Bologna, Catedra Asistență Socială, USM, ține în vizor permanent transformarea procesului de instruire din unul informativ în unul formativ, asigurarea unei înalte calități, ceea ce ar permite formarea la studenți a competențelor funcționale. Evaluarea calității procesului de instruire se realizează în baza unor indicatori esențiali:

- *evaluarea randamentului academic,* care presupune aplicarea unui întreg sistem de proceduri de evaluare cu scopul constatării calității produsului și a competențelor viitorilor specialiști;
- e*valuarea resurselor și condițiilor didactico-metodice* de realizare a procesului de învățămînt;
- e*valuarea activității profesorilor de către studenți*;
- *organizarea și participarea cadrelor didactice la diverse activități extracurriculare* (Școli de Vară, Conferințe și Seminare teoretico-practice, proiecte care au impact asupra procesul de instruire etc.);
- *elaborarea lucrărilor științifice și metodice, elaborarea tezelor de doctor;*
- *realizarea de studii de investigare și intevenție în teren* etc.

Cele menționate denotă tendința de stabilire a unei corelații durabile dintre proiectarea activității profesionale și evaluarea rezultaleloe acestor activități.

CADRUL NAȚIONAL
AL CALIFICĂRILOR
Învăţămînt Superior

DOMENIUL GENERAL DE STUDIU
34. ȘTIINȚE ALE COMUNICĂRII

CADRUL NAȚIONAL AL CALIFICĂRILOR
Învățămînt Superior

Ciclul I – studii superioare de licență
Ciclul II – studii superioare de master
Ciclul III – studii superioare de doctorat

DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ
341 JURNALISM

INSTITUȚIA COORDONATOARE - UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

COORDONAREA PROIECTULUI

N/o	*Instituția / Organizația / structura*	*Persoana*	*Funcția / titlu / grad științific / didactic*	*Semnătura*	*Data*
I. Instituții de învățământ care asigură pregătirea în domeniu / membri ai grupului de lucru					
1.	USM	Georgeta Stepanov	Decan, dr., conf. univ.		24.11.10
2	USM	Mihail Guzun	Şef - Departament Teoria şi Practica Jurnalismului, dr., conf. univ.		24.11.10
3.	ULIM	Alexandru Bohanţov	Dr., conf. univ., Catedra Jurnalism şi Comunicare Publică		24.11.10
4.	USEM	Valentina Enachi	Şef - Catedră Jurnalism şi Comunicare Publică, dr., conf. univ.		24.11.10
II. Parteneri sociali					
1.	IPNA Compania „Teleradio Moldova”	Constantin Marin	Preşedinte		24.11.10
2.	Centrul „Acces- Info”	Vasile Spinei	Director		24.11.10
3.	Agenţia de presă Info-Prim Neo	Valeriu Vasilică	Director		24.11.10
4.	Asociaţia Presei Independente	Petru Macovei	Director		24.11.10

Coordonator elaborare:
Gerogeta STEPANOV,
doctor,
conferențiar universitar.

1. Introducere în domeniul de formare profesională

1.1. Descrierea generală a domeniului:

Jurnalismul a apărut, s-a dezvoltat și continuă să se afirme ca un domeniu definitoriu pentru comunitatea umană. El constituie o importantă sferă de activitate socială și politică, un mijloc de informare și de comunicare, un instrument ideal de formare și de studiere a opiniei publice.

Parte componentă a științelor comunicării, *Jurnalismul*, ca domeniu general de studiu, identifică o activitate în sectorul mediatic-comunicațional: presă tipărită, agenții de presă, posturi de radio și televiziune, edituri, jurnalism on-line, agenții de publicitate, servicii de presă. Scopul formării specialistului în cadrul domeniului *Jurnalism* este de a asigura suficiente cunoștințe teoretico-practice și de a cultiva deprinderi și aptitudini de realizare a produselor mediatice întru satisfacerea necesităților informaționale ale societății; asigurarea dreptului fiecărui cetățean la informație; promovarea pluralismului de opinii; circulația nestingherită a ideilor, concepțiilor, teoriilor; crearea unui mediu favorabil pentru controlul din partea comunității a activității autorităților publice, etc., stimulînd astfel procesele de dezvoltare continuă a principiilor democratice de convieţuire social-politică. Jurnalismul pune în valoare fenomenele și procesele ce se produc în sectorul comunicațional-mediatic și are ca obiectiv principal examinarea unor concepte, paradigme și mecanisme specifice diverselor instituții media, transpunerea experienței unor indivizi sau a unor colective de creație jurnalistică în termeni intelectuali, integrarea acesteia într-un sistem coerent, care trebuie să fie rațional.

Obiectivul general al domeniului de studiu *Jurnalism* rezidă în examinarea, prin mijloacele științei, a cîmpului mediatic în vederea optimizării modului lui de organizare și funcționare; în formarea complexă și integrală a viitorilor specialiști în domeniul mass-media, potențialul intelectual și profesional al cărora ar fi suficient pentru acțiuni conștientizate, corecte și echidistante din partea jurnaliștilor în folosul societății. Obiectivul general al formării specialistului în domeniul mediatic se află în corelație directă și răspunde cerințelor în ascensiune ale persoanei și societății în ansamblu, de a deține informație veridică, actuală, completă și obiectivă privind faptele, evenimentele și fenomenele sociale din sfera locală, națională și internațională.

Starea actuală a mass-media din Republica Moldova reafirmă necesitatea perfecționării domeniului de formare jurnalistică în virtutea afirmării valorilor democratice, a apariției unor noi instituții media și de comunicare, a extinderii în diferite sfere ale pieței de muncă a cererii pentru această profesie.

Astfel, pregătirea teoretică și practică reprezintă un complex de competențe care corespund cerințelor pieții de muncă.

1.2. Caracteristici-cheie:

Nivelul	Licenţă (ciclul I)	Master (Ciclul II)	Doctorat (Ciclul III)
Durata studiilor	3 ani	2 ani	3 ani (4 ani)
Credite de studiu ECTS	180 credite	120 credite	180 credite
Forma de organizare	Învăţământ de zi Învăţământ cu frecvenţă redusă	Învăţământ de zi	Învăţământ de zi, învăţământ cu frecvenţă redusă
Condiţii de acces	Diplomă de BAC Diplomă de studii medii de specialitate	Diplomă de licenţă Diplomă echivalentă Diplomă de master	Diplomă de master Diplomă echivalentă
Precondiţii	1. Realizarea finalităţilor învăţământului preuniversitar. 2. Proba de aptitudini	1. Realizarea finalităţilor învăţământului superior (Licenţă, Ciclul I – 180 credite. 2. Examen de admitere	1. Realizarea finalităţilor învăţământului superior (Ciclul I, Licenţă şi Ciclul II, Master) 2. Examen de admitere
Stagii de practică	cu titlu obligatoriu – 15-20 credite	cu titlu obligatoriu – 10 credite	nu se realizează
Reguli de examinare şi evaluare	• Evaluarea iniţială – diagnostică; curentă - formativă; finală – sumativă sînt obligatorii; • Evaluarea formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare şi evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învăţării exprimate în termeni de competenţe.	• diagnostică; formativă; finală – sumativă sînt obligatorii; • Evaluarea formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare şi evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învăţării exprimate în termeni de competenţe formate preponderent prin lucru individual.	• Evaluarea este centrată pe produsele cercetării; • Evaluarea curentă - formativă se realizează prin susţinerea referatelor ştiinţifice, a rapoartelor anuale, a examenelor din cadrul programului de doctorat; • Evaluarea finală se realizează prin susţinerea tezei de doctor.

Modalitate de evaluare finală	Examen de licenţă: 1. un examen la disciplina fundamentală. 2. un examen la disciplina de specialitate 3. susţinerea tezei de licenţă	Susţinerea tezei de master	Susţinerea tezei de doctor
Certificare	Diploma de licenţă	Diploma de master	Diploma de doctor
Titlu acordat	Licenţiat în Ştiinţe ale comunicării	Master în Ştiinţe ale comunicării	Doctor în ştiinţe
Drepturi pentru absolvenţi	• A aplica pentru programe de master; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în cîmpul muncii.	• A aplica pentru programe de doctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în cîmpul muncii.	• A aplica pentru programe postdoctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în cîmpul muncii.
Organ responsabil pentru autorizarea programelor	Ministerul Educaţiei ANACIP	Ministerul Educaţiei ANACIP	ANACIP

2. Titluri (calificări) și ocupaţii

2.1. Descrierea calificării

Licenţiat în Ştiinţe ale Comunicării, specialitatea Jurnalism. Titlul prevede un sistem întreg de competenţe, obţinute în baza programului de studii, incluzînd discipline fundamentale și specializate, combinate cu cele generale și opţionale, presupunînd realizarea calitativă a stagiilor de practică. Examenele de licenţă și teza de licenţă trebuie să demonstreze însușirea capacităţilor de observare, selectare, analiză, interpretare și redare în mass-media a faptelor, evenimentelor, fenomenelor din realitatea social-politică imediată.

Ciclul	Titlul acordat/Competenţe specifice	Nivelul de referinţă European Qualification Framework (EQF)
Ciclul I - Studii superioare de licenţă	**Licenţiat în Ştiinţe ale Comunicării, specialitatea Jurnalism** Rezultatele corespunzătoare nivelului 6: • Cunoştinţe avansate în domeniul ştiinţelor comunicării care implică înţelegerea critică a teoriilor şi principiilor de dezvoltare a fenomenului mediatic, de producere şi de circulaţie a produsului mediatic; • Abilităţi avansate, care denotă control şi inovaţie, necesare pentru a rezolva probleme complexe şi imprevizibile în jurnalism; • Gestionarea de activităţi sau proiecte mediatice complexe, prin asumarea responsabilităţii pentru luarea deciziilor în situaţii de muncă sau imprevizibile pe teren şi în redacţii; • Asumarea responsabilităţii pentru gestionarea dezvoltării profesionale a jurnaliştilor, departamentelor redacţionale, publicaţiilor periodice, posturilor radio TV, agenţiilor de ştiri, etc.	6
Ciclul II - Studii superioare de master	**Master în Ştiinţe ale Comunicării** Rezultatele corespunzătoare nivelului 7 • Cunoştinţe specializate în domeniul ştiinţelor comunicării, care formează bază activităţii şi gîndirii profesionale, necesară realizării cercetărilor originale a jurnalismului analitic, managementului instituţiilor media, jurnalismului european, mediologiei jurnalismului audioviziual, jurbalismului ON-LINE; • Conştientizare critică a cunoştinţelor din domeniul jurnalismului şi a cunoştinţelor aflate la graniţa dintre jurnalism şi diferite domenii de activitate socială: politic, social; economic, cultural, etc; • Abilităţi specializate pentru rezolvarea problemelor în materie de cercetare şi/sau inovaţie în jurnalism, pentru dezvoltarea de noi cunoştinţe şi proceduri şi pentru integrarea cunoştinţelor din diferite domenii, care formează obiectul de cercetare în jurnalism; • Gestionarea şi transformarea situaţiilor de muncă în instituţiile mass media sau în instituţiile de formare profesională care sînt complexe, imprevizibile şi necesită noi abordări strategice; • Asumarea responsabilităţii pentru a contribui la optimizarea cunoştinţelor şi practicilor profesionale în jurnalism şi/sau pentru revizuirea performanţei strategice a jurnaliştilor, departamentelor redacţionale, instituţiilor mass media.	7

Ciclul III - Studii superioare de doctorat	**Doctor în Ştiinţe ale comunicării** Rezultatele corespunzătoare nivelului 8 • Cunoştinţe la cel mai avansat nivel în domeniul ştiinţelor comunicării şi cunoştinţe aflate la graniţa dintre jurnalism şi diferite domenii: filologie, sociologie, istorie, politologie; • Abilităţile şi tehnicile cele mai avansate şi specializate, inclusiv abilitatea de sinteză şi evaluare a situaţiilor, tendinţelor, fenomenelor social-politice şi economice, necesară pentru rezolvarea problemelor critice de cercetare şi/sau inovaţie şi pentru extinderea şi redefinirea cunoştinţelor existente sau a practicilor profesionale în jurnalism; • Demonstrarea unui nivel ridicat de autoritate, inovaţie, autonomie, de integritate ştiinţifică şi profesională şi a unui angajament susţinut pentru dezvoltarea de noi idei sau procese aflate în avangarda unei situaţii de muncă sau de studiu, inclusiv cercetarea.	8

2.2. Ocupaţii tipice pentru absolvenţii domeniului dat
(nomenclatorul profesiilor /clasificatorul ocupaţiilor) pe cicluri

Nivelul calificării	Specialitatea	Ocupaţii tipice
Ciclul I - Studii superioare de licenţă	341.1 Jurnalism	jurnalist; redactor-prezentator radio şi TV; moderator radio şi TV; crainic radio şi TV; corespondent titular în mass media; reporter mass media; fotoreporter mass media; colaborator literar; redactor presă scrisă, radio, TV.
Nivelul calificării	**Programe de master**	**Ocupaţii tipice**
Ciclul II - Studii superioare de master	Mediologie	cercetător în ştiinţele sociale; asistent universitar; cadru didactic; secretar al CCA;
	Managementul instituţiilor mediatice	manager mass media; director programe (radio- televiziune); director agenţie de ştiri, publicaţie periodică, post de radio şi TV; sef-direcţie analiză şi prognoză.
	Jurnalism internaţional	comentator politic; comentator probleme economice; sef-direcţie analiză şi prognoză; conducător de asociaţii, uniuni, federaţii, organizaţii obşteşti.

Ciclul II - Studii superioare de master	Presă tipărită	redactor-șef (editură, redacţie, ziare și reviste); secretar responsabil; comentator politic; comentator probleme economice; sef-direcție analiză și prognoză.
	Jurnalism ON-LINE și televiziune	jurnalist; scenarist; redactor de filme televizate; producător de filme televizate; expert în arta documentară; critic de artă documentară.
	Jurnalism și televiziune	producător talk-show; jurnalist; redactor-prezentator radio și TV; moderator radio și TV; crainic radio și TV.
Nivelul calificării	**Specialitatea**	**Ocupaţii tipice**
Ciclul III - Studii superioare de doctorat	Jurnalism și procese mediatice	colaborator științific (în învățământ); conducător (preşedinte, secretar general etc.) de organizaţii umanitare și altele similare; consultant editură, redacţie ziare și reviste; consultant radioTV; cadru didactico-științific, consilier de stat, consultant administraţie publică; cercetător în științele sociale.

2.3. Rolul domeniului în alte programe de formare

Jurnalismul poate contribui la formarea competenţelor în multiple domenii sociale și umanistice, în discipline ce reflectă diversele fenomene ale societăţii contemporane. Astfel, modulele *Introducere în studiul jurnalismului* și *Jurnalismul politic* pot contribui la înţelegerea mai profundă de către studenţii de la istorie și științe politice a corelaţiei cîmpului politic și cel mediatic sau la formarea competenţelor de tip interpersonal în cadrul campaniilor electorale.

Pentru domeniile Limbi și literaturi și Drept ar putea servi ca material integrat disciplina de studii *Legislaţia și deontologia comunicării*. *Jurnalismul social* ar putea contribui la formarea de concepte și practici în domeniile pedagogie socială și sociologie.

3. Finalităţi de studiu şi competenţe

3.1. Descrierea finalităţilor de studiu şi a competenţelor

Ciclul I – Studii superioare de licență

- ***Competenţe generale:***

1. comunicarea informaţiilor, ideilor, problemelor şi soluţiilor din domeniul profesional;
2. utilizarea şi aplicarea cunoştinţelor şi a metodologiilor de explicare a lumii înconjurătoare;
3. rezolvarea situaţilor profesionale uzuale, în vederea soluţionării eficiente şi deontologice a acestora;
4. aplicarea cunoştinţelor teoretice în efectuarea activităţilor aplicative;
5. aplicarea codurilor de conduită şi a obiceiurilor din diferite medii în care activează persoanele;
6. însuşirea conceptelor şi a structurilor sociale şi politice;
7. însuşirea tehnicilor de muncă în echipă multidisciplinară, cu îndeplinirea anumitor sarcini pe paliere ierarhice privind colectarea, interpretarea şi analiza informaţiilor social-politice, economice, culturale etc.;
8. posedarea abilităţilor de comunicare scrisă şi orală în limba maternă şi într-o limbă de circulaţie internaţională.

- ***Competenţe specifice:***

1. cunoaşterea obligaţiilor profesionale ale reporterului;
2. cunoaşterea cadrului legislativ şi aplicarea normelor de etică profesională a jurnalistului;
3. cunoaşterea principiilor şi normelor de organizare şi de funcţionare a instituţiei mediatice;
4. aplicarea tehnicilor fundamentale de documentare şi de redactare a textelor jurnalistice cu caracter informativ;
5. utilizarea tehnologiilor informaţionale în procesele de colectare, triere, tratare, validare şi difuzare a mesajelor jurnalistice informative scrise, audio, video, multimedia;
6. comunicarea în mod profesionist cu publicul instituţional;
7. utilizarea abilităţilor iniţiale de concepere, design şi editare a presei scrise, de programare şi realizare a emisiunilor informative radio, TV, de practicare a jurnalismului on-line;
8. aplicarea principiilor şi tehnicilor de organizare a campaniilor de presă şi a activităţilor de monitorizare a efectelor instituţiei mediatice;
9. cunoaşterea modalităţilor de analiză şi de evaluare a fenomenelor mediatice şi a publicului/audienţei mass media;
10. realizarea cercetărilor aplicative în domeniul comunicării mediatice, în scopul monitorizării efectelor activităţii profesionale executate;
11. autoevaluarea propriilor activităţi din perspectiva atribuţiilor de funcţie.

3.2. Corelaţia „Finalităţi de studiu și competenţe - curriculum”

Ciclul I – Studii superioare de licență

Unitate de curs (modul) / Finalităţile de studiu	Cod	Nr. credite ECTS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Introducere în studiul jurnalismului	F	6	+		+			+		+	+	+	+
Introducere în științele comunicării	F	6						+		+	+	+	
Presa tipărită	S	5	+		+			+		+	+	+	+
Jurnalismul de informare	F	5	+		+	+	+	+		+	+		+
Design-ul presei	S	4			+		+	+	+				
Legislaţia mass media	F	5	+	+	+			+					+
Deontologia jurnalistului	F	5	+	+	+			+					+
Teoria și tehnica redactării	F	4				+	+				+		
Tehnica vorbirii și stilistica	F	6				+	+				+		
Jurnalismul radio	S	6	+	+	+	+	+	+	+		+	+	
Jurnalismul de agenţie	S	5	+	+	+	+	+	+	+		+	+	
Jurnalismul TV	S	6	+	+	+	+	+	+	+		+	+	
Jurnalismul de opinie și comentativ	F	5	+	+	+	+	+		+		+	+	
Jurnalism politic: ştirea/ Jurnalism economic: ştirea/ Jurnalism social: ştirea/ Jurnalism cultural: ştirea	S	4	+	+	+	+	+	+	+		+	+	
Jurnalism politic: interviul/ Jurnalism economic: interviul/ Jurnalism social: interviul/ Jurnalism cultural: interviul	S	4	+	+	+	+	+	+	+		+	+	
Jurnalism politic: reportajul/ Jurnalism economic: reportajul/ Jurnalism social: reportajul/ Jurnalism cultural: reportajul	S	4	+	+	+	+	+	+	+		+	+	
Platforme mediatice digitale	F	5				+	+		+				
Conceperea și producerea presei tipărite	S	4	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+
Conceperea și producerea materialelor radio	S	4	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+
Conceperea și producerea materialelor TV	S	4	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+

3.1. Descrierea finalităţilor de studiu și a competenţelor

Ciclul II – Studii superioare de master

- ***Competenţe generale:***

1. demonstrarea capacităţilor de a însuși domenii conexe prin studiul individual, autoevaluarea nevoii de formare profesională, în scopul inserţiei și adaptării la cerinţele pieţei;
2. dezvoltarea competenţelor de argumentare și convingere întru evaluarea situaţiilor profesionale;
3. comunicarea și distribuirea către audienţa specializată, dar și nespecializată a ideilor, soluţiilor, fenomenelor, problemelor din domeniul: economic, politic, social, cultural, etc.;
4. dezvoltarea abilităţilor de mediere și înţelegere interculturală;
5. aprecierea importanţei expresiei culturale a ideilor, a experienţelor și a emoţiilor oamenilor printr-o serie de canale mediatice;
6. demonstrarea capacităţii de a transforma ideile în acţiune într-un mod creative și inovativ;
7. demonstrarea capacităţilor de a munci în cadrul unei echipe interdisciplinare;
8. posedarea competenţelor de cercetare.

- ***Competenţe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Metodologie***

1. elaborarea și gestionarea proiectelor de cercetare și de activitate profesională;
2. organizarea și gestionarea activităţii în instituţiile de formare profesională și munca ştiinţifică;
3. definirea strategiilor întru punerea în valoare a potenţialului ştiinţific și de creaţie al membrilor colectivelor de muncă;
4. posedarea abilităţilor pentru rezolvarea problemelor în materie de cercetare și/sau inovaţie în jurnalism, pentru dezvoltarea de noi cunoștinţe, proceduri și pentru integrarea cunoștinţelor din diferite domenii, care formează obiectul de cercetare în jurnalism;
5. posedarea competenţelor care formează bază activităţii și gîndirii profesionale, necesară realizării cercetărilor originale în domeniul mass media;
6. valorificarea tehnicilor de redactare a genurilor analitice, a căilor și modalităţilor de promovare a mesajului publicistic;
7. aplicarea tehnicilor de optimizare a cunoștinţelor și practicilor profesionale în jurnalism și/sau pentru revizuirea performanţei strategice a jurnaliștilor, departamentelor redacţionale, instituţiilor mass media;
8. valorificarea căilor de implementare a noilor metode, tehnologii și practici eficiente în sectorul de producţie mediatic;
9. diagnosticarea critică a cunoștinţelor din domeniul jurnalismului și a cunoștinţelor aflate la graniţa dintre jurnalism și diferite domenii de activitate socială: politic, social; economic, cultural etc.;
10. analiza cantitativă și calitativă a fenomenelor economice, politice, sociale, culturale etc. și introducerea lor în circuitul informaţional.

- ***Competenţe specifice rezultate din realizarea programelor de master pe dimensiunea Presei tipărite***

1. elaborarea și realizarea proiectelor de investigaţie jurnalistică;
2. posedarea competenţelor, care formează bază activităţii și gîndirii profesionale, necesară realizării produsului mediatic finit;
3. diagnosticarea critică a fenomenelor mediatice și a celor din diferite domenii de activitate socială: politic, social; economic, cultural etc.;
4. posedarea abilităţilor de argumentare a mesajelor publicistice analitice;
5. posedarea competenţelor de a concepe și a realiza noi proiecte mediatice;
6. valorificarea tehnicilor de redactare a genurilor analitice, a căilor și modalităţilor de promovare a mesajului publicistic;
7. aplicarea designului grafic modern, a elementelor și metodelor ce conduc la valorificarea optimă a mesajului de presă;
8. valorificarea căilor, metodelor, tehnologiilor și practicilor eficiente de promovare a mesajului publicistic;
9. diagnosticarea mediului extramediatic al instituţiilor de presă, a tipurilor de audienţă/public implicate în comunicare și a necesităţilor informaţionale ale acestora;
10. analiza cantitativă și calitativă a fenomenelor economice, politice, sociale, culturale etc. și introducerea lor în circuitul informaţional.

- ***Competenţe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Jurnalismul internaţional***

1. elaborarea și gestionarea proiectelor de cercetare a fenomenelor mediatice naţionale și internaţionale;
2. organizarea și gestionarea activităţilor de monitorizare a presei europene;
3. definirea strategiilor europene de marketing a instituţiei mediatice întru punerea în valoare a potenţialului de creaţie al membrilor echipelor redacţionale;
4. posedarea abilităţilor manageriale de soluţionare a problemelor din domeniu, de implementare a metodelor și practicilor europene de optimizare a funcţionării instituţiei mediatice;
5. posedarea competenţelor de a concepe și a realiza proiecte mediatice de ajustare a mass media naţionale la standardele europene;
6. valorificarea tehnicilor de redactare a genurilor analitice, a căilor și modalităţilor de promovare a mesajului european în mass media;
7. aplicarea designului grafic modern, a elementelor și metodelor ce conduc la valorificarea optimă a mesajului de presă;
8. valorificarea căilor de implementare a metodelor, tehnologiilor și practicilor europene în sectorul naţional de producţie mediatică;
9. diagnosticarea mediului extramediatic al instituţiilor de presă, a tipurilor de audienţă/public implicate în comunicare și a necesităţilor informaţionale ale acestora;
10. analiza cantitativă și calitativă a fenomenelor și valorilor europene și introducerea lor în circuitul informaţional.

- ***Competenţe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Managementul instituţiei media***

1. elaborarea și gestionarea proiectelor de activitate profesională;
2. organizarea și gestionarea activităţii instituţiei mediatice și a muncii colectivelor redacţionale;
3. definirea strategiilor de marketing a instituţiei mediatice întru punerea în valoare a potenţialului de creaţie al membrilor echipelor redacţionale;
4. posedarea abilităţilor manageriale de soluţionare a problemelor din domeniu, de implementare a noilor metode și practici de optimizare a funcţionării instituţiei mediatice;
5. posedarea competenţelor de a concepe și a organiza instituţii profesionale și organizaţii neguvernamentale din domeniul mass media;
6. valorificarea tehnicilor de redactare a genurilor analitice, a căilor și modalităţilor de promovare a mesajului publicistic;
7. aplicarea designului grafic modern, a elementelor și metodelor ce conduc la valorificarea optimă a mesajului de presă;
8. valorificarea căilor de implementare a noilor metode, tehnologii și practici eficiente în sectorul de producţie mediatic;
9. diagnosticarea mediului extramediatic al instituţiilor de presă, a tipurilor de audienţă/public implicate în comunicare și a necesităţilor informaţionale ale acestora;
10. analiza cantitativă și calitativă a fenomenelor și tendinţelor de dezvoltare a pieţii de desfacere a produselor mediatice.

- ***Competenţe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Jurnalismul radio și de televiziune***

1. elaborarea și gestionarea proiectelor analitice audiovizuale;
2. organizarea și gestionarea dezbaterilor radio și TV și a muncii colectivelor redacţionale;
3. definirea strategiilor de investigaţie în audiovizual;
4. posedarea abilităţilor de moderare a talk-show-urilor radiotelevizate;
5. posedarea competenţelor de montare audio și video a emisiunilor complexe;
6. valorificarea tehnicilor de redactare a genurilor analitice, a căilor și modalităţilor de promovare a mesajului publicistic;
7. aplicarea scenariilor moderne și a elementelor de scenografie ce conduc la valorificarea optimă a mesajului publicistic;
8. valorificarea căilor de implementare a noilor metode, tehnologii și practici de regie în emisiunile de divertisment;
9. diagnosticarea mediului extramediatic al instituţiilor de presă, a tipurilor de audienţă/public implicate în comunicare și a necesităţilor informaţionale ale acestora;
10. analiza cantitativă și calitativă a fenomenelor economice, politice, sociale, culturale etc. și introducerea lor în circuitul informaţional.

- ***Competenţe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Jurnalismul ON-LINE și de televiziune***

1. organizarea și gestionarea procesului de producţie a documentarului de televiziune;
2. valorificarea tehnicilor de lecturare;
3. elaborarea scenariilor de filme documentare;
4. definirea strategiilor de documentare în audiovizual;
5. posedarea abilităţilor de filmare în spaţii închise și deschise;
6. posedarea competenţelor de implementare a noilor metode și practici de optimizare a procesului de producţie a documentarului de televiziune;
7. posedarea competenţelor de montare;
8. aplicarea dramaturgiei, a elementelor și metodelor ce conduc la valorificarea optimă a mesajului de audiovizual;
9. valorificarea căilor de implementare a noilor metode, tehnologii și practici de regie în emisiunile de divertisment;
10. analiza și argumentarea fenomenelor economice, politice, sociale, culturale etc. și introducerea lor în circuitul informaţional.

3.1. Descrierea finalităţilor de studiu și a competenţelor

Ciclul III – Studii superioare de doctorat

- ***Competenţe generale:***

1. realizarea cercetărilor și stabilirea raportului de reciprocitate pragmatică între domeniile disciplinelor adiacente și complementare;
2. posedarea capacităţii de a lua decizii strategice într-un mediu complex;
3. posedarea abilităţii de a comunica cu experţi din alte domenii;
4. analiza, sinteza, evaluarea investigaţiilor ştiinţifice din domeniul mediatic și a manifestărilor de interculturalitate ale mass-media;
5. demonstrarea abilităţilor de activitate în cadrul instituţiilor naţionale și internaţionale;
6. conceperea, planificarea și gestionarea proiectelor în vederea atingerii obiectivelor;
7. demonstrarea cunoștinţelor și a metodologiilor de explicare a lumii înconjurătoare prin prisma înţelegerii schimbărilor cauzate de activitatea umană;
8. posedarea capacităţii de exprimare și interpretare a conceptelor, faptelor și opiniilor într-un mod adecvat și creativ într-o serie completă de contexte culturale și sociale.

- ***Competenţe specifice:***

1. utilizarea celor mai avansate cunoştinţe teoretice și practice în domeniul mediatic;
2. definirea principalelor direcţii de cercetare în mediologia contemporană;
3. demonstrarea caracterului inovator în abordarea diverselor probleme ale jurnalismului și științelor comunicării;
4. adaptarea realizărilor științifice din domeniile conexe jurnalismului (sociologie, istorie, politologie, filologie etc.) la procesul de cercetare mediologică;
5. utilizarea creativă a strategiilor de organizare și administrare a instituţiilor media;
6. integrarea în comunitatea științifică autohtonă și internaţională prin comunicări, articole, eseuri în reviste și alte publicaţii științifice;
7. integrarea cunoştinţelor din diverse domenii noi sau interdisciplinare, pentru a realiza diagnosticul problemelor din sfera jurnalismului și științelor comunicării;
8. aplicarea metodelor de cercetare științifică specifice domeniului;
9. implementarea proiectelor care prezintă inovaţii științifice și de creaţie;
10. elaborarea publicaţiilor științifice și a proiectelor profesionale.

3.3. Proces de consultare cu persoanele și instituţiile cheie (angajatorii, absolvenţii, tinerii specialiști etc.)

Planurile de învăţământ pentru ambele cicluri (licenţă și master) sînt elaborate în conformitate cu prevederile Procesului de la Bologna, pornind de la experienţa acumulată de facultăţile de profil ale instituţiilor universitare europene și, desigur, ţinînd cont de doleanţele specialiștilor din piaţa muncii. Oferta de program în mare măsură este constituită în baza cererilor și necesităţilor cîmpului muncii, fiind sistematic modificată în contextul schimbărilor care au loc în domeniul mediatic – comunicaţional. Departamentele se consultă permanent cu conducătorii și specialiștii instituţiilor media nu numai sub aspectul conceptual–identic al programului, dar și al formelor și modalităţilor de organizare și evaluare a procesului de creaţie, de sporire a profesionalismului viitorilor specialiști. Propunerile și sugestiile sînt discutate la Consiliul profesoral al FJȘC și Comisia metodică.

Un aspect deosebit în procesul continuu de modernizare a concepţiei și planurilor de studii îl constituie relaţiile de parteneriat profesor-student. În urma sondajelor organizate de comunitatea studenţească, a contactelor interpersonale profesor–student, al analizei cursurilor la ședinţele Departamentelor, a concluziilor și totalizărilor conferinţelor științifice studenţești și întîlnirilor extracurriculare cu studenţii și absolvenţii facultăţii are loc îmbunătăţirea conţinutului planului de învăţământ, cît și apariţia unor noi module la liberă alegere, opţionale ca rezultat al sugestiilor și propunerilor studenţilor. O sursă de idei pentru îmbunătăţirea procesului de învăţământ este analiza rezultatelor practicii de producere a studenţilor și propunerilor parvenite din multiplele instituţii și organizaţii media.

La ciclul I şi II procesul de consultare are loc în cadrul elaborării şi perfecţionării programelor de studii (forma expertizei), în cadrul organizării practicii de producţie şi de licenţă (forma acordurilor corespunzătoare), în timpul susţinerii examenelor şi a tezei de licenţă (forma participativă).

Procesul de consultare cuprinde următoarele direcţii:

- elaborarea şi perfecţionarea programelor de studii în concordanţă cu cerinţele pieţii informaţionale din Republica Moldova;
- încadrarea reprezentanţilor instituţiilor mass media: directori ai agenţiilor de ştiri şi publicaţiilor periodice, manageri ai posturilor de radio, TV, organizaţiilor neguvernamentale de profil, în evaluarea cunoştinţelor şi abilităţilor absolvenţilor în timpul susţinerii examenului de licenţă şi a tezei de master;
- coordonarea rezultatelor cercetărilor ştiinţifice cu instituţiile şi organizaţiile de profil jurnalistic şi obţinerea certificatelor de implementare.

4. Volumul de muncă şi ECTS

4.1 Volumul de muncă pentru programele tipice de formare, exprimat în credite ECTS:

Ciclul	**1 credit ECTS = 30 ore de lucru al studentului**
I Licenţă	180 ECTS, durata 3 ani
II Master	120 ECTS, durata 2 ani
III Doctorat	180 ECTS, 3-4 ani.

4.2 Orientări şi diferenţe în Spaţiul European al Învăţămîntului Superior în domeniul dat

În linii mari planul de învăţămînt în domeniul jurnalismului este corelat cu practica de formare a specialiştilor în domeniu în spaţiu european. În acest sens putem constata o mulţime de afinităţi cu Şcoala Superioară de Jurnalism din Lille, Franţa, Facultatea Jurnalism din Missouri, Columbia, SUA cu care USM a întreţinut contacte şi continuă să colaboreze şi în prezent. Pentru şcolile de jurnalism din Europa este caracteristică aşa numita „convergenţă" care este stimulată şi mai mult după reformele Procesului de la Bologna. Fenomenul convergenţei este legat de interdisciplinaritatea planurilor de învăţămînt care includ managementul informaţional, tehnologiile informaţionale, studiul arhivelor, mass-media, studiul comunicării etc.

Sistemul de competenţe în primul ciclu (Licenţă) corespunde pe deplin standardelor europene cu excepţia că instituţiile de învăţămînt în domeniu din statele Europei posedă o mai bună bază material tehnică, ceea ce permite realizarea completă şi integrală a procesului de producere a publicaţiilor, emisiunilor radio şi televiziune pe parcursul anilor de studii. În contextul diferenţelor putem spune că în Europa normele didactice de profesor sînt simţitor mai mici, se practică nu numai lecţiile de laborator, dar şi seminarele în grupă de pînă la 10 persoane. De regulă, la cursurile de specialitate, în special, lecţiile de laborator, sînt invitaţi profesionişti cu autoritate din domeniul practic (ziare, radio, televiziune, agenţii), care în contextul unei remunerări bune pregătesc viitorii specialişti.

Orientarea spre profesie, ori munca ştiinţifică are loc în mare măsură în cadrul Ciclului I (Licenţă).

Ansamblul de competenţe dezvoltat la primul ciclu este în mare parte similar celui european, diferenţele provenind din specificul contextului sociocultural indigen.

5. Învăţarea, predarea şi evaluarea

Orientarea procesului de învăţămînt în domeniul Jurnalismului la standardele europene implică modificări de principiu în componentele de bază ale acestuia – învăţare, predare şi evaluare. Prevederile Planului-cadru necesită anumite specificări şi acordări la disciplina concretă pentru a corela la un nivel optimal cele trei componente. Odată cu implicarea tot mai extinsă a studentului în munca individuală, dat fiind faptul schimbării coraportului dintre prezenţa la curs şi studiul individual se cere şi perfecţionarea strategiei de predare şi evaluare a cunoştinţelor studenţilor. Reieşind din specificul creativ al specialităţii, accentul în activitatea individuală se pune pe formarea competenţelor profesionale, apropierea maximă a pregătirii lui de cerinţele pieţii muncii. În cadrul Ciclului I se practică elaborarea unor lucrări individuale de analiză a stării şi fenomenului mediatic la o etapă concret istorică, care fortifică aptitudinile de pregătire şi editare a materialului jurnalistic. Compararea cu unele modele din jurnalismul autohton şi străin, realizarea propriilor materiale în cadrul unor anumite module constituie atît instrumente de evaluare, cît şi instrumente de învăţare.

Competenţe dezvoltate: capacitatea de analiză şi sinteză, capacitatea de aplicare a cunoştinţelor obţinute, capacitatea de adaptare a metodelor de cercetare tipului de studiu şi ramurii antropologiei, capacitatea de a învăţa.

Departamentul acordă atenţie lecţiilor de laborator la toate modulele, care trebuie să conţină finalităţi practice pentru fiecare student. Aceste finalităţi sînt ulterior consolidate de stagiile de practică.

Aplicarea la examene de licenţă a compartimentului ***Competenţe profesionale*** prin executarea de sine stătător a unui şir de misiuni de creaţie: realizarea ştirilor, interviurilor, reportajelor, editorialelor şi comentariilor sau pregătirea în echipă a unui ziar, a unor emisiuni radio, televiziune, agenţie etc., scrierea tezei de licenţă de creaţie pe lîngă studiul analitic obligatoriu, dă posibilitatea ca studenţii să îşi manifeste pe deplin capacităţile profesionale. Prin selectarea minuţioasă a temelor tezelor de an şi de licenţă se realizează apropierea intereselor de cercetare ale studenţilor de direcţiile prioritare ştiinţifice şi metodico-didactice ale corpului profesoral. Reieşind din experienţa acumulată la evaluarea practicii de producţie, cînd studentul susţine în mod public activităţile elaborate, în mod individual, coordonate cu responsabilii de practică şi aprobate prin caietul de sarcini de Departament, este binevenită elaborarea de către fiecare student a unui plan individual, academic şi de creaţie, care este supus uşor evaluării de către profesor.

La Ciclul II (Master) accentul se pune cu preponderenţă asupra muncii individuale a studentului cu o pronunţată orientare spre cercetare şi studiere profundă a specialităţii.

Cunoştinţele, competenţele și aptitudinile la ciclul II sînt evaluate prin examene, prezentări a unor situaţii practice concrete, rezultatele stagiului de practică și a tezei de master.

În procesul de formare se utilizează următoarele tipuri de evaluare:

Evaluare iniţială, care se realizează la începutul cursului, în scopul stabilirii nivelului de pregătire a masteranzilor pentru studierea în cadrul programului de master. Se realizează prin intermediul testării și conversaţiei.

Evaluarea formativă presupune verificări sistematice și se efectuează prin următoarele activităţi: controlul curent la temă, se realizează la fiecare seminar în formă scrisă sau orală și prin prezentarea referatelor la temă și testări.

Evaluarea finală sau sumativă este mai complexă. Controlul gradului de însușire a materiei predate, în faza finală, se efectuează prin verificări și examene, care sînt desfășurate în conformitate cu regulamentele în vigoare. Evaluarea generală se face prin ponderarea rezultatelor obţinute la evaluarea curentă, testări și examen. Ponderea evaluării sumative periodice constituie 60% din nota finală.

La ciclul II pentru o unitate de credit studenţii vor avea 1 oră de contact direct cu profesorul și 2 ore de activitate individuală.

Evaluarea finală la ciclul II se va realiza prin teza de master. În cadrul masterului de cercetare se va realiza ***Teza de cercetare***, iar în cadrul masterului profesional teza este prevăzută în forma unui ***Proiect profesional*** sau ***Teză de cercetare,*** în scopul evaluării competenţelor generale, specifice și instrumentale sau interpersonale.

6. Sporirea calităţii

Procesul de la Bologna orientează studiile, inclusiv la Jurnalism, spre creativitate și calitate. De la compartimentele informative și reproductive accentul tot mai mult se deplasează spre cele productive și creative. În eforturile de asigurare și menţinere a unei calităţi competitive de studii Departamentul se orientează spre două elemente de bază ale procesului de învăţămînt. Primul semnifică evaluarea randamentului academic, ceea ce presupune un sistem complet de proceduri și metode, etape și forme de evaluare a cunoștinţelor studenţilor și capacităţilor lor practice ca viitori specialiști. Cel de al doilea element rezidă în evaluarea resurselor și condiţiilor didactico-metodice de realizare a procesului de învăţămînt, evaluarea calităţii învăţămîntului prin aprecierea calităţii activităţii profesorilor de către Comisia de asigurare a calităţii de la Facultate și de către studenţi. Astfel, acest element denotă o evaluare, considerată mai obiectivă a calităţii studiilor din partea beneficiarilor. Spre realizarea acestor două elemente de bază sînt orientate curriculum-urile, modulele și conţinutul lor. Asigurarea și sporirea calităţii procesului de învăţămînt se efectuează în concordanţa cu standardele educaţionale și se va realiza prin:

- identificarea și soluţionarea problemelor legate de nevoile de instruire a studenţilor;
- evaluarea calităţii procesului de instruire care se va realiza atît în auditoriu, cît și în afara orelor de către personalul didactic de înaltă calificare;
- monitorizarea competenţelor studenţilor și masteranzilor la etapele de

pregătire și cele finale;

- flexibilizarea modalităţilor de participare la formarea profesională, prin orare flexibile și introducerea învăţământului la distanţă;
- evaluarea calităţii instruirii prin aprecierea activităţii profesorilor de către studenţi (efectuarea sondajelor în rîndurile studenţilor privind calitatea procesului de studii și profesionalismul cadrelor didactice;
- evaluarea stagiilor de practică prin completarea a trei chestionare care permit evaluarea bazei de practică, a conducătorului de practică și de a autoevalua activitatea studentului în perioada stagiului de practică;
- dezvoltarea resurselor umane și materiale pentru a asigura un mediu educaţional favorabil, creativ și eficient.

Evaluarea randamentului academic se caracterizează prin:

a) calitatea standardelor de formare profesională;
b) reușita curentă și finală a studenţilor;
c) ponderea absolvenţilor încadraţi în cîmpul muncii în primul an după finalizarea studiilor;
d) evaluarea resurselor și condiţiilor didactico-metodice de realizare a procesului de învăţămînt efectuată prin auditul intern (care include vizite reciproce ale profesorilor la orele de cursuri și seminare în scopul preluării experienţei si obţinerii unei viziuni mai clare în ceea ce privește metodica predării) și cel extern.

Sistemul ECTS permite nu numai alinierea noastră la standardele europene de învăţămînt, dar și la deschiderea unor noi posibilităţi pentru jurnaliști de a-și asigura continuitatea procesului de instruire.

CADRUL NAȚIONAL AL CALIFICĂRILOR
Învățământ Superior

Ciclul I – studii superioare de licență
Ciclul II – studii superioare de master
Ciclul III – studii superioare de doctorat

DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ
342 Științe ale comunicării

INSTITUȚIA COORDONATOARE - UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

COORDONAREA PROIECTULUI

N/o	*Instituția / Organizația / structura*	*Persoana*	*Funcția / titlu / grad științific / didactic*	*Semnătura*	*Data*
I. Instituții de învățământ care asigură pregătirea în domeniu / membri ai grupului de lucru					
1.	USM	V.Dorogan	Șef de catedră Comunicare, dr., conf. universitar		13.02.2010
2.	IPNA „Teleradio Moldova"	C.Marin	Președintele, dr. habilitat, prof. universitar		13.02.2010
3.	USM	N.Țurcan	Prodecan, dr., conf. universitar		13.02.2010
II. Parteneri sociali					
1.	Director Radio Moldova	A.Dorogan	Director		
2.	Centrul „Acces-info"	V.Spinei	Director		
3.	Agenția de presă Info-Prim Neo	V.Vasilică	Director		
4.	Revista „Business-class"	L.Andronic	Redactor-șef		

Coordonatori elaborare:
Valentin DOROGAN, dr., conf.univ.
Constantin MARIN, dr.hab., prof.univ.

1. PREZENTAREA DOMENIULUI DE FORMARE PROFESIONALĂ / SPECIALITATE

1.1. Descrierea generală a domeniului

Specialitatea Ştiinţe ale Comunicării a fost creată pentru a răspunde unor noi provocări ale timpului. Societatea contemporană, axată pe valorizarea potenţialului creativ al omului, revendică punerea pe rol a acţiunii comunicative. Comunicarea se afirmă tot mai mult în calitate de liant social, care conferă ţesutului societal nu doar trăinicie, ci şi vivacitate, iar părţilor lui constitutive instituţionalizate şi cetăţenilor - conştiinţa rostului lor în societate.

Fenomenele recente de pe piaţa social-politică şi economică din Republica Moldova denotă interesul crescînd al instituţionalizării faţă de acest sector. De aceea în prezent există o necesitate stringentă de a pregăti specialişti în domeniul ştiinţelor comunicării, mai ales în asemenea branşe cum ar fi *relaţiile publice şi publicitatea.*

Ştiinţele comunicării abordează multiple aspecte ale comunicării ca fenomen global. Pregătirea în cadrul domeniului Ştiinţe ale Comunicării se efectuează în special pe traiectul comunicării publice. Comunicarea publică reprezintă un fenomen comunicativ social complex şi pluridimensional. Ca acţiune comunicativă a actorilor sociali şi a publicului, comunicarea publică generează o gamă largă de fluxuri informative interactive. Între acestea se înscrie comunicarea instituţională dezvoltată de orice tip de instituţie în scopul validării sale sociale prin cultivarea unei imagini adecvate identităţii sale instituţionale; comunicarea societală a cărei iniţiator este autoritatea publică intenţionată să comunice cu cetăţenii; comunicarea mediatică realizată prin intermediul mass-media. În totalitatea ei, comunicarea publică asigură audibilitatea şi vizibilitatea socială. Astfel, comunicarea publică este un factor şi un atribut imanent al societăţii civile. De aceea nu este deloc întîmplător faptul că în prezent comunicarea publică constituie sfera de aplicare a resurselor intelectuale şi financiare ale majorităţii entităţilor din societatea moldovenească.

Obţinerea competenţelor este concepută prin două modalităţi: una obligatorie, care urmează să asigure pregătirea teoretică de specialitate, şi alta practică, opţională, determinată de libera alegere a studenţilor în funcţie de interesele specifice. Potenţialul didactico-ştiinţific al instituţiei, prevăzut pentru a acoperi cursurile, permite în mare măsură asigurarea pregătirii specialiştilor în domeniul vizat. Concomitent, în formarea specialiştilor în ştiinţele comunicării sînt implicaţi, prin intermediul diferitelor tipuri de colaborări, specialişti din sfera practică, ceea ce permite corelarea programelor educaţionale în domeniu la necesităţile pieţei de muncă.

1.2. Caracteristici-cheie:

Nivelul	Licenţă (ciclul I)	Master (Ciclul II)	Doctorat (Ciclul III)
Durata studiilor	3 ani	2 ani	3 ani (4 ani)
Credite de studiu ECTS	180 credite	120 credite	180 credite
Forma de organizare	Învăţământ de zi Învăţământ cu frecvenţă redusă	Învăţământ de zi	Învăţământ de zi Învăţământ cu frecvenţă redusă
Condiţii de acces	Diploma de BAC Diploma de studii medii de specialitate	Diploma de licenţă Diploma echivalentă Diploma de master	Diploma de master Diploma echivalentă
Precondiţii	1. Realizarea finalităţilor învăţământului preuniversitar; 2. Proba de aptitudini	1. Realizarea finalităţilor învăţământului superior (Ciclului I, Licenţă – 180 de credite); 2. Examen de admitere	1. Realizarea finalităţilor învăţământului superior (Ciclului I, Licenţă şi Ciclului II, Master); 2. Examen de admitere
Stagii de practică	cu titlu obligatoriu (18 credite)	cu titlu obligatoriu (10 credite)	nu se realizează
Reguli de examinare şi evaluare	Evaluarea pe parcursul studiilor la Ciclul I se realizează prin cîteva modalităţi: • Evaluarea iniţială – diagnostică; • formativă; • finală –sumativă. Sînt obligatorii;	Accentul în evaluarea la Ciclul II se pune pe aprecierea competenţelor de cercetare, de predicţie, de lucru autonom şi creativ, realizarea proiectelor în domeniul comunicării publice, relaţiilor publice şi publicităţii. Evaluarea pe parcursul studiilor la Ciclul II se realizează prin cîteva modalităţi: • Evaluarea iniţială – diagnostică; • curentă-formativă; • finală –sumativă. Sînt obligatorii;	• Evaluarea este centrată pe produsele cercetării; • Evaluarea formativă se realizează prin susţinerea referatelor ştiinţifice, a rapoartelor anuale, a examenelor din cadrul programului de doctorat; • Evaluarea finală se realizează prin susţinerea tezei de doctor.

Reguli de examinare și evaluare	• Evaluarea curentă-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competenţe.	• Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competenţe formate preponderent prin lucru individual.	
Modalitate de evaluare finală	1. Examen la disciplina fundamentală 2. Examen la disciplina de specializare 3. Susţinerea tezei de licenţă.	Susţinerea tezei de master.	Susţinerea tezei de doctor.
Certificare	Diploma de licenţă	Diploma de master	Diploma de doctor
Titlu acordat	Licenţiat în Științe ale Comunicării	Master în Științe ale Comunicării	Doctor în Științe ale Comunicării la specialitatea Comunicare și relații publice
Drepturi pentru absolvenţi	• A aplica pentru programe de master; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în cîmpul muncii.	• A aplica pentru programe de doctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în cîmpul muncii.	• A aplica pentru programe postdoctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în cîmpul muncii.
Organ responsabil pentru autorizarea programelor	Ministerul Educaţiei ANACIP	Ministerul Educaţiei ANACIP	ANACIP

2. TITLURI (CALIFICĂRI) ȘI OCUPAȚII

2.1. Descrierea calificării

Ciclu	Titlul acordat / Competenţe specifice	Nivelul de referinţă European Qualification Framwork (EQF)
Ciclul I – Studii superioare de licenţă	**Licenţiat în Ştiinţe ale Comunicării** **Rezultatele corespunzătoare nivelului 6** • Cunoştinţe avansate în domeniul ştiinţelor comunicării care implică înţelegerea critică a teoriilor şi principiilor de dezvoltare a fenomenului comunicaţional / mediatic; • Abilităţi avansate, care denotă control şi inovaţie, necesare pentru a rezolva probleme complexe şi imprevizibile în domeniul ştiinţelor comunicării; • Gestionarea activităţii şi a proiectelor profesionale complexe în domeniul comunicării publice, prin asumarea responsabilităţii pentru luarea deciziilor în situaţii de muncă; • Asumarea responsabilităţii pentru gestionarea dezvoltării profesionale a indivizilor şi grupurilor în structurile de comunicare etc.	6
Ciclul II – Studii superioare de master	**Master în Ştiinţe ale Comunicării** **Rezultatele corespunzătoare nivelului 7** • Cunoştinţe specializate în domeniul ştiinţelor comunicării, care formează baza activităţii şi gîndirii profesionale, necesară realizării cercetărilor originale în domeniul relaţiilor publice şi publicităţii; • Cunoştinţe specializate în domeniul de formare profesională care ar servi drept bază a unei gîndiri sau cercetări originale; • Analiză / atitudine critică faţă de cunoştinţele din domeniul ştiinţelor comunicării şi faţă de cunoştinţele din diferite domenii adiacente; • Abilităţi specializate pentru rezolvarea problemelor în materie de cercetare şi/sau inovaţie, pentru dezvoltarea de noi cunoştinţe şi proceduri şi pentru integrarea cunoştinţelor din domeniul ştiinţelor comunicării; • Gestionarea şi transformarea situaţiilor de muncă din instituţiile comunicaţional-mediatice care pot fi complexe, imprevizibile şi necesită noi abordări strategice; • Asumarea responsabilităţii pentru a contribui la însuşirea cunoştinţelor şi practicilor profesionale şi/sau pentru a revizui performanţele strategice ale specialiştilor.	7

Ciclul III – Studii superioare de doctorat	**Doctor în Ştiinţe ale Comunicării; la specialitatea Comunicare şi relaţii publice** **Rezultatele corespunzătoare nivelului 8** • Cunoştinţe de nivel superior în domeniul jurnalismului şi ştiinţelor comunicării, inclusiv în domenii adiacente: politologie, sociologie, istorie şi filologie; • Abilităţile şi tehnicile cele mai avansate şi specializate, inclusiv abilitatea de sinteză şi evaluare, necesară pentru soluţionarea problemelor critice de cercetare şi/ sau inovaţie, precum şi pentru extinderea / redefinirea cunoştinţelor existente sau a practicilor profesionale; • Nivel ridicat de autoritate, de autonomie, de integritate ştiinţifică şi profesională; demonstrarea unui angajament susţinut pentru dezvoltarea unor noi idei benefice în diferite situaţii de muncă / de studiu şi cercetare.	8

2.2 . Ocupaţii tipice pentru absolvenţii în domeniul dat (nomenclatorul profesiilor / clasificatorul ocupaţiilor)

Nivelul calificării	Specialitatea	Ocupaţii tipice
Ciclul I – Studii superioare de licenţă	Ştiinţe ale Comunicării	– agent reclamă publicitară; – specialist în relaţii publice; – lucrător al serviciului de presă; – lucrător al serviciului de comunicare şi imagine; – creator de imagine; – purtător de cuvînt la instituţiile publice de nivel mediu şi inferior; – referent.
Nivelul calificării	**Programe de master**	**Ocupaţii tipice**
Ciclul II – Studii superioare de master	Comunicare publică	– manager (în serviciile de informaţie şi reclamă); – purtător de cuvînt; – creator de imagine; – referent; – asistent universitar; – consultant în serviciul de comunicare; – specialist al serviciului de presă.
Ciclul II – Studii superioare de master	Relaţii publice şi publicitate	– specialişti în comunicare publică, inclusiv: a) în relaţii publice; b) în activitate publicitară; c) în marketing publicitar; – manager (în serviciile de informaţie şi reclamă); – purtător de cuvînt; – asistent universitar; – referent; – specialist al serviciului de presă; – specialist agenţie reclamă publicitară; – şef secţie (informaţie şi reclamă); – consultant în serviciul de comunicare. – *creator de imagine;* – *relaţionist;* – *şef serviciu relaţii cu publicul.*

Nivelul calificării	Specialitatea	Ocupații tipice
Ciclul III – Studii superioare de doctorat	Doctor în Științe	– cercetător în Științe ale Comunicării; – colaborator științific; – cadru didactico-științific universitar;

2.3 Rolul domeniului în alte programe de formare

Științele comunicării pot contribui la formarea competențelor în multiple domenii sociale și umanistice, în discipline ce reflectă diversele fenomene ale societății contemporane. Astfel, modulele / disciplinele *Introducere în științele comunicării, Comunicarea instituțională, Comunicarea socială, Comunicarea politică* ar putea contribui la o înțelegere mai profundă de către studenții de la facultățile de Istorie și Filozofie; Relații Internaționale, Științe Politice și Administrative a corelației cîmpului comunicațional-mediatic și politic, precum și la formarea unor competențe de acțiune comunicativă în cadrul campaniilor sociale, electorale etc.

Pentru programele de formare profesională din domeniile Limbi și Literaturi, Drept, Științe ale Educației o serie de module / discipline, cum ar fi: *Retorica și stilistica, Tehnica vorbirii, Legislația și deontologia comunicării*, *Psihologia comunicării* ar putea contribui la dezvoltarea unor competențe sistemice ce țin de domeniul social și umanistic.

De asemenea, cunoștințele și competențele privind cultura comunicării vor ajuta studenții de la difere specialități în aspirațiile lor de acumulare și perfecționare, de cultivare a deprinderilor și abilităților, cunoștințelor și valorilor, necesare pentru instruirea pe parcursul întregii vieți.

3. FINALITĂȚI DE STUDIU ȘI COMPETENȚE – DESCRIPTORI DE NIVEL PE CICLURI

3.1. Descrierea finalităților de studiu și a competențelor

Ciclul I – Studii superioare de licență	
Nr. d/o	**Competențe generale**
	cunoaște conceptele fundamentale din domeniul științelor comunicării, modelele, tipurile și structurile de comunicare publică
	rezolvă situații profesionale uzuale, în vederea soluționării eficiente și deontologice a acestora
	însușește domenii conexe prin studiul individual, cu scopul inserției și adaptării la cerințele pieței muncii
	aplică tehnicile de muncă în echipă multidisciplinară
	comunică informații, idei, probleme și soluții din domeniul profesional în limba maternă și într-o limbă de circulație internațională

	Competenţe specifice
1.	cunoaște obligaţiile funcţionale ale specialiștilor în relaţii publice și publicitate
2.	cunoaște cadrul legislativ și deontologic în domeniul comunicării publice
3.	cunoaște principiile de organizare, normele și principiile de funcţionare a instituţiei de comunicare
4.	elaborează politici de comunicare
5.	planifică și realizează campanii de informare, de comunicare, publicitare, promoţionale
6.	concepe și elaborează mesaje tip relaţii publice și mesaje publicitare
7.	elaborează texte destinate publicării în corespundere cu normele și exigenţele în vigoare
8.	organizează conferinţe de presă, briefing-uri, întocmește dosare, comunicate și fișiere de presă
9.	comunică în mod profesionist cu mass-media și publicul instituţional
10.	utilizează tehnologii informaţionale în procesele de colectare, triere, tratare, validare și difuzare a mesajelor instituţionale scrise, audio, video, multimedia
11.	realizează cercetări aplicative în domeniul comunicării publice
12.	monitorizează efectele activităţii profesionale executate
13.	promovează cultura și identitatea instituţională
14.	autoevaluează propriile activităţi din perspectiva sarcinilor fixate în fișa de post

Notă: Avînd un caracter transdisciplinar, competenţele generale se formează prin intermediul tuturor disciplinelor de studiu.

3.2. Corelaţia „Finalităţi de studiu și competenţe - curriculum”

Ciclul I – Studii superioare de licenţă

Unitate de curs (modul) / Finalităţile de studiu	**Cod**	***Nr. credite ECTS***	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**	**11**	**12**	**13**	**14**
Introducere în ştiinţele comunicării	F	6	+					+				+		+		
Sociologia comunicării	F	6			+								+	+		
Studiul comunicării publice	S	6	+	+		+		+			+					
Comunicarea instituţională	S	5		+	+			+		+		+	+			
Istoria comunicării	F	4	+					+	+	+					+	
Retorica și stilistica	F	6	+						+						+	
Legislaţia și deontologia comunicării	F	5		+	+											
Psihologia comunicării	F	4		+		+									+	+
Teoria și tehnici de redactare	F	5	+		+			+	+	+		+				

Teorii şi tehnici relaţii publice	S	5	+	+		+		+	+	+		+			+	
Comunicarea socială	S	4	+	+		+	+	+			+		+			+
Publicitatea în sectorul social	S	4	+	+				+	+	+						
Teoria şi tehnici ale publicităţii	S	4	+	+				+	+	+						
Campania publicitară	S	4	+	+		+	+	+	+		+					
Platforme mediatice digitale	F	5	+		+				+							
Creativitatea în publicitate	S	6	+	+	+		+	+	+			+				
Comunicarea societală	S	5		+	+	+	+	+	+			+				+
Creativitate în relaţii publice	S	6	+	+		+	+	+	+		+				+	
Lobby şi Advocacy	S	4		+	+	+		+								
Comunicarea politică: cîmpuri de aplicare	S	6	+	+		+	+	+		+		+				

3.3. Descrierea finalităţilor de studiu şi a competenţelor

Ciclul II – Studii superioare de master	
Nr. d/o	***Competenţe generale***
	comunicarea ideilor, problemelor şi soluţiilor atît audienţei specializate, cît şi celei nespecializate
	demonstrarea capacităţii de a munci în cadrul unei echipe interdisciplinare
	evaluarea critică a situaţiilor profesionale, principiilor şi metodelor de concepere şi organizare/creare a unei instituţii de comunicare;
	demonstrarea capacităţii de adaptare la schimbări
	posedarea competenţelor de cercetare
	Competenţe specifice rezultate din realizarea programelor de master în domeniul Comunicare publică (CM)
1.	defineşte strategia de marketing a instituţiei de comunicare
2.	utilizează noile tehnologii şi instrumente de comunicare publică
3.	elaborează, pune în aplicare şi evaluează critic proiectele de cercetare în domeniul comunicării publice
4.	aplică principiile de organizare eficientă a proceselor de muncă
5.	posedă competenţe de a conduce grupuri de lucru şi acţionează independent şi creativ în abordarea şi soluţionarea problemelor profesionale
6.	identifică legităţile de funcţionare a socium-ului, a structurilor sociale
7.	valorifică vocaţia socială a activităţii profesionale
8.	diagnostifică necesităţile sociale şi instituţionale de comunicare
9.	elaborează şi implementează strategiile de relaţii publice şi publicitate
10.	aplică metode de cercetare a efectelor comunicării publice

	Competenţe specifice rezultate din realizarea programelor de master în domeniul Relaţii Publice şi Publicitate
1.	defineşte strategia de marketing a instituţiei de comunicare
2.	utilizează noile tehnologii de relaţii publice şi publicitate
3.	elaborează, pune în aplicare şi evaluează critic proiecte profesionale în domeniul relaţiilor publice şi al publicităţii
4.	aplică principiile de organizare eficientă a proceselor de muncă
5.	posedă competenţe de a conduce grupuri de lucru şi acţionează independent şi creativ în abordarea şi soluţionarea problemelor profesionale
6.	identifică legităţile de funcţionare a departamentelor de relaţii publice şi agenţiilor de publicitate
7.	valorifică vocaţia socială a activităţii profesionale
8.	diagnostifică necesităţile sociale şi instituţionale de comunicare
9.	elaborează şi implementează strategiile de relaţii publice şi publicitate
10	aplică metode de cercetare a efectelor publicităţii asupra consumatorilor

Ciclul III – Studii superioare de doctorat	
Nr. d/o	**Competenţe generale**
	realizarea independentă a cercetării
	demonstrarea aptitudinilor de creativitate
	posedarea abilităţilor de comunicare cu experţi din alte domenii
	demonstrarea abilităţilor de activitate în cadrul instituţiilor naţionale şi internaţionale
	posedarea capacităţii de a lua decizii strategice într-un mediu complex
	Competenţe specifice
1.	utilizarea celor mai avansate cunoştinţe teoretice şi practice în domeniul comunicării publice
2.	integrarea cunoştinţelor din domenii noi sau interdisciplinare pentru a realiza diagnosticul problemelor din sfera comunicării publice
3.	aplicarea metodelor de cercetare ştiinţifică specifice domeniului
4.	implementarea proiectelor care prezintă inovaţii ştiinţifice
5.	expertizarea activităţilor practice şi a lucrărilor ştiinţifice în domeniul ştiinţelor comunicării
6.	elaborarea publicaţiilor ştiinţifice originale

3.4. Procesul de consultare cu persoanele şi instituţiile – cheie (angajatorii, absolvenţii, tinerii specialişti etc.)

Specialitatea Ştiinţe ale Comunicării a fost inaugurată în anul 2005 drept consecinţă a necesităţilor pieţei comunicării publice care se conturează în ultimii ani în Republica Moldova. Planurile de studii au fost concepute ca o reacţie academică la necesităţile respective. Sugestiile angajatorilor, ale angajaţilor din cîmpul comunicării publice au fost colectate la multiplele seminare, conferinţe, simpozioane organizate în Republica Moldova.

Procesul de consultare cuprinde următoarele direcţii:

- elaborarea şi perfecţionarea programelor de studii în concordanţă cu cerinţele înaintate de Asociaţia Agenţiilor de Publicitate din Moldova și de Asociaţia Specialiştilor în Relaţii Publice și Comunicare;
- încadrarea reprezentanţilor instituţiilor de comunicare, de exemplu a directorilor agenţiilor de publicitate și a departamentelor de relaţii publice, în evaluarea cunoştinţelor și abilităţilor absolvenţilor în timpul susţinerii examenului de licenţă și a tezei de master;
- coordonarea rezultatelor cercetărilor ştiinţifice cu instituţiile și organizaţiile de profil din sfera comunicaţional-mediatică și obţinerea certificatelor de implementare.

S-a ţinut cont, de asemenea, de unele opinii și sugestii pe care le-au oferit ONG-urile care activează în cîmpul comunicaţional-mediatic. Planurile de studii iau în calcul și doleanţele studenţilor, absolvenţilor, doleanţe recoltate în baza anchetărilor, sondajelor de opinii etc.

4. VOLUMUL DE MUNCĂ şI ECTS

4.1. Volumul de muncă pentru programele tipice de formare, exprimat în credite ECTS:

Ciclul	1 credit ECTS = 30 ore de lucru al studentului
I Licenţă	180 ECTS, durata 3 ani
II Master	120 ECTS, durata 2 ani
III Doctorat	180 ECTS, 3-4 ani

4.2. Orientări și diferenţe în Spaţiul European al Învăţămîntului Superior în domeniul dat

Planul de învăţămînt la specialitatea Ştiinţe ale Comunicării este racordat la cerinţele procesului da la Bologna și a fost elaborat ţinîndu-se cont de experienţa universităţilor de prestigiu în domeniu - în special „La Sapienza" din Roma și „Complutense" din Madrid, unde cadrele didactice ale Catedrei Comunicare, USM au efectuat stagii în cîteva rînduri. Aceste stagii s-au soldat cu elaborarea concepţiei formative în domeniul comunicării publice și a programului de specializare în domeniul dat, în mare măsură graţie numeroaselor consultaţii cu specialiștii notorii de la universităţile susnumite. De asemenea, la elaborarea planurilor de studii s-a ţinut cont de propunerile și sugestiile expuse în proiectul *"The Curriculum Development in Communication Sciences"* (Dezvoltarea Curriculară în Ştiinţele Comunicării), susţinut de Comisia Europeană în anul 2009.

La fel ca și în alte centre universitare pregătirea specialiștilor de profil se efectuează în temeiul ştiinţelor comunicării, ştiinţelor politice și ştiinţelor sociale. De asemenea, în eforturile noastre de implementare a noului sector formativ am contat pe cooperarea cu centrele universitare din România, cu Şcoala de Jurnalism și Comunicare din Marseille (Franţa), cu Şcoala Superioară de Jurnalism din Lille, precum

și pe antrenarea în munca didactică a experţilor în materie și a profesorilor vizitatori din SUA, Olanda, Cehia cu care am stabilit legăturile necesare.

Diferențele la nivel european în formarea profesională inițială în domeniul științelor comunicării ţin de orientarea către marketingul și managementul comunicării și managementul cunoștinţelor. În același timp, graţie faptului că planurile de învăţământ au fost ajustate la cerinţele europene în domeniu, vom sublinia că ansamblul de competenţe dezvoltat la primul ciclu este în mare parte similar celui european, diferențele provenind din specificul contextului sociocultural indigen.

5. ÎNVĂȚAREA, PREDAREA ȘI EVALUAREA

Promovarea dimensiunii europene prin învăţământ antrenează o serie de consecinţe în tehnicile de predare - învăţare - evaluare. Accentuarea gradului de implicare a studentului în procesul didactic (prin volumul de muncă pretins și corelaţia dintre prezenţa în sălile de curs și studiul individual, transpusă în credite academice) necesită o revizuire a strategiei de evaluare și de predare.

La ciclul I pentru o unitate de credit studenţii au 2 ore de contact direct cu profesorul și 1 oră de activitate individuală. La ciclul I se folosesc diverse metode de evaluare sumativă periodică: realizarea studiilor de caz, proiect, sarcini de tip creativ și productiv, referate, testări etc. Ponderea evaluărilor sumative periodice constituie 60 % din nota finală. Pentru evaluarea sumativă finală se folosesc teste pe itemi care conţin sarcini de trei niveluri: cunoaștere, aplicare și integrare.

Proiectul se elaborează în cadrul cursului (modulului) predat la Ciclul II. Studentul va alege un subiect de cercetare din conţinutul cursului sau toţi studenţii unei grupe academice vor lucra asupra diferitelor aspecte ale aceleiași teme. Realizarea proiectului individual are loc în trei etape, pe parcursul întregului semestru. Primele două etape sînt dirijate de către responsabilul de curs și rezidă în pregătirea teoretică a subiectului de cercetare, selectarea bibliografiei, a metodelor de cercetare, a tehnicilor de interpretare a conceptelor teoretice. A treia etapă este una individuală și permite studentului de a-și manifesta spiritul de creaţie în aplicarea teoriei studiate anterior. În final, proiectul individual va fi susţinut public în faţa grupei. Evaluarea finală a proiectului constă din evaluarea sumativă a muncii depuse la cele trei etape de realizare a proiectului, a capacităţii de analiză și sinteză a studentului, a creativităţii utilizate în efectuarea experimentului.

Cunoștinţele, competenţele și aptitudinile la ciclul II sînt evaluate prin examene, prezentări a unor situaţii practice concrete, rezultatele stagiului de practică și a tezei de master.

În procesul de formare se vor utiliza următoarele tipuri de evaluare:

Evaluarea inițială care se realizează la începutul cursului cu scopul stabilirii nivelului de pregătire a masteranzilor pentru studierea în cadrul programului de master. Se face prin intermediul testării și conversaţiei.

Evaluarea formativă presupune verificări sistematice și se efectuează prin următoarele activităţi: controlul curent la temă, în cadrul fiecărui seminar, în formă scrisă sau orală și prin prezentarea referatelor la temă și testări.

Evaluarea finală sau sumativă este mai complexă. Controlul gradului de însușire a materiei predate, în faza finală, se efectuează prin verificări și examene, care sînt desfășurate în conformitate cu regulamentele în vigoare. Evaluarea generală se face prin ponderarea rezultatelor obţinute la evaluarea curentă, testări și examen. Ponderea evaluării sumative periodice constituie 50% din nota finală.

La ciclul II pentru o unitate de credit studenţii vor avea 1 oră de contact direct cu profesorul și 2 ore de activitate individuală.

Evaluarea finală la ciclul II se va realiza prin teza de master. În cadrul masterului de cercetare se va realiza ***Teza de cercetare***, iar în cadrul masterului profesional teza este prevăzută în forma unui ***Proiect profesional,*** cu scopul evaluării competenţelor generale, specifice și instrumentale sau interpersonale.

6. SPORIREA CALITĂŢII

Asigurarea calităţii în domeniul ştiinţelor comunicării este axată pe dezvoltarea competenţelor integrativ-profesionale. Aspectele principale ale acestui proces includ mobilitatea, angajarea în serviciu și instruirea pe întreg parcursul vieţii. De aceea, acţiunile încadrate în planul de activităţi privind sporirea calităţii pregătirii specialiștilor în domeniul la care ne referim urmăresc scopul de a atinge următoarelor finalităţi:

- să încurajeze cadrele didactice implicate în procesul instructiv-educaţional pentru a contribui la cunoașterea, înţelegerea și îmbunătăţirea întregului proces de educaţie și formare profesională a studenţilor printr-o comunicare eficientă și formarea adecvată a competenţelor profesionale;
- să asigure, în măsura posibilităţilor, motivarea și perfecţionarea personalului didactic;
- să menţină în colectiv un climat de muncă bazat pe implicare, responsabilitate și respect reciproc, astfel încît fiecare participant la proces să-și poată valorifica pe deplin potenţialul profesional și intelectual.

Întru realizarea acestui scop, se organizează seminare instructiv-metodice pentru cadrele didactice, în special pentru cadrele didactice tinere; se oferă consultaţii studenţilor în vederea depășirii unor dificultăţi în procesul de instruire; se procedează la modalitatea de asistări reciproce la orele ţinute de cadrele didactice; se monitorizează activitatea fiecărui colaborator în vederea depistării eventualelor lacune; se organizează conferinţe de totalizare și evaluare a rezultatelor. Un rol important în desfășurarea acestor activităţi îl are Biroul facultăţii și Comisia de calitate a facultăţii.

Pentru sporirea gradului de profesionalism și a caracterului aplicativ al procesului de studii au fost operate o serie de schimbări în ceea ce privește modalităţile de realizare a stagiilor de practică. Totodată, în vederea sporirii calităţii învăţămîntului în cadrul facultăţii, dar și în cadrul USM, periodic sînt organizate ateliere de lucru ce au în vizor însușirea și aplicarea noilor metode și tehnici de predare, învăţare și evaluare, la care participă toate cadrele didactice.

CADRUL NAȚIONAL AL CALIFICĂRILOR
Învățămînt Superior

Ciclul I – studii superioare de licență
Ciclul II – studii superioare de master
Ciclul III – studii superioare de doctorat

DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ
343 Activitate editorială

INSTITUȚIA COORDONATOARE - UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

COORDONAREA PROIECTULUI

N/o	Instituția / Organizația / structura	Persoana	Funcția / titlu / grad științific / didactic	Semnătura	Data
I. Instituții de învățământ care asigură pregătirea în domeniu / membri ai grupului de lucru					
1.	USM	M.Lescu	Dr.,conf. universitar		24.11.10
2.	USM	G. Stepanov	Decan, dr. conf.universitar		24.11.10
3.	USM	M. Guzun	Director al Departamentului Teoria și Practica Jurnalismului, dr., conf. universitar		24.11.10
II. Parteneri sociali					
1.	Editura „Universul”	B. Mihalachi	Vice-director		24.11.10
2.	Editura „ARC”	Iu. Bârsa	Director general		24.11.10
3.	Editura „Știința”	Gh. Prini	Director general,dr. în științe tehnice		24.11.10

Coordonator elaborare:
Georgeta STEPANOV, dr. conf. univ.
Mihai LESCU, dr. conf. univ.

1. INTRODUCEREA ÎN DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ

1.1. Descrierea generală a domeniului:

Specialitatea *Activitate editorială* este concepută drept parte componentă a sectorului mediatic-comunicaţional contemporan. Ca domeniu distinct de formare profesională specialitarea este chemată să răspundă necesităţilor reale de pregătire a unor cadre califcate în munca de redactare și pregătire pentru multiplicare a divereselor genuri de tipărituri: de la carte pînă la materiale publicitare/ de reclamă. Prin implementarea ei în învăţămîntul universitar, se răspunde, totodată, imperativelor de aliniere la practicile europene într-un domeniu care, în ultimele decenii, a cunoscut în ţara noastră un salt enorm sub aspect tehnologic-informativ.

Particularităţile și trăsăturile defnitorii ale califcării în domeniul editologiei n-a ocolit nici una din etapele de elaborare și multiplicare (tipărire) a publicaţiilor scrise. Apariţia sistemelor editoriale și poligrafice digitale a schimbat radical toate procesele care ţin de editare și multiplicare. Sistemele poligrafice devin mai compacte și, implicit, mai complexe. Procesele de elaborare a originalului se automatizează și ele. Devine tot mai simţită necesitatea de specialiști califcaţi în domeniu.

Specialitatea *Activitate editorială* vine să acopere necesitatea de cadre califcate, apte să combine elementele clasice cu inovaţiile și tehnologiile moderne în procesul de organizare și desfășurare a activităţii editorial-poligrafce. Absolvenţii vor avea posibilitatea să activeze în calitate de redactori, corectori, tehnoredactori, designeri în cadrul editurilor și tipografilor moderne, dotate cu utilaj digital.

Pregătirea la specialitatea *Activitate editorială* se distinge printr-o relaţie organică atît cu celelalte domenii de formare profesională (ştiinţe ale comunicării, jurnalism, biblioteconomie, asistenţă informaţională și arhivistică) ale ştiinţelor comunicării ca domeniu general de studiu, cît și cu alte domenii ale ştiinţelor sociale, economice și drept. De aici și caracterul echilibrat, fundamentat al Programului de formare profesională în *Activitate editorială*: planul de învăţămînt pentru primele două cicluri universitare: Licenţă – trei ani de studii și Master – doi ani.

Pregătirea teoretică și practică la specialitatea *Activitate editorială* reprezintă un complex de competenţe care corespund cerinţelor pieţii de muncă din ţară.

1.2. Caracteristici-cheie:

Nivelul	Licenţă (ciclul I)	Master (Ciclul II)	Doctorat (Ciclul III)
Durata studiilor	3 ani	2 ani	3 ani (4 ani)
Credite de studiu ECTS	180 credite	120 credite	180 credite
Forma de organizare	Învăţămînt de zi	Învăţămînt de zi	Învăţămînt de zi, învăţămînt cu frecvenţă redusă

Condiţii de acces	Diplomă de BAC Diplomă de studii medii de specialitate Participare la concursul de admitere	Diplomă de licenţă Diplomă echivalentă Diplomă de master Participare la concursul de admitere	Diplomă de master Diplomă echivalentă Participare la concursul de admitere
Precondiţii	Realizarea fnalităţilor învăţămîntului preuniversitar	1. Realizarea fnalităţilor învăţă mîntului superior (Licenţă, Ciclul I – 180 credite. 2. Examen de admi tere	1. Realizarea fnalităţilor învăţămîntului superior (Ciclul I, Licenţă şi Ciclul II, Master) 2. Examen de admitere
Stagii de practică	cu titlu obligatoriu – 15-20 credite	cu titlu obligatoriu – 10 credite	nu se realizează
Reguli de examinare şi evaluare	• Evaluarea iniţială - diagnostică; curentă-formativă; finală -sumativă sînt obligatorii; • Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare şi evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învăţării exprimate în termeni de competenţe.	• Diagnostică; curentă-formativă; finală -sumativă sînt obligatorii; • Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare şi evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării fnale- sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învăţării exprimate în termeni de competenţe formate preponderent prin lucru individual.	• Evaluarea este centrată pe produsele cercetării; • Evaluarea curentă-formativă se realizează prin susţinerea referatelor ştiinţifce, a rapoartelor anuale, a examenelor din cadrul programului de doctorat; • Evaluarea fnală se realizează prin susţinerea tezei de doctor.
Modalitate de evaluare finală	Examen de licenţă: 1. un examen la disciplina fundamentală. 2. un examen la disciplina de specialitate 3. susţinerea tezei de licenţă	Susţinerea tezei de master	Susţinerea tezei de doctor
Certifcare	Diploma de licenţă în Ştiinţele comunicării	Diplomă de mster în Ştiinţele comunicării	Diplomă de doctor în Ştiinţele comunicării

Titlu acordat	Licenţiat în Ştiinţe ale comunicării	Master în Ştiinţe ale comunicării	Doctor în Ştiinţe ale comunicării la specialitatea 57.2.01 *„Procese şi metodologii în activităţi editoriale”*
Drepturi pentru absolvenţi	• A aplica pentru programe de master; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în cîmpul muncii.	• A aplica pentru programe de doctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în cîmpul muncii.	• A aplica pentru programe postdoctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în cîmpul muncii.
Organ responsabil pentru autorizarea programelor	Ministerul Educaţiei ANACIP	Ministerul Educaţiei ANACIP	ANACIP

2. TITLURI (CALIFICĂRI) ȘI OCUPAȚII

2.1. Descrierea califcării

Ciclul	Titlul acordat/Competenţe specifice	Nivelul de referinţă European Qualifcation Framework (EQF)
Ciclul I – Studii superioare de licenţă	**Licenţiat în Ştiinţe** *Rezultatele corespunzătoare nivelului 6:* • Cunoştinţe avansate în domeniul ştiinţelor comunicării care implică înţelegerea critică a teoriilor şi principiilor de dezvoltare a activităţii editorial-poligrafce şi politicii de distribuţie a producţiei tipărite; • Abilităţi avansate, care denotă control şi inovaţie, necesare pentru a se încadra activ în domeniul profesional, a continua studiile de specializare şi, sufciente pentru a rezolva probleme complexe din sectorul editorial. • Gestionarea de activităţi sau proiecte profesionale, prin asumarea responsabilităţii pentru luarea deciziilor în situaţii de muncă sau situaţii de criză din domeniu; • Asumarea responsabilităţii pentru gestionarea dezvoltării profesionale şi perfecţionare în domeniul editorial prin însuşirea specialităţilor conexe din sistemul editorial-poligrafc şi de difuzare a producţiei de carte etc .	6

Ciclul II – Studii superioare de master	**Master în Ştiinţe ale Comunicării** *Rezultatele corespunzătoare nivelului 7:* Cunoştinţe specializate în domeniul logisticii activităţii editoriale, tehnoredactării şi design-ului cărţii, care formează bază activităţii şi gîndirii profesionale, necesară realizării cercetărilor originale în segmente concrete din sistemul editorial şi de difuzare a cărţii; • Conştientizare critică a cunoştinţelor din domeniul editologiei şi a cunoştinţelor aflate la graniţa dintre sistemul editorial şi diferite domenii cărora le sînt consacrate cele mai multe tipărituri: politic, social, economic, cultural, etc; • Abilităţi specializate pentru rezolvarea problemelor în materie de cercetare şi/sau inovaţie în editologie, pentru dezvoltarea de noi colaborări între segmentele sistemului mass-media şi alte domenii, care formează obiectul de cercetare în activitatea editorială şi de difuzare a tipăriturilor; • Gestionarea studiilor la specialitate în corespundere cu cerinţele legate de implementarea noilor tehnologii informaţionale şi a strategiilor de marketing editorial la locul de muncă; • Asumarea responsabilităţii pentru a contribui la cunoştinţele şi practicile profesionale în activitatea editorială şi/sau pentru revizuirea performanţei strategice a redacţiilor editurii şi a colectivelor redacţionale din sistemul mass-media.	7
Ciclul III – Studii superioare de doctorat	**Doctor în Ştiinţe ale comunicării la specialitatea 57.2.01 *„Procese şi metodologii în activităţi editoriale”*** *Rezultatele corespunzătoare nivelului 8:* • Cunoştinţe la cel mai avansat nivel în domeniul ştiinţelor comunicării şi cunoştinţe aflate la graniţa dintre activitatea editorială şi diferite domenii: filologie,sociologie, istorie, politologie; • Abilităţile şi tehnicile cele mai avansate şi specializate, inclusiv abilitatea de sinteză şi evaluare a situaţiilor, tendinţelor, fenomenelor social-politice şi economice, necesară pentru rezolvarea problemelor critice de cercetare şi/sau inovaţie şi pentru extinderea şi redefinirea cunoştinţelor existente sau a practicilor din domeniul activităţii editoriale; • Demonstrarea unui nivel ridicat de autoritate, inovaţie, autonomie, de integritate ştiinţifică şi profesională şi a unui angajament susţinut pentru generarea de noi idei sau procese afate în avangarda unei situaţii de muncă sau de studiu, inclusiv cercetarea în domeniul comunicării.	8

2.2. Ocupaţii tipice pentru absolvenţii în domeniul dat (nomenclatorul profesiilor / clasificatorul ocupaţiilor)

Nivelul calificării	Specialitatea	Ocupaţii tipice
Studii superioare Ciclul I - Licenţă	343 Activitate editorială	Redactor agent literar; de reclamă, publicitate; colaborator literar; corector (clasifcare media); corespondent editură, redacţie ziare şi reviste; grafcian operator, lucrări cu programa ”redactor” şi programe similare; pictor, prezentare grafcă (califcare medie); responsabil de ediţie; tehnoredactor.
Nivelul califcării	**Programe de master**	**Ocupaţii tipice**
Ciclul II – Studii superioare de master	Logistica activităţii editoriale Tehnoredactare şi Design-ul cărţii	logistician manager (editură, centru editorial, servicii de informaţii şi reclamă) membru colegiu redacţional (editură, redacţie, ziare şi reviste) designer proiectant redactor (editură, redacţie, ziare şi reviste) cadru didactic în învăţământul superior cercetător în ştiinţele sociale
Ciclul III – Studii superioare de doctorat	Activitate editorială	colaborator ştiinţifc; conducător (preşedinte, secretar general etc.) de organizaţii umanitare şi altele similare; consultant editură, redacţie ziare şi reviste; cadru didactico-ştiinţific în învăţământul universitar; consultant administraţie publică; cercetător în ştiinţele sociale; responsabil de ediţie);

2.3. Rolul domeniului în alte programe de formare

Activitatea editorială prin specifcul său interdisciplinar va contribui la formarea competenţelor profesionale în multe domenii sociale şi umanistice. Spre exemplu, modulul *Legislaţia şi deontologia activităţii editoriale* poate f de real folos pentru studenţii de la drept în înţelegerea problematicii legate de dreptul editorial şi libertatea de exprimare, iar modulele *Bazele editologiei* şi *Sistemul-editorial poligrafic*, ce includ disciplinele *Introducere în activitatea editorială, Istoria cărţii naţionale* pot ajuta studenţilor de la istorie la înţelegerea mai profundă a evoluţiei culturii scrisului. Modulele *Teoria şi tehnica redactării* şi *Redactare: conţinut, structură, limbaj* ar putea servi un suport real şi pentru studenţii de la litere.

Un element important al erei informaţionale este pregătirea/orientarea oamenilor pentru a învăţa continuu în cadrul societăţii care e mereu în schimbare şi necesită o actualizare sistemică a deprinderilor şi cunoştinţelor. În mare parte domeniului de orientare în lumea tipăriturilor îi sînt consacrate modulele : *Cartea ştiinţifică, Cartea didactică, Beletristica, Cartea pentru copii, Ediţii în format electronic* etc.

3. FINALITĂȚI DE STUDIU ȘI COMPETENȚE

3.1. Descrierea fnalităţilor de studiu și a competențelor

Ciclul I – Studii superioare de licenţă

- ***Competențe generale:***

1. aplicarea cunoştinţelor teoretice în efectuarea activităţilor aplicative;
2. rezolvarea efcientă și deontologică a situaţiilor profesionale uzuale;
3. comunicarea informaţiilor, ideilor, problemelor și soluţiilor din domeniul profesional;
4. aplicarea tehnicilor de muncă în echipă multidisciplinară, cu îndeplinirea anumitor sarcini pe paliere ierarhice privind politicile editoriale moderne;
5. comunicarea scrisă și orală în limba maternă și într-o limbă de circulaţie internaţională.

- ***Competențe specifice:***

1. cunoașterea și înţelegerea noţiunilor, conceptelor, teoriilor din domeniul activităţii editoriale, care să asigure o abordare originală în exercitarea funcţiei de corector/redactor/redactor-coordonator (editură, redacţie publicaţie periodică);
2. utilizarea noilor tehnologii informaţionale de comunicare în activitatea editorială;
3. colectarea, interpretarea și analizarea datelor relevante din domeniul activităţii editoriale;
4. aplicarea cunoştinţelor din alte domenii conexe pentru studiu individual.
5. cunoașterea și aplicarea în activitatea practică a legislaţiei și principiilor eticii profesionale din domeniul activităţii editoriale;
6. implementarea principiilor de organizare, a normelor și principiilor de funcţionare a instituţiei editoriale;
7. utilizarea tehnologiilor informaţionale în procesele de redactare și tehnoredactare a manuscriselor;
8. comunicarea cu publicul instituţional;
9. conceperea, designul și editarea textelor;
10. autoevaluarea propriilor activităţi din perspectiva obligaţiunilor de funcţie;
11. aplicarea noilor metodologii privind efectuarea cercetărilor cantitative și calitative în ştiinţele comunicării, utilizînd rezultatele obţinute în testarea pieţii informaţionale și în elaborarea politicilor editoriale curente și de perspectivă.

3.2. Corelaţia „Finalităţi de studii și competenţe - curriculum”

Ciclul I – Studii superioare de licenţă

Modulul / Finalităţile de studii			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Introducere în ştiinţele comunicării	F	6	+			+				+			+
Bazele editologiei	F	6	+		+	+	+	+		+		+	
Sociologia comunicării	F	5			+					+			+
Instituţia editorială şi cartea	S	4	+		+	+		+		+	+		
Procesul editorial	S	6		+	+	+		+	+	+			+
Legislaţia şi deontologia comunicării	F	5	+				+			+		+	
Organizarea activităţii editoriale	S	5	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+
Design-ul cărţii	S	5	+	+					+	+	+		
Cartea ştiinţifică	S	4	+		+	+			+	+	+		
Psihologia comunicării	F	4	+							+		+	
Tehnologia operaţiunilor pre -press	S	4	+	+	+				+		+		
Tehnici de scriere şi ştilizare	F	5	+	+		+			+		+		
Cartea didactică	S	4	+		+	+			+	+	+		
Ediţii în format electronic	S	4	+	+		+			+	+	+		
Redactarea: conţinut, structură, limbaj	S	4				+			+				
Elemente de bază D.T.P.	S	6	+	+	+				+		+		
Tehnologii de promovare a cărţii	S	4	+	+					+	+	+		+
Beletristica	S	5	+		+	+				+			
Conceperea, producerea şi difuzarea cărţii	S	5	+	+	+	+			+		+		+

3.1. Descrierea finalităţilor de studiu și a competenţelor

Ciclul II – Studii superioare de master

- ***Competenţe generale:***

1. cunoaşterea şi înţelegerea noţiunilor, conceptelor, teoriilor din domeniul activităţii editoriale, care să asigure o abordare originală în dezvoltarea sau aplicarea lor în activitatea profesională şi activitatea ştiinţifcă.
2. aplicarea cunoştinţelor, metodologiilor şi procedeelor în activitatea practică şi cercetarea ştiinţifică;
3. identifcarea fenomenelor şi tendinţelor de dezvoltare ale domeniului de formare profesională;
4. autoevaluarea şi elaborarea autonomă a proiectelor de formare profesională continuă în scopul inserţiei şi adaptării la cerinţele pieţei;
5. exprimarea scrisă şi orală, în limba română şi una sau mai multe limbi de circulaţie internaţională folosind terminologia juridică.

- ***Competenţe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Logistica activităţii editoriale, Tehnoredactarea şi design-ul cărţii***

1. aplicarea principiilor de concepere şi organizare a activităţii instituţiei editoriale.
2. defnirea strategiilor de marketing a instituţiei mediatice întru punerea în valoare a potenţialului de creaţie al membrilor colectivelor editoriale şi redacţionale;
3. identifcarea şi soluţionarea problemelor de cercetare în domeniul editorial şi comunicaţional;
4. elaborarea, realizarea şi evaluarea critică a proiectele de editare şi de distribuţie a producţiei tipărite;
5. implementarea a noi metode şi practici efciente de optimizare a funcţionării instituţiei editoriale;
6. aplicarea designului grafc modern, a tehnicilor şi metodelor avansate de redactare şi corectare a textelor;
7. valorifcarea căilor de implementare a noilor metode şi tehnologii efciente în activitatea editorială;
8. identifcarea tipurilor de public-ţintă pentru producţia editorială şi preferinţele informaţionale şi culturale ale acestora;
9. organizarea procesului de creaţie în colectivele redacţionale şi soluţionarea problemelor profesionale;
10. soluţionarea problemelor strategice din domeniu distribuţiei produsului editorial.

2.3. Descrierea fnalităţilor de studiu şi a competenţelor

Ciclul III – Studii superioare de doctorat

- ***Competenţe generale:***

1. identifcarea problemelor unei cercetări independente în domeniul activităţii editoriale;
2. analizarea, sintetizarea, evaluarea investigaţiilor ştiinţifce din domeniul comunicaţional-editorial şi de promovare a producţiei de carte şi a altor tipărituri;
3. proiectarea, realizarea şi evaluarea în comun cu experţii din alte domenii conexe (sociologie, istorie, flologie, mass-media, politologie) a proiectelor de cercetare ştiinţifcă;
4. aplicarea cunoştinţelor şi abilităţilor profesionale în cadrul instituţiilor naţionale şi internaţionale de profl;
5. asumarea responsabilităţii pentru adoptarea unor decizii strategice într-un mediu complex şi comunicarea cu experţi din alte domenii privind problematica editorială şi comunicaţională.

- ***Competenţe specifice:***

1. implementarea celor mai avansate cunoștinţe teoretice și practice în domeniul editorial-poligrafc;
2. utilizarea metodologiei de cercetare în domeniul editorial și comunicaţional;
3. demonstrarea capacităţilor novatorii în abordarea diverselor probleme ale activităţii editoriale și științelor comunicării;
4. identifcarea și cercetarea independentă a problemelor din domeniul activităţii profesionale;
5. aplicarea în mod creativ a celor mai importante cercetări naţionale și internaţionale în domeniul activităţii editoriale;
6. aplicarea cunoștinţelor din domenii noi sau interdisciplinare pentru a determina diagnosticul problemelor din domeniul editorial și cel al științelor comunicării;
7. proiectarea, implementarea și expertizarea activităţii editoriale și de promovare a cărţii prin aplicarea realizărilor științifce proprii și străine, specifce domeniului comunicaţional și editorial;
8. elaborarea lucrărilor științifce originale cu argumentarea poziției adoptate în domeniul discursului profesional;
9. comunicarea în limba programului de studiu și/sau în mai multe limbi străine cu comunitatea științifcă naţională și internaţională;
10. gestionarea efcientă a resurselor materiale, umane și fnanciare destinate cercetării.

III.3. Proces de consultare cu persoanele și instituţiile-cheie

(angajatorii, absolvenţii, tinerii specialiti etc.)

Planurile de învăţământ pentru ambele cicluri (licenţă și master) sînt elaborate în corespundere cu cerinţele Procesului de la Bologna, pornind de la experienţa acumulată de univesităţile europene și, ţinînd cont de doleanţele specialiștilor din piaţa muncii. Oferta de program în mare măsură este constituită în baza cererilor și necesităţilor cîmpului muncii, find modifcată în contextul schimbărilor care au loc în sistemul editorial și de comercializare a cărţii. Aceasta le dă posibilitate specialiștilor-practicieni să împărtășească experienţa de muncă studenţilor, să vină cu propuneri concrete privind restructurarea procesului de studii. Propunerile și sugestiile specialiștilor-formatori sînt mereu în centrul atenţiei colectivului catedrei și al facultăţii, find discutate la ședinţele Consiliului profesoral.

O sursă de idei pentru îmbunătăţirea procesului de învăţământ este analiza rezultatelor practicii de producere a studenţilor și a propunerilor parvenite din multiplele instituţii editoriale. De asemenea specialiștii formatori se consultă permanent cu conducătorii și practicienii instituţiilor editoriale nu numai sub aspect conceptual al programului, dar și al formelor și modalităţilor de organizare și evaluare a procesului de creaţie, de sporire a profesionalismului viitorilor editori. În această ordine de idei instituţia are strînse legături de colaborare cu editurile *Universul*, *Prut Internaţional* și *ARC* din Chișinău.

4. VOLUMUL DE MUNCĂ ȘI ECTS

4.1. Volumul de muncă pentru programele tipice de formare, exprimat în credite ECTS:

Ciclul	1 credit ECTS = 30 ore de lucru al studentului
I Licenţă	180 ECTS, durata 3 ani
II Master	120 ECTS, durata 2 ani
III Doctorat	180 ECTS, 3-4 ani

4.2. Orientări și diferenţe în Spaţiul European al Învăţămîntului Superior în domeniul dat

În linii mari planul de învăţămînt în domeniul Activităţii editoriale este corelat cu practica de formare a specialiştilor în domeniu în spaţiu european. În acest sens putem constata o mulţime de afnităţi cu Școala Superioară de Jurnalism din Lille, Franţa, cu care USM a legat colaborare și continuă să colaboreze și în prezent, cît și cu instituţiile din România, Ucraina, Rusia. Sistemul de competenţe în primul Ciclu (Licenţă) corespunde pe deplin standardelor europene cu excepţia că instituţiile de învăţămînt în domeniu din statele Europei posedă o mai bună bază materială tehnică, ceea ce permite realizarea completă și integrală a procesului de producere a tipăriturilor și lansarea lor în lumină. În contextul diferenţelor putem spune că în Europa normele didactice de profesor sînt simţitor mai mici, se practică nu numai lecţiile de laborator, dar și seminarele în grupă de pînă la 10 persoane pentru însușirea tuturor operaţiilor prepress. De regulă, la cursurile de specialitate, în special, lecţiile de laborator, sînt invitaţi înalţi profesioniști din domeniul practic (edituri, ziare, reviste), care în contextul unei remunerări bune transmit experienţa profesională viitorilor specialiști.

5. ÎNVĂȚAREA, PREDAREA ȘI EVALUAREA

Promovarea dimensiunii europene prin învăţămînt antrenează o serie de consecinţe în tehnicile de predare – învăţare – evaluare. Accentuarea gradului de implicare al studentului în procesul didactic (prin volumul de muncă pretins și corelaţia dintre prezenţa în sălile de curs și studiul individual, transpusă în credite academice) necesită o revizuire periodică a strategiei de evaluare și de predare.

Reieșind din specifcul creativ al specialităţii, accentul în activitatea individuală se pune pe formarea competenţelor profesionale, apropierea maximă a pregătirii lui de cerinţele pieţii muncii. În cadrul Ciclului I se practică elaborarea unor lucrări individuale de analiză a stării reale privind domeniul editorial. Pentru evaluarea sumativă finală se folosesc teste bazate pe itemi care conţin sarcini de trei niveluri:cunoaștere și înţelegere, aplicare și integrare.

La Ciclul I *de studii urmărim dezvoltarea următoarelor competenţe*: *capacitatea de analiză și sinteză, capacitatea de aplicare a cunoștinţelor obţinute, capacitatea de adaptare a metodelor de cercetare tipului de studiu și ramurii antropologiei, capacitatea de a învăţa. Catedra acordă atenţie lecţiilor de laborator la toate modulele, care trebuie să conţină fnalităţi practice pentru fecare student. Aceste fnalităţi sînt ulterior consolidate de stagiile de practică.*

Aplicarea la examene de licenţă a compartimentului **Competenţe profesionale** *prin executarea de sine stătător a unui şir de misiuni de creaţie (culegerea computerizată a unui text,redactarea şi paginarea lui la un format anume de carte, cu respectarea parametrilor standard, inclusiv elaborarea copertei şi a casetei tehnice a ediţiei, care fnalizează cu întocmirea machetei cărţii şi a două-trei exemplare-semnal), scrierea tezei de licenţă de creaţie pe lîngă studiul analitic obligatoriu, dă posibilitatea ca studenţii să îşi manifeste pe deplin capacităţile profesionale. Prin selectarea minuţioasă a temelor tezelor de an şi de licenţă se realizează apropierea intereselor de cercetare ale studenţilor de direcţiile prioritare ştiinţifce şi metodico-didactice ale corpului profesoral. Lucrările practice, practica de producţie îşi găsesc refectare în* Caietul de sarcini practice *a studentului, supus evaluării de către profesorul- coordonator al acestor activităţi.*

La Ciclul II (Master) accentul se pune cu preponderenţă asupra muncii individuale a masterandului cu o pronunţată orientare spre cercetare şi studiere profundă a specialităţii.

Cunoştinţele, competenţele şi aptitudinile la Ciclul II sînt evaluate prin examene, prezentări a unor situaţii practice concrete, rezultatele stagiului de practică şi a ***tezei de master***.

În procesul de formare se utilizează următoarele tipuri de evaluare:

evaluare iniţială, care se realizează la începutul cursului, în scopul stabilirii nivelului de pregătire a masteranzilor pentru studierea în cadrul programului de master. Se realizează prin intermediul testării şi conversaţiei;

evaluarea formativă, care presupune verifcări sistematice şi se efectuează prin următoarele activităţi: controlul curent la temă, la fecare seminar în formă scrisă sau orală şi prin prezentarea referatelor la temă şi testări.

Evaluarea fnală sau sumativă este mai complexă. Controlul gradului de însuşire a materiei predate, în faza fnală, se efectuează prin verifcări şi examene, care sînt desfăşurate în conformitate cu regulamentele în vigoare. Evaluarea generală se face prin ponderarea rezultatelor obţinute la evaluarea curentă, testări şi examen. Ponderea evaluării sumative periodice constituie 60% din nota fnală.

La ciclul II pentru o unitate de credit studenţii vor avea 1 oră de contact direct cu profesorul şi 2 ore de activitate individuală.

Evaluarea fnală la Ciclul II se realizează prin teza de master. În cadrul masterului de cercetare se va realiza ***Teza de cercetare***, iar în cadrul masterului profesional teza este prevăzută în forma unui ***Proiect profesional sau Teză de cercetare,*** în scopul evaluării competenţelor generale, specifce şi instrumentale sau interpersonale.

6. SPORIREA CALITĂŢII

Procesul de la Bologna orientează studiile, inclusiv la Activitate editorială, spre creativitate şi calitate. De la compartimentele informative şi reproductive accentul tot mai mult se deplasează spre cele productive şi creative. În eforturile de asigurare şi menţinere a unei calităţi competitive de studii Catedra se orientează spre două elemente de bază ale procesului de învăţămînt. Primul semnifcă evaluarea randamentului academic, ceea ce presupune un sistem complet de proceduri şi metode, etape şi forme de evaluare a cunoştinţelor studenţilor şi capacităţilor lor practice ca viitori specialişti. Cel de al doilea element rezidă în evaluarea resurselor şi condiţiilor didactico-metodice

de realizare a procesului de învăţămînt, evaluarea calităţii învăţămîntului prin aprecierea activităţii profesorilor de către Comisia de asigurare a calităţii de la Facultate şi de către studenţi. Astfel, acest element denotă o evaluare, considerată mai obiectivă a calităţii studiilor din partea benefciarilor. Spre realizarea acestor două elemente de bază sînt orientate curriculum-urile, modulele şi conţinutul lor. Asigurarea şi sporirea calităţii procesului de învăţămînt se efectuează în concordanţa cu standardele educaţionale şi se va realiza prin:

- identifcarea şi soluţionarea problemelor legate de nevoile de instruire a studenţilor;
- evaluarea calităţii procesului de instruire care se va realiza atît în auditoriu, cît şi în afara orelor de către personalul didactic de înaltă califcare;
- monitorizarea competenţelor studenţilor şi masteranzilor la etapele de pregătire şi cele finale;
- dezvoltarea modalităţilor de participare la formarea profesională, prin orare flexibile şi introducerea învăţămîntului la distanţă;
- evaluarea calităţii instruirii prin aprecierea activităţii profesorilor de către studenţi (efectuarea sondajelor în rîndurile studenţilor, privind calitatea procesului de studii şi profesionalismul cadrelor didactice;
- evaluarea stagiilor de practică prin completarea a trei chestionare care permit evaluarea bazei de practică, a conducătorului de practică şi de a evalua activitatea studentului în perioada stagiului de practică;
- dezvoltarea resurselor umane şi materiale pentru a asigura un mediu educaţional favorabil, creativ şi eficient.

Evaluarea randamentului academic se caracterizează prin:

1. calitatea standardelor de formare profesională;
2. reuşita curentă şi finală a studenţilor;
3. ponderea absolvenţilor încadraţi în cîmpul muncii în primul an după finalizarea studiilor;
4. evaluarea resurselor şi condiţiilor didactico-metodice de realizare a procesului de învăţămînt efectuată prin auditul intern (care include vizite reciproce ale profesorilor la orele de cursuri si seminare în scopul preluării experienţei si obţinerii unei viziuni mai clare în ceea ce priveşte metodica predării) şi cel extern.

Sistemul ECTS permite nu numai alinierea noastră la standardele europene de învăţămînt, dar şi la deschiderea unor noi posibilităţi pentru specialiştii în domeniul Activităţii editoriale de a-şi asigura continuitatea procesului de instruire.

CADRUL NAȚIONAL AL CALIFICĂRILOR
Învățămînt Superior

Ciclul I – studii superioare de licență
Ciclul II – studii superioare de master
Ciclul III – studii superioare de doctorat

DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ
344 Științe ale informării

INSTITUȚIA COORDONATOARE - UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

COORDONAREA PROIECTULUI

N/o	*Instituția / Organizația / structura*	*Persoana*	*Funcția / titlu / grad științific / didactic*	*Semnătura*	*Data*
I. Instituții de învățământ care asigură pregătirea în domeniu / membri ai grupului de lucru					
1.	USM	N Țurcan	Prodecan, dr., conf. universitar		13.02.2012
2.	USM	N.Goian	Șef de catedră, dr., conf. universitar		13.02.2012
II. Parteneri sociali					
1.	Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova	L.Costin	Președinte, Director al Bibliotecii Universității Agrare de Stat din Moldova		14.02.2012
2.	Consiliul Biblioteconomic Național	O. Bârlad	Șef Direcția politici în teritoriu și cultura scrisă, Ministerul Culturii		14.02.2012
3.	Biblioteca Municipală Chișinău „B.P.Hasdeu"	L.Kulikovski	Director general, dr., conf. universitar		14.02.2012

Coordonator elaborare:
Nelly ȚURCAN, dr. hab., conf. univ.
Natalia GOAIN, dr. conf. univ.

1. PREZENTAREA DOMENIULUI DE FORMARE PROFESIONALĂ /SPECIALITATE

1.1. Descriere generală a domeniului

Domeniul de formare profesională *Științe ale informării* a fost creat pentru a răspunde necesităţilor reale de pregătire a specialiștilor în domeniul infodocumentar. Prin această formă de pregătire universitară, Republica Moldova se aliniază structurilor europene în domeniu, participînd, de pe o poziţie calificată și modernă, la organizarea naţională și internaţională a transferului de informaţii și documente. Bibliotecarul este un actor important în evoluţia unei societăţi, favorizînd accesul, schimbul și partajarea informaţiei. În secolul XXI, profesia se impune și mai mult, datorită evoluţiei și dezvoltării noilor Tehnologii de Informare și Comunicare și a rolului pe care informaţia îl are în luarea deciziilor.

Perspectivele acestei forme de învăţămînt din Moldova sînt legate de necesitatea reală de specialiști într-un număr mare de structuri distribuite la scară naţională. În condiţiile dezvoltării transferului de informaţii prin noile tehnologii și a constituirii unor reţele și sisteme documentare, specializarea în domeniul *Științelor informării* se înscrie printre cîmpurile de formaţie superioară cu mari perspective de plasament, atît în sectorul de stat, cît și în cel privat. Absolvenţii specialităţilor din cadrul domeniului de formare profesională *Științe ale informării* vor putea lucra ca specialiști în știinţa informării, ca experţi în transferul de informaţii, ca organizatori și manageri de structuri și sisteme infodocumentare, profesori documentariști, bibliotecari, documentariști, bibliografi etc.

Piaţa tehnologiei digitale a documentelor adaugă noi complexităţi; arhivarea și documentarea sînt tot mai apropiate. Astfel apar meserii noi care nu mai fac parte din tradiţionalul lanţ documentar, punînd accent pe dimensiunea sistematică a documentării, de exemplu: expert în supravegherea tehnologică, informaţională, inginerie documentară, gestionari de sisteme de informaţie și produse multimedia sau hipermedia, gestionari ai unei documentări structurate, specialiști în arhivare electronică.

Domeniul de formare profesională 344 *Științe ale informării* include specialităţile: 344.1 *Biblioteconomie, asistenţă informaţională și arhivistică*; 344.2 *Tehnologia comunicării în domeniul infodocumentar*; 344.3 *Servicii informaţionale și socioculturale*.

1.2. Caracteristici-cheie:

Nivelul	Licenţă (ciclul I)	Master (Ciclul II)	Doctorat (Ciclul III)
Durata studiilor	3 ani	2 ani	3 ani (4 ani)
Credite de studiu ECTS	180 credite	120 credite	180 credite
Forma de organizare	Învăţământ de zi Învăţământ cu frecvenţă redusă	Învăţământ de zi	Învăţământ de zi Învăţământ cu frecvenţă redusă
Condiţii de acces	Diplomă de BAC Diplomă de studii medii de specialitate	Diplomă de licenţă Diplomă echivalentă Diplomă de master	Diplomă de master Diplomă echivalentă
Precondiţii	Realizarea finalităţilor învăţământului preuniversitar	1. Realizarea finalităţilor învăţământului superior (Ciclului I, Licenţă – 180 de credite) 2. Examen de admitere	1. Realizarea finalităţilor învăţământului superior (Ciclului I, Licenţă și Ciclului II, Master) 2. Examen de admitere
Stagii de practică	cu titlu obligatoriu (18 credite)	cu titlu obligatoriu (10 credite)	nu se realizează
Reguli de examinare și evaluare	Evaluarea pe parcursul studiilor la ciclul I se realizează prin cîteva modalităţi: • Evaluarea iniţială – diagnostică; curentă-formativă; finală –sumativă sînt obligatorii; • Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învăţării exprimate în termeni de competenţe.	Accentul în evaluarea la ciclul II se pune pe aprecierea competenţelor de cercetare, de predicţie, de lucru autonom și creativ, realizarea proiectelor în domeniul managementului instituţiei infodocumentare, biblioteconomiei și ştiinţei informării. Evaluarea pe parcursul studiilor la ciclul II se realizează prin cîteva modalităţi: • Evaluarea iniţială – diagnostică; curentă-formativă; finală –sumativă sînt obligatorii;	Evaluarea este centrată pe produsele cercetării; • Evaluarea curentă-formativă se realizează prin susţinerea referatelor ştiinţifice, a rapoartelor anuale, a examenelor din cadrul programului de doctorat; • Evaluarea finală se realizează prin susţinerea tezei de doctor.

Reguli de examinare și evaluare		• Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învăţării exprimate în termeni de competenţe formate preponderent prin lucru individual.	
Modalitate de evaluare finală	1. Examen la disciplina fundamentală 2. Examen la disciplina de specializare 3. Susţinerea tezei de licenţă.	Susţinerea tezei de master	Susţinerea tezei de doctor
Certificare	Diploma de licenţă	Diploma de master	Diploma de doctor
Titlu acordat	Licenţiat în Ştiinţe ale Comunicării	Master în Ştiinţe ale Comunicării	Doctor în Ştiinţe ale Comunicării la specialitatea Infodocumentare; biblioteconomie și ştiinţa informării
Drepturi pentru absolvenţi	• A aplica pentru programe de master; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în cîmpul muncii.	• A aplica pentru programe de doctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în cîmpul muncii.	• A aplica pentru programe postdoctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în cîmpul muncii.
Organ responsabil pentru autorizarea programelor	Ministerul Educaţiei ANACIP	Ministerul Educaţiei ANACIP	ANACIP

2. TITLURI (CALIFICĂRI) ȘI OCUPAȚII

2.1. Descrierea calificării

Ciclu	Titlul acordat / Competenţe specifice	Nivelul de referinţă European Qualification Framwork (EQF)
Ciclul I – Studii superioare de licenţă	**Licenţiat în Ştiinţe ale Comunicării** **Rezultatele corespunzătoare nivelului 6** • Cunoştinţe avansate în domeniul ştiinţelor comunicării care implică înţelegerea critică a teoriilor şi principiilor de dezvoltare a domeniului infodocumentar; • Aplicarea corectă a metodelor şi tehnicilor de analiză, organizare şi evaluare a conţinuturilor infodocumentare precum şi explicarea fluxului cunoaşterii şi informaţiei caracteristice structurilor infodocumentare; • Abilităţi avansate, care denotă control şi inovaţie, necesare pentru a rezolva probleme complexe în domeniul infodocumentar; • Gestionarea activităţii şi a proiectelor profesionale complexe în domeniul infodocumentar, prin asumarea responsabilităţii pentru luarea deciziilor în situaţii de muncă; • Asumarea responsabilităţii pentru gestionarea dezvoltării profesionale a indivizilor şi grupurilor în structurile infodocumentare.	6
Ciclul II – Studii superioare de master	**Master în Ştiinţe ale Comunicării.** **Rezultatele corespunzătoare nivelului 7** • Cunoştinţe specializate în domeniul ştiinţelor comunicării, care formează bază activităţii şi gîndirii profesionale, necesară realizării cercetărilor originale în domeniul infodocumentar; • Cunoştinţe specializate din domeniul de formare profesională care ar servi drept bază a unei gîndiri sau cercetări originale; • Analiză / atitudine critică faţă de cunoştinţele din domeniul infodocumentar şi faţă de cunoştinţele din diferite domenii adiacente; • Abilităţi specializate pentru rezolvarea problemelor în materie de cercetare şi/sau inovaţie, pentru dezvoltarea de noi cunoştinţe şi proceduri, precum şi pentru integrarea cunoştinţelor din domeniul infodocumentar; • Gestionarea şi transformarea situaţiilor de muncă din instituţiile infodocumentare care pot fi complexe, imprevizibile şi necesită noi abordări strategice; • Asumarea responsabilităţii pentru a contribui la însuşirea cunoştinţelor şi practicilor profesionale şi/sau pentru a revizui performanţele strategice ale specialiştilor din domeniul infodocumentar.	7

Ciclul III – Studii superioare de doctorat	**Doctor ştiinţe ale comunicării la specialitatea** Infodocumentare; biblioteconomie şi ştiinţa informării **Rezultatele corespunzătoare nivelului 8** • Cunoştinţe de nivel superior în domeniul infodocumentare, biblioteconomie şi ştiinţa informării, inclusiv în domenii adiacente: ştiinţe ale comunicării, sociologie, pedagogie, istorie, informatică; • Abilităţile şi tehnicile cele mai avansate şi specializate, inclusiv abilitatea de sinteză şi evaluare, necesară pentru soluţionarea, rezolvarea problemelor critice de cercetare şi/sau inovaţie, precum şi pentru extinderea / redefinirea cunoştinţelor existente sau a practicilor profesionale; • Nivel ridicat de autoritate, de autonomie, de integritate ştiinţifică şi profesională; demonstrarea unui angajament susţinut pentru dezvoltarea unor noi idei benefice în diferite situaţii de muncă / de studiu şi cercetare.	8

2.2. Ocupaţii tipice pentru absolvenţii în domeniul dat (nomenclatorul profesiilor/clasificatorul ocupaţiilor)

Nivelul	Domeniul de formare profesională	Specialitatea	Ocupaţii tipice
Ciclul I – Studii superioare de licenţă	Ştiinţe ale Informării	Biblioteconomie, asistenţă informaţională şi arhivistică	• Bibliograf • Bibliotecar • Referent • Referent activitate de bază • Arhivar
Ciclul I – Studii superioare de licenţă	Ştiinţe ale Informării	Tehnologia comunicării în domeniul infodocumentar	• Administrator de sisteme informaţionale şi produse multimedia • Specialist în cercetarea informaţiei • Bibliograf • Bibliotecar • Referent • Referent activitate de bază
Ciclul I – Studii superioare de licenţă	Ştiinţe ale Informării	Servicii informaţionale şi socioculturale	• Administrator de servicii de informaţii publice • Coordonator de proiecte comunitare • Bibliograf • Bibliotecar • Animator cultural • Gestionar de servicii de informare • Referent • Referent activitate de bază

Ciclul II – Studii superioare de master	Științe ale Informării	Managementul instituţiilor infodocumentare	• Specialist în ocrotirea informaţiei • Profesor în învăţămîntul secundar (profesional) • Cercetător în științele sociale • Director de bibliotecă • Director birou (oficiu) • Conducător de asociaţii, uniuni, federaţii, filiale și organizaţii obștești • Conducător de organizaţii umanitare și alte organizaţii similare • Șef birou (specializat) • Șef centru (în alte ramuri) • Șef oficiu (în alte ramuri) • Șef serviciu (în alte ramuri) • Șef fonduri de informaţie • Manager (în alte compartimente [servicii] funcţionale) • Șef bibliotecă tehnico-științifică • Gestionar al circuitului documentar • Profesor documentarist • Formator în informare și documentare • Gestionar al documentelor unei instituţii • Specialist în cercetarea informaţiei • Asistent universitar
Ciclul II – Studii superioare de master	Științe ale Informării	Biblioteconomie și ştiinţa informării	• Documentarist • Specialist ocrotirea informaţiei • Secretar al organizaţiilor umanitare și alte organizaţii similare • Bibliograf principal • Bibliotecar principal • Șef birou (specializat) • Șef oficiu (în alte ramuri) • Șef serviciu (în alte ramuri) • Șef fonduri de informaţie • Manager (în alte compartimente [servicii] funcţionale) • Gestionar al circuitului documentar • Administrator al serviciului electronic de informaţie • Analist-indexator • Profesor documentarist • Formator în informare și documentare • Gestionar al documentelor unei instituţii • Specialist în cercetarea informaţiei • Asistent universitar

Ciclul II – Studii superioare de master	Științe ale Informării	Biblioteci digitale și servicii informaționale	• Asistent universitar • Inginer informație tehnico-științifică • Specialist ocrotirea informației • Cercetător în științele sociale • Administrator de rețele informaționale (în bibliotecă) • Administrator de resurse informaționale • Gestionar al documentelor unei instituții • Specialist în cercetarea informației • Expert în supravegherea tehnologica, informaționala și inginerie documentara • Specialist în arhivare electronica • Specialist în transferului informativ și cognitiv • Gestionar al circuitului documentar • Administrator al serviciului electronic de informație • Gestionar de date • Gestionar al limbajelor documentare
Ciclul III – Studii superioare de doctorat	Științe ale informării și documentării	Infodocumentare; biblioteconomie și știința informării	• Conducători ai autorităților publice • Conducători de unități socio-economice mari și a compartimentelor lor structurale • Specialist în sfera învățămîntului • Specialist în științe sociale și umanistice • Colaborator științific • Cadru didactico-științific universitar • Cercetător în științele sociale

2.3 Rolul domeniului în alte programe de formare

Științele comunicării și informării pot contribui la formarea competențelor în multiple domenii sociale și umanistice, în discipline ce reflectă diversele fenomene ale societății contemporane. Astfel, prin specificul său interdisciplinar domeniul Științe ale informării ar putea contribui la formarea competențelor în toate domeniile de formare profesională. Studiul universitar nu presupune doar asimilarea unor cunoștințe, ci dezvoltarea deprinderilor de căutare, stocare, analizare, sintetizare, evaluare a informației și a surselor informaționale. În acest cadru, cultura informației presupune formarea acestor deprinderi. Un element important este studierea continuă care pregătește oamenii să învețe în cadrul societății care e mereu în schimbare și necesită o actualizare sistematică a deprinderilor și cunoștințelor.

Competențele informaționale constituie factorul cheie în educația pe parcursul întregii vieți. Acestea sînt primul pas pe calea realizării scopurilor educaționale. Cetățenii trebuie să-și dezvolte competențele lor informaționale de-a lungul întregii vieți, dar mai ales, în anii de studii și disciplinele din domeniul Științelor informării bibliotecarii ar trebuie să ofere cunoștințe și competențe instrumentale prind regăsirea, validarea informației. Cunoștințele și competențele privind cultura informației vor ajuta studenții de la difere specialități în aspirațiile lor de acumulare și perfecționare, de cultivare a deprinderilor și abilităților, cunoștințelor și valorilor, necesare pentru a continua studierea pe parcursul întregii vieți.

3. FINALITĂŢI DE STUDIU ȘI COMPETENŢE – DESCRIPTORI DE NIVEL PE CICLURI

3.1. Descrierea finalităţilor de studiu și a competenţelor

Ciclul I – Studii superioare de licență

- ***Competenţe generale***

1. cunoașterea conceptelor fundamentale din domeniul științelor comunicării, modelelor, tipurilor și structurilor de comunicare publică;
2. rezolvarea situaţiilor profesionale uzuale, în vederea soluţionării eficiente și deontologice a acestora;
3. însușirea domeniilor conexe prin studiul individual, în scopul inserţiei și adaptării la cerinţele pieţei muncii;
4. aplicarea tehnicilor de muncă în echipă multidisciplinară;
5. comunicarea informaţiilor, ideilor, problemelor și soluţiilor din domeniul profesional în limba maternă și într-o limbă de circulaţie internaţională.

- ***Competenţe specifice***

Specialitatea: Biblioteconomie, asistență informațională și arhivistică

1. cunoașterea cadrului legislativ și deontologic, al obligaţiilor funcţionale ale specialiștilor din domeniul biblioteconomiei și științei informării;
2. aplicarea tehnicilor de studiere ale necesităţilor de informare ale utilizatorilor;
3. conceperea, elaborarea, realizarea și evaluarea produselor informaţionale;
4. prestarea calitativă a serviciilor informaţionale;
5. gestionarea colecţiilor și fondurilor documentare, completarea și dezvoltarea colecţiilor și fondurilor de documente, prelucrarea documentelor;
6. organizarea, structurarea și administrarea resurselor documentare;
7. aplicarea strategiilor și tehnicilor de căutare, de colectare, triere, validare și difuzare a informaţiei;
8. cunoașterea tehnicilor de promovare a culturii informaţiei;
9. utilizarea soft-urilor pentru implementarea, dezvoltarea și exploatarea sistemelor de informare și documentare;
10. utilizarea Internetului și a tehnologiilor informaţionale în activitatea de informare și documentare;
11. administrarea bazelor de date documentare;
12. autoevaluarea activităţi din perspectiva funcţiilor de serviciu ocupat în domeniul profesional;
13. aplicarea cunoștințelor teoretice în efectuarea activităţilor aplicative;
14. realizarea cercetărilor aplicative în domeniul studierii utilizatorilor, a necesităţilor informaţionale și de lectură ale acestora.

3.2. Corelaţia „Finalităţi de studiu și competenţe - curriculum”

Ciclul I – Studii superioare de licență

Unitate de curs (modul) / Finalităţile de studiu	Cod	Nr. credite ECTS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Introducere în ştiinţele comunicării	F	6					+								+	+
Introducere în biblioteconomie și ştiinţa informării	F	5	+		+			+				+			+	+
Organizarea informaţiei și taxonomia cunoaşterii	F	6			+		+	+			+	+			+	
Dezvoltarea colecţiilor	F	4	+	+			+	+			+	+		+	+	
Legislaţia și deontologia comunicării	F	5	+											+	+	+
Stilistica și tehnica vorbirii	F	6													+	+
Teoria și tehnica redactării	F	4			+										+	+
Prelucrarea informaţiei	F	5			+		+	+			+	+			+	
Introducere în teoria, organizarea și metodologia bibliografiei	F	6	+	+	+	+			+	+	+			+	+	+
Bibliografia naţională	S	4		+	+	+				+					+	+
Resurse informaţionale	S	4			+			+	+			+				
Utilizatorii de informaţie	F	4		+		+				+		+			+	+
Platforme mediatice digitale	F	5									+	+	+			
Tehnologii informaţionale în structuri infodocumentare	F	6			+	+		+	+		+	+	+		+	
Managementul instituţiei de comunicare	F	6	+											+	+	+
Arhivistica	S	4	+			+	+	+								
Sisteme și reţele de informare	S	4			+	+		+	+		+	+	+		+	
Relaţiile publice ale bibliotecii	S	4			+					+					+	
Servicii de referinţe și servicii informaţionale	S	5		+		+		+	+	+		+				
Managementul animaţiilor culturale în bibliotecă	S	4		+		+				+				+	+	+
Incluziunea socială a bibliotecii	S	4	+			+									+	

- ***Competenţe specifice***

Specialitatea Tehnologia comunicării în domeniul infodocumentar

1. cunoașterea cadrului legislativ și deontologic, al obligaţiilor funcţionale ale specialiștilor din domeniul științelor informării;
2. aplicarea tehnicilor de studiere a necesităţilor de informare ale clienţilor de informaţie;
3. conceperea, elaborarea, realizarea și evaluarea produselor și serviciilor informaţionale;
4. prestarea calitativă a serviciilor informaţionale;
5. gestionarea, organizarea și prelucrarea informaţiilor;
6. administrarea resurselor documentare;
7. prelucrarea, stocarea și transmiterea informaţiilor;
8. aplicarea strategiilor și tehnicilor de căutare, colectare, triere, validare și difuzare a informaţiei;
9. utilizarea soft-urilor pentru implementarea, dezvoltarea și exploatarea sistemelor de informare;
10. utilizarea tehnologiilor informaţionale în activitatea de gestionare a informaţiilor;
11. administrarea bazelor de date documentare;
12. evaluarea activităţi din perspectiva funcţiilor de serviciu ocupat în domeniul profesional;
13. realizarea cercetărilor aplicative în domeniul studierii clienţilor de informaţii și a necesităţilor informaţionale ale acestora;
14. aplicarea cunoștinţelor teoretice în efectuarea activităţilor aplicative.

3.2. Corelaţia „Finalităţi de studiu și competenţe - curriculum”

Ciclul I – Studii superioare de licenţa

Unitate de curs (modul) / Finalităţile de studiu	**Cod**	**Nr. credite ECTS**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**	**11**	**12**	**13**	**14**
Introducere în ştiinţele comunicării	F	6					+								+	+
Introducere în ştiinţe ale informării	F	5	+									+			+	+
Organizarea informaţiei şi taxonomia cunoaşterii	F	5			+		+	+			+	+			+	
Prelucrarea informaţiei	F	5			+		+	+			+	+			+	
Resurse informaţionale	S	4			+	+	+	+	+		+	+				
Stilistica şi tehnica vorbirii	F	6													+	+

Legislaţia şi deontologia comunicării	F	5	+											+	+	+
Tehnologia produselor şi serviciilor infodocumentare	F	6		+	+	+		+	+	+	+	+	+	+		
Clienţii serviciilor infodocumentare	F	4		+		+				+		+			+	+
Teoria şi tehnica redactării	F	4			+										+	+
Comportamentul clienţilor instituţiilor infodocumentare	S	4		+		+				+				+	+	+
Prelucrarea analitico-sintetică a documentelor	S	5			+		+	+			+	+		+	+	
Platforme mediatice digitale	F	5									+	+	+			
Metode şi tehnici de prestare a serviciilor infodocumentare	F	6			+	+			+	+	+	+	+		+	
Sisteme şi reţele de informare	S	4			+	+		+	+		+	+			+	
Sisteme de management al documentelor	S	5			+	+	+	+	+		+	+	+			
Colecţii şi biblioteci digitale	S	5		+		+	+		+		+	+				
Arhivarea electronică	S	4				+	+		+		+	+	+			

- **Competenţe specifice-cheie**

Specialitatea Servicii informaţionale şi socioculturale

1. cunoaşterea cadrului legislativ şi deontologic, al obligaţiilor funcţionale ale specialiştilor din domeniul ştiinţelor informării;
2. aplicarea tehnicilor de studiere a necesităţilor de informare ale utilizatorilor de servicii informaţionale şi socioculturale;
3. conceperea, elaborarea, realizarea şi evaluarea produselor informaţionale;
4. prestarea calitativă a serviciilor informaţionale şi socioculturale;
5. gestionarea colecţiilor şi fondurilor documentare, completarea şi dezvoltarea colecţiilor şi fondurilor de documente, prelucrarea documentelor;
6. organizarea, redactarea şi comunicarea informaţiilor;
7. aplicarea strategiilor şi tehnicilor de căutare, colectare, triere, validare şi difuzare a informaţiei;
8. cunoaşterea tehnicilor de promovare a culturii informaţiei;
9. elaborarea şi coordonarea proiectelor informaţionale şi culturale;
10. utilizarea tehnologiilor informaţionale în prestarea serviciilor informaţionale şi socioculturale;
11. conceperea, organizarea creativă a activităţilor socioculturale;

12. evaluarea activităţi din perspectiva funcţiilor de serviciu ocupat în domeniul profesional;
13. aplicarea cunoştinţelor teoretice în efectuarea activităţilor aplicative;
14. realizarea cercetărilor aplicative în domeniul studierii utilizatorilor, a necesităţilor informaţionale și de lectură ale acestora.

3.2. Corelaţia „Finalităţi de studiu și competenţe - curriculum”

Ciclul I – Studii superioare de licența

Unitate de curs (modul) / Finalităţile de studiu	Cod	Nr. credite ECTS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Introducere în ştiinţele comunicării	F	6					+								+	+
Introducere în ştiinţe ale informării	F	5	+		+			+				+			+	+
Organizarea informaţiei și taxonomia cunoaşterii	F	5			+		+	+			+	+		+	+	
Prelucrarea informaţiei	F	5			+		+	+			+	+		+	+	
Dezvoltarea colecţiilor	F	5	+	+			+	+			+	+		+	+	
Resurse informaţionale	S	4			+	+	+	+	+			+				
Stilistica și tehnica vorbirii	F	6						+			+		+		+	+
Legislaţia și deontologia comunicării	F	5	+											+	+	+
Tehnologia produselor și serviciilor informaţionale și socioculturale	F	6	+	+	+	+		+	+	+		+	+	+		
Utilizatorii serviciilor informaţionale și socioculturale	F	4		+		+				+		+		+	+	+
Teoria și tehnica redactării	F	4			+			+			+				+	+
Incluziunea socială a instituţiei infodocumentare	S	4	+			+	+	+		+	+		+			
Managementul instituţiei de comunicare	S	5	+									+		+	+	+
Managementul activităţilor socioculturale	S	4	+			+		+		+	+		+		+	+
Platforme mediatice digitale	F	5			+							+			+	

Tehnologii informaţionale în structuri infodocumentare	F	6			+	+		+	+			+			+	
Sisteme și rețele de informare	S	4			+	+		+	+			+			+	
Relaţiile publice ale instituţiei infodocumentare	S	5			+					+				+	+	
Management cultural	S	5		+		+					+		+	+	+	+

Ciclul II – Studii superioare de master

- ***Competenţe generale***

1. comunicarea ideilor, problemelor și soluţiilor atît audienţei specializate, cît și celei nespecializate;
2. demonstrarea capacităţii de a munci în cadrul unei echipe interdisciplinare;
3. evaluarea critică a situaţiilor profesionale, principiilor și metodelor de concepere și organizare/creare a unei instituţii infodocumentare;
4. demonstrarea capacităţii de adaptare la schimbări;
5. cercetarea problemelor în domeniul științelor informării.

- ***Competenţe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Managementul instituţiei infodocumentare***

1. organizarea și gestionarea activităţii instituţiei infodocumentare;
2. proiectarea, realizarea și evaluarea strategiei de marketing a instituţiei infodocumentare;
3. valorificarea noilor tehnologii, instrumente și servicii de informare tradiţională și digitală;
4. elaborarea proiectelor, metodelor și mecanismelor de optimizare a resurselor financiare ale organizaţiei infodocumentare;
5. elaborarea și gestionarea proiectelor pentru instituţia infodocumentară;
6. asumarea deciziilor strategice și evaluarea critică a situaţiilor de problemă;
7. diagnosticarea mediului intern al instituţiilor din sistemul infodocumentar;
8. aplicarea abilităţilor manageriale de soluţionare a problemelor specifice domeniului de formare profesională;
9. dezvoltarea tehnicilor electronice de informare și tehnologii Web;
10. crearea, stocarea și arhivarea fondurilor documentare digitale.

- ***Competenţe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Biblioteconomie și Ştiinţa informării***

1. cunoaşterea cadrului legislativ și deontologic, al obligaţiilor funcţionale ale specialiştilor din domeniul biblioteconomiei şi ştiinţei informării;
2. aplicarea tehnicilor de studiere ale necesităţilor de informare ale utilizatorilor;
3. valorificarea noilor tehnologii, instrumente şi servicii de informare tradiţională și digitală;
4. elaborarea proiectelor, metodelor și mecanismelor de optimizare a resurselor financiare ale organizaţiei infodocumentare;
5. aplicarea strategiilor și tehnicilor de căutare, de colectare, triere, validare și difuzare a informaţiei;
6. asumarea deciziilor strategice și evaluarea critică a situaţiilor de problemă;
7. organizarea, structurarea și administrarea resurselor documentare;
8. aplicarea abilităţilor manageriale de soluţionare a problemelor specifice domeniului de formare profesională;
9. dezvoltarea tehnicilor electronice de informare și tehnologii Web;
10. crearea, stocarea și arhivarea fondurilor documentare digitale.

- ***Competenţe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Biblioteci digitale și Servicii informaţionale***

1. organizarea și gestionarea activităţii instituţiei infodocumentare în mediul digital;
2. proiectarea, realizarea și evaluarea strategiei de marketing a bibliotecilor digitale;
3. valorificarea noilor tehnologii, instrumente și servicii de informare digitală;
4. elaborarea proiectelor, metodelor și mecanismelor de optimizare a serviciilor bibliotecilor digitale;
5. elaborarea și gestionarea proiectelor pentru bibliotecile digitale;
6. asumarea deciziilor strategice și evaluarea critică a situaţiilor de problemă;
7. definirea și înţelegerea unei politici de gestiune a informaţiei în interiorul unei instituţii;
8. aplicarea abilităţilor manageriale de soluţionare a problemelor specifice domeniului de formare profesională;
9. dezvoltarea tehnicilor electronice de informare și tehnologii Web;
10. crearea, stocarea și arhivarea fondurilor documentare digitale.

Ciclul III – Studii superioare de doctorat

- ***Competenţe generale***

1. realizarea unei cercetări în mod independent;
2. expertizarea activităţii practice şi lucrărilor ştiinţifice în domeniul ştiinţelor informării;
3. comunicarea cu experţi din alte domenii;
4. demonstrarea abilităţilor de activitate în cadrul instituţiilor naţionale şi internaţionale;
5. asumarea unor decizii strategice într-un mediu complex.

- ***Competenţe specifice***

1. utilizarea celor mai avansate cunoştinţe teoretice şi practice în domeniul ştiinţelor informării;
2. integrarea cunoştinţelor din domenii noi sau interdisciplinare pentru a realiza diagnosticul problemelor din domeniul ştiinţelor informării;
3. aplicarea metodelor de cercetare ştiinţifică specifice domeniului;
4. elaborarea, implementarea şi evaluarea proiectelor care prezintă inovaţii ştiinţifice;
5. elaborarea publicaţiilor ştiinţifice originale;
6. realizarea expertizei în domeniul ştiinţelor informării.

3.3. Procesul de consultare cu persoanele şi instituţiile – cheie (angajatorii, absolvenţii, tinerii specialişti, etc.)

Revista de specialitate *Managing Information* a publicat o clasificare a principalelor atribuţii ce revin specialiştilor în informare şi documentare. Din ele 39% se referă la priceperea de a lucra cu tehnicile noi de organizare a informaţiei, pe cînd aptitudinilor comunicaţionale şi de relaţii interpersonale le revin 50%, urmate de entuziasm şi motivaţie, de disponibilitatea de a lucra sub presiunea timpului, cărora le revine 11%. Viziunea angajatorilor autohtoni privind competenţele profesionale ale absolvenţilor corespund opiniilor specialiştilor străini.

Pentru a răspunde solicitărilor angajatorilor planul de învăţămînt la specialităţile din cadrul domeniului de formare profesională Ştiinţe ale informării a fost racordat cerinţelor procesului de la Bologna şi a fost elaborat în concordanţă cu experienţa universităţilor de prestigiu în domeniu din Europa, Canada şi SUA. În acelaşi timp, pentru specialiştii formatori ai specialităţii, parteneriatul intern este foarte important. Pentru ca domeniul Ştiinţelor Informării să poată funcţiona şi fi viabil pe piaţa muncii, specialiştii au determinat necesitatea lui şi deci deschiderea spre piaţa muncii.

La ciclul I şi II procesul de consultare are loc în cadrul elaborării şi perfecţionării programelor de studii (forma expertizei), în cadrul organizării practicii de producţie şi de licenţă (forma acordurilor corespunzătoare), în timpul susţinerii examenelor şi a tezei de licenţă (forma participativă).

Procesul de consultare cuprinde următoarele direcţii:

- elaborarea şi perfecţionarea programelor de studii în concordanţă cu cerinţele înaintate de Asociaţia Bibliotecarilor din Republica Moldova;
- încadrarea reprezentanţilor instituţiilor infodocumentare, de exemplu a directorilor bibliotecilor de nivel naţional, în evaluarea cunoştinţelor şi abilităţilor absolvenţilor în timpul susţinerii examenului de licenţă şi a tezei de master;
- coordonarea rezultatelor cercetărilor ştiinţifice cu instituţiile şi organizaţiile de profil infodocumentar şi obţinerea certificatelor de implementare.

În baza concepţiei de pregătire a specialiştilor în domeniul Ştiinţelor Informării, ce se discută în cadrul catedrei de specialitate, se fac propuneri pentru planul de studii. În acelaşi timp catedra de specialitate înaintează planurile de învăţământ specialiştilor practicieni pentru expertiza externă, de exemplu la Comisia de profil a Asociaţiei Bibliotecarilor din Republica Moldova. Toate propunerile sînt discutate de către Comisia pentru calitate şi aprobate de către Consiliul profesoral al facultăţii. În ultimă instanţă, cadrul instituţional, care aprobă schimbările din planul de învăţământ este Senatul USM.

4. VOLUMUL DE MUNCĂ ŞI ECTS

4.1. Volumul de muncă pentru programele tipice de formare, exprimat în credite ECTS:

Ciclul	1 credit ECTS = 30 ore de lucru al studentului
I Licenţă	180 ECTS, durata 3 ani
II Master	120 ECTS, durata 2 ani
III Doctorat	180 ECTS, Durata studiilor constituie 3-4 ani.

4.2. Orientări şi diferenţe în Spaţiul European al Învăţămîntului Superior în domeniul dat.

În ultimii ani Şcolile de Biblioteconomie şi Ştiinţa Informării din Europa au întreprins mai multe acţiuni pentru apropierea curriculară a programelor de studii. Cu acest scop Asociaţia Europeană pentru Instruire şi Cercetare în Biblioteconomie şi Ştiinţa Informării (EUCLID) a organizat o serie de conferinţe şi seminare internaţionale privind dezvoltarea curriculară în domeniul Biblioteconomiei şi Ştiinţei Informării. După conferinţa din august 2005 de la Copenhagen a fost elaborat *"European Curriculum Reflections on Library and Information Science Education"* (Curriculumul European în Biblioteconomie şi Ştiinţa Informării).

În calitate de instrument pentru definirea competenţelor profesionale pentru absolvenţii studiilor de la Ciclul I şi II la domeniul de formare profesională Ştiinţe ale Informării se aplică *„Euroreferenţialul privind competenţele profesioniştilor europeni în domeniul informării şi documentării"* (2004, ediţia a 2-a), care este o operă colectivă a Consiliului European al Asociaţiilor din Informare-Documentare (ECIA).

Pentru școlile biblioteconomice din Europa este caracteristică așa numita „convergenţă” care este stimulată și mai mult după reformele Procesului de la Bologna. Fenomenul convergenţei este legat de interdisciplinaritatea planurilor de învăţământ care includ managementul informaţional, tehnologiile informaţionale, studiul arhivelor, mass-media, studiul comunicării etc.

În perioada 1998-2012 facultatea a participat la diverse proiecte europene și internaţionale care au permis studierea curriculum-ului academic de specialitate din Italia, Spania, Suedia și SUA.

Diferenţele la nivelul european în formarea profesională inițială în domeniul biblioteconomiei și științei informării ţin de orientarea către managementul informaţiei și managementul cunoștinţelor. Totodată, datorită faptului că planurile de studiu au fost racordate cerinţelor europene în domeniu, vom accentua că sistemul de competenţe dezvoltat la primul ciclu este similar celor europene.

5. ÎNVĂŢAREA, PREDAREA ȘI EVALUAREA

Promovarea dimensiunii europene prin învăţământ antrenează o serie de consecinţe în tehnicile de predare – învăţare – evaluare. Accentuarea gradului de implicare al studentului în procesul didactic (prin volumul de muncă pretins și corelaţia dintre prezenţa în sălile de curs și studiul individual, transpusă în credite academice) necesită o revizuire a strategiei de evaluare și de predare.

La **ciclul I (licenţa)** predarea se efectuează, preponderent, prin intermediul prelegerilor, care permit expunerea și explicarea conceptelor fundamentale și operaţionale incluse în programele universitare. În procesul de studii la ciclu I, preponderent, se pune accent pe metode activ-participative în vederea sporirii potenţialului intelectual al studenţilor prin angajarea unui efort personal în cadrul instruirii și pregătirii lor pentru o activitate profesională activă și creativă. În cadrul predării și evaluării, în mod special, se vor îmbina metode și procedee cum ar fi: studiu de caz, dezbateri, brainstorming, investigaţia, proiecte, argumentarea și contraargumentarea și studiul individual. Prelegerile sînt susţinute de seminare, orientate spre abilităţile de comunicare și cele de lucru în grup, precum și de lucrări practice, orientate spre studiul situaţiilor tipice și studierea activităţii instituţiilor infodocumentare.

Învăţarea se efectuează prin studierea surselor bibliografice obligatorii și suplimentare, prin îndeplinirea însărcinărilor individuale și de echipă, prin îndeplinirea lucrărilor scrise (referate, eseuri), prin colectarea, analiza și sintetizarea datelor ce ţin de activitatea instituţiilor infodocumentare.

La ciclul I pentru o unitate de credit studenţii au 2 ore de contact direct cu profesorul și 1 oră de activitate individuală. La ciclul I se folosesc diverse metode de evaluare sumativă periodică: realizarea studiilor de caz, proiect, sarcini de tip creativ și productiv, referate, testări etc. Ponderea evaluării sumative periodice constituie 60% din nota finală.

Pentru evaluarea sumativă finală se folosesc teste bazate pe itemi care conţin sarcini de trei niveluri: cunoaștere și înţelegere, aplicare și integrare.

La **ciclul II (Master)** procesul predării este mai complex, fiind efectuată trecerea de la transmiterea la comunicarea interactivă și problematizată a conţinutului modulelor studiate. Pe lîngă metodele tradiţionale de predare se aplică pe larg dezbateri

inter- și transdisciplinare, studii de caz, joc de roluri, brainstorming. La master, procesul de predare și evaluare se bazează pe activitatea individuală, de studiere în grup și în cadrul atelierelor de lucru, unde se analizează și se sintetizează informaţia relevantă din domeniul ştiinţelor informării. Se recomandă participarea masteranzilor la cercetările efectuate în cadrul laboratoarelor ştiinţifice a instituţiei de învăţămînt superior și a instituţiilor infodocumentare abilitate cu funcţii de cercetare.

Cunoştinţele, competenţele și aptitudinile la ciclul II sînt evaluate prin examene, prezentări a unor situaţii practice concrete, rezultatele stagiului de practică și a tezei de master.

În procesul de formare se vor utiliza următoarele tipuri de evaluare:

Evaluare iniţială, care se realizează la începutul cursului, în scopul stabilirii nivelului de pregătire a masteranzilor pentru studierea în cadrul programului de master. Se realizează prin intermediul testării și conversaţiei.

Evaluarea formativă presupune verificări sistematice și se efectuează prin următoarele activităţi: controlul curent la temă, se realizează la fiecare seminar în formă scrisă sau orală și prin prezentarea referatelor la temă și testări.

Evaluarea finală sau sumativă este mai complexă. Controlul gradului de însușire a materiei predate, în faza finală, se efectuează prin verificări și examene, care sînt desfășurate în conformitate cu regulamentele în vigoare. Evaluarea generală se face prin ponderarea rezultatelor obţinute la evaluarea curentă, testări și examen. Ponderea evaluării sumative periodice constituie 60% din nota finală.

La ciclul II pentru o unitate de credit studenţii vor avea 1 oră de contact direct cu profesorul și 2 ore de activitate individuală.

Evaluarea finală la ciclul II se va realiza prin teza de master care este prevăzută în forma unui ***Proiect profesional,*** în scopul evaluării competenţelor generale, specifice și instrumentale sau interpersonale.

6. SPORIREA CALITĂŢII

Asigurarea calităţii în domeniul ştiinţelor comunicării și informării este axată pe dezvoltarea competenţelor integrativ-profesionale. Aspectele principale ale acestui proces includ mobilitatea, angajarea în serviciu și instruirea pe întreg parcursul vieţii. De aceea, acţiunile încadrate în planul de activităţi privind sporirea calităţii pregătirii specialiștilor în domeniul la care ne referim urmăresc atingerea următoarelor finalităţi:

- să încurajeze cadrele didactice implicate în procesul instructiv-educaţional pentru a contribui la cunoașterea, înţelegerea și îmbunătăţirea întregului proces de educaţie și formare profesională a studenţilor printr-o comunicare eficace și formare adecvată a competenţelor profesionale;
- să asigure, în măsura posibilităţilor, motivarea și perfecţionarea personalului didactic;
- să menţină în colectiv un climat de muncă bazat pe implicare, responsabilitate și respect reciproc, astfel încît fiecare participant la proces să-și poată valorifica pe deplin potenţialul profesional și intelectual.

În acest scop, se organizează seminare instructiv-metodice pentru cadrele didactice, în special pentru cadrele didactice tinere; se oferă consultaţii studenţilor în vederea depășirii unor dificultăţi în procesul de instruire; se procedează la modalitatea de asistări reciproce la orele ţinute de cadrele didactice; se monitorizează activitatea fiecărui colaborator în vederea depistării eventualelor lacune; se organizează conferinţe de totalizare și evaluare a rezultatelor. Un rol important în desfășurarea acestor activităţi îl are Biroul facultăţii și Comisia de calitate a facultăţii.

Pentru sporirea gradului de profesionalism și a caracterului aplicativ al procesului de studii au fost operate o serie de schimbări în ceea ce privește modalităţile de realizare a stagiilor de practică. Totodată, în vederea sporirii calităţii învăţămîntului în cadrul facultăţii, dar și în cadrul USM, periodic sînt organizate ateliere de lucru ce au în vizor însușirea și aplicarea noilor metode și tehnici de predare, învăţare și evaluare, la care participă toate cadrele didactice.

CADRUL NAŢIONAL AL CALIFICĂRILOR
Învăţămînt Superior

Ciclul I – studii superioare de licență
Ciclul II – studii superioare de master
Ciclul IiI – studii superioare de doctorat

DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONAL
381 DREPT

INSTITUȚIA COORDONATOARE - UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

Coordonarea proiectului

Nr.c	*Instituția/organizația /structura*	*Persoana*	*Funcția/titlu/grad științific/didactic*	*Semnătura*	*Data*
1.	Universitatea de Stat din Moldova	Stoianov Theodora	Decanul fac. de drept		18.11. 2010
2.	Universitatea Liberă Internațională din Moldova	Turcan Sergiu	șef Catedra „Drept Public"		17.11. 2010
3.	Academia de Poliție "Ștefan cel Mare"				
4.	Academia de Studii Economice din Moldova	conf. univ. dr. Hrincheanu	conf. univ. dr. șeful catedrei „Drept public"		18.11 2010
5.	Universitatea de Studii Europene din Moldova	conf. univ. dr. A. Afteni	conf. univ. dr. în drept		18.11. 2010
6.	Universitatea de Studii Politice și Economice Europene "Constantin Stere"	prof. univ. Stoianov Theodora	prof. univ.		18.11. 2010
7.	Universitatea de Stat " Alecu Russo" din Bălți	Vacslav Pântea	conf. univ, dr.		18.11.2010
8.	Universitatea de Stat din Comrat	prof. univ. dr. Albu	Decan interimar prof. univ. dr. în drept		19.10 19.XI.
9.	Universitatea de Stat "BP Hașdeu" din Cahul	Savga Aliona	șef catedra Drept.		18.XI.10.

II. Parteneri sociali

Nr.c	*Instituția/organizația /structura*	*Persoana*	*Funcția/titlu/grad științific/didactic*	*Semnătura*	*Data*
1.	Curtea Supremă de Justiție				
2.	Procuratura Generală a Republicii Moldova	Andrei Pântea	Procuror General Prim-adjunct		19.10. 2010
3.	Consiliul Superior al Magistraturii	Dumitru Visterniceanu	Președinte CSM		18.XI.10
5.	Uniunea Avocaților din Republica Moldova	Președintele al Uniunii Avocaților	Theodor Amihalachioae		18.XI 2010

Grup de lucru:

1. Mariana Grama, dr. conf. univ.;
2. Vlad Vlaicu, dr. conf. univ.;
3. Sergiu Cobăneanu, dr. conf univ.

1. Prezentarea domeniului de formare profesională/ specialitate

1.1. Descrierea generală a domeniului:

Dreptul cuprinde ansamblul normelor juridice care fixează cadrul juridic de organizare a societăţii şi care reglementează cele mai importante relaţii sociale, stabilind căile şi mijloacele de apărare, consolidare şi dezvoltare a ordinii şi a raporturilor sociale.

Misiunea specialităţii drept este de a realiza o formare profesională eficientă în domeniu, creînd premize sigure de integrare socio-profesională de succes a persoanelor specializate în drept în contextul sistemului de drept din Republica Moldova, precum şi posibilitatea realizării profesionale peste hotarele ţării. În acest context, specialitatea Drept urmăreşte realizarea următoarelor obiective:

1. Formarea competenţelor profesionale ale absolventului în baza pregătirii teoretice şi practice în domeniul dreptului.
2. Formarea abilităţilor de cercetare în domeniul jurisprudenţei în baza componentei ştiinţifice. În acest sens se urmăreşte pregătirea specialistului în scopul investigării problemelor contradictorii din jurisprudenţă.
3. Asigurarea condiţiilor de dezvoltare multilaterală a viitorului specialist, formarea poziţiei civice şi dimensiunii etice a personalităţii.

Realizarea acestor obiective se face prin intermediul studiilor pe cicluri (Ciclul I-licenţă, Ciclul II- master, doctorat).

Specialitatea Drept formează specialişti în domeniul jurisprudenţei, oferind o viziune de ansamblu, cunoştinţe teoretice despre mecanismele funcţionării dreptului şi abilităţi practice în aplicarea acestora. Programul de formare profesională iniţială pentru Ciclul I este fundamentat de planul de învăţămînt, care cuprinde următoarele componente: a) *Discipline care dezvoltă competenţe generale instrumentale, interpersonale şi sistemice* prin studierea disciplinelor socioumanistice, codificate prin G şi U în planul de învăţămînt: Istoria dreptului românesc; Filosofia dreptului; Tehnologii informaţionale de comunicaţie; Limba străină; Cultura fizică etc. Discipline care asigură pregătirea teoretică fundamentală, codificate prin F: Teoria generală a dreptului, Drept privat roman, Drept civil, Drept penal, Drept procesual penal, Drept procesual civil, Drept constituţional; b) *Discipline care asigură pregătirea de specialitate,* codificare prin S: Drept administrativ, Drept internaţional public, Drept vamal, Drept internaţional privat, Dreptul afacerilor, Drept fiscal, Criminalistica, Criminologia, Dreptul comerţului internaţional, Dreptul proprietăţii intelectuale, Dreptul muncii etc.

Studiile superioare de master, Ciclul II, sînt organizate prin programe de master de 90 şi 120 credite, care presupun specializarea în diferite sfere ale jurisprudenţei şi care sînt adaptate cerinţelor pieţei muncii.

1.2. Caracteristici-cheie:

Nivelul	Licenţă (ciclul I)	Master (ciclul II)	Doctorat (ciclul III)
Durata studiilor	4 ani/5 ani	1,5 ani/2 ani	3 ani/4 ani
Credite de studiu ECTS	240 credite	90/120 credite(pentru alte specialităţi cu lecenţa 180 credite)	180 credite
Forma de organizare	Învăţămînt de zi; cu frecvenţă redusă	Învăţămînt de zi	Învăţămînt de zi; cu frecvenţă redusă
Condiţii de acces	Diplomă de BAC Diplomă de studii medii de specialitate Diplomă de studii superioare de licenţă	Diplomă de licenţă Diplomă echivalentă Diplomă de master Diplomă de studii superioare de licenţă	Diplomă de master Diplomă echivalentă Dplomă de studii superioare de licenţă
Precondiţii	Realizarea finalităţilor învăţămîntului preuniversitar	– Realizarea finalităţilor Ciclului I de studii în domeniul de formare profesională 381; diplomă de licenţă în alt domeniu de formare profesională. În cazul masterelor de profesionalizare nu este necesar un prerechizit. În cazul masterelor de cercetare este necesar un prerechizit de 30 credite. – Susţinerea examenului de admitere.	– Deţinerea diplomei de master sau de licenţă cu media generală nu mai mică de 8,0 şi nota la examenul de specialitate nu mai mică de 9,0 (inclusiv deţinătorii diplomelor eliberate pînă în anul 1995). – Susţinerea examenului de admitere.
Stagii de practică	Cu titlul obligatoriu (20 credite)	Cu titlul obligatoriu (10 credite)	Nu se realizează

Reguli de examinare și evaluare	• Evaluarea inițială – diagnostică; curentă-formativă; finală –sumativă sînt obligatorii; • Evaluarea curentă-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe.	• Evaluarea inițială – diagnostică; curentă-formativă; finală –sumativă sînt obligatorii; • Evaluarea curentă-formativă se realizează prin seminare, • laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe formate preponderent prin lucru individual.	• Evaluarea este centrată pe produsele cercetării; • Evaluarea curentă-formativă se realizează prin susținerea referatelor științifice, a rapoartelor anuale, a examenelor din cadrul programului de doctorat; • Evaluarea finală se realizează prin susținerea tezei de doctor.
Modalitate de evaluare finală	Examen de licență: 1. un examen la disciplina fundamentală. 2. un examen la disciplina de specialitate 3. susținerea tezei de licență	Susținerea tezei de master	Susținerea tezei de doctor
Certificare	diplomă de licență în drept	diplomă de master în drept	diplomă de doctor în drept
Titlu acordat	licențiat în drept	master în drept	doctor în drept
Drepturi pentru absolvenți	• A aplica pentru programe de master; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în cîmpul muncii.	• A aplica pentru programe de doctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în cîmpul muncii.	• A aplica pentru programe postdoctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în cîmpul muncii.
Organ responsabil de autorizarea programelor	Ministerul Educației ANACIP	Ministerul Educației ANACIP	ANACIP

2. Titluri (calificări) și ocupații

2.1. Descrierea calificării

Ciclul	Titlul acordat/Competențe specifice	Nivelul de referință European Qualification Framework (EQF)
Ciclul I – Studii superioare de licență	**Licențiat în drept** Rezultatele corespunzătoare nivelului 6: • Cunoștințe avansate în domeniul deptului care implică înțelegerea critică a teoriilor și principiilor carcteristice diverselor ramuri ale dreptului; • Abilități avansate, care denotă control și inovație, necesare pentru a rezolva probleme complexe și imprevizibile în domeniul dreptului; • Gestionarea de activități sau proiecte tehnice sau profesionale complexe, prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor în situații de muncă sau de studiu imprevizibile, caracteristice domeniului dreptului; • Asumarea responsabilității pentru gestionarea dezvoltării profesionale a indivizilor și grupurilor,din toate sferele jurisprudenței.	6
Ciclul II – Studii superioare de master	**Master în drept** Rezultatele corespunzătoare nivelului 7 • Cunoștințe foarte specializate, unele dintre ele situîndu-se în avangarda nivelului de cunoștințe dintr-un domeniu de muncă sau de studiu, ca bază a unei gîndiri și/sau cercetări originale,caracteristice domeniului dreptului; • Conștientizare critică a cunoștințelor din domeniul dreptului și a cunoștințelor aflate la granița dintre diferite domenii; • Abilități specializate pentru rezolvarea problemelor în materie de cercetare și/sau inovație, pentru dezvoltarea de noi cunoștințe și proceduri și pentru integrarea cunoștințelor din sfera jurisprudenței; • Gestionarea și transformarea situațiilor de muncă sau de studiu care sînt complexe, imprevizibile și necesită noi abordări strategice; • Asumarea responsabilității pentru a contribui la cunoștințele și practicile juridice și/sau pentru revizuirea performanței strategice a echipelor.	7

Ciclul II – Studii superioare de doctorat	**Doctor în drept** Rezultatele corespunzătoare nivelului 8 • Cunoştinţe la cel mai avansat nivel în domeniul dreptului şi cunoştinţe aflate la graniţa dintre diferite domenii; • Abilităţile şi tehnicile cele mai avansate şi specializate, inclusiv abilitatea de sinteză şi evaluare, necesară pentru rezolvarea problemelor critice de cercetare şi/sau inovaţie şi pentru extinderea şi redefinirea cunoştinţelor existente sau a practicilor profesionale din sfera dreptului; • Demonstrarea unui nivel ridicat de autoritate, inovaţie, autonomie, de integritate ştiinţifică şi profesională şi a unui angajament susţinut pentru dezvoltarea de noi idei sau procese aflate în avangarda unei situaţii de muncă sau de studiu din sfera dreptului, inclusiv cercetarea.	8

2.2. Ocupaţii tipice pentru absolvenţii domeniului dat

(nomenclatorul profesiilor /clasificatorul ocupaţiilor) pe cicluri

Nivelul calificării	Specialitatea	Ocupaţii tipice
Studii superioare Ciclul I - Licenţă	Drept	– jurist; – grefier; – inspector fiscal de stat; – inspector vamal; – jurisconsult; – ofiţer de urmărire penală ; – expert judiciar; – registrator;
Nivelul calificării	**Programe de master (90 credite şi 120 credite) în:**	**Ocupaţii tipice**
Studii superioare Ciclul II - Master	1. Drept penal 2. Drept procesual penal 3. Drept civil 4. Drept procesual civil 5. Drept constituţional 6. Dreptul muncii 7. Drept internaţional 8. Drept vamal	– judecător –asistent al Curţii Constituţionale; – procuror; – avocat; – avocat parlamentar; – notar; – registrator; – executor judecătoresc.

		– pedagog în cadrul instanţelor de judecată ; – mediator; – consilier de probaţiune; – asistent social; – manager în instituţii de stat și neguvernamentale; – coordonator de proiecte; – specialist resurse umane; – specialist în autorităţile publice centrale (Ministere, departamente, agenţii de stat, agenţii naţionale, Camera de Comerţ și Industrie, Comisia Naţională a Pieţei Financiare etc.) și locale; – pedagogi în instituţiile de învăţământ cu profil nejuridic; – diferite categorii de specialiști în cadrul persoanelor juridice de drept privat(societăţi comerciale, organizaţii necomerciale).
Studii superioare Ciclul III - Doctorat	Drept	– cadru didactic în învăţământul superior (lector universitar; conferenţiar universitar; profesor universitar) – cercetător științific; – formator Institutul Naţional al Justiţiei.

2.3. Rolul domeniului în alte programe de formare

În societatea contemporană, cunoștințele și abilităţile dezvoltate de unităţile de curs provenite din domeniul de formare profesională Drept sînt vitale. Disciplina Bazele dreptului are scopul să dezvolte competenţe generale, instrumentale și sistemice proprii Ciclului I și deschide perspectiva pentru formarea competenţelor specifice pentru anumite domenii. Astfel, în domeniul Asistenţă Socială, se predau următoarele discipline fundamentale și de specialitate: devianţa și controlul social; dreptul familiei și al copilului; legislaţia muncii și protecţiei sociale. În domeniul Sociologie este studiată sociologia juridică. În domeniul Jurnalism și Științe ale comunicării se predau următoarele discipline fundamentale și de specialitate avînd conexiune cu domeniul dreptului: dreptul umanitar internaţional și mass-media; legislaţia mass-media; deontologia jurnalistului și etica jurnalistului. În domeniul Științelor Politice se predau următoarele discipline fundamentale și de specialitate: introducerea în teoria dreptului; dreptul muncii și asigurării sociale; dreptul administrativ; dreptul penal; dreptul constituţional; dreptul internaţional privat; dreptul proprietăţii intelectuale; sistemul organelor de drept în Republica Moldova; dreptul administraţiei locale; drepturile și libertăţile omului; dreptul organizaţiilor internaţionale; dreptul bancar; dreptul comercial; dreptul funciar și ecologic; dreptul familiei; dreptul fiscal; dreptul comercial internaţional; dreptul comunitar; dreptul vamal. În domeniile Inginerie și managementul calităţii, Administraţie publică, Educaţie civică este studiată disciplina dreptul muncii. În domeniul Psihologie și cel de Științe ale educaţiei este predată Psihologia juridică.

Absolvenţii tuturor domeniilor au nevoie de cunoaşterea dreptului muncii, dreptului asistenţei sociale, dreptului proprietăţii intelectuale, etc.

3. Finalităţi de studiu şi competenţe – descriptori de nivel pe cicluri

3.1. Descrierea finalităţilor de studii şi a competenţelor

Ciclul I –Studii superioare de licenţă

- ***Competenţe generale:***

1. aplicarea tehnicilor de relaţionare în grup şi de muncă eficientă în echipă, cu asumarea de roluri diverse;
2. îndeplinirea la termen, riguroasă şi responsabilă, în condiţii de eficienţă şi eficacitate, a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor eticii activităţii ştiinţifice, aplicarea riguroasă a regulilor de citare şi respingerea plagiatului;
3. căutarea, identificarea şi utilizarea unor metode şi tehnici eficiente de învăţare; conştientizarea motivaţiilor extrinseci şi intrinseci ale învăţării continue
4. utilizarea eficientă a resurselor de comunicare şi a surselor de informare,a surselor de formare profesională asistată, atît în limba română, cît şi într-o limbă de circulaţie internaţională.

- ***Competenţe specifice:***

1. clasificarea problemele juridice în funcţie de ramurile dreptului;
2. utilizarea metodelor specifice domeniului în culegerea datelor şi informaţiilor referitoare la o problemă concretă de drept;
3. aplicarea tehnicilor şi instrumentelor specifice din domeniul juridic în interpretarea actelor normative şi soluţionarea unor probleme de ordin practic;
4. interpretarea şi aplicarea principiilor generale de drept şi a sistemului juridic;
5. exprimarea viziunilor proprii faţă de coliziuni sau reglementări de drept;
6. aplicarea legislaţiei RM, europene şi internaţionale şi a celorlalte instrumente juridice în activitatea profesională;
7. utilizarea unei game variate de tehnici în vederea enunţării soluţiilor interpretative ale actelor normative;
8. elaborarea judecăţilor bazate pe cunoaşterea problemelor de drept;
9. analiza cadrului legal naţional şi propunerea soluţiilor pentru ajustarea acestuia cu cel internaţional;
10. identificarea lacunelor şi problemelor/contradicţiilor în legislaţia naţională şi formularea iniţiativelor în vederea perfecţionării cadrului legal existent.

3.2. Corelaţia „Finalităţi de studiu și competenţe – curriculum” Ciclul I (Licenţă)

Unitatea de curs(modul)/ Finalităţi de studiu	Cod	C	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Drept privat roman	F.	5	+								+			+	+		
Teoria generală a dreptului	F.	6	+				+				+			+	+	+	+
Drept constituţional	F.	6		+	+						+	+	+			+	+
Drept civil, partea generală	F.	6	+	+		+	+	+			+	+		+	+	+	
Drept administrativ	F.	5	+	+		+			+	+	+			+			
Drept civil (drepturi reale)	F.	5	+	+		+	+	+			+	+		+	+		
Dreptul penal. Partea generală (I)	F.	5	+	+		+	+	+			+	+		+	+		
Dreptul muncii	S.	6	+	+	+	+		+			+					+	
Dreptul internaţional public	S.	6	+	+		+	+		+		+						+
Drept contravenţional	S.	4	+	+		+	+		+								+
Drept civil (teoria generală a obligaţiilor)	F.	6	+	+		+	+	+		+	+	+			+	+	
Drept penal. Partea generală (II)	F.	6	+	+		+	+			+	+	+		+	+		
Dreptul familiei și protecţiei sociale	S.	5	+							+	+				+		
Drept vamal	S.	4	+	+							+					+	+
Drept civil. Contracte.	F.	5	+	+		+	+	+		+	+	+			+	+	
Drept penal. Partea specială (I)	F.	5	+	+		+	+	+		+	+	+			+	+	
Drept procesual penal (partea generală)	F.	5	+	+		+	+	+		+	+	+			+	+	
Drept procesual civil (partea generală)	F.	5	+	+		+	+	+		+	+	+			+	+	
Drept financiar	S.	4	+					+		+	+		+		+		+
Drept civil. Răspunderea delictuală și succesiuni.	F.	5	+	+		+		+			+			+	+		
Drept penal. Partea specială (II)	F.	5	+	+		+		+			+			+	+		
Drept procesual penal (partea specială)	F.	5	+	+		+		+			+			+	+		
Drept procesual civil (partea specială)	F.	5	+	+		+		+			+			+	+		+
Drept fiscal	S.	5	+					+		+	+		+		+		+

Drept internaţional privat	S.	6	+	+		+		+				+	+		+		
Dreptul afacerilor	S.	6	+	+		+	+			+			+			+	+
Criminalistica	S.	6				+	+			+				+	+		+
Criminologia	S.	4				+	+			+			+	+	+		
Dreptul ecologic/ funciar	S.	5	+		+		+		+		+	+	+		+	+	
Dreptul comerţului internaţional	S.	2	+					+		+	+		+		+	+	
Dreptul proprietăţii intelectuale	S.	3	+	+						+	+		+	+			
Deontologia juridică	S.	2		+						+	+		+	+			

3.3. Descrierea finalităţilor de studii şi a competenţelor

Ciclul II –Studii superioare de master

- ***Competenţe generale:***

1. cunoaşterea şi înţelegerea noţiunilor, conceptelor, teoriilor din domeniul jurisprudenţei, care să asigure o abordare originală în dezvoltarea sau aplicarea lor în contextul cercetării.
2. aplicarea cunoştinţelor, metodologiilor şi procedeelor în activitatea practică şi cercetarea ştiinţifică;
3. elaborarea judecăţilor pe baza informaţiilor incomplete şi a cadrului legislativ limitat şi demonstrarea inovaţiei în contextul de muncă şi de studii imprevizibile;
4. perfecţionarea abilităţilor de comunicare în dependenţă de schimbările din domeniul dreptului;
5. luarea motivată a deciziilor juridice;
6. exprimarea scrisă şi orală, în limba română şi una sau mai multe limbi de circulaţie internaţională folosind terminologia juridică;
7. elaborarea proiectelor de studiu independent şi de activitate profesională autonomă în domeniul dreptului;

- ***Competenţe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Drept penal***

1. cunoaşterea şi înţelegerea noţiunilor, conceptelor, teoriilor şi situaţiilor de coliziune şi carenţă ale domeniului dreptului penal;
2. utilizarea celor mai avansate şi recente elaborări şi interpretări ale raporturilor şi normelor de drept penal;
3. demonstrarea capacităţilor de analiză şi sinteză ale informaţiei achiziţionate ;
4. elaborarea soluţiilor pentru problemele de drept penal prin utilizarea noilor cunoştinţe;
5. identificarea problemelor de cercetare în domeniul dreptului penal;
6. utilizarea modalităţilor eficiente de formare a conştiinţei şi a culturii juridice a comunităţii;
7. interpretarea normelor de drept penal;

8. proiectarea activităţii practice autonome în domeniul dreptului penal;
9. adaptarea experienţei sistemelor de drept de peste hotare la condiţiile mediului intern de funcţionare;
10. prognozarea evoluţiei dreptului penal în contextul dezvoltării economice, politice, sociale, culturale a societăţii;
11. demonstrarea inovaţiei în contextul de muncă şi de studii imprevizibile;
12. elaborarea judecăţilor pe baza informaţiilor incomplete şi a cadrului legislativ limitat;
13. perfecţionarea abilităţilor de comunicare în dependenţă de schimbările din domeniul dreptului penal;
14. acţionarea în vederea îmbunătăţirii calităţii normelor de drept penal şi a relaţiilor interpersonale;
15. determinarea lacunelor în dreptul penal şi formularea iniţiativelor în vederea adoptării noilor norme de drept penal.

Descrierea finalităţilor de studii şi a competenţelor

- ***Competenţe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Drept procesual penal***

1. cunoaşterea situaţiilor de coliziune şi carenţă ale domeniului dreptului de procedură penală;
2. utilizarea celor mai avansate şi recente elaborări şi interpretări din domeniul criminalisticii;
3. demonstrarea capacităţilor de analiză şi sinteză ale informaţiei achiziţionate din domeniul dreptului de procedură penală şi criminalistică;
4. elaborarea soluţiilor pentru problemele de drept de procedură penală prin utilizarea noilor cunoştinţe;
5. identificarea problemelor de cercetare în domeniul dreptului de procedură penală si al criminalisticii;
6. utilizarea modalităţilor eficiente de formare a conştiinţei şi a culturii juridice a comunităţii;
7. interpretarea normelor de drept de procedură penală;
8. proiectarea de activităţi practice autonome în domeniul dreptului de procedură penală şi cel al criminalisticii;
9. adaptarea experienţei sistemelor de drept de peste hotare la condiţiile mediului intern de funcţionare;
10. prognozarea evoluţiei dreptului de procedură penală şi a criminalisticii în contextul dezvoltării economice, politice, sociale, culturale a societăţii;
11. demonstrarea inovaţiei în contextul de muncă şi de studii imprevizibile;
12. elaborarea judecăţilor pe baza informaţiilor incomplete şi a cadrului legislativ limitat din domeniul dreptului de procedură penală;
13. perfecţionarea abilităţilor de comunicare în dependenţă de schimbările din domeniul dreptului de procedură penală;
14. acţionarea în vederea îmbunătăţirii calităţii normelor de drept de procedură penală şi a relaţiilor interpersonale;
15. determinarea lacunelor şi formularea iniţiativelor în vederea adoptării noilor norme de drept de procedură penală.

Descrierea finalităţilor de studii și a competenţelor

- ***Competenţe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Drept civil***

1. cunoaşterea situaţiilor de coliziune și carenţă ale domeniului dreptului civil;
2. utilizarea celor mai avansate și recente elaborări și interpretări ale raporturilor și normelor de drept civil ;
3. demonstrarea capacităţilor de analiză și sinteză ale informaţiei achiziţionate în domeniul dreptului civil;
4. elaborarea soluţiilor pentru problemele de drept civil prin utilizarea noilor cunoştinţe;
5. identificarea problemelor de cercetare în domeniul dreptului civil;
6. utilizarea modalităţilor eficiente de formare a conştiinţei și a culturii juridice a comunităţii;
7. interpretarea normelor de drept civil;
8. proiectarea activităţii practice autonome în domeniul dreptului civil;
9. adaptarea experienţei sistemelor de drept de peste hotare la condiţiile mediului intern de funcţionare;
10. prognozarea evoluţiei dreptultui civil ca ramură de drept și ca ştiinţă în contextul dezvoltării economice, politice, sociale, culturale a societăţii;
11. demonstrarea inovaţiei în contextul de muncă și de studii imprevizibile;
12. elaborarea judecăţilor pe baza informaţiilor incomplete și a cadrului legislativ limitat;
13. perfecţionarea abilităţilor de comunicare în dependenţă de schimbările din domeniul dreptului civil;
14. acţionarea în vederea îmbunătăţirii calităţii normelor de drept civil și a relaţiilor interpersonale;
15. determinarea lacunelor în drept și formularea iniţiativelor în vederea adoptării noilor norme de drept civil.

Descrierea finalităţilor de studii și a competenţelor

- ***Competenţe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Drept procesual civil***

1. cunoaşterea situaţiilor de coliziune și carenţă ale domeniului dreptului de procedură civilă
2. utilizarea celor mai avansate și recente elaborări și interpretări ale raporturilor și normelor de drept de procedură civilă;
3. demonstrarea capacităţilor de analiză și sinteză ale informaţiei achiziţionate ;
4. elaborarea soluţiilor pentru problemele de drept de procedură civilă prin utilizarea noilor cunoştinţe;
5. identificarea problemelor de cercetare în domeniul procedurilor judiciare civile;
6. utilizarea modalităţilor eficiente de formare a conştiinţei și a culturii juridice a comunităţii;

7. interpretarea normelor de drept de procedură civilă;
8. proiectarea de activităţi practice autonome în domeniul procedurilor judiciare civile;
9. adaptarea experienţei sistemelor de drept de peste hotare la condiţiile mediului intern de funcţionare;
10. prognozarea evoluţiei dreptului de procedură civilă în contextul dezvoltării economice, politice, sociale, culturale a societăţii;
11. demonstrarea inovaţiei în contextul de muncă şi de studii imprevizibile;
12. elaborarea judecăţilor pe baza informaţiilor incomplete şi a cadrului legislativ limitat;
13. perfecţionarea abilităţilor de comunicare în dependenţă de schimbările din domeniul dreptului de procedură civilă;
14. acţionarea în vederea îmbunătăţirii calităţii normelor de drept de procedură civilă şi a relaţiilor interpersonale;
15. determinarea lacunelor în drept şi formularea iniţiativelor în vederea adoptării noilor norme de drept de procedură civilă.

Descrierea finalităţilor de studii şi a competenţelor

- ***Competenţe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Drept constituţional***

1. cunoașterea situaţiilor de coliziune și carenţă ale domeniului dreptului constituțional;
2. utilizarea celor mai avansate și recente elaborări și interpretări ale raporturilor și normelor de drept constituțional;
3. demonstrarea capacităţilor de analiză și sinteză ale informaţiei achiziţionate ;
4. elaborarea soluțiilor pentru problemele de drept constituțional prin utilizarea noilor cunoștințe;
5. identificarea problemelor de cercetare în domeniul dreptului constituțional;
6. utilizarea modalităţilor eficiente de formare a conștiinţei și a culturii juridice a comunităţii;
7. interpretarea normelor de drept constituțional;
8. proiectarea activităţi practice autonome în domeniul dreptului constituțional;
9. adaptarea experienţei sistemelor de drept de peste hotare la condiţiile mediului intern de funcţionare;
10. prognozarea evoluţiei instituţiilor de drept constituțional în contextul dezvoltării economice, politice, sociale, culturale a societăţii;
11. demonstrarea inovaţiei în contextul de muncă și de studii imprevizibile;
12. elaborarea judecăţilor pe baza informaţiilor incomplete și a cadrului legislativ limitat;
13. perfecţionarea abilităţilor de comunicare în dependenţă de schimbările din domeniul dreptului constituțional;
14. acţionarea în vederea îmbunătăţirii calităţii normelor de drept public și a relaţiilor interpersonale;
15. formularea iniţiativelor în vederea adoptării noilor norme de drept public.

Descrierea finalităţilor de studii și a competenţelor

- ***Competenţe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Dreptul muncii***

1. cunoașterea fundamentală a normelor și instituţiilor din domeniul dreptului muncii;
2. utilizarea celor mai recente elaborări și interpretări ale raporturilor și normelor din domeniul dreptului muncii;
3. demonstrarea capacităţilor de analiză și sinteză ale informaţiei achiziţionate ;
4. elaborarea soluţiilor pentru problemele de dreptul muncii prin utilizarea noilor cunoștinţe;
5. identificarea problemelor de cercetare în domeniul dreptului muncii;
6. utilizarea modalităţilor eficiente de formare a conștiinţei și a culturii juridice a comunităţii;
7. interpretarea normelor de dreptul muncii ;
8. proiectarea de activităţi practice autonome în domeniul dreptului muncii;
9. adaptarea experienţei sistemelor de drept de peste hotare la condiţiile mediului intern de funcţionare;
10. prognozarea evoluţiei jurisprudenţei în contextul dezvoltării economice, politice, sociale, culturale a societăţii;
11. demonstrarea inovaţiei în contextul de muncă și de studii imprevizibile;
12. elaborarea judecăţilor pe baza informaţiilor incomplete și a cadrului legislativ limitat;
13. perfecţionarea abilităţilor de comunicare în dependenţă de schimbările din domeniul dreptului muncii;
14. acţionarea în vederea îmbunătăţirii calităţii normelor de dreptul muncii și a relaţiilor interpersonale;
15. determinarea lacunelor în drept și formularea inițiativelor în vederea adoptării noilor norme de dreptul muncii .

Descrierea finalităţilor de studii și a competenţelor

- ***Competenţe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Dreptul internaţional***

1. cunoașterea situaţiilor de coliziune și carenţă ale domeniului dreptului internaţional;
2. utilizarea celor mai avansate și recente elaborări și interpretări ale normelor și instituţiilor de drept internaţional;
3. demonstrarea capacităţilor de analiză și sinteză ale informaţiei achiziţionate ;
4. elaborarea soluţiilor pentru problemele de drept internaţional prin utilizarea noilor cunoștinţe;
5. identificarea problemelor de cercetare în domeniul dreptului internaţional;
6. utilizarea modalităţilor eficiente de formare a conștiinţei și a culturii juridice a comunităţii;
7. interpretarea normelor de drept internaţional;

8. proiectarea de activităţi practice autonome în domeniul dreptului internaţional;
9. adaptarea experienţei sistemelor de drept de peste hotare la condiţiile mediului intern de funcţionare;
10. prognozarea evoluţiei jurisprudenţei internaţionale în contextul dezvoltării economice, politice, sociale, culturale a societăţii;
11. demonstrarea inovaţiei în contextul de muncă și de studii imprevizibile;
12. elaborarea judecăţilor pe baza informaţiilor incomplete și a cadrului legislativ limitat;
13. perfecţionarea abilităţilor de comunicare în dependenţă de schimbările din domeniul dreptului internaţional;
14. acţionarea în vederea îmbunătăţirii calităţii instituţiilor de drept internaţional;
15. determinarea lacunelor în drept și formularea iniţiativelor în vederea adoptării noilor norme de drept internaţional.

Descrierea finalităţilor de studii și a competenţelor

- ***Competenţe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Drept și activitate vamală***

1. cunoașterea situaţiilor de coliziune și carenţă ale domeniului dreptului și activităţii vamale;
2. utilizarea celor mai avansate și recente elaborări și interpretări ale raporturilor și normelor de drept vamal;
3. demonstrarea capacităţilor de analiză și sinteză ale informaţiei achiziţionate în domeniul dreptului și activităţii vamale;
4. elaborarea soluţiilor pentru problemele de drept vamal prin utilizarea noilor cunoștinţe;
5. identificarea problemelor de cercetare în domeniul dreptului și activităţii vamale;
6. utilizarea modalităţilor eficiente de formare a conștiinţei și a culturii juridice a comunităţii;
7. interpretarea normelor de drept vamal ;
8. proiectarea de activităţi practice autonome în domeniul dreptului vamal;
9. adaptarea experienţei sistemelor de drept de peste hotare la condiţiile mediului intern de funcţionare;
10. prognozarea evoluţiei dreptului și activităţii vamale în contextul dezvoltării economice, politice, sociale, culturale a societăţii;
11. demonstrarea inovaţiei în contextul de muncă și de studii imprevizibile;
12. elaborarea judecăţilor pe baza informaţiilor incomplete și a cadrului legislativ limitat;
13. perfecţionarea abilităţilor de comunicare în dependenţă de schimbările din domeniul dreptului și activităţii vamale;
14. acţionarea în vederea îmbunătăţirii calităţii normelor de drept vamal și a relaţiilor interpersonale;
15. determinarea lacunelor în domeniul activităţii vamale și formularea iniţiativelor în vederea adoptării noilor norme de drept vamal .

Descrierea finalităţilor de studii și a competenţelor Ciclul III, Doctorat

- ***Competenţe generale:***

1. realizarea independentă a cercetării științifice;
2. demonstrarea aptitudinilor de creativitate;
3. comunicarea cu cercetători din alte domenii;
4. luarea deciziilor strategice într-un mediu complex;
5. elaborarea cercetărilor originale, care extind frontierele cunoașterii prin dezvoltarea de noi cunoștinţe substanţiale;
6. promovarea în context academic și profesional a progresului tehnico-științific în vederea noilor implementări juridice;
7. gestionarea eficientă a resurselor materiale, umane și financiare destinate cercetării.

- ***Competenţe specifice:***

1. utilizarea cunoștinţelor de specializare pentru a analiza critic, a evalua și a sintetiza noi idei în domeniul dreptului;
2. evaluarea jurisprudenţei naţionale și internaţionale pe specializări de drept;
3. elaborarea strategiilor de colaborare între factorii implicaţi în realizarea normelor de drept;
4. luarea deciziilor orientate spre perfecţionarea sistemului de drept existent;
5. analiza critică a noilor concepte din sistemul de drept naţional și cel internaţional;
6. aplicarea metodelor specifice de cercetare științifică;
7. integrarea cunoștinţelor din domenii noi sau interdisciplinare pentru a realiza diagnosticul problemelor din sfera jurisprudenţei;
8. implementarea proiectelor care prezintă noutate științifică;
9. elaborarea publicaţiilor științifice originale;
10. comunicarea rezultatelor cercetărilor, atît unui auditoriu de specialiști, cît și nespecialiști, într-un mod clar și concis;
11. manifestarea respectării principiilor eticii științei în elaborarea lucrărilor științifice;
12. promovarea, în context profesional și în afara lui, a celor mai noi realizări științifice în domeniul dreptului.

3.1. Procesul de consultare cu persoanele și instituţiile–cheie (angajatorii, absolvenţii, tinerii specialiști; etc.)

Procesul de consultare cu angajatorul cuprinde următoarele direcţii:

– elaborarea și perfecţionarea programelor de studii în concordanţă cu cerinţele înaintate de angajator;
– încheierea acordurilor cu instituţii și organizaţii din domeniul dreptului privind pregătirea specialiștilor cu indicarea cerinţelor faţă de abilităţile profesionale ale studenţilor;

– încadrarea reprezentanţilor organelor de drept în evaluarea cunoştinţelor şi abilităţilor absolvenţilor în timpul susţinerii examenelor şi a tezei de licenţă sau master;
– coordonarea rezultatelor cercetărilor ştiinţifice cu instituţiile şi organizaţiile de profil şi obţinerea avizelor;
– onlucrarea în vederea organizării stagiilor de practică la Studii superioare de licenţă, Ciclul I şi Studii superioare de master, Ciclul II.

Pentru a răspunde solicitărilor angajatorilor şi în general a pieţii muncii Planul de învăţământ la specialitatea „Drept" a fost racordat cerinţelor Procesului de la Bologna şi a fost elaborat ţinîndu-se cont de experienţa universităţilor de prestigiu în domeniu din Europa şi SUA. În acelaşi timp, parteneriatul intern este foarte important.

La Studii superioare de licenţă, Ciclul I şi Studii superioare de master, Ciclul II procesul de consultare are loc în cadrul elaborării şi perfecţionării programelor de studii (forma expertizei), în cadrul organizării practicii de iniţiere, de specialitate şi de licenţă (forma acordurilor corespunzătoare), în timpul susţinerii examenelor de licenţă şi a tezei de licenţă

(forma participativă) şi elaborarea unor programe de studii cu destinaţie specială la solicitarea angajatorilor.

Pentru studiile de doctorat, consultant important devine Academia de Ştiinţe a Moldovei, care elaborează Direcţiile strategice ale dezvoltării ştiinţei.

4. Volumul de muncă

4.1 Volumul de muncă pentru programele tipice de formare, exprimat în credite ECTS:

Ciclul	1 credit ECTS 30 ore de lucru al studentului
I Licenţă	240 credite, durata 4 ani
II Master	90 credite, durata 1,5 ani/120 credite, 2 ani
III Doctorat	180 credite, durata studiilor constituie 3-4 ani

4.2. Orientări şi diferenţe în Spaţiul European al Învăţămîntului Superior în domeniul dat.

În anumite aspecte, domeniul dreptului este perceput/oferit la fel ca în alte ţări europene. Ne referim la învăţarea/predarea următoarelor discipline: dreptul penal comparat; dreptul internaţional public; dreptul internaţional privat; dreptul comerţului internaţional; arbitrajul comercial internaţional; dreptul internaţional economic; protecţia internaţională a drepturilor omului; mari sisteme de drept contemporan etc. Pe de altă parte, datorită specificului naţional al fiecărui sistem de drept dintr-o ţară sau alta, învăţarea/predarea celorlalte discipline juridice prezintă diferenţe relevante. Aceasta se referă la: dreptul penal; dreptul procesual penal; dreptul civil; dreptul procesual civil; dreptul muncii; dreptul funciar; dreptul bancar; dreptul constituţional; dreptul administrativ; dreptul vamal etc. Totodată chiar în cazul acestor discipline, reglementarea raporturilor juridice cu elemente de extraneitate se supune regulilor general acceptate ale dreptului internaţional privat. Este cazul dreptului ci-

vil, dreptului familiei, dreptului procesual civil etc. De asemenea, problemele asistenţei juridice internaţionale în diverse domenii (penal, civil, contravenţional etc.) sînt percepute ţinîndu-se cont de particularităţile diferitor sisteme de drept. Cît priveşte orientările mai noi, pe fondul unificării și consolidării legislaţiei europene, se prefigurează tendinţa de studiere în ţările care aspiră să adere la Uniunea Europeană (inclusiv Republica Moldova) a disciplinelor cu o pronunţată convergenţă general europeană: dreptul penal european; dreptul vamal european; dreptul concurenţial european; dreptul muncii european; dreptul economic european; dreptul Uniunii Europene și integrare europeană etc.

5. ÎNVĂŢAREA, PREDAREA ȘI EVALUAREA

Exigenţele procesului actual de învăţămînt cu necesitate implică și modificări în tehnicele de predare-învăţare-evaluare. Accentuarea gradului de implicare personală și autoperfecţionare permanentă atît a studentului, cît și a profesorului, necesită o revizuire a strategiei de predare și de evaluare.

Predarea se efectuează, preponderent, prin intermediului prelegerilor, care permit expunerea și explicarea conceptelor fundamentale și operaţionale ale dreptului incluse în programele universitare. În procesul de studii la Studii superioare de licenţă, Ciclul I, se pune accent pe metode activ-participative în vederea sporirii potenţialului intelectual al studenţilor prin angajarea unui efort personal pe parcursul instruirii și pregătirii lor pentru o activitate profesională activă și creativă. În cadrul predării sînt în mod special îmbinate următoarele metode cum ar fi : dezbaterea, studiul de caz, lucrul individual și în grup, expunerea argumentată, rezumatul, analiza datelor statistice, analiza practicii judiciare. Prelegerile sînt susţinute de orele practice petrecute sub forma seminarelor și orelor de laborator, orientate spre abilităţile de comunicare și cele de lucru în grup, precum și de lucrări practice, orientate spre studiul situaţiilor tipice și a activităţii organelor de drept.

Învăţarea se efectuează prin studierea surselor bibliografice obligatorii și suplimentare prin îndeplinirea însărcinărilor individuale și în grup, prin îndeplinirea lucrărilor scrise (referate,teze), prin colectarea, analiza și sintetizarea datelor ce ţin de activitatea instituţiilor de drept și a unor situaţii din practica judiciară.

Înafara orelor teoretice și practice obligatorii studenţii au și ore de lucru individual, în care sînt ghidaţi de profesori prin intermediul consultaţiilor. În cadrul orelor de lucru individual studenţii pot lucra în biblioteci, laboratorul criminalistic, clinica juridică, săli de calculator, cercuri științifice.

La Ciclul I se folosesc diverse metode de evaluare sumativă periodică: realizarea studiilor de caz, proiectul, referatul, testul, soluţionarea speţelor practice, participarea la conferinţe științifice studenţești, elaborarea articolelor, elaborarea tezelor de an, etc. Ponderea evaluării sumative periodice constituie 60% din nota finală.

Pentru evaluarea sumativă finală se folosesc teste bazate pe itemi ce conţin sarcini pe trei nivele:cunoaștere și înţelegere; aplicare; integrare. În afară de aceasta se ţine cont și de rezultatele lucrului individual, rezultatele practicii de iniţiere, de specialitate și de licenţă, de rezultatele obţinute la susţinerea tezei de licenţă.

La Ciclul II (Master) procesul de pregătire este mai complex, fiind efectuată trecerea de la transmitere de informaţie, de la cunoaștere și înţelegere la comunicarea interactivă și problematizată a conţinutului disciplinelor studiate. În cadrul Ciclului II

accentul se pune pe nivelul de aplicare a cunoştinţelor obţinute pe parcursul Ciclului I, aprofundarea într-un domeniul ştiinţific de specializare, perfecţionarea abilităţilor practice. Pentru predare se aplică pe lîngă metodele tradiţionale şi metode ce permit abordarea subiectelor la nivel interdisciplinar. Sînt utilizate astfel de metode cum ar fi: lucrul individual şi în grup, asaltul de idei, discuţia, dezbaterea, studiul de caz, jocul pe roluri, participarea reprezentaţilor organelor de drept, atelierele de lucru. Este acceptată şi susţinută participarea masteranzilor la cercetările ştiinţifice din cadrul laboratoarelor ştiinţifice şi a proiectelor atît în cadrul instituţiilor de învăţămînt de origine, cît şi din afara lor.

Cunoştinţele, competenţele şi aptitudinile la Ciclul II sînt evaluate prin examene, rezultatele stagiului de practică şi susţinerea tezei de master.

În procesul de formare sînt utilizate următoarele tipuri de evaluare :

1. Evaluarea iniţială, se realizează la începutul cursului cu scopul stabilirii nivelului de pregătire a masteranzilor pentru studierea în cadrul programului de master. Se realizează prin intermediul conversaţiei şi testării.
2. Evaluarea formativă presupune verificări sistematice şi se efectuează prin următoarele activităţi: lucrări de control (clasice sau în formă de test, referate, proiecte, portofoliu, studii de caz, ect).
3. Evaluarea finală este mai complexă. Controlul gradului de însuşire a materiei predate, în faza finală, se efectuează prin examene, care sînt desfăşurate în conformitate cu Regulamentul cu privire la organizarea studiilor superioare de master, Ciclul II aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 1455 din 24 decembrie 2007. Evaluarea generală se face prin ponderea rezultatelor obţinute la evaluările curente, lucru individual şi examen. Ponderea evaluării sumative constituie 60% din nota finală.

Evaluarea finală la Ciclul II se realizează prin susţinerea stagiului de practică şi a tezei de master, ce trebuie să reprezinte o lucrare originală, fundamentată ştiinţific, care conţine rezultate teoretice şi practice.

La doctorat procesul de învăţare, predare şi evaluare este unul specific a cărui finalitate este dezvoltarea cunoaşterii prin cercetare ştiinţifică, care se organizează în scopul pregătirii cadrelor ştiinţifice necesare pentru asigurarea progresului tehnico-ştiinţific şi social-economic al ţării. Desfăşurarea doctoratului se efectuează în conformitate cu Regulamentul privind organizarea şi desfăşurarea doctoratului şi postdoctoratului adoptat prin Hotărîrea Guvernului nr. 173 din 18 februarie 2008.

6. Sporirea calităţii

Asigurarea calităţii procesului de formare a specialiştilor de înaltă calificare în domeniul dreptului este centrată pe dezvoltarea la studenţi şi masteranzi a competenţelor integrativ-profesionale.

În acest sens, de ex. asigurarea calităţii în cadrul facultăţii de drept a USM este orientată pe cîteva direcţii importante:

1. Calitatea procesului de învăţare –predare – evaluare;
2. Evaluarea randamentului academic;

3. Evaluarea cadrelor didactice;
4. Evaluarea suportului curricular;
5. Evaluarea colaborării naţionale şi internaţionale.

1. Calitatea procesului de învăţare –predare – evaluare este asigurată prin:

a) organizarea procesului de elaborare a planurilor, curriculelor. Catedrele propun documentele normativ – reglatorii Comisiei de Asigurare a Calităţii, care după o evaluare complexă, sînt aprobate de către Consiliul Ştiinţific al facultăţii. Pentru asigurarea procesului de învăţare care are drept finalitate formarea specialistului în domeniul dreptului, Comisia de Asigurare a Calităţii monitorizează piaţa muncii prin organizarea unor seminare la care participă atît studenţi, cît şi lucrători practici, prin organizarea periodică a unor chestionare (sondaje) la care participă doar lucrători practici (de regulă, conducătorii ai organelor de drept sau a unor subdiviziuni a acestora) care îşi expun opinia referitor la necesităţile şi exigenţele pieţii muncii, referitor la competenţele şi aptitudinile pe care trebuie să le posede specialistul din organul sau domeniul respectiv;
b) întocmirea orarului lecţiilor în colaborare cu catedrele, după care este afişat;
c) acordarea posibilităţii studenţilor de a-şi alege propriul traseu educaţional prin disciplinele opţionale propuse de catedre şi incluse în Planul de învăţămînt.

Această posibilitate este caracterizată şi prin transparenţă, deoarece fişele disciplinelor atît fundamentale, cît şi cele opţionale sînt plasate pe site-ul facultăţii.

2. Evaluarea randamentului academic este o direcţie de activitate foarte importantă întrucît exprimă esenţa studiilor superioare universitare.

În acest sens, elaborarea curriculelor noi (în locul programelor analitice), la fiecare din disciplinele învăţate/predate, este axată pe student sau masterand. Tocmai asupra acestui obiectiv, au insistat Comisia de Asigurare a Calităţii şi catedrele de specialitate în cursul structurării, predării, monitorizării şi perfecţionării noilor programe de studii. De menţionat, că în elaborarea şi aprobarea programelor/planurilor pentru specialitatea „Drept", au participat practicienii de la Ministerul Justiţiei, Curtea Supremă de Justiţie, Procuratura Generală, Baroul Avocaţilor etc.

De asemenea, în vederea sporirii profesionalizării şi aplicativităţii procesului educaţional, s-a produs o schimbare în abordarea stagiilor de practică la care participă studenţii şi masteranzii. Astfel, aceştia sînt încadraţi în procesul realizării misiunii instituţiei în care-şi desfăşoară activitatea practică. Această încadrare se desfăşoară prin dialogul „student (masterand) -practician", dialog avînd ca pivot o relaţie de tip „feedback".

Aceleaşi finalităţi – profesionalizarea continuă a procesului educaţional – îi este dedicată elaborarea de proiecte/planuri didactice pentru prelegeri şi seminare. În acest context, în faţa studenţilor şi masteranzilor sînt trasate obiective concrete, sînt recomandate sursele bibliografice de referinţă, sînt punctate tezele principale, sînt abordate probleme care depăşesc cadrul curricular dar pot constitui sfera de interes al unor studenţi sau masteranzi sînt formulate sarcini specifice la nivel de cunoaştere/comprehensiune, aplicare şi integrare. Scopul proiectelor/planurilor menţionate rezidă în: stabilirea performanţelor fiecărui student sau masterand, soluţionarea situaţiilor de problemă; luarea deciziilor în vederea eficientizării şi aprofundării pregătirii profesionale.

Schimbările în metodica de evaluare a disciplinelor sînt menite să sporească calitatea activităţii profesionale continue. Evaluările semnificative periodice și evaluarea sumativă finală au drept finalitate ridicarea responsabilităţii și valorificarea eficientă a factorului uman. Datorită unui sistem predictibil și transparent de evaluare a rezultatelor, precum și datorită analizei minuţioase a carenţelor admise, se stăruie asupra realizării unor relaţii „student-profesor" bazate pe atitudinea deschisă și comportament empatic, asupra stabilirii unui parteneriat între toţi factorii procesului educaţional.

Activitatea în atelierele de lucru din cadrul conferinţelor ştiinţifico-practice, precum și utilizarea rezultatelor practicii judiciare în elaborarea tezelor de licenţă și a tezelor de magistru, denotă tendinţa de stabilire a unei corelaţii durabile dintre rezultatele evaluării și proiectarea activităţii profesionale;

3. Evaluarea cadrelor didactice se face periodic în timp ce fiecare cadru didactic participă la concurs pentru suplinirea postului respectiv (de regulă în luna noiembrie a anului de studii) și la fel de importantă este evaluarea cadrelor didactice prin sondajul anual „ Profesorul în viziunea studentului" întreprins de către Comisia de Asigurare a Calităţii a Facultăţii de Drept la finele anului de studii. Rezultatele acestui sondaj sînt aduse la cunoștinţa șefilor de catedră și a Consiliului Ştiinţific al facultăţii, la care sînt făcute anumite generalizări, concluzii și recomandări, în caz de necesitate;

4. Evaluarea suportului curricular se efectuază prin evaluarea permanentă de către Comisia de Asigurare a Calităţii a curriculelor disciplinelor predate la Ciclul I (licenţă) și Ciclul II (master), a proiectelor didactice utilizate de către profesori în cadrul orelor teoretice și practice, evaluarea diferitor suporturi metodice (de exemplu, pentru întocmirea tezei de licenţă, master, etc.), a articolelor ştiinţifice propuse spre publicare ș.a;

5. Activitatea de colaborare naţională și internaţională a facultăţii este realizată prin organizarea și participarea la olimpiade ştiinţifice a studenţilor, conferinţe naţionale și internaţionale, concursuri naţionale și internaţionale, proiecte etc.

CADRUL NAȚIONAL
AL CALIFICĂRILOR
Învăţămînt Superior

DOMENIUL GENERAL DE STUDIU
42. ȘTIINȚE ALE NATURII

CADRUL NAȚIONAL AL CALIFICĂRILOR
Învățămînt Superior

Ciclul I – studii superioare de licență
Ciclul II – studii superioare de master
Ciclul III – studii superioare de doctorat

DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ
421 Biologie

INSTITUȚIA COORDONATOARE - UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

COORDONAREA PROIECTULUI

Nr. crt.	*Instituția/organizația/ structura*	*Persoana*	*Funcția/titlu/grad științific/didactic*	*Semnătura*	*Data*
1.	Universitatea de Stat din Moldova	Crivoi Aurelia	Dr. hab., prof. univ, Șef catedră Biologie umană și animală		15.12.10.
2.	Universitatea de Stat din Tiraspol	Nedbaliuc Boris	Conf. dr., Decanul Facultății de Biologie și Chimie		

II. Parteneri sociali

Nr. crt.	*Instituția/organizația/ structura*	*Persoana*	*Funcția/titlu/grad științific/didactic*	*Semnătura*	*Data*
1.	Institutul de Genetică și Fiziologie Vegetală	Barbacari N.	Doctor habilitat, profesor universitar, Director al Institutului de Genetică și Fiziologie Vegetală		
2.	Ministerul Mediului	Lazăr Chirică	Viceministru, conf. univ., dr.		

Coordonatori elaborare:

1. Bîrsan Ana, dr. conf. univ., șef departament
2. 2. Crivoi Aurelia, dr. hab., prof. universitar

1. INTRODUCERE ÎN DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ

1.1. Descriere generală a domeniului

Domeniul de formare profesională **421. Biologie** se încadrează în domeniul general **42. Ştiinţe ale naturii** şi include următoarele specialităţi:

1.1. Biologie;

1.2. Biologie moleculară;

1.3. Bioinginerie aplicată.

Biologia contemporană abordează studiul viului cu metode şi concepte proprii ştiinţelor naturii. Pregătirea în cadrul domeniului Biologie este menită să asigure integritatea ştiinţei, prin care viaţa este studiată multilateral, generînd o viziune teoretică şi practica amplă asupra proceselor biologice. Biologia, prin esenţa ei, asigură apelul la cadrul interdisciplinar de pregătire.

Specialitatea **Biologie –** are drept scop formarea specialiştilor calificaţi cu o pregătire biologică de bază, largă şi modernă, completată de achiziţii practice profunde pentru a oferi posibilitatea absolvenţilor de a se angaja în cîmpul muncii. Specificul domeniului de formare constă în aplicabilitatea teoriilor şi realizărilor ştiinţifice în domeniile biologiei contemporane şi economiei naţionale.

Specialitatea **Biologie Moleculară** - reprezintă o direcţie nouă, modernă menită să formeze specialişti competenţi, cu o pregătire fundamentală, amplă şi complexă în domeniul Biologiei Moleculare. Formarea specialiştilor in domeniul Biologiei Moleculare are ca scop asigurarea pieţei muncii cu cadre capabile de a transfera şi utiliza cunoştinţele teoretice fundamentale în practica agricolă, tehnologică, medicală datorită obţinerii unor abilităţi de investigare a mecanismelor moleculare, de dirijare a proceselor vitale cu ajutorul tehnicilor speciale şi metodelor moderne, specialişti competenţi să cerceteze fenomenele şi procesele la nivel macromolecular, molecular şi submolecular.

Specialitatea **Bioinginerie aplicată –** prevede pregătirea specialiştilor ce vor activa în unităţi de producţie şi instituţii de cercetare ştiinţifică în scopul implementării realizărilor biologice în diverse domenii: agricultură, medicină, industrie etc.

Programul de formare profesională este fundamentat pe baza unui plan de învăţămînt, care cuprinde următoarele categorii de module: a) Module care asigură o pregătire generală, menite să formeze competenţe sistemice, aplicabile atît în domeniul Biologiei, cît şi în diverse sfere ale vieţii sociale; b) Module care asigură pregătirea teoretică de specialitate, poziţionate în anii I şi II, care au ca obiectiv formarea competenţelor specifice domeniului; c) Module cu caracter practic-operaţional şi de aplicabilitate curentă, distribuite în anii II şi III care vin să formeze competenţe ce ţin de aplicarea cunoştinţelor obţinute.

Absolvenţii ciclului I pot să-şi continue studiile la ciclul II de master, urmat de doctorat sau să se încadreze în diverse structuri şi organizaţii ce ţin de specialităţile respective. Deţinătorii titlului de licenţiat în domeniul dat pot activa în calitate de

specialiști și cercetători științifici stagiari în laboratoarele de cercetare și de diagnoză moleculară, cît și în domeniul educațional - profesor de biologie în gimnazii (în cazul urmării integrale a modulului psihopedagogic).

Programul de studiu la ciclul II (Master) include discipline fundamentale, opționale și la libera alegere, menite să formeze competențe gnoseologice, de comunicare, analitice și predictive, de cercetare, aplicabile atît în domeniul de formare a absolventului, cît și în viața socială. Modulele fundamentale și cele opționale de la ciclul II derivă din disciplinele de bază: Genetică, Biochimie, Fiziologie umană și animală, Fiziologie vegetală, Microbiologie, fiind axate pe Biologie moleculară și sînt selectate astfel, încît să asigure pregătirea teoretică, de bază în specialitate, avînd ca obiectiv formarea competențelor specifice domeniului. Deținătorii titlului de licențiat în domeniul dat pot activa în calitate de specialiști și cercetători științifici în laboratoarele de cercetare și de diagnoză moleculară, cît și în domeniul educațional - profesor de biologie în gimnazii, licee, colegii, universități (în cazul urmării integrale a modulului psihopedagogic).

Obținerea competențelor este concepută prin două modalități: una obligatorie, care vine să asigure pregătirea teoretică și practică de specialitate și alta opțională, determinată de libera alegere a studenților în funcție de interesele specifice, în special, în domeniul educațional.

1.2. Caracteristici-cheie:

Nivelul	Licență (ciclul I)	Master (Ciclul II)	Doctorat
Durata studiilor	3 ani	2 ani	3 ani
Credite de studiu ECTS	180 credite	120 credite	180 credite
Forma de organizare	învățămînt de zi	învățămînt de zi	învățămînt de zi; învățămînt cu frecvență redusă
Condiții de acces	diploma de BAC, diplomă de studii medii de specialitate	diploma de licență, diplomă echivalentă	diploma de master, diplomă echivalentă
Precondiții	Realizarea finalităților învățămîntului preuniversitar	Realizarea finalităților învățămîntului superior (Ciclul I, Licență – 180 credite); Susținerea examenului de admitere.	Realizarea finalităților învățămîntului superior (Ciclul I, Licență – 180 credite și Ciclul II, Master – 120 credite) Susținerea examenului de admitere.
Stagii de practică	cu titlu obligatoriu 15-20 credite	cu titlu obligatoriu 10 credite	

Reguli de examinare și evaluare	• Evaluarea inițială – diagnostică; curentă-formativă; finală –sumativă sînt obligatorii; • Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe.	• Evaluarea inițială – diagnostică; curentă-formativă; finală –sumativă sînt obligatorii; • Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe formate preponderent prin lucru individual.	• Evaluarea este centrată pe produsele cercetării; • Evaluarea curentă-formativă se realizează prin susținerea referatelor științifice, a rapoartelor anuale, a examenelor din cadrul programului de doctorat; • Evaluarea finală se realizează prin susținerea tezei de doctor.
Modalitate de evaluare finală	Examen la disciplina fundamentală Examen la disciplina de specialitate Susținerea tezei de licență.	Susținerea tezei de master	Susținerea tezei de doctor
Certificare	Diploma de licență în Științe ale Naturii	Diploma de master în Științe ale Naturii	Diploma de doctor în Biologie în conformitate cu profilul științific și specialitatea
Titlu acordat	Licențiat în științe ale naturii	Master în științe ale naturii	Doctor în biologie
Drepturi pentru absolvenți	– a aplica pentru programe de master; – a aplica pentru programe de formare continuă; – a se angaja în cîmpul muncii.	– a aplica pentru programe de doctorat; – a aplica pentru programe de formare continuă; – a se angaja în cîmpul muncii.	– a aplica pentru programe postdoctorat; – a aplica pentru programe de formare continuă ; – a se angaja în cîmpul muncii.
Organ responsabil pentru autorizarea programelor	Ministerul Educației ANACIP	Ministerul Educației ANACIP	ANACIP

2.1. Descrierea calificării

Ciclul	Titlul acordat/Competenţe specifice	Nivelul de referinţă European Qualification Framework (EQF)
Ciclul I – Studii superioare de licenţă	**Licenţiat în Ştiinţe ale naturii** Rezultatele corespunzătoare nivelului 6: – Cunoştinţe avansate în domeniul Ştiinţe ale naturii care implică înţelegerea critică a teoriilor şi principiilor Biologiei; – Abilităţi avansate, care denotă control şi inovaţie, necesare pentru a rezolva probleme complexe şi imprevizibile în domeniul Biologiei; – Gestionarea de activităţi sau proiecte profesionale complexe, prin asumarea responsabilităţii la luarea deciziilor în situaţii imprevizibile de muncă sau de studiu ce ţin de Biologie; – Asumarea responsabilităţii pentru gestionarea dezvoltării profesionale a indivizilor şi grupurilor în domeniul Biologiei.	6
Ciclul II – Studii superioare de master	**Master în Ştiinţe ale naturii** Rezultatele corespunzătoare nivelului 7: – Cunoştinţe avansate, profund specializate în Biologie, necesare pentru realizarea unor cercetări originale în domeniul de muncă sau de studiu; – Conştientizare critică a cunoştinţelor interdisciplinare aplicabile în domeniul Biologiei; – Abilităţi specializate de integrare a cunoştinţelor din diferite domenii pentru rezolvarea problemelor de cercetare şi inovare. – Gestionarea şi transformarea situaţiilor complexe şi imprevizibile de muncă prin noi abordări strategice ce ţin de domeniul Biologiei; – Asumarea responsabilităţii pentru reactualizarea cunoştinţelor şi perfecţionarea practicilor profesionale în asigurarea performanţei strategice a echipelor.	7
Ciclul III – Studii superioare de doctorat	**Doctor în Biologie** Rezultatele corespunzătoare nivelului 8: – Cunoştinţe interdisciplinare avansate aplicabile în domeniul Biologiei; – Abilităţi de sinteză şi evaluare necesare extinderii şi redefinirii cunoştinţelor existente sau a practicilor profesionale din domeniul Biologiei; – Abilităţi specializate necesare pentru rezolvarea eficientă, creativă şi originală a problemelor critice de cercetare şi inovare; – Demonstrarea unui nivel ridicat de profesionalism, inovaţie, autonomie, de integritate ştiinţifică şi profesională; – Prezentarea unui angajament susţinut pentru dezvoltarea de noi idei sau procese aflate în avangarda unei situaţii de muncă sau de studiu, inclusiv de cercetare în domeniul Biologiei.	8

2.2. Ocupaţii tipice pentru absolvenţii în domeniul dat:

Ciclul I - Licență

Nivelul	Specialitatea	Ocupaţii tipice
Ciclul I -– Studii superioare de licenţă	Biologie	20362. Biolog; 20447. Cercetător stagiar (în biologie); 20448. Cercetător stagiar (în bacteriologie și farmacologie); 20450. Cercetător stagiar (în învăţământ) 20252. Asistent universitar; 13900. Laborant-microbiolog; 13861. Laborant la analiza chimică; 22844. Laborant cercetător (în biologie); 24069. Profesor de biologie în învăţământul secundar (gimnazial); 25762. Tehnician în bacteriologie 25764. Tehnician în biologie 25764. Tehnician în biochimie.
	Biologie moleculară	20362. Biolog; 20447. Cercetător stagiar (în biologie moleculară); 20448. Cercetător stagiar (în bacteriologie și farmacologie); 20450. Cercetător stagiar (în învăţământ) 20252. Asistent universitar; 13900. Laborant-microbiolog; 22844. Laborant cercetător (biologie moleculară); 24069. Profesor de biologie în învăţământul secundar (gimnazial); 25762. Tehnician în bacteriologie 25764. Tehnician în biologie 25764. Tehnician în biochimie.

Ciclul II - Master

Nivelul	Specialitatea	Ocupaţii tipice
Ciclul II – Studii superioare de master	Biologie umană și animală	20362. Biolog; 20342. Bacteriolog; 20356. Biochimist; 20360. Biofizician; 25996. Zoolog; 21453. Entofitopatolog; 21456. Entomolog; 21570. Fiziolog; 21740. Herpetolog; 21744. Hidrobiolog; 21788. Ihtiolog; 23886. Piscicultor; 22072. Inginer microbiolog; 23384. Micolog; 23387. Microbiolog;

Studii superioare Ciclul II - Master		20494. Colaborator ştiinţific/ cercetător (în biologie); 20496. Colaborator ştiinţific/cercetător (în bacteriologie și farmacologie); 20500. Colaborator ştiinţific (în învăţământ) 24069. Profesor de biologie în învăţământul secundar (gimnazial, liceal, profesional); 24472. Specialist în aparatele centrale ale ministerelor și departamentelor pe lângă Guvern
	Biologie vegetală	20362. Biolog; 20342. Bacteriolog; 20356. Biochimist; 20360. Biofizician; 20361. Biotehnolog; 21453. Entofitopatolog; 21570. Fiziolog; 21744. Hidrobiolog; 22072. Inginer microbiolog; 23384. Micolog; 23387. Microbiolog; 20494. Colaborator ştiinţific / cercetător (în biologie); 20496. Colaborator ştiinţific / cercetător (în bacteriologie și farmacologie); 20500. Colaborator ştiinţific (în învăţământ) 24069. Profesor de biologie în învăţământul secundar (gimnazial, liceal, profesional); 22864. Lector universitar; 24472. Specialist în aparatele centrale ale ministerelor și departamentelor pe lângă Guvern
	Biologie moleculară	20362. Biolog; 20342. Bacteriolog; 20356. Biochimist; 20360. Biofizician; 203 61. Biotehnolog; 25996. Zoolog; 21453. Entofitopatolog; 21456. Entomolog; 21490. Expert ecolog; 21570. Fiziolog; 21740. Herpetolog; 21744. Hidrobiolog; 21788. Ihtiolog; 21912. Inginer ecolog; 22072. Inginer microbiolog; 23384. Micolog; 23387. Microbiolog;

		20494. Colaborator ştiinţific/ cercetător (în biologie moleculară); 20496. Colaborator ştiinţific/cercetător (în bacteriologic şi farmacologie); 20500. Colaborator ştiinţific (în învăţământ) 24069. Profesor de biologie în învăţământul secundar (gimnazial, liceal, profesional); 22864. Lector universitar; 24472. Specialist în aparatele centrale ale ministerelor şi departamentelor pe lângă Guvern

Ciclul III - Doctorat

Nivelul	Specialitatea	Ocupaţii tipice
Ciclul III – Studii superioare de doctorat	03.00.01 - Radiologie; 03.00.02 - Biofizică; 03.00.03 - Biologie moleculară; 03.00.04 - Biochimie; 03.00.05 - Botanică; 03.00.06 -Virusologie; 03.00.07 - Microbiologie; 03.00.08 -Zoologie; 03.00.09 -Entomologie; 03.00.11-Histologie, citologie, biologia dezvoltării; 03.00.12-Fiziologie vegetală; 03.00.13-Fiziologia omului şi animalelor; 03.00.15 -Genetică; 03.00.16-Ecologie; 03.00.18 - Hidrobiologie, ihtiologie; 03.00.19-Parazitologie, helmintologie; 03.00.23 - Biotehnologie. în conformitate cu nomenclatorul CNAA din 2013	20500. Colaborator ştiinţific în învăţămînt; 23122. Manager (în instituţii de învăţământ); 24496. Specialist principal (biologie); 22867. Lector superior universitar; 20612. Conferenţiar universitar; 24078. Profesor universitar. 25170. Şef laborator de cercetări ştiinţifice 25164. Şef laborator (in diverse ramuri biologice) 24938. Şef direcţie (în agricultură, vânătoare, silviculturi, gospodăria piscicolă, medicină etc.); 25157. Şef laborator (în agricultură, vânătoare, silviculturi, gospodăria piscicolă, medicină etc.); 21040 Director (şef laborator/ departament); 21462 Director rezervaţie naturală; 20986 Director Gradină Botanică; 20988 Director Grădină Zoologică, etc.

2.3. Rolul domeniului în alte programe de formare

Domeniul Biologie, prin specificul său interdisciplinar și aplicativ poate contribui la formarea competenţelor în majoritatea domeniilor ştiinţelor reale și a celor umanistice. În cadrul Ştiinţelor naturii în domeniile Ştiinţe ale solului, Ecologie, Silvicultură, Geografie sînt necesare cursuri speciale de Hidrobiologie, Entomologie, Ihtiologie, Fiziologia și biochimia plantelor, Protecţia mediului, Ecofiziologie și adaptabilitatea organismelor, Biotehnologii agricole, Genetica și ameliorare plantelor și animalelor, Biologia solului, Biosecuritate, Sisteme de reglare la plante și animale, Bazele pedologiei și fitotehniei cu statut de discipline de orientare spre specializare; în domeniul Geografie sînt necesare cursurile de Biogeografie, Landșaftologie (Peisajistică); în domeniul Chimie și Fizică sînt necesare cursurile de Biochimie generală, Bioinformatică, Biofizică, Chimie ecologică, Biologie moleculară, Enzimologie, Farmaceutică cu statut de discipline de orientare spre specializare. Aceste discipline din domeniul Biologiei ar contribui la formarea competenţelor transdisciplinare.

În cadrul Ştiinţelor umanistice în domeniile Relaţii internaţionale, Psihologie sînt necesare cursuri speciale de Biologie generală, Biotehnologie, Biodiversitatea lumii vii, Imunologie, Biosecuritate, Organisme modificate genetic cu statut de discipline de orientare spre specializare; în domeniile Istorie, Ştiinţe politice, Jurnalism și Ştiinţe ale comunicării sînt necesare cursurile de Biologie umană, Biosecuritate, Antropogeneza, Originea și evoluţia lumii vegetale și animale, Organisme modificate genetic, Interrelaţii în lumea vie, Genetica populaţiilor și protecţia genofondului, cu statut de discipline de orientare spre specializare, care ar contribui la formarea competenţelor transdisciplinare: formarea unei viziuni spaţiale asupra societăţii umane, a activităţilor economice, a proceselor și fenomenelor sociale, abilitatea de a aborda sistemic și polivalent diverse probleme sociale, care ar facilita cunoașterea și înţelegerea diversităţii lumii vii.

3. FINALITĂŢI DE STUDIU ȘI COMPETENŢE – DESCRIPTORI DE NIVEL PE CICLURI

3.1. Descrierea finalităţilor de studiu și competenţelor

Studii superioare, Ciclul I, Licenţă

- ***Competenţe generale***

1. Utilizarea unor tehnici eficiente clasice și interactive de analiză, sinteză, memorare și valorificare a informaţiei din domeniul biologiei în corelare cu informaţia din alte domenii;
2. Comunicarea logică, coerentă, ştiinţific-argumentată a informaţiei biologice referitor la mecanismele proceselor și legităţile fenomenelor biologice în limba de stat și alte limbi în diverse medii social-economice;
3. Aplicarea tehnologiilor informaţionale în cercetarea proceselor și fenomenelor biologice;

4. Colaborarea eficientă, tolerantă, respectuoasă cu semenii în cadrul grupului/echipei într-un context naţional şi internaţional;
5. Aplicarea cunoştinţelor teoretice din diferite domenii ale biologiei pentru soluţionarea eficientă şi creativă a unor situaţii ce ţin de sănătatea proprie şi de mediul ambiant, în dependenţă de necesităţile practice proprii, ale economiei naţionale, pentru îmbunătăţirea calităţii vieţii personale şi sociale;
6. Evaluarea riscurilor şi beneficiilor unor realizări ale biologiei moderne pentru existenţa organismelor vii, activitatea practică, pentru mediul înconjurător şi economia naţională.

- ***Competenţe specifice – la finalizarea ciclului I, licenţă*** **specialitatea** ***BIOLOGIE:***

1. Interpretarea teoriilor de bază ale biologiei şi ale disciplinelor înrudite;
2. Utilizarea teoriilor, principiilor, legităţilor biologice în explicarea mecanismelor moleculare ale proceselor şi fenomenelor biologice;
3. Identificarea direcţiilor prioritare de cercetare în domeniul biologiei;
4. Analiza datelor experimentale proprii în concordanţă cu datele din literatura de specialitate;
5. Identificarea domeniilor de utilizare a cunoştinţelor şi datelor biologiei;
6. Argumentarea necesităţii investigaţiilor moleculare în domeniul biologiei ca un sistem de ştiinţe preocupate de cercetarea complexă a mediului;
7. Stabilirea interdependenţelor structură-funcţie, cauză-efect şi interpretarea concepţiilor biologice în vederea realizării lucrărilor proprii;
8. Identificarea problemelor de cercetare ştiinţifică în domeniul biologiei;
9. Elaborarea proiectelor de cercetare în domeniul biologiei;
10. Aplicarea teoriilor studiate asupra unui sistem natural sau social;
11. Evaluarea critică a situaţiilor problemă, ce ţin de domeniul biologiei, în baza cunoştinţelor obţinute;
12. Sinteza, analiza şi evaluarea datelor cantitative şi calitative, utilizînd metodologia proprie biologiei;
13. Monitorizarea unor situaţii problemă cu ajutorul metodelor şi tehnicilor de biologie;
14. Cercetarea proceselor şi fenomenelor biologice cu ajutorul metodelor şi tehnicilor de biologie moleculară;
15. Comunicarea informaţiei, problemelor, datelor experimentale din domeniul biologiei atît specialiştilor cît şi non-specialiştilor;
16. Utilizarea metodelor şi tehnicilor de memorare, sinteză, generalizare şi comunicare a informaţiei din domeniul Biologiei.

Corelaţia „unitate de curs/finalităţi de studiu scontate” pentru Ciclul I, Licenţă specialitatea BIOLOGIE

Modulul/Finalităţile de studiu	Cod	Credite ECTS	Finalităţi de studiu															
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Botanica	F	11		+	+	+	+		+	+	+	+	+		+		+	
Zoologia	F	11		+	+	+	+		+	+	+	+	+		+		+	
Chimia	F	4	+		+	+	+	+		+	+	+	+		+	+		
Tehnologii informaţionale de comunicare	G	4			+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+
Limba străină	G	4					+		+	+							+	+
Ecologia şi protecţia mediului	F	6			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	
Biochimia	S	4	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Filozofia	U	4		+	+		+			+	+	+	+					
Fiziologia vegetală	F	6	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	
Fiziologia umană	F	5	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+
Biologia celulară şi Histologie	S	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Biofizica	S	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Microbiologia	F	4	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Genetica şi bazele ameliorării	F	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Biotehnologia	S	5	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Fitopatologie şi entomologie	S	4			+	+	+		+	+	+	+	+	+	+			
Sisteme şi mecanisme de reglare şi adaptare a organismelor vii	S	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
Biologia dezvoltării individuale animale şi vegetale	S	5		+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+		+	+
Virusologia	S	3	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Genetica umană	S	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Imunologia	S	2	+		+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	

Competenţe specifice – la finalizarea ciclului I, licenţă specialitatea BIOLOGIE MOLECULARĂ:

1. Utilizarea metodelor şi tehnicilor de memorare, sinteză şi generalizare a informaţiei în vederea explicării mecanismelor moleculare ale proceselor biologice;
2. Interpretarea teoriilor şi concepţiilor de bază ale biologiei moleculare şi ale disciplinelor înrudite în vederea realizării lucrărilor proprii;
3. Identificarea problemelor şi direcţiilor prioritare de cercetare în domeniul biologiei moleculare;

4. Planificarea și realizarea experimentelor în domeniul biologiei, bazate pe cercetarea moleculară;
5. Analiza datelor experimentale proprii în concordanţă cu datele din literatura de specialitate;
6. Identificarea domeniilor de utilizare a cunoștințelor și datelor biologiei moleculare;
7. Argumentarea necesităţii investigaţiilor moleculare în domeniul biologiei ca un sistem de științe preocupate de cercetarea complexă a mediului;
8. Aplicarea teoriilor studiate asupra unui sistem natural sau social;
9. Cercetarea și monitorizarea proceselor și fenomenelor biologice cu ajutorul metodelor și tehnicilor de biologie moleculară;
10. Comunicarea informaţiei, problemelor, datelor experimentale din domeniul biologiei moleculare atît specialiștilor, cît și non-specialiștilor;
11. Evaluarea corectă și soluţionarea creativă a situaţiilor problemă, ce ţin de domeniul biologiei, în baza cunoștinţelor de biologie moleculară.

Corelaţia „unitate de curs/finalităţi de studiu scontate" pentru Ciclul I, Licenţă, specialitatea BIOLOGIE MOLECULARĂ

Modulul/Finalităţile de studiu	Cod	Credite ECTS	Finalităţi de studiu										
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Botanica	F	11	+	+	+	+		+	+	+		+	+
Zoologia	F	11	+	+	+	+		+	+	+		+	+
Chimia	F	4	+	+		+		+	+		+	+	+
Tehnologii informaţionale de comunicare	G	4				+	+	+		+		+	+
Limba străină	G	4	+	+		+	+	+				+	+
Ecologia și protecţia mediului	F	6	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+
Biochimia	S	5	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+
Fiziologia vegetală	F	6	+	+	+	+		+	+			+	+
Fiziologia umană	F	5	+	+	+	+		+	+			+	+
Biologia celulară și Histologie	S	5	+	+	+	+		+			+	+	+
Biofizica	S	5	+		+	+		+				+	+
Microbiologia	F	4	+	+	+	+		+				+	+
Biologie moleculară	S	6	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+
Genetica și bazele ameliorării	F	4	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+
Biotehnologia	S	5	+	+	+	+	+	+			+	+	+
Biosecuritatea	U	2	+	+	+	+		+	+	+		+	+
Enzimologia	S	2	+	+	+	+		+			+	+	+
Virusologia	S	2	+	+	+	+		+	+		+	+	+
Organisme modificate genetic	U	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Genetica umană	S	5	+	+	+	+	+	+			+	+	+
Imunologia	S	2	+		+	+		+			+	+	+

Studii superioare, ciclul II Master

- ***Competente generale***

- Analiza, sinteza, interpretarea critică a informaţiei din domeniul Biologiei;
- Utilizarea metodelor tradiţionale și moderne de cercetare în domeniul Biologie;
- Identificarea problemelor ce ţin de biodiversitatea lumii vii și propunerea de soluţii pentru conservarea ei;
- Argumentarea scopurilor, obiectivelor și rezultatelor investigaţiilor proprii;
- Explicarea mecanismelor moleculare și legităţilor fundamentale ale proceselor și fenomenelor biologice;
- Valorificarea cunoștinţelor teoretice și aplicarea diverselor metode de cercetare la soluţionarea problemelor practice;
- Aplicarea cunoștinţelor teoretice și a unor procedee eficiente la studiul și dirijarea proceselor biologice, la soluționarea eficientă și creativă a problemelor practice;
- Proiectarea activităţii de cercetare și realizarea eficientă a activităţii profesionale în domeniul biologiei și cel educaţional;
- Evaluarea rezultatelor obţinute în cadrul investigaţiilor biologice și pronosticarea posibilităţii utilizării acestora.
- Utilizarea metodelor și tehnicilor de memorare, sinteză și generalizare a informaţiei, cât șifolosirea tehnologiilor contemporane în activitatea profesională.
- Aplicarea diferitor modalităţi de autoinstruire și autoperfecţionare în domeniul profesional.
- Abilitatea de a lucra într-o echipă multidisciplinară în domeniul științelor naturii.

- ***Competente specifice la finalizarea ciclului II, master în domeniul „Biologie umană și animală”***

1. Evidenţierea direcţiilor, tendinţelor principale de dezvoltare a biologiei umane și animale;
2. Dezvoltarea abilităţilor de cercetare în domeniul biologiei umane și animale;
3. Selectarea metodelor eficiente de analiză a sistemelor funcţionale de reglare și adaptare;
4. Aplicarea tehnicilor interactive de acumulare, reprezentare și comunicare a informaţiei referitoare la diverse sisteme de organe la om/animale și afecţiuni ale acestora;
5. Modelarea anumitor stări funcţionale ale organismului pe animalele experimentale, analizând starea funcţională a lor;
6. Adaptarea cunoștinţelor teoretice și practice la rezolvarea problemelor fiziologiei umane și animale
7. Investigarea mecanismelor funcţionării organismului sub influenţa factorilor de mediu prin intermediul metodelor specifice studiate’
8. Implicarea în activităţi de menţinere a sănătăţii organismului și animalelor în diferite stări patologice.

9. Argumentarea logică a informaţiei pentru sensibilizarea opiniei publice în vederea obţinerii rezultatului ştiinţific scontat
10. Aplicarea realizărilor ştiinţifice din domeniul biologiei umane și animale și altor discipline înrudite în activitatea profesională
11. Propunerea modalităţilor de normalizare a stării funcţionale a organismului în situaţii stresorice
12. Analiza indicilor biologici de apreciere a stărilor funcţionale a organismului
13. Rezolvarea situaţiilor-problemă din domeniul biologiei umane și animale în scopul menţinerii propriei sănătăţi și a celor din jur în caz de: avitaminoze, alimentarea neraţională a organismului, insuficienţa de iod, alcoolism, tabacismul, narcomanie etc
14. Pronosticarea efectelor economice și sociale ale realizărilor Biologiei umane și animale în diverse domenii ale industriei.

- ***Competente specifice Ia finalizarea ciclului II, maşter în domeniul „Biologie vegetală"***

1. Identificarea problemelor actuale ce ţin de domeniul Biologiei vegetale și aplicarea ideilor de soluţionare eficientă a acestora.
2. Identificarea, argumentarea și utilizarea metodelor adecvate de cercetare a organismelor vegetale și a celor asociate acestora în concordanţă cu obiectivele cercetării biologice;,
3. Aplicarea cunoștinţelor și capacităţilor de înţelegere, de soluţionare a problemelor atât în domeniul Biologiei vegetale, cât și în împrejurări noi sau necunoscute, în contexte înrudite sau multidisciplinare
4. Realizarea unor cercetări autonome în baza abilităţilor formate de analiză și sinteză a literaturii de specialitate, de selectare și utilizare a metodelor de cercetare, de colectare și interpretare a datelor ştiinţifice
5. Investigarea mecanismelor funcţionării reglării activităţii organismelor vii (plante, fungi, microorganisme) și analiza complexă a viului în raport cu mediul de viaţă.
6. Evaluarea rezultatelor obţinute în cadrul investigaţiilor biologice din domeniul Biologiei vegetale și pronosticarea posibilităţii utilizării acestora.
7. Dirijarea proceselor și fenomenelor biologice în scopul conservării biodiversităţii, ameliorării organismelor vii, sănătăţii omului și a mediului de viaţă.
8. Argumentarea logică a informaţiei din domeniul Biologiei pentru sensibilizarea opiniei publice și formarea conștiinţei sociale în vederea obţinerii rezultatului scontat.
9. Evaluarea riscului și gestionarea situaţiilor de criză în domeniul mediului cu ajutorul realizărilor Biologiei plantelor, fungilor, microorganismelor etc.;
10. Abordarea sistemică a mediului natural și social.
11. Aplicarea rezultatelor proprii și ale realizărilor ştiinţifice din domeniul biologiei moleculare, microbiologiei, biochimici, agrochimiei, geneticii în practica agricolă, industrie alimentară, medicină, farmacologie etc. și pronosticarea efectelor economice și sociale ale realizărilor din domeniul Biologiei.
12. Argumentarea propriilor opinii în luarea unei decizii profesionale.

- ***Competente specifice la finalizarea ciclului II, maşter în domeniul „Biologie moleculară”***

1. Argumentarea utilizării unei anumite metode şi tehnici moleculare în studiul fenomenelor biologice;
2. Realizarea proiectelor de cercetare ştiinţifică în domeniul Biologiei cu aplicarea metodelor de Biologie moleculară, demonstrând un înalt grad de autonomie;
3. Stabilirea priorităţilor investigaţiilor moleculare în cercetările ştiinţifice interdisciplinare;
4. Evidenţierea direcţiilor, tendinţelor principale de dezvoltare a biologiei moderne;
5. Adaptarea realizărilor ştiinţifice din alte domenii la investigaţiile biologice;
6. Aplicarea realizărilor ştiinţifice din domeniul biologiei moleculare şi altor discipline înrudite în activitatea profesională;
7. Argumentarea logică a informaţiei din domeniul Biologiei moleculare pentru sensibilizarea opiniei publice şi formarea conştiinţei sociale în vederea obţinerii rezultatului ştiinţific scontat;
8. Evaluarea riscului şi gestionarea situaţiilor de criză în domeniul mediului cu ajutorul realizărilor Biologiei moleculare în contextul abordării sistemice a mediului natural şi social.
9. Ameliorarea organismelor vii, majorarea productivităţii plantelor şi animalelor, ameliorarea calităţii mediului, conservarea biodiversităţii cu ajutorul realizărilor Biologiei moleculare.
10. Pronosticarea efectelor economice şi sociale ca rezultat al utilizării realizărilor din domeniul Biologiei moleculare.

DOCTORAT

Descrierea competenţelor

- ***Competenţe generale***

- Selectarea metodologiilor de cercetare, aplicarea cunoştinţelor teoretice şi practice bazate pe principiile complexităţii şi interdisciplinarităţii în investigarea ştiinţifică autonomă;
- Utilizarea metodelor biologice, biofizice, biochimice, matematice pentru dirijarea proceselor fundamentale ale naturii, soluţionarea eficientă şi creativă a problemelor complexe legate de natura vie;
- Elaborarea şi implementarea proiectelor de cercetare ştiinţifică în domeniul biologiei;
- Gestionarea cunoştinţelor, mijloacelor tehnice şi financiare în cadrul proiectelor de investigare ştiinţifică şi în activitatea profesională;
- Pronosticarea efectelor economice şi sociale ale realizărilor proprii şi din domeniul Biologiei.

- ***Competenţe specifice***

1. Identificarea principalelor direcţii de cercetare profesională;
2. Interpretarea legităţilor, proceselor, fenomenelor biologice, teoriilor şi concepţiilor din domeniul biologiei în vederea extinderii diapazonului de cunoştinţe şi a practicilor profesionale;

3. Selectarea, argumentarea și aplicarea anumitor metode din diverse domenii în realizarea investigaţiilor ştiinţifice proprii;
4. Identificarea și aplicarea realizărilor ştiinţifice din domeniul biologiei și a ştiinţelor înrudite în activitatea profesională;
5. Selectarea și utilizarea creativă a materialului biologic în cercetările ştiinţifice, elaborarea de noi metode și tehnici necesare pentru studiul proceselor și fenomenelor naturale;
6. Evaluarea corectă a situaţiilor-problemă din domeniul biologiei și propunerea unor soluţii eficiente și originale de rezolvare;
7. Dirijarea creativă, autonomă și în echipă a proceselor biologice, prin abordarea sistemică și complexă a fenomenelor naturii;
8. Comunicarea coerentă a informaţiilor, a problemelor și soluţiilor referitor la anumite situaţii de criză din domeniul mediului specialiștilor și nespecialiștilor;
9. Argumentarea logică și ştiinţific-argumentată a deciziilor luate în diverse situaţii ce ţin de activitatea profesională.
10. Pronosticarea efectelor și a posibilităţii utilizării rezultatelor ştiinţifice proprii pentru dezvoltarea durabilă a mediului.

3.2. Proces de consultare cu persoanele și instituţiile cheie

(angajatorii, absolvenţii, tinerii specialiști etc.)

Biologia este unul dintre domeniile fundamentale, a cărei importanţă și actualitate a sporit considerabil în perioada contemporană în statele dezvoltate ale lumii. În acest sens, ştiinţa biologică din Republica Moldova se orientează la realizările recente din domeniu, iar planurile de învăţământ pentru specialităţile Biologie și Biologie moleculară sînt racordate cerinţelor procesului de la Bologna, fiind corelate cu planurile similare din universităţi de prestigiu din Europa (România, Franţa, Belgia, Italia). Pentru ca specialitatea să fie funcţională și competitivă, specialiștii au determinat necesitatea și deschiderea acesteia spre piaţa muncii. Din aceste considerente, tradiţional, la elaborarea planurilor de studii se realizează consultanţă profesionistă cu specialiștii instituţiilor de profil (Institutele Academiei de Ştiinţe a Moldovei: Institutul de Fiziologie și Sanocreatologie, Institutul de Genetică, Fiziologie și Protecţia a Plantelor, Institutul de Microbiologie și Biotehnologie, Institutul de Zoologie, Institutul (Grădina) de Botanică, Institutul de Cercetări Ştiinţifice - Centrul Mamei și a Copilului, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „N. Testemiţeanu", Universitatea de Stat din Tiraspol, Universitatea Agrară de Stat din Moldova).

În scopul mobilităţii și a transferului inovaţional în educaţie, la nivel de departament, se promovează iniţiativele constructive orientate spre îmbunătăţirea, perfecţionarea disciplinelor din planul de învăţământ în funcţie de cerinţele pieţei muncii. Procesul de consultare frecventă are loc în cadrul departamentului de specialitate și vizează elaborarea și perfecţionarea programelor de studii, practicilor de specialitate și de licenţă în baza cărora sînt înaintate propuneri de optimizare a planului de studii. Actualmente procesul educaţional universitar este centrat pe colaborarea dintre student și profesor, de aceea studen'ii sunt implica'i activ în managementul calităţii

studiilor, inclusiv şi în discutarea conţinutului planului de învăţămînt. Funcţionalitatea studiilor este sporită prin introducerea de noi discipline, inclusiv în categoria celor opţionale sau liber alese, care contribuie considerabil la pregătirea specialiştilor de înaltă calificare.

Aceste propuneri ulterior sînt discutate de către Comisiile metodice şi aprobate de Consiliul Profesoral al facultăţii. Implementarea, coordonarea şi monitorizarea eficientă a procesului educaţional este realizat[de Secţia Managementul Calităţii a USM. Cadrul instituţional, care aprobă schimbările din planul de învăţămînt este Senatul USM.

Componenta formativă generează o altă viziune asupra curriculum-ului universitar, care se axează înainte de toate pe formare de competenţe şi nu pe transmitere de informaţii. Astfel curriculum-urile pentru cursuri sînt elaborate în corespondenţă cu standardul profesional şi sunt adaptate la cerinţele pieţei muncii prin procesul de consultanţă cu angajatorii.

Totodată, în formarea specialiştilor biologi sînt implicaţi, prin intermediul consultanţei şi colaborărilor, specialişti biologi din SUA, Canada, Belgia, Franţa, România, Federaţia Rusă, Suedia, Norvegia etc., ceea ce permite coordonarea programelor educaţionale în domeniul dat.

4. VOLUMUL DE MUNCĂ ŞI ECTS

4.1. Volumul de muncă pentru programele tipice de formare, exprimat în credite ECTS:

Ciclul	1 credit ECTS = 30 ore de lucru al studentului
I Licenţă	180 credite
II Master	120 credite
III Doctorat	180 credite, durata studiilor constituie 3-4 ani.

4.2. Orientări şi diferenţe în Spaţiul European al Învăţămîntului Superior în domeniul dat

Diferenţele majore în spaţiul european în ceea ce priveşte formarea profesională iniţială în domeniul Biologiei ţin în special de prioritatea acordată unei sau altei direcţii de cercetare. În Republica Moldova, dezvoltarea biologiei cu accentul pe cunoaşterea şi utilizarea tehnicilor moleculare în rezolvare problemelor teoretice şi cu aplicabilitate practică în ameliorare, biotehnologii agricole, diagnostic, atît la nivel de formare profesională, cît şi ca domeniu de cercetare este dictată de necesităţile economice şi sociale ale societăţii contemporane autohtone. Integrarea europeană furnizează o adevărată piaţă de desfacere pentru specialiştii din domeniul biologiei contemporane. Datorită faptului că planurile de studiu au fost racordate cerinţelor europene în domeniu, vom accentua că sistemul de competenţe dezvoltat la primul ciclu este similar celor europene, diferenţele datorîndu-se specificului ţării noastre.

5. ÎNVĂŢAREA, PREDAREA ŞI EVALUAREA

Misiunea şi obiectivele catedrelor responsabile de formarea profesională iniţială în domeniul biologiei se reflectă în standardul educaţional / profesional care exprimă ansamblul de competenţe pe care le deţine specialistul format în cadrul domeniului (fapt demonstrat prin evaluările randamentului academic). Aprecierea standardului educaţional / profesional ca finalitate a procesului de formare profesională iniţială ne permite să stabilim nişte criterii de evaluare clare şi creează un mecanism funcţional prin care sînt corelate eficient toate elementele procesului de învăţămînt – învăţarea, predarea şi evaluarea. Promovarea dimensiunii europene prin învăţămînt antrenează o serie de consecinţe în tehnicile de predare–învăţare–evaluare. Accentuarea gradului de implicare al studentului în procesul didactic (prin volumul de muncă pretins şi corelaţia dintre prezenţa în sălile de curs şi studiul individual, transpusă în credite academice) necesită o revizuire a strategiei de evaluare şi de predare. ***Elaborarea proiectelor individuale*** la diferite discipline, în cadrul Ciclului I, în scopul evaluării competenţelor specifice şi instrumentale sînt utilizate în cadrul diferitor discipline nu numai ca ***instrument de evaluare, ci şi de învăţare***, în realizarea acestuia fiind direct implicaţi cei doi parteneri ai actului educaţional: studentul şi profesorul.

Proiectul se elaborează în cadrul cursului predat la un anumit nivel al Ciclului I sau II (diferenţa de nivel este asigurată de complexitatea sarcinii de realizat şi volumul de lucru autonom pe care îl depune studentul şi deci a competenţelor obţinute). Studentul îşi va alege un subiect de cercetare controversat din conţinutul cursului sau toţi studenţii unui grup academic vor lucra asupra diferitor aspecte ale aceleiaşi teme. Realizarea proiectului individual are loc în trei etape, pe parcursul întregului semestru. Primele două etape sînt dirijate de către responsabilul de curs şi constau în pregătirea teoretică a subiectului de cercetare, alegerea bibliografiei, a metodelor de cercetare, a tehnicii de interpretare a datelor teoretice. A treia etapă este una individuală şi permite studentului manifestarea creativităţii în aplicarea practică a cunoştinţelor. Astfel, împreună cu tutorele vor discuta planul de testare al ipotezelor şi îl vor pune în aplicare de sine stătător. Finalmente, proiectul individual va fi prezentat în faţa grupului, care îi va oferi un feedback, legat de prezentarea acestuia. Feedback-ul academic va fi oferit de către tutore la primul an de studii şi cu implicarea colegilor la anii următori. Evaluarea finală a proiectului constă din evaluarea sumativă a muncii depuse la cele trei etape de realizare a proiectului, a capacităţii de analiză şi sinteză a studentului, a creativităţii utilizate în determinarea experimentului. Nota obţinută la proiectul individual are pondere în formarea notei de semestru, care constituie la rîndul ei 60% din nota finală acordată.

În procesul de formare se utilizează evaluare iniţială, care se realizează la începutul cursului, în scopul stabilirii nivelului de pregătire a studenţilor/masteranzilor pentru studierea acestei discipline, formativă bazată pe verificări sistematice şi cea finală, sumativă.

Evaluarea formativă presupune următoarele activităţi:

- controlul curent la temă, se realizează la fiecare seminar în formă scrisă sau orală şi prin prezentarea referatelor la temă;
- testări – pentru cursurile care se finalizează cu examen se efectuează două testări în termenele stabilite de decanat, iar pentru cursurile ce se finalizează cu colocviu se realizează o testare.

Evaluarea finală sau sumativă este mai complexă. Controlul gradului de însuşire a materiei predate, în faza finală, se efectuează prin verificări şi examene, care sînt desfăşurate în conformitate cu regulamentele în vigoare. Evaluarea generală se face prin ponderarea rezultatelor obţinute la evaluarea curentă, testări şi examen.

6. SPORIREA CALITĂŢII

Aderarea la procesul de la Bologna presupune o transformare a învăţămîntului din unul informativ în unul formativ şi centrat pe student. Societatea contemporană impune cerinţe, care pot fi satisfăcute de către instituţiile de învăţămînt numai printr-un sistem viabil de asigurare al calităţii. În acest sens, una din direcţiile prioritare a procesului de învăţămînt realizat în cadrul domeniului Biologiei o constituie asigurarea calităţii. Evaluarea calităţii se realizează în baza cîtorva indicatori de bază, care la rîndul lor determină criterii pentru evaluarea altor elemente ale procesului de învăţămînt:

1. Evaluarea randamentului academic.

Acest indicator presupune prezenţa unui întreg sistem de proceduri de evaluare ce are drept scop constatarea calităţii produsului, competenţelor viitorilor specialişti.

Evaluarea randamentului academic se caracterizează prin:

- calitatea standardelor de formare profesională;
- reuşita curentă şi finală a studenţilor;
- ponderea absolvenţilor în numărul celor înmatriculaţi;
- ponderea absolvenţilor încadraţi în cîmpul muncii în primul an după finisarea studiilor.

1. Evaluarea resurselor şi condiţiilor didactico-metodice de realizare a procesului de învăţămînt.

2. Evaluarea calităţii învăţămîntului prin evaluarea activităţii profesorilor de către studenţi.

Această procedură are drept scop determinarea eficienţei studiilor prin prisma aprecierii făcute de către cei care beneficiază de serviciile oferite de către cadrele noastre didactice.

Instrumentul prin care este asigurată transparenţa studiilor este ECTS, implementat cu succes în Universitatea de Stat din Moldova. Creditele academice transferabile asigură accesul studentului la un cadru transparent al calificărilor şi mobilitate academică şi deschide perspective pentru instruirea pe parcursul vieţii.

CADRUL NAȚIONAL AL CALIFICĂRILOR
Învățămînt Superior

Ciclul I – studii superioare de licență
Ciclul II – studii superioare de master
Ciclul III – studii superioare de doctorat

DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ
422 Științele solului

INSTITUȚIA COORDONATOARE - UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

Coordonarea proiectului

N/0	*Instituția/organizația/ structura*	*Persoana*	*Funcția/titlu/grad științific/didactic*	*Semnătura*	*Data*
1.	Universitatea de Stat din Moldova	Coșcodan Mihai	Șef catedră Științe ale solului, Geologie și Geografie, dr., conf.unif.		16.12.2010

II. Parteneri sociali

N/0	*Instituția/organizația/ structura*	*Persoana*	*Funcția/titlu/grad științific/didactic*	*Semnătura*	*Data*
1.	Ministerul Mediului	Chirică Lazăr	Vice-ministru, dr., conf. univ.		17.12.10
2.	Centru Republican de Pedologie Aplicată	Jigău Gheorghe	Director, dr., conf. univ.		16.12.2010

Coordonator elaborare:
Jigău Gh., dr., conf. univ.;
Nagacevschi Tatiana, dr., conf. univ.

1. Prezentarea domeniului de formare profesională/ specialitate

1.1. Descriere generală a domeniului

Domeniul de formare profesională **422. Ştiinţele solului** se încadrează în domeniul general de studiu **42. Ştiinţe ale naturi** şi include specialitatea **422.1 Ştiinţele solului**.

Specialitatea Ştiinţele solului are misiunea de a pregăti specialişti în cercetare (cercetător ştiinţific în instituţiile din domeniul ştiinţelor naturii), în domeniul mediului (specialist în întreprinderi de stat şi firme comerciale de profil agricol, funciar, ecologic). Pentru utilizarea raţională a solurilor, sporirea fertilităţii lor, este necesară pregătirea specialiştilor în domeniul Ştiinţelor Solului, capabili să elaboreze măsuri de gestionare durabilă a resurselor de sol. Această disciplină fundamentală biosferologică este înrudită cu geologia, biologia, ecologia, agricultura.

Programul de formare profesională este fundamentat pe baza unui plan de învăţământ menit să formeze competenţe de cultură generală, aplicabile atît domeniului, cît şi vieţii sociale a absolventului, să asigure pregătirea teoretică de bază la specialitate şi formarea competenţelor specifice domeniului, care cuprinde următoarele categorii de module:

I - Modulul disciplinelor de cultură generală (Limbi străine, Tehnologii informaţionale (GIS));

II - Modulul socio-umanist (Filozofia, Istoria şi metodologia ştiinţelor solului), ambele module fiind menite să formeze competenţe de cultură generală, aplicabile atît domeniului cît şi vieţii sociale ale absolventului;

III - Modulul disciplinelor fundamentale, care asigură pregătirea teoretică de bază la specialitate (Chimia, Geologia generală, Pedologia generală, Agrochimia, Fizica aplicată, Teoria pedogenezei, Tipologia şi taxonomia solurilor, Fiziologia şi biochimia plantelor);

IV - Modulul disciplinelor de specialitate (Chimia solului, Metode chimice de analiză a solului, Pedogeografia, Solurile R. Moldova, Fizica solului, Biologia solului, Cartarea solului, Ameliorarea solurilor, Bonitarea solurilor, Managementul resurselor de sol, Norme şi regulamente în pedologie, Agricultura generală şi fitotehnia, Agricultura ecologică, care au ca obiectiv formarea competenţelor specifice domeniului;

Ciclul I Licenţă cuprinde spectrul de discipline necesar pentru formarea profesională la specialitate, precum şi alte discipline menite să completeze pregătirea generală sau de specialitate a viitorilor specialişti în domeniul Ştiinţele solului. Studenţii sînt organizaţi astfel încît pregătirea teoretică şi practică să fie cît mai eficientă şi legată de cerinţele pieţei muncii. Astfel, specificul domeniului Ştiinţele solului impune realizarea unor aplicaţii practice pe teren, pentru care sînt prevăzute 7 stagii de practică. Obţinerea competenţelor este concepută prin două modalităţi: una obligatorie, care vine să asigure pregătirea teoretică de specialitate şi alta opţională - determinată de libera alegere a studenţilor în funcţie de interesele specifice. În acest sens, sînt preve-

zute discipline opţionale (Agrofizica, Îmbunătăţiri funciare, Valorificarea resurselor funciare, Expertiza ecologică de stat și altele) și discipline la libera alegere (Biosferologia, Agricultura durabilă și altele). Potenţialul didactico-ştiinţific al instituţiei, prevăzut pentru a acoperi cursurile, dispune de bază material-tehnică necesară, fiind apreciată de comisia de acreditare cu nota „nouă" și permite în mare măsură asigurarea pregătirii specialiștilor în domeniul Ştiinţelor solului. În cadrul specialităţii se efectuează specializarea în pedologie și agrochimie.

Absolvenţii care promovează aceste cursuri pot opta pentru angajarea pe piaţa muncii ca specialişti în întreprinderi de stat și firme comerciale de profil agricol, funciar și ecologic sau după finalizarea studiilor la ciclul II, în învăţământ superior și specialişti în cercetare în instituţiile din domeniul ştiinţelor naturii.

Așa cum specialitatea Ştiinţele solului este solicitată pe piaţa mucii pentru pregătirea specialiștilor în domeniul de cercetare a solului în instituţiile din domeniul ştiinţelor naturii, privind problemele protecţiei, ameliorării, sporirii fertilităţii, utilizării durabile a învelișului de sol, evident ciclul II de instruire necesită planuri de învăţământ cu discipline ce corespund solicitărilor contemporane de gestionare durabilă a resurselor de sol și protecţia mediului. Programul de master **Managementul mediului** este dictat de domeniul de identificare și clasificare a resurselor de sol și elaborarea tehnologiilor de producţie agricolă durabilă, în condiţiile în care Republica Moldova este o ţară cu economie agrară evidentă, ponderea căreia se bazează pe exploatarea resurselor funciare (de sol). Avînd în vedere că în prezent calitatea învelișului de sol al Republicii pe majoritatea terenurilor agricole este nesatisfăcătoare, iar pe o parte de terenuri-critică, pentru a rezolva acestei probleme ce ţine de economia ţării, masteranzii trebuie să rezolve problemele actuale prin elaborarea măsurilor de conservare și creștere a fertilităţii solului.

Pentru a asigura o pregătire fundamentală consacrată protecţiei, ameliorării și utilizării durabile a resurselor de sol, majoritatea disciplinelor cuprind toate formele de instruire: cursuri, seminarii, lucrări practice și de laborator, teze și proiecte anuale. Facultatea dispune de cadre profesorale cu experienţă teoretică și practică, laboratoare performante, bază tehnico-materială, materiale didactico-metodice, spaţii auditoriale.

1.2. *Caracteristici-cheie:*

Nivelul	Licenţă (ciclul I)	Master (Ciclul II)	Doctorat (Ciclul III)
Durata studiilor	3 ani	2 ani	3 ani / 4 ani*
Credite de studiu ECTS	180 credite	120 credite	180 credite
Forma de organizare	Învăţământ de zi	Învăţământ de zi	Învăţământ de zi; Învăţământ cu frecvenţă redusă
Condiţii de acces	Diploma de BAC Diplomă de studii medii de specialitate	Diploma de licenţă, Diplomă echivalentă	Diploma de master, Diplomă echivalentă

Precondiţii	Realizarea finalităţilor învăţămîntului preuniversitar	Realizarea finalităţilor învăţămîntului superior Licenţă Ciclu I-(180 credite), Susţinerea examenului de admitere	Realizarea finalităţilor învăţămîntului superior (Ciclul I, Licenţă și Ciclul II, Master), Susţinerea examenenului de admitere
Stagii de practică	Cu titlu obligatoriu (15-20 credite)	Cu titlu obligatoriu (10 credite)	–
Reguli de examinare și evaluare	• Evaluarea iniţială – diagnostică; curentă-formativă; finală –sumativă sînt obligatorii; • Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învăţării exprimate în termeni de competenţe.	• Evaluarea iniţială – diagnostică; curentă-formativă; finală –sumativă sînt obligatorii; • Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învăţării exprimate în termeni de competenţe formate preponderent prin lucru individual.	• Evaluarea este centrată pe produsele cercetării; • Evaluarea curentă-formativă se realizează prin susţinerea referatelor ştiinţifice, a rapoartelor anuale, a examenelor din cadrul programului de doctorat; • Evaluarea finală se realizează prin susţinerea tezei de doctor.
Modalitate de evaluare finală	Examen de licenţă: 1. Examen la disciplina fundamentală 2. Examen la disciplina de specialitate 3. Susţinerea tezei de licenţă	Susţinerea tezei de master	Susţinerea tezei de doctor
Certificare	Diploma de licenţă în Ştiinţe ale naturii	Diploma de master în Ştiinţe ale naturii	Diploma de doctor în biologie, Diploma de doctor în agricultură
Titlu acordat	Licenţiat în Ştiinţe ale naturii	Master în Ştiinţe ale naturii	Doctor în biologie Doctor în agricultură

Drepturi pentru absolvenţi	• A aplica pentru programe de master; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în cîmpul muncii.	• A aplica pentru programe de doctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în cîmpul muncii.	• A aplica pentru programe postdoctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în cîmpul muncii.
Organ responsabil pentru autorizarea programelor	Ministerul Educaţiei ANACIP	Ministerul Educaţiei ANACIP	ANACIP

2. Titluri (calificări) şi ocupaţii

2.1 Descrierea calificării

Ciclul	Titlul acordat / Competenţe specifice	Nivelul de referinţă European Qualification Framework (EQF)
Ciclul II - Studii superioare de licenţă	**Licenţiat în *Ştiinţe ale naturii*.** Rezultatele corespunzătoare nivelului 6: • Cunoştinţe avansate în domeniul Ştiinţelor solului care implică înţelegerea critică a conceptelor, factorilor, proceselor, teoriilor, principiilor de formare şi evoluţie. • Abilităţi avansate, care denotă control şi inovaţie în rezolvarea rezolva probleme complexe şi imprevizibile în rezolvarea unor situaţii – problemă din domeniul ştiinţelor solului ; • Gestionarea de activităţi sau proiecte tehnice sau profesionale complexe, prin asumarea responsabilităţii pentru luarea deciziilor în situaţii de muncă sau de studiu imprevizibile; • Asumarea responsabilităţii pentru gestionarea dezvoltării profesionale a indivizilor şi grupurilor.	6

Ciclul II – Studii superioare de master	**Master în *Ştiinţe ale naturii*.** Rezultatele corespunzătoare nivelului 7: • Cunoştinţe foarte specializate, unele dintre ele situîndu-se în avangarda nivelului de cunoştinţe din diferite domenii ale ştiinţei solului, ca bază a unei gîndiri şi/sau cercetări originale; • Conştientizare critică a cunoştinţelor din domeniul Ştiinţei solului şi a cunoştinţelor aflate la graniţa dintre pedologie, geologie, geografie, fizică, chimie, biologie, ecologie; • Abilităţi specializate pentru rezolvarea problemelor în materie de cercetare şi/sau inovaţie, pentru dezvoltarea de noi cunoştinţe şi proceduri şi pentru integrarea cunoştinţelor din diferite domenii; • Gestionarea şi transformarea situaţiilor de muncă sau de studiu care sînt complexe, imprevizibile şi necesită noi abordări strategice; • Elaborarea proiectelor de sinteză şi cercetare a solurilor degradate şi elaborarea tehnologiilor de producţie agricolă durabilă. • Asumarea responsabilităţii pentru a contribui la cunoştinţele şi practicile profesionale şi/sau pentru revizuirea performanţei strategice a echipelor.	7
Ciclul III - Studii superioare de doctorat	**Doctor în *biologie sau Doctor în agricultură*.** Rezultatele corespunzătoare nivelului 8: • Cunoştinţe la cel mai avansat nivel din domeniul Ştiinţei solului şi cunoştinţe aflate la graniţa dintre pedologie, geologie,geografie, fizică, chimie, biologie, ecologie; • Abilităţile şi tehnicile cele mai avansate şi specializate, inclusiv abilitatea de sinteză şi evaluare, necesară pentru rezolvarea problemelor critice de cercetare şi/sau inovaţie şi pentru extinderea şi redefinirea cunoştinţelor existente sau a practicilor profesionale; • Operarea cu utilaj şi aparatură, echipamente specifice de cercetare a solului în decursul activităţilor teoretice şi experimentale. • Demonstrarea unui nivel ridicat de autoritate, inovaţie, autonomie, de integritate ştiinţifică şi profesională şi a unui angajament susţinut pentru dezvoltarea de noi idei sau procese aflate în avangarda unei situaţii de muncă sau de studiu, inclusiv cercetarea.	8

2.2. Ocupaţii tipice pentru absolvenţii în domeniul Ştiinţele solului (nomenclatorul profesiilor / clasificatorul ocupaţiilor)

Nivelul calificării	Specialitatea	Ocupaţii tipice
Ciclul I - Studii superioare de licenţă	Ştiinţele Solului	221. Specialişti în biologie, agronomie şi ştiinţe ale vieţii; 23780. Pedolog; Consilier pedolog; Expert Pedolog; Inspector de specialitate Pedolog; 20081 Agrochimist; 21820 Inginer ameliorator.
Nivelul calificării	**Programe de master în:**	**Ocupaţii tipice**
Ciclul II - Studii superioare de master	Pedologie calificată	1237 Conducători ai compartimentelor de dezvoltare tehnico-ştiinţifică; 25864. Tehnician protecţia mediului (tehnician ecolog); 20450. Cercetător - stagiar (în învăţământ); 20500. Colaborator ştiinţific (în învăţământ); 20252. Asistent universitar; 22864. Lector universitar.
Ciclul III - Studii superioare de doctorat	Biologie; Agricultură; Geografie; Ecologie şi protecţia mediului	20500. Colaborator ştiinţific; 23122. Manager (în instituţii de învăţământ); 22867. Lector superior universitar; 20612. Conferenţiar universitar; 24078. Profesor universitar.

2.3. Rolul domeniului în alte programe de formare

Prin specificul său interdisciplinar între ştiinţele fundamentale (fizică, chimie, biochimie, matematică, informatică) şi ştiinţele naturii (geologie, geomorfologie, climatologie, hidrologie, biologie), iar pe altă parte şi ştiinţele aplicate (agrotehnică, agrochimie, silvicultură) sau ameliorative (îmbunătăţiri funciare, protecţia mediului, etc.). Ştiinţele solului contribuie la formarea competenţelor în domeniul agriculturii, ecologiei, silviculturii şi geografiei. La specialităţile agricole este obligatoriu cursul de agropedologie, îmbunătăţiri funciare, la silvicultură - pedologia forestieră la ecologie - ecopedologia, la geografie - geografia solului cu bazele pedologiei, la meteorologie și hidrologie - pedologia cu bazele termofizicii și hidrologiei solului.

3. Finalităţi de studiu şi competenţe – descriptori de nivel pe cicluri

3.1. Descrierea finalităţilor de studiu și competenţelor

Ciclul I – Studii superioare de licenţă

- ***Competenţe generale:***
- Cunoașterea și înţelegerea noţiunilor, conceptelor, analiza, sinteza și comunicarea informaţiilor cu caracter ştiinţific din domeniul Ştiinţelor solului;
- Aplicarea cunoștinţelor teoretice la identificarea și clasificarea resurselor de sol;

- Utilizarea eficientă a surselor informaţionale și a resurselor de comunicare și formare profesională;
- Aplicarea cunoștinţelor teoretice și metodelor speciale de analiză a solurilor și recoltei;
- Argumentarea propriei poziţii în luarea unei decizii profesionale;
- Acordarea de consiliere profesională în domeniul Ştiinţelor solului.
- Generarea ideilor noi și soluţiilor creative în rezolvarea situaţiilor de problemă.

- ***Competenţe specifice la specialitatea Ştiinţele solului***

1. Descrierea noţiunilor, conceptelor , teoriilor și metodelor de bază din domeniul Ştiinţelor solului.
2. Interpretarea cunoștinţelor teoretice în urma sintezei și evaluării datelor din domeniul Ştiinţelor solului.
3. Analiza diverselor ramuri ale ştiinţei solului: pedologie, pedogeneză, fizica solului, chimia solului.
4. Generalizarea cunoștinţelor Ştiinţelor solului, ca fiind o disciplină preocupată de cercetarea învelișului de sol și protecţia lui.
5. Aplicarea metodologiilor moderne de cercetare în domeniul pedologiei, fizicii solului, chimii solului și cartării solului.
6. Analiza metodologii moderne de cercetare în domeniul ştiinţelor solului.
7. Planificarea activităţilor pe teren, evaluarea hărţilor de soluri și agrochimice ale gospodăriilor.
8. Evaluarea întregului complex de factori naturali și antropogeni.
9. Aplicarea metodelor de analiză fizico-chimică în activitatea profesională
10. Utilizarea metodelor și tehnicilor în analiza sinteza și interpretarea grafică a informaţiilor.
11. Posedarea abilităţii de a prezenta oral sau în scris teorii și practici pedologice și agrochimice în limba de stat.
12. Efectuarea prospecţiunilor în scopuri pedoameliorative și evaluarea măsurilor de gestionare durabilă a resurselor de sol.
13. Manifestarea capacităţii de comunicare cu persoanele din alte domenii de activitate.
14. Identificarea situaţiilor problematice a solurilor agricole în contextul noilor tehnologii de producţie și al strategiilor de protecţie a mediului.
15. Adaptarea mesajului profesional la diverse medii socio-economice.

3.2. Corelaţia „unitate de curs / finalităţi de studiu scontate” pentru Ciclul I, Licenţă specialitatea ŞTIINŢELE SOLULUI

Unitate de curs / Modulul	Categoria modulului	Număr credite ECTS	Finalităţi de studiu / Competenţe specifice														
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Pedologie generală	F	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Geologie generală	F	6	+	+		+			+	+			+	+	+	+	+
Chimia	F	6	+				+			+	+		+	+	+	+	+
Tehnologii informaţionale	G	4				+	+	+		+	+						
Tipologia şi taxonomia solurilor	F	6	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Metode chimice şi agrochimice de analiză a solului	S	6	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Chimia solului	S	4	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+
Fizica solului	S	5	+	+	+			+		+		+	+				
Cartarea solurilor	S	3	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+
Lucrări agropedoameliorative	S	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Solurile R. Moldova	S	5	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+

Notă: Din schema de mai sus, se poate observa că ştiinţele solului se axează pe formarea competenţelor *pedologice* şi diversele domenii ale acesteia. La realizarea acestui obiectiv contribuie disciplinele fundamentale: pedologia generală, tipologia şi taxonomia solurilor şi disciplinele de specialitate: fizica solului, chimia solului, cartarea solului, standarde de calitate a solului, lucrări agropedoameliorative, solurile R. Moldova. Domeniul pe lîngă competenţele generale sistemice şi specifice de învăţare şi de cercetare asigură formarea profesională pentru condiţiile economiei de piaţă, pregătind traseul pentru Ciclul II.

Ciclul II – Studii superioare de master

- ***Competenţe generale:***

- Cunoașterea și înţelegerea aprofundată a noţiunilor, conceptelor, teoriilor și metodelor de bază și conștientizarea critică a cunoștinţelor din domeniul științelor naturi, care asigură o abordare originală în dezvoltarea sau aplicarea lor, în contextul cercetării sau cel aplicativ;
- Aplicarea integrată a cunoștinţelor teoretice, aparatului conceptual și metodologic, în condiţii de informare incompletă, pentru a rezolva probleme teoretice și practice noi din domeniul științelor naturii;
- Utilizarea de criterii și metode de evaluare, pentru a formula judecăţi de valoare pe baza unor date incomplete și a fundamenta decizii constructive, în domeniul științelor naturii;
- Aplicarea tehnologiilor informaţionale, a unei limbi străine, a tehnicilor de management al informaţiei, pentru a comunica concluzii și a esenţializa cunoștinţele în domeniul științelor naturii;
- Elaborarea și gestionarea de proiecte profesionale și/sau de cercetare, în mod autonom, utilizînd inovativ un spectru variat de principii și metode de specialitate, în domeniul științelor naturii.

- ***Competenţe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Pedologie aplicată***

1. Utilizarea terminologiei din domeniul pedologiei și interpretarea teoriilor contemporane pedologiei, în vederea realizării lucrărilor proprii.
2. Observarea, perceperea și explicarea componentelor, proceselor, fenomenelor și legităţilor pedologiei și a relaţiilor cauzale dintre ele, la nivel local, regional și global.
3. Selectarea, aplicarea și argumentarea metodelor de cercetare în domeniul pedologiei.
4. Măsurarea, calcularea și determinarea parametrilor cantitativi în studierea și cercetarea solului.
5. Interpretarea, elaborarea și utilizarea materialelor grafice și cartografice referitoare la solului.
6. Planificarea, realizarea și evaluarea rezultatelor unor aplicaţii practice de laborator sau pe teren în domeniul pedologiei, efectuate în mod autonom.
7. Elaborarea și implementarea proiectelor de cercetare științifică în domeniul pedologiei, demonstrînd un înalt grad de autonomie.
8. Evaluarea corectă și gestionarea situaţiilor-problemă din domeniul pedologiei și propunerea unor soluţii de rezolvare.
9. Adaptarea și comunicarea coerentă a informaţiilor și a problemelor din domeniul solului specialiștilor și nespecialiștilor.
10. Selectarea și sistematizarea informaţiilor din domeniul pedologiei prin intermediul sistemelor informaţionale de comunicaţii.

3.2. Corelaţia „unitate de curs / finalităţi de studiu scontate”

Doctorat

- ***Competenţe generale:***

- Abilităţi de înţelegere a noţiunilor, conceptelor, teoriilor şi metodelor de bază şi conştientizarea critică a cunoştinţelor din domeniul Ştiinţelor solului, care asigură o abordare originală în dezvoltarea sau aplicarea lor, în contextul cercetării ştiinţifice.
- Aplicarea integrată a cunoştinţelor teoretice, a aparatului conceptual şi a metodologiilor de cercetare, avînd caracter complex şi interdisciplinar, în domeniul Ştiinţelor solului.
- Evaluarea şi aplicarea criteriilor şi metodelor de cercetare, pentru a formula judecăţi de valoare pe baza unor date incomplete şi a fundamenta decizii constructive, în domeniul Ştiinţelor solului .
- Utilizarea tehnologiilor informaţionale, a unor limbi străine, a tehnicilor de management al informaţiei, pentru a argumenta rezultate ştiinţifice, concluzii şi a esenţializa cunoştinţele în domeniul Ştiinţelor naturii.
- Abilităţi de studiu individual aprofundat, utilizînd inovativ un spectru variat de principii şi metode de specialitate, în domeniul Ştiinţelor solului.

- ***Competenţe specifice:***

1. Identificarea şi evaluarea principalelor direcţii ale evoluţiei Pedologiei.
2. Interpretarea şi adaptarea teoriilor şi concepţiilor din domeniul Ştiinţelor solului în vederea realizării lucrărilor ştiinţifice proprii.
3. Selectarea, aplicarea şi argumentarea metodelor de cercetare în domeniul Ştiinţelor solului.
4. Identificarea şi aplicarea realizărilor ştiinţifice din domeniul Ştiinţelor solului şi a ştiinţelor înrudite în activitatea profesională.
5. Interpretarea, elaborarea şi utilizarea materialelor grafice şi cartografice în cercetările Ştiinţelor solului, prin aplicarea sistemelor informaţionale de comunicaţii.
6. Planificarea şi realizarea unor aplicaţii practice pe teren, a unor experimente de laborator, în domeniul Ştiinţelor solului.
7. Elaborarea şi implementarea proiectelor de cercetare ştiinţifică în domeniul Ştiinţelor solului, demonstrînd un înalt grad de autonomie.
8. Evaluarea corectă şi gestionarea situaţiilor-problemă din domeniul Ştiinţelor solului, propunerea, argumentarea şi aplicarea unor soluţii de rezolvare.
9. Adaptarea şi comunicarea coerentă a informaţiilor şi a problemelor din domeniul Ştiinţelor solului specialiştilor şi nespecialiştilor.
10. Studierea şi evaluarea legităţilor, proceselor pedogenetice în vederea efectuării unui studiu autonom în pedologie.

3.3. Proces de consultare cu persoanele și instituţiile cheie (angajatorii, absolvenţii, tinerii specialiști etc.)

Specialitatea Științele Solului în contextul specificului Republicii Moldova are o importanţă deosebită, dat fiind că solul este bogăţia naturală principală a republicii, dar și componentul de bază în producerea agricolă. Actualmente produsele agricole din R. Moldova sînt solicitate pe piaţa Europeană. În același timp toate activităţile agricole se ajustează la Codul de bune practici agricole și Directiva CE vizînd protecţia și conservarea solurilor. Acesta este unul dintre motivele pentru care Planurile de învăţămînt, realizate pentru Domeniul specificat sînt racordate cerinţelor procesului de la Bologna și au fost elaborate în conlucrare cu universităţi de prestigiu în domeniu din România, Ucraina, Rusia, Turcia ș.a. Totodată s-a ţinut cont și de principiile consiliului CE în utilizarea durabilă a resurselor de sol . În același timp, pentru specialiștii formatori ai specialităţii, parteneriatul intern este foarte important. Pentru ca specialitatea să poată funcţiona și a fi viabilă pe piaţa muncii, conceptul pregătirii acestora este orientat spre solicitările pieţii muncii. Curriculum Vitae și planurile de studii au fost consultate cu Instituţiile Științifice și Aplicative din Republica Moldova: Centru Republican de Pedologie Aplicată, Institutul de Pedologie, Agrochimie și Protecţie a Solului „Nicolae Dimo", Laboratorul de geografie și evoluţie a solurilor al Institutului de Geografie dar și cu Ministerul Mediului și Ministerul Agriculturii . În baza concepţiei de pregătire a specialiștilor în domeniul *Ştiinţei solului* în cadrul catedrei de specialitate, se fac propuneri pentru planul de studii. Aceste propuneri sînt discutate de către Comisia metodică și aprobate în Consiliul profesoral al facultăţii. În ultimă instanţă, cadrul instituţional, care aprobă schimbările din planul de învăţămînt este Senatul USM. Deoarece studentul și profesorul sînt cei doi participanţi de bază a procesului de învăţămînt, iar în condiţiile actuale ale dezvoltării universităţii se mizează pe accentuarea acestei colaborări, au fost întreprinse măsuri de implicare a studenţilor în managementul calităţii studiilor, inclusiv și în discutarea conţinutului planului de învăţămînt. De cele mai multe ori, însă, funcţionalitatea studiilor este sporită prin introducerea noilor discipline, inclusiv în categoria celor opţionale sau liber alese, care contribuie considerabil la elaborarea unui demers didactic individual pentru studenţi.

În scopul prevenirii anacronismului în educaţie la nivel de catedră se promovează iniţiativele constructive orientate spre îmbunătăţirea și perfecţionarea disciplinelor din planul de învăţămînt. În acest scop se produce reeșalonarea lor sau renovarea propriu-zisă, în funcţie de cerinţele pieţei muncii.

4. Volumul de muncă și ECTS

4.1 Volumul de muncă pentru programele tipice de formare, exprimat în credite ECTS:

- Ciclul I (180)
- Ciclul II (120)
- Ciclul III (180)

Ciclul	1 credit ECTS = 30 ore de lucru al studentului
I Licenţă	180 credite
II Master	120 credite
III Doctorat	180 credite

4.2. Orientări și diferenţe în Spaţiul European al Învăţămîntului Superior în domeniul dat

Diferenţele majore în spaţiul european în ceea ce priveşte formarea profesională iniţială în domeniul ştiinţei solului ţin mai degrabă de prioritatea acordată unui sau altui compartiment ramural mai degrabă decît de diferenţe strategice de formare. În Republica Moldova, ramura pe care o dezvoltăm, atît la nivel de domeniu de formare profesională, cît și ca domeniu de cercetare este dictată de necesităţile economice și sociale ale societăţii contemporane autohtone. Criza în agricultură și degradarea vertiginoasă a solurilor, pe de o parte, și integrarea europeană pe de alta furnizează o adevărată piaţă de desfacere pentru specialiştii din domeniul ştiinţei solului. Ştiinţa solului este privită în context naţional mai degrabă ca un domeniu aparte cu plan de studiu specific desemnat să formeze un anumit tip de competenţe capabile să se conformeze la necesitatea societăţii. Totodată, datorită faptului că planurile de studiu au fost racordate cerinţelor europene în domeniu, vom accentua că sistemul de competenţe dezvoltat la primul ciclu este similar celor europene, diferenţele constituindu-se în baza specificul spaţiului Carpato-Danubiano-Pontic.

În România specialităţii în domeniu sînt pregătiţi la ciclul II Master Ştiinţa solului., Planul de Studii prevede 120 de credite. În Turcia specialitatea Pedologie are plan aparte de pregătire la ciclurile I și II. Planul de Studii prevede 30 de credite semestrial. În ţările care au aderat la Procesul de la Bologna, durata studiilor la ciclul I (licenţă) este de 3 ani și la ciclul II master este de 2 ani (de ex. România), iar în cazul celor care nu au aderat la procesul menţionat este de 5 ani la I ciclu și 1-1,5 ani în (Belarus, Rusia și Ucraina).

5. ÎNVĂŢAREA, PREDAREA ŞI EVALUAREA

Misiunea şi obiectivele catedrei responsabile de formarea profesională iniţială în domeniul ştiinţelor solului se reflectă în standardul educaţional / profesional care exprimă ansamblul de competenţe pe care le deţine specialistul format în cadrul domeniului (fapt demonstrat prin evaluările randamentului academic). Aprecierea standardului educaţional / profesional ca finalitate a procesului de formare profesională iniţială ne permite să stabilim nişte criterii de evaluare clare şi creează un mecanism funcţional prin care sînt corelate eficient toate elementele procesului de învăţămînt – învăţarea, predarea şi evaluarea. Promovarea dimensiunii europene prin învăţămînt antrenează o serie de consecinţe în tehnicile de predare - învăţare – evaluare. Accentuarea gradului de implicare al studentului în procesul didactic (prin volumul de muncă pretins şi corelaţia dintre prezenţa în sălile de curs,laboratoare şi studiul individual, transpusă în credite academice) necesită o revizuire a strategiei de evaluare şi de predare. ***Elaborarea proiectelor individuale*** la diferite discipline, în cadrul Ciclului I, în scopul evaluării competenţelor specifice şi instrumentale sau interpersonale sînt utilizate în cadrul diferitor discipline nu numai ca ***instrument de evaluare, ci şi de învăţare***, în realizarea acestuia fiind direct implicaţi cei doi parteneri ai actului educaţional: studentul şi profesorul.

Proiectul se elaborează în cadrul cursului predat la un anumit nivel al Ciclului I sau II(diferenţa de nivel este asigurată de complexitatea sarcinii de realizat şi volumul de lucru autonom pe care îl depune studentul şi deci a competenţelor obţinute). Studentul îşi va alege un subiect de cercetare controversat din conţinutul cursului sau toţi studenţii unui grup academic vor lucra asupra diferitor aspecte ale aceleiaşi teme. Realizarea proiectului individual are loc în trei etape, pe parcursul întregului semestru. Primele două etape sînt dirijate de către responsabilul de curs şi constau în pregătirea teoretică a subiectului de cercetare, alegerea bibliografiei, a metodelor de cercetare, a tehnicii de interpretare a datelor teoretice. A treia etapă este una individuală şi permite studentului manifestarea creativităţii în aplicarea teoriei studiate înainte. Astfel, împreună cu moderatorul vor discuta planul de testare al ipotezelor şi îl vor pune în aplicare de sine stătător. Finalmente, proiectul individual va fi prezentat în faţa grupului, care îi va oferi un feedback, legat de prezentarea acestuia. Feedback-ul academic va fi oferit de către moderator la primul an de studii şi cu implicarea colegilor la anii următori. Evaluarea finală a proiectului constă din evaluarea sumativă a muncii depuse la cele trei etape de realizare a proiectului, a capacităţii de analiză şi sinteză a studentului, a creativităţii utilizate în determinarea experimentului. Nota obţinută la proiectul individual are pondere în formarea notei de semestru, care constituie la rîndul ei 60% din nota finală acordată.

6. Sporirea calităţii

Misiunea cadrelor didactice angajate în formarea profesională iniţială în domeniul *Ştiinţei solului* este de a realiza o formare profesională de calitate, de a forma specialişti în ştiinţele solului, care vor fi competitivi pe piaţa muncii din Republică şi de peste hotarele ei. Aderarea la procesul de la Bologna presupune o transformare a învăţămîntului din unul informativ în unul formativ şi centrat pe student. Societatea contemporană impune cerinţe, care pot fi satisfăcute de către instituţiile de învăţămînt numai printr-un sistem viabil de asigurare al calităţii. În acest sens, una din direcţiile prioritare a procesului de învăţămînt realizat în cadrul domeniului Ştiinţei solului o constituie asigurarea calităţii. Structurile care asigură/monitorizarea calitatea procesului de studii sînt, în primul rînd. Secţia Managementul Calităţii şi Consiliul de Asigurare a Calităţii la nivel universitar şi Comisiile de Calitate, la nivel de facultăţi. Evaluarea calităţii se realizează în baza cîtorva indicatori de bază, care la rîndul lor determină criterii pentru evaluarea altor elemente ale procesului de învăţămînt: *Evaluarea randamentului academic*. Acest indicator presupune prezenţa unui întreg sistem de proceduri de evaluare ce are drept scop constatarea calităţii produsului, competenţelor viitorilor specialişti. *Evaluarea resurselor şi condiţiilor didactico-metodice de realizare a procesului de învăţămînt*, e*valuarea calităţii învăţămîntului prin evaluarea activităţii profesorilor de către studenţi*. Această procedură are drept scop determinarea eficienţei studiilor prin prisma aprecierii făcute de către cei care beneficiază de serviciile oferite de către cadrele noastre didactice.

Componenta formativă generează o altă viziune asupra curriculei universitare, care se axează înainte de toate pe formare de competenţe şi nu pe transmitere de informaţii. Astfel curriculum-urile pentru cursuri sînt elaborate în corespondenţă cu standardul socio-profesional şi adaptat la cerinţele pieţei muncii prin procesul de consultanţă cu angajatorii. Totodată, instrumentul prin care este asigurată transparenţa studiilor este ECTS, implementat cu succes în Universitatea de Stat din Moldova. Creditele academice transferabile asigură accesul studentului la un cadru transparent al calificărilor şi mobilitate academică şi deschide perspective pentru instruirea pe parcursul vieţii.

CADRUL NAȚIONAL AL CALIFICĂRILOR
Învățămînt Superior

Ciclul I – studii superioare de licență
Ciclul II – studii superioare de master
Ciclul III – studii superioare de doctorat

DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ
423 Geologie

INSTITUȚIA COORDONATOARE - UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

Coordonarea proiectului

Nr. crt.	*Instituția/organizația/ structura*	*Persoana*	*Funcția/titlu/grad științific/didactic*	*Semnătura*	*Data*
1.	Universitatea de Stat din Moldova	Mihai Coşcodan	Şef catedră Ştiinţe ale Solului, Geologie şi Geografie, conf. univ., dr.		16.12.2010

II. Parteneri sociali

Nr. crt.	*Instituția/organizația/ structura*	*Persoana*	*Funcția/titlu/grad științific/didactic*	*Semnătura*	*Data*
1.	Ministerul Mediului	Lazăr Chirică	Viceministru, conf. univ., dr.		
2.	Institutul de Geologie şi Seismologie al Academiei de Ştiinţe din Moldova	Vasile Alcaz	Director IGS, dr. habilitat		21.12.10

Coordonatori elaborare:
Ciobotaru V., dr., conf. univ.;
Popuiac A., drd. lect univ.;
Hămuraru M., dr., conf.univ.

1. Prezentarea domeniului de formare profesională/ specialitate

1.1. Descriere generală a domeniului

Domeniul de formare profesională 423 Geologie se încadrează în domeniul general de studiu Ştiinţe ale Naturii şi include specialitatea 423.1 Geologie.

Geologia prezintă o ştiinţă complexă care studiază Pămîntul şi formaţiunile Crustei Terestre sub raport spaţial, geocronolgic, dinamic şi sistemic. Fiind situată la interferenţa ştiinţelor naturii şi a celor reale Geologia formează o viziune multilaterală asupra proceselor geologice, structurilor crustei terestre şi distribuţia zăcămintelor minerale utile în spaţiul subsolului.

Scopul general în domeniul de formare profesională Geologie constă în formarea specialiştiilor geologi care sînt necesari atît în domeniul ştiinţific, cît şi în domeniul aplicativ, contribuind la prospecţiunile, explorările şi evaluările resurselor şi rezervelor de minerale utile din Republica Moldova.

Programul de formare profesională este fundamentat pe baza unui plan de învăţămînt, care cuprinde următoarele categorii de module: a) Modulul disciplinelor de cultură generală (Limbi străine, Tehnologii informaţionale GIS); b) Modulul socio-umanist (Filozofia, Legislaţia mediului, etc.) are scop formarea competenţelor de cultură generală, aplicabile atît domeniului geologic cît şi vieţii sociale ale absolventului; c) Modulul disciplinelor fundamentale, care asigură pregătirea teoretică de bază la specialitate (Chimia, Fizică aplicată, Geologia generală, Mineralogie şi Petrografie, Geotectonică, etc.); d) Modulul disciplinelor de specializare (Geologie structurală, Cartarea geologică, Prospecţiunile şi explorările geologie, Geofizica şi prospecţiunile geofizice, Geochimia şi prospecţiunile geochimice, Geologia zăcămintelor minerale utile, etc.)

Planurile de învăţămînt în prezent sînt elaborate pentru ambele cicluri Licenţă (I) şi Master (II) cuprind întregul spectru de discipline necesare pentru formarea profesională la specialitate, precum şi alte discipline menite să completeze pregătirea generală şi de specialitate a viitorilor specialişti în domeniul Geologiei. Studenţii sînt organizaţi astfel încît pregătirea teoretică şi practică să fie cît mai eficientă şi legată de cerinţele pieţei muncii. Astfel, specificul domeniului Geologie impune realizarea unor aplicaţii practice pe teren, pentru care sînt prevăzute 5 stagii de practică. Obţinerea competenţelor este concepută prin două modalităţi: una obligatorie, care va asigura pregătirea teoretică de specialitate şi alta opţională determinată de libera alegere a studenţilor în funcţie de interesele specifice impuse de specialitatea geologie. În acest sens sînt prevăzute discipline opţionale (Stratigrafia, Formaţiunile geologice ale Interfluviului Nistru-Prut, Exploatarea zăcămintelor minerale utile din Republica Moldova şi altele) şi discipline la libera alegere. Potenţialul didactico-ştiinţific al instituţiei prevăzut pentru a acoperi cursurile permite în mare măsură să asigure pregătirea specialiştilor în domeniul dat.

1.2. Caracteristici-cheie:

Nivelul	Licenţă (ciclul I)	Master (ciclul II)	Doctorat (ciclul III)
Durata studiilor	3 ani	2 ani	3 ani / 4 ani*
Credite de studiu ECTS	180 credite	120 credite	180 credite
Forma de organizare	Învăţământ de zi	Învăţământ de zi	Învăţământ de zi; cu frecvenţă redusă
Condiţii de acces	diploma de BAC diploma de studii medii de specialitate	diploma de licenţă, diplomă echivalentă	diploma de master, diploma echivalentă
Precondiţii	Realizarea finalităţilor învăţământului preuniversitar	Realizarea finalităţilor învăţăvîntului superior (Licenţă, Ciclul I; 180 credite); Susţinerea examenului de admitere	Realizarea finalităţilor învăţăvîntului superior (Ciclul I Licenţă; Ciclul II Master); Susţinerea examenului de admitere
Stagii de practică	Cu titlu obligatoriu (15-20 credite)	Cu titlu obligatoriu (10 credite)	–
Reguli de examinare şi evaluare	• Evaluarea iniţială – diagnostică; curentă-formativă; finală –sumativă sînt obligatorii; • Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare şi evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învăţării exprimate în termeni de competenţe.	• Evaluarea iniţială – diagnostică; curentă-formativă; finală –sumativă sînt obligatorii; • Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare şi evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învăţării exprimate în termeni de competenţe formate preponderent prin lucru individual.	• Evaluarea este centrată pe produsele cercetării; • Evaluarea curentă-formativă se realizează prin susţinerea referatelor ştiinţifice, a rapoartelor anuale, a examenelor din cadrul programului de doctorat; • Evaluarea finală se realizează prin susţinerea tezei de doctor.

Modalitate de evaluare finală	Examen de licenţă: 1. Examen la disciplina fundamentală. 2. Examen la disciplina de specialitate. 3. Susţinerea tezei de licenţă.	Susţinerea tezei de master.	Susţinerea tezei de doctor
Certificare	diplomă de licenţă în Ştiinţe ale naturii	diplomă de master în Ştiinţe ale naturii	diplomă de doctor în ştiinţe geologo-mineralogice
Titlu acordat	licenţiat în Ştiinţe ale naturii	master în Ştiinţe ale naturii	doctor în ştiinţe geologo-mineralogice
Drepturi pentru absolvenţi	• A aplica pentru programe de master; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii.	• A aplica pentru programe de doctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii.	• A aplica pentru programe postdoctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în cîmpul muncii.
Organ responsabil de autorizarea programelor	Ministerul Educaţiei ANACIP	Ministerul Educaţiei ANACIP	Structura abilitată

2. Titluri (calificări) şi ocupaţii

2.1 Descrierea calificării

Ciclul	Titlul acordat / Competenţe specifice	Nivelul de referinţă European Qualification Framework (EQF)
Ciclul I - Studii superioare de licenţă	**Licenţiat în *Ştiinţe ale naturii*.** Rezultatele corespunzătoare nivelului 6. • Cunoştinţe avansate în domeniul Geologiei fundamentale şi prospecţiunilor geologice care implică înţelegerea critică a conceptelor, factorilor, proceselor, teoriilor, principiilor de formare şi evoluţie a crustei terestre sau a zăcămintelor minerale utile. • Abilităţi avansate, care denotă control şi inovaţie în rezolvarea problemelor complexe din domeniul geologiei fundamentale şi aplicate; • Gestionarea de activităţi sau proiecte tehnice sau profesionale complexe, prin asumarea responsabilităţii pentru luarea deciziilor în situaţii de muncă sau de studiu imprevizibile; • Asumarea responsabilităţii pentru gestionarea dezvoltării profesionale a indivizilor şi grupurilor.	6

Ciclul II - Studii superioare de master	**Master în *Ştiinţe ale naturii*.** Rezultatele corespunzătoare nivelului 7. • Cunoştinţe specializate în domeniul petrografiei, geotectonicii, geologiei istorice, geologiei zăcămintelor minerale utile, cartărilor, prospecţiunilor şi explorărilor geologice; ţinînd cont de interdependenţa disciplinelor geologice studiul general este bazat nivelul de cunoştinţe contemporane şi originale din diferite domenii ale ştiinţelor geologice. • Conştientizarea critică a cunoştinţelor din domeniul geologiei şi a cunoştinţelor aflate la graniţa dintre geologie, fizică, chimie, biologie, ecologie. • Abilităţi specializate pentru rezolvarea problemelor în materie de cercetare şi/sau inovaţie, pentru dezvoltarea de noi cunoştinţe şi proceduri şi pentru integrarea cunoştinţelor din diferite domenii geologice. • Gestionarea şi transformarea situaţiilor de muncă sau de studiu care sînt complexe, imprevizibile şi necesită noi abordări strategice. • Elaborarea proiectelor de sinteză şi cercetare a zăcămintelor minerale utile şi de prevenire a fenomenelor geologice de risc. • Asumarea responsabilităţii pentru a contribui la cunoştinţele şi practicile profesionale şi/sau pentru revizuirea performanţei strategice a echipelor care se ocupă cu cercetări geologice şi prospecţiuni ale zăcămintelor minerale utile.	7
Ciclul III - Studii superioare de doctorat	**Doctor în *Doctor ştiinţe geologo-mineralogice*.** Rezultatele corespunzătoare nivelului 8. • Cunoştinţe la cel mai avansat nivel din domeniul geologiei şi cunoştinţe aflate la graniţa dintre geologie, fizică, chimie, biologie, ecologie, inginerie, economie. • Abilităţile şi tehnicile cele mai avansate şi specializate, inclusiv abilitatea de sinteză şi evaluare, necesară pentru rezolvarea problemelor critice de cercetare şi/sau inovaţie şi pentru extinderea şi redefinirea cunoştinţelor existente sau a practicilor geologice profesionale; • Operarea cu utilaj şi aparatură, echipamente specifice de cercetare a mineralelor, rocilor, fosileor, apelor subterane şi minereurilor în decursul activităţilor teoretice şi experimentale. • Demonstrarea unui nivel ridicat de autoritate, inovaţie, autonomie, de integritate ştiinţifică şi profesională. • Dezvoltarea unor idei noi în rezolvarea problemelor ce ţin de geologie inginerească sau de cercetare ştiinţifică a diferitor formaţuini din crusta terestră.	8

2.2 Ocupații tipice pentru absolvenții în domeniul dat
(nomenclatorul profesiilor/clasificatorul ocupațiilor)

Nivelul	Specialitatea / Program de master	Ocupații tipice
Ciclul I – Studii superioare de licență	Geologie	20443 Cercetător-stagiar în geologie. 21706 Geolog. 21708 Geolog la carieră. 21712 Geolog prospecțiuni zăcăminte de gaz și țiței pentru forajul structural de recunoaștere. 21750 Hidrogeolog la carieră, mină de minereu, mină de cărbune. 23393 Mineralog. 23753 Paleontolog.
Nivelul	**Program de master**	
Ciclul II - Studii superioare de master	Geologie aplicată	2114 Geologi și geofizicieni. 20486 Colaborator științific în geologie. 21682 Geochimist. 21748 Hidrogeolog. 23784 Petrograf. 20252 Asistent universitar. 22864 Lector universitar. 22867 Lector superior universitar. Geotectonist. Litolog. Stratigraf.
Ciclul III – Studii superioare de doctorat	Geologie generală și regională Geochimie Geotectonică; geodinamică Hidrogeologie Geologie inginerească Paleontologie și Stratigrafie Litologie, mineralogie, petrologie, cristalografie Cartare geologică, prospectarea și explorarea zăcămintelor.	20612 Conferențiar universitar. 24078 Profesor universitar. Conferențiar cercetător. Cercetător științific. Șef de laborator științific Conducător de program științific Secretar științific

2.3 Rolul domeniului în alte programe de formare

Geologia, prin specificul său interdisciplinar poate contribui la formarea competenţelor în diverse domenii ale ştiinţelor naturii, prospecţiuni şi exploatări ale zăcămintelor minerale utile.

Cunoştinţele cu conţinut geologic sînt necesare şi în alte programe de formare din domeniul Ştiinţe ale naturii, precum Geografia fizică, Geomorfologia, Hidrologia, Ştiinţele solului, Ecologia, Mineritul ş. a.

Componentele Geologiei istorice sînt necesare pentru Geografie, îndeosebi Paleogeografiei. În diferite domenii tehnice sînt necesare cunoştinţe profunde din Mineralogie şi Cristalografie. Cunoştinţe aprofundate din Geologia structurală sînt necesare pentru industria exploatării zăcămintelor minerale utile şi evaluarea resurselor naturale. Noţiuni din Geodinamică sînt studiate în scopul menţinerii echilibrului ecologic şi pentru dezvoltarea durabilă a naturii. Datele geochimice şi hidrogeologice sînt importante în studiul ecologic.

3. Finalităţi de studiu şi competenţe – descriptori de nivel pe cicluri

3.1 Descrierea finalităţilor de studiu şi competenţelor

Ciclul I – Studii superioare de licenţă

- ***Competenţe generale:***
- Cunoaşterea şi înţelegerea noţiunilor, conceptelor, teoriilor şi metodelor de bază ale geologiei şi utilizarea lor adecvată în comunicarea profesională.
- Capacitatea de analiză şi sinteză a datelor geologice.
- Aplicarea cunoştinţelor teoretice la studiul mediului şi subsolului.
- Dezvoltarea abilităţilor de identificare a problemelor din domeniul geologic şi propunerea soluţiilor de rezolvare şi asumarea responsabilităţii pentru luarea deciziilor.
- Utilizarea tehnologiilor informaţionale şi a unei limbi străine, pentru a comunica informaţii, idei, probleme şi soluţii în domeniul geologiei.
- Capacitatea de a lucra atît independent, cît şi în echipă, în funcţie de cerinţele de moment.
- Aprecierea proceselor şi fenomenelor geologice la nivel local, regional şi global.

- ***Competenţe specifice:***

1. Generalizarea cunoştinţelor din ştiinţele naturii.
2. Sintetizarea teoriilor geologice interdisciplinare.
3. Cunoaşterea concepţiilor geologice fundamentale şi evoluţia crustei terestre.
4. Descrierea formaţiunilor, proceselor şi fenomenelor geologice în condiţii de teren şi laborator.
5. Aplicarea cunoştinţelor teoretice şi deprinderilor practice formate în procesul de instruire.
6. Aplicarea metodologiilor moderne de cercetare în domeniu.
7. Elaborarea reprezentărilor grafice şi cartografice (scheme, diagrame, blocdiagrame, hărţi şi secţiuni geologice).
8. Aplicarea metodelor de analiză geologică în activitatea profesională.
9. Aplicarea metodelor de analiză fizico-chimică în activitatea profesională.
10. Evidenţierea diverselor concepţii despre mediu şi demonstrarea capacităţilor de a lua decizii la nivele operaţional şi tactic.
11. Elaborarea proiectelor de cercetare geologică şi planificarea aplicaţiilor practice pe teren.
12. Caracterizarea modelelor de prognoză cu privire la valorificarea rezervelor de zăcăminte minerale utile.
13. Explicarea teoriilor studiate asupra unui sistem geologic.
14. Identificarea şi argumentarea relaţiilor cauzale dintre componente, procese şi fenomene geologice şi sociale.
15. Evaluarea corectă a situaţiilor-problemă din mediul geologic şi propunerea unor soluţii de rezolvare.
16. Adaptarea şi comunicarea coerentă a informaţiilor şi a problemelor de caracter geologic specialiştilor şi nespecialiştilor în domeniu.
17. Accesarea, selectarea şi sistematizarea informaţiilor cu caracter geologic prin intermediul sistemelor informaţionale de comunicaţii.
18. Utilizarea metodelor şi tehnicilor în analiza, sinteza şi interpretarea grafică a informaţiilor.

3.2. Corelaţia „unitate de curs / finalităţi de studiu scontate” pentru Ciclul I, Licenţă specialitatea GEOLOGIE

Unitate de curs / Modulul	Categoria modulului	Număr credite ECTS	Finalităţi de studiu / Competenţe specifice																	
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Geologia generală	F	6	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+		+				+	
Mineralogia	F	5	+	+		+	+	+		+	+	+	+	+	+				+	
Paleontologia	F	5	+	+	+	+	+	+		+		+	+		+	+	+	+	+	
Topografia	S	5		+			+	+	+	+			+	+					+	
Geologia istorică	F	5	+	+	+	+	+	+		+		+	+		+	+	+	+	+	
Petrografia	F	6	+	+		+	+	+		+	+	+	+	+	+				+	
Geomorfologia	S	4	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+		+	+	+	+	+	
Geologia structurală	S	6		+	+		+	+	+	+			+	+	+				+	
Cartarea geologică	S	5		+	+		+	+	+	+			+	+	+	+		+	+	
Geochimia	S	6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	
Geofizica	S	6	+	+		+	+	+	+	+		+	+	+	+		+		+	
Hidrogeologia	S	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Geologia zăcămintelor minerale utile	S	5	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	
Prospecţiuni şi exploatări geologice	S	5		+			+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	
Stratigrafia	S	4	+	+	+	+	+	+	+	+			+		+		+	+	+	
Geologia Republicii Moldova	S	2		+	+		+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	

Ciclul II – Studii superioare de master

Programul de master: Prospecțiuni geologice

- ***Competenţe generale:***

- Cunoaşterea şi înţelegerea aprofundată a noţiunilor, conceptelor, teoriilor şi metodelor de bază şi conştientizarea critică a cunoştinţelor din domeniul Prospecţiunilor geologice, care asigură o abordare originală în dezvoltarea sau aplicarea lor, în contextul cercetării sau cel aplicativ.
- Capacitatea de analiză şi sinteză a datelor, proceselor şi fenomenelor din domeniul geologiei.
- Aplicarea tehnologiilor informaţionale, a unor limbi străine, a tehnicilor de management al informaţiei, pentru a comunica concluzii şi a esenţializa cunoştinţele în domeniul Prospecţiuni geologice.
- Abilitatea de studiu individual aprofundat al disciplinelor geologice.
- Elaborarea şi gestionarea de proiecte profesionale şi/sau de cercetare, în mod autonom, utilizînd inovativ un spectru variat de principii şi metode de specialitate, în domeniul
- Evaluarea problemelor din domeniul geologic şi propunerea soluţiilor de rezolvare.
- Evaluarea legităţilor, proceselor şi fenomenelor geologice la nivel local, regional şi global

- ***Competenţe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Geologie aplicată***

1. Utilizarea terminologiei din domeniul ştiinţelor geologice.
2. Interpretarea teoriilor geologice contemporane în vederea realizării lucrărilor proprii.
3. Observarea şi perceperea componentelor, proceselor şi fenomenelor geologice şi a relaţiilor dintre ele.
4. Selectarea, aplicarea şi argumentarea metodelor de cercetare geologică.
5. Măsurarea, calcularea şi determinarea parametrilor cantitativi în evaluarea zăcămintelor minerale utile.
6. Interpretarea, elaborarea şi utilizarea materialelor grafice şi cartografice referitoare la cartarea geologică.
7. Planificarea şi realizarea unor aplicaţii practice de laborator sau pe teren în domeniul geologic.
8. Stabilirea priorităţilor studiilor interdisciplinare în cercetarea geologică ştiinţifică.
9. Explicarea legităţilor, proceselor şi fenomenelor din domeniul geologiei la nivel local, regional şi global.
10. Elaborarea şi implementarea proiectelor de cercetare ştiinţifică în domeniul geologic demonstrînd un înalt grad de autonomie.
11. Evaluarea corectă şi gestionarea situaţiilor-problemă din mediul geologic şi propunerea unor soluţii de rezolvare.

12. Adaptarea și comunicarea coerentă a informaţiilor și a problemelor din domeniul geologic specialiștilor și nespecialiștilor.
13. Selectarea și sistematizarea informaţiilor din domeniul geologic prin intermediul sistemelor informaţionale de comunicaţii.
14. Studierea și evaluarea legităţilor, proceselor și fenomenelor geologice în vederea efectuării unui studiu autonom asupra formaţiunilor geologice.
15. Asigurarea asistenţei metodico-practică în elaborarea planurilor de diversă durată în managementul resurselor de zăcăminte minerale utile.

Ciclul III – Studii superioare de doctorat

- ***Competenţe generale:***

- Cunoașterea și înţelegerea aprofundată și comprehensivă a noţiunilor, conceptelor, teoriilor și metodelor de bază și conștientizarea critică a cunoștinţelor din domeniul Geologiei, care asigură o abordare originală în dezvoltarea sau aplicarea lor, în contextul cercetării ştiinţifice.
- Aplicarea integrată a cunoștinţelor teoretice, a aparatului conceptual și a metodologiilor de cercetare, în condiţii de informare incompletă, avînd caracter complex și interdisciplinar, în domeniul Geologiei.
- Evaluarea și aplicarea criteriilor și metodelor de cercetare, pentru a formula judecăţi de valoare pe baza unor date incomplete și a fundamenta decizii constructive, în domeniul Geologiei.
- Aplicarea tehnologiilor informaţionale, a unor limbi străine, a tehnicilor de management al informaţiei, pentru a argumenta rezultate ştiinţifice, concluzii și a esenţializa cunoștinţele în domeniul Geologiei.
- Elaborarea unor lucrări ştiinţifice de valoare, gestionarea de proiecte profesionale și/sau de cercetare, în mod autonom, utilizînd inovativ un spectru variat de principii și metode de specialitate, în domeniul Geologiei.

- ***Competenţe specifice:***

1. Identificarea principalelor direcţii ale evoluţiei geologiei ca ştiinţă
2. Interpretarea și adaptarea teoriilor și concepţiilor din domeniul geologiei fundamentale în vederea realizării lucrărilor proprii
3. Selectarea, aplicarea și argumentarea metodelor de cercetare în domeniul geologiei
4. Identificarea și aplicarea realizărilor ştiinţifice din domeniul geologieii și a ştiinţelor înrudite în activitatea profesională
5. Interpretarea, elaborarea și utilizarea materialelor grafice și cartografice în cercetările geologice
6. Planificarea și realizarea unor aplicaţii practice pe teren în domeniul geologiei
7. Elaborarea și implementarea proiectelor de cercetare ştiinţifică în domeniul geologiei demonstrînd un înalt grad de autonomie
8. Evaluarea corectă și gestionarea situaţiilor-problemă din domeniul geologiei și propunerea unor soluţii de rezolvare

9. Adaptarea și comunicarea coerentă a informațiilor și a problemelor din domeniul geologiei specialiștilor și nespecialiștilor
10. Selectarea și sistematizarea informațiilor din domeniul geologiei prin intermediul sistemelor informaționale de comunicații
11. Studierea și evaluarea legităților, proceselor și a fenomenelor geologice în vederea efectuării unui studiu autonom asupra formațiunilor crustei terestre

3.3. Proces de consultare cu persoanele și instituțiile cheie (angajatorii, absolvenții, tinerii specialiști etc.)

Geologia este o știință ce se ocupă cu studierea compoziției și structurii scoarțe terestre, cu analiza rocilor, mineralelor și fosilelor pentru determinarea naturii și cronologiei diferitelor formațiuni geologice. Din punct de vedere aplicativ, geologia este preocupată cu asigurarea economiei naționale cu zăcăminte minerale utilizate în diferite domenii industriale. În acest sens, știința geologică din Republica Moldova se racordează la realizările recente din domeniu, iar planurile de învățămînt pentru specialitatea Geologie sînt racordate cerințelor procesului de la Bologna, fiind corelate cu planurile similare din universități de prestigiu din Rusia și România.

Concepția și standardele de pregătire a specialiștilor în domeniul Geologiei au fost puse la baza elaborării planurilor de studii. Propunerile sînt discutate de către Catedra de specialitate, comisiile metodice și aprobate în Consiliul profesoral al facultății. În ultimă instanță, cadrul instituțional, care aprobă schimbările din planul de învățămînt este Senatul USM. În condițiile actuale ale dezvoltării universităților se mizează pe accentuarea colaborării dintre profesor și student, de aceea au fost întreprinse măsuri de implicare a studenților în managementul calității studiilor, inclusiv și în discutarea conținutului planurilor de învățămînt. De cele mai multe ori, însă, funcționalitatea studiilor este sporită prin introducerea noilor discipline, inclusiv în categoria celor opționale sau liber alese, care contribuie considerabil la elaborarea unui demers didactic individual pentru studenți.

În scopul optimizării planurilor de învățămînt în funcție de cerințele pieței muncii, s-au consultat partenerii sociali: Ministerul Mediului și Institutul de Geologie și Seismologie al Academiei de Științe din Moldova.

4. Volumul de muncă și ECTS

4.1 Volumul de muncă pentru programele tipice de formare, exprimat în credite ECTS:

Ciclul	1 credit ECTS = 30 ore de lucru al studentului
I Licență	180 credite
II Master	120 credite
III Doctorat	180 credite

4.2. Orientări și diferenţe în Spaţiul European al Învăţămîntului Superior în domeniul dat.

Domeniul de formare profesională "Geologie" se regăseşte în nomenclatorul specialităţilor din majoritatea ţărilor europene, De exemplu, în România la Universitatea din Bucureşti, specialitatea „Geologie inginerească" se încadrează în Facultatea de Geologie şi Geofizică, iar în Rusia la Institutul de Mine din Sankt-Petersburg, specialitatea „Geologie" - la facultatea de Geologie.

Planurile de studiu în domeniul Geologiei au fost racordate, în ansamblu, la cerinţele europene în domeniu, cu anumite diferenţieri în funcţie de specificul Republicii Moldova. În Rusia la Institutul de Mine din Sankt-Petersburg, la facultatea de Geologie, specialitatea „Geologie" se studiază 4 ani la ciclul I (Licenţă) şi 1 an la ciclul II (Master). Iar în România la Universitatea din Bucureşti, Facultatea de Geologie şi Geofizică, specialitatea „Geologie inginerească" se studiază 3 ani la ciclul I (Licenţă), conform procesului de la Bologna şi 2 ani la ciclul II (Master).

Diferenţele majore în spaţiul european, în ceea ce priveşte formarea profesională iniţială în domeniul geologiei, se referă nu atît la disciplinele fundamentale şi cele de specializare care formează trunchiul de bază, cît la disciplinele geologice regionale. În Republica Moldova disciplinele studiate permit o pregătire profesională la nivel european şi sînt dictate de necesităţile economice ale societăţii contemporane autohtone.

5. Învăţarea, predarea şi evaluarea

Misiunea şi obiectivele departamentului responsabil de formarea profesională iniţială în domeniul geologiei se reflectă în standardul educaţional / profesional, care exprimă ansamblul de competenţe pe care le deţine specialistul format în domeniu (fapt demonstrat prin evaluările randamentului academic). Aprecierea standardului educaţional / profesional ca finalitate a procesului de formare profesională iniţială ne permite să stabilim nişte criterii de evaluare clare şi creează un mecanism funcţional prin care sînt corelate eficient toate elementele procesului de învăţămînt – învăţarea / predarea / evaluarea. Promovarea dimensiunii europene prin învăţămînt antrenează o serie de consecinţe în tehnicile de predare / învăţare / evaluare.

Accentuarea gradului de implicare al studentului în procesul didactic (prin volumul de muncă pretins şi corelaţia dintre prezenţa în sălile de curs şi studiul individual, transpusă în credite academice) necesită o revizuire a strategiei de evaluare şi de predare. ***Elaborarea proiectelor individuale*** la diferite discipline, în cadrul Ciclului I, în scopul evaluării competenţelor specifice sînt utilizate în cadrul diferitor discipline nu numai ca instrument de evaluare, ci şi de învăţare, în realizarea acestuia fiind direct implicaţi cei doi parteneri ai actului educaţional: studentul şi profesorul.

Studentul îşi va alege un subiect de cercetare controversat din conţinutul cursului sau toţi studenţii unui grup academic vor lucra asupra diferitor aspecte ale aceleiaşi teme. Realizarea proiectului individual are loc în trei etape, pe parcursul întregului semestru. Primele două etape sînt dirijate de către responsabilul de curs şi constau în pregătirea teoretică a subiectului de cercetare, alegerea bibliografiei, a metodelor de cercetare, a tehnicii de interpretare a datelor teoretice. A treia etapă este una individuală şi permite studentului manifestarea creativităţii în aplicarea teoriei studiate

înainte. Astfel, împreună cu coordonatorul vor discuta planul de testare al ipotezelor şi îl vor pune în aplicare de sine stătător. Finalmente, proiectul individual va fi prezentat în faţa grupului care îi va oferi un feedback, legat de prezentarea acestuia. Feedback-ul academic va fi oferit de către coordonator la primul an de studii şi cu implicarea colegilor la anii următori. Evaluarea finală a proiectului constă din evaluarea sumativă a muncii depuse la cele trei etape de realizare a proiectului, a capacităţii de analiză şi sinteză a studentului, a creativităţii utilizate în determinarea experimentului. Nota obţinută la proiectul individual are pondere în formarea notei de semestru, care constituie la rîndul ei 60% din nota finală acordată.

6. Sporirea calităţii

Misiunea cadrelor didactice angajate în formarea profesională iniţială în domeniul Geologie este de a realiza o formare profesională de calitate, de a forma specialişti în domeniu care vor fi competitivi pe piaţa muncii din ţară şi de peste hotare. Aderarea la procesul de la Bologna presupune o transformare a învăţămîntului din unul informativ în unul formativ şi centrat pe student. Societatea contemporană impune cerinţe, care pot fi satisfăcute de către instituţiile de învăţămînt numai printr-un sistem viabil de asigurare al calităţii. În acest sens, una din direcţiile prioritare a procesului de învăţămînt realizat în cadrul domeniul Geografiei o constituie asigurarea calităţii.

Structurile care asigură/monitorizează calitatea procesului de studii sînt, în primul rînd, Secţia Managementul Calităţii şi Consiliul de Asigurare a Calităţii, la nivel universitar şi Comisiile de Calitate, la nivel de facultăţi. Evaluarea calităţii se realizează în baza cîtorva indicatori de bază, care la rîndul lor determină criterii pentru evaluarea altor elemente ale procesului de învăţămînt: *evaluarea randamentului academic*. Acest indicator presupune prezenţa unui întreg sistem de proceduri de evaluare ce are drept scop constatarea calităţii produsului, competenţelor viitorilor specialişti. *Evaluarea resurselor şi condiţiilor didactico-metodice de realizare a procesului de învăţămînt*, e*valuarea calităţii învăţămîntului prin evaluarea activităţii profesorilor de către studenţi*. Această procedură are drept scop determinarea eficienţei studiilor prin prisma aprecierii făcute de către cei care beneficiază de serviciile oferite de către cadrele didactice. Componenta formativă generează o altă viziune asupra curriculei universitare, care se axează înainte de toate pe formare de competenţe şi nu pe transmitere de informaţii. Astfel curriculum-urile pentru cursuri sînt elaborate în corespondenţă cu standardul socio-profesional şi adaptat la cerinţele pieţei muncii prin procesul de consultanţă cu angajatorii. Totodată, instrumentul prin care este asigurată transparenţa studiilor este ECTS, implementat cu succes în Universitatea de Stat din Moldova. Creditele academice transferabile asigură accesul studentului la un cadru transparent al calificărilor şi mobilitate academică şi deschide perspective pentru instruirea pe parcursul vieţii.

CADRUL NAȚIONAL AL CALIFICĂRILOR
Învăţămînt Superior

Ciclul I – studii superioare de licență
Ciclul II – studii superioare de master
Ciclul III – studii superioare de doctorat

DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ
424 Ecologie

INSTITUȚIA COORDONATOARE - UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

Coordonarea proiectului

N/0	*Instituția/organizația/ structura*	*Persoana*	*Funcția/titlu/grad științific/didactic*	*Semnătura*	*Data*
1.	Universitatea de Stat din Moldova	Șalaru Victor	Șef catedră Ecologie, Botanică și Silvicultură, prof. univ., dr. hab.		17.12.10
2.	Universitatea Liberă Internațională din Moldova	Socolov Vasilie	Șef catedră „Medicină preventivă și ecologie"		20.12.10
3.	Universitatea de Stat din Tiraspol	Nedbaliuc Boris	Decanul facultății Biologie și Chimie, dr., conf. univ.		20.12.10

II. Parteneri sociali

N/0	*Instituția/organizația/ structura*	*Persoana*	*Funcția/titlu/grad științific/didactic*	*Semnătura*	*Data*
1.	Ministerul Mediului	Lazăr Chirică	Vice-ministru, dr., conf. univ.		17.12.2010
2.	Institutul de Ecologie și Geografie	Sandu Maria	Director adjunct pe știință, dr.		17.12.2010

Coordonator elaborare:
Șalaru V.,
dr.hab., prof univ.;

1. PREZENTAREA DOMENIULUI DE FORMARE PROFESIONALĂ/SPECIALITATE

1.1. Descriere generală a domeniului

Domeniul de formare profesională 424 Ecologie face parte din domeniul general de studiu 42 Ştiinţe ale naturii şi are Specialitatea 424.1. Ecologie.

Ecologia este o ştiinţă biologică de sinteză care studiază conexiunile ce apar între organisme şi mediul lor de viată, alcătuit din ansamblul factorilor de mediu, precum şi structura, funcţia şi productivitatea sistemelor biologice supraindividuale (populaţii, biocenoze) şi a sistemelor mixte (ecosisteme). Protecţia mediului ca ramura a ecologiei aplicate are sarcina de a îndruma şi coordona totalitatea acţiunilor întreprinse de om asupra ecosferei în vederea menţinerii echilibrului ecologic şi a perenităţii ecosistemelor, asigurînd astfel condiţii de viaţă tot mai bune generaţiilor actuale şi viitoare.

Scopul general al domeniului de formare profesională 424 Ecologie este de a pregăti specialişti calificaţi în domeniul ecologiei, dezvoltînd competenţe pentru a activa în domeniul educaţional, al cercetării şi cel aplicativ, contribuind la investigarea şi gestionarea adecvată a mediului ambiant.

Odată cu dezvoltarea exponenţiala a progresului tehnico-ştiinţific şi a exploziei demografice omenirea s-a trezit în pragul unei acţiuni distrugătoare asupra naturii, care influenţează negativ atît asupra mediului în care trăieşte omul, cît şi nemijlocit asupra lui. Aceste acţiuni au devenit atît de puternice, încît este necesar să se ia masuri urgente în direcţia ocrotirii mediului ambiant şi a biosferei în ansamblu, de care şi se preocupă absolvenţii domeniului de formare profesională 424 Ecologie.

Ecologia, prin esenţa ei, asigură apelul la cadrul interdisciplinar de pregătire. Programul de formare profesională este fundamentat pe baza unui plan de învăţămînt care cuprinde discipline din următoarele componente:

a) **fundamentală**, care formează competenţe de bază la specialitate, ce permit abordarea ştiinţifică a domeniului (Ecologia generală, Botanica plantelor inferioare, Zoologia nevertebratelor, Botanica plantelor superioare, Zoologia vertebratelor, Fiziologia vegetală, Fiziologia umană, Genetica şi bazele ameliorării ş.a.); b) **de formare a abilităţilor şi competenţelor generale** (Limbi străine, Tehnologii informaţionale de comunicaţie); c) **de orientare socio-umanistică** (Filozofia ş.a.), ambele componente fiind menite să formeze competenţe de cultură generală, aplicabile atît domeniului, cît şi vieţii sociale a absolventului; d) **de orientare spre specialitate** (Climatologia, Ingineria ambientală, Auditul ecologic, Agricultura ecologică, Expertiza ecologică de stat, Procese şi fenomene de risc, Analiza calităţii apelor, Conservarea biodiversităţii, Ecotoxicologia, Estimarea riscului ecologic, Gestionarea deşeurilor ş.a.), care au ca obiectiv formarea competenţelor specifice domeniului; e) **de orientare către alt domeniu de formare în ciclul II (master)** (Ecologia generală, Auditul ecologic, Protecţia mediului ş.a.); f) **modulul psiho-pedagogic** (Psihologia generală, Pedagogia, Didactica biologiei, Etica profesională), care formează competenţe în domeniul educaţional; studenţii pot opta pentru acest modul, iar după urmarea integrală a acestuia

absolvenţii pot activa în calitate de profesor de biologie în instituţiile de învăţământ preuniversitar.

Programul de master de profesionalizare „Biodiversitatea şi protecţia resurselor naturale", specialitatea Ecologie este preconizat pentru absolvenţii ciclului I al studiilor universitare, care sînt deţinătorii diplomelor de licenţă (conform procesului de la Bologna) și a diplomelor echivalente. Absolvenţii la acest program de studiu pot contribui la rezolvarea problemelor legate de structura, funcţionarea, productivitatea și succesiunile ecosistemelor naturale și antropice din Moldova, impactul activităţii antropice asupra mediului ambiant al R. Moldova, organizarea monitoringului ecologic integrat, elaborarea strategiilor privind instruirea și educaţia ecologică, elaborarea și implementarea Programului Naţional de Acţiuni în domeniul protecţiei mediului înconjurător al R. Moldova, elaborarea tehnologiilor de utilizare a organismelor în calitate de indicatori biologici etc.

1.2. Caracteristic:

Nivelul	Licenţă (ciclul I)	Master (Ciclul II)	Doctorat
Durata studiilor	3 ani / 4 ani*	2 ani	3 ani / 4 ani*
Credite de studiu ECTS	180	120	180
Forma de organizare	Învăţământ de zi; cu frecvenţă redusă	Învăţământ de zi	Învăţământ de zi; cu frecvenţă redusă
Condiţii de acces	Diplomă de BAC Diplomă de studii medii de specialitate	Diplomă de licenţă Diplomă echivalentă	Diplomă de master Diplomă echivalentă
Precondiţii	Realizarea finalităţilor învăţământului preuniversitar	Realizarea finalităţilor învăţământului superior (Licenţă, Ciclul I - (180 credite) Susţinerea examenului de admitere	Realizarea finalităţilor învăţământului superior (Ciclul I, Licenţă și Ciclul II, Master) Susţinerea examenului de admitere
Stagii de practică	Cu titlul obligatoriu (15-20 credite)	Cu titlul obligatoriu (10 credite)	Nu se realizează
Reguli de examinare și evaluare	• Evaluarea iniţială – diagnostică; curentă-formativă; finală –sumativă sînt obligatorii; • Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual;	• Evaluarea iniţială – diagnostică; curentă-formativă; finală –sumativă sînt obligatorii; • Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual;	• Evaluarea este centrată pe produsele cercetării; • Evaluarea curentă-formativă se realizează prin susţinerea referatelor ştiinţifice, a rapoartelor anuale, a examenelor din cadrul programului de doctorat;

Reguli de examinare şi evaluare	• Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învăţării exprimate în termeni de competenţe.	• Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învăţării exprimate în termeni de competenţe formate preponderent prin lucru individual.	• Evaluarea finală se realizează prin susţinerea tezei de doctor.
Modalitate de evaluare finală	Examen de licenţă: 1. un examen la disciplina fundamentală. 2. un examen la disciplina de specialitate 3. susţinerea tezei de licenţă	Susţinerea tezei de master	Susţinerea tezei de doctor
Certificare	diplomă de licenţă în *Ştiinţe ale naturii*	diplomă de master în *Ştiinţe ale naturii*	diplomă de doctor în *Biologie* în conformitate cu profilul ştiinţific şi specialitatea
Titlu acordat	licenţiat în *Ştiinţe ale naturii*	master în *Ştiinţe ale naturii*	doctor în *Biologie*
Drepturi pentru absolvenţi	– A aplica pentru programe de master; – A aplica pentru programe de formare continuă; – A se angaja în cîmpul muncii.	– A aplica pentru programe de doctorat; – A aplica pentru programe de formare continuă; – A se angaja în cîmpul muncii.	– A aplica pentru programe postdoctorat; – A aplica pentru programe de formare continuă; – A se angaja în cîmpul muncii.
Organ responsabil pentru autorizarea programelor	Ministerul Educaţiei ANACIP	Ministerul Educaţiei ANACIP	ANACIP

* Conform prevederilor regulamentare studiile cu frecvenţă redusă au durata cu un an mai mult decît studiile cu frecvenţă la zi.

2. TITLURI (CALIFICĂRI) ȘI OCUPAȚII

2.1. Descrierea calificării

Ciclul	Titlul acordat/Competenţe specifice	Nivelul de referinţă European Qualification Framework (EQF)
Ciclul I - Studii superioare de licenţă	**Licenţiat *Ştiinţe ale naturii*** Rezultatele corespunzătoare nivelului 6: • Cunoştinţe avansate în domeniul ştiinţe ale naturii care implică înţelegerea critică a teoriilor şi principiilor naturii; • Abilităţi avansate, care denotă control şi inovaţie, necesare pentru a rezolva probleme complexe şi imprevizibile în domeniul ştiinţe ale naturii; • Gestionarea de activităţi sau proiecte tehnice sau profesionale complexe, prin asumarea responsabilităţii pentru luarea deciziilor în situaţii de muncă sau de studiu imprevizibile; • Asumarea responsabilităţii pentru gestionarea dezvoltării profesionale a indivizilor şi grupurilor.	6
Ciclul II - Studii superioare de master	**Master în *Ştiinţe ale naturii*** Rezultatele corespunzătoare nivelului 7 • Cunoştinţe foarte specializate, unele dintre ele situîndu-se în avangarda nivelului de cunoştinţe din domeniul ştiinţe ale mediului, ca bază a unei gîndiri şi/sau cercetări originale; • Conştientizare critică a cunoştinţelor din domeniul ştiinţe ale naturii şi a cunoştinţelor aflate la graniţa dintre diferite domenii; • Abilităţi specializate pentru rezolvarea problemelor în materie de cercetare şi/sau inovaţie, pentru dezvoltarea de noi cunoştinţe şi proceduri şi pentru integrarea cunoştinţelor din diferite domenii; • Gestionarea şi transformarea situaţiilor de muncă sau de studiu care sînt complexe, imprevizibile şi necesită noi abordări strategice; • Asumarea responsabilităţii pentru a contribui la cunoştinţele şi practicile profesionale şi/sau pentru revizuirea performanţei strategice a echipelor.	7

Ciclul III - Studii superioare de doctorat	**Doctor în *Biologie*** Rezultatele corespunzătoare nivelului 8 • Cunoştinţe la cel mai avansat nivel în domeniul biologiei sau de studiu și cunoștințe aflate la graniţa dintre diferite domenii; • Abilităţile și tehnicile cele mai avansate și specializate, inclusiv abilitatea de sinteză și evaluare, necesară pentru rezolvarea problemelor critice de cercetare și/sau inovaţie și pentru extinderea și redefinirea cunoştinţelor existente sau a practicilor profesionale; • Demonstrarea unui nivel ridicat de autoritate, inovaţie, autonomie, de integritate ştiinţifică și profesională și a unui angajament susţinut pentru dezvoltarea de noi idei sau procese aflate în avangarda unei situaţii de muncă sau de studiu, inclusiv cercetarea.	8

2.2. Ocupaţii tipice pentru absolvenţii domeniului dat

(nomenclatorul profesiilor /clasificatorul ocupaţiilor) pe cicluri

Nivelul calificării	Specialitatea/ program de master	Ocupaţii tipice
Ciclul I - Studii superioare de licenţă	Ecologie	221. Specialişti în biologie, ecologie și ştiinţe ale vieţii; 20447. Cercetător stagiar (în biologie și ecologie); 20450. Cercetător-stagiar (în învăţământ) – în cazul susţinerii modulului psiho-pedagogic; 22844. Laborant cercetător (în biologie și ecologie); 13861. Laborant la analiză chimică; 25864. Tehnician protecţia mediului (tehnician ecolog); 24069. Profesor în învăţământul secundar (gimnazial) – în cazul susţinerii modulului psiho-pedagogic; 20252. Asistent universitar;
Nivelul calificării	**Program de master**	**Ocupaţii tipice**
Ciclul II - Studii superioare de master	Ecologie și protecţia mediului	20494. Colaborator ştiinţific (în biologie și ecologie); 20500. Colaborator ştiinţific (în învăţământ) – în cazul susţinerii modulului psiho-pedagogic; 21912. Inginer ecolog; 21490. Expert ecolog; 24069. Profesor în învăţământul secundar (gimnazial, liceal, profesional) – în cazul susţinerii modulului psiho-pedagogic; 22864. Lector universitar; 1237. Conducători ai compartimentelor de dezvoltare tehnico-ştiinţifică; 24472. Specialişti în aparatele centrale ale ministerelor și departamentelor pe lîngă Guvern.
Ciclul III - Studii superioare de doctorat	Ecologie	23122. Manager (în instituţii de învăţământ) – în cazul susţinerii modulului psiho-pedagogic; 21490. Expert ecolog; 20612. Conferenţiar universitar; 24078. Profesor universitar.

2.3. Rolul domeniului în alte programe de formare

Prin specificul său interdisciplinar și aplicațiile asupra stării societăţilor contemporane domeniul Ecologie ar putea contribui la formarea competenţelor în majoritatea domeniilor sociale și științelor exacte.

În cadrul Științelor naturii în domeniile Biologie, Geologie, Științe ale solului, Geografie, Silvicultură, sînt necesare cursuri speciale de Ecologie, Protecţia mediului, Economia mediului, Legislaţia ecologică cu statut de discipline fundamentale și de orientare spre specializare. Aceste discipline din domeniul ecologie ar contribui la formarea competenţelor de tip interdisciplinar, precum evaluarea rolului tuturor componentelor de mediu în cadrul mediului înconjurător, abilitatea de a aborda componentele mediului sub raport spaţial. De asemenea, domeniile Drept, Inginerie și managementul calităţii, Fizică, Chimie, Științe ale educaţiei necesită un curs de Ecologie. Specialitatea Jurnalism necesită cursuri de Ecologie, cu statut de disciplină specială pentru formarea unor competenţe instrumentale și profesionale. În cadrul tuturor facultăţilor din cadrul Instituţiilor superioare de învăţămînt și altele este necesar de introdus cursul „Educaţia ecologică".

3. FINALITĂȚI DE STUDIU ȘI COMPETENȚE

3.1. Descrierea finalităţilor de studiu și a competenţelor

Ciclul I - Studii superioare de licență

- ***Competenţe generale:***

– Cunoașterea bazelor teoretice și practice ale ecologiei;
– Capacitatea de analiză și sinteză a datelor, proceselor și fenomenelor ecologice;
– Aplicarea cunoștinţelor teoretice în studiul mediului ambiant;
– Cunoașterea și aplicarea a cel puţin o limbă străină în studiul și cercetarea ecologică;
– Aplicarea tehnologiilor informaţionale în domeniul ecologiei;
– Identificarea problemelor din domeniul mediului ambiant și propunerea soluţiilor de rezolvare.
– Aplicarea strategiilor de muncă eficientă și responsabilă, de punctualitate, seriozitate și răspundere personală, pe baza principiilor, normelor și a valorilor codului de etică profesională.
– Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă în echipă multidisciplinară pe diverse paliere ierarhice.

- *Competențe specifice la specialitatea Ecologie:*

1. Utilizarea terminologiei ecologice în prezentarea și explicarea informației ecologice;
2. Generalizarea cunoștințelor din științele ecologice și cele complementare ecologiei;
3. Interpretarea teoriilor ecologice contemporane;
4. Observarea și perceperea componentelor, proceselor și fenomenelor ecologice și a relațiilor dintre ele;
5. Aplicarea metodelor de cercetare în domeniul ecologiei;
6. Aplicarea unor elemente din alte științe (matematică, fizică, chimie, biologie, istorie, economie ș.a.) în studierea și cercetarea mediului ambiant;
7. Măsurarea, calcularea și determinarea parametrilor cantitativi în studierea și cercetarea mediului ambiant;
8. Interpretarea, elaborarea și utilizarea materialelor grafice și referitoare la mediul ambiant;
9. Planificarea și realizarea unor aplicații practice de laborator sau pe teren în domeniul ecologiei;
10. Aplicarea teoriilor studiate asupra unui sistem natural sau social;
11. Caracterizarea componentelor, proceselor și fenomenelor naturale și antropice de caracter ecologic;
12. Explicarea legităților, proceselor și fenomenelor ecologice la nivel local, regional și mondial;
13. Identificarea și argumentarea relațiilor cauzale dintre componente, procese și fenomene naturale și sociale;
14. Evaluarea corectă a situațiilor-problemă din mediul ambiant și propunerea unor soluții de rezolvare;
15. Adaptarea și comunicarea coerentă a informațiilor și a problemelor de caracter ecologic specialiștilor și nespecialiștilor în domeniu;
16. Accesarea, selectarea și sistematizarea informațiilor cu caracter ecologic prin intermediul sistemelor informaționale de comunicații;
17. Studierea și aprecierea legităților, proceselor și fenomenelor ecologice la nivel local, regional și mondial.

Corelaţia „finalităţi de studiu şi competenţe – curriculum”

Corelaţia „unitate de curs/finalităţi de studiu scontate” pentru Ciclul I Licenţă

Codul / Unitatea de curs (modulul) / Finalităţile de studiu	Componenta modulului	Număr credite ECTS	Finalităţi de studiu / Competenţe specifice																
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Botanica	F	11		+		+	+	+			+	+	+	+	+		+		+
Zoologia	F	11		+		+	+	+			+	+	+	+	+				+
Ecologia generală	F	6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+
Fiziologia vegetală	F	6		+		+		+		+	+			+		+		+	+
Tehnologii informaţionale de comunicaţie	G	4	+	+		+		+	+		+	+	+		+	+		+	+
Limba străină	G	8	+									+	+	+	+	+	+	+	+
Filozofia	U	3	+	+				+			+			+		+		+	+
Managementul mediului	U	6	+	+	+	+	+	+	+			+			+		+	+	+
Legislaţia mediului	U	2	+	+	+	+	+	+	+						+		+		
Pedologia generală	S	4		+		+	+	+				+			+		+	+	+
Ingineria ambientală	S	6		+		+	+	+		+		+			+	+	+	+	+
Auditul ecologic	S	6			+	+	+	+				+			+	+		+	+
Expertiza ecologică de stat	S	4			+	+	+	+			+	+			+		+	+	+
Analiza calităţii apelor	S	5			+	+	+	+		+		+		+	+		+		+
Conservarea biodiversităţii	S	4		+	+	+	+	+	+		+	+			+		+	+	+
Protecţia mediului	S	3	+		+	+	+	+	+			+	+		+		+	+	+
Gestionarea deşeurilor	S	2			+	+	+	+				+		+	+	+	+	+	+

Notă: domeniul Ecologie se axează pe formarea competenţelor în cele două ramuri mari ale ştiinţelor ecologice: Ecologie şi protecţia mediului. Stagiile de practică vin să formeze, pe lîngă competenţele generale sistemice şi competenţe specifice de învăţare şi de cercetare, pregătind traseul pentru Ciclul II.

Ciclul II - Studii superioare de master

- ***Competenţe generale***

- Cunoașterea și înțelegerea fondată pe cunoștințele obţinute la ciclul I (licenţă) în ecologie și extinsă în dezvoltarea și aplicarea ideilor în contextul de cercetare;
- Capacitatea de analiză și sinteză a datelor, proceselor și fenomenelor din domeniul mediului;
- Aplicarea cunoștințelor teoretice în cercetarea mediului;
- Aplicarea tehnologiilor informaţionale în domeniul studierii și cercetării mediului;
- Trierea informaţiei necesare pentru realizarea unui studiu ecologic complex;
- Lansarea ideilor originale despre realitatea ecologică;
- Stabilirea priorităţilor studiilor interdisciplinare în cercetările ştiinţifice;
- Aplicarea diverselor modalităţi de autoinstruire și autoperfecţionare în domeniul ecologiei.

- ***Competențe specifice, rezultate din realizarea programelor de master în Ecologie și protecția mediului:***

1. Argumentarea utilizării unei anumite metodologii în studiul biodiversităţii și protecţiei resurselor naturale;
2. Stabilirea obiectivelor evoluţiei calităţii componentelor principale de mediu în scopul evidenţierii și impunerii măsurilor de protecţie, conservare și reconstrucţie;
3. Analiza informaţiilor de mediu la nivel regional, continental sau global pentru utilizarea lor în cadrul programelor naţionale,
4. Aprecierea și evaluarea situaţiilor de risc în cazul poluării mediului;
5. Gestionarea unei situaţii de criză în domeniul mediului;
6. Utilizarea metodelor de realizare a cercetărilor ştiinţifice în domeniul monitoringului ecologic;
7. Elaborarea proiectelor de cercetare în domeniul monitoringului ecologic;
8. Aplicarea noilor tehnologii informaţionale în domeniul monitoringului ecologic;
9. Aplicarea diverselor modalităţi de autoinstruire și autoperfecţionare în domeniul managementului și monitoringului ecologic;
10. Realizarea proiectelor de cercetare ştiinţifică demonstrînd un înalt grad de autonomie;
11. Interpretarea concepţiilor ecologice în vederea realizării lucrărilor proprii;
12. Stabilirea priorităţilor studiilor interdisciplinare în cercetările ştiinţifice;
13. Adaptarea realizărilor ştiinţifice din alte domenii la investigaţiile ecologice;
14. Selectarea metodele eficiente de luare a unei decizii profesionale;
15. Utilizarea modalităţilor eficiente de formare a conștiinţei sociale;
16. Influenţarea opiniei publice în vederea obţinerii rezultatului ştiinţific scontat;
17. Estimarea cunoștințelor obţinute înainte de a le utiliza într-un scop anumit;
18. Abordarea sistemică a mediului natural și a societăţii;
19. Administrarea proiectelor sociale;

20. Identificarea metodelor adecvate obiectivelor cercetării biodiversităţii şi protecţiei resurselor naturale;
21. Luarea deciziilor la nivel organizaţional;
22. Determinarea gradului de funcţionalitate a rezultatelor investigaţiilor ştiinţifice în ecologie;
23. Cunoașterea și aplicarea realizărilor științifice din domeniul ecologiei și altor discipline înrudite în activitatea profesională;
24. Utilizarea tehnologiilor contemporane în colaborarea profesională.

Ciclul III - Studii superioare de doctorat

- ***Competenţe generale:***

– Cunoașterea și înţelegerea la cel mai avansat nivel în specialitatea ecologie și extinsă în dezvoltarea și aplicarea ideilor în contextul de cercetare;
– Capacitatea de analiză și sinteză la cel mai avansat nivel a datelor, proceselor și fenomenelor din domeniul mediului;
– Aplicarea celor mai avansate tehnologii informaţionale în domeniul studierii și cercetării mediului;
– Aplicarea celor mai avansate şi specializate tehnici în domeniul cercetării ecologice
– Expunere unor concepte de înalt nivel, teoretic și practic, în domeniul ecologiei.
– Lansarea ideilor sau proceselor aflate în avangarda unei situaţii de muncă sau de studiu, inclusiv cercetarea.

- ***Competenţe specifice:***

1. Argumentarea utilizării unei anumite metodologii în studiul aprofundat referitor la tematica tezei de doctor;
2. Realizarea proiectelor de cercetare ştiinţifică demonstrînd cel mai înalt grad de autonomie;
3. Stabilirea priorităţilor studiilor interdisciplinare în cercetările ştiinţifice;
4. Selectarea celor mai eficiente metode de luare a unei decizii profesionale;
5. Utilizarea celor mai eficiente modalităţi de formare a conştiinţei sociale;
6. Identificarea celor mai adecvate metode în conformitate cu obiectivele cercetării la tematica tezei de doctor;
7. Determinarea gradului de funcţionalitate a rezultatelor investigaţiilor ştiinţifice în ecologie;
8. Cunoașterea și aplicarea realizărilor științifice din domeniul ecologiei și altor discipline înrudite în activitatea profesională;
9. Modelarea efectelor factorilor de mediu și identificarea soluţiilor necesare diminuării degradării produse de către aceștia;
10. Evaluarea unor strategii ce urmează a fi implementate pentru a rezolva probleme specifice ecologiei.
11. Proiectarea, realizarea și evaluarea activităţilor multidisciplinare de cercetare ştiinţifică.
12. Utilizarea celor mai contemporane tehnologii în colaborarea profesională.

3.2. Proces de consultare cu persoanele și instituţiile cheie (angajatorii, absolvenţii, tinerii specialiști etc.)

Pentru ca specialitatea Ecologie să poată funcţiona și fi viabilă pe piaţa muncii, specialiștii ce pregătesc cadre în acest domeniu au determinat necesitatea ei și deci deschiderea spre piaţa muncii. În baza concepţiei de pregătire a specialiștilor în domeniul *Ecologiei*, ce se discută în cadrul catedrei de specialitate, se fac propuneri pentru planul de studii. Aceste propuneri sînt discutate de către Comisiile metodice și aprobate în Consiliul profesoral al facultăţilor. În ultimă instanţă, cadrul instituţional, care aprobă schimbările din planul de învăţămînt este Senatul USM. Deoarece studentul și profesorul sînt cei doi actanţi ai procesului de învăţămînt, iar în condiţiile actuale ale dezvoltării universităţilor se mizează pe accentuarea acestei colaborări, au fost întreprinse măsuri de implicare a studenţilor în managementul calităţii studiilor, inclusiv și în discutarea conţinutului planului de învăţămînt. De cele mai multe ori, însă, funcţionalitatea studiilor este sporită prin introducerea noilor discipline, inclusiv în categoria celor opţionale sau liber alese, care contribuie considerabil la elaborarea unui demers didactic individual pentru studenţi.

În scopul prevenirii anacronismului în educaţie la nivel de catedră se promovează iniţiativele constructive orientate spre îmbunătăţirea, perfecţionarea disciplinelor din planul de învăţămînt. În acest scop în funcţie de cerinţele pieţei muncii s-au consultat instituţiile cheie: Ministerul Mediului, Institutul de Ecologie și Geografie, Agenţia „Apele Moldovei", Agenţia pentru Geologie și Resurse Minerale, Agenţia Naţională de Reglementare a Activităţilor Nucleare și Radiologice, Inspectoratului Ecologic de Stat, Serviciului Hidrometeorologic de Stat, Serviciului Piscicol, Agenţia „Moldsilva", Agenţia Relaţii Funciare și Cadastru, Centrului Naţional Științifico-Practic de Medicină Preventivă, Agenţia Sanitar-Veterinară și pentru Siguranţa Produselor de Origine Animală și Inspectoratul General de Supraveghere Fitosanitară și Control Semincer, Institutului Naţional de Metrologie și Standardizare din Republica Moldova. De asemenea au fost consultaţi reprezentanţii a așa ONG-uri de mediu ca: "Rec Moldova", "Biotica", "Eco-Tiras".

4. VOLUMUL DE MUNCĂ ȘI ECTS

4.1. Volumul de muncă pentru programele tipice de formare, exprimat în credite ECTS:

- Ciclul I (180)
- Ciclul II (120)
- Ciclul III (180)

Ciclul	1 credit ECTS = 30 ore de lucru al studentului
I Licenţă	180 credite
II Master	120 credite
III Doctorat	180 credite

4.2. Orientări și diferenţe în Spaţiul European al Învăţămîntului Superior în domeniul dat

Domeniul de formare profesională "Ecologie" se regăseşte în nomenclatorul specialităţilor din majoritatea ţărilor europene, cu aceeași denumire, fiind încadrat, de regulă, în cadrul facultăţii de Biologie: Universitatea din Bucureşti, România – specialitatea Ecologie și protecţia mediului; Universitatea Alexandru Ioan Cuza, Iași, România – specialitatea Ecologie și protecţia mediului; Universitatea Naţională Taurida „V. I. Vernadski", Simferopol, Ucraina – specialitatea Ecologie și protecţia mediului; Universitatea de Stat din Belarus, Minsc – Ecologie generală; în cadrul facultăţii Apelor, Atmosferei și Mediului, Universitatea Resurselor Naturale și Ştiinţelor Aplicate ale Vieţii, Viena, Austria – specialitatea Mediul și managementul bioresurselor.

Diferenţele majore în spaţiul european în ceea ce priveşte formarea profesională iniţială în domeniul ecologiei ţin mai degrabă de prioritatea acordată unei sau altei ecologii ramurale mai degrabă decît de diferenţe strategice de formare. În Republica Moldova, ramura pe care o dezvoltăm, atît la nivel de domeniu de formare profesională, cît și ca domeniu de cercetare este dictată de necesităţile economice și sociale ale societăţii contemporane autohtone. Criza problemelor ecologice, pe de o parte, și integrarea europeană pe de alta furnizează o adevărată piaţă de desfacere pentru specialiştii din domeniul ecologiei contemporane. Totodată, datorită faptului că planurile de studiu au fost racordate cerinţelor europene în domeniu, vom accentua că sistemul de competenţe dezvoltat la primul ciclu este similar celor europene, diferenţele constituindu-se în baza specificul ţării noastre.

În ţările care au aderat la Procesul de la Bologna, durata studiilor la ciclul I (licenţă) este de 3 ani și la ciclul II master este de 2 ani (de ex. România), iar în cazul celor care nu au aderat la procesul menţionat este de 5 ani la I ciclu și 1-1,5 ani în (Belarus, Ucraina). Planurile de învăţămînt la I ciclu la Universitatea din Bucureşti, România – Ecologie și protecţia mediului și Universitatea „Alexandru Ioan Cuza", Iași, România – Ecologie și protecţia mediului au de asemenea 180 credite (cu durata studiilor 3 ani).

5. ÎNVĂŢAREA, PREDAREA ȘI EVALUAREA

Misiunea și obiectivele catedrei responsabile de formarea profesională iniţială în domeniul ecologiei se reflectă în standardul educaţional / profesional care exprimă ansamblul de competenţe pe care le deţine specialistul format în cadrul domeniului (fapt demonstrat prin evaluările randamentului academic). Aprecierea standardului educaţional / profesional ca finalitate a procesului de formare profesională iniţială ne permite să stabilim nişte criterii de evaluare clare și creează un mecanism funcţional prin care sînt corelate eficient toate elementele procesului de învăţămînt – învăţarea, predarea și evaluarea. Promovarea dimensiunii europene prin învăţămînt antrenează o serie de consecinţe în tehnicile de predare–învăţare–evaluare. Aceasta cel mai bine se reflectă prin efectuarea stagiilor de practică.

Un rol important în pregătirea specialiștilor ecologi o are practica de teren. În primul ciclu de învăţămînt se efectuează practica de teren la botanică și zoologie în scopul cunoașterii biodiversităţii lumii vii a Republicii Moldova și pentru a cunoaște speciile rare și pe cale de dispariţie de plante și animale, care au nevoie de un regim special de ocrotire de către stat. Practica de iniţiere pe teren se efectuează în diverse localităţi a R. Moldova, în special în or. Chișinău, Bădragii vechi (Edineţ), Rezervaţia naturală Științifică „Plaiul Fagului" (Rădenii Vechi, r-nul Ungheni și Rezervaţia naturală peisagistică „Trebujeni" și Orheiul–Vechi (r-nul Orhei) pentru a avea posibilitatea de a studia biodiversitatea din diferite biotopuri caracteristice pentru republică, precum și starea ecologică a factorilor ecologici abiotici și biotici..

O altă practică desfășurată tot în cadrul primului ciclu este practica de specializare efectuată în cadrul Ministerului Mediului, Inspectoratului Ecologic de Stat și subdiviziunilor acestuia (Agenţii ecologice, Inspecţii Ecologice), precum și în cadrul instituţiilor și organizaţiilor afiliate Ministerului Ecologiei și Resurselor Naturale ca: Institutul de Ecologie și Geografie, Agenţia de Stat pentru Geologie „AgeOm", Serviciul de Stat „Hidrometeo" ș.a. În cadrul acestei practici studenţii fac cunoștinţă cu cadrul instituţional, legislativ și normativ ce stau la baza protecţiei mediului ambiant și dezvoltării durabile a resurselor naturale.

În ciclul doi (Master) se efectuează practica de specialitate la Biodiversitatea și protecţia resurselor naturale, în cadrul căreia sînt studiate și cercetate principalele obiective naturale prevăzute în curriculumurile la disciplinele din planul de învăţămînt și a practicii și anume: ecosistemele de baltă, luncile rîurilor, de stepă (rezervaţia peisagistică „Trebujeni"), silvice (Rezervaţia naturală științifică „Plaiul Fagului"), apele de suprafaţă (iazurile, lacurile, rîurile din raionul practicii), ecosistemele antropice (livezi, cîmpuri cu diferite culturi agricole, parcurile din Chișinău (Parcul „Valea Morilor", Dendrariul, Parcul „Ștefan cel Mare"), etc.). O atenţie deosebită se acordă stării ecologice ale acestora, gradului de poluare, principalilor poluanţi din raionul practicii și propunerea unor măsuri de ameliorare. În aceste scopuri sînt folosite diferite instrumente și aparataj de cîmp, luarea probelor de apă, sol, plante afectate etc., sînt fixate probele luate, caracterizate, analizate, fotografiate, precum și alte metode elementare de cercetare. Realizarea planului practicii se efectuează prin ieșirea pe teren, notarea în zilnic a celor observate și cercetate și prelucrarea ulterioară ale materialelor culese.

De asemenea sînt propuse studenţilor teme științifice de grup așa ca: „Apele de suprafaţă – starea ecologică și ameliorarea ei", „Apele de suprafaţă din or. Chișinău – starea ecologică, amenajarea și protecţia lor", „Ecosistemele de stîncă –– aspectul ecologic și estetic, utilizarea în scopuri turistice (Orheiul–Vechi, Trebujeni)", „Ecosistemele forestiere („Plaiul Fagului")", care servesc ca material de dare de seamă a masteranzilor și participarea la conferinţele științifice. Un loc deosebit se acordă fixării fotografice și filmarea peisajelor naturale, materiale care servesc pentru panourile afișate la facultate pentru propagare și educaţie ecologică și material didactic în cadrul orelor de curs.

În cadrul aceleiași practici se efectuează partea a doua a ei realizată în scopul de a efectua cercetări științifice în conformitate cu tema tezei de magistru efectuată

desinestătător de fiecare masterand sub conducerea conducătorului științific. Aceste practici se efectuează în dependenţă de tema tezei de magistru (laboratoarele științifice a USM și a altor instituţii științifice a RM).

Practica de licenţă se efectuează de fiecare student după un plan individual conform temei tezei de licenţă sub conducerea conducătorului științific. Rezultatele obţinute servesc ca bază pentru teza de licenţă. Specificul acestor practici constă în faptul că studenţii și magistranzii însușesc metode contemporane de studiere a componentelor mediului ambiant și a diversităţii lumii vii. Obţin abilităţi practice care vor servi drept bază științifico-practică în domeniul profesional ecologic în care vor activa după absolvire.

6. Sporirea calităţii

Misiunea cadrelor didactice angajate în formarea profesională iniţială în domeniul Ecologie este de a realiza o formare profesională de calitate, de a forma specialiști în ecologie, care vor fi competitivi pe piaţa muncii din ţară și de peste hotarele ei.

Una din direcţiile prioritare a procesului de învăţământ realizat în cadrul domeniului Ecologie o constituie asigurarea calităţii. Evaluarea calităţii se realizează în baza cîtorva indicatori de bază, care la rîndul lor determină criterii pentru evaluarea altor elemente ale procesului de învăţământ: *Evaluarea randamentului academic*. Acest indicator presupune prezenţa unui întreg sistem de proceduri de evaluare ce are drept scop constatarea calităţii produsului, competenţelor viitorilor specialiști. *Evaluarea resurselor și condiţiilor didactico-metodice de realizare a procesului de învăţământ*, e*valuarea calităţii învăţământului prin evaluarea activităţii profesorilor de către studenţi*. Această procedură are drept scop determinarea eficienţei studiilor prin prisma aprecierii făcute de către cei care beneficiază de serviciile oferite de către cadrele noastre didactice.

Componenta formativă generează o altă viziune supra curriculei universitare, care se axează înainte de toate pe formare de competenţe și nu pe transmitere de informaţii. Astfel curriculum-urile pentru cursuri sînt elaborate în corespondenţă cu standardul socio-profesional și adaptat la cerinţele pieţei muncii prin procesul de consultanţă cu angajatorii. Totodată, instrumentul prin care este asigurată transparenţa studiilor este ECTS, implementat cu succes în Universitatea de Stat din Moldova. Creditele academice transferabile asigură accesul studentului la un cadru transparent al calificărilor și mobilitate academică și deschide perspective pentru instruirea pe parcursul vieţii.

Calitatea procesului de pregătire a specialiștilor în domeniul de formare profesională 424 Ecologie este asigurată în ordine ierarhică în următorul mod:

1. *Secţia managementul calităţii*, care este în subordinea ierarhică a Prorectorului responsabil cu calitatea la nivel de instituţie.
2. *Consiliul de asigurare a calităţii* ce se supune direct Rectorului instituţiei și constă din prorector responsabil pe calitate, șeful secţiei Managementul calităţii, șeful departamentului cercetări, un membru al fiecărei facultăţi, reprezentanţi ai studenţilor, angajatorilor, absolvenţilor.

3. *Comisiile de asigurare a calității* ce se subordonează Consiliului de asigurare a calității și secției Managementul calității. În cadrul facultății responsabile de pregătirea specialiștilor în Ecologie, comisia respectivă are următoarea componență: președintele Comisiei, decanul facultății, prodecanul facultății, șefii de catedră, reprezentanți ai corpului profesoral și ai studenților. La nivel de catedră, responsabilul pentru asigurarea calității este și membru al Comisiei pentru asigurarea calității la facultate. El realizează activități de planificare și desfășurare a auditului intern la nivel de catedră, realizează evaluările individuale și are ca obiectiv instruirea personalului, conlucrarea cu comisia de asigurare a calității de la facultate, cu studenții, absolvenții și angajatorii în vederea îmbunătățirii programelor de studii, curriculei disciplinare, procesului de predare-învățare-evaluare și a altor servicii oferite de membrii catedrei.

CADRUL NAȚIONAL AL CALIFICĂRILOR
Învățămînt Superior

Ciclul I – studii superioare de licență
Ciclul II – studii superioare de master
Ciclul IiI – studii superioare de doctorat

DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ
425 Geografie

INSTITUȚIA COORDONATOARE - UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

COORDONAREA PROIECTULUI

Nr. crt.	*Instituția/organizația/ structura*	*Persoana*	*Funcția/titlu/grad științific/didactic*	*Semnătura*	*Data*
1.	Universitatea de Stat din Moldova	Mihai Coșcodan	Șef catedră Științe ale Solului, Geologie și Geografie, conf. univ., dr.		16.12.2010
2.	Universitatea de Stat din Tiraspol, facultatea Geografie	Igor Codreanu	Decan, conf. univ., dr.		

II. Parteneri sociali

Nr. crt.	*Instituția/organizația/ structura*	*Persoana*	*Funcția/titlu/grad științific/didactic*	*Semnătura*	*Data*
1.	Ministerul Mediului	Lazăr Chirică	Viceministru, conf. univ., dr.		
2.	Institutul de Ecologie și Geografie al Academiei de Științe din Moldova, Laboratorul de Climatologie	Maria Nedealcov	Șef de laborator, dr.		20.12.2010

Coordonatori elaborare:
Sochircă V., dr., conf. univ.;
Coșcodan M., dr., conf. univ.;
Hămuraru M., dr., conf. univ.

1. Introducere în domeniul de formare profesională

1.1. Descriere generală a domeniului

Domeniul de formare profesională **425. Geografia** se încadrează în domeniul general de studiu **42. Ştiinţe ale naturii** şi include specialitatea **425.1. Geografie**.

Geografia contemporană este un sistem de ştiinţe care studiază mediul natural şi cel antropic, sub raport spaţial, dinamic şi sistemic. Geografia este situată la interferenţa ştiinţelor naturii (prin ramura Geografie fizică) şi a celor sociale (prin ramura Geografie umană). Pregătirea în domeniul Geografiei formează o viziune complexă şi multidimensională asupra lumii înconjurătoare şi a problemelor cu care aceasta se confruntă în perioada contemporană a globalizării.

Scopul general al domeniului de formare profesională „Geografia" este formarea specialiştilor geografi, dezvoltînd competenţe pentru a activa în domeniile cercetării, aplicativ şi educaţional, contribuind la investigarea şi gestionarea adecvată a mediului natural şi a celui antropic.

Programul de formare profesională este fundamentat pe baza unui plan de învăţămînt ce cuprinde discipline din următoarele componente: **a) fundamentală**, care formează competenţe de bază la specialitate, ce permit abordarea ştiinţifică a domeniului (Geografia fizică generală, Geografia umană generală, Geologia generală, Topografia şi cartografia, Meteorologia şi climatologia, Geomorfologia ş.a.); **b) de formare a abilităţilor şi competenţelor generale** (Limbi străine, Tehnologii informaţionale–SIG); **c) de orientare socio-umanistică** (Filozofia, Geografia politică ş.a.), componente menite să formeze competenţe de cultură generală, aplicabile atît domeniului, cît şi vieţii sociale a absolventului; **d) de orientare spre specializare** (Hidrologia, Geografia populaţiei, Geografia fizică a continentelor şi oceanelor, Geografia umană regională ş.a.), care au ca obiectiv formarea competenţelor specifice domeniului; **e) de orientare către alt domeniu de formare în ciclul II (master)** (Economia mediului, Geoecologia mediului, Geografia turismului ş.a.); **f) modulul psiho-pedagogic** (Psihologia generală, Pedagogia, Didactica geografiei, Etica profesională ş.a.), care formează competenţe în domeniul educaţional; studenţii pot opta pentru acest modul, iar după urmarea integrală a acestuia absolvenţii pot activa în calitate de profesor de geografie în instituţiile de învăţămînt.

Planul de învăţămînt elaborat pentru ciclul I Licenţă cuprinde spectrul de discipline necesar formării profesionale la specialitatea Geografie. Studenţii sînt organizaţi astfel încît pregătirea teoretică şi cea practică să fie cît mai eficiente şi legate de cerinţele pieţei muncii. Astfel, specificul domeniului Geografie impune realizarea unor aplicaţii practice pe teren şi în instituţii specializate, pentru care sînt prevăzute 8 stagii de practică. Obţinerea competenţelor este concepută prin două modalităţi: una obligatorie, care vine să asigure pregătirea teoretică de specialitate şi alta opţională - determinată de libera alegere a studenţilor, în funcţie de interesele specifice. În acest sens, sînt prevăzute discipline opţionale (Landşaftologia, Procese şi fenomene de risc, Teoria şi metodologia geografiei ş.a.) şi discipline la libera alegere (Botanica cu elemente de geobotanică, Demografia).

Domeniul de formare profesională "Geografie" se regăsește în nomenclatorul specialităţilor din majoritatea ţărilor europene, cu aceeaşi denumire, fiind încadrat, de regulă, în facultăţi de Geografie sau în facultăţi de Ştiinţe ale Naturii, de Ştiinţe ale Naturii şi Geografie, de Geografie şi Istorie etc.

1.2. Caracteristici-cheie:

Nivelul	Licenţă (ciclul I)	Master (Ciclul II)	Doctorat (Ciclul III)
Durata studiilor	3 ani / 4 ani*	2 ani	3 ani / 4 ani*
Credite de studiu ECTS	180 credite	120 credite	180 credite
Forma de organizare	învăţământ de zi; învăţământ cu frecvenţă redusă	Învăţământ de zi	Învăţământ de zi; învăţământ cu frecvenţă redusă
Condiţii de acces	diplomă de BAC, diplomă de studii medii de specialitate	diplomă de licenţă, diplomă echivalentă	diplomă de master, diplomă echivalentă
Precondiţii	Realizarea finalităţilor învăţământului preuniversitar	Realizarea finalităţilor învăţământului superior (Ciclul I, Licenţă (180/240 credite); Susţinerea examenului de admitere	Realizarea finalităţilor învăţământului superior (Ciclul I, Licenţă şi Ciclul II, Master); Susţinerea examenului de admitere
Stagii de practică	cu titlu obligatoriu (15-20 credite)	cu titlu obligatoriu (10 credite)	–

Reguli de examinare și evaluare	• Evaluarea inițială – diagnostică; curentă –formativă; finală –sumativă sînt obligatorii; • Evaluarea curentă –formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale – sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe.	• Evaluarea inițială – diagnostică; curentă –formativă; finală – sumativă sînt obligatorii; • Evaluarea curentă –formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale – sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe formate preponderent prin lucru individual.	• Evaluarea este centrată pe produsele cercetării; • Evaluarea curentă –formativă se realizează prin susținerea referatelor științifice, a rapoartelor anuale, a examenelor din cadrul programului de doctorat; • Evaluarea finală se realizează prin susținerea tezei de doctor.
Modalitate de evaluare finală	Examen de licență: 1. examen la disciplina fundamentală; 2. examen la disciplina de specialitate; 3. susținerea tezei de licență.	Susținerea tezei de master	Susținerea tezei de doctor
Certificare	Diploma de licență în științe ale naturii	Diploma de master în științe ale naturii	Diploma de doctor în geografie
Titlu acordat	Licențiat în științe ale naturii	Master în științe ale naturii	Doctor în geografie
Drepturi pentru absolvenți	• A aplica pentru programe de master; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în cîmpul muncii.	• A aplica pentru programe de doctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în cîmpul muncii.	• A aplica pentru programe postdoctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în cîmpul muncii.
Organ responsabil pentru autorizarea programelor	Ministerul Educației ANACIP	Ministerul Educației ANACIP	ANACIP

* Conform prevederilor regulamentare studiile cu frecvență redusă au durata cu un an mai mult decît studiile cu frecvență de zi.

2. Titluri (calificări) și ocupații

2.1. Descrierea calificării

Ciclul	Titlul acordat / Competențe specifice	Nivelul de referință European Qualification Framework (EQF)
Ciclul I - Studii superioare de licență	**Licențiat în științe ale naturii.** Rezultatele corespunzătoare nivelului 6: • Cunoașterea avansată și înțelegerea critică a noțiunilor, conceptelor, fenomenelor, proceselor, teoriilor și principiilor din domeniul geografiei; • Aplicarea cunoștințelor avansate și a abilităților formate în rezolvarea unor situații-problemă din domeniul geografiei; • Gestionarea de activități sau proiecte în domeniul geografiei, prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor în situații de muncă sau de studiu imprevizibile; • Asumarea responsabilității pentru gestionarea dezvoltării profesionale a indivizilor și grupurilor în domeniul geografiei.	6
Ciclul II - Studii superioare de master	**Master în științe ale naturii.** Rezultatele corespunzătoare nivelului 7: • Cunoașterea aprofundată a dezvoltărilor teoretice, metodologice și practice specifice domeniului de specializare/programului (Geografie aplicată etc.), ca bază a unei gîndiri și/sau cercetări originale; • Conștientizarea critică a cunoștințelor din domeniul de specializare/program și a cunoștințelor aflate la interferența cu domeniile înrudite și utilizarea adecvată a limbajului specific, a cunoștințelor de specialitate pentru explicarea și interpretarea unor situații noi, în contexte mai largi asociate domeniului; • Utilizarea integrată a aparatului conceptual și metodologic, pentru rezolvarea problemelor din mediul geografic, pentru dezvoltarea de noi cunoștințe și proceduri și pentru integrarea cunoștințelor din diferite domenii; • Gestionarea și transformarea situațiilor din domeniul geografiei, care sînt complexe, imprevizibile și necesită noi abordări strategice; • Asumarea responsabilității pentru a contribui la cunoștințele și practicile din domeniul geografiei și/sau pentru revizuirea performanței strategice.	7

Ciclul III - Studii superioare de doctorat	**Doctor în geografie.** Rezultatele corespunzătoare nivelului 8: • Cunoașterea la cel mai avansat nivel a dezvoltărilor teoretice, metodologice și practice dintr-un domeniu al științelor geografice și/sau din cel aflat la interferența dintre diferite domenii; • Demonstrarea abilităților și tehnicilor celor mai avansate și specializate, inclusiv de sinteză și evaluare, pentru rezolvarea problemelor critice de cercetare și/sau inovație și pentru extinderea și redefinirea cunoștințelor existente sau a practicilor în domeniul științelor geografice; • Demonstrarea unui nivel ridicat de autoritate, inovație, autonomie, de integritate științifică și profesională și a unui angajament susținut pentru dezvoltarea de noi idei sau procese aflate în avangarda științelor geografice.	8

2.2 Ocupații tipice pentru absolvenții domeniului dat (nomenclatorul profesiilor/clasificatorul ocupațiilor) pe cicluri

Nivelul calificării	Specialitatea	Ocupații tipice
Ciclul I - Studii superioare de licență	Geografie	21704. Geograf; 24069. Profesor de geografie în învățământul secundar (gimnazial, profesional); 21717. Ghid turism intern.
Nivelul calificării	**Program de master în:**	**Ocupații tipice**
Ciclul II - Studii superioare de master	1. Geografie fizică 2. Geografie umană 3. Geografie aplicată	20450. Cercetător-stagiar (în învățământ); 20500. Colaborator științific (în învățământ); 25864. Tehnician protecția mediului (tehnician ecolog); 24496. Specialist principal (geografie); 23122. Manager (în turism); 20252. Asistent universitar; 22864. Lector universitar.

Ciclul III - Studii superioare de doctorat	• Geografie fizică, geofizica și geochimia landșafturilor; • Geografie economică, socială și politică; • Geomorfologie și geografie evolutivă; • Biogeografie și geografia solurilor; • Hidrologie continentală, resurse acvatice, hidrochimie; • Meteorologie, climatologie, agrometeorologie; • Protecţia mediului ambiant și folosirea raţională a resurselor naturale; • Cartografie geografică și geoinformatică.	20500. Colaborator ştiinţific; 23122. Manager (în instituţii de învăţământ); 22867. Lector superior universitar; 20612. Conferenţiar universitar; 24078. Profesor universitar.

2.3. Rolul domeniului în alte programe de formare

Domeniul geografie, prin specificul său interdisciplinar, poate contribui la formarea competenţelor în diverse domenii ale ştiinţelor naturii și ale celor umanistice. În cadrul Ştiinţelor naturii, la specialităţile Geologie, Ştiinţe ale solului, Ecologie, Silvicultură, sînt necesare cursuri speciale de Geomorfologie, Topografie și Cartografie, Hidrologie, Meteorologie și Climatologie, Landșaftologie (Peisagistică), cu statut de discipline fundamentale și de orientare spre specializare. La specialitatea Meteorologie sînt necesare cursurile de Geografie fizică generală, Geomorfologie, Climatologie, Hidrologie, cu statut de discipline fundamentale și de orientare spre specializare. La specialitatea Biologie este necesar cursul de Biogeografie, cu statut de disciplină de orientare spre specializare. Aceste discipline contribuie la dezvoltarea competenţelor de tip interdisciplinar, privind evaluarea rolului tuturor componentelor mediului ambiant, sub raport spaţial și sistemic etc.

În cadrul Ştiinţelor umanistice în domeniile Ştiinţe economice, Relaţii internaţionale sînt necesare cursuri speciale de Geografie economică, Geografie politică, cu statut de discipline de orientare spre specializare; în domeniile Istorie, Ştiinţe politice, Jurnalism și Ştiinţe ale comunicării sînt necesare cursurile de Geografie umană, Geografie politică/Geopolitică, cu statut de discipline de orientare spre specializare, care ar contribui la dezvoltarea competenţelor de tip interdisciplinar: formarea unei viziuni spaţiale asupra societăţii umane, a activităţilor economice, a proceselor și fenomenelor sociale, abilitatea de a aborda sistemic și spaţial diverse probleme sociale, cunoașterea și înţelegerea diversităţii umanităţii, a regiunilor și statelor.

3. Finalităţi de studiu și competenţe

3.1. Descrierea finalităţilor de studiu și a competenţelor

Ciclul I - Studii superioare de licență

- ***Competenţe generale:***

- Cunoașterea și înţelegerea noţiunilor, conceptelor, teoriilor și metodelor de bază ale geografiei și utilizarea lor adecvată în comunicarea profesională.
- Aplicarea cunoștinţelor teoretice și a abilităţilor, a unor principii și metode de bază, pentru rezolvarea de situaţii-problemă din domeniul geografiei, în condiţii de asistenţă calificată.
- Utilizarea adecvată de criterii și metode de evaluare, pentru a cumula și interpreta date relevante, a aprecia calitatea și limitele unor concepte, procese, fenomene, metode și teorii din domeniul geografiei.
- Utilizarea tehnologiilor informaţionale și a unei limbi străine, pentru a comunica informaţii, idei, probleme și soluţii în domeniul geografiei.
- Dezvoltarea abilităţilor de învăţare necesare studiului modern în domeniul geografiei, cu un grad ridicat de autonomie, prin asumarea responsabilităţii pentru luarea deciziilor.

- ***Competenţe specifice:***

1. Utilizarea terminologiei geografice în prezentarea și explicarea informaţiei geografice.
2. Generalizarea cunoștinţelor din științele geografice și cele complementare geografiei.
3. Observarea și perceperea componentelor, proceselor și fenomenelor geografice și a relaţiilor dintre ele.
4. Aplicarea metodelor de cercetare în domeniul geografiei.
5. Aplicarea unor elemente din alte științe (matematică, fizică, chimie, biologie, istorie, economie ș.a.) în studierea și cercetarea mediului geografic.
6. Măsurarea, calcularea și determinarea parametrilor cantitativi în studierea și cercetarea mediului geografic.
7. Interpretarea, elaborarea și utilizarea materialelor grafice și cartografice referitoare la mediul geografic.
8. Realizarea unor aplicaţii practice de laborator sau pe teren în domeniul geografiei.
9. Aplicarea teoriilor studiate asupra unui sistem natural sau social.
10. Caracterizarea componentelor, proceselor și fenomenelor naturale și antropice de caracter geografic.
11. Explicarea legităţilor, proceselor și fenomenelor geografice la nivel local, regional și global.
12. Identificarea și argumentarea relaţiilor cauzale dintre componente, procese și fenomene naturale și sociale.

13. Evaluarea corectă a situaţiilor-problemă din mediul geografic, propunerea unor soluţii adecvate, aplicarea și implicarea în rezolvarea acestora.
14. Adaptarea și comunicarea coerentă a informaţiilor și a problemelor de caracter geografic specialiștilor și nespecialiștilor în domeniu.
15. Accesarea, selectarea și sistematizarea informaţiilor cu caracter geografic prin intermediul sistemelor informaţionale de comunicaţii.
16. Evaluarea legităţilor, proceselor și fenomenelor geografice la nivel local, regional și global.

3.2. Corelaţia „finalităţi de studiu și competenţe – curriculum”

Ciclul I Licenţă

Unitate de curs (modul)	Cod	Număr credite ECTS	Finalităţi de studiu scontate / Competenţe specifice															
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Geografia fizică generală	F	5	+	+	+		+	+	+		+	+	+	+		+		+
Geografia umană generală	F	4	+	+	+		+	+	+		+	+	+	+	+	+		+
Geologia generală	F	6		+	+		+	+	+	+	+	+		+	+			+
Topografia și cartografia	F	5	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+		+	+	+
Meteorologia și climatologia	F	5	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+		+
Geomorfologia	F	6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+
Tehnologii informaţionale (SIG)	G	4	+	+	+	+	+	+	+				+	+	+	+	+	+
Geografia populaţiei	U	5	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+		+
Hidrologia	S	6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+
Geografia fizică a continentelor și oceanelor	S	11	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+		+
Geografia umană regională	S	10	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+		+
Geografia fizică a R. Moldova	S	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+
Geografia umană a R. Moldova	S	4	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+		+

3.1. Descrierea finalităţilor de studiu și a competenţelor

Ciclul II - Studii superioare de master

- ***Competenţe generale:***

- Cunoașterea și înțelegerea aprofundată a noţiunilor, conceptelor, teoriilor și metodelor de bază și conștientizarea critică a cunoștinţelor din domeniul programului de master, care asigură o abordare originală în dezvoltarea sau aplicarea lor, în contextul cercetării sau cel aplicativ.
- Aplicarea integrată a cunoștinţelor teoretice, aparatului conceptual și metodologic, în condiţii de informare incompletă, pentru a rezolva probleme teoretice și practice noi din domeniul programului de master.
- Utilizarea criteriilor și a metodelor de evaluare, pentru a formula judecăţi de valoare, pe baza unor date incomplete și a fundamenta decizii constructive, în domeniul programului de master.
- Aplicarea tehnologiilor informaţionale, a unei limbi străine, a tehnicilor de management al informaţiei, pentru a comunica concluzii și a esenţializa cunoștinţele în domeniul programului de master.
- Elaborarea și gestionarea de proiecte profesionale și/sau de cercetare, în mod autonom, utilizînd inovativ un spectru variat de principii și metode de specialitate, în domeniul programului de master.

- ***Competenţe specifice rezultate din realizarea programelor de master în: Geografie fizică, Geografie umană și Geografie aplicată:***

1. Utilizarea terminologiei din domeniul geografiei și interpretarea teoriilor contemporane geografiei, în vederea realizării lucrărilor proprii.
2. Observarea, perceperea și explicarea componentelor, proceselor, fenomenelor și legităţilor geografiei și a relaţiilor cauzale dintre ele, la nivel local, regional și global.
3. Selectarea, aplicarea și argumentarea metodelor de cercetare în domeniul geografiei.
4. Măsurarea, calcularea și determinarea parametrilor cantitativi în studierea și cercetarea geografică.
5. Interpretarea, elaborarea și utilizarea materialelor grafice și cartografice referitoare la mediu.
6. Planificarea, realizarea și evaluarea rezultatelor unor aplicaţii practice de laborator sau pe teren în domeniul mediului, efectuate în mod autonom.
7. Elaborarea și implementarea proiectelor de cercetare științifică în domeniul geografiei, demonstrînd un înalt grad de autonomie.
8. Evaluarea corectă și gestionarea situaţiilor-problemă din mediul geografic și propunerea unor soluţii de rezolvare.
9. Adaptarea și comunicarea coerentă a informaţiilor și a problemelor din domeniul geografiei specialiștilor și nespecialiștilor.
10. Selectarea și sistematizarea informaţiilor din domeniul geografiei prin intermediul sistemelor informaţionale de comunicaţii.

3.1. Descrierea finalităţilor de studiu și a competenţelor

Ciclul III - Studii superioare de doctorat

- ***Competenţe generale:***

- Cunoașterea și înţelegerea aprofundată și comprehensivă a noţiunilor, conceptelor, teoriilor și metodelor de bază și conștientizarea critică a cunoștinţelor din domeniul Geografiei, care asigură o abordare originală în dezvoltarea sau aplicarea lor, în contextul cercetării științifice.
- Aplicarea integrată a cunoștinţelor teoretice, a aparatului conceptual și a metodologiilor de cercetare, în condiţii de informare incompletă, avînd caracter complex și interdisciplinar, în domeniul Geografiei.
- Evaluarea și aplicarea criteriilor și metodelor de cercetare, pentru a formula judecăţi de valoare pe baza unor date incomplete și a fundamenta decizii constructive, în domeniul Geografiei.
- Aplicarea tehnologiilor informaţionale, a unor limbi străine, a tehnicilor de management al informaţiei, pentru a argumenta rezultate științifice, concluzii și a esenţializa cunoștinţele în domeniul Geografiei.
- Elaborarea unor lucrări științifice de valoare, gestionarea de proiecte profesionale și/sau de cercetare, în mod autonom, utilizînd inovativ un spectru variat de principii și metode de specialitate, în domeniul Geografiei.

- ***Competenţe specifice:***

1. Identificarea și evaluarea principalelor direcţii ale dezvoltării geografiei ca știinţă.
2. Interpretarea și adaptarea teoriilor și concepţiilor din domeniul geografiei în vederea realizării lucrărilor științifice proprii.
3. Selectarea, aplicarea și argumentarea metodelor de cercetare în domeniul geografiei.
4. Identificarea și aplicarea realizărilor științifice din domeniul geografiei și a științelor înrudite în activitatea profesională.
5. Interpretarea, elaborarea și utilizarea materialelor grafice și cartografice în cercetările geografice, prin aplicarea sistemelor informaţionale de comunicaţii.
6. Planificarea și realizarea unor aplicaţii practice pe teren, a unor experimente de laborator sau efectuate în mediul social, în domeniul geografiei.
7. Elaborarea și implementarea proiectelor de cercetare științifică în domeniul geografiei, demonstrînd un înalt grad de autonomie.
8. Evaluarea corectă și gestionarea situaţiilor-problemă din domeniul geografiei, propunerea, argumentarea și aplicarea unor soluţii de rezolvare.
9. Adaptarea și comunicarea coerentă a informaţiilor și a problemelor din domeniul geografiei specialiștilor și nespecialiștilor.
10. Investigarea și evaluarea legităţilor, proceselor și fenomenelor geografice, în vederea efectuării unei cercetări științifice autonome.

3.3. Proces de consultare cu persoanele și instituţiile cheie (angajatorii, absolvenţii, tinerii specialiști etc.)

Geografia este una dintre cele mai „vîrstnice" științe, a cărei importanță și actualitate a sporit considerabil în perioada contemporană în statele dezvoltate ale lumii. În acest sens, știința geografică din Republica Moldova se racordează la realizările recente din domeniu, iar planurile de învățămînt pentru specialitatea „Geografie" sînt racordate cerinţelor procesului de la Bologna, fiind corelate cu planurile similare din universităţi de prestigiu din Europa, în special din România, Ucraina, Rusia.

Concepția și standardele de pregătire a specialiștilor în domeniul „Geografie" au fost puse la baza elaborării planurilor de studii, care urmăresc ca specialitatea să fie funcţională și competitivă pe piața muncii. Propunerile sînt discutate la Catedra de specialitate, comisiile metodice (de calitate) și aprobate de Consiliul profesoral al facultăţii și Senatul universităţii. În condiţiile actuale ale dezvoltării universităţilor se mizează pe accentuarea colaborării dintre profesor și student, de aceea se impun măsuri de implicare a studenţilor în managementul calităţii studiilor, inclusiv și în discutarea conţinutului planurilor de învăţămînt. Funcţionalitatea studiilor este sporită prin introducerea noilor discipline, inclusiv în categoria celor opţionale sau liber alese, care contribuie considerabil la elaborarea unui demers didactic individual pentru studenţi. La nivel de catedră contează promovarea inițiativelor constructive, orientate spre optimizarea planurilor de învăţămînt, prin reeșalonarea și renovarea disciplinelor, în funcţie de cerinţele pieţei muncii.

În scopul optimizării planurilor de învăţămînt sînt consultaţi partenerii sociali: Ministerul Mediului, Institutul de Ecologie și Geografie al Academiei de Științe din Moldova, Serviciul Hidrometeorologic de Stat, instituţiile de învăţămînt din ţară, în care activează absolvenţi ai specialităţii Geografie. O modalitate eficientă de discutare și racordare a planurilor de învăţămînt și a altor acte de profil, la cerinţele pieţei muncii din domeniul educaţional, este și consultarea reprezentanţilor abilitaţi de la licee și colegii din ţară, în care se desfășoară practica pedagogică și diverse seminare în domeniu: Colegiul Ecologic din Chișinău, LT „Gh. Asachi", LT „M. Eliade", LT „M. Eminescu", LT „M. Berezovschi" din Chișinău ș.a.

4. Volumul de muncă și ECTS

4.1. Volumul de muncă pentru programele tipice de formare, exprimat în credite ECTS:

Ciclul	1 credit ECTS = 30 ore de lucru ale studentului
Licenţă (ciclul I)	180 credite, durata 3 ani
Master (ciclul II)	120 credite, durata 2 ani
Doctorat (ciclul III)	180 credite, durata studiilor constituie 3-4 ani

4.2. Orientări și diferenţe în Spaţiul European al Învăţământului Superior în domeniul dat

Planurile de învăţământ în domeniul Geografiei sînt racordate, în ansamblu, cerinţelor europene în domeniu, cu anumite diferenţieri în funcţie de tradiţiile universitare și specificul pieţei muncii din ţara noastră. Drept dovadă servesc similitudinile planurilor de învăţământ din universităţile autohtone cu cele ale universităţilor din alte ţări europene: „Alexandru Ioan Cuza" din Iași, București, „Babeș-Bolyai" din Cluj-Napoca, „Ștefan cel Mare" din Suceava (România), Central European University din Budapesta (Ungaria), University of Natural Resources and Applied Life Sciences din Viena (Austria), „V. Karazin" din Harkov (Ucraina) ș.a. Diferenţele majore în spaţiul european, în ceea ce privește formarea profesională iniţială în domeniul geografiei, se referă nu atît la disciplinele fundamentale și de orientare spre specializare, care formează trunchiul de bază, cît la disciplinele speciale care ţin de geografia regională. În Republica Moldova disciplinele studiate permit o pregătire profesională la nivel european, drept dovadă fiind și angajarea în domeniul geografiei a multor absolvenţi ai instituţiilor autohtone în diferite ţări europene, și sînt dictate de necesităţile economice și sociale ale societăţii contemporane.

În Republica Moldova durata studiilor la ciclul I (licenţă) este de 3 ani în cazul monospecialităţii „Geografia" din domeniul general de studiu 42. Ştiinţe ale naturii și de 4 ani în cazul specialităţilor duble, una dintre care este Geografia, făcînd parte, de regulă, din domeniul general de studiu 14. Ştiinţe ale educaţiei.

5. Învăţarea, predarea și evaluarea

Misiunea și obiectivele catedrelor responsabile de formarea profesională iniţială în domeniul geografiei se reflectă în standardul educaţional/ profesional, care exprimă ansamblul de competenţe pe care le deţine specialistul format în domeniu (fapt demonstrat prin evaluările randamentului academic). Aprecierea standardului educaţional/ profesional ca finalitate a procesului de formare profesională iniţială permite stabilirea unor criterii de evaluare clare și creează un mecanism funcţional de corelare eficientă a tuturor elementelor procesului de învăţământ: învăţare/ predare/ evaluare. Promovarea dimensiunii europene în învăţământul universitar, antrenează o varietate de tehnici de predare/ învăţare/ evaluare. Accentuarea gradului de implicare al studentului în procesul didactic (prin volumul de muncă pretins și corelaţia dintre prezenţa în sălile de curs și studiul individual, transpusă în credite academice) necesită o revizuire a strategiei de evaluare și de predare.

Procesul de evaluare a rezultatelor academice cuprinde 3 componente obligatorii: *evaluarea iniţială* – diagnostică; *evaluarea curentă* – formativă (se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual) și *evaluarea finală* – sumativă. Metodologia evaluării finale – sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învăţării exprimate în termeni de competenţe. Nota finală acordată este constituită din nota semestrială, cu o pondere de 60% din total și nota de la examen, cu o pondere de 40% din total.

Elaborarea proiectelor individuale la diferite discipline, în scopul evaluării competenţelor specifice, este utilizată atît ca instrument de evaluare, cît şi de învăţare, în realizarea acestora fiind implicaţi direct cei doi parteneri ai actului educaţional: studentul şi profesorul. Proiectul se elaborează în cadrul cursului predat la un anumit nivel al Ciclului I sau II (diferenţa de nivel este asigurată de complexitatea sarcinii de realizat şi volumul de lucru autonom pe care îl depune studentul şi deci a competenţelor obţinute). Studentul îşi alege un subiect de cercetare din conţinutul cursului sau toţi studenţii unui grup academic vor lucra asupra diferitor aspecte ale aceleiaşi teme. Realizarea proiectului individual are loc în trei etape, pe parcursul întregului semestru. Primele două etape sînt dirijate de către responsabilul de curs și constau în pregătirea teoretică a subiectului de cercetare, alegerea bibliografiei, a metodelor de cercetare, a tehnicii de interpretare a datelor teoretice. A treia etapă este una individuală şi permite studentului manifestarea creativităţii în aplicarea teoriei studiate înainte. Astfel, împreună cu coordonatorul vor discuta planul de testare al ipotezelor şi îl vor pune în aplicare de sine stătător. Finalmente, proiectul individual va fi prezentat în faţa grupului care îi va oferi un feedback, legat de prezentarea acestuia. Feedback-ul academic va fi oferit de către coordonator la primul an de studii şi cu implicarea colegilor la anii următori. Evaluarea finală a proiectului constă din evaluarea sumativă a muncii depuse la cele trei etape de realizare a proiectului, a capacităţii de analiză şi sinteză a studentului, a creativităţii utilizate în determinarea experimentului. Nota obţinută la proiectul individual are pondere în formarea notei semestriale.

6. Sporirea calităţii

Misiunea cadrelor didactice angajate în formarea profesională în domeniul „Geografie" este formarea profesională de calitate a specialiştilor competitivi pe piaţa muncii din ţară şi de peste hotare. Aderarea la procesul de la Bologna presupune o transformare a învăţămîntului din unul informativ în unul formativ şi centrat pe student. Societatea contemporană impune cerinţe, care pot fi satisfăcute de către instituţiile de învăţămînt numai printr-un sistem viabil de asigurare al calităţii. În acest sens, una din direcţiile prioritare ale procesului de învăţămînt o constituie asigurarea calităţii.

Structurile care asigură/monitorizează calitatea procesului de studii sînt, în primul rînd, Secţia Managementul Calităţii şi Consiliul de Asigurare a Calităţii, la nivel universitar şi Comisiile de Calitate, la nivel de facultăţi. Evaluarea calităţii se realizează în baza cîtorva indicatori de bază, care la rîndul lor determină criterii pentru evaluarea altor elemente ale procesului de învăţămînt: *evaluarea randamentului academic*. Acest indicator presupune prezenţa unui întreg sistem de proceduri de evaluare a competenţelor viitorilor specialişti: evaluarea resurselor şi condiţiilor didactico-metodice de realizare a procesului de învăţămînt; evaluarea calităţii învăţămîntului prin evaluarea activităţii profesorilor de către studenţi, care urmăreşte determinarea eficienţei studiilor prin prisma aprecierii făcute de către cei care beneficiază de serviciile oferite de către cadrele didactice. Componenta formativă generează o viziune asupra curriculei universitare, care se axează pe formarea şi dezvoltarea de competenţe şi nu

pe transmiterea de informaţii. Astfel curriculum-urile pentru cursuri sînt elaborate în corespondenţă cu standardul socio-profesional, adaptat la cerinţele pieţei muncii, prin procesul de consultanţă cu angajatorii. Totodată, instrumentul prin care este asigurată transparenţa studiilor este ECTS, care asigură accesul studentului la un cadru transparent al calificărilor, la mobilitate academică și deschide perspective pentru instruirea pe parcursul vieţii.

CADRUL NAȚIONAL AL CALIFICĂRILOR
Învăţămînt Superior

Ciclul I – studii superioare de licență
Ciclul II – studii superioare de master
Ciclul IiI – studii superioare de doctorat

DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ
426 Meteorologie

INSTITUȚIA COORDONATOARE - UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

COORDONAREA PROIECTULUI

N/o	*Instituția / Organizația / structura*	*Persoana*	*Funcția / titlu / grad științific / didactic*	*Semnătura*	*Data*
I. Instituții de învățământ care asigură pregătirea în domeniu / membri ai grupului de lucru					
1.	USM	V.Stan	Şef catedra MMFE,dr.,conf. universitar		18.12.10
2.	Serviciul Hidrometeorologic de Stat al RM	I. Boian	Directorul SHS		21.12.10
	Serviciul Hidrometeorologic de Stat al RM	I.Boian,	dr, conferențiar universitar		21.12.10
	Serviciul Hidrometeorologic de Stat al RM	N. Moldovanu	Magistru, şef al centrului ştiinţifico-metodic		21.12.10
	Serviciul Hidrometeorologic de Stat al RM	M. Smentina	Magistru, şef adjunct al centrului ştiinţifico-metodic		21122010
	Serviciul Hidrometeorologic de Stat al RM	E. Pleşca	Prim – vicedirector, magistru		21.12.10
3.	Academia de Ştiințe a RM	V.Railean	dr, conferențiar universitar		21.12.10

Coordonator elaborare:
Lozovanu P., dr., conf. univ.;
Secrieru V., dr., conf. univ.;
Stan V., dr., conf. univ.

1. INTRODUCERE ÎN DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ

1.1. Descrierea generală a domeniului.

Domeniul de formare profesională 426 „Meteorologie" se încadrează în domeniul general de studii 42 „Ştiinţe ale naturii" și include specialitatea 426.1 „Meteorologie".

Misiunea specialităţii constă în pregătirea specialiştilor în domeniul meteorologiei cu finalităţi spre o carieră practică sau ştiinţifică capabili să-și desfășoare activitatea în laboratoarele de cercetare, centrele meteorologice, elaborarea și perfecţionarea teoriilor, conceptelor și procedeelor ce ţin de compoziţia, structura și dinamica atmosferei, în învăţământ și în diverse structuri ale Serviciului Hidrometeorologic de Stat al Republicii Moldova (Centrul Naţional de Prognoze Meteorologice, Centrul Monitoring Meteo-Climatic, Centrul Monitoring Agrometeorologic, Secţia Prognoze Hidrologice, Secţia Prognoze Hidrologice, Secţia Cadastru de Stat al Apelor, Grupa Hidrografie).

Programul de formare profesională „*Meteorologie*" este fundamentat pe un plan de învăţământ ce cuprinde disciplinele din următoarele componente:

1. *Cultură generală* – fizica, matematica, chimia, ecologia, cartografie cu elemente topografice, informatica, limba străină, protecţia mediului etc.;
2. *Ştiinţe ale naturii* – biologia, geografia, hidrologia, climatologia, fizica pămîntului, meteorologia dinamică, aeronautica etc.;
3. *Ştiinţe de specialitate* – agrometeorologia, aerodinamica, clima RM, aerologie și meteorologie, prognoza meteorologică, regionarea climei, fenomene climatice etc.

Planul de învăţământ elaborat pentru Ciclul I Licenţă cuprinde spectrul de discipline necesar formării profesionale la specialitatea „*Meteorologie*". Studenţii sînt organizaţi astfel încît pregătirea teoretică și cea practică să fie eficientă și racordată la cerinţele pieţei muncii.

Pentru a asigura o pregătire fundamentală în înţelegerea fenomenelor climatice ce le guvernează atît din punct de vedere teoretic, cît și practic, majoritatea disciplinelor cuprind toate formele de instruire: cursuri, seminarii, lucrări practice și de laborator, teze și proiecte anuale, ceea ce permite absolvenţilor să acumuleze competenţe experimentale temeinice necesare pentru angajarea în orice laborator de profil de cercetare sau în centrele hidrometeorologice.

Spre deosebire de alte domenii de formare profesională, instruirea în domeniul *Meteorologiei* are conotaţia sa condiţională; pregătirea specialistului meteorolog poate fi considerată *de înaltă calificare* doar în cazul în care instruirea practică se efectuează utilizînd metode de analiză a climei, metode de calcul, eficacitatea metodelor și mijloacelor hidrometeorologice; analiza și evaluarea metodelor contemporane de cercetare a climei Republicii Moldova; evaluarea corectă a situaţiei de conflict tehnic; aplicarea metodelor de unificare, simplificare a șirurilor parametrice, elaborarea documentelor tehnico-normative meteorologice; învăţarea continuă prin stagii

de formare, conferinţe, activităţi individuale; proiectarea şi realizarea cercetărilor în domeniul meteorologiei; rezolvarea situaţiilor problemă în domeniul meteorologiei; luarea de decizii în cadrul activităţii profesionale; demonstrarea iniţiativei şi promovarea inovaţiilor în domeniul meteorologiei; demonstrarea abilităţilor de conducere a unei staţii sau centru meteorologic.

1.2. Caracteristici-cheie:

Nivelul	Licenţă (ciclul I)	Master (ciclul II)	Doctorat (ciclul III)
Durata studiilor	3 ani	2 ani	3 ani cu frecvenţă la zi 4 ani cu frecvenţă redusă
Credite de studiu ECTS	180 credite	120 credite	180 credite
Forma de organizare	învăţământ de zi,	învăţământ de zi	învăţământ de zi
Condiţii de acces	Diplomă de BAC Diplomă de studii medii de specialitate	Diplomă de licenţă Diplomă echivalentă	Diplomă de master Diplomă echivalentă
Precondiţii	Realizarea finalităţilor învăţământului preuniversitar	Realizarea finalităţilor învăţământului superior (Licenţă, Ciclul I - (180-credite) Susţinerea examenului de admitere	Realizarea finalităţilor învăţământului superior (Ciclul I, Licenţă şi Ciclul II, Master) Susţinerea examenului de admitere
Stagii de practică	Cu titlul obligatoriu (15-20 credite)	Cu titlul obligatoriu (10 credite)	Nu se realizează

Reguli de examinare și evaluare	• Evaluarea inițială – diagnostică; curentă-formativă; finală –sumativă sînt obligatorii; • Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe.	• Evaluarea inițială – diagnostică; curentă-formativă; finală –sumativă sînt obligatorii; • Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe formate preponderent prin lucru individual.	• Evaluarea este centrată pe produsele cercetării; • Evaluarea curentă-formativă se realizează prin susținerea referatelor științifice, a rapoartelor anuale, a examenelor din cadrul programului de doctorat; • Evaluarea finală se realizează prin susținerea tezei de doctor.
Modalitate de evaluare finală	Examen de licență: 1. un examen la disciplina fundamentală. 2. un examen la disciplina de specialitate 3. Susținerea tezei de licență	Susținerea tezei de master	Susținerea tezei de doctor
Certificare	diplomă de licență în „Științe ale naturii”	diplomă de master în „Științe ale naturii”	diplomă de doctor în „Științe ale naturii”
Titlu acordat	licențiat în științe ale naturii	master în științe ale naturii	doctor în științe ale naturii
Drepturi pentru absolvenți	• A aplica pentru programe de master; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în cîmpul muncii.	• A aplica pentru programe de doctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în cîmpul muncii.	• A aplica pentru programe postdoctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în cîmpul muncii.
Organ responsabil de autorizarea programelor	Ministerul Educației ANACIP	Ministerul Educației ANACIP	ANACIP

2. (CALIFICĂRI) ȘI OCUPAȚII

2.1. Descrierea calificării

Ciclul	Titlul acordat/Competenţe specifice	Nivelul de referinţă European Qualification Framework (EQF)
Ciclul I - Studii superioare de licenţă	*Licenţiat în ştiinţe ale naturii.* Rezultatele corespunzătoare nivelului 6: – Cunoştinţe avansate în domeniul meteorologiei care implică înţelegerea critică a conceptelor, teoriilor, principiilor, metodelor cu privire la compoziţia, structura şi proprietăţile mediului atmosferic. – Abilităţi avansate, care denotă control şi inovaţie în rezolvarea problemelor complexe şi imprevizibile în identificarea metodelor, tehnicilor, echipamentelor necesare pentru efectuarea unor experienţe de laborator. – Gestionarea de activităţi sau proiecte tehnice sau profesionale complexe, prin asumarea responsabilităţii pentru luarea deciziilor în situaţii de muncă sau de studiu imprevizibile. – Asumarea responsabilităţii pentru gestionarea dezvoltării profesionale a indivizilor şi grupurilor în domeniul meteorologiei.	6
Ciclul II - Studii superioare de master	Master în ştiinţe ale naturii Rezultatele corespunzătoare nivelului 7: – Cunoştinţe specializate, situate în avangarda nivelului de cunoştinţe din diferite capitole ale meteorologiei, ca bază a unei gîndiri şi/sau cercetări originale. – Conştientizare critică a cunoştinţelor din domeniul meteorologiei şi a cunoştinţelor aflate la graniţa dintre meteorologie, hidrologie şi fizică atmosferei. – Abilităţi specializate pentru rezolvarea problemelor în materie de cercetare şi/sau inovaţie, pentru dezvoltarea de noi cunoştinţe şi proceduri şi pentru integrarea cunoştinţelor din diferite domenii. – Gestionarea şi transformarea situaţiilor de muncă sau de studiu care sînt complexe, imprevizibile şi necesită noi abordări strategice. – Elaborarea proiectelor şi analiza proceselor hidrometeorologice caracteristice republicii. – Evaluarea şi analiza critică a rezultatelor obţinute. – Asumarea responsabilităţii pentru a contribui la cunoştinţele şi practicile din domeniul meteorologiei şi/sau pentru revizuirea performanţei strategice a echipelor.	7

Ciclul III - Studii superioare de doctorat	*Doctor în ştiinţe ale naturii* Rezultatele corespunzătoare nivelului 8: – Cunoştinţe la cel mai avansat nivel din domeniul meteorologiei şi cunoştinţe aflate la graniţa dintre meteorologie, hidrologie, prognoza timpului, biologie, ecologie, fizică. – Abilităţile şi tehnicile cele mai avansate şi specializate, inclusiv abilitatea de sinteză şi evaluare, necesară pentru rezolvarea problemelor critice de cercetare şi/sau inovaţie şi pentru extinderea şi redefinirea cunoştinţelor existente sau a practicilor profesionale. – Operarea cu utilaj şi aparatură, echipamente specifice automate şi inteligente de sinteză şi control fizico-chimic al proceselor chimice în decursul activităţilor teoretice şi experimentale. – Demonstrarea unui nivel ridicat de autoritate, inovaţie, autonomie, de integritate ştiinţifică şi profesională şi a unui angajament susţinut pentru dezvoltarea de noi idei sau procese aflate în avangarda unei situaţii de muncă sau de studiu, inclusiv cercetarea.	8

2.2. Ocupaţii tipice pentru absolvenţii domeniului dat

(nomenclatorul profesiilor /clasificatorul ocupaţiilor) pe cicluri

Nivelul calificării	Specialitatea	Ocupaţii tipice
Ciclul I - Studii superioare de licenţă	Meteorologie	20041 – Aerolog 20084 – Agrometeorolog 20037 – Aerochimist 22842 – laborant cercetător
Nivelul calificării	**Program de Master**	**Ocupaţii tipice**
Ciclul II - Studii superioare de master	Meteorologie	23351 – Meteorolog 24430 – Sinoptician 20441 – cercetător stagiar în meteorologie; 20252 – asistent universitar 21978 – inginer influenţare activă asupra proceselor hidrometeorologice
Ciclul III - Studii superioare de doctorat	Meteorologie Hidrologie Aerodinamică Fizica atmosferei	20482 – colaborator ştiinţific în meteorologie 22867 – lector universitar 20612 – conferenţiar universitar secretar ştiinţific învăţământ, cercetare

2.3. Rolul domeniului în alte programe de formare

Domeniul „Meteorologie" prin specificul său interdisciplinar poate contribui la formarea competenţelor în diverse domenii ale ştiinţei ale naturii şi ale celor exacte. În cadrul ştiinţelor ale naturii, la specialităţile: ecologie, geografie, geologie, ştiinţele solului, silvicultură sînt necesare cursuri speciale de: cartografie cu elemente topografice, geomorfologie şi bazele geologiei, agrometeorologie, aspecte de poluare hidrologică, biogeografie etc. În cadrul ştiinţelor exacte la specialităţile: fizică, astronomie, chimie sînt necesare cursuri speciale de: fizica atmosferei, chimia straturilor atmosferice inferioare, procese chimice de poluare a atmosferei, aerologie şi radiometrie etc. La specialităţile protecţia mediului, securitatea ecologică sînt necesare cursuri speciale de: protecţia aerului atmosferic, activitatea fotosintetică a radiaţiei şi regionarea agroclimatică în RM, probleme contemporane ale meteorologiei sinoptice şi prognozarea vremii. Aceste discipline au drept scop formarea setului de cunoştinţe şi deprinderi necesare pentru înţelegerea legităţilor naturii, formarea concepţiilor contemporane cu privire la tabloul ştiinţific al lumii, asigurarea pregătirii teoretice a viitorilor specialişti; contribuie la dezvoltarea competenţelor transversale.

3. FINALITĂŢI DE STUDIU ŞI COMPETENŢE

3.1. Descrierea finalităţilor de studiu şi a competenţelor

Ciclul I – Studii superioare de licenţă

- ***Competenţe generale:***

– analiza, sinteza şi comunicarea informaţiilor cu caracter ştiinţific din domeniul meteorologiei;
– utilizarea eficientă a surselor informaţionale şi a resurselor de comunicare şi formare profesională;
– aplicarea cunoştinţelor teoretice despre compoziţia, structura şi proprietăţile fenomenelor fizice şi chimice ce au loc în atmosferă în rezolvarea sarcinilor practice;
– identificarea problemelor, formularea şi rezolvarea lor;
– generarea ideilor noi şi soluţiilor creative în rezolvarea situaţiilor de problemă;
– aplicarea strategiilor de muncă eficientă şi responsabilă, de punctualitate, seriozitate şi răspundere personală.

- *Competenţe specifice-cheie la specialitatea „Meteorologie":*

1. Utilizarea adecvată a teoriilor, principiilor, metodelor esenţiale legate de domeniul *meteorologiei*.
2. Sintetiza, evaluarea şi interpretarea datelor din domeniul agrometeorologiei, climatologiei, geomorfologiei, geologiei, hidrodinamicii.
3. Evidenţierea corelaţiei prognoză – informaţie – importanţa lor pentru viaţă şi economie.

4. Monitorizarea observaţiilor meteorologice și întocmirea avertismentului referitor la fenomenele meteorologice periculoase.
5. Aplicarea cunoștinţelor teoretice la efectuarea monitoringului ecologic sistematic asupra calităţii componentelor mediului.
6. Implementarea soluţiilor științifice și practice la rezolvarea problemelor experimentale.
7. Colectarea, evaluarea, interpretarea și sintetizarea informaţiei și a datelor meteorologice, rezolvarea problemelor teoretice și practice noi.
8. Selectarea celor mai adecvate metode pentru rezolvarea problemelor teoretice și practice noi.
9. Utilizarea sigură a datelor meteorologice, luînd în consideraţie proprietăţile lor fizice și chimice, inclusiv orice risc intervenit la folosirea lor.
10. Ghidarea aparatelor din centrele hidrometeorologice și utilizarea lor în activitatea de zilnică și studiu.
11. Utilizarea metodelor, instrumentelor, utilajului și tehnologiilor adecvate pentru activităţi de măsurare și monitorizare.
12. Interpretarea datelor survenite din măsurările și observaţiile din centrele hidrometeorologice și prelucrarea acestora.
13. Prezentarea orală și în scris a materialul științific și argumentarea justificată a opiniei proprii.
14. Comunicarea informaţiei științifice specialiștilor și publicului larg.

3.2. Corelaţia „finalităţi de studiu și competenţe – curriculum”

Licență

Unitatea de curs (modulul)/Finalităţile de studiu	Număr credite ECTS	Finalităţi de studiu / Competenţe specifice													
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Lista minimă obligatorie a unităţilor de curs (modulelor)															
Cursuri fundamentale (F):															
Fizica atmosferei	6	+	+		+	+			+		+	+	+	+	+
Chimia organică și anorganică	6	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+		+	+
Fizica moleculară	6	+	+	+	+		+	+	+	+		+	+	+	+
Bazele teoretice ale chimiei analitice și fizico-coloidale	6	+	+		+		+	+	+		+	+	+		+
Matematica superioară	6														
Matematică aplicată	6														
Matematică computaţională	4	+	+	+	+	+	+	+		+		+	+	+	+
Cursuri de specializare (S):															
Fizica atmosferei	6	+	+		+	+	+	+	+	+		+	+	+	+
Metode statistice hidrometeorologice	5	+	+		+	+		+			+	+	+	+	+

Meteorologie și climatologie	6	+	+	+	+	+	+	+		+		+	+	+	+
Modul: Chimia straturilor atmosferice inferioare/ Procese chimice de poluare a atmosferei	4	+	+	+	+				+			+	+		+
Meteorologia sinoptică	4	+	+	+	+	+	+		+	+		+	+	+	+
Meteorologia dinamică și aeronautica	5	+	+	+	+	+		+	+	+		+	+	+	+
Cartografie cu elemente topografice	4	+	+		+			+	+			+	+	+	+
Geomorfologie și bazele geologiei	5	+	+		+	+	+	+	+		+	+	+	+	+
Agrometeorologie	4	+	+	+	+	+			+		+	+	+	+	+
Hidrologie generală Aspecte de poluare hidrologică	6	+	+	+	+	+	+		+		+	+	+	+	+
Aerologie și radiometrie	5	+	+	+	+		+	+			+	+	+	+	+
Prognoza meteorologică	5	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+
Clima Republicii Moldova	3	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+		+	+
Colaborări europene și internaţionale în hidrometeorologie	3	+	+		+			+	+			+	+	+	+
Metode de regionare a climei	5	+	+		+	+	+	+	+		+	+	+	+	+
Biogeografie	4	+	+		+		+	+	+		+	+	+	+	+

Ciclul II – Studii superioare de master

- ***Competenţe generale:***

– aprofundarea, analiza, și sinteza cunoștinţelor din domeniul meteorologiei;
– analiza datelor OMM;
– aplicarea cunoștinţelor teoretice din domeniul meteorologiei în rezolvarea sarcinilor ştiinţifice practice;
– definirea unei subiect de cercetare din domeniul hidrometeorologiei și elaborarea unui plan de realizare a obiectivelor propuse;
– argumentarea scopurilor, obiectivelor și rezultatelor cercetărilor proprii;
– planificarea consecutivităţii cercetărilor teoretice și practice proprii în dependenţă de obiectivele propuse;
– rezolvarea problemelor de cercetare prin identificarea și folosirea tehnologiilor informaţionale și tehnicilor de management al informaţiei;
– organizarea și realizarea activităţii în grup în scopul derulării activităţii ştiinţifice de cercetare a proceselor hidrometeorologice;
– aplicarea strategiilor de muncă eficientă și responsabilă, de punctualitate, seriozitate și răspundere personală.

- ***Competenţe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Meteorologie:***

1. Aplicarea conceptelor, teoriilor, principiilor, metodelor și modelelor moderne ale hidrometeorologiei.
2. Operarea cu noțiunile despre studiul prognozelor fizice și chimice ce au loc în atmosferă.
3. Utilizarea informaţiei despre starea atmosferei și timpului în interes economic și agricol.
4. Analiza critică a metodelor clasice aplicate pentru sinteza datelor despre precizarea și prognozarea timpului.
5. Selectarea și interpretarea datelor hidrometeorologice și cosmice în studiul atmosferei.
6. Aplicarea creativă a metodelor aeronautice speciale și cosmice în studierea atmosferei.
7. Conceperea și realizarea unor metode noi contemporane despre prelucrarea statistică a datelor hidrometeo.
8. Aplicarea și efectuarea monitoringului ecologic sistematic asupra calităţii componentelor mediului.
9. Interpretarea și demonstrarea capacităţii de a organiza un sondaj meteo concret.
10. Analiza și evaluarea datelor cantitative și calitative a timpului utilizînd metode hidrometeorologice contemporane.
11. Iniţierea și dezvoltarea unei situaţii critice din perspectiva meteorologică.
12. Adaptarea metodelor din domeniile înrudite la cercetările în domeniul meteorologiei.

Ciclul III – Studii superioare de **doctorat**

- ***Competenţe generale:***

– încadrarea în procesul de realizare a misiunii instituţiei la care activează;
– soluţionarea prin colaborare a problemelor didactice și de cercetare;
– studiul critic și analiza literaturii de specialitate;
– coordonarea și administrarea echipelor de cercetători și a proiectelor de cercetare;
– utilizarea rezultatelor evaluării profesionale în reglarea și proiectarea activităţii ulterioare educaţionale, de cercetare și control hidrometeorologic;
– identificarea necesităţilor de formare profesională continuă și aplicarea diverselor strategii de formare continuă;
– stabilirea corelaţiei inter-, intra- și trans-disciplinare în efectuarea investigaţiilor;
– comunicarea în procesul de învăţămînt și/sau de cercetare cu diferite categorii atît profesionale cît și de vîrste;
– dezvoltarea direcţiei de cercetare proprii și originale.

- ***Competenţe specifice:***

1. Elaborarea şi realizarea planurilor de activitate practică în domeniul meteorologiei;
2. Aplicarea metodologiei de cercetare ştiinţifică în activitatea profesională, stabilirea priorităţilor în cercetările ştiinţifice din domeniul meteorologiei şi specificarea problemelor investigaţionale în meteorologie.
3. Implementarea proiectelor care prezintă inovaţii ştiinţifice în domeniul meteorologiei.
4. Selectarea celor mai adecvate tehnici moderne pentru rezolvarea sarcinilor teoretice și practice propuse
5. Efectuarea unui studiu extins a literaturii de specialitate aferentă temei de cercetare
6. Prognozarea finalităţilor în activitatea de cercetare, control și analiza meteorologică.
7. Identificarea și analiza proceselor atmosferice, fenomenelor și tendinţelor de dezvoltare a meteorologiei.
8. Elaborarea strategiilor de activitate în domeniul meteorologiei.
9. Operarea cu utilaj și aparatură, echipamente specifice automate și inteligente de analiză și control fizico-chimic al proceselor atmosferice;
10. Stabilirea gradului de funcţionalitate a rezultatelor cercetărilor ştiinţifice, aplicarea rezultatelor ştiinţifice în procesul educaţional, în producere, în alte cercetări ştiinţifice.

3.3. Proces de consultare cu persoanele și instituţiile-cheie (angajatorii, absolvenţii, tinerii specialişti etc.)

Pentru a forma specialişti calificaţi în domeniul *Meteorologie*, la nivel de catedră se promovează iniţiativele constructive orientate spre îmbunătăţirea, perfecţionarea disciplinelor din planul de învăţămînt. În acest scop au fost elaborate chestionare în care au fost descrise competenţele specifice necesare unui specialist meteorolog. În baza analizei rezultatelor obţinute au fost selectate competenţele specifice pe care trebuie să le posede absolventul ciclului I, Licenţă la specialitate *Meteorologie* și absolventul Ciclului II, Master la programul de master *Studii și analize meteorologice*.

Pentru a pregăti absolvenţii către începerea unei cariere profesionale practice sau de cercetare sînt încheiate acorduri de colaborare cu mai multe instituţii, care oferă spaţiu, aparate și utilaj, cadre didactico-ştiinţifice de înaltă calificare. Printre acestea se evidenţiază Institutul de Geografie și Ecologie al AȘM, Universitatea din București, România; Universitatea Alexandru Ioan Cuza, Iași, România; Universitatea Vasile Alecsandri, Bacău, România; Serviciul Hidrometeorologic de Stat al Republicii Moldova, Centrele meteorologice raionale și regionale din Republica Moldova.

4. VOLUMUL DE MUNCĂ ȘI ECTS

Procesul de învăţare este organizat în baza Sistemului European de Credite Transferabile (ECTS). Creditele au funcţie de transfer şi de acumulare. Creditul măsoară volumul de muncă pretins studentului pentru a fi promovat la disciplina dată.

4.1. Volumul de muncă pentru programele tipice de formare, exprimat în credite ECTS:

Ciclul	1 credit ECTS = 30 ore de lucru al studentului
I Licenţă	180 credite, durata 3 ani
II Master	120 credite, durata 2 ani
III Doctorat	180 credite, durata studiilor constituie 3/4 ani.

4.2 Orientări și diferenţe în Spaţiul European al Învăţământului Superior în domeniul meteorologiei

Aderarea Republicii Moldova la Procesul de la Bologna presupune acceptarea unui spaţiu unic de învăţământ superior european. Formarea profesională în domeniul meteorologiei în cadrul spaţiului de învăţământ european se caracterizează prin identitatea principiilor ştiinţifice fundamentale ale domeniului, ceea ce presupune compatibilitatea și încadrarea eficientă a programelor de studiu în diferite ţări ale Europei. Racordarea cerinţelor europene în acest domeniu la planurile de studiu, analiza lor comparativă cu programele de pregătire a specialiştilor din diverse ţări și respectarea ideilor și poziţiilor formulate în contextul principiilor de la Dublin, precum și a proiectului Tuning a facilitat acomodarea sistemului de competenţe elaborat la primul ciclu la cele europene.

În ţările care au aderat la Procesul de la Bologna, durata studiilor la ciclul I (licenţă) este de 3 ani și la ciclul II master este de 2 ani (de ex. România), iar în cazul celor care nu au aderat la procesul menţionat este de 5 ani la ciclu I și 1-1,5 la ciclu II ani în (Belarus, Ucraina).

În Republica Moldova durata studiilor la ciclul I este , ca și în ţările care au aderat la procesul de la Bologna 3 ani (180 credite), iar la ciclul II – 2 ani (120 credite). Analiza programelor de studiu din alte ţări arată, că la ştiinţele fundamentale (fizică, chimie) este esenţial micşorat numărul de ore practice (de laborator), dat fiind că necesită dotaţii suplimentare.

5. ÎNVĂŢAREA, PREDAREA ȘI EVALUAREA

Calitatea pregătirii specialistului meteorolog este în funcţie nu doar de structura și conţinutul planului de învăţământ sau a programelor curriculare. Ea depinde în mare măsură și de calitatea procesului de predare-învăţare, precum și a celui de evaluare a cunoştinţelor și competenţelor obţinute.

Metodele și tehnicile de predare și învăţare pentru disciplinele ce ţin de domeniul Meteorologie sînt aplicate la cursurile teoretice și orele practice, inclusiv lucrul în grup, activităţi individuale, tehnici de asigurare a feed-back-ului (formarea comunităţii de instruire, brainstorming, managementul aşteptărilor, clustering, mozaic, SINELG și a.), cu folosirea diverselor mijloace de instruire (codoscop, calculator, modele de aparate, etc.).

Evaluarea permite a aprecia nivelul de pregătire teoretică și practică a studentului la momentul dat. Evaluarea rezultatelor academice se realizează în conformitate cu Planul de învăţământ şi cu Standardele Educaţionale.

Pentru evaluările curente, sumative și ale celor din cadrul atestărilor sau al examenelor, sînt folosite diverse teste, itemi, la elaborarea cărora se ţine cont de cele trei arii curriculare (*cunoaștere – aplicare - integrare*), cu respectarea condiţiilor din *Matricea de specificare*.

Pentru a motiva studentul să muncească suficient în timpul semestrului, la evaluarea finală din cadrul examenului respectiv se ţine cont și de media semestrială.

Asemenea modalităţi de evaluare sînt utilizate în toate ciclurile de instruire.

6. SPORIREA CALITĂŢII

Misiunea cadrelor didactice angajate în formarea profesională iniţială în domeniul „ Meteorologie" este de a realiza o formare profesională de calitate, de a forma specialiști în meteorologie, care vor fi competitivi pe piaţa muncii din ţară și, posibil, de peste hotarele ei. Aderarea la procesul de la Bologna presupune o transformare a învăţământului din unul informativ în unul formativ, centrat pe student. Societatea contemporană impune cerinţe care pot fi satisfăcute de către instituţiile de învăţământ numai printr-un sistem viabil de asigurare a calităţii. În acest sens, una din direcţiile prioritare de învăţământ realizat în cadrul domeniului meteorologie, o constituie asigurarea calităţii. Evaluarea calităţii se realizează în baza mai multor indicatori de bază, care la rîndul lor determină criteriile pentru alte elemente ale procesului de învăţământ; evaluarea randamentului academic. Acest indicator presupune prezenţa unui întreg sistem de proceduri de evaluare și are drept scop constatarea calităţii produsului, competenţei viitorilor specialiști.

Componenţa formativă generează o altă viziune asupra curriculei universitare, care se axează prioritar pe formarea competenţelor și nu transmiterea informaţiei. În așa mod, curriculum-urile pentru cursuri sînt elaborate în conformitate cu standardul socio-profesional și adaptat la cerinţele pieţei muncii prin procesul de consultanţă cu angajatorii. Totodată instrumentul prin care este asigurată transparenţa studiilor este ETCS, implementat cu succes la Universitatea de Stat din Moldova. Creditele academice transferabile asigură accesul studentului la un cadru transparent al calificărilor și mobilitate academică, deschide perspective pentru instruirea pe parcursul vieţii.

Monitorizarea activităţii didactico-ştiinţifice în cadrul facultăţii este realizată de către *Comisia de Asigurare a calităţii* alcătuită din decanul facultăţii, prodecanul facultăţii, șefii de catedre, reprezentaţi ai corpului profesoral și reprezentanţi ai studenţilor. Activităţile pe care le desfășoară Comisia sînt legate de atingerea obiectivelor generale și specifice privind calitatea la nivelul facultăţii:

- evaluarea calităţii procesului educaţional și de cercetare în cadrul facultăţii;
- planificarea auditului intern la nivel de facultate;
- analiza periodică a SMC;
- propunerea de măsuri concrete și preventive la ceea ce privește asigurarea și sporirea calităţii;
- întocmirea rapoartelor anuale și monitorizarea realizării deciziilor Consiliului de Asigurare a calităţii al USM căruia i se subordonează nemijlocit.

CADRUL NAȚIONAL AL CALIFICĂRILOR
Învățământ Superior

DOMENIUL GENERAL DE STUDIU
44. Științe exacte

CADRUL NAȚIONAL AL CALIFICĂRILOR
Învăţămînt Superior

Ciclul I – studii superioare de licență
Ciclul II – studii superioare de master
Ciclul IiI – studii superioare de doctorat

DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ
441 Fizică

INSTITUȚIA COORDONATOARE - UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

Coordonarea proiectului

N/o	*Instituția/ Organizația/ Structura*	*Persoana*	*Funcția/ Titlul/ Gradul științific/didactic*	*Semnătura*	*Data*
1.	USM	Gașin Petru	Decan la facultatea de Fizică, doctor habilitat, profesor universitar		17.12.2010
2.	UST	Gheorghiță Eugen	Șef catedră, doctor habilitat, profesor universitar		17.12.2010

Coordonatori elaborare:
Gașin P.., dr. hab, prof. univ.;
Nicorici V., dr., conf univ.;
Paladi F., dr. hab, prof.univ.

1. Introducere în domeniul de formare profesională

1.1. Descrierea generală a domeniului.

Fizica - fiind definită ca știință a materiei și energiei și a modurilor lor de interacţiune ocupă un loc distinct în paleta științelor naturii, condiţionat de mai multe aspecte unicale. Primul ţine de scara dimensională, temporală și energetică a obiectelor și proceselor studiate, care se extinde: de la dimensiunile cuantice pînă la dimensiunile universului; de la intervalele de timp de ordinul atosecundelor pînă la miliarde de ani; de la energii infime pînă la energii gigantice. Al doilea considerent ţine de metodele și instrumentariul de studiu, care este ulterior preluat și de alte domenii de cercetare. Alt aspect cuprinde implementarea majoră în dezvoltarea majorităţii tehnologiilor moderne. De asemenea, un atribut unic este și integrarea la maximum cu matematica, care, la rîndul ei, formează baza conceptuală a cunoașterii și a analizei naturii.

Științele fizice sînt în permanentă dezvoltare și joacă un rol important în progresul tehnologic mondial, formînd noi paradigme ale cunoașterii, dezvoltînd noi metode și instrumente de investigaţii, propunînd tehnologii moderne pentru economia și societatea bazată pe cunoaștere. Fizica este o știință indispensabilă pentru desfășurarea cercetărilor biologice, chimice, ea stă la baza dezvoltării tehnologiilor. Un rol deosebit joacă Fizica în dezvoltarea nanotehnologiilor, care constituie baza dezvoltării ascendente a societăţii moderne. Din aceste considerente rezultă univoc angajamentul societăţii pentru formarea specialiștilor în domeniul 441 Fizicii.

Domeniul 441 Fizica se încadrează în domeniul general 44 Ştiinţe exacte și include specialitatea 441.1 Fizica.

Domeniul cuprinde o serie de cursuri de fizică clasică și modernă, punîndu-se un accent deosebit pe domeniile de perspectivă (știinţa materialelor, optoelectronică, fenomene fizice neliniare, fizica radiaţiilor ionizante, fizica mediului ambiant, fizica sistemelor electronice de calcul).

Programul de formare profesională este bazat pe un plan de învăţămînt, care cuprinde următoarele categorii de module:

a) module care asigură o pregătire generală în domeniile filozofie, sociologie, psihologie, etica profesională și care sînt chemate să formeze competenţe sistematice, aplicabile atît domeniului, cît și vieţii sociale a absolventului;
b) module care asigură pregătirea teoretică de specialitate, poziţionate în anii I și II (cu disciplinele: fizica generală, mecanica teoretică, metodele fizicii matematice, electrodinamica, mecanica cuantică, termodinamica, bazele microelectronicii);
c) module cu caracter practic-operaţional și de aplicabilitate curentă, distribuite în anii II și III (cu disciplinele: tehnologii computaţionale în fizică, tehnologia materialelor semiconductoare și tehnica vidului, bazele spectroscopiei, înregistrarea șt prelucrarea informaţiei optice).

Pentru a asigura o pregătire fundamentală în înţelegerea fenomenelor fizice şi a legilor ce le explică, atît din punct de vedere teoretic, cît şi practic, majoritatea disciplinelor cuprind toate formele de instruire: cursuri, seminare, lucrări practice şi de laborator, teze anuale, de licenţă, ceea ce permite absolvenţilor să acumuleze competenţe experimentale temeinice necesare pentru angajarea în orice laborator de profil de cercetare.

La nivel naţional a fost identificat necesarul societăţii de formare în domeniul 441 Fizica. Intrucît menirea fizicii, ca domeniu de pregătire a specialiştilor, este de a asigura un anumit nivel de dezvoltare tehnologică a ţării ciclul II de instruire necesită planuri de învăţămînt cu discipline racordate la solicitările actuale și de viitor ale ţării. Facultatea dispune de resurse necesare (strictul necesar) pentru realizarea obiectivului major – pregătirea de tineri specialişti - fizicieni; cadre didactice, baza tehnico-materială, materiale didactico-metodice, spaţii de studii, de laborator şi baze de practică. Pentru o pregătire mai eficientă sînt încheiate acorduri de colaborare cu mai multe instituţii, care oferă spaţiu, utilaj, cadre didactico-ştiinţifice de înaltă calificare.

1.2. Caracteristici - cheie:

Nivelul	Licenţă (ciclul I)	Master (ciclul II)	Doctorat
Durata studiilor	3 ani	2 ani	3 ani / 4 ani
Credite de studii ECTS	180 credite	120 credite	180 credite
Forma de organizare	învăţămînt de zi	învăţămînt de zi	învăţămînt de zi; cu frecvenţă redusă
Condiţii de acces	diploma de BAC, diploma de studii medii de specialitate	diploma de licenţă diplomă echivalentă	diploma de master, diploma echivalentă
Precondiţii	realizarea finalităţilor învăţămîntului preuniversitar	realizarea finalităţilor învăţămîntului superior (Licenţă, Ciclul I- 180 credite); Susţinerea examenului de admitere	realizarea finalităţilor învăţămîntului superior (Ciclul I, Licenţă ţi Ciclul II, Master); Susţinerea examenului de admitere
Stagii de practică	Cu titlul obligatoriu: Practica de iniţiere în specialitate (15-20 credite)	Cu titlul obligatoriu: Practica de specialitate. (10 credite)	Nu se realizează

Reguli de examinare și evaluare	• Evaluarea inițială – diagnostică; curentă-formativă, finală-sumativă sînt obligatorii; • Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, laboratoare • autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe.	• Evaluarea inițială – diagnostică; curentă-formativă, finală-sumativă sînt obligatorii; • Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, laboratoare • autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe formate preponderent prin lucru individual.	• Evaluarea este centrată pe produsele cercetării; • Evaluarea curentă-formativă se realizează prin susținerea referatelor științifice, a rapoartelor anuale, a examenelor din cadrul programului de doctorat; • Evaluarea finală se realizează prin susținerea tezei de doctor.
Modalitatea de evaluare finală	Examenul de licență: 1. examen la disciplina fundamentală; 2. examen la disciplina de specialitate; 3. susținerea tezei de licență	Susținerea tezei de master	Susținerea tezei de doctor
Certificare	Diploma de licență în științe exacte	Diploma de master în științe exacte	Diploma de doctor în științe fizico-matematice
Titlul acordat	Licențiat în științe exacte	Master în științe exacte	Doctor în științe fizico-matematice
Drepturi pentru absolvenți	• A aplica pentru programe de master; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în cîmpul muncii	• A aplica pentru programe de doctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • - A se angaja în cîmpul muncii	• A aplica pentru programe postdoctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în cîmpul muncii
Organ responsabil pentru autorizarea programului	Ministerul Educației ANACIP	Ministerul Educației ANACIP	ANACIP

2. Titluri (calificări) și ocupații

2.1. Descrierea calificării

Ciclul	Titlul acordat/Competențe specifice	Nivelul de referință European Qualification Framework (EQF)
Ciclul I - Studii superioare de licență	Licenţiat în ştiinţe exacte. Rezultatele corespunzătoare nivelului 6: • Cunoştinţe avansate în domeniul fizicii corpului solid, care implică înţelegerea critică a teoriilor şi principiilor de funcţionare a dispozitivelor electronice, bazate pe fenomene de transport în cîmpuri electromagnetice; • Abilităţi avansate, care denotă control şi inovaţie în rezolvarea problemelor complexe şi imprevizibile în identificarea concepţiilor ştiinţifice de dezvoltare a cercetărilor ce ţin de procesele în corpurile solide; • Gestionarea de activităţi sau proiecte tehnice sau profesionale complexe, prin asumarea responsabilităţii pentru luarea deciziilor în situaţii de muncă sau de studiu imprevizibile; • Asumarea responsabilităţii pentru gestionarea dezvoltării profesionale a indivizilor şi grupurilor.	6
Ciclul II - Studii superioare de master	Master în ştiinţe exacte. Rezultatele corespunzătoare nivelului 7: • Cunoştinţe foarte specializate, unele dintre ele situîndu-se în avangarda nivelului de cunoştinţe din diferite compartimente a fizicii corpului solid, ca bază a unei gîndiri şi/sau cercetări originale; • Conştientizarea critică a cunoştinţelor din domeniul fizicii corpului solid şi a cunoştinţelor aflate la graniţa dintre fizică, tehnologia materialelor, chimie; • Abilităţi speciale pentru realizarea problemelor în materie de cercetare şi/sau inovaţie, pentru dezvoltarea de noi cunoştinţe şi proceduri şi pentru integrarea cunoştinţelor din diferite domenii; • Gestionarea şi transformarea situaţiilor de muncă sau de studiu care sînt complexe, imprevizibile şi necesită noi abordări strategice; • Asumarea responsabilităţii pentru a contribui la cunoştinţele şi practicile profesionale şi/sau pentru revizuirea performanţei strategice a echipelor.	7

Ciclul III - Studii superioare de doctorat	Doctor în ştiinţe fizico-matematice. Rezultatele corespunzătoare nivelului 8: • Cunoştinţe la cel mai avansat nivel în domeniul fizicii şi cunoştinţe aflate la graniţa dintre fizică, tehnologia materialelor, chimie; • Abilităţile şi tehnicile cele mai avansate şi specializate, inclusiv abilitatea de sinteză şi evaluare, necesară pentru rezolvarea problemelor critice de cercetare şi/sau inovaţie şi pentru extinderea şi redefinirea cunoştinţelor existente sau a practicilor profesionale; • Demonstrarea unui nivel ridicat de autoritate, inovaţie, autonomie, de integritate ştiinţifică şi profesională şi a unui angajament susţinut pentru dezvoltarea de noi idei sau procese aflate în avangarda unei situaţii de muncă sau de studiu, inclusiv cercetare.	8

2.2. Ocupaţii tipice pentru absolvenţii în domeniul dat (nomenclatorul profesiilor/clasificatorul ocupaţiilor)

Licența (ciclul I)

Nivelul	Specialitatea	Ocupaţii tipice
Ciclul I	Fizica	211108 Fizician 22840 Laborant-cercetător în fizică 24069 Profesor în învăţămîntul secundar (gimnazial) 2027 Inginer laborant
Nivelul	**Program de master**	**Ocupaţii tipice**
Ciclul II	Fizica teoretică;	24069 Profesor în învăţămîntul secundar (liceal) 20457 Cercetător în ştiinţe fizice 20440 Cercetător-stagiar (în fizică şi astronomie; 21981 Inginer informaţie tehnico-ştiinţifică 20252 Asistent universitar 233002 Profesor în învăţământul liceal, postliceal
	Fizica şi ingineria semiconductorilor;	24069 Profesor în învăţămîntul secundar (liceal) 20457 Cercetător în ştiinţe fizice 20440 Cercetător-stagiar (în fizică şi astronomie) 22165 Inginer-radiofizic 21981 Inginer informaţie tehnico-ştiinţifică 20252 Asistent universitar 233002 Profesor în învăţământul liceal, postliceal
	Procedee şi metode de măsurare în ingineria mediului;	22165 Inginer-radiofizic 213303 Inginer ecolog 214302 Inginer protecţia mediului înconjurător

	Tehnologii informaţionale în modelare	216606 Designer grafică Inginer de sistem software Inginer pentru exploatarea sistemelor informaţionale Inginer-programator Inginer de sistem în informatică
Ciclul III	Fizica teoretică și matematică; Fizica și ingineria semiconductorilor	20480 Colaborator științific în fizică 24415 Secretar științific 22867 Lector superior universitar 20612 Conferenţiar universitar

2.3. Rolul domeniului în alte programe de formare

În instituţiile de învăţământ universitar de profil real cursul de fizică este unul din disciplinele fundamentale de studiu. Cursul de fizică are scopul de a forma setul de cunoștințe și deprinderi necesar pentru înțelegerea legităţilor naturii, formarea concepţiilor contemporane la tabloul științific al lumii, asigurarea pregătirii teoretice a viitorilor specialiști, care va permite examinarea și asimilarea informaţiei tehnico-științifice. Se pune accentul pe importanța studierii fizicii într-un șir de lucrări de specialitate ca: știința materialelor nanoelectronice, optoelectronica cuantică, fenomene fizice neliniare, fizica radiaţiilor ionizate, fizica sistemelor electronice de calcul cuantic, nanomateriale și nanotehnologii.

3. Finalităţi de studiu și competenţe - descriptori de nivel pe cicluri

3.1. Descrierea finalităţilor de studiu și a competenţelor.

Studii superioare, Ciclul I – Licență

- ***Competenţe generale:***

– demonstrarea cunoștințelor fundamentale în domeniul fizicii și subdomeniile acesteia;
– aplicarea cunoștințelor teoretice în efectuarea activităţilor aplicative;
– colectarea, interpretarea și analiza datelor relevante din domeniul fizicii;
– automatizarea activităţii profesionale;
– generarea ideilor noi și soluţiilor creative în realizarea situaţiilor de problemă;
– utilizarea eficientă a sistemelor informaţionale și a resurselor de comunicare și formare profesională;
– prezentarea orală și în scris a materialului științific și argumentarea justificată a opinii proprii.

- ***Competenţe specifice:***

1. Formularea și soluţionarea problemelor fizicii cu caracter de cercetare și de aplicare.
2. Utilizarea în activitatea profesională a bazelor teoretice ale științelor fizice.
3. Obţinerea și interpretarea datelor specifice relevante din domeniul fizicii.

4. Demonstrarea abilităţilor practice de rezolvare a problemelor specifice din domeniul fizicii.
5. Aplicarea cunoştinţelor din domeniul fizicii teoretice la modelarea matematică și computaţională a proceselor fizice.
6. Identificarea concepţiilor ştiinţifice de dezvoltare a cercetărilor, ce ţin de procesele electronice în semiconductori.
7. Elaborarea dispozitivelor electronice, bazate pe fenomene de transport în cîmpurile electrice și magnetice.
8. Interpretarea datelor obţinute din măsurările și observaţiile de laborator și clasificarea lor;
9. Aplicarea procedeelor raţionale de studiere, alegere și utilizarea informaţiei, crearea și verificarea ei și clasificarea surselor, orientarea în literatura ştiinţifică de fizică.
10. Utilizarea metodelor, instrumentelor, utilajului şui tehnologiilor moderne pentru activităţi de măsurare și monitorizare a caracteristicilor și parametrilor dispozitivelor electronice.

3.2. Corelaţia „unitate de curs/finalităţi de studiu scontate"

Unitatea de curs (moduluI)/ Finalităţile de studiu	**Cod**	**Număr credite ECTS**	***Finalităţile de studiu* / Competenţe specifice**									
			(I)	**(2)**	**(3)**	**(4)**	**(5)**	**(6)**	**(7)**	**(8)**	**(9)**	**(10)**
Lista minimă obligatorie a unităţilor de curs (modulelor)												
Cursuri fundamentale	F											
Mecanica	F	6	+				+		+		+	+
Electricitatea și magnetism	F	6	+	+	+		+	+	+			+
Fizica moleculară	F	6	+		+		+		+			+
Optica	F	4	+		+		+	+	+			+
Fizica atomului și nucleului	F	5	+	+	+		+		+			+
Analiza matematică	F	5	+		+	+		+		+		+
Algebra și calculul vectorial (1. Algebra superioară și geometria analitică. 2. BCVT)	F	6	+				+		+		+	+
Matematica aplicată	F	5	+		+	+		+		+		+
Astronomia generală	F	4	+	+			+		+		+	+
Limbaje de programare	F	5	+	+	+			+	+			+
Cursuri de specialitate												
Fizica teoretică (1. Mecanica teoretică. 2. Met. Fizicii matematice)	S	4	+			+	+		+		+	+

Electrodinamica	S	3	+		+		+		+		+	+
Mecanica cuantică	S	3	+			+	+		+		+	+
Termodinamica şi fizica statistică	S	5	+		+		+		+		+	+
Radioelectronica	S	6	+		+		+	+				+
Dispozitive pe baza corpului solid	S	4	+		+			+		+		+
Bazele cristalografiei Curs opţional la fizica teoretică Curs opţional la fizica semiconductoarelor	S	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Fizica corpului solid	S	2	+		+	+			+		+	+
Curs opţional la fizica teoretică Curs opţional la fizica semiconductoarelor	S	5		+	+		+	+				+
Desen tehnic Metode numerice în fizică	S	5			+	+		+	+			+
Curs opţional la fizica teoretică Curs opţional la fizica semiconductoarelor	S	4	+		+			+	+			+
Curs opţional la fizica teoretică Curs opţional la fizica semiconductoarelor	S	5	+		+	+			+		+	+
Curs opţional la fizica teoretică Curs opţional la fizica semiconductoarelor	S	4	+		+	+		+				
Curs opţional la fizica teoretică Curs opţional la fizica semiconductoarelor	S	4	+		+	+			+			+
Curs opţional la fizica teoretică Curs opţional la fizica semiconductoarelor	S	3	+		+	+			+			+
Curs opţional la fizica teoretică Curs opţional la fizica semiconductoarelor	S	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Curs opţional la fizica teoretică Curs opţional la fizica semiconductoarelor	S	3	+		+	+			+			+

3.1. Ciclul II – Studii superioare de master

- ***Competenţe generale:***

– Cunoştinţe profunde în domeniul fizicii, care completează formarea teoretică fundamentală obţinută la ciclul I;
– Capacitatea de a aplica cunoştinţele teoretice la rezolvarea problemelor practice;
– Abilitatea de a lucra într-o echipă de cercetători în domeniul fizicii şi, respectiv, într-o echipă multidisciplinară de specialişti în domenii diferite;
– Abilităţi de a studia independent diverse surse ce îi permit studiul individual aprofundat al fizicii;
– Elaborarea şi utilizarea modelelor pentru descrierea şi prognosticarea diverselor fenomene, realizînd analiza calitativă a lor;
– Capacitatea de a percepe complexitatea problemelor, de a integra cunoştinţele obţinute şi de a utiliza tehnologiile moderne de cercetare;
– Formularea problemelor de cercetare şi elaborarea proiectelor de investigaţie în domeniul fizicii teoretice, demonstrînd un înalt grad de autonomie.

- ***Competenţe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Fizica teoretică:***

1. Cunoaşterea, selectarea şi aplicarea metodelor de autoinstruire în domeniul fizicii teoretice şi domeniilor aferente;
2. Identificarea direcţiilor principale de dezvoltare a fizicii teoretice;
3. Elaborarea şi aplicarea strategiilor, diverselor forme şi tehnici de evaluare a activităţii de cercetare în domeniul fizicii teoretice;
4. Aplicarea cunoştinţelor acumulate la modelarea matematică şi computaţională a proceselor fizice;
5. Elaborarea dispozitivelor electronice noi în baza circuitelor integrate;
6. Evaluarea, interpretarea şi sinteza informaţiei şi a datelor fizice pentru rezolvarea problemelor teoretice şi practice noi;
7. Prezentarea rezultatelor măsurărilor proprietăţilor electrofizice a semiconductorilor şi argumentarea justificată în baza teoriilor corpului solid;
8. Utilizarea principiilor de transformare a energiei solare în energie electrică în baza celulelor solare;
9. Analiza tendinţelor de dezvoltare a tehnologiei computerelor cuantice şi identificarea posibilităţilor de utilizare a lor în masă;
10. Identificarea situaţiilor de aplicare în practică a cunoştinţelor din fizica teoretică.

3.2. A. Corelaţia „unitate de curs/finalităţi de studiu scontate”

Unitatea de curs (modulul)	Cod	Număr credite ECTS	Finalităţile de studiu / Competenţe specifice									
			(I)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
Mecanica cuantică a sistemelor compozite	F	5	+	+		+		+	+		+	+
Electrodinamica mediilor continui	F	5	+	+			+					+
Analiza spectrală	F	10			+					+		+
Bazele optoelectronicii cuantice şi opticii neliniare	F	5		+			+				+	+
Modul: Termodinamica statistică (Termodinamica sistemelor compuse Teoria statistico-cuantică a cîmpurilor)	F	5	+	+		+	+				+	+
Microelectronica	S	10	+	+		+	+	+			+	+
Programarea în fizică	S	5	+	+	+	+		+			+	+
Modul: Proprietăţile corpului solid. (Teoria corpului solid Luminescenţa Fenomenele de neechilibru)	S	10	+	+	+	+	+	+	+	+		+
Fizica semiconductorilor neordonaţi Analiza numerică şi modelarea proceselor fizice	S	5	+	+	+	+		+	+			+
Nanomateriale şi nanotehnologii	S	5	+		+	+	+		+			+
Conversia fotovoltaică a energiei solare Conversia termoelectrică a energiei solare	S	5	+		+	+		+		+		+
Istoria şi metodologia cercetării ştiinţelor fizice	F	5	+		+	+						+

- ***Competenţe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Fizica și ingineria semiconductorilor:***

1. Cunoașterea, selectarea și aplicarea metodelor de autoinstruire în domeniul fizicii și inginerii semiconductorilor;
2. Identificarea direcţiilor principale de dezvoltare a fizicii și inginerii semiconductorilor;
3. Elaborarea și aplicarea strategiilor, diverselor forme și tehnici de evaluare a activităţii de cercetare în domeniul fizicii și inginerii semiconductorilor;
4. Conceperea și realizarea unor metode noi de fabricare și analiză a unor dispozitive electronice și optoelectronice;
5. Prezentarea și interpretarea rezultatelor măsurărilor proprietăţilor electrofizice a semiconductorilor și argumentarea justificată în baza teoriilor corpului solid;
6. Elaborarea dispozitivelor electronice noi în baza circuitelor integrate;
7. Utilizarea principiilor de transformare a energiei solare în energie termică și electrică în baza colectoarelor și celulelor solare;
8. Utilizarea teoriilor și metodelor spintronicii în elaborarea dispozitivelor electronice;
9. Măsurarea și monitorizarea parametrilor dispozitivelor optoelectronice, utilizînd metodele, instrumentele, utilajul și tehnologiile adecvate;
10. Implementarea rezultatelor obţinute din domeniul optoelectronicii în eficientizarea activităţilor economice.

3.2. B. Corelaţia „unitate de curs/finalităţi de studiu scontate"

Unitatea de curs (modulul)	Cod	Număr credite ECTS	Finalităţile de studiu / Competente specifice cheie									
			(I)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
Criogenia și supraconductibilitatea	F	5	+	+	+	+				+	+	
Spintronica	F	10	+	+	+	+				+	+	+
Bazele optoelectronicii cuantice și opticii neliniare	F	5	+	+	+	+		+				+
Istoria și metodologia cercetării ştiinţelor fizice	F	5	+		+	+						+
Modelarea proceselor fizice	F	5	+	+	+	+		+	+			+
Generatori cuantici	F	10	+	+	+						+	+
Fizica semiconductorilor neordonaţi Tehnologii de preparare a materialelor avansate	S	5	+	+	+	+	+				+	+
Programarea în fizică	S	5	+	+	+	+		+			+	+
Modul: Proprietăţile corpului solid. (Teoria corpului solid Luminescenţa Fenomenele de neechilibru)	S	10	+	+	+	+	+	+	+	+		+
Microelectronica	S	10	+	+		+	+	+			+	+
Nanomateriale și nanotehnologii	S	5	+		+	+	+		+			+
Conversia fotovoltaică a energiei solare Conversia termoelectrică a energiei solare	S	5	+		+	+		+		+		+

- ***Competenţe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Procedee şi metode de măsurare în ingineria mediului***

1. Implementarea metodelor fizice contemporane legate de modelarea şi dirijarea proceselor din ingineria mediului, cu accent pe impactul producerii şi utilizării energiei renovabile;
2. Aplicarea conceptelor, teoriilor şi metodelor de investigare fundamentale din domeniu, pentru formularea de proiecte şi demersuri profesionale;
3. Sintetizarea şi interpretarea unui set de informaţii, de rezolvare a unor probleme complexe, de evaluare a concluziilor posibile şi de comunicare a rezultatelor proprii;
4. Selectarea metodelor eficiente de luare a unor decizii profesionale folosind diverse metode fizice contemporane de analiză şi diagnosticare a calităţii factorilor de mediu - metode de măsurare în domeniul radiaţiilor, metode optice de măsurare şi metode spectroscopice de analiză;
5. Atenţionarea opiniei publice în vederea surselor şi factorilor de poluare specifici pentru diferite medii industriale, a calităţii şi securităţii mediului;
6. Utilizarea sistemelor informatice geografice (GIS) pentru monitorizarea factorilor de mediu, a altor procedee şi tehnici moderne de măsurare în ingineria mediului şi a proiectării asistată la calculator;
7. Identificarea situaţiilor de aplicare în practică a cunoştinţelor din ingineria mediului.

3.2. C. Corelaţia „unitate de curs / finalităţi de studiu scontate”

Unitatea de curs (modulul)	Cod	Număr credite ECTS	Finalităţile de studiu / Competente specifice cheie						
			(I)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
Bazele modelării şi simulării proceselor industriale	F	5	+	+	+	+			+
Metode de măsurare în domeniul radiaţiilor	F	10	+	+	+		+	+	
Organizarea şi planificarea activităţilor de cercetare-dezvoltare	F	10	+	+	+	+		+	
Valorificarea superioară a resurselor Biotehnologii în protecţia mediului	S	10	+		+	+			+
Prelucrarea datelor experimentale	S	5	+	+	+	+		+	+
Metode optice de măsurare	S	5	+	+	+				
Surse şi factori de poluare specifici pentru diferite medii industriale Metode de analiză şi diagnosticare a calităţii factorilor de mediu	S	5	+	+		+	+		+
Principii ale măsurării. Tehnici de laborator	S	5	+	+	+	+		+	
Cercetare ştiinţifică pentru disertaţie	S	5	+	+	+	+	+	+	+
Metode spectroscopice de analiză	S	5	+	+		+	+	+	
Calitatea şi securitatea mediului Ingineria sistemelor de producţie	S	5	+	+	+		+		+
Utilizarea sistemelor informatice geografice pentru monitorizarea factorilor de mediu	S	5	+		+	+		+	+
Procedee şi tehnici moderne de măsurare în ingineria mediului Proiectarea asistată la calculator	S	5	+	+	+	+	+		+

- ***Competente specifice rezultate din realizarea programelor de master în Tehnologii informaţionale în modelare:***

8. Elaborarea, administrarea și realizarea eficientă a proiectelor iniţiate în domeniul tehnologiilor informaţionale și modelării matematice a proceselor fizice etc.;
9. Utilizarea soluţiilor originale;
10. Gestionarea managementului proceselor de industrializare a produselor industriale;
11. Realizarea eficientă a inovaţiilor, transferului tehnologic interdisciplinar, intersectorial și îmbunătăţirea continuă a produselor, proceselor, sistemelor tehnice, organizatorice, manageriale în situaţii „deosebite";
12. Identificarea esenţei proceselor și problemelor de complexitate sporită, cu caracter interdisciplinar și constituirea modelelor computaţionale de lucru;
13. Realizarea adecvată a simplificărilor, aproximaţiilor și evaluarea numerică a rezultatelor;
14. Capacitatea activării cu un grad avansat de autonomie, acceptarea responsabilităţii la concepţia, planificarea, realizarea și managementul proiectelor inovaţionale;
15. Utilizarea metodelor științifice în modelarea proceselor, pentru soluţionarea sarcinilor în cadrul tehnologiilor informaţionale;
16. Aplicarea tehnologiilor informaţionale contemporane în modelare;
17. Analiza și aprecierea critică a rezultatelor obţinute.

3.2. D. Corelaţia „unitate de curs/finalităţi de studiu scontate"

Unitatea de curs (modulul)	Cod	Număr credite ECTS	Finalităţile de studiu / Competente specifice cheie									
			(I)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
Metodologia programării orientate pe obiecte	F	10	+	+	+	+		+		+	+	
Programarea pe procesoare grafice	F	10	+	+	+	+	+				+	+
Elaborarea aplicaţiilor WEB	F	10	+	+	+	+		+				+
Modelarea computaţională a proceselor fizice Metodele numerice în modelare	S	5	+		+	+			+	+		+
Modelarea sistemelor complexe	S	5	+	+	+	+	+	+	+			+
Proiectarea şi crearea portalelor Internet	S	5	+		+	+		+		+		+
Baze de date web-orientate Administrarea reţelelor transport date	S	5	+	+	+	+		+		+	+	+
Algoritmi de prelucrare a datelor	S	10	+	+	+	+		+			+	+
Bazele criptografiei	S	5	+	+		+	+	+	+	+		+
Programarea cipurilor Sisteme de operare	S	5	+	+		+	+	+			+	+
Tehnologii Cloud Programarea pentru SO mobile	S	5	+		+	+	+		+	+		+
Programarea paralelă pentru arhitectura PC	S	5	+	+	+	+		+	+			+

Ciclul III - Studii superioare de doctorat

- ***Competenţe generale:***

– încadrarea în procesul de realizare a misiunii instituţiei la care activează;
– stabilirea corelaţiei dintre condiţiile obiective şi factorul uman în activitatea profesională;
– soluţionarea prin colaborare a problemelor didactice şi de cercetare;
– utilizarea rezultatelor evaluării profesionale în reglementarea şi practicarea activităţii educaţionale şi de cercetare;
– identificarea necesităţilor şi aplicarea diverselor strategii de formare profesională continuă;
– studiul critic şi analiza literaturii de specialitate;
– dezvoltarea direcţiei de cercetare proprii şi originale;
– manifestarea deschiderii faţă de schimbările în domeniul de activitate.

- ***Competenţe specifice:***

– prognozarea finalităţilor în activitatea didactică şi de cercetare;
– identificarea şi analiza proceselor fizice, a fenomenelor şi a tendinţelor de dezvoltare a fizicii moderne;
– selectarea şi operaţionalizarea cunoştinţelor teoretice adecvate specificului activităţii practice educaţionale şi din domeniul fizicii;
– elaborarea şi realizarea planurilor de activitate în domeniul educaţiei şi fizicii;
– eficientizarea activităţii educaţionale în domeniul fizicii prin introducerea elementelor noi din aceste domenii;
– elaborarea strategiei de activitate în domeniul fizicii corpului solid, electronicii;
– aplicarea metodologiei de cercetare ştiinţifică în activitatea profesională;
– stabilirea proprietăţilor dispozitivelor în baza corpului solid în cercetările ştiinţifice din domeniul fizicii;
– determinarea problemelor investigaţionale în fizică;
– realizarea proiectelor de cercetare ştiinţifică în domeniul fizicii;
– aplicarea rezultatelor ştiinţifice în procesul educaţional şi în producţie.

3.3. Proces de consultare cu persoanele şi instituţiile cheie

(angajatorii, absolvenţii, tinerii specialişti etc.)

Fizica este una dintre cele mai importante ramuri ale ştiinţelor naturii, ea lărgeşte universul cunoaşterii, prezice fenomene noi. Planurile de învăţămînt pentru specialitatea Fizica sînt racordate cerinţelor procesului de la Bologna, fiind corelat cu planurile din universităţile de prestigiu din Europa, în special, din România, Ucraina, Rusia etc.

Concepţia şi standardele de pregătire a specialiştilor la specialitatea Fizica au fost puse la baza elaborării planurilor de studii, care au scopul ca specialitatea să fie competitivă pe piaţa muncii. Propunerile sînt analizate la catedrele de specializare, comi-

sia de calitate și aprobate de Consiliul profesoral al facultăţii și Senatul universităţii. Eficienţa studiilor este sporită prin introducerea noilor discipline, inclusiv în categoria celor opţionale, care contribuie la elaborarea unui demers didactic individual pentru studenţi, conlucrarea cu instituţiile cointeresate.

Printre acestea se evidenţiază Institutul de Fizică Aplicată al AȘM, Liceul Teoretic „V.Alecsandri", Chișinău; Liceul „M.Eminescu", Chișinău; Liceul „Titu Maiorescu", Chișinău; Liceul „Gaudeamus", Chișinău și altele.

4. Volumul de muncă și ECTS

Procesul de învăţare este organizat în baza European de Credite Transferabile (ECTS). Creditele au funcţie de transfer și de acumulare. Creditul măsoară volumul de muncă pretins studentului pentru a fi promovat la disciplina dată.

4.1. Volumul de muncă pentru programele tipice de formare, exprimat în credite ECTS:

Ciclul	1 credit ECTS =30 ore de lucru al studentului
I Licenţă	180 credite, durata 3 ani
II Master	120 credite, durata 2 ani
III Doctorat	180 credite, durata studiilor constituie 3/4 ani.

4.2. Orientări și diferenţe în Spaţiul European al Învăţământului Superior în domeniul Fizicii.

Aderarea Republicii Moldova la Procesul de la Bologna presupune acceptarea unui spaţiu unic de învăţământ superior european. Formarea profesională în domeniul fizicii în cadrul spaţiului de învăţământ european se caracterizează prin identitatea principiilor ştiinţifice fundamentale ale domeniului, ceea ce presupune compatibilitatea și încadrarea eficientă a programelor de studiu în diferite ţări ale Europei. Racordarea cerinţelor europene în acest domeniu la planurile de studiu, analiza lor comparativă cu programele de pregătire ale specialiștilor din diferite ţări și respectarea ideilor și poziţiilor formulate în contextul principiilor de la Dublin, precum și a proiectului Tuning a facilitat acomodarea sistemului de competenţe elaborate.

În ţările care au aderat la Procesul de la Bologna, durata studiilor la ciclul I (licenţă) este de 3 ani și la ciclul II (master) este de 2 ani (de ex.: România, Franţa), iar în cazul celor care nu au aderat la procesul menţionat este de 5 ani la ciclul I și 1,0-1,5 ani la ciclul II master (Belarus, Ucraina, Rusia). Planurile de învăţământ la ciclul I la Universitatea Alexandru Ioan Cuza, Iași și Universitatea din București, România – fizica are 180 de credite (cu durata studiilor de 3 ani).

Fizica este o disciplină bine-definită care, prin conceptul său, nu necesită implicarea aspectului naţional și regional în curricula (la ciclul I). Prin urmare, nu ar trebui să existe deosebiri esenţiale calitative (în conţinut) și cantitative (nr. de ore) în programele de fizică al învăţământului superior din diferite ţări ale lumii. Studiul programelor la fizică din ţările dezvoltate a demonstrat că deosebirea rezidă în raportul dintre „ore de curs și ore practice". Se observă o tendinţă de a reduce numărul orelor practice.

5. ÎNVĂŢAREA, PREDAREA ŞI EVALUAREA

Misiunea şi obiectivele catedrelor de formare profesională iniţială în domeniul fizicii se reflectă în standardul educaţional/profesional, care exprimă ansamblul de competenţe pe care le deţine specialistul în domeniu (fapt demonstrat prin evaluările randamentului academic). Aprecierea standardului educaţional/profesional ca finalitate a procesului de formare profesională iniţială permite stabilirea unor criterii de evaluare clare şi creează un mecanism funcţional de corelare eficientă a tuturor elementelor procesului de învăţămînt: învăţare/ predare/ evaluare.

Metodele şi tehnicile de predare şi învăţare pentru disciplinele ce ţin de domeniul Fizică sînt aplicate la cursurile teoretice şi orele practice, inclusiv lucrul în grup, activităţi individuale, tehnici de asigurare a feed-back-ului (formarea comunităţii de instruire, brainstorming, managementul aşteptărilor, clustering, mozaic, S1NELG şi a.), cu folosirea diverselor mijloace de instruire (codoscop, calculator, videomagnetofon, modele de dispozitive electronice şi a.). Accentuarea gradului de implicare al studentului în procesul didactic (prin volumul de muncă pretins şi corelaţia dintre prezenţa în sălile de curs şi studiul individual, transpusă în credite academice) necesită o revizuire a strategiei de evaluare şi de predare.

Evaluarea permite a aprecia nivelul de pregătire teoretică şi practică a studentului la momentul dat. Evaluarea rezultatelor academice se realizează în conformitate cu Planul de învăţămînt şi cu Standardele Educaţionale.

Procesul de evaluare a rezultatelor academice cuprinde 3 componente obligatorii: *evaluarea iniţială* – diagnostică; *evaluarea curentă* – formativă (se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare şi evaluarea lucrului individual) şi *evaluarea finală* – sumativă. Metodologia *evaluării finale* – sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învăţării exprimate în termeni de competenţe. Nota finală acordată este constituită din nota semestrială, cu o pondere de 60% din total şi nota de la examen, cu o pondere de 40% din total.

Elaborarea proiectelor de cercetare la diferite discipline, în scopul evaluării competenţelor specifice, este utilizarea atît ca instrument de evaluare, cît şi de învăţare, în realizarea acestora fiind implicaţi direct cei doi parteneri ai actului educaţional: studentul şi profesorul. Proiectul de cercetare se elaborează în cadrul cursului predat la un anumit nivel al Ciclului I sau II. Studentul îşi alege un subiect de cercetare din conţinutul cursului, împreună cu coordonatorul vor discuta planul de testare al ipotezei şi îl vor pune în aplicare de sine stătător. Finalmente, Proiectul de cercetare va fi prezentat în faţa grupului care îi va oferi un feedback, legat de prezentarea acestuia. Evaluarea finală a proiectului de cercetare constă din evaluarea sumativă a muncii depuse la etapele de realizare a proiectului, a capacităţii de analiză şi sinteză a studentului, a creativităţii utilizate în determinarea experimentului. Nota obţinută la proiect are pondere în formarea notei semestriale.

6. Sporirea calităţii

La sporirea calităţii în pregătirea tînărului specialist - fizician contribuie: monitorizarea (internă și externă) a activităţilor din cadrul Facultăţii de Fizică; creșterea ponderii cercetărilor ştiinţifice la catedre; evaluarea tuturor activităţilor studenţilor și ale cadrelor ştiinţifico-didactice; corelarea cu învăţămîntul preuniversitar; mobilitatea academică; autogestiunea (și în aspect financiar); transparenţa; responsabilitatea faţă de consumator, angajator (societate).

Misiunea cadrelor didactice angajate în formarea profesională iniţială în domeniul Fizica este de a realiza o formare profesională de calitate, de a forma specialiști în fizică, care vor fi competitivi pe piaţa muncii din ţară și de peste hotare. Specific pentru pregătirea specialiștilor în domeniul respectiv este de a preda-învăţa nu numai bazele teoretice ale științei respective, dar și însușirea abilităţilor practice.

Aderarea la procesul de la Bologna presupune o transformare a învăţămîntului din unul informativ în unul formativ și centrat pe student. Societatea contemporană impune cerinţe, care pot fi satisfăcute de către instituţiile de învăţămînt numai printr-un sistem viabil de asigurare a calităţii. În acest sens, una din direcţiile prioritare ale procesului de învăţămînt realizat în cadrul domeniului Fizica o constituie asigurarea calităţii. Evaluarea calităţii se realizează în baza cîtorva indicatori de bază, care la rîndul lor determină criterii pentru evaluarea altor elemente ale procesului de învăţămînt: *Evaluarea randamentului academic.* Acest indicator presupune prezenţa unui întreg sistem de proceduri de evaluare ce are drept scop constatarea calităţii produsului, competenţelor viitorilor specialiști. *Evaluarea resurselor și condiţiilor didactico-metodice de realizare a procesului de învăţămînt, evaluarea calităţii prin evaluarea activităţii profesorilor de către studenţi.* Această procedură are drept scop determinarea eficienţei studiilor prin prisma aprecierii făcute de către cei care beneficiază de serviciile oferite de către cadrele noastre didactice.

Componenta formativă generează o altă viziune asupra curricula universitare, care se axează înainte de toate pe formarea de competenţe și nu pe transmiterea de informaţii. Astfel, curricula pentru cursuri sînt elaborate în corespondenţă cu standardul socio-profesional și adaptat la cerinţele pieţei muncii prin procesul de consultanţă cu angajatorii. Totodată, instrumentul prin care este asigurată transparenţa studiilor este ECNS, implementat cu succes în Universitatea de Stat din Moldova. Creditele academice transferabile asigură accesul la un cadru transparent al calificărilor și mobilitate academică și deschide perspective pentru instruirea pe parcursul întregii vieţi.

CADRUL NAȚIONAL AL CALIFICĂRILOR
Învăţămînt Superior

Ciclul I – studii superioare de licență
Ciclul II – studii superioare de master
Ciclul III – studii superioare de doctorat

DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ
442 Chimie

INSTITUȚIA COORDONATOARE - UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

COORDONAREA PROIECTULUI

N/o	*Instituția / Organizația / structura*	*Persoana*	*Funcția / titlu / grad științific / didactic*	*Semnătura*	*Data*
I. Instituții de învățământ care asigură pregătirea în domeniu / membri ai grupului de lucru					
1.	USM	V. Gladchi	Decanul Facultății de Chimie și Tehnologie Chimică, Dr., conf. univ.		24.11.10
2	USM	A. Cotovaia	Prodecanul Facultății de Chimie și Tehnologie Chimică, Dr., conf.univ.		24.11.10
3	USM	A. Gulea	Seful catedrei Chimie Anorganică și Fizică, Dr. hab., prof. univ., m-cor. AȘM		24.11.10
4	USM	G. Dragalina	Șeful catedrei Chimie Analitică și Organică, Dr., conf. univ.		24.11.10
II. Parteneri sociali					
1.	Ministerul Educației	Ministrul Educației			
2.	Institutul de Chimie al AȘM	Lupașcu Tudor			24.11.10

Coordonatori elaborare:
Gladchi V., dr., conf. univ.
Cotovaia Aliona, dr., conf. univ.

1. INTRODUCERE ÎN DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ

1.1. Descrierea generală a domeniului

Specialitatea *442.1 Chimie* se include în domeniul de formare profesională *442 Chimie* (domeniul general de studiu *44 Ştiinţe exacte*). Misiunea specialităţii este de a pregăti specialişti în domeniul chimiei cu finalităţi spre o carieră profesională practică sau ştiinţifică capabili să-şi desfăşoare activitatea în laboratoare de cercetare, expertiză şi control chimic, în învăţămînt şi diverse structuri ale mediului economic.

Disciplinele, aferente specialităţii *Chimie,* care asigură aprofundarea, extinderea şi modernizarea ei, pot fi axate pe următoarele module:

I – *cultură generală* – fizica, matematica, informatica, limba străină, protecţia mediului, filosofia, economia etc.;

II – *ştiinţele naturii* – biologia, geografia, geologia, mineralogia etc.;

III – *psiho-pedagogic* – psihologia, pedagogia, didactica chimiei etc. Absolvenţii care promovează aceste cursuri pot opta pentru o carieră didactică în învăţămîntul preuniversitar sau, după finalizarea studiilor la ciclul II, în învăţămîntul superior.

Întrucît menirea chimiei, ca domeniu de pregătire a specialiştilor, este de a asigura un anumit nivel de dezvoltare industrială a ţării şi anumite condiţii de protecţie a mediului ambiant, evident, ciclul II de instruire necesită planuri de învăţămînt cu discipline racordate la solicitările actuale şi de viitor ale ţării. Necesitatea celor două programe de master „*Chimie coordinativă*" şi „*Chimia compuşilor naturali*" este dictată de domeniile de aplicare ale compuşilor coordinativi şi compuşilor naturali în biotehnologii, medicină, agricultură etc. şi creşterea în permanenţă a cerinţelor pentru forţă de muncă cu deprinderi cognitive de nivel înalt, induse de schimbările sociale, economice şi tehnologice curente. În condiţiile în care Republica Moldova nu are resurse minerale naturale, în schimb are soluri fertile, pe care există surse de compuşi naturali, devine actuală nu numai cunoaşterea structurii şi existenţei acestor compuşi, extragerea şi utilizarea lor ca compuşi fiziologic activi în diverse domenii (industria alimentară, oenologică, a preparatelor medicinale, a coloranţilor etc.), precum şi sinteza unor combinaţii noi cu proprietăţi deosebite, analiza proprietăţilor lor fizico-chimice şi biologice în scopul evidenţierii corelaţiei compoziţie – structură – proprietăţi. Pentru a avea succes în societatea cunoaşterii, într-o economie a competiţiei crescute, masteranzii trebuie să înveţe să gîndească şi să raţioneze eficient, să rezolve probleme complexe, să lucreze cu date multidimensionale şi reprezentări sofisticate, să formuleze judecăţi referitoare la explicarea proceselor şi fenomenelor studiate, să colaboreze în diverse echipe şi să demonstreze o puternică automotivare.

Pentru a asigura o pregătire fundamentală în înţelegerea fenomenelor chimice şi a legilor ce le guvernează atît din punct de vedere teoretic, cît şi practic, majoritatea disciplinelor cuprind toate formele de instruire: cursuri, seminarii, lucrări practice şi de laborator, teze şi proiecte anuale, ceea ce permite absolvenţilor să acumuleze competenţe experimentale temeinice necesare pentru angajarea în orice laborator de profil de cercetare sau din industrie.

Spre deosebire de alte domenii de formare profesională, instruirea în domeniul *chimiei* are conotaţia sa condiţională; pregătirea specialistului chimist poate fi considerată *de înaltă calificare* doar în cazul în care instruirea practică se efectuează utilizînd veselă şi utilaj care *nu depăşite,* ci dimpotrivă, cu calificativul *de ultimă generaţie* sau *pentru ziua de mîine.* Facultatea dispune de resursele necesare pentru realizarea obiectivului major – pregătirea tinerilor specialişti-chimişti: cadre profesorale, baza tehnico-materială, materiale didactico-metodice, spaţii auditoriale, de laborator şi baze de practici.

1.2. Caracteristici-cheie:

Nivel / Caracteristici	**Licenţă (ciclul I)**	**Master (Ciclul II)**	**Doctorat (Ciclul III)**
Durata studiilor	3 ani	2 ani	3 ani / 4 ani
Credite de studiu ECTS	180 credite	120 credite	180 credite
Forma de organizare	Învăţămînt de zi	Învăţămînt de zi	Învăţămînt de zi, învăţămînt cu frecvenţă redusă
Condiţii de acces	Diplomă de BAC Diplomă de studii medii de specialitate	Diplomă de licenţă Diplomă echivalentă	Diplomă de master Diplomă echivalentă
Precondiţii	Realizarea finalităţilor învăţămîntului preuniversitar	Realizarea finalităţilor învăţămîntului superior (Licenţă, Ciclul I - 180 credite); Susţinerea examenului de admitere	Realizarea finalităţilor învăţămîntului superior (Ciclul I, Licenţă şi Ciclul II, Master); Susţinerea examenului de admitere
Stagii de practică	15-20 credite	10 credite	nu se realizează

Reguli de examinare și evaluare	• Evaluarea inițială – diagnostică; curentă-formativă; finală –sumativă sînt obligatorii; • Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe.	• Evaluarea inițială – diagnostică; curentă-formativă; finală –sumativă sînt obligatorii; • Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe formate preponderent prin lucru individual.	• Evaluarea este centrată pe produsele cercetării; • Evaluarea curentă-formativă se realizează prin susținerea referatelor științifice, a rapoartelor anuale, a examenelor din cadrul programului de doctorat; • Evaluarea finală se realizează prin susținerea tezei de doctor.
Modalitate de evaluare finală	Examen de licență: 1. Un examen la disciplina fundamentală 2. Un examen la disciplina de specialitate 3. Susținerea tezei de licență	Susținerea tezei de master	Susținerea tezei de doctor
Certificare	Diplomă de licență în *științe exacte*	Diplomă de master în *științe exacte*	Diplomă de doctor în *chimie*
Titlu acordat	Licențiat în *științe exacte*	Master în *științe exacte*	Doctor în *chimie*
Drepturi pentru absolvenți	• A aplica pentru programe de master; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în cîmpul muncii.	• A aplica pentru programe de doctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în cîmpul muncii.	• A aplica pentru programe postdoctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în cîmpul muncii.
Organ responsabil de autorizarea programelor	Ministerul Educației ANACIP	Ministerul Educației ANACIP	ANACIP

2. TITLURI (CALIFICĂRI) ȘI OCUPAȚII

2.1. Descrierea calificării

Ciclul	Titlul acordat / Competențe specifice	Nivelul de referință European Qualification Framework (EQF)
Ciclul I - Studii superioare de licență	*Calificarea ciclului I (licențiat în științe exacte)* este oferită studenților absolvenți, care s-au manifestat în evaluarea următoarelor competențe: – Cunoștințe avansate în domeniul chimiei care implică înțelegerea critică a conceptelor, teoriilor, principiilor, metodelor cu privire la compoziția, structura și proprietățile combinațiilor chimice. – Abilități avansate, care denotă control și inovație în rezolvarea problemelor complexe și imprevizibile, în identificarea metodelor, tehnicilor, substanțelor și utilajului necesare pentru efectuarea unor experiențe de laborator. – Gestionarea de activități sau proiecte tehnice sau profesionale complexe, prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor în situații de muncă sau de studiu imprevizibile. – Asumarea responsabilității pentru gestionarea dezvoltării profesionale a indivizilor și grupurilor.	6
Ciclul II - Studii superioare de master	*Calificarea ciclului II (master în științe exacte)* este oferită studenților care s-au manifestat în evaluarea următoarelor competențe: – Cunoștințe foarte specializate, unele dintre ele situîndu-se în avangarda nivelului de cunoștințe din diferite capitole ale chimiei, ca bază a unei gîndiri și/sau cercetări originale. – Conștientizare critică a cunoștințelor din domeniul chimiei și a cunoștințelor aflate la granița dintre chimie, biologie și fizică. – Abilități specializate pentru rezolvarea problemelor în materie de cercetare și/sau inovație, pentru dezvoltarea de noi cunoștințe și proceduri și pentru integrarea cunoștințelor din diferite domenii. – Gestionarea și transformarea situațiilor de muncă sau de studiu care sînt complexe, imprevizibile și necesită noi abordări strategice. – Elaborarea proiectelor de sinteză dirijată și cercetare a combinațiilor chimice noi cu proprietăți biologic active, a nanomaterialelor noi, a precursorilor ai conductorilor ionici în baza compușilor coordinativi. – Evaluarea și analiza critică a rezultatelor obținute. – Asumarea responsabilității pentru a contribui la cunoștințele și practicile profesionale și/sau pentru revizuirea performanței strategice a echipelor.	7

Ciclul III - Studii superioare de doctorat	*Gradul ştiinţific de doctor în chimie* se conferă persoanelor, care deţin diplomă de licenţă sau / şi studii postuniversitare specializate (rezidenţiat, master) de către consiliul ştiinţific specializat în baza susţinerii publice a tezei de doctor în chimie şi care s-au manifestat în evaluarea următoarelor competenţe: – Cunoştinţe la cel mai avansat nivel din domeniul chimiei şi cunoştinţe aflate la graniţa dintre chimie, tehnologie chimică biologie, ecologie, fizică. – Abilităţile şi tehnicile cele mai avansate şi specializate, inclusiv abilitatea de sinteză şi evaluare, necesară pentru rezolvarea problemelor critice de cercetare şi/sau inovaţie şi pentru extinderea şi redefinirea cunoştinţelor existente sau a practicilor profesionale. – Operarea cu utilaj şi aparatură, echipamente specifice automate şi inteligente de sinteză şi control fizico-chimic al proceselor chimice în decursul activităţilor teoretice şi experimentale. – Demonstrarea unui nivel ridicat de autoritate, inovaţie, autonomie, de integritate ştiinţifică şi profesională şi a unui angajament susţinut pentru dezvoltarea de noi idei sau procese aflate în avangarda unei situaţii de muncă sau de studiu, inclusiv cercetarea.	8

2.2. Ocupaţii tipice pentru absolvenţii în domeniul Chimie
(nomenclatorul profesiilor / clasificatorul ocupaţiilor)

Nivelul calificării	Specialitatea / Program de master	Ocupaţii tipice
Ciclul I - Studii superioare de licenţă	Chimie	22849 – laborant-chimist 20462 – chimist 22842 – laborant cercetător în chimie 24069 – profesor în învăţământul preuniversitar (gimnazial)
Ciclul II - Studii superioare de master	Chimie coordinativă	20442 – cercetător stagiar în chimie; 20252 – asistent universitar 22864 – lector universitar 24069 – profesor în învăţământul preuniversitar (liceal, profesional) consilier chimist în administraţia publică
	Chimia compuşilor naturali	20442 – cercetător stagiar în chimie; 20252 – asistent universitar 22864 – lector universitar 24069 – profesor în învăţământul secundar (liceal, profesional) consilier chimist în administraţia publică

Ciclul III - Studii superioare de doctorat	Chimie anorganică Chimie organică Chimie analitică Chimie fizică Chimie ecologică Chimia produselor speciale Protecţia mediului și folosirea raţională a resurselor naturale	Cadru didactico-ştiinţific universitar

2.3. Rolul domeniului în alte programe de formare

În instituţiile de învăţământ universitar de profil real cursul de chimie este unul din disciplinele fundamentale de studiu. Predarea cursului de chimie are scopul de a forma setul de cunoştinţe şi deprinderi necesare pentru înţelegerea legităţilor naturii, formarea concepţiilor contemporane cu privire la tabloul ştiinţific al lumii, asigurarea pregătirii teoretice a viitorilor specialişti, care va permite ulterior examinarea și asimilarea de sine stătătoare a informaţiei tehnico-ştiinţifice. Instruirea la chimie este importantă în următoarele programe de studiu: biologia, biochimie, tehnologia chimică, ingineria chimică, fizica, ingineria și managementul calităţii, geologia, mineralogia, medicina, farmaceutica, tehnologia produselor cosmetice și medicinale, tehnologie alimentară, merceologia, ingineria mecanică/electrică.

3. FINALITĂŢI DE STUDIU ȘI COMPETENŢE – DESCRIPTORI DE NIVEL PE CICLURI

3.1. Descrierea finalităţilor de studiu și competenţelor

Ciclul I – Studii superioare de licenţă

- ***Competenţe generale:***

– analiza, sinteza și comunicarea informaţiilor cu caracter ştiinţific din domeniul chmiei;
– utilizarea eficientă a surselor informaţionale și a resurselor de comunicare și formare profesională;
– aplicarea cunoştinţelor teoretice despre compoziţia, structura și proprietăţile compuşilor chimici în rezolvarea sarcinilor practice;
– identificarea problemelor, formularea și rezolvarea lor;
– generarea ideilor noi și soluţiilor creative în rezolvarea situaţiilor de problemă;
– aplicarea strategiilor de muncă eficientă și responsabilă, de punctualitate, seriozitate și răspundere personală.

Specialitatea *Chimie*

- ***Competenţe specifice:***

1. Utilizarea adecvată a teoriilor, principiilor, metodelor esenţiale legate de domeniul *chimiei*.
2. Sinteza, evaluarea și interpretarea datelor din domeniul chimiei anorganice, analitice, organice și fizice.
3. Evidenţierea corelaţiei compoziţia – structura – proprietăţile combinaţiilor chimice.
4. Monitorizarea proprietăţilor chimice și a fenomenelor prin observare și măsurare.
5. Aplicarea cunoștinţelor teoretice la soluţionarea problemelor calitative și cantitative practice și din viaţa cotidiană.
6. Implementarea soluţiilor științifice și practice la rezolvarea problemelor experimentale.
7. Colectarea, evaluarea, interpretarea și sintetizarea informaţiei și a datelor chimice pentru a rezolva probleme teoretice și practice noi.
8. Selectarea celor mai adecvate metode pentru rezolvarea problemelor teoretice și practice noi.
9. Utilizarea sigură a substanţelor chimice, luînd în consideraţie proprietăţile lor fizice și chimice, inclusiv orice risc intervenit la folosirea lor.
10. Ghidarea proceselor de laborator și utilizarea aparatelor în activitatea de sinteză și studiu.
11. Utilizarea metodelor, instrumentelor, utilajului și tehnologiilor adecvate pentru activităţi de măsurare și monitorizare.
12. Interpretarea datelor survenite din măsurările și observaţiile de laborator și clasificarea acestora.
13. Prezintarea orală și în scris a materialul științific și argumentarea justificată a opiniei proprii.
14. Comunicarea informaţiei științifice specialiștilor și publicului larg.

3.2. Corelaţia „finalităţi de studiu şi competenţe-curriculum”

Unitatea de curs (modulul)/ Finalităţile de studiu	Număr credite ECTS	Finalităţi de studiu / Competenţe specifice													
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Lista minimă obligatorie a unităţilor de curs (modulelor)															
Cursuri fundamentale (F):															
Bazele teoretice ale chimiei anorganice	6	+	+		+	+			+		+	+	+	+	+
Chimia compuşilor coordinativi	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+		+	+
Chimia metalelor	6	+	+	+	+		+	+	+	+		+	+	+	+
Bazele teoretice ale chimiei analitice	5	+	+		+		+	+	+		+	+	+		+
Chimia hidrocarburilor şi derivaţilor lor cu halogen şi sulf	5	+	+	+	+	+	+	+		+		+	+	+	+
Cursuri de specializare (S):															
Chimia nemetalelor	6	+	+		+	+	+	+	+	+		+	+	+	+
Modul: Cristalochimie. Operaţii unitare şi tehnica experimentului	4	+	+		+	+		+			+	+	+	+	+
Chimia analitică calitativă	5	+	+	+	+	+	+	+		+		+	+	+	+
Bazele teoretice ale chimiei organice	5	+	+	+	+				+			+	+		+
Analiza cantitativă	5	+	+	+	+	+	+		+	+		+	+	+	+
Compuşi organici cu azot şi oxigen	6	+	+	+	+	+		+	+	+		+	+	+	+
Legile termodinamicii	4	+	+		+			+	+			+	+	+	+
Termodinamica aplicativă	4	+	+		+	+	+	+	+		+	+	+	+	+
Bazele cineticii chimice	5	+	+	+	+	+			+		+	+	+	+	+
Bazele electrochimiei	3	+	+	+	+	+	+		+		+	+	+	+	+
Chimia compuşilor macromoleculari	4	+	+	+	+		+	+			+	+	+	+	+
Metode fizico-chimice de analiză	5	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+
Tehnologii chimice	4	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+		+	+

Ciclul II – Studii superioare de master

- ***Competenţe generale:***

– aprofundarea, analiza și sinteza cunoștinţelor din domeniul chimiei;
– analiza critică a literaturii științifice;
– aplicarea cunoștinţelor teoretice din domeniul chimiei în rezolvarea sarcinilor științifice practice;
– definirea unui subiect de cercetare din domeniul chimiei materialelor noi și elaborarea unui plan de realizare a obiectivelor propuse;
– argumentarea scopurilor, obiectivelor și rezultatelor cercetărilor proprii;
– planificarea consecutivităţii cercetărilor teoretice și practice proprii în dependenţă de obiectivele propuse;
– rezolvarea problemelor de cercetare prin identificarea și folosirea tehnologiilor informaţionale;
– organizarea și realizarea activităţii în grup în scopul derulării activităţii științifice de cercetare a proprietăţilor fizico-chimice a compușilor chimici;
– aplicarea strategiilor de muncă eficientă și responsabilă, de punctualitate, seriozitate și răspundere personală.

Program de master „Chimie coordinativă"

- ***Competenţe specifice rezultate din realizarea programelor de master în domeniul Chimiei coordinative:***

1. Aplicarea conceptelor, teoriilor, principiilor, metodelor și modelelor moderne ale chimiei.
2. Operarea cu noţiuni de structură și reactivitate a compușilor coordinativi.
3. Evidenţierea corelaţiei structură – proprietăţi și aplicarea ei în sinteza compușilor noi, ce posedă proprietăţile necesare.
4. Analiza critică a metodelor clasice aplicate pentru sinteza, determinarea compoziţiei, structurii și a proprietăţilor fizico-chimice ale unor compuși coordinativi.
5. Selectarea metodelor de analiză fizico-chimică adecvate compușilor noi obţinuţi.
6. Aplicarea creativă a tehnicilor de analiză fizico-chimică a compușilor noi sintetizaţi.
7. Conceperea și realizarea unor metode noi de sinteză și analiză a diferitor clase de liganzi și compuși complecși.
8. Modernizarea procedeelor și tehnicilor existente pentru sinteza și analiza substanţelor în funcţie de sarcinile propuse.
9. Interpretarea datelor practice obţinute prin aplicarea teoriilor moderne cunoscute.
10. Folosirea raţională și optimală a reagenţilor chimici și a utilajului pentru obţinerea rezultatelor adecvate.
11. Iniţierea și dezvoltarea inovatoare a proiectelor teoretice și practice complexe în domeniul chimiei materialelor noi.
12. Adaptarea metodelor din domeniile înrudite la cercetările în domeniul chimiei coordinative.

- ***Competenţe specifice rezultate din realizarea programelor de master în domeniul Chimia compuşilor naturali:***

1. Aplicarea conceptelor, teoriilor, principiilor, metodelor şi modelelor moderne ale chimiei compuşilor naturali.
2. Operarea cu noţiuni de structură şi reactivitate a compuşilor organici.
3. Evidenţierea corelaţiei structură – proprietăţi şi aplicarea ei în sinteza compuşilor noi, ce posedă proprietăţile necesare.
4. Analiza critică a metodelor clasice aplicate pentru sinteza, determinarea compoziţiei, structurii şi a proprietăţilor fizico-chimice ale unor compuşi chimici.
5. Selectarea metodelor de analiză fizico-chimică adecvate compuşilor noi obţinuţi.
6. Aplicarea creativă a tehnicilor de analiză fizico-chimică a compuşilor noi sintetizaţi.
7. Conceperea şi realizarea unor metode noi de sinteză şi analiză a diferitor clase de compuşi organici.
8. Modernizarea procedeelor şi tehnicilor existente pentru sinteza şi analiza substanţelor în funcţie de sarcinile propuse.
9. Interpretarea datelor practice obţinute prin aplicarea teoriilor moderne cunoscute.
10. Folosirea raţională şi optimală a reagenţilor chimici şi a utilajului pentru obţinerea rezultatelor adecvate.
11. Iniţierea şi dezvoltarea inovatoare a proiectelor teoretice şi practice complexe în domeniul chimiei materialelor noi.
12. Adaptarea metodelor din domeniile înrudite la cercetările în domeniul chimiei compuşilor naturali.

Ciclul III – Studii superioare la doctorat

- ***Competenţe generale:***

– încadrarea în procesul de realizare a misiunii instituţiei la care activiază;
– soluţionarea prin colaborare a problemelor didactice şi de cercetare;
– studiul critic şi analiza literaturii de specialitate;
– coordonarea şi administrarea echipelor de cercetători şi a proiectelor de cercetare;
– utilizarea rezultatelor evaluării profesionale în reglarea şi proiectarea activităţii ulterioare educaţionale, de cercetare şi control chimic;
– identificarea necesităţilor de formare profesională continuă şi aplicarea diverselor strategii de formare continuă;
– stabilirea corelaţiei inter-, intra- şi trans-disciplinare în efectuarea investigaţiilor;
– comunicarea în procesul de învăţămînt şi/sau de cercetare cu diferite categorii atît profesionale cît şi de vîrste;
– dezvoltarea direcţiei de cercetare proprii şi originale.

- ***Competenţe specifice:***

1. Elaborarea și realizarea planurilor de activitate practică în domeniul chimiei.
2. Aplicarea metodologiei de cercetare ştiinţifică în activitatea profesională, stabilirea priorităţilor în cercetările ştiinţifice din domeniul chimiei și specificarea problemelor investigaţionale în chimie.
3. Implementarea proiectelor care prezintă inovaţii ştiinţifice.
4. Selectarea celor mai adecvate tehnici moderne pentru rezolvarea sarcinilor teoretice și practice propuse.
5. Efectuarea unui studiu extins al literaturii de specialitate aferentă temei de cercetare.
6. Prognozarea finalităţilor în activitatea de cercetare, control chimic, de producere chimică.
7. Identificarea și analiza proceselor chimice, fenomenelor și tendinţelor de dezvoltare a chimiei moderne.
8. Elaborarea strategiilor de activitate în domeniul chimiei.
9. Operarea cu utilaj și aparatură, echipamente specifice automate și inteligente de sinteză și control fizico-chimic al proceselor chimice.
10. Stabilirea gradului de funcţionalitate a rezultatelor cercetărilor ştiinţifice, aplicarea rezultatelor ştiinţifice în procesul educaţional, în producere, în alte cercetări ştiinţifice.

3.3 Proces de consultare cu persoanele și instituţiile-cheie (angajatorii, absolvenţii, tinerii specialişti etc.)

Pentru a forma specialişti calificaţi în domeniul *Chimie*, la nivel de catedră se promovează iniţiativele constructive orientate spre îmbunătăţirea, perfecţionarea disciplinelor din planul de învăţământ. În acest scop au fost elaborate chestionare în care au fost descrise competenţele specifice necesare unui tînăr specialist chimist. La sondaj au participat partenerii sociali: profesorii de chimie din instituţiile de învăţămînt preuniversitar (liceele și gimanziile din republică, în special liceul „M. Eliade", liceul „Gh. Asachi", liceul „M. Viteazul", liceul „M. Sibirschi" (Chişinău), liceul Academiei de Ştiinţe a Moldovei), Universitatea Academiei de Ştiinţe a Moldovei, Universitatea de Stat din Tiraspol, Institutul de Chimie al AŞM, precum și absolvenţii facultăţii. În baza analizei rezultatelor obţinute au fost selectate competenţele specifice pe care trebuie să le posede absolventul ciclului I, Licenţă la specialitate *Chimie* și absolventul Ciclului II, Master la programul de master *Chimie coordinativă* sau *Chimia compușilor naturali*.

Pentru a pregăti absolvenţii către începerea unei cariere profesionale practice sau de cercetare sînt încheiate acorduri de colaborare cu mai multe instituţii, care oferă spaţiu, reactivi și utilaj, cadre didactico-ştiinţifice de înaltă calificare. Printre acestea se evidenţiază Institutul de Chimie al AŞM, Institutul de Fizică Aplicată, liceul Real al USM, liceele teoretice „V.Alecsandri", „M.Eminescu", „Gaudeamus" din Chişinău și altele. Pentru pregătirea eficientă a specialiştilor există o extinsă reţea de colaborare în baza acordurilor internaţionale cu Universitatea „Politehnică" din Timişoara, Ro-

mânia; Universitatea „Blaise Pascal”, Clermont-Ferrand, Franţa; Institutul de Chimie Fizică „I.G. Murgulescu” al Academiei Române; Universitatea „Babes Bolyai”, Cluj-Napoca, România, Facultatea de Chimie și Inginerie Chimică, Universitatea „Laval”, Quebec, Canada; Institutul Naţional de Ştiinţe Aplicative, Lion, Franţa; Institutul de Chimie Macromoleculară „Petru Poni” al Academiei Române; Universitatea de Vest, Timișoara, România; Facultatea de Chimie, Universitatea „M. V. Lomonosov”, Moscova, Rusia etc.

4. VOLUMUL DE MUNCĂ ȘI ECTS

Procesul de învăţare este organizat în baza Sistemului European de Credite Transferabile (ECTS). Creditele au funcţie de transfer și de acumulare. Creditul măsoară volumul de muncă pretins studentului pentru a fi promovat la disciplina dată.

4.1. Volumul de muncă pentru programele tipice de formare, exprimat în credite ECTS:

Ciclul	1 credit ECTS = 30 ore de lucru al studentului
I Licenţă	180 credite, durata 3 ani
II Master	120 credite, durata 2 ani
III Doctorat	180 credite, durata studiilor constituie 3/4 ani.

4.2. Orientări și diferenţe în Spaţiul European al Învăţămîntului Superior în domeniul chimiei

Aderarea Republicii Moldova la Procesul de la Bologna presupune acceptarea unui spaţiu unic de învăţămînt superior european. Formarea profesională în domeniul chimiei în cadrul spaţiului de învăţămînt european se caracterizează prin identitatea principiilor ştiinţifice fundamentale ale domeniului, ceea ce presupune compatibilitatea și incadrarea eficientă a programelor de studiu în diferite ţări ale Europei. Racordarea cerinţelor europene în acest domeniu la planurile de studiu, analiza lor comparativă cu programele de pregătire a specialiștilor din diverse ţări și respectarea ideilor și poziţiilor formulate în contextul principiilor de la Dublin, precum și a proiectului Tuning a facilitat acomodarea sistemului de competenţe elaborat la primul ciclu la cele europene.

În ţările care au aderat la Procesul de la Bologna, durata studiilor la ciclul I (licenţă) este de 3 ani și la ciclul II master este de 2 ani (de ex. România), iar în cazul celor care nu au aderat la procesul menţionat este de 5 ani la I ciclu și 1-1,5 ani la ciclul II master (Belarus, Ucraina). Planurile de învăţămînt la I ciclu la Universitatea din București, România – Chimia și la Universitatea Alexandru Ioan Cuza, Iași, România – Chimia au de asemenea 180 credite (cu durata studiilor 3 ani).

Chimia este o disciplină bine-definită care, prin conceptul său, nu necesită implicarea aspectului naţional și regional în curriculumul ei fundamental (la ciclul I). Prin urmare, nu ar trebui să existe deosebiri esenţiale calitative (în conţinut) și cantitative (nr. de ore) în programele de chimie ale învăţămîntului superior din diverse ţări ale lumii. Studiul detaliat al programelor la chimie din ţările dezvoltate a demonstrat,

că deosebirea rezidă mai mult în raportul „ore de curs : ore practice". Se observă o tendinţă de a reduce numărul orelor practice, dat fiind că dotarea laboratoarelor este costisitoare şi necesită forţă de muncă suplimentară.

5. ÎNVĂŢAREA, PREDAREA ŞI EVALUAREA

Calitatea pregătirii specialistului chimist este funcţie nu doar de structura şi conţinutul planului de învăţământ sau a programelor curriculare. Ea depinde în mare măsură şi de calitatea procesului de predare-învăţare, precum şi a celui de evaluare a cunoştinţelor şi competenţelor obţinute.

Metodele şi tehnicile de predare şi învăţare pentru disciplinele ce ţin de domeniul Chimie sînt aplicate la cursurile teoretice şi orele practice, inclusiv lucrul în grup, activităţi individuale, tehnici de asigurare a feed-back-ului (formarea comunităţii de instruire, brainstorming, managementul aşteptărilor, clustering, mozaic, SINELG şi a.), cu folosirea diverselor mijloace de instruire (codoscop, calculator, modele de molecule şi a.).

Evaluarea permite a aprecia nivelul de pregătire teoretică şi practică a studentului la momentul dat. Evaluarea rezultatelor academice se realizează în conformitate cu Planul de învăţământ şi cu Standardele Educaţionale.

Pentru evaluările curente, sumative şi ale celor din cadrul atestărilor sau al examenelor, sînt folosite diverse teste, itemi, la elaborarea cărora se ţine cont de cele trei arii curriculare (*cunoaştere – aplicare - integrare*), cu respectarea condiţiilor din *Matricea de specificare*.

Pentru a motiva studentul să muncească suficient în timpul semestrului, la evaluarea finală din cadrul examenului respectiv se ţine cont şi de media semestrială.

Asemenea modalităţi de evaluare sînt utilizate în toate ciclurile de instruire.

6. SPORIREA CALITĂŢII

La sporirea calităţii în pregătirea tînărului specialist – chimist contribuie:

- transparenţa;
- responsabilitatea faţă de consumator, angajator (societate);
- monitorizarea (internă şi externă) a activităţilor din cadrul Facultăţii de Chimie şi Tehnologie Chimică;
- creşterea ponderii cercetărilor ştiinţifice la catedre;
- autogestiunea (şi în aspect financiar);
- cultura academică;
- mobilitatea academică;
- corelarea cu învăţământul preuniversitar;
- evaluarea tuturor activităţilor studenţilor şi ale cadrelor ştiinţifico-didactice;
- remunerarea diferenţiată – funcţie de rezultatele activităţii fiecărui cadru didactic;
- europenizarea procesului de Evaluare, Acreditare.

Monitorizarea activităţii didactico-ştiinţifice în cadrul facultăţii este realizată de către *Comisia de Asigurare a calităţii* formată din decanul facultăţii, prodecanul facultăţii, şefii de catedre, reprezentaţi ai corpului profesoral și reprezentanţi ai studenţilor. Activităţile pe care le desfășoară Comisia sînt legate de atingerea obiectivelor generale și specifice privind calitatea la nivelul facultăţii:

- evaluarea calităţii procesului educaţional și de cercetare în cadrul facultăţii;
- planificarea auditului intern la nivel de facultate;
- analiza periodică a SMC;
- propunerea de măsuri concrete și preventive pentru asigurarea și sporirea calităţii;
- întocmirea rapoartelor anuale și monitorizarea realizării deciziilor Consiliului de Asigurare a calităţii al USM căruia i se subordonează nemijlocit.

CADRUL NAȚIONAL AL CALIFICĂRILOR
Învățământ Superior

Ciclul I – studii superioare de licență
Ciclul II – studii superioare de master
Ciclul III – studii superioare de doctorat

DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ
443 Matematică

INSTITUȚIA COORDONATOARE - UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

COORDONAREA PROIECTULUI

N/o	*Instituția / Organizația / structura*	*Persoana*	*Funcția / titlu / grad științific / didactic*	*Semnătura*	*Data*
I. Instituții de învățământ care asigură pregătirea în domeniu / membri ai grupului de lucru					
1.	USM	Lungu A.	Șef catedră, dr.hab., prof.univ.		
		Jităraşu N.	Șef catedră, dr.hab., prof.univ.		
		Lozovanu D.	Șef catedră, dr.hab., prof.univ.		
		Cataranciuc S.	Șef catedră, dr.conf.		

Coordonatori elaborare:
Lungu Alexandru, dr. hab., prof. univ.

1. INTRODUCERE ÎN DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ/SPECIALITATE

1.1. Descrierea generală a domeniului și caracteristicilor-cheie ale acestuia.

Domeniul de formare profesională 443 - Matematică se include în domeniul de formare generală 44 - Științe exacte. Pregătirea profesională în domeniul Matematicii se face prin instruirea viitorilor specialiști la două specialităţi:

a) specialitatea 443.1 – Matematică,

b) specialitatea 443.2 – Matematică Aplicată.

Rolul metodelor matematice la etapa actuală a crescut foarte mult atât în rezolvarea unor probleme practice, cât și în efectuarea celor mai diferite cercetări teoretice. Matematica este ştiinţa despre structuri logice speciale, numite structuri matematice, la care sânt descrise unele raporturi între elementele lor. Unele structuri matematice pot fi modele nemijlocite ale fenomenelor reale, pe când altele pot fi legate cu fenomenele reale numai prin intermediul unui lanţ de noţiuni și structuri logice. Matematica prezintă în sine o reuniune armonioasă și adîncă de cunoştinţe despre stucturile matematice cu problemele sale, cu căile sale de dezvoltare ce sînt condiţionate de cauze și probleme interne și externe. Matematica prezintă un interes aparte ca totalitate de adevăruri obiective. Mai mult, matematica oferă prin intermediul modelelor matematice metode comode și fructuoase de descriere a celor mai diverse fenomene reale ale lumii și prin aceasta joacă rolul de limbaj comod și adecvat. Abstractizarea și evidenţierea legăturilor esenţiale dintre obiecte în forma cea mai generală este scopul spre care tinde matematica. Anume abstractizarea îi oferă matematicii putere, universalitate și generalitate. Chiar dacă matematica este o ştiinţă abstractă, aplicaţiile ei pot fi destul de concrete. Dar aceste aplicaţii nu pot fi studiate fără a studia însăși matematica.

Pregătirea în cadrul domeniului Matematică este menită să asigure unicitatea unei ştiinţe abstracte cu diferite domenii de aplicare: informatică, mecanică, fizică, chimie, biologie, geologie, economie, sociologie, lingvistică, medicină etc. Problemele reale din societatea contemporană subliniază necesitatea specialiştilor calificaţi în domeniul matematicii la specialităţile Matematică și Matematică Aplicată, capabili să contribuie la rezolvarea diverselor probleme. Specificul domeniului de formare constă în aplicabilitatea teoriilor și metodelor matematice în diverse domenii ale economiei naţionale și furnizarea pe piaţa muncii a specialiştilor de înaltă calificare în domeniul matematicii contemporane.

Pregătirea specialiştilor în cadrul specialităţii Matematică Aplicată este determinată de caracterul aplicativ al multor rezultate fundamentale din domeniul matematicii, precum și de necesitatea soluţionării ştiinţifice a problemelor, ce apar în diverse ramuri ale activităţii social-economice, argumentate prin utilizarea metodelor exacte de cercetare în baza aparatului matematic. Instruirea în cadrul acestei specialităţi se face pornind de la prerogativa că matematica aplicată este ramura ştiinţei, bazată pe cercetările fundamentale din domeniul matematicii și aplicarea acestora în alte do-

menii de activitate. Metodele matematice, ca regulă, se folosesc la soluţionarea problemelor aplicative prin crearea şi analiza modelului matematic respectiv, precum şi determinarea soluţiei optime a problemei respective.

Programul de formare profesională atât la specialitatea Matematică**,** cît şi la specialitatea Matematică Aplicată cuprinde următoarele categorii de module: a) Module care asigură pregătirea fundamentală teoretică, poziţionate majoritar în anul I, care au ca obiectiv formarea competenţelor generale specifice domeniului şi însumează 50-55 credite transferabile; b) Module care asigură pregătirea de specialitate cu caracter teoretic şi practic-operaţional de aplicabilitate curentă, distribuite în anii II şi III, care vin să completeze pregătirea teoretică şi să formeze competenţe ce ţin de aplicare a cunoştinţelor obţinute (aproximativ 60-65 de credite); c) Module cu orientare diversă, care vor da posibilitatea de a urma studiile la master şi în unele domenii aferente Matematicii, cum ar fi domeniul Informatică (20 de credite)**;** d) Module care asigură o pregătire generală în domeniile filosofie, management, etică profesională, limbi moderne aplicate, educaţie fizică şi care sânt menite să formeze competenţe sistemice, aplicabile atât domeniului, cât şi vieţii sociale ale absolventului – aproximativ 25-30 credite.

1.2. Caracteristici-cheie:

Nivelul	Licenţă (ciclul I)	Master (Ciclul II)	Doctorat
Durata studiilor	3 ani	2 ani	3 ani (4 ani)
Credite de studiu ECTS	180 de credite	120 de credite	180 de credite
Forma de organizare	învăţământ de zi	învăţământ de zi	învăţământ de zi, învăţământ cu frecvenţă redusă
Condiţii de acces	Diplomă de BAC, Diplomă de studii medii de specialitate	Diplomă de licenţă, Diplomă echivalentă	Diplomă de master, Diplomă echivalentă
Precondiţii	Realizarea finalităţilor învăţământului preuniversitar	Realizarea finalităţilor învăţământului superior (Licenţă, Ciclul I – 180 de credite). Susţinerea examenului de admitere	Realizarea finalităţilor învăţământului superior (Ciclul I, Licenţă şi Ciclul II, Master). Susţinerea examenului de admitere
Stagii de practică	cu titlu obligatoriu	cu titlu obligatoriu	nu se realizează

Reguli de examinare și evaluare	• Evaluarea inițială–diagnostică; curentă-formativă; finală-sumativă sânt obligatorii; • Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe.	• Evaluarea inițială–diagnostică; curentă-formativă; finală-sumativă sânt obligatorii; • Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe formate preponderent prin lucrul individual.	• Evaluarea este centrată pe produsele cercetării; • Evaluarea curentă-formativă se realizează prin susținerea referatelor științifice, a rapoartelor anuale, a examenelor din cadrul programului de doctorat; • Evaluarea finală se realizează prin susținerea tezei de doctor.
Modalitate de evaluare finală	Examen de licență: 1. un examen la disciplina fundamentală 2. un examen la disciplina de specializare 3. susținerea tezei de licență.	Susținerea tezei de master	Susținerea tezei de doctor
Certificare	Diplomă de licență în Științe exacte	Diplomă de master în Științe exacte	Diplomă de doctor în științe fizico-matematice
Titlul acordat	Licențiat în științe exacte	Master în științe exacte	Doctor în științe fizico-matematice
Drepturi pentru absolvenți	A aplica pentru programe de master; A aplica pentru programe de formare continuă; A se angaja în câmpul muncii.	A aplica pentru programe de doctorat; A aplica pentru programe de formare continuă; A se angaja în câmpul muncii.	A aplica pentru programe de postdoctorat; A aplica pentru programe de formare continuă; A se angaja în câmpul muncii.
Autorizarea programelor	Ministerul Educației ANACIP	Ministerul Educației ANACIP	ANACIP

2. TITLURI (CALIFICĂRI) ȘI OCUPAȚII

2.1. Descrierea calificării

Ciclul	Titlul acordat/Competențe specifice	Nivelul de referință European Qualification Framework (EQF)
Ciclul I - Studii superioare de licență	**Licenţiat în științe exacte** Rezultatele corespunzătoare nivelului 6: • Cunoștinţe avansate în domeniul matematicii elementare și matematicii superioare, care implică înţelegerea critică a teoriilor și principiilor; • Abilităţi avansate, care denotă control și inovaţie, necesare pentru a rezolva probleme complexe și imprevizibile într-un domeniu de muncă sau de studiu specializat; • Gestionarea de activităţi sau proiecte tehnice sau profesionale complexe, prin asumarea responsabilităţii pentru luarea deciziilor în situaţii de muncă sau de studiu imprevizibile; • Asumarea responsabilităţii pentru gestionarea dezvoltării profesionale.	6
Ciclul II - Studii superioare de master	**Master în științe exacte** Rezultatele corespunzătoare nivelului 7: • Cunoștinţe specializate, unele dintre ele situîndu-se în avangarda nivelului de cunoștinţe din domeniul matematicii superioare contemporane, ca bază a unei gândiri și/sau cercetări originale; • Conștientizare critică a cunoștinţelor din domeniul matematicii și a cunoștinţelor aflate la graniţa dintre diferite domenii; • Abilităţi specializate pentru rezolvarea problemelor în materie de cercetare și/sau inovaţie, pentru dezvoltarea de noi cunoștinţe și proceduri și pentru integrarea cunoștinţelor din diferite domenii; • Gestionarea și transformarea situaţiilor de muncă sau de studiu care sânt complexe, imprevizibile și necesită noi abordări strategice; • Asumarea responsabilităţii pentru a contribui la cunoștinţele și practicile profesionale și/sau pentru revizuirea performanţei strategice a echipelor.	7

Ciclul III - Studii superioare de doctorat	**Doctor în ştiinţe fizico-matematice** Rezultatele corespunzătoare nivelului 8: • Cunoştinţe la cel mai avansat nivel din domeniul matematicii teoretice şi cunoştinţe aflate la graniţa dintre domeniile ce ţin de ştiinţele exacte; • Abilităţi şi tehnici din cele mai avansate şi specializate, inclusiv abilitatea de sinteză şi evaluare, necesară pentru rezolvarea problemelor de cercetare şi/sau inovaţie şi pentru extinderea şi redefinirea cunoştinţelor existente sau a practicilor profesionale din domeniul matematicii; • Demonstrarea unui nivel ridicat de autoritate, inovaţie, autonomie, de integritate ştiinţifică şi profesională şi a unui angajament susţinut pentru dezvoltarea de noi idei sau procese aflate în avangarda unei situaţii de muncă sau de studiu, inclusiv în cercetare.	8

2.2. Ocupaţii tipice pentru absolvenţii în domeniul dat

Nivelul	Specialitatea	Ocupaţii tipice
Ciclul I - Studii superioare de licenţă	Matematică	24069 – Profesor în învăţământul secundar (gimnazial, profesional); 23375 – Metodist cabinet (centru) metodic, cabinet metodic de studii, conducător cerc; 23143 – Matematician;
Ciclul I - Studii superioare de licenţă	Matematică aplicată	24081 – Programator (matematician-programator); 23143 – Matematician;
Nivelul	**Program de master**	**Ocupaţii tipice**
Ciclul II - Studii superioare de master	Structuri Matematice Fundamentale	20488 – Cercetător ştiinţific (în matematică); 24069 – Profesor în învăţămîntul secundar (liceal); 20252 – Asistent universitar (colegii, universităţi); 22490 – Inspector şcoli (gimnazii, licee).
Ciclul II - Studii superioare de master	Matematică de Calcul şi Cercetări Operaţionale	20444 – Cercetător-stagiar (în matematica aplicată); 24081 – Programator (matematician-programator). 23143 – Matematician; 20252 – Asistent universitar (colegii, universităţi); 20445 – Cercetător stagiar (în statistică). Absolvenţii vor putea activa în instituţii de cercetări ştiinţifice, instituţii superioare de învăţământ, în diverse organizaţii şi întreprinderi, activitatea cărora ţine de sistemele moderne de dirijare şi proiectare.

Studii superioare Ciclul III - Doctorat	1. Geometrie și topologie; 2. Logică matematică, algebră și teoria numerelor; 3. Analiză matematică; 4. Ecuații diferențiale	20488 – Colaborator științific (în matematică); 20500 – Colaborator științific (în învățământ); 23143 – Matematician; 20252 - Asistent universitar; 22864 – Lector universitar; 22867 – Lector superior universitar; 20612 – Conferențiar universitar; 24078 – Profesor universitar;
Studii superioare Ciclul III - Doctorat	**Cibernetica Matematică și Cercetări Operaționale**	20488 - Colaborator științific (în matematică); 23143 - Matematician; 20252 - Asistent universitar; 22864 - Lector universitar; 22867 - Lector superior universitar; 20612 - Conferențiar universitar; 24078 - Profesor universitar.

2.3. Rolul domeniului în alte programe de formare

Prin specificul său interdisciplinar și aplicațiile largi și importante asupra cerințelor societății contemporane domeniul Matematică contribuie la formarea competențelor în toate domeniile ce țin de științele naturale și tehnice, informatică și economie. În particular, învățământul superior în domeniile de formare profesională Informatică, Fizică, Chimie, Biologie, Științe economice și Științe tehnice include în sine mai multe cursuri de matematică superioară. Aceste cursuri, fiind de pregătire teoretică generală, constau atât din compartimente fundamentale generale, cât și din unele capitole speciale. Ele asigură o bază teoretică solidă a tinerilor specialiști și contribuie substanțial la formarea și dezvoltarea unor competențe sistemice în domeniile respective. Menționam că metodele de analiză și sinteză a matematicii superioare facilitează direct înțelegerea, argumentarea și asimilarea cunoștințelor de specialitate.

3. FINALITĂȚI DE STUDIU ȘI COMPETENȚE-DESCRIPTORI DE NIVEL PE CICLURI

3.1. Descrierea finalităţilor de studiu și competenţelor

Ciclul I – Studii superioare de licență

- ***Competenţe generale:***

1. Cunoștinţe de bază în domeniul matematicii elementare și a matematicii superioare;
2. Capacitate de analiză și sinteză a teoriilor, metodelor și datelor provenite din diverse compartimente ale matematicii sau din surse adiacente;
3. Capacitate de a aplica cunoștinţele teoretice la studiul problemelor practice;
4. Abilitate de a studia independent diverse surse și capacitate de a continua studiile cu un grad sporit de autoinstruire;
5. Capacitate de aplicare a tehnologiilor informaţionale și a cel puţin unei limbi străine în studiu și cercetare;
6. Capacitatea de a lucra atât independent, cât și în echipă, în funcție de cerințele de moment.

- ***Competenţe specifice la specialitatea Matematică:***

1. Cunoașterea bazelor teoretice ale diferitor compartimente din matematica elementară și superioară în volumul necesar obiectivelor activității profesionale;
2. Capacitatea de a analiza, interpreta adecvat și a sintetiza rezultatele și recomandările teoriilor principale, atât ale diferitor discipline matematice, cât și ale teoriilor interdisciplinare principale;
3. Capacitatea de a aplica ideile, regulile, algoritmii sau metodele matematice în abordarea și rezolvarea unor probleme practice concrete;
4. Capacitatea de a aplica metode de analiză a rezolvării unei probleme, inclusiv nematematice, din punct de vedere al corectitudinii, clarității și semnificației rezultatelor;
5. Capacitatea de a analiza și justifica un rezultat sau demers, inclusiv cu aspect nematematic, recurgând la argumentații;
6. Abilitatea de a comunica informații, idei, probleme și soluții atât audiențelor de specialiști, cât și de non-specialiști;
7. Abilitatea de a lucra autonom și de a însuși noi domenii prin studiu individual;
8. Abilitatea de a recunoaște contextul în care diverse modele matematice descriu adecvat situația reală;
9. Capacitatea de a verifica dacă o problemă este sau nu determinată, de a căuta toate soluțiile posibile ale ei sau de a stabili unicitatea soluției, de a analiza rezultatele obținute;

10. Capacitatea de a argumenta avantajele pe care le oferă matematica în abordarea, clasificarea și rezolvarea unor probleme profesionale;
11. Capacitatea de a însuși metode noi și mecanisme eficiente de soluționare a problemelor din domeniul matematicii contemporane și de implementare a rezultatelor teoretice în activitatea profesională.

3.2. Corelaţia „Unitate de curs/Finalităţi de studiu scontate" pentru Ciclul I Licență Specialitatea Matematică

Modul/ Finalităţi de studiu	Componenta modul	Nr credite ECTS	Finalităţi de studii/Competenţe specifice										
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Algebră liniară	F	6	+	+	+	+	+	+	+		+	+	
Logică și teoria mulţimilor	F	4	+	+	+	+		+	+		+	+	
Geometrie analitică	F	6	+	+	+	+	+	+	+		+	+	
Fundamentele programării	G	6		+	+	+		+			+		
Structuri algebrice	F	5	+	+	+			+	+		+	+	
Analiză matematică	F	5	+	+	+	+	+	+	+		+	+	
Geometrie și topologie	F	4	+	+	+	+		+	+		+	+	+
Analiză funcţională	F	6	+	+	+	+		+	+		+		+
Probabilitate și statistică	F	6	+	+	+	+		+	+		+	+	+
Ecuaţii diferenţiale	S	4	+	+	+	+		+	+		+		+
Ecuaţii cu derivate parţiale	S	5	+	+	+	+		+	+		+		+
Pachete opţionale (specializări înguste)	S	42	+	+	+	+		+	+		+		+
Metode de optimizare	M	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Notă: Dat fiind faptul că competenţele generale au un caracter transdisciplinar, ele se formează pe parcursul întregului program de studii. Domeniul Matematică se axează pe formarea competenţelor în Matematica superioară modernă. Au o importanţă mare atât disciplinile fundamentale, cât și cele de specialitate. Stagiile de practică vin să formeze pe lângă competenţele generale sistemice și unele competenţe specifice de comunicare și de învăţare, deschizând traseul pentru Ciclul II.

- ***Competenţe specifice la specialitatea Matematica aplicată:***

1. Cunoaşterea teoriilor principale ale matematicii superioare generale, ale matematicii aplicate şi istoria dezvoltării lor;
2. Capacitatea de a analiza, sintetiza şi generaliza cunoştinţele din diferite discipline matematice;
3. Capacitatea de a analiza, interpreta adecvat şi a sintetiza rezultatele şi recomandările teoriilor interdisciplinare principale;
4. Capacitatea de a aplica metode de analiză şi sinteză în activitatea profesională;
5. Capacitatea de a aplica cunoştinţele teoretice obţinute la rezolvarea unor probleme matematice concrete;
6. Capacitatea de a cerceta diferite situaţii cu scopul de a le modela matematic;
7. Capacitatea de a recunoaşte contextul în care diverse modele matematice descriu situaţia reală;
8. Abilitatea de a aplica teoriile studiate în rezolvarea unei probleme concrete;
9. Abilitatea de a munci independent şi de a însuşi noi domenii prin studiu individual;
10. Abilitatea de a recunoaşte contextul în care diverse modele matematice descriu situaţia reală;
11. Capacitatea de a planifica şi a realiza un proiect de modelare matematică a unor situaţii reale;
12. Capacitatea să însuşească şi să implementeze operativ softuri noi pentru soluţionarea problemelor de teren;
13. Capacitatea să însuşească metode noi de soluţionare a problemelor din domeniul matematicilor aplicate;
14. Capacitatea să însuşească mecanismele eficiente de implementare a a rezultatelor teoretice în practica de modelare matematică.

Corelaţia „Unitate de curs/Finalităţi de studiu scontate” pentru Ciclul I Licenţă Specialitatea Matematică Aplicată

Modulul/Finalităţile de studiu	Componenta modulului	Nr. credite ECTS	Finalităţi de studii/Competenţe specifice													
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Algebră liniară	F	6	+		+		+	+		+	+				+	+
Logică şi teoria mulţimilor	F	4	+	+	+			+		+	+					+
Geometrie analitică	F	6	+		+	+	+	+	+	+	+					+
Analiza funcţională şi complexă	F	6	+		+			+		+	+					+
Probabilitate şi statistică	F	6		+	+			+	+	+	+	+				+
Teoria grafurilor	S	4		+	+		+			+		+			+	+
Metode de optimizare	S	4	+	+	+			+		+	+		+			
Modelare matematică	S	4			+					+	+	+	+	+	+	+
Pachete opţionale	S	44	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	
Programare orientată pe obiect	M	4	+		+		+		+	+			+		+	
Reţele de calculatoare	M	4		+	+	+	+	+		+	+					
Baze de date	M	4	+		+			+	+	+	+		+		+	+
Cercetări operaţionale	M	4			+					+		+	+			
Teoria jocurilor	M	2	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	

Notă: Dat fiind faptul că competenţele generale au un caracter transdisciplinar, ele se formează pe parcursul întregului program de studii. Domeniul Matematică se axează pe formarea competenţelor în matematica superioară modernă. Au o importanţă mare atât disciplinile fundamentale, cât şi cele de specialitate. Stagiile de practică, vin să formeze pe lângă competenţele generale sistemice şi unele competenţe specifice de comunicare şi de învăţare, deschizând traseul pentru Ciclul II.

Ciclul II – Studii superioare de master

- ***Competenţe generale:***

1. Cunoştinţe profunde în domeniul matematicii superioare contemporane, care completează formarea teoretică fundamentală obţinută la ciclul I;
2. Capacitate de a aplica cunoştinţele teoretice la rezolvarea problemelor practice;
3. Abilitate de a lucra într-o echipă de cercetători în domeniul matematicii şi, respectiv, într-o echipă multidisciplinară de specialişti în domenii diferite;
4. Abilitate de a studia independent diverse surse ce îi permit studiul indiviudal aprofundat al matematicilor superioare speciale;
5. Capacitate de a percepe complexitatea problemelor, de a integra cunoştinţele obţinute şi de a utiliza tehnologiile moderne de cercetare.

- ***Competenţe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Matematici fundamentale:***

1. Capacitatea să argumenteze utilizarea unor anumite metode în studiul matematicilor speciale (conform opţiunii);
2. Capacitatea să interpreteze concepţiile matematice moderne în vederea realizării lucrărilor proprii;
3. Capacitatea să realizeze proiecte de cercetare ştiinţifică (conform opţiunii), demonstrând un înalt grad de autonomie;
4. Capacitatea să identifice metode adecvate de rezolvare a problemelor în activitatea profesională;
5. Capacitatea să selecteze metode eficiente de luare a unei decizii profesionale şi să estimeze cunoştinţele obţinute înainte de a le utiliza într-un scop anumit;
6. Capacitatea să adapteze realizările ştiinţifice din alte domenii la investigaţiile matematice proprii;
7. Capacitatea să utilizeze tehnologiile informaţionale ыщвукту şi metode specifice de studiu în activitatea profesională.

- ***Competenţe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Matematici aplicate:***

1. Capacitatea să argumenteze utilizarea unor anumite metode în studiul matematicilor aplicate speciale (conform opţiunii);
2. Capacitatea să realizeze proiecte de cercetare ştiinţifică (conform opţiunii), demonstrând un înalt grad de autonomie;
3. Capacitatea să stabilească priorităţile studiilor interdisciplinare în cercetările ştiinţifice;
4. Capacitatea să adapteze realizările ştiinţifice din alte domenii la investigaţiile matematice proprii;
5. Capacitatea să selecteze metode eficiente de luare a unei decizii profesionale;
6. Capacitatea să ia decizii la nivel organizaţional;
7. Capacitatea să cerceteze diferite situaţii ce apar în domeniul de activitate sub aspectul posibilităţii aplicării unor metode matematice eficiente de soluţionare;

8. Capacitatea să utilizeze tehnologiile informaționale moderne în colaborarea profesională;
9. Capacitatea să determine variantele posibile de dezvoltare a unor idei cu caracter teoretico-aplicativ;
10. Capacitatea să prognozeze evoluția unor domenii de cercetare cu caracter teoretico-aplicativ;
11. Capacitatea să însușească în mod operativ cele mai recente rezultate științifice în domeniul profesat.

Ciclul III - Studii superioare de doctorat

- ***Competenţe generale:***

1. Cunoştinţe profunde în domeniul matematicii, inclusiv moderne;
2. Abilităţi de aplicare a cunoştinţelor teoretice din domeniu la rezolvarea diverselor probleme practice atât din domeniul matematicii, cât și din domenii adiacente;
3. Abilităţi de comunicare în limba de stat și în limbi moderne străine;
4. Abilitaţi de a studia independent diverse surse și de a percepe complexitatea problemelor, de a integra cunoştinţele obţinute;
5. Abilitaţi de utilizare a noilor tehnologii informaționale și de comunicare, de a lucra productiv într-o echipă de cercetători, de comunicare a informaţiilor, ideilor, problemelor și soluţiilor atât audienţelor de specialişti, cât și de non-specialişti.

- ***Competenţe specifice:***

1. Cunoașterea profundă a fundamentelor teoretice ale matematicii superioare și conform specialității concrete;
2. Abilităţi de analiză a rezultatelor teoriilor principale ale diferitor ramuri ale matematicii fundamentale și aplicate;
3. Capacitatea de a interpreta adecvat și a sintetiza rezultatele și recomandările teoriilor principale diferite domenii ale matematicii moderne;
4. Abilităţi de analiză, interpretare adecvată și de sinteză a rezultatelor și recomandărilor teoriilor interdisciplinare principale;
5. Capacitatea de a cerceta diferite situaţii cu scopul de a le modela matematic;
6. Capacitatea de a realiza proiecte de cercetare științifică în domenii actuale, demonstrând un înalt grad de autonomie;
7. Abilităţi de identificare a celor mai adecvate mijloace și metode concordate cu obiectivele cercetării.

3.3. Proces de consultare cu persoanele și instituțiile-cheie (angajatori, absolvenți, tineri specialiști etc.)

Planurile de învăţământ trebuie să fie racordate cerinţelor procesului de la Bologna şi să fie elaborate în concordanţă cu Planurile de studii în domeniu din universităţi de prestigiu din alte ţări europene. Propunerile pentru planul de studii se iniţiază în cadrul catedrelor de specializare, luând în consideraţie conceptul de pregătire a specialiştilor în domeniul Matematică. Aceste propuneri sânt discutate de către Comisiile metodice şi aprobate în Consiliul profesoral al facultăţii. În ultimă instanţă, cadrul instituţional, care aprobă schimbările din planul de învăţământ este Senatul. Deoarece studentul şi profesorul sânt cei doi actanţi ai procesului de învăţământ, iar în condiţiile actuale ale dezvoltării universităţilor se mizează pe accentuarea acestei colaborări, se vor întreprinde măsuri de implicare a studenţilor în managementul calităţii studiilor, inclusiv şi în discutarea conţinutului planului de învăţămînt. De regulă, funcţionalitatea studiilor este sporită de introducerea noilor discipline care contribuie considerabil la elaborarea unui demers didactic individual pentru studenţi.

În scopul prevenirii anacronismului în educaţie la nivel de catedre se promovează iniţiativele constructive orientate spre îmbunătăţire şi perfecţionare. În acest scop se produce reeşalonarea disciplinelor sau renovarea propriu-zisă, în funcţie de cerinţele pieţei muncii.

4. Volumul de muncă și ECTS

4.1 Volumul de muncă pentru programele tipice de formare, exprimat în credite ECTS:

Ciclul	1 credit ECTS = 30 ore de lucru al studentului
I Licenţă	180 de credite, durata 3 ani
II Master	120 de credite, durata 2 ani
III Doctorat	180 de credite, durata studiilor constituie 3-4 ani.

4.2. Orientări și diferenţe în Spaţiul European al Învăţământului Superior în domeniul dat.

Diferenţele majore în spaţiul european în ceea ce priveşte formarea profesională iniţială în domeniul matematicii ţin, mai degrabă, de prioritatea acordată unei sau altei opţiuni decât de diferenţe strategice de formare. În Republica Moldova, ramura pe care o dezvoltăm, atât la nivel de domeniu de formare profesională, cît şi ca domeniu de cercetare, este determinată de necesităţile economice şi sociale ale societăţii contemporane autohtone. Criza comunicării culturilor, pe de o parte, şi integrarea europeană, pe de altă parte, furnizează o adevărată piaţă de desfacere pentru specialiştii din domeniul matematicii contemporane. Totodată, datorită faptului că planurile de studiu au fost racordate cerinţelor europene în domeniu, vom accentua că sistemul de competenţe dezvoltat la primul ciclu este similar celor europene, diferenţele constituindu-se în baza specificului şi tradiţiilor şcolilor ştiinţifice din ţara noastră.

5. ÎNVĂŢAREA, PREDAREA ȘI EVALUAREA

Misiunea și obiectivele catedrelor responsabile de formarea profesională inițială în domeniul matematicii se reflectă în standardul educațional/ profesional care exprimă ansamblul de competențe pe care le deține specialistul format în cadrul domeniului (fapt demonstrat prin evaluările randamentului academic). Aprecierea standardului educațional/ profesional, ca finalitate a procesului de formare profesională inițială, ne permite să stabilim niște criterii de evaluare clare și creează un mecanism funcțional pentru corelarea eficientă a tuturor elementelor procesului de învățământ – învățarea, predarea și evaluarea. Promovarea dimensiunii europene prin învățământ antrenează o serie de consecințe în tehnicile de predare - învățare – evaluare. Accentuarea gradului de implicare al studentului în procesul didactic (prin volumul de muncă pretins și corelația dintre prezența în sălile de curs și studiul individual, transpusă în credite academice) necesită o revizuire a strategiei de evaluare și de predare.

Elaborarea lucrărilor și proiectelor individuale la diferite discipline, în cadrul Ciclului I, în scopul evaluării competențelor specifice și instrumentale sau interpersonale, sînt utilizate în cadrul diferitor discipline nu numai ca **instrument de evaluare, ci și de învățare**, în realizarea acestuia fiind direct implicați cei doi parteneri ai actului educațional: studentul și profesorul.

Proiectul se elaborează în cadrul unui modul (curs) predat la un anumit nivel al Ciclului I sau II (diferența de nivel este asigurată de complexitatea sarcinii de realizat și volumul de lucru autonom pe care îl depune studentul și, prin urmare, a competențelor obținute). Studentul își va alege un subiect de cercetare controversat din conținutul cursului sau toți studenții unui grup academic vor lucra asupra diferitor aspecte ale aceleiași teme.

Realizarea proiectului individual are loc în trei etape, pe parcursul întregului semestru. Primele două etape sînt dirijate de către responsabilul de curs și constau în pregătirea teoretică a subiectului de cercetare, alegerea bibliografiei, a metodelor de cercetare, a tehnicii de interpretare a datelor teoretice. A treia etapă este una individuală și permite studentului manifestarea creativității în aplicarea teoriei studiate anterior. Astfel, împreună cu tutorele, el va discuta planul de testare al ipotezelor și îl va pune în aplicare de sine stătător. Finalmente, proiectul individual va fi prezentat în fața grupului.

Evaluarea finală a proiectului constă din evaluarea sumativă a muncii depuse la cele trei etape de realizare a proiectului, a capacității de analiză și sinteză a studentului, a creativității utilizate. Nota obținută la proiectul individual are pondere în formarea notei semestreale.

Observație: pentru studiile la Ciclul II tehnica proiectelor individuale poate fi centrată pe studiul teoretic al unor probleme științifice, în spectrul interdisciplinar sau intermodular (în interiorul opțiunii respective).

6. Sporirea calităţii

Misiunea cadrelor didactice angajate în formarea profesională înţială în domeniul Matematicii este de a realiza o formare profesională de calitate, de a forma specialişti (licenţiaţi şi respectiv masteri) în matematică, care vor fi competitivi pe piaţa muncii din ţară şi de peste hotarele ei. Aderarea la procesul de la Bologna presupune o transformare a învăţământului din unul informativ în unul formativ şi centrat pe student. Societatea contemporană impune cerinţe, care pot fi satisfăcute de către instituţiile de învăţământ numai printr-un sistem viabil de asigurare a calităţii. În acest sens, una dintre direcţiile prioritare al procesului de învăţământ realizat în cadrul domeniului Matematica o constituie asigurarea calităţii. Evaluarea calităţii se realizează în baza câtorva indicatori de bază, care la rândul lor determină criterii pentru evaluarea altor elemente ale procesului de învăţămînt.

Evaluarea randamentului academic. Acest indicator presupune prezenţa unui întreg sistem de proceduri de evaluare ce are drept scop constatarea calităţii produsului, competenţelor viitorilor specialişti.

Evaluarea resurselor şi condiţiilor didactico-metodice de realizare a procesului de învăţământ, evaluarea calităţii învăţământului prin evaluarea activităţii profesorilor de către studenţi. Această procedură are drept scop determinarea eficienţei studiilor prin prisma aprecierii făcute de către cei care beneficiază de serviciile oferite de către cadrele didactice.

Componenta formativă generează o altă viziune asupra curriculei universitare, care se axează mai întâi de toate pe formarea competenţelor şi nu pe transmiterea informaţiei. Astfel curriculele pentru cursuri sunt elaborate în corespondenţă cu standardul socio-profesional şi adaptat la cerinţele pieţei muncii. Totodată, instrumentul prin care este asigurată transparenţa studiilor este ECTS. Creditele academice transferabile asigură accesul studentului la un cadru transparent al calificărilor şi mobilitate academică, deschide perspective pentru instruirea pe tot parcursul vieţii.

CADRUL NAȚIONAL AL CALIFICĂRILOR
Învățămînt Superior

Ciclul I – studii superioare de licență
Ciclul II – studii superioare de master
Ciclul III – studii superioare de doctorat

DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ
444 Informatică

INSTITUȚIA COORDONATOARE - UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

Coordonarea proiectului

N/o	Instituția/ organizația/ structura	Persoana	Funcția/ titlu/ grad științific/ didactic	Semnatura	Data
I. Instuții de învățământ care asigură pregătire în domeniu/membri ai grupului de lucru					
1.	USM	Arnăut Vsevolod Cataranciuc Sergiu Căpățână Gheorghe	Dr.,conf., şef catedră Informatică Aplicată; Dr.,conf., şef catedră Informatică şi Optimizare Discretă; Dr.,conf., şef catedră Tehnologii de Programare		
2.	US Tiraspol				
3.	ASEM				
4.	ULIM	Dubovețchi Iuri	Dr conf univ decan facultatea Informatica		
5.	US Alecu Russo Bălți				
6.	Universitatea Slavonă	Gulca Zinaida	șef. catedră, dst, conferențiar		
7.	ATIC	Dumitru Solomon	Rector ATIC doct. habil.		
8.	Institutul Umanistic	V. Șmupurov	Rector IUC doct. fizic și matem., prof.		
9.	IMI-Nova	Valentin Răileanu	Dr. habilitat, prof. univ, rector		

Coordonatori elaborare:
Căpățână Gh., dr., conf. univ.;
Arnăut V., dr., conf. univ.;
Cataranciuc S., dr., conf.univ.;
Hămuraru M., dr. conf.univ.

1. Introducere în domeniul de formare profesională/ specialitate

1.1. Descriere generală a domeniului

Domeniului 444 Informatică se încadrează în domeniul general 44. Ştiinţe exacte şi include specialităţile: *444.1 Informatica*; *444.2 Managementul Informaţional* şi *444.3 Informatica Aplicată*.

Informatica este ansamblul disciplinelor ştiinţifice, tehnice şi socio-economice care se pretează prelucrării de informaţii şi automatizării.

Scopul general al domeniului de formare profesională 444 Informatică este pregătirea specialiştilor în informatică: licenţiat în ştiinţe exacte, master în ştiinţe exacte, doctor în informatică.

Planurile de învăţământ conţin următoarele categorii de module: a) Modulul care asigură o pregătire teoretică în matematică prin predarea disciplinelor Fundamentele Algebrice ale Informaticii, Logica Informatică, Geometrie Informatică, Algoritmica Grafurilor, Calcul Numeric, menite să formeze o viziune ştiinţifică asupra metodelor aplicative ale Matematicii şi rolul lor în elaborarea produselor informatice noi; b) Modulul ce asigură pregătirea profesională a viitorului specialist în Informatică prin predarea disciplinelor Arhitectura Calculatorului şi Sisteme de Operare, Fundamentele Programării, Tehnici de Programare, Reţele de Calculatoare, Programare Orientată Obiect, Baze de Date, Tehnici Avansate de Programare, Structuri de Date, Inteligenţa Artificială, Sisteme de gestiune a bazelor de date, Tehnologii WEB şi multimedia, Proiectarea sistemelor informatice, Grafica pe Calculator, Securitatea Informaţiei, Management Informaţional; c) Setul de discipline opţionale asigură un bagaj consistent de cunoştinţe în domeniul specific de specializare, conţinând o serie de discipline corespunzătoare specializării; d) Modulul ce asigură pregătirea în domeniul socio-uman prin predarea disciplinelor de Filosofie, Management, Doctrine Economice, Etica Profesională.

Planurile de învăţământ elaborate pentru ciclul I Licenţă cuprind toate disciplinele minimale prevăzute pentru acest domeniu, precum şi unele discipline cu caracter ajutător menite să asigure pregătirea unui specialist de o performanţă înaltă în domeniul Informaticii, care în acelaşi timp are un nivel intelectual înalt ce corespunde necesităţilor societăţii moderne. Studenţii în procesul de studii sînt organizaţi astfel încât pregătirea teoretică şi practică să fie cât mai eficientă şi legată de cerinţele pieţii muncii.

Programul de formare profesională a viitorului specialist în domeniul *444 Informatica* la nivelul II Master este bazat pe *Planurile de învăţământ* la specialităţile:

- Tehnologia Produselor Software (MP);
- Baze de Date şi Cunoştinţe (MP);
- Tehnologii de Reţea (MP);
- Sisteme Informaţionale (MP).

Programul de formare profesională a viitorului specialist în domeniul *444 Informatica* la nivelul III Doctorat este bazat pe Pașapoartele și Programele examenelor de doctorat ale CNAA la specialitățile:

- 01.05.01 - Bazele teoretice ale informaticii, programarea calculatoarelor;
- 01.05.03 - Tehnologii Informaționale;
- 01.05.05 - Sisteme Informaționale.

1.2. Caracteristici-cheie:

Nivelul	Licență (ciclul I)	Master (Ciclul II)	Doctorat
Durata studiilor	3 ani	2 ani	3 ani (4 ani)
Credite de studiu ECTS	180 credite	120 credite	180 credite
Forma de organizare	învățământ de zi	învățământ de zi	învățământ de zi, învățământ cu frecvență redusă
Condiții de acces	Diploma de BAC, diploma de studii medii de specialitate	Diploma de licență Diplomă echivalentă	Diploma de master Diplomă echivalentă
Precondiții	Realizarea finalităților învățământului preuniversitar	Realizarea finalităților învățământului superior (Licență, Ciclul I - (180 credite). Susținerea examenului de admitere.	Realizarea finalităților învățământului superior (Ciclul I, Licență și Ciclul II, Master). Susținerea examenului de admitere.
Stagii de practică	Cu titlu obligatoriu (15-20 credite)	Cu titlu obligatoriu (10 credite)	Nu se realizează.

Reguli de examinare și evaluare	• Evaluarea inițială – diagnostică; curentă-formativă; finală –sumativă sunt obligatorii; • Evaluarea curentă-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe.	• Evaluarea inițială – diagnostică; curentă-formativă; finală –sumativă sunt obligatorii; • Evaluarea curentă-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe formate preponderent prin lucru individual.	• Evaluarea este centrată pe produsele cercetării; • Evaluarea curentă-formativă se realizează prin susținerea referatelor științifice, a rapoartelor anuale, a examenelor din cadrul programului de doctorat; • Evaluarea finală se realizează prin susținerea tezei de doctor.
Modalitate de evaluare finală	Examen de licență: • Examen la disciplini fundamentale • Examen la disciplini de specialitate • Susținerea tezei de licență	Susținerea tezei de master	Susținerea tezei de doctor
Certificare	Diploma de licență în Științe exacte	Diploma de master în Științe exacte	Diploma de doctor în Informatică
Titlu acordat	Licențiat în Științe exacte	Master în Științe exacte	Doctor în Informatică;
Drepturi pentru absolvenți	• A aplica pentru programe de master; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii.	• A aplica pentru programe de doctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii.	• A aplica pentru programe postdoctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii.
Organ responsabil pentru autorizarea programelor	Ministerul Educației ANACIP	Ministerul Educației ANACIP	Structura abilitată

2. Titluri (calificări) și ocupații

2.1. Descrierea calificării

Ciclul	Titlul acordat/Competențe specifice	Nivelul de referință European Qualification Framework (EQF)
Ciclul I - Studii superioare de licență	**Licenţiat în Ştiinţe Exacte** Rezultatele corespunzătoare nivelului 6: 1. Cunoștințe avansate într-un domeniu de muncă sau de studiu care implică înțelegerea critică a teoriilor și principiilor informaticii; 2. Abilităţi avansate, care denotă control şi inovaţie, necesare pentru a rezolva probleme de informatică complexe și imprevizibile într-un domeniu de muncă sau de studiu specializat; 3. Gestionarea de activităţi sau proiecte tehnice sau profesionale complexe de informatică, prin asumarea responsabilităţii pentru luarea deciziilor în situaţii de muncă sau de studiu imprevizibile; 4. Asumarea responsabilităţii pentru gestionarea dezvoltării profesionale a indivizilor și grupurilor în informatică.	6
Ciclul II - Studii superioare de master	**Master în Ştiinţe Exacte** Rezultatele corespunzătoare nivelului 7: 1. Cunoștințe foarte specializate, unele dintre ele situându-se în avangarda nivelului de cunoștințe dintr-un domeniu de muncă sau de studiu, ca bază a unei gândiri și/sau cercetări originale în informatică; 2. Conștientizare critică a cunoștințelor dintr-un domeniu și a cunoștințelor de informatică și a cunoștințelor aflate la hotarul cu alte domenii de activitate/cercetare; 3. Abilităţi specializate pentru rezolvarea problemelor informaţionale de cercetare și/sau inovaţie, pentru dezvoltarea de noi cunoștințe și proceduri informaţionale și pentru integrarea cunoștințelor din diferite domenii; 4. Gestionarea și transformarea situaţiilor de muncă sau de studiu care sînt complexe, imprevizibile și necesită noi abordări strategice informaţionale; 5. Asumarea responsabilităţii pentru a contribui la cunoștințele și practicile profesionale și/sau pentru revizuirea performanţei strategice a echipelor informaţionale; 6. Abilităţi de management al informaţiei (capacitatea de a extrage și analiza informaţia din mai multe surse).	7

Ciclul III - Studii superioare de doctorat	**Doctor în Informatică** Rezultatele corespunzătoare nivelului 8: 1. Cunoştinţe la cel mai avansat nivel dintr-un domeniu de muncă sau de studiu și cunoştinţe ale informaticii aflate la graniţa dintre diferite domenii; 2. Abilităţile și tehnicile cele mai avansate și specializate, inclusiv abilitatea de sinteză și evaluare, necesară pentru rezolvarea problemelor critice de cercetare și/sau inovaţie de informatică și pentru extinderea și redefinirea cunoștinţelor existente sau a practicilor profesionale informaţionale; 3. Demonstrarea unui nivel ridicat de autoritate, inovaţie, autonomie, de integritate ştiinţifică și profesională și a unui angajament susţinut pentru dezvoltarea de noi idei sau procese aflate în avangarda unei situaţii de muncă sau de studiu, inclusiv cercetarea informatică.	8

2.2. Ocupaţii tipice pentru absolvenţii în domeniul dat (nomenclatorul profesiilor/clasificatorul ocupaţiilor)

Nivelul calificării	Specialitatea/ program de master	Ocupaţii tipice
Ciclul I - Studii superioare de licenţă	Informatica	213101 - Analist; 213102 - Programator; 213103 - Proiectant sisteme informatice; 213902 - Administrator de reţea de calculatoare; 213903 - Administrator baze de date; 232201- profesor în învăţământul gimnazial (dacă a urmat modulul psiho-pedagogic). <u>Noi ocupaţii propuse pentru a fi incluse în COR:</u> Informatician designer; Asistent achiziţie și analiză date; Specialist testare aplicaţii.
	Management Informaţional	213102- Programator; 213902 - Administrator de reţea de calculatoare; 213903 - Administrator baze de date; 232201- profesor în învăţământul gimnazial (dacă a urmat modulul psiho-pedagogic). <u>Noi ocupaţii propuse pentru a fi incluse în COR:</u> Informatician designer; Asistent achiziţie și analiză date; Specialist testare aplicaţii; Manager sisteme informatice; Manager sisteme informaţionale.
	Informatica Aplicată	213102- Programator; 213902 - Administrator de reţea de calculatoare; 213903 - Administrator baze de date; 232201 - Profesor în învăţământul gimnazial (informatică, limba străină - dacă a urmat modulul psiho-pedagogic); <u>Noi ocupaţii propuse pentru a fi incluse în COR:</u> Informatician-translator; Asistent achiziţie și analiză date; Specialist testare aplicaţii.

Ciclul II - Studii superioare de master	Tehnologia Produselor Software (MP)	213101- Analist; 213102- Programator; 213103- Proiectant sisteme informatice; 241919 - Manager proiect, 213104 - Consultant în informatică; 249110 - Asistent de cercetare în matematică-informatică; 250102 - Asistent de cercetare în informatică; 231003 - Expert centre de perfecţionare. Dacă a urmat modulul psiho-pedagogic: 232101 - Profesor în învăţământul liceal, postliceal, profesional şi de maiştri , 20252 – Asistent universitar, 22864 - Lector universitar. <u>Noi ocupaţii propuse pentru a fi incluse în COR</u>: Proiectant tehnologie informaţională, Specialist sisteme informaţionale (informatice) în domeniul securităţii și apărării, Specialist medii de modelare-simulare în domeniul securităţii și apărării, Șef echipă tehnologia produselor software; Sef proiect tehnologia produselor software.
	Baze de Date și Cunoștințe (MP)	213101- Analist; 213102- Programator; 213103- Proiectant sisteme informatice; 241919 - Manager proiect, 213104 - Consultant în informatică; 249110 - Asistent de cercetare în matematică-informatică; 250102 - Asistent de cercetare în informatică; 231003 - Expert centre de perfecţionare. Dacă a urmat modulul psiho-pedagogic: 232101 - Profesor în învăţământul liceal, postliceal, profesional şi de maiştri, 20252 – Asistent universitar, 22864 - Lector universitar. <u>Noi ocupaţii propuse pentru a fi incluse în COR</u>: Proiectant tehnologii informaţionale inteligente; Proiectant sisteme expert; Asistent achiziţie și analiză de date și cunoștințe; Specialist sisteme informaţionale (informatice) în domeniul securităţii și apărării; Consultant în inteligenţa artificială; Specialist medii de modelare-simulare în domeniul securităţii și apărării, Șef echipă baze de date și cunoștințe; Sef proiect de date și cunoștințe.
	Tehnologii de Reţea (MP)	213101- Analist; 213102- Programator; 213103- Proiectant sisteme informatice; 241919 - Manager proiect, 213104 - Consultant în informatică; 249110 - Asistent de cercetare în matematică informatică; 250102 - Asistent de cercetare în informatică; 231003 - Expert centre de perfecţionare; Dacă a urmat modulul psiho-pedagogic: 232101 - Profesor în învăţământul liceal, postliceal, profesional şi de maiştri, 20252 – Asistent universitar, 22864 - Lector universitar. <u>Noi ocupaţii propuse pentru a fi incluse în COR</u>: Proiectant tehnologii informaţionale de reţea; Consultant în tehnologii de reţea; Asistent achiziţie și analiză date; Specialist sisteme informaţionale (informatice) în domeniul securităţii și apărării; Specialist medii de modelare-simulare în domeniul securităţii și apărării, Șef echipă tehnologii de reţea; Sef proiect tehnologii de reţea.

Ciclul II - Studii superioare de master	Sisteme Informaţionale (MP)	213101- Analist; 213102- Programator; 213103- Proiectant sisteme informatice; 241919 - Manager proiect, 213104 - Consultant în informatică; 249110 - Asistent de cercetare în matematică informatică; 250102 - Asistent de cercetare în informatică; 231003 - Expert centre de perfecţionare; Dacă a urmat modulul psiho-pedagogic: 232101 - Profesor în învăţământul liceal, postliceal, profesional și de maiștri, 20252 – Asistent universitar, 22864 - Lector universitar. <u>Noi ocupaţii propuse pentru a fi incluse în COR</u>: Proiectant sisteme informaţionale (informatice); Specialist sisteme informaţionale (informatice) în domeniul securităţii și apărării; Specialist medii de modelare-simulare în domeniul securităţii și apărării, Șef echipă sisteme informaţionale; Sef proiect sisteme informaţionale.
Studii superioare Ciclul III - Doctorat	Bazele teoretice ale informaticii, programarea calculatoarelor	Profesori universitari, conferenţiari universitari, lectori universitari, asistenţi universitari la specialitatea 01.05.01 - Bazele teoretice ale informaticii, programarea calculatoarelor. Profesori cercetători, conferenţiari cercetători, cercetători la specialitatea 01.05.01 - Bazele teoretice ale informaticii, programarea calculatoarelor. <u>Noi ocupaţii propuse pentru a fi incluse în COR</u>: Manager centru de perfecţionare; Manageri în cercetare, învăţământ, unităţi de proiectare a software, unităţi de asistenţă a serviciilor informaţionale.
	Tehnologii Informaţionale	Profesori universitari, conferenţiari universitari, lectori superiori universitari, lectori universitari la specialitatea 01.05.03 - – Tehnologii Informaţionale. Profesori cercetători, conferenţiari cercetători, cercetători la specialitatea 01.05.03 - – Tehnologii Informaţionale. <u>Noi ocupaţii propuse pentru a fi incluse în COR</u>: Manager centru de perfecţionare; Manageri în cercetare, învăţământ, unităţi de proiectare a software, unităţi de asistenţă a serviciilor informaţionale.
	Sisteme Informaţionale	Profesori universitari, conferenţiari universitari, lectori superiori universitari, lectori universitari la specialitatea 01.05.05 - – Sisteme Informaţionale. Profesori cercetători, conferenţiari cercetători, cercetători la specialitatea 01.05.05 - – Sisteme Informaţionale. <u>Noi ocupaţii propuse pentru a fi incluse în COR</u>: Manager centru de perfecţionare; Manageri în cercetare, învăţământ, unităţi de proiectare a software, unităţi de asistenţă a serviciilor informaţionale.

Datorită tehnologiilor moderne de depozitare, prelucrare și transmitere a informației precum și ritmul înalt de dezvoltare a tehnicii de calcul, Informatica a pătruns adânc în diferite domenii ale societăţii. Informatica a devenit astfel un domeniu de studiu actual, performanţele căreia fac posibilă predarea mai multor discipline de studiu la un nivel calitativ nou. Prin specificul său interdisciplinar și influența asupra stării societăţilor contemporane, Informatica ar putea contribui la formarea competenţelor în majoritatea domeniilor de activitate cu caracter social, ştiinţific, cultural etc. Spre exemplu, domeniile Ştiinţe Politice, Drept, Istorie, Limbi Moderne, Jurnalism etc., necesită un curs special de Tehnologii Informaţionale de comunicare, menirea căruia constă în formarea deprinderilor la viitorii specialişti în utilizarea calculatorului la asigurarea calităţii activităţii profesionale. Informatica ar contribui la formarea competenţelor în utilizarea metodelor contemporane de cercetare, la formarea competenţelor de tip interpersonal, precum și abilitatea de a lucra în context internaţional prin accesul la sursele electronice de informaţie. De asemenea, prin aplicarea metodelor de prelucrare a informaţiei și a tehnicii de calcul, cercetările cu caracter ştiinţific pot fi desfăşurate la un nivel calitativ nou.

3. Finalităţi de studiu și competenţe – descriptori de nivel pe cicluri

3.1. Descrierea finalităţilor de studiu și a competenţelor

Ciclul I - Studii superioare de licenţă: 444 Informatica

- *Competenţe generale:*

– Capacitatea de analiză și sinteză a teoriilor, metodelor și datelor provenite din diverse compartimente ale informaticii sau din surse adiacente;
– Capacitatea de a aplica cunoştinţele teoretice la studiul problemelor practice;
– Programarea în limbaje de nivel înalt;
– Dezvoltarea și întreţinerea aplicaţiilor informatice;
– Utilizarea instrumentelor informatice în context interdisciplinar;
– Utilizarea bazelor teoretice ale informaticii și a modelelor formale;
– Proiectarea și gestiunea bazelor de date;
– Proiectarea și administrarea reţelelor de calculatoare;
– Capacitatea de a lucra atât independent, cât și în echipă, în funcţie de cerinţele activităţii profesionale.

Specialitatea Informatică

- *Competenţe specifice:*

– Cunoaşterea teoriilor fundamentale și de specialitate din domeniile matematicii și informaticii;
– Aplicarea reţelelor de calcul, a soft-ului de sistem, a personalierelor în domeniul de activitate profesională;

– Utilizarea metodelor matematicii aplicate și a softului instrumental la soluționarea problemelor de automatizare a gestiunii întreprinderilor;
– Asigurarea comunicării informaționale în cadrul întreprinderii prin intermediul rețelelor de calculatoare;
– Administrarea eficientă a bazelor de date din cadrul unităților economice;
– Administrarea sistemelor de operare distribuite;
– Administrarea rețelelor de calculatoare;
– Integrarea tehnologiilor informaționale în diferite domenii ale economiei naționale;
– Proiectarea aplicațiilor pentru dispozitive mobile;
– Proiectarea sistemelor suport inteligente;
– Proiectarea aplicațiilor în rețea și în MS Office;
– Proiectarea sistemelor de simulare.

3.2. Corelația „unitate de curs/finalități de studiu scontate" pentru Ciclul I, Licență

Unitatea de curs (modulul) / Finalitățile de studiu	Cod	Nr credite ECTS	Finalități de studiu / Competențe specifice											
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Fundamentele algebrice ale informaticii	F	6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Logica informatică	F	4	+	+	+	+				+	+	+	+	+
Arhitectura calculatorului și sisteme de operare	F	6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Fundamentele programării	F	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Geometrie informatică	F	3	+	+	+	+				+	+	+	+	+
Tehnici de programare	F	6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Programare orientată obiect	S	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Baze de date	S	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Algoritmica grafurilor	S	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Rețele de calculatoare	F	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Tehnici avansate de programare	S	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Structuri de date si metode de programare	S	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Inteligența artificială	S	6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Limbaje formale și automate	S	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Tehnologii Web	S	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Grafica pe calculator	S	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Proiectarea sistemelor informatice	S	4	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+
Securitatea informației	U	2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Specialitatea Managementul informaţional

- ***Competenţe specifice:***

– Cunoaşterea teoriilor fundamentale şi de specialitate din domeniile matematicii, informaticii şi managementului;
– Aplicarea reţelelor de calcul, a soft-ului de sistem, a personalierelor în domeniul de activitate profesională;
– Aplicarea metodelor matematicii aplicate şi a softului instrumental la soluţionarea problemelor de automatizare a gestiunii întreprinderilor;
– Asigurarea comunicării informaţionale în cadrul întreprinderii prin intermediul reţelelor de calculatoare;
– Administrarea sistemelor de operare distribuite;
– Administrarea eficientă a bazelor de date din cadrul unităţilor economice;
– Administrarea reţelelor de calculatoare;
– Integrarea tehnologiilor informaţionale în activităţile economice (management, marketing, fiscalitate, piaţa hîrtiilor de valoare, contabilitate, bănci şi burse de valori, statistică);
– Dezvoltarea metodelor probabiliste pentru activităţi economice;
– Proiectarea sistemelor informaţionale;
– Proiectarea sistemelor de simulare a proceselor economice;
– Optimizarea activităţilor economice.

3.2. Corelaţia „unitate de curs/finalităţi de studiu scontate" pentru Ciclul I Licenţă

Unitatea de curs (modulul)/ Finalităţile de studiu	**Cod**	**Nr credite ECTS**	**Finalităţi de studiu / Competenţe specifice**											
			1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**	**11**	**12**
Fundamentele algebrice ale informaticii	F	6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Logica informatică	F	4	+	+	+	+				+	+		+	+
Arhitectura calculatorului şi sisteme de operare	F	6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Fundamentele programării	F	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Geometrie informatică	F	3	+	+	+	+				+	+	+	+	+
Tehnici de programare	F	6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Programare orientată obiect	S	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Baze de date	S	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Algoritmica grafurilor	S	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Reţele de calculatoare	F	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Tehnici avansate de programare	S	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Structuri de date și metode de programare	S	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Inteligenţa artificială	S	6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Sisteme de gestiune a bazelor de date	S	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Tehnologii Web	S	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Proiectarea sistemelor informatice	S	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Securitatea informaţiei	S	2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Specialitatea Informatica Aplicată

- ***Competenţe specifice:***

– Cunoașterea arhitecturii calculatorului și a sistemelor de operare;
– Aplicarea limbii străine studiate în activităţile informaţionale;
– Aplicarea reţelelor de calcul, a soft-ului de sistem, a personalierelor în domeniul de activitate profesională;
– Aplicarea metodelor matematicii aplicate și a softului instrumental la soluţionarea problemelor de automatizare a gestiunii întreprinderilor;
– Asigurarea comunicării informaţionale în cadrul întreprinderii prin intermediul reţelelor de calculatoare;
– Administrarea sistemelor de operare distribuite;
– Administrarea eficientă a bazelor de date din cadrul unităţilor economice;
– Administrarea reţelelor de calculatoare;
– Dezvoltarea aplicaţiilor WEB;
– Proiectarea sistemelor de grafică pe calculator și a sistemelor de grafică de rastru;
– Proiectarea sistemelor editoriale;
– Proiectarea sistemelor de animaţie și a sistemelor dotate cu limbaje scripturale.

3.2. Corelaţia „unitate de curs/finalităţi de studiu scontate” pentru Ciclul I Licenţă

Unitatea de curs (modulul)/ Finalităţile de studiu	Cod	Nr credite ECTS	Finalităţi de studiu / Competenţe specifice											
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Fundamentele algebrice ale informaticii	F	6	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Logica informatică	F	4	+		+	+	+		+			+	+	+
Arhitectura calculatorului şi sisteme de operare	F	6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Fundamentele programării	G	5	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+
Geometrie informatică	F	3	+		+	+	+		+			+	+	+
Tehnici de programare	F	6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Programare orientată obiect	S	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Baze de date	F	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Algoritmica grafurilor	S	4	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Reţele de calculatoare	S	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Tehnici avansate de programare	S	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Structuri de date si metode de programare	S	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Inteligenţa artificială	S	6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Sisteme de gestiune a bazelor de date	S	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Tehnologii Web	S	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Grafica pe calculator	S	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Proiectarea sistemelor informatice	S	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Securitatea informaţiei in spaţiul european	U	2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Ciclul II – Studii superioare de master:

- ***Competenţe generale:***

– Cunoașterea și înțelegerea aprofundată a noţiunilor, conceptelor, teoriilor și metodelor de bază și conștientizarea critică a cunoștințelor din domeniul programului de master, care asigură o abordare originală în dezvoltarea sau aplicarea lor, în contextul cercetării sau cel aplicativ;
– Aplicarea integrată a cunoștințelor teoretice, aparatului conceptual și metodologic, în condiţii de informare incompletă, pentru a rezolva probleme teoretice și practice noi din domeniul programului de master;
– Utilizarea criteriilor și a metodelor de evaluare, pentru a formula judecăţi de valoare, pe baza unor date incomplete și a fundamenta decizii constructive în domeniul programului de master;
– Aplicarea tehnologiilor informaţionale, a unei limbi străine, a tehnicilor de management al informaţiei, pentru a comunica concluzii și a esenţializa cunoștințele în domeniul programului de master;
– Elaborarea și gestionarea de proiecte profesionale și/sau de cercetare, în mod autonom, utilizînd inovativ un spectru variat de principii și metode de specialitate, în domeniul programului de master.

- ***Competenţe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Tehnologia produselor software:***

– Modelarea matematică a problemelor complexe în domeniul tehnologiilor produselor software;
– Proiectarea și elaborarea sistemelor pentru domeniul profesional;
– Implementarea noilor resurse de calcul în automatizarea proceselor de prelucrare și gestiune a informaţiei în domeniul profesional;
– Abilitatea de organizare și gestiune a activităţilor din domeniul profesional și capacitatea de a munci în cadrul unei echipe interdisciplinare;
– Analiza și proiectarea orientată obiect a sistemelor informatice;
– Proiectarea sistemelor de programare visuală;
– Proiectarea sistemelor de procesare a semnalelor digitale;
– Proiectarea sistemelor de calcul paralel;
– Automatizarea proiectării produselor program;
– Modelarea matematică în bioinformatică;
– Modelarea imitaţională a proceselor din domeniul de activitate.

- ***Competenţe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Baze de Date:***

– Modelarea matematică a problemelor complexe în domeniul tehnologiilor produselor software;
– Utilizarea metodelor și tehnicilor de programare în domeniul profesional;
– Aplicarea tehnologiilor moderne de prelucrare a bazelor de date distribuite și de cunoștinţe;

– Proiectarea și elaborarea sistemelor informaţionale WEB;
– Proiectarea și elaborarea depozitelor de date;
– Administrarea depozitelor de date;
– Aplicarea tehnologiilor de Data Mining în scopul descoperirii în baze mari de date a relaţiilor nontriviale dintre obiecte;
– Proiectarea și elaborarea bazelor de date obiect-relaţionale;
– Asigurarea securităţii tranzacţiilor informaţionale;
– Abilitatea de organizare și gestiune a activităţilor din domeniu profesional și capacitatea de a munci în cadrul unei echipe interdisciplinare.

- ***Competenţe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Tehnologii de reţea:***

– Modelarea matematică a problemelor complexe în domeniul tehnologiilor produselor software;
– Utilizarea metodelor și tehnicilor de programare în domeniul profesional;
– Administrarea Active Directory în activitatea profesională;
– Aplicarea tehnologiilor moderne de prelucrare a bazelor de date distribuite;
– Proiectarea și elaborarea sistemelor informaţionale WEB;
– Implementarea tehnologiile fără fir în tehnologiile informaţionale;
– Proiectarea și elaborarea sistemelor pentru afacerile electronice;
– Proiectarea și elaborarea sistemelor informaţionale de grafică pe calculator tridimensională și de design WEB orientate spre animaţie;
– Asigurarea securităţii tranzacţiilor informaţionale;
– Abilitatea de organizare și gestiune a activităţilor din domeniu profesional și capacitatea de a munci în cadrul unei echipe interdisciplinare.

- ***Competenţe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Sisteme Informaţionale:***

– Modelarea matematică a problemelor complexe în domeniul tehnologiilor produselor software;
– Aplicarea tehnologiilor de Data Mining în scopul descoperirii în baze mari de date a relaţiilor nontriviale dintre obiecte;
– Proiectarea și elaborarea depozitelor de date;
– Proiectarea și elaborarea sistemelor informaţionale de grafică pe calculator tridimensională și de design WEB orientate spre animaţie;
– Aplicarea tehnicilor avansate de programare a sistemelor informatice economice;
– Elaborarea aplicaţiilor pentru dispozitivele mobile;
– Asigurarea securităţii tranzacţiilor informaţionale;
– Proiectarea și elaborarea sistemelor expert;
– Proiectarea și elaborarea sistemelor suport pentru decizii.

Ciclul III – Studii superioare de doctorat:

- ***Competenţe generale:***

– Încadrarea în procesul de realizare a misiunii instituţiei la care activează;
– Stabilirea corelaţiei dintre condiţiile obiective și factorul uman în activitatea profesională;
– Soluţionarea prin colaborare a problemelor didactice și de cercetare;
– Utilizarea rezultatelor evaluării profesionale în reglementarea și practicarea activităţii educaţionale și de cercetare;
– Identificarea necesităţilor și aplicarea diverselor strategii de formare profesională continuă;
– Dezvoltarea direcţiei de cercetare proprii și originale;
– Manifestarea deschiderii faţă de schimbările în domeniul de activitate.

- ***Competenţe specifice:***

– Cercetarea, proiectarea, elaborarea și modernizarea metodelor ce constituie baza comunicării utilizatorului cu calculatorul;
– Automatizarea și intelectualizarea acestui proces, extinzînd aria de aplicabilitate a calculatorului;
– Cercetarea, proiectarea, elaborarea și modernizarea metodelor ce constituie noile tehnologii informaţionale și comunicaţionale (TIC);
– Integrarea TIC în afaceri prin informatizarea și intelectualizarea diverselor procese tehnico-tehnologice și sociale;
– Extinderea și crearea de noi tipuri de afaceri electronice moderne, inclusiv mobile (e-/i-/m-afaceri, e-educaţie, e-instruire, e-sănătate etc.);
– Digitizarea patrimoniului cultural, democratizarea (e-guvernare, e-democraţie) și edificarea societăţii informaţionale bazate pe cunoaștere la nivel naţional și global;
– Cercetarea, elaborarea și modernizarea metodelor și instrumentelor de informatizare a unităţilor social-economice (de diferite niveluri de ierarhie și orientare funcţională) precum și a societăţii în ansamblu;
– Cercetarea problemelor complexe ce ţin de informatizarea societăţii, contribuind la abordarea lor sistemică.

3.3. Proces de consultare cu persoanele și instituţiile cheie (angajatorii, absolvenţii, tinerii specialiști etc.)

Informatica reprezintă una dintre ramurile relativ tinere ale ştiinţei, care s-a dezvoltat în mare măsură în ultimii 30-40 ani sub influenţa descoperirilor remarcabile din domeniul tehnico-ştiinţific. Multitudinea de probleme ce pot fi soluţionate prin aplicarea metodelor și ideilor din Informatică precum și importanţa lor pentru dezvoltarea social-economică a societăţii necesită o colaborare între diferite centre de cercetare și instituţii de învăţământ. În același timp, reformele ce au loc în Europa în domeniul învăţământului au determinat necesitatea racordării Planurilor de învăţământ în domeniul Informatică la cerinţele procesului de la Bologna, a conlucrării cu

universităţi de prestigiu în domeniu din diferite ţări. În baza concepţiei de pregătire a specialiştilor în domeniul *Informatică*, au loc discuţii în cadrul catedrei de specialitate în vederea perfecţionării planurilor de studii. Aceste propuneri sînt analizate de către Comisia metodică și aprobate în Consiliul profesoral al facultăţii. În ultimă instanţă, cadrul instituţional, care aprobă schimbările din planul de învăţământ este Senatul USM.

Catedrele de specialitate cooperează cu Institutul de Matematică și Informatică al AȘM, Universitatea Tehnică a Moldovei, Universitatea „Politehnica" (București), Academia Română, Academia de Studii Economice a Moldovei, Academia de Transporturi, Informatica și Comunicaţii, Universitatea de Stat din Tiraspol, Universitatea Liberă Internaţională din Moldova, SIVECO (București), Companiile „Computaris", "Microsoft", „CEDACRI International", „Allied Testing", „Cisco", „Alfa Vega", ș. a. Unele dintre companii sunt și co-fondatoare ale unor laboratoare informaţionale în cadrul USM.

În acest context, unele cadre didactice de înaltă calificare de la Catedrele de informatică de la USM participă în cercetări comune în scopul elaborării unor softuri cu specialiștii de la Institutul de Matematică și Informatică al AȘM, Universitatea Tehnică a Moldovei, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemitanu", Universitatea Comercial-Cooperatistă din Moldova, Institutul de Dezvoltare a Societăţii Informaţionale din Moldova. Rezultatele acestor cooperări sunt implementate în procesul de instruire a viitorilor informaticieni și valorificate în pregătirea cadrelor științifice de profil la USM.

Companiile IT de asemenea participă tot mai activ la pregătirea specialiștilor în domeniul informaticii. Astfel, Companiile "Microsoft", „CEDACRI International", „Allied Testing", „Cisco", „AlfaVega", sunt co-fondatoare a unor laboratoare informaţionale din cadrul USM, laboratoare folosite în organizarea cursurilor cu aportul reprezentanţilor acestor companii.

4. Volumul de muncă și ECTS

4.1. Volumul de muncă pentru programele tipice de formare, exprimat în credite ECTS:

Ciclul	1 credit ECTS = 30 ore de lucru al studentului
I Licenţă	180 credite, durata 3 ani
II Master	120 credite, durata 2 ani
III Doctorat	180 credite, durata studiilor constituie 3-4 ani.

4.2. Orientări și diferenţe în Spaţiul European al Învăţământului Superior în domeniul dat

Diferenţele majore în spaţiul european în ceea ce privește formarea profesională inițială în domeniul informaticii ţin de unele probleme legate de accesul specialiștilor din Moldova la produsele informatice moderne, la noutăţile științifice precum și la tehnica de performanţă. În Republica Moldova, dezvoltarea informaticii este deter-

minată în primul rând de necesităţile sociale şi economice ale Republicii Moldova. Creşterea rolului tehnologiilor informaţionale, pe de o parte, şi integrarea europeană, pe de altă, furnizează o adevărată piaţă de desfacere pentru specialiştii informaticieni.

Prin predarea disciplinelor de informatică se urmăreşte scopul de a forma anumite competenţe în ceea ce priveşte gestionarea informaţiei. Prin racordarea planurilor de studii la cerinţele europene în domeniu se asigură pregătirea specialiştilor în domeniul Informatică cu un sistem de competenţe dezvoltat, similar celui european.

Formarea profesională în domeniul informaticii se corelează la standardele din Europa: 180 credite la ciclul I Licenţă şi 90/120 credite la Ciclul II Master. Universitatea de Stat din Moldova tinde să se racordeze cu ritmuri accelerate la performanţele instruirii din universităţile Europene.

Există unele divergenţe faţă de spaţiul european, în ceea ce priveşte ocupaţiile tipice din cadrul Clasificatorului ocupaţiilor, în acest context Clasificatorul Ocupaţiilor ar necesita o actualizare.

5. Învăţarea, predarea şi evaluarea

Misiunea şi obiectivele instituţiei responsabile de formarea profesională iniţială în domeniul informaticii se reflectă în standardul educaţional/profesional care exprimă ansamblul de competenţe pe care le deţine specialistul format în cadrul domeniului. Aprecierea standardului educaţional/profesional ca finalitate a procesului de formare profesională iniţială ne permite să stabilim nişte criterii de evaluare clare şi creează un mecanism funcţional prin care sunt corelate eficient toate elementele procesului de învăţământ – învăţarea, predarea şi evaluarea. Promovarea dimensiunii europene prin învăţământ antrenează o serie de consecinţe în tehnicile de predare - învăţare – evaluare. Accentuarea gradului de implicare al studentului în procesul didactic (prin volumul de muncă pretins şi corelaţia dintre prezenţa în sălile de curs şi studiul individual, transpusă în credite academice) necesită o revizuire a strategiei de evaluare şi de predare. ***Elaborarea proiectelor individuale*** la diferite discipline, în cadrul Ciclului I, în scopul evaluării competenţelor specifice şi instrumentale sau interpersonale sunt utilizate în cadrul diferitor discipline nu doar ca ***instrument de evaluare, ci şi de învăţare***, în realizarea acestuia fiind direct implicaţi cei doi parteneri ai actului educaţional: studentul şi profesorul.

6. Sporirea calităţii

Misiunea cadrelor didactice angajate în formarea profesională iniţială în domeniul Informatică este de a realiza o formare profesională de calitate, de a forma specialişti, care vor fi competitivi pe piaţa muncii din ţară şi de peste hotarele ei. Aderarea la procesul de la Bologna presupune o transformare a învăţământului din unul informativ în unul formativ şi centrat pe student. Societatea contemporană impune cerinţe, care pot fi satisfăcute de către instituţiile de învăţământ doar printr-un sistem viabil de asigurare al calităţii. În acest sens, una dintre direcţiile prioritare ale procesului de învăţământ realizat în cadrul domeniului Informatică o constituie asigurarea calită-

ţii. Evaluarea calităţii se realizează în baza cîtorva indicatori de bază, care la rândul lor determină criterii pentru evaluarea altor elemente ale procesului de învăţământ: *Evaluarea randamentului academic*. Acest indicator presupune prezenţa unui întreg sistem de proceduri de evaluare ce are drept scop constatarea calităţii produsului, competenţelor viitorilor specialişti. *Evaluarea resurselor și condițiilor didactico-metodice de realizare a procesului de învățământ*, e*valuarea calității învățământului prin evaluarea activității profesorilor de către studenți*. Această procedură are drept scop determinarea eficienţei studiilor prin prisma aprecierii făcute de către cei care beneficiază de serviciile oferite de către cadrele didactice.

Componenta formativă generează o altă viziune asupra curricula universitare, care se axează înainte de toate pe formarea de competenţe și nu pe transmiterea de informaţii. Astfel curricula pentru cursuri sunt elaborate în corespundere cu standardul socio-profesional și adaptat la cerințele pieței muncii prin procesul de consultanţă cu angajatorii. Totodată, instrumentul prin care este asigurată transparenţa studiilor este ECTS, implementat cu succes în Universitatea de Stat din Moldova. Creditele academice transferabile asigură accesul studentului la un cadru transparent al calificărilor și mobilitate academică și deschide perspective pentru instruirea pe parcursul vieţii.

CADRUL NAȚIONAL AL CALIFICĂRILOR
Învăţămînt Superior

DOMENIUL GENERAL DE STUDIU
55 TEHNOLOGIE CHIMICĂ ȘI BIOTEHNOLOGII

CADRUL NAȚIONAL AL CALIFICĂRILOR
Învăţămînt Superior

Ciclul I – studii superioare de licență
Ciclul II – studii superioare de master
Ciclul IiI – studii superioare de doctorat

DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ
551. Tehnologie chimică

INSTITUȚIA COORDONATOARE - UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

COORDONAREA PROIECTULUI

N/o	*Instituția / Organizația / structura*	*Persoana*	*Funcția / titlu / grad științific / didactic*	*Semnătura*	*Data*
I. Instituții de învățămînt care asigură pregătirea în domeniu / membri ai grupului de lucru					
1.	USM	V. Gladchi	Decanul Facultății de Chimie și Tehnologie Chimică, Dr., conf. univ.		24.11.10
2.	USM	A. Cotovaia	Prodecanul Facultății de Chimie și Tehnologie Chimică, Dr., conf.univ.		24.11.10
3.	USM	V. Matveevici	Conf. univ.,dr. șt. chim		24.11.10
4.	USM	V. Bobeica	Prof. univ., dr. hab. șt. Chim.		24.11.10
5.	USM	M. Gonța	Șeful catedrei Chimie Industrială și Ecologică conf. univ., dr. hab. șt. Chim.		24.11.10
II. Parteneri sociali					
1.	Universitatea de Medicină și Farmacie „N.Testemițanu" Catedra de igienă generală	Prof. Gr.Friptuleac			24.11.10
2.	Întreprinderea Experimentală Chimică „Izomer"	Dr. A.Mereuță			24.11.10

Coordonator elaborare:
V. Gladchi, dr., conf. univ
A. Cotovaia, dr., conf. univ.
E. Bunduchi, dr., conf. univ.
M. Gonța, dr. hab., prof. univ.

1. INTRODUCERE ÎN DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ

1.1. Descrierea generală a domeniului

Din domeniul de formare profesională *551 Tehnologie chimică* fac parte specialităţile *551.1 Tehnologie chimică* și *551.2 Tehnologia produselor cosmetice și medicinale.* Tehnologia chimică este o știinţă de sinteză care are la bază legităţile unui șir de științe aparte. Scopul tehnologiei rezidă nu numai în elaborarea procesului chimico-tehnologic în laborator, dar, mai important, transferul acestuia la scară industrială, iar pentru tehnologia modernă sînt importante tehnologiile de producere cu competitivităţi înalte și impact negativ redus sau fără impact asupra mediului.

Chimia, fizica, matematica și informatica sînt discipline, pe care un chimist tehnolog trebuie să le studieze în primul an academic, deoarece aspectele acestor discipline sînt de o importanţă vitală în elaborarea unui proces tehnologic. Informatica, limbile străine, filosofia, economia, protecţia mediului de asemenea sînt studiate la etapa inițială (ciclul I, anii I - II), ele contribuind la pregătirea fundamentală pentru aprofundarea în domeniu, efectuarea tezei de licenţă precum și pentru alegerea și realizarea specializării la ciclul II.

Disciplinele aferente specialităţii *Tehnologie chimică,* care asigură aprofundarea, extinderea și modernizarea ei, pot fi axate pe următoarele module:

I – *cultură generală* – fizica, matematica, informatica, limba străină, filosofia, economia etc.;

II – *științele naturii* – biologia, ecologia, geologia, mineralogia, etc.;

III – *științe tehnologice* – procese și aparate, utilaje în industrie, tehnologia chimică organică și anorganică, operaţii unitare, etc.;

IV – *științe de drept* – reglementări și acte legislative aferente protecţiei mediului ambiant și utilizării raţionale a resurselor naturale, care constituie o parte integrantă a strategiei dezvoltării industriale durabile.

Pentru specialitatea *Tehnologia produselor cosmetice și medicinale* este necesară prezenţa în planul de învăţămînt și a unui modul ce cuprinde disciplinele din cadrul *științelor farmaceutice și cosmetologice* ca: chimia parfumerică și cosmetică, odoranţi în parfumerie și cosmetică, farmacologia, farmacognozia, metode de determinare a componenţilor activi în produsele cosmetice și medicinale, farmacologia etc.

Spre deosebire de alte domenii de formare profesională, instruirea în domeniul *tehnologiei chimice* are conotaţia sa condiţională, pregătirea specialistului chimist poate fi considerată *de înaltă calificare* doar în cazul în care instruirea teoretică este însoţită de instruirea practică. Deși, în Republica Moldova industria chimică este dezvolată modest, industria produselor cosmetice și medicinale este în creștere. Motivaţia dezvoltării în perspectivă a acestei industrii este determinată nu numai de elaborarea medicamentelor autohtone accesibile populaţiei, dar și de existenţa în Republica Moldova a unei baze de materii prime naturale. Din această perspectivă, industria fabricării produselor cosmetice și medicinale trebuie orientată mai energic spre cunoașterea și valorificarea tuturor resurselor naturale locale de materii prime,

acordîndu-se o atenţie deosebită descoperirii de noi surse de energie și materii prime, producerii pe cale sintetică a unor matreiale necesare populaţiei, prelucrării deșeurilor și obţinerii unor compuși valoroși, optimizării tehnologiilor existente și elaborării de noi tehnologii. Pentru aceasta este nevoie de menţinerea unei ponderi înalte a investiţiilor pentru dezvoltarea industriei farmaco-cosmetice. O asemenea abordare poate fi îndreptăţită și de faptul că această industrie nu este prea resursofagă. Dezvoltarea de mai departe a ramurii ar da posibilitate nu doar de a satisface piaţa internă cu mai multe produse autohtone necesare, dar și de a elabora tehnologii avansate, care să mărească potenţialul economic al ţării deoarece pe piaţă preţul tehnologiilor avansate este foarte înalt.

1.2. Caracteristici-cheie:

Nivel / Caracteristici	Licenţă (ciclul I)	Master (Ciclul II)	Doctorat (Ciclul III)
Durata studiilor	3 ani	2 ani	3 ani / 4 ani
Credite de studiu ECTS	180 credite	120 credite	180 credite
Forma de organizare	Învăţământ de zi	Învăţământ de zi	Învăţământ de zi, învăţământ cu frecvenţă redusă
Condiţii de acces	Diplomă de BAC Diplomă de studii medii de specialitate	Diplomă de licenţă Diplomă echivalentă	Diplomă de master Diplomă echivalentă
Precondiţii	Realizarea finalităţilor învăţământului preuniversitar	Realizarea finalităţilor învăţământului superior (Licenţă, Ciclul I - 180 credite); Susţinerea examenului de admitere	Realizarea finalităţilor învăţământului superior (Ciclul I, Licenţă și Ciclul II, Master); Susţinerea examenului de admitere
Stagii de practică	15-20 credite	10 credite	nu se realizează

Reguli de examinare și evaluare	• Evaluarea inițială – diagnostică; curentă-formativă; finală –sumativă sînt obligatorii; • Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe.	• Evaluarea inițială – diagnostică; curentă-formativă; finală –sumativă sînt obligatorii; • Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe formate preponderent prin lucru individual.	• Evaluarea este centrată pe produsele cercetării; • Evaluarea curentă-formativă se realizează prin susținerea referatelor științifice, a rapoartelor anuale, a examenelor din cadrul programului de doctorat; • Evaluarea finală se realizează prin susținerea tezei de doctor.
Modalitate de evaluare finală	Examen de licență: 1. Un examen la disciplina fundamentală 2. Un examen la disciplina de specialitate 3. Susținerea tezei de licență	Susținerea tezei de master	Susținerea tezei de doctor
Certificare	Diplomă de licență în *tehnologie chimică și biotehnologii*	Diplomă de master în *tehnologie chimică și biotehnologii*	Diplomă de doctor în *chimie*
Titlu acordat	Licențiat în *tehnologie chimică și biotehnologii*	Master în *tehnologie chimică și biotehnologii*	Doctor în *chimie*
Drepturi pentru absolvenți	• A aplica pentru programe de master; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în cîmpul muncii.	• A aplica pentru programe de doctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în cîmpul muncii.	• A aplica pentru programe postdoctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în cîmpul muncii.
Organ responsabil de autorizarea programelor	Ministerul Educației ANACIP	Ministerul Educației ANACIP	ANACIP

2. TITLURI (CALIFICĂRI) ȘI OCUPAȚII

2.1. Descrierea calificării

Specialitatea Tehnologie Chimică

Ciclu	Titluri acordate / Competențe specifice	Nivelul de referință European Qualification Framework (EQF)
Ciclul I – Studii superioare de licență	*Calificarea ciclului I licențiat în tehnologie chimică și biotehnologii* este oferită studenților absolvenți, care s-au manifestat la evaluarea următoarelor competențe: • Cunoștințe avansate în domeniul chimiei și tehnologiei chimice, care implică înțelegerea critică a conceptelor, teoriilor, principiilor, metodelor cu privire la compoziția, structura și proprietățile combinațiilor chimice. • Abilități avansate, care denotă control și inovație în rezolvarea problemelor complexe și imprevizibile în identificarea metodelor, tehnicilor, substanțelor și utilajului necesare pentru efectuarea unor experiențe de laborator. • Gestionarea de activități, proiecte tehnice sau profesionale complexe, prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor în situații de muncă sau de studiu imprevizibile. • Asumarea responsabilității pentru gestionarea dezvoltării profesionale a indivizilor și grupurilor.	6
Ciclul II – Studii superioare de master	*Calificarea ciclului II master în tehnologie chimică și biotehnologii* este oferită studenților care s-au manifestat la evaluarea următoarelor competențe: • Cunoștințe foarte specializate, unele dintre ele situîndu-se în avangarda nivelului de cunoștințe din diferite capitole ale chimiei, ca bază a unei gîndiri și/sau cercetări originale. • Conștientizare critică a cunoștințelor din domeniul tehnologiei chimice și a cunoștințelor aflate la granița dintre chimie, biologie și fizică. • Abilități specializate pentru rezolvarea problemelor în materie de cercetare și/sau inovație, pentru dezvoltarea de noi cunoștințe și proceduri și pentru integrarea cunoștințelor din diferite domenii. • Gestionarea și transformarea situațiilor de muncă sau de studiu care sînt complexe, imprevizibile și necesită noi abordări strategice. • Elaborarea proiectelor de sinteză dirijată și cercetare a combinațiilor chimice noi cu proprietăți farmacologice avansate și a produselor cosmetice. • Evaluarea și analiza critică a rezultatelor obținute. • Asumarea responsabilității pentru a contribui la cunoștințele și practicile profesionale și/sau pentru revizuirea performanței strategice a echipelor.	7

Ciclul III – Studii superioare de doctorat	*Gradul ştiinţific de doctor în chimie* se conferă persoanelor, care deţin diplomă de licenţă sau / şi studii postuniversitare specializate (rezidenţiat, master) de către consiliul ştiinţific specializat în baza susţinerii publice a tezei de doctor în chimie şi care s-au manifestat în evaluarea următoarelor competenţe: • Cunoştinţe la cel mai avansat nivel din domeniul chimiei şi tehnologiei produselor speciale şi cunoştinţe aflate la graniţa dintre chimie, tehnologie chimică, biologie, ecologie, fizică. • Abilităţile şi tehnicile cele mai avansate şi specializate, inclusiv abilitatea de sinteză şi evaluare, necesară pentru rezolvarea problemelor critice de cercetare şi/sau inovaţie şi pentru extinderea şi redefinirea cunoştinţelor existente sau a practicilor profesionale. • Operarea cu utilaj şi aparatură, echipamente specifice automate şi inteligente de sinteză şi control fizico-chimic al proceselor chimice în decursul activităţilor teoretice şi experimentale. • Demonstrarea unui nivel ridicat de autoritate, inovaţie, autonomie, de integritate ştiinţifică şi profesională şi a unui angajament susţinut pentru dezvoltarea de noi idei sau procese aflate în avangarda unei situaţii de muncă sau de studiu, inclusiv cercetarea.	8

2.2. Ocupaţii tipice pentru absolvenţii în domeniul dat (nomenclatorul profesiilor/clasificatorul ocupaţiilor)

Nivelul calificării	Specialitatea / Program de master	Ocupaţii tipice
Ciclul I - Studii superioare Licenţă	Tehnologie chimică	20462 – chimist 22849 – laborant-chimist 22842 – laborant cercetător în chimie 25893 – tehnolog 25884 – tehnician tehnolog în industria chimică 25860 – tehnicieni în protecţia electrochimică 25736 – tehnician 25826 – tehnician laborant inginer chimist biotehnolog
	Tehnologia produselor cosmetice şi medicinale	20462 – chimist 22849 – laborant-chimist 22842 – laborant cercetător în chimie 25893 – tehnolog 25736 – tehnician 25826 – tehnician laborant - tehnolog în industria farmacologică - tehnolog în industria produselor cosmetice - asistent-farmacist - consultant (în cosmetică, farmacie) - laborant farmacist

Studii superioare Ciclul II - Master	Chimia și tehnologia produselor alimentare	20442 – cercetător stagiar în chimie; 20252 – asistent universitar - inginer calitate - tehnolog principal - inginer în producţie - inginer în standardizare
	Tehnologia produselor cosmetice și medicinale	20442 – cercetător stagiar în chimie 20252 – asistent universitar - colaborator ştiinţific - asistent - şef de laborator, secţie, direcţie - tehnolog principal - biotehnolog
Studii superioare Ciclul III - Doctorat	Chimie anorganică Chimie organică Chimie analitică Chimie fizică Chimie ecologică Tehnologia produselor speciale Protecţia mediului și folosirea raţională a resurselor naturale	– colaborator ştiinţific în chimie – conferenţiar universitar secretar ştiinţific învăţămînt, cercetare – lector universitar – cadrul didactico-ştiinţific universitar

2.3. Rolul domeniului în alte programe de formare

În instituţiile de învăţămînt universitar de profil real și tehnic cursurile de tehnologie chimică (organică, anorganică, a compușilor macromoleculari, coloranţilor organici naturali și artificiali etc.) reprezintă nişte disciplini fundamentale de studiu, predarea cărora are scopul de a forma setul de cunoştinţe și deprinderi necesare pentru înţelegerea și explicarea decurgerii proceselor tehnologice, formarea concepţiilor contemporane cu privire la tabloul ştiinţific al lumii, asigurarea pregătirii teoretice a viitorilor specialişti, care va permite ulterior examinarea și asimilarea de sine stătătoare a informaţiei tehnico-ştiinţifice. Instruirea în domeniul *Tehnologia chimică* este importantă în următoarele programe de studiu: chimia anorganică, organică, analitică, fizică, ecologică, biologia, biochimia, protecţia mediului, ingineria și managementul calităţii, geologia, mineralogia, medicina, merceologia ș.a.

3. Finalităţi de studiu şi competenţe – descriptori de nivel pe cicluri

3.1. Descrierea finalităţilor de studiu și competențelor

Ciclul I – Studii superioare de licență

- ***Competenţe generale:***

1. analiza, sinteza și comunicarea informaţiilor cu caracter științific din domeniul tehnologiei chimice;
2. utilizarea eficientă a surselor informaționale și a resurselor de comunicare și formare profesională în domeniul tehnologiei chimice moderne;
3. operarea cu noţiuni de compoziţie, structură, proprietăţi fizice, chimice, biologice, farmacologice și nocivitatea compușilor chimici;
4. identificarea problemelor, formularea și rezolvarea lor;
5. generarea ideilor noi și soluţiilor creative în rezolvarea situaţiilor de problemă;
6. aplicarea strategiilor de muncă eficientă și responsabilă, de punctualitate, seriozitate și răspundere personală.

Specialitatea „Tehnologie chimică”

- ***Competenţe specifice:***

1. Stabilirea legăturii interdisciplinare fizica – matematica – chimia – tehnologia chimică – protecţia mediului.
2. Colectarea, evaluarea, interpretarea și sintetizarea informaţiei și a datelor științifice pentru rezolvarea problemelor teoretice și practice noi din domeniul tehnologie chimice.
3. Descrierea și analiza proceselor tehnologice principale și a utilajului specific.
4. Identificarea componenţilor principali din procesele tehnologice.
5. Explicarea proceselor chimice și mecanismelor de transformare a compușilor chimici în procesele tehnologice.
6. Monitorizarea proceselor tehnologice prin observare și măsurare.
7. Aplicarea cunoștinţelor teoretice în rezolvarea problemelor concrete stabilite în industria chimică modernă.
8. Aplicarea metodelor de analiză și de control a calităţii produselor chimice obţinute.
9. Selectarea metodelor adecvate pentru rezolvarea problemelor teoretice și practice noi în industria chimică modernă.
10. Efectuarea auditului tehnologic și ecologic la întreprinderile industriale.
11. Calcularea bilanţului de materiale și energie din procesul tehnologic.
12. Demonstrarea efiecienţei ecologice și economice la aplicarea principiilor producerii mai pure în industrie.

13. Compararea eficienţei surselor renovabile de energie în scopul securizăii ecologice și economice a țării.
14. Prezentarea orală și în scris a materialul științific și argumentarea justificată a opiniei proprii.
15. Comunicarea informaţiei științifice specialiștilor și publicului larg.

3.2. Corelaţia „finalităţi de studiu și competenţe-curriculum”

Unitatea de curs (modulul)/Finalităţile de studiu	Număr credite ECTS	Finalităţi de studiu / Competenţe specifice														
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Lista minimă obligatorie a unităţilor de curs (modulelor)																
Cursuri fundamentale (F):																
Chimie anorganică	6	+				+		+							+	+
Chimia organică și stereochimie	6	+				+		+							+	+
Chimia metalelor cu aplicaţii în chimie bioanorganică	6	+	+			+		+	+						+	+
Chimia analitică	6	+					+	+	+						+	+
Chimia compușilor naturali	6	+	+		+	+		+	+					+	+	+
Cursuri de specializare (S):																
Biochimie generală	6	+	+			+		+		+				+	+	+
Procese și aparate	6	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+		+	+
Termodinamica și cinetica	5	+		+		+	+	+		+					+	+
Bazele metrologiei / Aplicarea metrologiei și documentaţiei normative în industrie	4	+	+	+		+	+	+	+	+		+	+		+	+
Metode fizico-chimice de analiză	6	+	+				+	+	+	+	+				+	+
Ecologie generală	4	+	+			+	+	+			+		+	+	+	+
Tehnologia chimică anorganică	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Utilaje în industrie / Utilaje și echipament în tehnologia chimică	4	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+		+	+	+
Tehnologie chimică organică / Valorificarea combustibilului lichid și solid prin sinteza organică de bază	6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Chimia şi calitatea produselor alimentare / Chimia apelor naturale	5	+	+		+	+		+	+	+			+	+	+	+
Tehnologia produselor alimentare / Ingineria chimică ambientală	6	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+
Chimie ecologică / Chimia mediului	5	+	+	+		+	+		+	+	+		+	+	+	+
Metode standarde de determinare a poluanţilor în aer/ apă / Controlul chimic al aerului/ apei	3	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+

Specialitatea „Tehnologia produselor cosmetice şi medicinale"

- ***Competenţe specifice:***

1. Stabilirea legăturii interdisciplinare fizica – matematica – chimia – tehnologia chimică – protecţia mediului.
2. Colectarea, evaluarea, interpretarea şi sintetizarea informaţiei şi a datelor ştiinţifice pentru rezolvarea problemelor teoretice şi practice noi din domeniul tehnologiei produselor cosmetice şi medicinale.
3. Descrierea şi analiza proceselor tehnologice principale şi a utilajului specific industriei produselor cosmetice şi a medicamentelor.
4. Identificarea componenţilor principali din procesele tehnologice.
5. Explicarea proceselor chimice şi a mecanismelor de transformare a compuşilor chimici în procesele tehnologice.
6. Monitorizarea proceselor tehnologice prin observare şi măsurare.
7. Aplicarea cunoştinţelor teoretice în rezolvarea problemelor concrete stabilite în industria produselor cosmetice şi medicinale modernă.
8. Aplicarea metodelor de analiză şi de control a calităţii producelor chimice obţinute.
9. Selectarea metodelor adecvate pentru rezolvarea problemelor teoretice şi practice noi în industria chimică modernă.
10. Efectuarea auditului tehnologic şi ecologic la întreprinderile industriale.
11. Calcularea bilanţului de materiale şi energie din procesul tehnologic.
12. Demonstrarea efiecienţei ecologice şi economice la aplicarea principiilor producerii mai pure în industrie.
13. Compararea eficienţei surselor renovabile de energie în scopul securizăii ecologice şi economice a ţării.
14. Prezentarea orală şi în scris a materialul ştiinţific şi argumentarea justificată a opiniei proprii.
15. Comunicarea informaţiei ştiinţifice specialiştilor şi publicului larg.

3.2. Corelaţia „finalităţi de studiu și competenţe-curriculum”

Unitatea de curs (modulul)/Finalităţile de studiu	Număr credite ECTS	Finalităţi de studiu / Competenţe specifice														
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Lista minimă obligatorie a unităţilor de curs (modulelor)																
Cursuri fundamentale (F):																
Chimie anorganică	6	+				+		+							+	+
Chimia organică și stereochimie	6	+				+		+							+	+
Chimia metalelor cu aplicaţii în chimie bioanorganică	6	+	+			+		+	+						+	+
Chimia analitică	6	+					+	+	+						+	+
Chimia compușilor naturali	6	+	+	+		+		+	+					+	+	+
Cursuri de specializare (S):																
Biochimie generală	6	+	+			+		+		+				+	+	+
Procese și aparate	6	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+		+	+
Termodinamica și cinetica	5	+		+		+	+	+		+	+			+	+	+
Farmacognozia/ Valorificarea farmacocosmetică a produsului vegetal	4	+	+		+	+		+	+	+			+	+	+	+
Metode fizico-chimice de analiză	6	+	+				+	+	+	+	+				+	+
Chimia farmaceutică I	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Tehnologia chimică anorganică	5		+								+	+	+	+	+	+
Chimia farmaceutică II	6	+	+		+	+	+	+	+	+			+	+	+	+
Tehnologie chimică organică / Valorificarea combustibilului lichid și solid prin sinteza organică de bază	6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Tehnjlogia produselor cosmetice şoi medicinale/ Industria produselor cosmetice și medicinale	6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+			+
Stabilitatea și toxicometria produselor cosmetice și medicinale / Evaluarea toxicităţii și stabilităţii produselor cosmetice și medicinale	3	+	+			+		+	+				+		+	+
Chimie ecologică / Chimia mediului	5	+	+	+		+	+	+	+	+	+		+		+	+

Ciclul II – Studii superioare de master

- ***Competenţe generale*:**

1. aplicarea principiului continuităţii în procesul de învăţare și cercetare în domeniul tehnologie chimice;
2. analiza critică a informaţiei ştiinţifice ce ţine de domeniul tehnologiei chimice;
3. utilizarea eficientă a surselor informaţionale și a resurselor de comunicare și formare profesională;
4. aplicarea cunoştinţelor teoretice despre compoziţia, structura și proprietăţile chimice, biologice și farmacologice ale compușilor chimici în rezolvarea sarcinilor practice;
5. identificarea problemelor, formularea și rezolvarea lor;
6. generarea ideilor noi și soluţiilor creative în rezolvarea situaţiilor de problemă;
7. definirea unei subiect de cercetare din domeniul tehnologiei chimice moderne și elaborarea unui plan de realizare a obiectivelor propuse;
8. argumentarea scopurilor, obiectivelor și rezultatelor cercetărilor proprii;
9. planificarea consecutivităţii cercetărilor teoretice și practice proprii în dependenţă de obiectivele propuse;
10. executarea în condiţii de autonomie și independenţă a sarcinilor profesionale;
11. aplicarea strategiilor de muncă eficientă și responsabilă, de punctualitate, seriozitate și răspundere personală.

- ***Competenţe specifice rezultate din realizarea programelor de master în domeniul Tehnologiii chimice:***

1. Analiza legităţilor statice și dinamice din natură, legităţile de evoluţie a sistemelor chimice, legătura reciprocă dintre compoziţia, structura, prorpietăţile și reactivitatea substanţelor chimice.
2. Identificarea și selectarea cunoştinţelor teoretice chimice și interdisciplinare pentru aplicarea lor în tehnologia alimentară modernă.
3. Aplicarea inovativă a conceptelor și teoriilor fundamentale și aplicative din domeniul chimiei și tehnologiei chimice.
4. Analiza și explicarea principiilor elaborării tehnologiilor de fabricare produselor alimentare, a legăturii dintre compoziţia, structura și prorpietăţile produselor în cauză.
5. Stabilirea problemelor de bază ale tehnologiei chimice contemporane, a corelaţiei dintre aceste probleme și principiile generale de dezvoltare durabilă a societăţii.
6. Proiectarea și elaborarea unor procedee și propuneri tehnologice noi.
7. Prognozarea noilor direcţii în dezvoltarea tehnologiilor chimice.
8. Interpretarea și implementarea sistemului de management și marketing în domeniul tehnologiei chimice.
9. Interpretarea datelor practice obţinute prin aplicarea conceptelor și teoriilor moderne cunoscute.

10. Folosirea raţională şi optimală a reagenţilor chimici şi a utilajului pentru obţinerea rezultatelor adecvate.
11. Iniţierea şi dezvoltarea proiectelor inovatoare teoretice şi practice complexe în domeniul chimiei şi tehnologiei produselor alimentare.
12. Adaptarea metodelor din domeniile înrudite la cercetările în domeniul tehnologiei chimice.
13. Selectarea şi utilizarea adecvată a metodelor şi procedeelor de evaluare a calităţii produselor alimentare.
14. Optimizarea proceselor tehnologice actuale de obţinere a produselor chimice cu destinaţie specială în scopul îmbunătăţirii calităţii şi economisirii materiilor prime de bază.

- ***Competenţe specifice rezultate din realizarea programelor de master în domeniul Tehnologia produselor cosmetice şi medicinale:***

1. Analiza legităţilor statice şi dinamice din natură, legităţile de evoluţie a sistemelor chimice, legătura reciprocă dintre compoziţia, structura, prorpietăţile şi reactivitatea substanţelor chimice.
2. Identificarea şi selectarea cunoştinţelor teoretice chimice şi interdisciplinare pentru aplicarea lor în tehnologia modernă a produselor cosmetice şi medicinale.
3. Aplicarea inovativă a conceptelor şi teoriilor fundamentale şi aplicative din domeniul chimiei şi tehnologiei chimice.
4. Analiza şi explicarea principiilor elaborării tehnologiilor de fabricare a medicamentelor şi a produselor cosmetice, a legăturii dintre compoziţia, structura şi prorpietăţile produselor în cauză.
5. Stabilirea problemelor de bază ale tehnologiei chimice actuale, a corelaţiei dintre aceste probleme şi principiile generale de dezvoltare durabilă a societăţii.
6. Proiectarea şi elaborarea unor procedee şi propuneri tehnologice noi.
7. Prognozarea noilor direcţii în dezvoltarea tehnologiilor chimice.
8. Interpretarea şi implementarea sistemului de management şi marketing în domeniul tehnologiei chimice.
9. Interpretarea datelor practice obţinute prin aplicarea conceptelor şi teoriilor moderne cunoscute.
10. Folosirea raţională şi optimală a reagenţilor chimici şi a utilajului pentru obţinerea rezultatelor adecvate.
11. Iniţierea şi dezvoltarea inovatoare a proiectelor teoretice şi practice complexe în domeniul chimiei şi tehnologiei produselor cosmetice şi medicinale.
12. Adaptarea metodelor din domeniile înrudite la cercetările în domeniul tehnologiei chimice.
13. Selectarea şi utilizarea adecvată a metodelor şi procedeelor de evaluare a calităţii produselor cosmetice şi medicinale.
14. Optimizarea proceselor tehnologice actuale de obţinere a produselor chimice cu destinaţie specială în scopul îmbunătăţirii calităţii şi economisirii materiilor prime de bază.

Ciclul III – Studii superioare de doctorat

- ***Competenţe generale:***

1. încadrarea în procesul de realizare a misiunii instituţiei la care activează;
2. soluţionarea corelaţiei dintre condiţiile obiective și factorul uman în activitatea profesională;
3. studiul și analiza critică a literaturii de specialitate;
4. coordonarea și administrarea echipelor de cercetători și a proiectelor de cercetare;
5. utilizarea rezultatelor evaluării profesionale în reglarea și proiectarea activităţii ulterioare educaţionale, de cercetare și control chimic;
6. identificarea necesităţilor de formare profesională continuă și aplicarea diverselor strategii de formare continuă;
7. stabilirea corelaţiei inter-, intra- și trans-disciplinare în efectuarea investigaţiilor;
8. comunicarea în procesul de învăţământ și/sau de cercetare cu diferite categorii atît profesionale cît și de vîrste;
9. dezvoltarea direcţiei de cercetare proprii și originale;
10. comunicarea în procesul de învăţământ și/sau de cercetare cu diferite categorii atît profesionale cît și de vîrste.

- ***Competenţe specifice:***

1. Elaborarea și realizarea planurilor de activitate practică în domeniul tehnologiei produselor cosmetice și medicinale.
2. Selectarea și operaţionalizarea cunoștinţelor teoretice moderne pentru explicarea proceselor chimice, fizico-chimice și chimico-biologice din procesele tehnologice.
3. Efectuarea unui studiu extins al literaturii de specialitate aferentă temei de cercetare.
4. Implementarea proiectelor care prezintă inovaţii ştiinţifice.
5. Prognozarea finalităţilor în activitatea de cercetare, control chimic, de producere chimică.
6. Modelarea matematică și optimizarea proceselor utilizate pentru obţinerea produselor speciale.
7. Identificarea și analiza proceselor chimice, fenomenelor și tendinţelor de dezvoltare a tehnologiei produselor cosmetice și medicinale moderne.
8. Elaborarea strategiilor de activitate în domeniul tehnologiei produselor cosmetice și medicinale.
9. Stabilirea gradului de funcţionalitate a rezultatelor cercetărilor ştiinţifice.
10. Aplicarea metodologiei de cercetare ştiinţifică în activitatea profesională, stabilirea priorităţilor în cercetările ştiinţifice și specificarea problemelor investigaţionale.
11. Stabilirea gradului de funcţionalitate a rezultatelor cercetărilor ştiinţifice, aplicarea rezultatelor ştiinţifice în procesul educaţional, în producere, în alte cercetări ştiinţifice.

3.3. Proces de consultare cu persoanele și instituţiile cheie (angajatorii, absolvenţii, tinerii specialiști etc.)

Pentru a forma specialiști calificaţi în domeniul tehnologiei chimice activităţile sînt coordonate cu mai multe organe abilitate și de luare a deciziilor. Printre activităţile în procesul de consultare cu instituţiile cheie pot fi evidenţiate următoarele:

1. *Dirijarea procesului de repartizare a absolvenţilor de către Ministerul Economiei în rezultatul investigării necesităţii în specialiști – tehnologi chimiști.*
2. *Coordonarea cu conducătorii de întreprinderi industriale și de învăţămînt preuniversitar și universitar.*
3. *Consultarea și coordonarea cu conducătorii intreprinderilor de stat și particulare.*
4. *Consultarea cu șefii de catedre, departamente și conducătorii studiilor de doctorat și postdoctorat.*
5. *Coordonarea cu solicitările și posibilităţile absolvenţilor.*

În scopul prevenirii anacronismului în educaţie la nivel de catedră, departament se promovează iniţiativele constructive orientate spre îmbunătăţirea, perfecţionarea disciplinelor din planul de învăţămînt. În acest scop în funcţie de cerinţele pieţei muncii au fost consultaţi partenerii sociali: Ministerul Mediului, Serviciul Hidrometerorologic de Stat, SA „Macon", SA „Apa-canal", SA „Glass-container", Centrul Naţional de Sănătate Publică, Î.M. „FARMACO" S.A, SA „Viorica-Cosmetic", "SRL „Elody", SRL „Vita-Pharm-com", SRL „Prodiafarm", SRL „Farmacia Familiei".

4. VOLUMUL DE MUNCĂ și ECTS

Procesul de învăţare este organizat în baza Sistemului European de Credite Transferabile (ECTS). Creditele au funcţie de transfer și de acumulare. Creditul măsoară volumul de muncă pretins studentului pentru a fi promovat la disciplina dată.

4.1. Volumul de muncă pentru programele tipice de formare, exprimat în credite ECTS:

Ciclul	1 credit ECTS = 30 ore de lucru al studentului
I Licenţă	180 credite, durata 3 ani
II Master	120 credite, durata 2 ani
III Doctorat	180 credite, durata studiilor constituie 3/4 ani.

4.2. Orientări și diferenţe în Spaţiul European al Învăţămîntului Superior în domeniul tehnologiei chimice și biotehnologii

Aderarea Republicii Moldova la Procesul de la Bologna presupune acceptarea unui spaţiu unic de învăţămînt superior european. Formarea profesională în domeniul tehnologiei chimice și biotehnologiiilor în cadrul spaţiului de învăţămînt european se caracterizează prin specificul corelat cu nivelul de dezvoltare economică a ţării și existenţa resurselor naturale necesare pentru dezvoltarea industriei chimice.

În ţările care au aderat la Procesul de la Bologna, durata studiilor la ciclul I (licenţă) este de 3 ani și la ciclul II master este de 2 ani (de ex. România), iar în cazul celor care nu au aderat la procesul menţionat este de 5 ani la ciclu I și 1-1,5 ani la ciclul II (Belarus, Ucraina).

Tehnologia chimică este o disciplină, care nu necesită implicarea aspectului naţional și regional în curriculumul ei fundamental (la ciclul I), dar accentele asupra acestor aspecte trebuie evidenţiate la ciclul II. Deși în Republica Moldova industria chimică este prezentată modest, reieșind din resursele naturale existente, totuși industria chimică trebuie orientată spre cunoașterea și valorificarea tuturor resurselor naturale de materii prime, acordîndu-se o atenţie deosebită descoperirii de noi surse de energie și materii prime, producerii pe cale sintetică a unor materiale necesare economiei naţionale, prelucrarea deșeurilor și obţinerea unor compuși valoroși, optimizării tehnologiilor existente și elaborării de noi tehnologii. Tendinţa ţărilor cu resurse reduse este menţinerea unei ponderi înalte a investiţiilor pentru industria chimică, ceea ce ar da posibilitate nu numai de a satisface piaţa cu produsele necesare, dar și elaborarea de tehnologii avansate, care măresc cu mult potenţialul economic al ţării deoarece pe piaţă preţul tehnologiilor avansate este foarte înalt.

Pentru o pregătire mai eficientă a specialiștilor în domeniul Tehnologiei Chimice sînt încheiate acorduri de colaborare cu mai multe instituţii, care oferă spaţiu, reactivi și utilaj, cadre didactico-științifice de înaltă calificare. Printre acestea se evidenţiază Institutul de Chimie al AȘM, Institutul de Fizică Aplicată, Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare. Procesul de consultare cu persoanele și instituţiile cheie (angajatorii, absolvenţii, tinerii specialiști etc.) se axează pe: *Dirijarea procesului de repartizare a absolvenţilor- tehnologi chimiști de către Ministerul Economiei în rezultatul investigării necesităţii în specialiști tehnologi în diferite ramuri ale industriei chimice, alimentare, medicinale și cosmetice, Coordonarea cu conducătorii din Ministerele de resort, Consultarea și coordonarea cu conducătorii intreprinderilor de stat și particulare, Consultarea cu șefii de catedre și conducătorii studiilor de doctorat și postdoctorat, Coordonarea cu solicitările și posibilităţile absolvenţilor.*

5. ÎNVĂŢAREA, PREDAREA ȘI EVALUAREA

Calitatea pregătirii specialistului chimist este funcţie nu doar de structura și conţinutul planului de învăţămînt sau a programelor curriculare. Ea depinde în mare măsură și de calitatea procesului de predare-învăţare, precum și a celui de evaluare a cunoștinţelor și competenţelor obţinute.

Metodele și tehnicile de predare și învăţare pentru disciplinele ce ţin de domeniul Chimie sînt aplicate la cursurile teoretice și orele practice, inclusiv lucrul în grup, activităţi individuale, tehnici de asigurare a feed-back-ului (formarea comunităţii de instruire, brainstorming, managementul așteptărilor, clustering, mozaic, SINELG și a.), cu folosirea diverselor mijloace de instruire (codoscop, calculator, modele de molecule și a.).

Evaluarea permite aprecierea nivelului de pregătire teoretică și practică a studentului la momentul dat. Evaluarea rezultatelor academice se realizează în conformitate cu Planul de învăţămînt și cu Standardele Educaţionale.

Pentru evaluările curente, sumative și ale celor din cadrul atestărilor sau al examenelor, sînt folosite diverse teste, itemi, la elaborarea cărora se ţine cont de cele trei arii curriculare (*cunoaștere – aplicare - integrare*), cu respectarea condiţiilor din *Matricea de specificare*.

Pentru a motiva studentul să muncească suficient în timpul semestrului, la evaluarea finală din cadrul examenului respectiv se ţine cont și de media semestrială.

Asemenea modalităţi de evaluare sînt utilizate în toate ciclurile de instruire.

6. Sporirea calităţii

La sporirea calităţii în pregătirea tînărului specialist în domeniul tehnologiei chimice contribuie:

- transparenţa;
- responsabilitatea faţă de consumator, angajator (societate);
- monitorizarea (internă și externă) a activităţilor din cadrul Facultăţii de Chimie și Tehnologie Chimică;
- creșterea ponderii cercetărilor ştiinţifice la departamente;
- autogestiunea (și în aspect financiar);
- cultura academică;
- mobilitatea academică;
- corelarea cu învăţămîntul preuniversitar;
- evaluarea tuturor activităţilor studenţilor și ale cadrelor ştiinţifico-didactice;
- remunerarea diferenţiată – funcţie de rezultatele activităţiii fiecărui cadru didactic;
- europenizarea procesului de Evaluare, Acreditare.

Monitorizarea activităţii didactico-ştiinţifice în cadrul facultăţii este realizată de către *Comisia de Asigurare a calităţii* formată din decanul facultăţii, prodecanul facultăţii, șefii de departamente, reprezentaţi ai corpului profesoral și reprezentanţi ai studenţilor. Activităţile pe care le desfășoară Comisia sînt legate de atingerea obiectivelor generale și specifice privind calitatea la nivelul facultăţii:

- evaluarea calităţii procesului educaţional și de cercetare în cadrul facultăţii;
- planificarea auditului intern la nivel de facultate;
- analiza periodică a SMC;
- propunerea de măsuri concrete și preventive pentru asigurarea și sporirea calităţii;
- întocmirea rapoartelor anuale și monitorizarea realizării deciziilor Consiliului de Asigurare a calităţii al USM căruia i se subordonează nemijlocit.

CADRUL NAȚIONAL
AL CALIFICĂRILOR
Învăţămînt Superior

DOMENIUL GENERAL DE STUDIU
85 PROTECȚIA MEDIULUI

CADRUL NAȚIONAL AL CALIFICĂRILOR
Învăţămînt Superior

Ciclul I – studii superioare de licență
Ciclul II – studii superioare de master
Ciclul III – studii superioare de doctorat

DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ
851 Protecţia mediului

INSTITUȚIA COORDONATOARE - UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

COORDONAREA PROIECTULUI

N/o	*Instituția / Organizația / structura*	*Persoana*	*Funcția / titlu / grad științific / didactic*	*Semnătura*	*Data*
I. Instituții de învățămînt care asigură pregătirea în domeniu / membri ai grupului de lucru					
1.	USM	Viorica Gladchi	Decanul Facultății de Chimie și Tehnologie Chimică, Dr., conf. univ.		24.11.10
2.	USM	Aliona Cotovaia	Prodecanul Facultății de Chimie și Tehnologie Chimică, Dr., conf.univ.		24.11.10
3.	USM	Elena Bunduchi	Dr., lector superior		24.11.10
II. Parteneri sociali					
1.	Universitatea de Medicină și Farmacie „N.Testemițanu" Catedra de igienă generală	Prof. Gr.Friptuleac			24.11.10
2.	Întreprinderea Experimentală Chimică „Izomer"	Dr. A.Mereuță			24.11.10

Coordonatori elaborare:
V. Gladchi, dr., conf. univ
A. Cotovaia, dr., conf. univ.
E. Bunduchi, dr., conf. univ.

1. Introducere în domeniul de formare profesională

1.1. Descrierea generală a domeniului

În cadrul domeniului *851 Protecţia mediului* se realizează specialitatea *851.1 Protecţia mediului.* Misiunea acestei specialităţi este de a pregăti specialişti cu finalităţi spre perfecţionarea şi aplicarea în practică a elementelor de chimie ecologică, protecţie a mediului şi dezvoltare durabilă, capabili să integreze obiectivele economice ale ţării cu cele ecologice, minimalizînd poluarea mediului ambiant în rezultatul activităţii civilizaţiei umane. Specificul resurselor naturale şi energetice ale Moldovei face ca în programele domeniului *Protecţia Mediului* să se pună accent pronunţat pe disciplinele ce vizează utilizarea durabilă a resurselor, tratarea deşeurilor, managementul durabil și „ecoeficienţa" producerii industriale. Astfel, cursurile, înscriindu-se în tendinţele moderne de management al mediului ambiant: prevenirea formării deşeurilor, crearea sistemelor de management de mediu, promovarea concepţiilor de Analiză a Ciclului de Viaţă a Produsului, Ecodisign și altele.

Protecţia mediului se fundamentează pe compartimentele de bază ale chimiei (chimie anorganică, organică, analitică, fizică), fizică și matematică, tehnologia chimică, biochimie, chimia ecologică, ecologia și disciplinile mai înguste despre activităţile concrete de protecţie a mediului: protecţia mediului, tehnologii de tratare a apelor reziduale şi altor deşeuri, prevenirea poluării, utilizarea resurselor naturale, management de mediu, ingineria chimică ambientală etc. Contribuţie fundamentală la pregătirea unui specialist în protecţia mediului, în special, la competenţele de management, creativitate, adaptare la situaţii noi, luarea deciziilor, implicarea etică o au disciplinele care se studiază la etapa iniţială (ciclul I, anii 1-2): economia, filosofia, informatica, limba străină.

Disciplinele aferente specialităţii *Protecţia mediului,* care asigură aprofundarea, extinderea şi modernizarea ei, pot fi axate pe următoarele module:

I – *cultură generală* – fizica, matematica, informatică, limba străină, filosofia, economia, managementul, auditul ecologic, legislaţia ambientală etc.;

II – *ştiinţele naturii* – chimia, biologia, geografia, geologia, ecologia, mineralogia etc.;

III – *tehnologic* – pocese și aparate, metrologie și standardizare, utilaje în industrie, tehnologii industriale etc.

Întrucît menirea protecţiei mediului, ca domeniu de pregătire a specialiştilor, este de a asigura condiţiile de protecţie a mediului ambiant corespunzătoare nivelului de dezvoltare industrială, evident că ciclul II de instruire necesită planuri de învăţămînt cu discipline racordate la solicitările prezente și de viitor ale ţării (procese redox în mediul ambiant, tehnologii de tratare a apelor naturale și reziduale, fotochimia ecologică, poluarea urbanistică și industrială și tehnologii de tratare a deșeurilor solide, utilizarea durabilă a resurselor naturale etc.). Pentru realizarea mai complexă și argumentată a procesului de cercetare în cadrul studiilor de master programul prevede aşa discipline fundamentale cum sînt *Termodinamica cinetica și sistemelor ecologice, Metode fizice de cercetare, Procese redox în mediul ambiant* care vor fi complementate

cu cercetări mai profunde la cursurile de specializare: *Bazele teoretice ale metodelor fizico-chimice de tratare a apelor*, *Cataliza în procese ecochimice, Chimia ecologică și protecția atmosferei, Estimarea riscului chimic, Tratarea apelor și deșeurilor, Procese de sorbție în tratarea mediului.*

1.2. Caracteristici-cheie:

Nivel / Caracteristici	Licenţă (ciclul I)	Master (Ciclul II)	Doctorat (Ciclul III)
Durata studiilor	3 ani	2 ani	3 ani / 4 ani
Credite de studiu ECTS	180 credite	120 credite	180 credite
Forma de organizare	Învăţământ de zi	Învăţământ de zi	Învăţământ de zi, învăţământ cu frecvenţă redusă
Condiţii de acces	Diplomă de BAC Diplomă de studii medii de specialitate	Diplomă de licenţă Diplomă echivalentă	Diplomă de master Diplomă echivalentă
Precondiţii	Realizarea finalităţilor învăţământului preuniversitar	Realizarea finalităţilor învăţământului superior (Licenţă, Ciclul I - 180 credite); Susţinerea examenului de admitere	Realizarea finalităţilor învăţământului superior (Ciclul I, Licenţă şi Ciclul II, Master); Susţinerea examenului de admitere
Stagii de practică	15-20 credite	10 credite	nu se realizează

Reguli de examinare și evaluare	• Evaluarea inițială – diagnostică; curentă-formativă; finală –sumativă sînt obligatorii; • Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe.	• Evaluarea inițială – diagnostică; curentă-formativă; finală –sumativă sînt obligatorii; • Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe formate preponderent prin lucru individual.	• Evaluarea este centrată pe produsele cercetării; • Evaluarea curentă-formativă se realizează prin susținerea referatelor științifice, a rapoartelor anuale, a examenelor din cadrul programului de doctorat; • Evaluarea finală se realizează prin susținerea tezei de doctor.
Modalitate de evaluare finală	Examen de licență: 1. Un examen la disciplina fundamentală 2. Un examen la disciplina de specialitate 3. Susținerea tezei de licență	Susținerea tezei de master	Susținerea tezei de doctor
Certificare	Diplomă de licență în *protecția mediului*	Diplomă de master în *protecția mediului*	Diplomă de doctor în *chimie*
Titlu acordat	Licențiat în *protecția mediului*	Master în *protecția mediului*	Doctor în *chimie*
Drepturi pentru absolvenți	• A aplica pentru programe de master; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în cîmpul muncii.	• A aplica pentru programe de doctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în cîmpul muncii.	• A aplica pentru programe postdoctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în cîmpul muncii.
Organ responsabil de autorizarea programelor	Ministerul Educației ANACIP	Ministerul Educației ANACIP	ANACIP

2. Titluri (calificări) și ocupații

2.1. Descrierea calificării

Ciclul	Titluri acordate / Competențe specifice	Nivelul de referință European Qualification Framewrok (EQF)
Ciclul I – Studii Superioare de Licență	*Calificarea ciclului I (licențiat în protecția mediului)* este oferită studenților absolvenți, care s-au manifestat în evaluarea următoarelor competențe: • Cunoștințe avansate în domeniul chimiei ecologice care implică înțelegerea critică a conceptelor, teoriilor, principiilor, metodelor cu privire la compoziția, structura și proprietățile combinațiilor chimice și impactul lor asupra mediului. • Abilități avansate, care denotă control și inovație în rezolvarea problemelor complexe și imprevizibile în identificarea metodelor, tehnicilor, substanțelor și utilajului necesare pentru efectuarea unor experiențe de laborator. • Gestionarea de activități sau proiecte tehnice sau profesionale complexe, prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor în situații de muncă sau de studiu imprevizibile. • Asumarea responsabilității pentru gestionarea dezvoltării profesionale a indivizilor și grupurilor.	6
Ciclul II – Studii Superioare de master	*Calificarea ciclului II (master în protecția mediului)* este oferită studenților care s-au manifestat în evaluarea următoarelor competențe: • Cunoștințe foarte specializate în diferite capitole ale chimiei ecologice, ca bază a unei gîndiri și/sau cercetări originale. • Conștientizare critică a cunoștințelor din domeniul chimiei ecologice și a cunoștințelor aflate la granița dintre chimie, biologie, ecologie și fizică. • Abilități specializate pentru rezolvarea problemelor în materie de cercetare și/sau inovație, pentru dezvoltarea de noi cunoștințe și proceduri și pentru integrarea cunoștințelor din diferite domenii. • Gestionarea și transformarea situațiilor de muncă sau de studiu care sînt complexe, imprevizibile și necesită noi abordări strategice. • Elaborarea proiectelor de de protecție complexă a mediului ambiant. • Evaluarea și analiza critică a rezultatelor obținute. • Asumarea responsabilității pentru a contribui la cunoștințele și practicile profesionale și/sau pentru revizuirea performanței strategice a echipelor.	7

Ciclul III – Studii Superioare de Doctorat	*Gradul ştiinţific de doctor în chimie* se conferă persoanelor, care deţin diplomă de licenţă sau / şi studii postuniversitare specializate (rezidenţiat, master) de către consiliul ştiinţific specializat în baza susţinerii publice a tezei de doctor în chimie şi care s-au manifestat în evaluarea următoarelor competenţe: • Cunoştinţe la cel mai avansat nivel din domeniul chimiei ecologice şi protecţiei mediului şi cunoştinţe aflate la graniţa dintre chimie, tehnologie chimică, biologie, ecologie, fizică. • Abilităţile şi tehnicile cele mai avansate şi specializate, inclusiv abilitatea de sinteză şi evaluare, necesară pentru rezolvarea problemelor critice de cercetare şi/sau inovaţie şi pentru extinderea şi redefinirea cunoştinţelor existente sau a practicilor profesionale. • Operarea cu utilaj şi aparatură, echipamente specifice automate şi inteligente de sinteză şi control fizico-chimic al proceselor chimice în decursul activităţilor teoretice şi experimentale. • Demonstrarea unui nivel ridicat de autoritate, inovaţie, autonomie, de integritate ştiinţifică şi profesională şi a unui angajament susţinut pentru dezvoltarea de noi idei sau procese aflate în avangarda unei situaţii de muncă sau de studiu, inclusiv cercetarea.	8

2.2. Ocupaţii tipice pentru absolvenţii în domeniul protecţiei mediului (nomenclatorul profesiilor/clasificatorul ocupaţiilor)

Nivelul calificării	Specialitatea / Program de master	Ocupaţii tipice
Ciclul I - Studii superioare de licenţă	Protecţia mediului	20462 – chimist 22842 – laborant cercetător în chimie 21746 – hidrochimist 20037 – aerochimist 20356 – biochimist 20361 – biotehnolog 22849 – laborant-chimist 25878 – tehnician standardizare 22836 – laborant 25864 – tehnician protecţia mediului - tratamentist apă
Ciclul II - Studii superioare de master	Chimie ecologică şi protecţia mediului	20442 – cercetător stagiar în chimie 21490 – expert ecolog 20252 – asistent universitar – consilier ecolog în administraţia publică – expert analiza factorilor de mediu – şef laborator – chimist-specialist în protecţia mediului
Ciclul III - Studii superioare de doctorat	Chimie anorganică Chimie organică Chimie analitică Chimie fizică Chimie ecologică Protecţia mediului şi folosirea raţională a resurselor naturale	– colaborator ştiinţific în chimie – lector universitar – conferenţiar universitar – secretar ştiinţific învăţămînt, cercetare – cadru didactico-ştiinţific universitar

2.3. Rolul domeniului în alte programe de formare

În instituţiile de învăţământ universitar de profil real şi tehnic cursurile de chimie ecologică şi protecţia mediului reprezintă disciplini fundamentale de studiu, predarea cărora are scopul de a forma setul de cunoştinţe şi deprinderi necesare pentru înţelegerea şi explicarea decurgerii proceselor tehnologice, precum şi implementarea în tehnologia chimică a reagenţilor capabili să lege în combinaţii coordinative netoxice deşeurile diferitor întreprinderi industriale: fotoindustria, industria coloranţilor (textilă şi poligrafică), energetica, electronica, petrochimia, agricultura etc. În acest sens o importanţă deosebită prezintă sinteza, studiul şi elaborarea metodelor de utilizare a agenţilor de complexare inofensivi, care nimerind în mediile acvatice naturale se vor dezactiva. Instruirea în domeniul *Protecţia mediuluiu* este importantă în următoarele programe de studiu: chimia anorganică, organică, analitică, fizică, ecologică, biologia, biochimia, tehnologia chimică, fizica, geologia, mineralogia, medicina, tehnologia produselor cosmetice şi medicinale, tehnologie alimentară, merceologia ş.a.

3. Finalităţi de studiu şi competenţe – descriptori de nivel pe cicluri

3.1. Descrierea finalităţilor de studiu şi competenţelor

Ciclul I – Studii superioare de licenţă

- ***Competenţe generale:***

1. analiza, sinteza şi comunicarea informaţiilor cu caracter ştiinţific din domeniul chimiei ecologice şi protecţiei mediului;
2. utilizarea eficientă a surselor informaţionale şi a resurselor de comunicare şi formare profesională în domeniul protecţiei mediului;
3. operarea cu noţiuni de compoziţie, structură şi nocivitate a compuşilor chimici;
4. identificarea problemelor, formularea şi rezolvarea lor;
5. generarea ideilor noi şi soluţiilor creative în rezolvarea situaţiilor de problemă;
6. aplicarea strategiilor de muncă eficientă şi responsabilă, de punctualitate, seriozitate şi răspundere personală.

Specialitatea „*Protecţia mediului*”

- ***Competenţe specifice:***

1. Utilizarea adecvată a teoriilor, principiilor, metodelor esenţiale legate de domeniul *chimiei ecologice şi protecţiei mediului*.
2. Stabilirea legăturii interdisciplinare fizica – matematica – chimia – protecţia mediului.
3. Explicarea fenomenelor de poluare caracteristice apelor, aerului şi solului.

4. Descrierea ciclurilor de migrare a poluanţilor chimici şi biologici în mediul ambiant.
5. Efectuarea auditului tehnologic şi ecologic la întreprinderile industriale.
6. Compararea impactului şi valorilor concentraţiilor limită admisibilă pentru diferiţi poluanţi în funcţie de proprietăţile lor chimice.
7. Explicarea proceselor chimice şi mecanismelor de transformare a poluanţilor în diverse medii.
8. Aplicarea metodelor de analiză şi de control a poluanţilor pentru evaluarea calităţii mediului.
9. Identificarea în baza unor măsurări (date) a factorilor ce au provocat poluarea.
10. Explicarea metodelor aplicate pentru protecţia factorilor de mediu.
11. Promovarea metodelor şi activităţilor de prevenire a poluării aplicate în cadrul „Producerii mai pure".
12. Promovarea legislaţiei ecologice ca unul din instrumentele de soluţionare a problemelor de mediu.
13. Demonstrarea eficienţei ecologice şi economice la aplicarea principiilor producerii mai pure în industrie.
14. Compararea eficienţei surselor renovabile de energie în scopul securizăii ecologice şi economice a ţării.
15. Selectarea celor mai adecvate metode pentru rezolvarea problemelor teoretice şi practice noi.

3.2. Corelaţia „finalităţi de studiu şi competenţe-curriculum"

Unitatea de curs (modulul)/Finalităţile de studiu	Număr credite ECTS	Finalităţi de studiu / Competenţe specifice														
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Lista minimă obligatorie a unităţilor de curs (modulelor)																
Cursuri fundamentale (F):																
Chimie anorganică	6	+	+	+			+	+	+		+					+
Chimia organică şi stereochimie	6	+	+	+			+	+	+		+					+
Chimia metalelor cu aplicaţii în chimie bioanorganică	6	+	+	+			+	+	+		+					+
Chimia analitică	6	+	+	+			+	+	+		+					+
Chimia compuşilor naturali	6	+	+	+			+	+	+		+					+
Cursuri de specializare (S):																
Biochimie generală	6		+	+				+						+		+
Procese şi aparate	6		+			+		+			+	+	+		+	+
Termodinamica şi cinetica	5	+					+	+	+		+					+

Metode fizico-chimice de analiză	6	+	+				+	+	+	+	+					+
Ecologie generală	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Tehnologia chimică anorganică	5	+	+		+	+				+	+	+	+	+	+	+
Tehnologie chimică organică / Valorificarea combustibilului lichid şi solid prin sinteza organică de bază	6	+	+		+	+				+	+	+	+	+	+	+
Chimia apelor naturale	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+
Ingineria chimică ambientală	6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+
Chimie ecologică / Chimia mediului	5	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Metode standarde de determinare a poluanţilor în aer/apă / Controlul chimic al aerului/apei	3	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Ciclul II – Studii superioare de master

- ***Competenţe generale*:**

1. aplicarea principiului continuităţii în procesul de învăţare şi cercetare în domeniul chimiei ecologice şi protecţiei mediului;
2. analiza critică a informaţiei ştiinţifice ce ţine de domeniul chimiei ecologice şi protecţiei mediului;
3. aplicarea cunoştinţelor teoretice din domeniul chimiei ecologice în rezolvarea sarcinilor ştiinţifice practice;
4. definirea unui subiect de cercetare din domeniul protecţiei mediului şi elaborarea unui plan de realizare a obiectivelor propuse;
5. argumentarea scopurilor, obiectivelor şi rezultatelor cercetărilor proprii;
6. planificarea consecutivităţii cercetărilor teoretice şi practice proprii în dependenţă de obiectivele propuse;
7. identificarea creativă a soluţiilor pentru prevenirea poluării şi protecţia mediului;
8. executarea în condiţii de autonomie şi independenţă a sarcinilor profesionale;
9. aplicarea strategiilor de muncă eficientă şi responsabilă, de punctualitate, seriozitate şi răspundere personală;
10. promovarea printre concetăţeni a responsabilităţii pentru prevenirea şi combaterea poluării mediului.

- ***Competenţe specifice rezultate din realizarea programului de master în domeniul Protecţia mediului*:**

1. Prognozarea schimbărilor în compoziţia chimică a mediului la acţiunea diferitor poluanţi.
2. Estimarea tehnologiilor de tratare a apelor reziduale și a deșeurilor.
3. Stabilirea tehnologiei de tratare ce trebuie aplicată în funcţie de tipul deșeurilor și compoziția chimică a apelor reziduale.
4. Argumentarea rolului proceselor redox în formarea stării biologic valoroase – starea oxidantă a apelor naturale.
5. Aplicarea indicatorilor de calitate a mediului în evaluarea stării mediului.
6. Descrierea condiţiilor și mecanismelor de transformare a compușilor azotului în substanţe cu proprietăţi cancerigene.
7. Argumentarea rolului proceselor chimice în dezvoltarea durabilă a mediului.
8. Compararea standardelor naţionale de mediu cu cele europene și internaţionale și argumentarea ajustării legislaţiei de mediu la cea europeană și internaţională.
9. Propunerea și argumentarea soluţiilor de primă importanţă și de perspectivă pentru ameliorarea stării mediului, cît și pentru prevenirea oricărei poluări.
10. Selectarea și aplicarea cunoștinţelor teoretice chimice și interdisciplinare în activitatea profesională.
11. Implementarea soluţiilor științifice și practice la rezolvarea problemelor practice de prevenire a poluării și protecţie a mediului.
12. Colectarea, evaluarea, interpretarea și sintetizarea informaţiei și a datelor chimice pentru a rezolva probleme teoretice și practice noi.
13. Selectarea celor mai adecvate metode pentru rezolvarea problemelor teoretice și practice noi.
14. Analiza stării mediului ambiant în RM.

Ciclul III – Studii superioare de doctorat

- ***Competenţe generale*:**

1. încadrarea în procesul de realizare a misiunii instituţiei la care activiază;
2. stabilirea corelaţiei dintre condiţiile obiective și factorul uman în activitatea profesională;
3. soluţionarea prin colaborare a problemelor didactice și de cercetare;
4. studiul critic și analiza literaturii de specialitate;
5. coordonarea și administrarea echipelor de cercetători și a proiectelor de cercetare;
6. utilizarea rezultatelor evaluării profesionale în reglarea și proiectarea activităţii ulterioare educaţionale, de cercetare și control chimic ;
7. identificarea necesităţilor și determinarea priorităţilor de formare profesională continuă;
8. stabilirea corelaţiei inter-, intra- și trans-disciplinare în efectuarea investigaţiilor;
9. comunicarea în procesul de învăţămînt și/sau de cercetare cu diferite categorii atît profesionale cît și de vîrste.

- ***Competenţe specifice*:**

1. Elaborarea și realizarea planurilor de activitate practică în domeniul chimiei ecologice și a protecţiei mediului.
2. Selectarea și operaţionalizarea cunoștinţelor teoretice moderne adecvate specificului activităţii practice din domeniul chimiei ecologice.
3. Efectuarea unui studiu extins al literaturii de specialitate aferent temei de cercetare.
4. Dezvoltarea direcţiei de cercetare proprii și originale.
5. Implementarea proiectelor care prezintă inovaţii științifice.
6. Prognozarea finalităţilor în activitatea de cercetare și control chimic.
7. Identificarea și analiza proceselor chimice, fenomenelor și tendinţelor de dezvoltare a chimiei ecologice moderne și a protecţiei mediului.
8. Elaborarea strategiilor de activitate în domeniul chimiei ecologice și a protecţiei mediului.
9. Aplicarea metodologiei de cercetare științifică în activitatea profesională, stabilirea priorităţilor în cercetările științifice din domeniul chimiei ecologice și a protecţiei mediului și specificarea problemelor investigaţionale.
10. Stabilirea gradului de funcţionalitate a rezultatelor cercetărilor științifice, aplicarea rezultatelor științifice în procesul educaţional, în producere, în alte cercetări științifice.

3.3. Proces de consultare cu persoanele și instituţiile cheie (angajatorii, absolvenţii, tinerii specialiști etc.)

Pentru a forma specialiști calificaţi în domeniul Protecţia mediului activităţile sînt coordonate cu mai multe organe abilitate cu drept decizional. Printre activităţile în procesul de consultare cu instituţiile cheie pot fi evidenţiate următoarele:

1. *Consultarea Ministerului Mediului pentru investigarea necesităţii în specialiști în acest domeniu.*
2. *Coordonarea cu conducătorii din diferite structuri ale economiei naţionale și instituţiilor de învăţămînt superior.*
3. *Consultarea și coordonarea cu conducătorii intreprinderilor de stat și particulare.*
4. *Consultarea cu șefii de catedre și conducătorii studiilor de doctorat și postdoctorat.*
5. *Coordonarea cu solicitările și posibilităţile absolvenţilor.*

În scopul prevenirii anacronismului în educaţie la nivel de departament se promovează iniţiativele constructive orientate spre îmbunătăţirea, perfecţionarea disciplinelor din planul de învăţămînt. În acest scop în funcţie de cerinţele pieţei muncii au fost consultaţi partenerii scociali: Ministerul Mediului, Inspectoratul Ecologic de Stat, Serviciul Hidrometeorologic de Stat, SA „Apă-canal", Centrul Naţional de Sănătate Publică, SA „Macon", SA „Glass-container".

4. Volumul de muncă și ECTS

Procesul de învăţare este organizat în baza Sistemului European de Credite Transferabile (ECTS). Creditele au funcţie de transfer și de acumulare. Creditul măsoară volumul de muncă pretins studentului pentru a fi promovat la disciplina dată.

4.1. Volumul de muncă pentru programele tipice de formare, exprimat în credite ECTS:

Ciclul	1 credit ECTS = 30 ore de lucru al studentului
I Licenţă	180 credite, durata 3 ani
II Master	120 credite, durata 2 ani
III Doctorat	180 credite, durata studiilor constituie 3/4 ani.

4.2. Orientări și diferenţe în Spaţiul European al Învăţământului Superior în domeniul protecţiei mediului

Aderarea Republicii Moldova la Procesul de la Bologna presupune acceptarea unui spaţiu unic de învăţământ superior european. Formarea profesională în domeniul protecţiei mediului în cadrul spaţiului de învăţământ european se caracterizează prin specificul corelat cu nivelul de dezvoltare economică a ţării, existenţa resurselor naturale necesare pentru dezvoltarea industriei chimice și nivelul de poluare a mediului ambiant.

În ţările care au aderat la Procesul de la Bologna, durata studiilor la ciclul I (licenţă) este de 3 ani și la ciclul II master este de 2 ani (de ex. România), iar în cazul celor care nu au aderat la procesul menţionat este de 5 ani la I ciclu și 1-1,5 ani la ciclul II master (Belarus, Ucraina).

Chimia și protecţia mediului în partea sa fundamentală, precum și principiile generale ale managementului de mediu sînt universale, dar în acest domeniu există și particularităţile naţionale/locale condiţionate de specificul dezvoltării economice, condiţiile naturale și tradiţiile locale. Acest aspect face ca pregătirea specialiștilor chimiști în protecţia mediului, în deosebi la compartimentul practicii, să fie orientată la necesităţile locale. Specificul resurselor naturale și energetice ale Moldovei fac ca în programele acestei specialităţi să se pună accent pronunţat pe disciplinele ce vizează utilizarea durabilă a resurselor, tratarea deșeurilor, managementul durabil și eficienţa ecologică în producere industrială.

Pentru o pregătire mai eficientă a specialiștilor în domeniul *Protecţiei mediului* sînt încheiate acorduri de colaborare cu mai multe instituţii, care oferă spaţiu, reactivi și utilaj, cadre didactico-ştiinţifice de înaltă calificare. Printre acestea se evidenţiază Institutul de Chimie al AȘ RM, Institutul de Fizică Aplicată al AȘ RM, Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii alimentare, SA „Apă-Canal", Centrul Naţional de Sănătate Publică, Ministerul Mediului al RM, Institutul de Ecologie și Geografie AȘ RM. La formarea specialiștilor calificaţi contribuie și profesorii din străinătate, care ţin ore la mai multe cursuri de specialitate și activează în cadrul Acordurilor de Colaborare Internaţionale cu: Universitatea „A. I. Cuza", Iași, România; Institutul de Cercetări Biologice, Iași, România; Universitatea Tehnică "Gh. Asachi",

Iași, România; Universitatea Politehnică, Timișoara; România; Universitatea „Babeș-Bolyai", Cluj, România, Institutul Naţional de Ştiinţe Aplicative (INSA), Lion, Franţa; Universitatea din Texas, SUA; Centrul de Medicină al Universităţii din Nebraska, SUA; Centrul de Cercetare a Cancerului al Universităţii din Minnesota, Minneapolis, SUA; Universitatea Blaise Pascal, Clermon-Ferra, Franţa etc.

5. ÎNVĂŢAREA, PREDAREA ȘI EVALUAREA

Calitatea pregătirii specialistului în domeniul protecţiei mediului este funcţie nu doar de structura și conţinutul planului de învăţământ sau a programelor curriculare. Ea depinde în mare măsură și de calitatea procesului de predare-învăţare, precum și a celui de evaluare a cunoștinţelor și competenţelor obţinute.

Metodele și tehnicile de predare și învățare pentru disciplinele ce ţin de domeniul *Protecţia mediului* sînt aplicate la cursurile teoretice și orele practice, inclusiv lucrul în grup, activităţi individuale, tehnici de asigurare a feed-back-ului (formarea comunităţii de instruire, brainstorming, managementul aștepărilor, clustering, mozaic, și a.), cu folosirea diverselor mijloace de instruire, precum și combinarea lucrărilor de laborator cu excursii la intreprinderile și instituţiile de profil.

Evaluarea permite de a aprecia nivelul de pregătire teoretică și practică a studentului la momentul dat. Evaluarea rezultatelor academice se realizează în conformitate cu Planul de învăţământ și cu Standardele Educaţionale.

Pentru evaluările curente, sumative și ale celor din cadrul atestărilor sau al examenelor, sînt folosite diverse teste, itemi, la elaborarea cărora se ţine cont de cele trei arii curriculare (*cunoaștere – aplicare - integrare*), cu respectarea condiţiilor din *Matricea de specificare*.

Pentru a motiva studentul să muncească suficient în timpul semestrului, la evaluarea finală din cadrul examenului respectiv se ţine cont și de media semestrială.

Asemenea modalităţi de evaluare sînt utilizate în toate ciclurile de instruire.

6. Sporirea calităţii

La sporirea calităţii pregătirii tînărului specialist în domeniul protecţiei mediului contribuie:

1. transparenţa;
2. responsabilitatea faţă de consumator, angajator (societate);
3. monitorizarea (internă și externă) a activităţilor din cadrul Facultăţii de Chimie și Tehnologie Chimică;
4. creșterea ponderii cercetărilor ştiinţifice la departamente;
5. autogestiunea (și în aspect financiar);
6. cultura academică;
7. mobilitatea academică;
8. corelarea cu învăţămîntul preuniversitar;
9. evaluarea tuturor activităţilor studenţilor și ale cadrelor ştiinţifico-didactice;
10. remunerarea diferenţiată – funcţie de rezultatele activităţii fiecărui cadru didactic;
11. europenizarea procesului de Evaluare, Acreditare.

Monitorizarea activităţii didactico-ştiinţifice în cadrul facultăţii este realizată de către *Comisia de Asigurare a calităţii* formată din decanul facultăţii, prodecanul facultăţii, șefii de catedre, reprezentaţi ai corpului profesoral și reprezentanţi ai studenţilor. Activităţile pe care le desfășoară Comisia sînt legate de atingerea obiectivelor generale și specifice privind calitatea la nivelul facultăţii:

1. evaluarea calităţii procesului educaţional și de cercetare în cadrul facultăţii;
2. planificarea auditului intern la nivel de facultate;
3. analiza periodică a SMC;
4. propunerea de măsuri concrete și preventive pentru asigurarea și sporirea calităţii;
5. întocmirea rapoartelor anuale și monitorizarea realizării deciziilor Consiliului de Asigurare a calităţii al USM căruia i se subordonează nemijlocit.